

LOGAINMNEACHA MHAIGH EO 3:

Paróiste Acla

**Anailís ar Mhionlogainmneacha i bParóiste Dlí Acla,
i mBarúntacht Bhuiríos Umhaill**

Fiachra Mac Gabhann

Coisceim

Tig Bhríde, 91 Br. Bhinn Éadair, Binn Éadair, BÁC 13

www.coisceim.ie

Logainmneacha Mhaigh Eo 3: Paróiste Acla

2014 An Chéad Chló. © *Gach cóipcheart don údar*

ISBN 978-0-9566240-2-4

Clódóirí: Johnswood Press

Buíochas

Tá mé go mór faoi chomaoín ag na faisnéiseoirí a labhair liom go lách ar mo chamchuaire trí pharóiste Acla (ainmnítear iad ar leathanaigh vii-viii thíos). Tá mé go mór faoi chomaoín chomh maith ag Etain O'Connor a bhí ag obair le Comhlacht Forbartha Áitiúil Acla agus an saothar seo á chur i dtoll i chéile, agus ag Tomás Mac Con Mara, an Caol Thoir - fear a bhí ag saothrú i bpáirc na logainmníochta in Acaill i bhfad romhamsa.

Fógraím, leis, buíochas mór do na daoine seo a leanas: Dónall Mac Giolla Easpaig agus foireann an Bhrainse Logainmneacha; Nollaig Ó Muraíle, Ollscoil na hÉireann, Gaillimh; foireann Leabharlann Contae Mhaigh Eo, Caisleán an Bharraigh; Seán Ó hÉalaí agus Máirtín Mac Donncha, Raidió na Gaeltachta, Caisleán an Bharraigh (tráth dá raibh). Is mithid dom buíochas a thabhairt do Ghearóid Stockman - iarléachtóir, iarstiúrthóir acadúil agus iar-chomhghleacaí sinsearach liom in Ollscoil na Banríona sna 1990í agus údar *The Irish of Achill* (1974), ónar mhothaigh mé faoi uaisle Acla – agus *Uaisle Acla* – an chéad uair.

Rinneadh cuid mhaith den taighde don tsraith seo i gcoitinne faoi choimirce Chomhaltacht Rialtas na hÉireann in OÉG, sa tréimshe 2006-9, agus fearaim buíochas mór don Choimisiún Logainmneacha agus do dhuine ar bith sa Roinn Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta (nó an Roinn Gnothaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta, mar a bhí an t-am sin) a raibh lámh nó páirt ar bith acu i lorg agus i gceadú an mhaoinithe. Cheadaigh an Roinn deontas faoi leith do Chomhlacht Forbartha Áitiúil Acla sa bhliain 2004 do chaomhnú logainmneacha i bparóiste Acla agus maoiníodh cuid den obair don imleabhar áirithe seo leis sin, chomh maith. Fearaim buíochas mór fosta do Oonagh Kelleher, Oifigeach Gaeilge Chomhairle Contae Mhaigh Eo, as a cuidiú fial; d'Anna Ní Chárthaigh agus coiste stiúrtha Ghnó Mhaigh Eo trí chéile; do Dheirdre Davitt agus Foras na Gaeilge; do Mháirtín Ó Maicín, Seán Ó Confhaola agus Conradh na Gaeilge i Maigh Eo; do bhaill Choiste Logainmneacha Mhaigh Eo: Laoise Ní Dhúda, Nollaig Ó Muraíle, Noel Gibbons, Liam Ó hAisibéil, Bill Flynn, Gerry McDonagh agus Helen Moran; d'fhoireann Johnswood Press agus do Phádraig Ó Snodaigh, Coiscéim, a d'éascaigh an próiseas foilsithe. Ba mhaith liom mo bhuíochas a chur in iúl fosta do mo dheartháir Feilim Mac Gabhann, Ollscoil Johns Hopkins, a réitigh gach fadhb a bhain le ríomhaireacht agus formáidiú, agus a dhear an clúdach.

Fógraím buíochas gan áireamh do mo bhean chéile Clodagh as a cuid foighide, comhairle agus tacaíochta.

Clár Ábhar

Réamhfhocail	v
Liosta na bhFaisnéiseoirí	vii
Intreoir	1
Nótaí Canúna agus Comharthaí Sóirt Eile	6
 Oileán Acla	 22
 Achillbeg Island / Acaill Bheag	 30
Bal of Dookinelly (<i>Calvy</i>) / Ball Dumha Cinn Aille	48
Bellanasally / Béal an Átha Salaigh	51
Bunacurry / Bun an Churraigh	57
Carrickkildavnet / Cill Damhnait	68
Carrowgarve / An Cheathrú Gharbh	72
Cashel / An Caiseal	83
Claggan / An Cloigeann	96
Cloghmore / An Chloich Mhóir	100
Derreen / An Doirín	112
Doega / Dumha Éige	127
Doogort / Dumha Goirt	165
Doogort East / Dumha Goirt Thoir	166
Doogort West / Dumha Goirt Thiar	173
Dookinelly (<i>Calvy</i>) / Dumha Cinn Aille (<i>Calvy</i>)	184
Dookinelly (<i>Thulis</i>) / Dumha Cinn Aille (<i>Thulis</i>)	198
Dooniver / Dún Ibhí	210
Keel East / An Caol Thoir	220
Keel West / An Caol Thiar	234
Maumnaman / Mám na mBan	280
Mweelin / An Mhaoilinn	282
Saulia / Sáile	285
Slievemore / An Sliabh Mór	295

Sraheens / Na Sraithíní	319
Tonatanvally / Tóin an tSeanbhaile	328
An Corrán	338
Belfarsad / Béal Feirste	340
Bolinglanna / Buaile an Ghleanna	355
Bunanioo / Bun na nAeú	380
Cartron / An Cartún	391
Cuillaloughaun / Coill an Locháin	399
Gubnahardia / Gob na hAirde	403
Mweewillin / Maigh Mhuilinn	410
Owendoo / An Abhainn Dubh	424
Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) / Poll Raithní (<i>Lynchaghan</i>)	436
Pollranny (<i>Sweeny</i>) / Poll Raithní (<i>Sweeny</i>)	443
Srahmore / An Srath Mór	450
Tonreege East / Tóin re Gaoth Thoir	454
Tonreege West / Tóin re Gaoth Thiar	463
Innéacs Gaeilge	467
Innéacs Béarla	509
Innéacs Eilimintí	521
Sloinnte	544
Ainmneacha Pearsanta	546
Plandaí	549
Ainmhithe	551
Príomhfhoinsí	553
Foinsí Tánaisteacha	563

Réamhfhocal

I samhradh na bliana 2001, mhol Dónall Mac Giolla Easpaig sa Bhrainse Logainmneacha, agus Nollaig Ó Muraíle a bhí in Ollscoil na Banríona ag an am agus atá anois in Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, gurbh fhiú go mór dom cuid staidéir a dhéanamh ar mhionlogainmneacha in Acaill mar chuid den obair a bhí ar siúl agam ar logainmníocht an chontae. Thosaigh mé ar an obair pháirce a dhéanamh in Acaill, láithreach, beagnach - ach go heatramhach. Chuir cruinniú in Óstán Oileán Acla ag deireadh Mhí na Samhna i 2003, áit ar bhuail mé le toscaireacht ó Chomhlacht Forbartha Áitiúil Acla, fuadar faoin obair in athuair. Aontaíodh ann go leanfainn orm a dhéanamh staidéir ar logainmneacha pharóiste Acla, idir ainmneacha na mbailte fearainn, mhionainmneacha atá léirithe ar na léarscáileanna sé horlaí, agus mhionainmneacha eile nach léirítear ar na léarscáileanna sin; go ndéanfaí oiread obair pháirce agus ab fhéidir chuige agus go ndéanfaí leaganacha fuaimnithe de na hainmneacha a thaifeadh ó mhuintir na háite agus suíomh na n-ainmneacha sin nár taifeadadh roimhe a bhreacadh ar na léarscáileanna sé horlaí; agus go ndéanfaí sanas na n-ainmneacha ar fad a ríomh. Le práinn na hoibre a léiriú, cuireadh i láthair liosta 200 mionainm, a bailíodh ó fhoinsí éagsúla in Acaill, nach mbéimis ábalta na leaganacha fuaimnithe ó bhéal nó iomlán na suíomh léarscála a aimsiú dóibh ar an ábhar go raibh na daoine ar bailíodh uathu iad cúig bliana roimhe anois marbh. Chuir Comhlacht Forbartha Áitiúil Acla bailiúcháin a bhí déanta acu féin go nuige sin ar fáil dom – go háirithe bailiúchán an-úsáideach a bhí cnuasaithe ag Tomás Mac Con Mara ón Chaol agus a bhain le hÍochtar Acla.

Bailíodh breis agus 1800 mionainm, ó bhéal, 1400 acu nach raibh taifeadta roimhe ag an tSuirbhéireacht Ordanáis, sna 38 baile fearainn atá sa pharóiste. Is líon é seo atá inchurtha leis an 600 mionainm, nó mar sin, a bhailigh Ó Muraíle sna 16 baile fearainn atá ar Oileán Chliara i 1996 (Ó Muraíle 1999) agus leis an 350 mionainm a bhailigh mé féin sa chúig bhaile fearainn atá in Inis Toirc i 2001, agus fiú amháin leis an 1005 mionainm a taifeadadh i 21 baile fearainn i bparóiste na Rinne i gContae Phort Láirge i 1962 (Brainse Logainainmneacha 1975). Níor mhiste a lua fosta gur mór na suimeanna iad seo taobh lena maireann i gcuid mhór bailte fearainn eile Galltachta agus intíre i Maigh Eo, de réir obair pháirce atá déanta agam féin.

Ach tá meath mór ar siúl mar sin féin. Cuimhnímis gur thaifead Ó Catháin corradh agus 800 mionainm i mbaile fearainn amháin in iarthuaisceart Mhaigh Eo ag tús na 1970í (Ó Catháin & O'Flanagan 1975: Cill Ghallagáin). Go minic, chloisfeá ó fhaisnéiseoirí gur mhór an trua gan an obair a bheith ar siúl cúpla bliain roimhe nó go rachfaí a chaint lena leithéid seo de dhuine a fuair bás ó shin. Go minic, fosta, chualathas ó fhaisnéiseoirí go raibh cuid mhór ainmneacha imithe i ndísc agus nár bh fhéidir leo smaoineamh orthu ar an ábhar nár baineadh úsáid astu le blianta fada. Chualathas ó gach duine acu, féadaimis a rá, gur mhaith an rud an staidéar seo a bheith ar siúl ar an ábhar go raibh na hainmneacha a bhí fágtha ag dul in éag agus go raibh an t-aos óg beag beann nó, ar a laghad ar bith, aineolach orthu. Ní faoin staidéar áirithe seo atá sé na fáthanna atá le meath in úsáid na n-ainmneacha in Acaill a scagadh, ach is léir go mbaineann sé le hathruithe sóisialta, talmhaíochta agus iascaireachta agus, ar ndóiche, le hathruithe teanga.

I gcás Chill Ghallagáin, bhí eolas áitiúil go minic ar na fáthanna ar ainmníodh na háiteanna, agus bhí scéalta béaloidis ag baint le cuid mhór acu, rud atá go mór in easnamh sna staidéir eile thuasluaite. Tá tábhacht faoi leith leis an bhéaloideas os cionn léargas a fháil ar thábhacht shóisialta agus shiombalach na n-ainmneacha i staidéar ar bith ar mhionainmneacha, ní hionann agus staidéar ar ainmneacha na mbailte fearainn: cuirim i gcás, nuair a imíonn an fheidhm eacnamaíoch, is é an béaloideas a iompraíonn na mionainmneacha tamall eile. Is ainmneacha óga iad na mionainmneacha, tríd agus tríd, agus tagraíonn siad d'achair bheaga talaimh, agus ní luaitear iad sna foinsí móra ar a mbunaítear sanasaíocht ainmneacha na mbailte fearainn. Inítear sa saothar seo, ar ndóiche, ar taifeadadh de chomhthéacsú béaloidis – lochtach uilig agus atá sé taobh le saothar Uí Chatháin & O'Flanagan - agus de chomhthéacsú sóisialta agus topagrafach.

Is leis na faisnéiseoirí, agus muintir Acla uile, go príomha, an saothar seo. Baineadh siar asam arís agus arís eile a fhiaile agus a fhoighidí agus a caitheadh liom agus mé ar mo chamchuairt tríd an pharóiste agus fógraím anseo go humhail mo bhuíochas mór. Go maithe siad dom cibé bearnaí agus meancóga a d'fhág mé féin ar an obair seo. Ná síltear go bhfuil deireadh bailithe ná baol air! Liostaítear ainmneacha na bhfaisnéiseoirí thíos san ord inar buaileadh leo.

Faisnéiseoirí ónar taifeadadh logainmneacha in Oileán Acla

- A:** Seán Ó hÉalaí, Béal Feirste, An Corrán
B: John Mhaidhcí Ó Gallchóir, Buaile an Ghleanna, An Corrán
C: Nóirín Gannon, An Chloich Mhóir
D: Tomás Mac Con Mara, An Caol Thoir
E: Peig Mhic an Mháistir, Bun an Churraigh; ó Acaill Bheag ó dhúchas
F: Réamann McGinty, An Aisléim, Dumha Éige
G: Seán Mac Con Mara, Dumha Acha, An Sliabh Mór
H: Tomás Mac Seáin, An Chloich Mhóir
I: Mary Joe Uí Chuív, An Chloich Mhóir
J: Peadar Mac Giolla Bháin, Poll Raithní (Lynchaghan); ó Sháile ó dhúchas
K: Niall Ó Loingseacháin, Tóin an tSeanbhaile
L: Pat Ó Conbhuí, Dún Ibhí
M: Patrick Gallagher, Dumha Goirt
N: Pakie Patten, Dumha Cinn Aille (Calvy)
O: Mickey Ó Gallchóir, Na Sraithíní
P: Patrick English, An Caiseal
Q: Seán Molloy, Bréanascail, An Doirín; ó Dhumha Éige ó dhúchas
R: Adrian Kilbane, An Caiseal
S: Cissie Flynn, Cladach, Dún Ibhí

Faisnéiseoirí ónar taifeadadh logainmneacha ar an Chorrán

- A:** Seán Ó hÉalaí, Béal Feirste
B: John Mhaidhcí Ó Gallchóir, Buaile an Ghleanna
C: Tony Chatherine Campbell, Poll an Bhric, Buaile an Ghleanna
D: Nóirín Gannon, An Chloich Mhóir
E: Peadar Mac Giolla Bháin, Poll Raithní (Lynchaghan)
F: Mary Joe Uí Chuív, An Chloich Mhóir
G: Julia Johnston, Poll Raithní (Lynghaghan)
H: John Ó Caiticín, Béal Feirste
I: Bríd Thomas, An Abhainn Dubh
J: Patrick Patten, Maigh Mhuilinn
K: John Gallagher, Bun na nAeú
L: Seán Ó Móráin, Bun na nAeú

M: Michael Joyce, Maigh Mhuilinn

Ní féidir sonraí na bhfaisnéiseorí a lua anseo.

Fuair Tony Chatherine Antaine Campbell ó Pholl an Bhric, Buaile an Ghleanna, ar an Chorrán, bás i 2004: go ndéana Dia grásta ar a anam uasal.

Is cainteoir dúchais Gaeilge é / í gach faisnéiseoir atá liostaithe thuas diomaite de D, G, L, M, agus N ó Oileán Acla. I dtaca leis an chúigear sin, is as Íochtar Acla ceathrar díobh; tarlaíonn sé go bhfuil scoth na Gaeilge áitiúla ar a dtoil ag cuid acu, agus tá cuid ina measc fosta atá ábalta tarraingt ar chuimhní óna n-óige ar chanúint na gcainteoirí deireanacha dúchais sa taobh (thiar) seo den oileán. Thug faisnéiseoirí D agus G ó Oileán Acla, go háirithe, méid maith logainmneacha leo a bhfuil culaith na Gaeilge orthu, as a n-óige. Ar ndóiche, iarradh orthu na logainmneacha a fhuaimniú de réir mar a chuala siad féin iad agus gan iad a ghaelú mar mhaithe leis an staidéar; déanaimse amach nach á n-gaelú mar mhaithe leis an staidéar seo a bhí siad, ceart go leor. Bhí méid maith logainmneacha bailithe ag faisnéiseoir D ó chainteoirí Béarla a fuair bás le blianta beaga, a bhaineann leis an chuid den Oileán ar a dtugtar Íochtar Acla, chomh maith (bailte fearainn Slievemore, Bellanasally, Dookinelly (Calvy), Bal of Dookinelly (Calvy); Dookinelly (Thulis), Keel East agus Keel West). Iarradh air iad a fhuaimniú ar an dóigh ar mhothaigh sé féin iad, oiread agus ab fhéidir.

Léirigh gach uile fhaisnéiseoir spéis mhór ag san ábhar; bhí cuid acu sásta minicíocht usáide, úsáid an ailt, athruithe i bhfuaimniú agus úsáid chlaontuisil i logainmneacha áitiúla a ríomh liom, nuair ab fhéidir leo (go gcúití Dia leo é!), agus bhí gach duine acu, gan eisceacht, thar a bheith eolach ar mhionainmneacha ina b(h)aile fearainn féin. Tugtar faoi deara gur úsáid siad leaganacha Béarla, de ghnáth, d'ainmneacha bailte fearainn atá sa chuid sin d'Oileán Acla atá taobh amuigh den Ghaeltacht oifigiúil.

Intreoir

Leagan Amach

Leantar sa staidéar seo de leagan amach atá in úsáid ag scoláirí logainmneacha in Éirinn le blianta beaga anuas agus a úsáideadh, mar shampla, sa tsraith *Place-Name of Northern Ireland (PNI)*. Tá na bailte fearainn liostaithe in ord aibítreach. Faoi gach ainm baile fearainn tugtar fianaise ó fhoinsí éagsúla (féach thíos) agus cuirtear in ord cróineolaíoch an fhianaise sin. Déantar plé ar ainm an bhaile fhearainn ansin. Tugtar ansin in ord aibítreach na mionainmneacha sa bhaile fearainn atá léirithe ar an léarscáil sé horlaí, agus ar thaifead an tSuirbhéireacht Ordanáis d'fhianaise ina dtaobh, agus déantar plé orthu sin fosta. Tugtar ansin na mionainmneacha eile ar taifeadadh leaganacha fuaimnithe díobh ach nach léirítear ar na léarscáileanna sé horlaí. Tugtar leagan molta Gaeilge agus aistriú go Béarla, mar aon le tagairt eangaí sé uimhir (tógtha ó léarscáil §30 sa tsraith *Discovery*) agus leagan nó leaganacha fuaimnithe, nuair is ann díobh, do gach uile ainm.

Foinsí

Is fánach na tagairtí a dhéantar do bhailte fearainn Acla i mórfhoinsí staire a bhaineann leis an chuid eile de bharúntacht Bhuiríos Umhaill sa tréimhse ó dheireadh an 16ú haois go deireadh an 17ú haois: *Fiants Eliz, Inq. ME I-III, CPR Jas I, Strafford Inq., BSD, Hib. Del. Mayo*, agus *ASE* (féach teidil iomlána na bhfoinsí seo sa phríomhleabharliosta). Eisceachtaí is ea Cill Damhnait, An Cheathrú Gharbh, Dumha Cinn Aille agus Acaill Bheag (féach faoi Carrickkildavnet, Carrowgarve, Dookinelly (Calvy) agus Achillbeg Island): déantar tagairt do Chaisleán Ghráinne i gCill Damhnait chomh fada siar le 1593. Níor bhain an paróiste le tailte an Tiarna Altamont mar a bhain cuid mhaith eile den bharúntacht, agus ní rómhinic a dhéantar tagairtí do bhailte fearainn Acla sa 18ú haois i ndintíúir thalaimh. Corruair, faighimid tagairt do bhaile fearainn ar léarscáileanna ar nós *Mackenzie* agus *Beaufort* go deireanach san 18ú haois. Ní dhéantar tagairt don Chorrán féin go dtí 1792.

Rinne an t-innealtóir William Bald suirbhé triantánachta ar an chontae idir 1809 agus 1817. D'fhoilsigh sé cuid den obair seo in 1814 (*Bald's Bogs of Mayo*), ach níor fhoilsigh sé a léarscáil *A Map of the Maritime County of Mayo*, a chlúdaigh Acaill, go dtí 1830. D'úsáid an tSuirbhéireacht Ordanáis (SO) léarscáileanna Bald agus leaganacha litrithe na logainmneacha a bhí orthu mar dúshraith dá gcuid iarrachtaí féin dornán blianta

ina dhiaidh sin, is léir, agus feicfear an coibhneas seo ach spléachadh a thabhairt ar fhoirm Bald d'ainm agus foirm na SO thíos faoi. Bhí an scoláire Gaeilge John O'Donovan féin in Acaill i Mí an Mheithimh 1838. Bhí dualgais éagsúla air; ina measc siúd, bhí leaganacha Béarla de logainmneacha a bhí le breacadh isteach ar na léarscáileanna sé horlaí le moladh aige. Is fiú go mór ar scríobh sé faoi Acaill ina litreacha (*LSO*) agus sna hainmleabhair (*ALSO*) a léamh. Féach an méid seo a leanas mar shampla (*LSO* i §347-8):

“My time is entirely taken up with the small names on the coast, and I can spare but very little time to write letters. Many of these names are arbitrary and known to very few only and most of them are modern. The same may be said of many of the internal names, which are frequently called after people still living. Many of them are not names at all, and in my opinion should not be given as they may be changed in a few years. I now send you the Name Books of the Parish of Achill, which gave me more trouble than any I have yet visited. I am out of paper”.

Is léir gur chuir líon (agus úire) na mionainmneacha cuid frustrachais ar an saineolaí. “These are hardly names at all” a scríobh sé sna *ALSO* faoin mhionainm *Ooghdonnellduff*. Corruair déantar tagairt sna *ALSO* d’fhaisnéiseoir áitiúil darbh ainm *Rev. Dwyer*, a mhol leaganacha Béarla.

Liostaítear, mar fhoirmeacha, na leaganacha Gaeilge de na logainmneacha mar a scríobhadh iad i gcóipleabhair Bhailiúchán na Scol, an scéim bhéaloidis a reáchtáladh i 1938-9. Tugtar faoi deara, áfach, agus i ndiaidh chomh luachmhar agus atá an fhoinsé sin ar go leor bealaí eile, nach féidir dul i muinín na bhfoirmeacha seo ó thaobh shocrú an tsanais: ní mar a chéile a chaighdeánaigh na múinteoirí iad agus is doiligh déanamh amach, amanna, cé chomh beacht agus atá said mar léiriú ar fhuaimniú nó ar thraidisiún áitiúil. Is fusa adhmaid a bhaint as foirmeacha taifeadta de logainmneacha an Chorráin a bhailigh Ken Bale, oifigeach leis an Bhrainse Logainmneacha, ó dhaoine áitiúla i 1968. Thug ceann an Bhrainse, Dónall Mac Giolla Easpaig cead dom na téipeanna cuí a scrúdú agus tá ábhar éigin misnigh ann: thaifead Bale na céadta foirmeacha, ach ní raibh os cionn fiche ainm nó mar sin ina measc nár taifeadadh in athuair don staidéar seo le blianta beaga anuas. Foinse an-tábhachtach ar fad don saothar seo ar ndóiche ab ea *The Irish of Achill* le Gerard Stockman, a cuireadh i gcló i 1974, agus ina bhfuil leaganacha fuaimnithe de 70 logainm, gan trácht ar an dúrud

eolais faoin chanúint áitiúil (féach thíos). Déantar tagairtí sa tráchttaireacht thíos fosta do mhionlogainmneacha ábhartha nó inchurtha a bailíodh in Inis Toirc i 2002 agus a foilsíodh mar chaibidil in Imleabhar 2 den tsraith seo (*Logainmneacha Mhaigh Eo*).

Déantar tagairtí don ainm *Acaill* féin i lear mór foinsí ar nós na n-annála (*AFM*, *ALC*, *AC*), nach mbaineann le hainmneacha eile an tsaothair seo. Luaitear i dtagairt amháin, mar shampla, gur chreach na Normannaigh an t-oileán sa bhliain 1235. Féach fosta tagairtí i bhfoinsí meánaoiseacha Iodálacha (*Italian Maps*) agus foinsí Angla-Normannacha (*COD*); is gné sheasta de léarscáileanna na Sasanach ó 1564 ar aghaidh í.

Foghraíocht

Úsáidtear an aibítear idirnáisiúnta fhoghraíochta sna leaganacha fuaimnithe. Ní féidir liom tabhairt faoi mhionscagadh ar fhuaimneanna éagsúla na canúna anseo agus b'fhearr do dhuine ar spéis leis nó léi sin ceann de mhórshaothair chanúineolaíocht na Gaeilge a léamh, mar atá, *The Irish of Achill* le Gerard Stockman (1974), a bhí mar bhíobla agam féin le linn an staidéir seo. Go hachomair, áfach, tugtar faoi deara na pointí bunúsacha seo a leanas:

- (i) Léirítear béim an ghutha leis an chomhartha ['].
- (ii) Léirítear béim thánaisteach ghutha leis an chomhartha [,].
- (iii) Léirítear gur carballaithe (caol) atá consan leis an chomhartha [´]; féach mar shampla *baile*, [' bɑ́l̪̪ə]. Léirítear s carballaithe mar [§], áfach.
- (iv) Léirítear gur fada atá guta leis an chomhartha [:]; féach mar shamplaí *mór*, [moːr]; *bán*, [bɑːn].
- (v) Ní fhreagraíonn na comharthaí [L] agus [l] (go teoiriciúil *l* dúbáilte agus *l* singil na Gaeilge), agus [N] agus [n] (*n* dúbáilte agus *n* singil), mar atá sa chanúint áitiúil, do litriú na Gaeilge, go minic: is iomaí cor eile sa scéal (féach Stockman 1974, 342-3 §1555-1559 agus 334 §1503-4). Tagraíonn [ŋ] do *ng* na Gaeilge go minic ach tá comhthéacsanna eile ansin fosta (féach thíos).

- (vi) Freagraíonn [R] do *r* sách fada, coguasaithe, le rollóg (féach Stockman 1974, 343 §1560). Ní minic a chualathas é ach féach mar shamplaí fuaimniú na n-ainmneacha *Oileán Rua* faoi Mweewillin agus *Lochán Rua*, mionainm §27 faoi Belfarsad.
- (vii) Freagraíonn [x] do *-ch, ch-* na Gaeilge; freagraíonn [x̣], amanna, don áit a scríofaí s caol séimhithe: *Garraí Sheáin*, [g̣ar̥i̯ 'x̣ɑ:ṇ]. Freagraíonn [ɣ] do *gh-* agus *dh-* na Gaeilge, de ghnáth.
- (viii) Léirítear srónaíl, mar shampla ar *mh* na Gaeilge, leis an chomhartha [̃]; féach mar shampla *tamhnaigh*, [t̃ɑ̃ni̯]. Nóta: ní i gcónaí a mothaíodh srónaíl sa chomhthéacs seo.
- (ix) Scaradh eilimintí óna chéile i bhfoirmeacha tras-scríofa foghraíochta más ó bhéal chainteoir dúchais Ghaeilge a chualathas iad. Mar shampla: *Uaichidh Cham*, [̣o:x̣ə 'xam]. Níor scaradh na heilimintí óna a chéile más ó chainteoir Béarla a chualathas iad: *Garraí na Dumhcha*, [̣gar̥nə 'duhə]. I gcás cuid ainmneacha ar bhailigh cainteoirí áitiúla Gaeilge iad ó Bhéarlóirí áitiúla atá anois marbh, níor scaradh na heilimintí ansin ach oiread. Léirítear anseo na gutaí coitianta agus a gcoibhnis suímh:

	Tosach	Lár	Cúl
Ard	i	ĩ	u
		ĩ	ö
Leathard	e	ə	o
		ə	o̞
Leathíseal	ɛ		ɔ
Íseal	a		ɑ

Seo dornán samplaí ó bhéal na bhfaisnéiseoirí le léiriú a thabhairt ar mar a úsáidtear iad:

Nótaí Canúna agus Comharthaí Sóirt Eile

[i]: *Íochtar Acla*, [, i :xtər 'aklə].

[e]: *Oileán na nÉan*, [, i l̪ˠɑ :n ə 'né :n].

[ɛ]: *Reilig Chill Damhnait*, [, rɛ l̪ˠə g̊ x̪i l̪ˠ 'd̪aunəd̪ˠ]; *Creig* ['k r̪ˠ ɛ g̊].

[a]: *An Daingean*, [, ə n 'daŋ̪ˠ ə n].

[i]: *Garraí an Chnoic*, [, gari ə 'xri k̪ˠ].

[ə]: *Poll an Asail*, [, pɔ l̪ˠ ə n 'asəl̪ˠ].

[ö]: *san eilimint oistre*, ['öʃ t̪ˠ rə]; *Uaichín na gCeirtlín*, [, ox̪ i n̪ˠ ə 'g̊ ö r̪ˠ t̪ˠ l̪ˠ i n].

[ɔ]: *Tobar an Bhracháin*, [, tɔ bər ə 'vr̪ˠ ɔ h̪ˠ a :n̪ˠ].

[u]: *Dún Corrach*, [, du :n 'kɔ r̪ˠ ə x̪ˠ]; *Cosán na mBó*, [, kɔ s̪ˠ a :n ə 'mu :].

[o]: *Bothóg*, ['bɔ ho :g̊], *Clocha Móra* [, klɔ x̪ə 'mo :rə].

[ɔ]: *san eilimint carraig* [kɔ r̪ˠ ə g̊], *in áit* [k̪ˠ a r̪ˠ ə g̊], *corrúair*.

[ɑ]: *Cábán*, ['k̪ˠ a :b̪ˠ a :n]; *Garraí Cháit*, [, gari 'x̪ˠ a :t̪ˠ].

Ní úsáidtear an réimse gutaí agus consan a d'úsáid Stockman le mionchur síos a dhéanamh ar an chanúint. Níor mhiste a rá gur aimsigh Stockman 11 cinéal eile guta i gcanúint Acla, gan trácht ar na défhoghair (dhá ghuta le chéile), agus go bhfuil simpliú éigin déanta anseo. Ar ndóiche, fágadh leaganacha fuaimnithe a thaifead sé féin mar a thras-scríobh sé féin iad.

Nótaí Canúna agus Comharthaí Sóirt Eile

Aois agus Struchtúr na nAinmneacha

Is féidir aois logainm a thomhais ar a dheilbhíocht, ar na heilimintí féin, ar an úsáid is luaithe is féidir a theastú dó i litríocht agus comhthéacs na litríochta sin curtha san áireamh agus, amanna, go háirithe i gcás mionainmneacha, ar fhianaise imthoisceach ar nós an bhéaloidis. Is féidir dáta measartha cruinn a chuir leis an ainm *Baisteapúl* i *Dooniver*, a ainmníodh thart ar an am a raibh cathair *Sevastepol* sa Chrimé faoi léigear in 1835-6. I gcás *Bóthar Uí Cheallaigh* i *Salia* atá ainmnithe i ndiaidh an innealtóra a bhí i mbun a thógtha, thiocfadh linn foinsí cuí na Comhairle Contae a sheiceáil le dáta cruinn a chur leis sin fosta. I gcás *Manraigh Ábraim* i *Bunanioo*, tá cuimhne ag daoine atá thar trí scór go leith bliain d'aois sa bhaile fearainn sin ar *Ábram* agus a chlann agus cuireann sé sin dáta measartha déanach leis an logainm sin.

Glacann scoláirí leis d'aonghuth go bhfuil ainmneacha na mbailte fearainn i bhfad níos sine ná na mionainmneacha, agus tá fianaise éigin le fáil air sin ach anailís a dhéanamh ar struchtúr an dá chineál ainm (féach thíos). Ní hionann an dá chineál ainm ar go leor bealaí: aois, struchtúr, dáileadh eilimintí, achar talaimh dá dtagrionn na hainmneacha, úsáid na n-ainmneacha i gcáipéisí oifigiúla, caighdeánú sa Bhéala. Feictear na mionainmneacha seo a leanas fíorluath sna foinsí: *Droim Diallaite Bige*, *Ceann Acla*, agus *Na Biollaí* (is pointí suntasacha cósta iad seo uilig agus tá siad i *Keel West*). Ar an mheán, áfach, déanaimse amach go mbaineann tromlach mór de mhionainmneacha Acla leis na ceithre chéad bliain atá thart, agus, i gcás ainmneacha seilbhe, leis an 250 bliain atá thart.

Seo iad na struchtúir dheilbhíochta is coitianta i measc na mionainmneacha:

(i) Ainmfhocal + Alt + Ainmfhocal (<i>Abhainn an Ghabhláin</i>):	34.2%
Ainmfhocal + Alt + Ainmfhocal + Aidiacht (<i>Bun na hAbhna Bige</i>):	3.4%
Ainmfhocal + Aidiacht + Alt + Ainmfhocal (<i>Cosáinín Caol an Tulscáin</i>):	0.6%
Iomlán:	37.6%
(ii) Ainmfhocal + Aidiacht (<i>Ailt Bhán</i>):	17.6%
Ainmfhocal + Dobhriathar/Aidiacht Bhriathartha (<i>Taobh ó Thuaidh</i>):	0.75%
Alt + Ainmfhocal + Aidiacht (<i>Na Clocha Bána</i>):	2.0%
Alt + Ainmfhocal + Dobhriathar (<i>An Baile Thiar</i>):	0.13%

	Iomlán:	20.5%
(iii) Ainmfhocal (<i>Ailt; Creig</i>):		12.2%
Alt + Ainmfhocal (<i>An Fraoch, Na Díobóga</i>):		6.0%
	Iomlán:	18.2%
(iv) Ainmfhocal + Ainmfhocal Pearsanta (<i>Garraí Sheáin</i>):		13.1%
Ainmfhocal + Ainmfhocal Pearsanta + Aidiacht (<i>Garraí Bhiddy Móire</i>):		.5%
	Iomlán:	13.6%
(v) Ainmfhocal + Ainmfhocal [+ Ainmfhocal] (<i>Feadán Sméar</i>):		2.5%
Ainmfhocal + Ainmfhocal + Aidiacht (<i>Uaichín Caillí Duibhe</i>):		1.75%
Ainmfhocal + Ainmfhocal + Alt + Ainmfhocal (<i>Gob Rú na bhFeannóg</i>):		2.6%

Tá éagsúlachtaí gramadaí taobh isitigh de na rannógaí. I rannóg (iv), féach mar shamplaí na hainmneacha *Garraí Bhiddy Mhór* agus *Cosán Biddy Bhán* ní hionann agus *Garraí Bhiddy Móire*; agus féach *Uaichín Caillí Duibhe* nó *Gob Leice Buí* ní hionann agus *Loch Choire Beag* (leagan reatha sa chaint den ainm *Loch an Choire Bhig*).

Cuimsíonn na struchtúir seo 97% de na mionainmneacha ar fad. I measc na n-ainmneacha eile bhí ceithre shampla (0.2%) den struchtúr Ainmfhocal + Alt + Ainmfhocal + Ainmfhocal: *Cnoc na gCaoirí Aitinn*, *Log an Bhaile Bhuaile*, *Tobairín na Ceise Cloiche* agus *Uaich na Sionnach Láir*. Féach fosta na struchtúir éagsúla sna hainmneacha seo a leanas: *Píosa Naoi nGiota*, *Tobar Beannaithe Naomh Pádraig*, *Carraig ar Bogadh*, *Tóin re Gaoith* (i Slievemore), *Bearnaidh Ghort Breac Ard*, *Loch Beag Loch Ard*, *Idir Dhá Chlaí* agus *Idir Dhá Thalamh*. Féach fosta an dá chineál ainm seo a leanas:

- (v) Ainmneacha Béarla (*The Flukes, The Ice House, The Avenue, Johnson's Road, The Three Sisters, The Point*, srl.): 0.3%
- (vi) Ainmneacha Measctha (*Gob an Shaft, Garraí na nGallaghers, Poll an Bhlast, Gob an Jenny, Poll Glas na Stillers, An Scotch House, An Ship, Clasaigh an Shingle, Mantrachs, Tornóg an Nipper, Clasaigh an Toolbox, Garraí an Fire*): 0.7%

Níor cuireadh san áireamh logainmneacha ar nós *Teach Peel, Caladh Harvey* sa rannóg dheireanach.

I measc ainmneacha na mbailte fearainn sa pharóiste, tá an struchtúr Ainmfhocal + Ainmfhocal le sonrú i 13 acu: 33.3%, taobh leis an 2.5% (nó 15.6% má chuirtear an fhoirmle Ainmfhocal + Ainmfhocal Pearsanta san áireamh) i measc na mionainmneacha. Tá an struchtúr Ainmfhocal + Aidiacht/Dobhriathar le sonrú i 9 sampla acu: 23% atá inchurtha leis an 20% i measc na mionainmneacha. Féach cur síos ar struchtúir ainmneacha bailte fearainn i Maigh Eo san Intreoir Sraithe in Imleabhar 1 nó 2 sa tsraith seo.

Úsáid an Ailt

Is díol spéise é a laghad agus a úsáidtear an t-alt le logainmneacha in Acaill. Cuireadh cuid béime ar an ábhar seo le linn obair pháirce agus cuireadh in iúl arís agus arís eile samplaí d'eilimintí coitianta in úsáid gan alt: “Thiar i n*Garraí Bán*”; “Bhí muid ag *Aill Gheal*”; “Tá mé i mo chónaí i g*Cladach*”. Ba mhinic a lorgadh, ach in aisce, fianaise d'úsáid an ailt, ach mar a fheicfear thíos, tá gach seans ann gur úsáideadh an t-alt go flúirseach le heilimintí coitianta, tráth. De ghnáth i saothair logainmníochta, cuirtear an t-alt le logainmneacha atá bunaithe ar eilimintí atá coitianta go fóill sa chaint, fiú mura bhfuil rian den alt le fáil i bhfianaise an logainm féin. Leantar den choinbhinsiún sin anseo chomh maith i dtaobh ainmneacha ‘oifigiúla’ - bailte fearainn agus mionainmneacha a léirítear ar na léarscáileanna sé horlaí. Ní leantar den choinbhinsiún seo áfach i gcás na mionainmneacha ‘neamhoifigiúla’, uimhrithe.

Tá fianaise ann i gcás an ainm *Breanaskil* i Bunacurry gur thit úsáid an ailt leis ar lár le trocha bliain. Tugadh faoi deara anois is arís gur baineadh úsáid as an alt nuair a cuireadh an logainm i gclaontuisil, amháin. Féach mar shampla (*An*) *Loch Geal* agus *Clúid an Locha Ghil* i Owenduff; is féidir an t-alt a chur leis an chéad ainm san fhoirm mholta mar gheall ar fhianaise an dara hainm. Sampla eile is ea (*An*) *Poll Bán* i Dooega: “ar an Pholl B(h)án” a deirtí sa chaint, de réir an fhaisnéiseora. Féach fosta na samplaí seo a leanas: (*An*) *Glasoileán* agus *Abhainn an Ghlaisleáin* faoi Bunanioo; (*An*) *Uaich Mhór* agus *Bóthar na Fuaiche Móire* (ina bhfuil f-cúnta), mionainmneacha §34-5 faoi Bolinglanna; (*An*) *Charraig Mhór* agus *Gob na Carraige Móire* faoi Owenduff; agus (*An*) *Gabhlán* agus *Abhainn an Ghabhláin* faoi Derreen.

Cuid gnéithe sonrúla foghraíochta

- (i) Samplaí de ghuthaíocht [r´] in Íochtar Acla: *coire* [kaijə], *Máire* [mai jə], *súmaire* [su:mi jə], *iomaire* [omi jə] srl. Féach an plé faoin mhionainm *Loch an Choire Mhóir* i Keel West. Féach Stockman (1974, 344 §1566).
- (ii) Glorú an [L´] in Íochtar Acla san fhocal (gin.) *caillí* [kaiə]. Féach *Uaichín Caillí Duibhe*, mionainm §107 faoi Keel West.
- (iii) Glorú an [x´] san eilimint *uaich* [o:i(ə)] i suíomh neamhaiceanta: Féach mar shampla *Uaich Uí Fhríle*, mionainm §1 faoi Achillbeg Island.
- (iv) Athrú chun tosaigh i mbéim an ghutha sna hainmneacha seo a leanas: *An Corrán* [ən 'krɑ:n] (ag brath ar an chainteoir); *Garraí na mBairéadach* [ˌgɑrinə'b´r´e:dɑx], mionainm §47 faoi Dookinelly (Thulis); *Log (?)Ailleoige* [lɔg ɑl´'o:k´], mionainm §39 faoi Keel East; *An Mhiliúrach* [m´i'l´o:rəx], mionainm faoi Pollranny (Lynchaghan); *Cloch an Bhairéid* [ˌklɔxə'v´r´e:d], mionainm §17 faoi Bellanasally. Féach fosta an mionainm *Doagh* faoi Slievemore.
- (v) Ardú, lárnú guta sna heilimintí *creag* [k´r´ɔg], *creagán* [k´r´ɔgɑ:n], *feadán* [f´ida:n], *ballán* [bɔlɑ:n], *gearrán* [g´irɑ:n], *easán* [isa:n].
- (vi) Ardú eile guta sna heilimintí seo, go minic:
 - *tóin* [tu:n´]; *Tóin Scairdeog*, mionainm §41 faoi Achillbeg Island, srl.
 - *Eoin* [´u:n´]; féach plé faoi *Tobar Eoinín*, mionainm §72 faoi Achillbeg Island

Féach fosta samplaí áitiúla de *bán* [bo:n] faoi *Feadán Bán*, mionainm §19 faoi Slievemore §19; *comhrá* [kũ:rɑ] i *Carraig an Chomhrá*, mionainm §1 faoi Carrowgarve; *Cosán na mBó* [kɔsɑ:n ə´mu:], mionainm §37 faoi Cloghmore.
- (vii) Ísliú guta i suíomh neamhbhéimnithe/béimnithe sna heilimintí seo:

- *uaich* [o:i]. Féach plé faoin ainm *Uaich Uí Fhríle*, mionainm §1 faoi Achill Island
 - *gruaigín/guaigín* [gro:g'í:n'] / [go:g'í:n']. Féach plé faoi *Guaigín*, mionainm §43 faoi Carrowgarve
 - *uachtar* [ɔxtər]. Féach *Garraí Uachtair*, mionainm §11 faoi Achillbeg Island agus *Log Uachtair*, mionainm §111 faoi Dooega
 - *bruacha* [brɔhə]. *Bruacha Dubha*, mionainm §3 faoi Derreen
 - *rú* [ro:]. Féach plé faoi *An Rú Geal* i Keel West.
- (viii) Fuaimniú [n'] nó [N'] mar [ŋ]: Féach *Gualainn*, mionainm §110 faoi Dooega; *Inis*, mionainm §9 faoi Derreen; *Binn na hAille*, mionainm §77 faoi Dooega; *An Linn*, mionainm §41 faoi Dooega.
- (ix) Fuaimniú *-aidh* mar [ix']. Féach *An Reannaidh*, mionainm §1 faoi Gubnahardia.
- (x) Fuaimniú *-igh* mar [ix']. Féach *An Baile Amuigh*, mionainm §6 faoi Achillbeg Island; *Tamhnaigh Nóinín*, mionainm §11 faoi Bellanasally; agus *Garraí Seoighe*, mionainm §55 faoi Achillbeg Island.
- (xi) Fuaimniú *-th-* mar [f] sna heilimintí *sruthán* [srɔfɑ:n] agus *sruthail* [srɔf(w)əl']. Féach fosta *Gob na Cléithe Móire* faoi Gubnahardia, agus *Carraig an Bhrutha Móir* (sic), mionainm §33 faoi Keel West.
- (xii) [h] ar lorg consain tríd idirdhealú nó trí mhetaitéis sna heilimintí *bóithrín* [bo:rhí:n'], *srathnóg* [srɑnhɔ:g], agus *raithní* [rɑn'hi], foirm ghinideach de *raithneach*, agus, amanna, *manrach* [mɑ:nhrɑx] agus *carrach* [kɑ:rhɑx]. Féach Dillon (1973, 16): “In West Mayo, where unlenited sonants are not long, the lenited sonants are sometimes aspirated by differentiation: *méaróg* [m'e:rho:g], *anuraidh* [ə'Norhi:]”.

Tá go leor tréithe eile de chuid na canúna áitiúla le sonrú sna leaganacha fuaimnithe de na logainmneacha, ní áirítear anseo ach guthaíocht sa *-bh* sna heilimintí *garbh*, *marbh* agus *sliabh*; féach mar shamplaí *An Gob Garbh* faoi Claggan; *Páistí Marbha*,

mionainm §10 faoi Keel East; *Sliabh Ard*, mionainm §1 faoi Bellanasally, agus *Sliabh Trasna*, mionainm §34 faoi Dookinelly (Calvy)

Ainmfhocail bhaininscneacha táite sa tuiseal tabharthach

Féach samplaí eile den chéad chúig eilimint san innéacs.

- (i) *Tamhnaigh*, mionainm §4 faoi Bunacurry et passim
- (ii) *Marfaigh*, mionainm §4 faoi Carrowgarve et passim
- (iii) *Creig*, mionainm §3 faoi Dooega et passim
- (iv) *Scraith*, mionainm §29 faoi Dooega et passim
- (v) *Bearnaidh Chreig an tSúimín*, mionainm §64 faoi Achillbeg Island, et passim
- (vi) *An Dumhaigh*, mionainm §53 faoi Cloghmore
- (vii) *Sceacharaigh*, mionainm §59 faoi Cloghmore
- (viii) *Fionnaigh*, mionainm §32 faoi Dooega
- (ix) *Buailidh Mhurchú (< Mhurchadha)*, mionainm §2 faoi Pollranny (Sweeny)
- (x) *Lathaigh Mhór*, mionainm §24 faoi Derreen
- (xi) *Malaidh*, mionainm §11 faoi Cashel; mionainm §1 faoi Doogort East
- (xii) *Mónaidh Hamilton*, mionainm §89 faoi Keel West
- (xiii) *An Scoith*, mionainm §3 faoi Slievemore
- (xiv) *Fionnchoraidh*, mionainm §45 faoi Derreen; *An Fhionnchoraidh*, mionainm §15 faoi Tonregee East
- (xv) *Sceilp* agus *An Sceilp*, mionainmneacha §53 agus §81 faoi Slievemore
- (xvi) *Tóin re Gaoith*, Tonregee East; *Tóin re Gaoith* faoi Keel West
- (xvii) *Cúltráigh*, mionainm §5 faoi Pollranny (Sweeny), *Tráigh Dhún Ibhí* faoi Dooniver

Aidiachtaí táite sa tuiseal tabharthach baininscneach

- (i) *Gabhal Ghairbh*, mionainm §9 faoi Bellanasally
- (ii) *Uaich Chroim*, mionainm §3 faoi Claggan
- (iii) *Leic Dhuibh*, mionainm §2 faoi Slievemore
- (iv) *Carraig Aird*, mionainm §1 faoi Bolinglanna
- (v) *Carraig Ghlais*, mionainm §98 faoi Dooega

Féach fosta leaganacha fuaimnithe de na hainmneacha Cloghmore agus Owenduff.

Logainmneacha táite sa tuiseal tabharthach Ultach:

- (i) *An (t)Siorrán*, mionainm §17 faoi Achillbeg Island
- (ii) *Cnoc Bhán*, mionainm §18 faoi Bunacurry
- (iii) *Gaoth Bheag*, mionainm §1 faoi Mweewillin. Is féidir gur bhain athmhíniú don ainm seo.
- (iv) *Feadán Bhuí*, mionainm §23 faoi Bunacurry
- (v) *Gob Fhada* i Salia sv. *Gubbleanahooey*
- (vi) *Ard Mhór*, mionainm §52 faoi Cashel
- (vii) *Uaichidh Dhuibh* nó *Ooghduff* i Keel West

Féach fosta *An (t)Áth Beag*, mionainmm §49 faoi Dookinelly (Thulis).

Meititéis

- (i) *An Cairéal* agus *Tanaí an Choiléir*, mionainmneacha §4-5 faoi Bolinglanna
- (ii) *Nead an Iolra / Iorla*, mionainm §2 faoi Cartron
- (iii) *Feadán na hOirsine* (> *oirnéis*), mionainm §111 faoi Keel West
- (iv) *Comhartha* [kəhəɾə], mionainm §25 faoi Keel West, agus *Broid an Chomhartha*, mionainm §10 faoi Keel West
- (v) *Gob Rú an Bhocaide*, [gɔb ro: nə 'wɔkəd'ə], mionainm §5 faoi Doogort West

F cúnta, s cúnta

- (i) *An Uaich Mhór* agus *Bóthar na Fuaiche Móire*, mionainmneacha §34-5 faoi Bolinglanna; *Gob na Faragaile* i Tonregee East, forbairt ón eilimint *aragail*.
- (ii) *Screig Bhán*, mionainm §65 faoi Keel West; *Clúid an tSlathaigh*, mionainm §22 faoi Mweewillin. Féach fosta na heilimintí *strál* < *storrán* < (?) *s móide tor móide* –*án*, agus *stairricín*, san innéacs.

Sandhi

Sna samplaí seo a leanas rinneadh consain charballaithe de chonsain choguasaithe:

- (i) *Gort Breac*, [ˌgɔr'ʃt' b' r' ak], mionainm §32 agus *Gort Breac Ard*, [ˌgɔr'ʃt' b' r' ak 'ard], mionainm §52 faoi Achillbeg Island.

- (ii) *Uaich na gCos Sleamhain*, [,u: nə ɡɔʃ 'l'auwən], mionainm §34 faoi Carrowgarve.
- (iii) *Dún Ibhir* [du:n 'iv'ər]; féach fosta *Dooniver Strand* faoi Dooniver

Comhshamhlú agus athruithe eile i gconsain:

- (i) *An Silseán < An Silteán*, mionainm §7 faoi Keel West
- (ii) *Baile Mh(r)ic Éinrí*, mionainm §33 faoi Bunacurry
- (iii) *An Oitil < An Oitir*, mionainm §8 faoi Pollranny (Lynchaghan)
- (iv) *Poll Bán* [,bɔL 'bɑ:n], mionainm §21 faoi Dookinelly (Thulis)

An foirceann -adh(a)

- (i) San ainmneach iolra: *Na Coiriú < Coireadha*, mionainm §109 i Keel West agus mionainm §13 faoi Cartron
- (ii) Sa ghinideach iolra: *Bun na nAeú*, Bunanioo; *Moing na gCoiriú*, mionainm §69 faoi Keel West
- (iii) Sa ghinideach uatha: *Gob na Reannadh < An Reannaidh* (féach *Gubaranny* faoi Gubnahardia); *Lochán na Seascadh* (féach *Loughaunnashascoo* faoi Tonreege East)

Athmhíniú

Féach tuilleadh plé faoi na hainmneacha seo a leanas

- (i) (?)*Gaoth Bheag*, mionainm §1 faoi Mweewillin
- (ii) *An Taobh Riabhach < An Tuar Riabhach* i Carrowgarve
- (iii) *Mionnán < Cnoc an Mhionnáin < Cnoc Mionnáin < ?Cnoc Mofhionnáin*. Féach Dookinelly (Thulis) sv. *Knock Minnaun*

Giorrú

I measc cuid mhór samplaí féach na cinn seo a leanas:

- (i) *An Glasoileán* ['ɡlaʃl'ɑ:n], i Bunanioo
- (ii) *Garraí Shéamaisín Óig* [,ɡari hɛmɐʃin' 'o:əɡ], mionainm §37 faoi Dooega
- (iii) *Trá Bó Deirge* [tɾɑ: bo 'd'ɛrig'], i Achillbeg Island

- (iv) *Casadh an Bhóthair* [,kas ə 'wəhər], mionainm §11 faoi Bunacurry
- (v) *Idir Dhá Chlaí* ['id̪ ərxl̪eɪə], mionainm §12 faoi Dooega
- (vi) *Aill an Ghiorria* [,aɫ̪ ə 'jɛrɪ], mionainm §84 faoi Dooega
- (vii) *Uaich an Ghearráin Bháin* [,oihira:n 'wɑ:n̪] i Dooega
- (viii) *Gob Ardleitreach* [,gɔb 'ɑ:l̪it̪ ər̪] i Pollranny (Lynchaghan)
- (ix) *Poll Bhriain Mhóir* [pɔLi:n̪ 'wo:r], mionainm §19 faoi Owenduff
- (x) *Iomaireacha Bána* [,imr̪əhə 'bɑ:n], (sic), mionainm §40 faoi Belfarsad

Tharla an giorrú i ngach cás díobh seo de dheasca easpa bhéim an ghutha. Féach fosta áfach logainmneacha leis an eilimint *bóithrín* < *bóthairín* [,bo:rhi:n̪] faoin Innéacs Eilimintí.

Meath sa díochlaonadh

Féach leaganacha fuaimnithe de na hainmneacha seo a leanas le soiléiriú a fháil ar an mheath:

- (i) *Uaich an Duine Mhairbh*, mionainm §10 faoi Achillbeg Island, agus *Uaich an Duine Mhairbh*, mionainm §4 faoi Keel West
- (ii) *Ceap an Éisc*, mionainm §49 faoi Achillbeg Island
- (iii) *Tobar na bhFrogannaí*, mionainm §73 faoi Achillbeg Island
- (iv) *Tobar na Lachan*, mionainm §77 faoi Achillbeg Island
- (v) *Cé na Manaí*, mionainm §1 faoi Bunacurry
- (vi) *Loch na nDuilleog*, mionainm §22 faoi Bunacurry

Féach fosta faoi rannóg (iv) de *Aois agus Struchtúr na nAinmneacha* thuas, agus faoi *Easpa séimhithe* thíos.

Easpa séimhithe

Ní shéimhítear an túschonsan sa dara heilimint, sa chaint, sna samplaí seo a leanas.

- (i) *Acaill Bheag*, Achillbeg Island
- (ii) *Cill Mhór*, mionainm §25 faoi Achillbeg Island
- (iii) *Sceicheog Mhór*, mionainm §37 faoi Achillbeg Island
- (iv) *Poill Ghoirme*, mionainm §19 faoi Carrowgarve
- (v) *An Chliath*, mionainm §84 faoi Achillbeg Island

(vi) *Camp(h)ort* i Dooega, agus *Camp(h)ort Beag*, mionainm §71 faoi Dooega
Go minic, ní shéimítear na túsconsain san ainm *An Cheathrú Gharbh*, Carrowgarve.
Féach fosta *Aill Dearg*, mionainm §2 faoi Dooega.

An fhoirm uatha mar chnuasfhocal áitreabhach

- (i) *Cábán* “place of cabins”; sampla amháin i Bellanasally agus sampla eile faoi mionainm §32 faoi Cloghmore
- (ii) *Bothóg* “place of cabins”, mionainm §6 faoi Carrowgarve
- (iii) *Faoileán* “place of seagulls”, mionainm §5 faoi Cloghmore
- (iv) *Foitheach* “place of grebes”, mionainm §11 faoi Dooniver
- (v) *Gaineamh* “place of sand”, mionainm §6 faoi Slievemore
- (vi) *Iombhá* “place of the drenching”, mionainm §5 faoi Claggan

Foirmeacha áitreabhacha agus substainteacha eile

- (i) *An Maoth* “the soft place”, mionainm §7 faoi Bunacurry
- (ii) *Glac na Duibhe* “the ravine of the darkness”, mionainm §30 faoi Dookinelly (Thulis)
- (iii) *Lochán na Deirge* “the little lake of the red place” i Dookinelly (Calvy) sv. *Loughannascaddy*
- (iv) *Cromaltach* “crooked river”, mionainm §4 faoi Dookinelly (Calvy)
- (v) *Fraoch Mór* “big place of heather”, mionainm §1 faoi Cartron; *An Fraoch*, mionainm §66 faoi Achillbeg Island
- (vi) *Fuinsinn* “(place of) ash trees” i Doogort East
- (vii) *Gob na Seileastráí* “the point of the place of wild iris” i Gubnahardia
- (viii) *An Mhiliúir* “the place of eel-grass”, mionainm §26 faoi Keel West
- (ix) *Carrán* “place of scurvy-grass”, mionainm §13 faoi Dooega

Féach fosta *The Flukes*, mionainm §8 faoi Cartron.

Foirmeacha iolra sa tuiseal ginideach

- (i) Claonadh sa ghinideach iolra guta deiridh a fhágáil ar lár: *Garraí na Nóinín*, mionainm §42 faoi Cloghmore. *Tamhnaigh Nóinín*, mionainm §11 faoi Bellanasally; *Uaichidh na Roisín* i Keel West; *Bóthar na gCartach*, mionainm §17 faoi Salia; *Cnoc na Sraithín* faoi Sraheens; *Log na Móintreach*, mionainm §25 faoi Bolinglanna; *Loch na nÉinín*, mionainm §4

faoi Srahmore; *Carraig na mBioll* faoi Keel West (sv. *Bills Rocks*); *Carraig na Steall*, mionainm §3 faoi Keel East

- (ii) Urú ar thúschonsan aidiachta sa ghinideach iolra: *Poll na mBallach mBocht*, mionainm §95 faoi Dooega; *Clúid na mBreallach mBuí*, mionainm §3 faoi Pollranny (Lynchaghan). Féach fosta *Barr na dTrí nAbhainn*, mionainm §77 faoi Keel West.
- (iii) Leaganacha áitiúla d'fhoirmeacha ginideacha iolra: *Cillín na Leanbh*, mionainm §2 faoi Cashel; *Rinn na Leanbh* faoi Tonatanvally (sv. Curraun Point); *Cillín na Leanbh*, mionainm §9 faoi Tonatanvally; *Cé na Manaí*, mionainm §1 faoi Bunacurry.

Aidiachtaí Réamhcháilithe

- (i) *cam*- “crooked”. *Camailleog*, mionainm §68 faoi Achillbeg Island; *Camport* (sic) i Dooega; *Camport Beag*, mionainm §77 faoi Dooega
- (ii) *bréan*- “foul”. *Bréanascaill* i Derreen
- (iii) *cruinn*- “round”. *Cruinnchnoc* i Doogort East sv. *Monkey Hill*
- (iv) *cúl*- “back”. *Cúltráigh*, mionainm §5 faoi Pollranny (Sweeny)
- (v) *fia*- “wild”. *Fiachosán*, mionainm §13 faoi Slievemore
- (vi) *fionn*- “white”. *Fionnchoraidh*, mionainm §45 faoi Derreen
- (vii) *geal*- “white”. *Gealtrá*, mionainm §52 faoi Dookinelly (Thulis)
- (viii) *glas*- “green”. *Glasaill Mhór*, mionainm §39 faoi Keel West; *An Glasoileán* i Bunanioo
- (ix) *muir*- “sea”. *Poll an Mhuirisce*, mionainm §3 faoi Keel West
- (x) *roth*- “round”. *An Rothchoire*, mionainm §19 faoi Belfarsad
- (xi) *rua*- “red”. *Rua-oileán* i Dooniver; *Rua-oileán* i Bunacurry
- (xii) *sean*- “old”. *Seanphortaigh*, mionainm §26 faoi Cloghmore; *Seanpháirc*, mionainm §13 faoi Gubnahardia

Féach fosta *Béillic*, mionainm §27 faoi Cloghmore.

Iarmhíreanna

- (i) *-eog* agus *-óg* i gciall dhíspeagtha: *Camailleog*, mionainm §68 faoi Achillbeg Island. *Ladhróg Istigh*, mionainm §42 faoi Carrowgarve. *Clúideog*, mionainm §19 faoi Pollranny (Sweeny). *Uaich na hAlltóige* i Dooega. *Log*

- Ailleoige*, mionainm §39 i Keel East. *Bolgóg*, mionainm §20 faoi Dookinelly (Calvy). Féach fosta faoin eilimint *bothóg* san innéacs
- (ii) -óg i gciall shubstainteach: *An Dubhóg*, mionainm §2 faoi Cloghmore
- (iii) -each nó -ach i gciall chnuasaigh nó áitreabhach: san fhocal *greanachán* sna hainmneacha *An Greanachán Mór* i Salia, *Gob an Ghreanacháin* i Cashel agus *An Greanachán* i Derreen. *Sceacharaigh*, mionainm §59 faoi Cloghmore. *Gobach* i Dooega. *Fionnaigh*, mionainm §32 faoi Dooega. *Pollach na nGabhar*, mionainm §34 faoi Dooega agus *An Pollach* i Slievemore. (?)*Tónach Bhuí*, mionainm §32 faoi Keel East. *Ailleachán*, mionainm §28 faoi Keel West. *Toinnigh*, mionainm §62 faoi Keel West. *Carraig Mhór na Ruánaí*, mionainm §19 faoi Sraheens. *Lochán na Sceadaí* i Tonatanvally. *Droinníneach*, mionainm §45 faoi Slievemore. *Riteachán*, mionainm §5 faoi Cartron
- (iv) -lach, i gciall shubstainteach áitreabhach: *Breacloch*, mionainm §12 faoi Belfarsad.
- (v) -amán, i gciall áitreabhach: *Pollamán Dubh* i Derreen
- (vi) -án i gciall dhíspeagtha: *Gobán* i Cashel agus *Gobán*, mionainm §33 faoi Carrowgarve; féach samplaí eile san innéacs. *Pollán*, mionainm §7 faoi Cloghmore et passim. *Gabhlán*, mionainm §26 faoi Derreen. *Gob Oileánáin Beag* i Keel East. Féach fosta na heilimintí *lochán* agus *ardán* san innéacs.
- (vii) -án i gciall chnuasaigh nó áitreabhach: *greanachán* sna hainmneacha luaite faoi (iii) thuas. *An Siorrán*, mionainm §17 faoi Achillbeg Island. *Raithneachán*, mionainm §31 faoi Keel East. *Cruachán* i Keel West. *Ailleachán*, mionainm §28 faoi Keel West. *Riteachán*, mionainm §5 faoi Cartron. *Carragán* i Tonregee East; *Carragán*, mionainm §17 faoi Cashel
- (viii) -aid, san fhocal *pollaid* “pool; inlet of the sea”: *An Phollaid*, mionainm §36 faoi Belfarsad agus *Bun na Pollaide* i Mweewillin; *Bun na Pollaide*, mionainm §2 faoi Salia; *Feadán na Pollaide*, mionainm §4 faoi Owenduff agus *Gob na Pollaide* faoi Owenduff
- (ix) -ar, de chiall éiginnte (áitreabhach?): *Sceacharaigh*, mionainm §59 faoi Cloghmore; *Coire an Dóibirlín* i Keel West. *Gobar Mór* i Keel West; *Cruánar*, mionainm §5 faoi Tonatanvally
- (x) -ín, i gciall dhíspeagtha: *Cnoicín*, mionainm §5 faoi Derreen; *Cnoicíní*, mionainm §5 faoi Dookinelly (Thulis). *Birín* san ainm *Uaich Bhirín an*

tSruthair, mionainm §16 faoi Dooega. *Tobairín Mór* (sic), mionainm §109 faoi Dooega. *Poirtín* i Doogort East. *Guairín na gCloch*, mionainm §8 faoi Dookinelly (Calvy). *Roisín*, mionainm §11 faoi Dookinelly (Calvy); *Gob na Roisín* agus *Uaichidh na Roisín* i Keel West. *Áitín Aoibhinn*, mionainm §9 faoi Dookinelly (Thulis). *Uaich an Mháimín* i Keel West. *Uaichín Duine Mhairbh*, mionainm §4 faoi Keel West; féach samplaí eile de *uaichín* san innéacs. *Droinníneach*, mionainm §45 faoi Slievemore. *Ardán an Scaineamháinín*, mionainm §10 faoi Owenduff

- (xi) *-ín* i gciall chnuasaigh nó áitreabhach: *Cloichín an Phoirt*, mionainm §21 faoi Keel West. *Loch an Charraigín*, mionainm §3 faoi Srahmore
- (xii) *-lín*, i gciall dhíspeagtha: *Coire an Dóibirlín* i Keel West. *Caislín*, mionainm §24 faoi Slievemore

Féach samplaí de dhá iarmhír in aon ainm faoi (iii) agus faoi (x) thuas.

Gnéithe Éagsúla Eile

Is féidir rangú a leagan amach bunaithe ar na logainmneacha (féach mar shampla Ó Catháin & O’Flanagan 1975, 65), ach bíonn amhras ann i dtólamh faoi cé chomh feidhmiúil agus atá a leithéid. Cuirtear i gcás, cé acu ainm tírdhreacha nó ainm cuimhneacháin (*ibid.*) nó ainm eacnamaíochta nó eile atá san ainm *Béal Thady* (mionainm §14 faoi Keel West)? Bailítear anseo thíos áfach cuid samplaí faoi theidil shuibíochtúla. Féach fosta innéacsanna d’eilimintí, d’ainmneacha, de shloinnte, de phlandaí agus d’ainmhithe ar chúl an tsaothair seo.

Logainmneacha Farraige

Féach tuilleadh plé faoi na hainmneacha seo a leanas:

- (i) *Cliath* “ceantar tógtha farraige”: *Béal na gCliath*, mionainm §84 faoi Achillbeg Island; *Gob na Cléithe Móire* i Gubnahardia
- (ii) *Banc*: *An Banc Thoir*, *Banc an Éisc*, *An Banc Thiar*, *An Banc*, *Banc an tSimléir*; féach mionainmneacha §91-3 faoi Achillbeg Island
- (iii) *Maidhm* “breaker”: *Maidhm an Churraigh*, mionainm §38 faoi Bolinglanna; *Maidhm Uí Mháille*, mionainm §87 faoi Achillbeg; níor mhiste *Maidhm Aon Fhéa* [mwim’ ən’ ‘ɑ:] “breaker of one fathom (of depth)” atá amach ó chósta Dooghbeg i bparóiste Bhuiríos Umhaill, soir an cósta ó Bolinglanna, a lua anseo.

- (iv) *Tanaí* “shallow water”: *Tanaí an Choiléir*, mionainm §5 agus *An Tanaí Rua*, mionainm §44 faoi Bolinglanna, agus *Tanaí ó Dheas*, mionainm §4 faoi Claggan
- (v) Eile: *Iombhá* “(place of) the drenching”, mionainm §5 faoi Claggan; *Conas* “dangerous current”, mionainm §49 faoi Keel West; *Na Dásachtaí* “the mad ones” agus *Dásachtaí Beaga* “little mad ones”, carraigeacha i Keel West.

Béaloideas agus Reiligiún

Ar ndóiche, tá eilimintí den bhéaloideas agus den stair shóisialta bainteach le méid mór maith de na logainmneacha. Áirítear anseo tagairtí do charchtair ósnádúrtha:

- (i) *Fathaigh*: *Poll an Fhathaigh*, mionainm §7 faoi Gubnahardia; *Giants’ Graves*, mionainm §26 faoi Achillbeg Island; *Giant’s Grave* i Doogort West.
- (ii) *Na Fianna*: *Uaich na bhFiann*, mionainm §18 faoi Dookinelly (Thulis); *Leaba Dhiarmada agus Ghráinne*, mionainm §86 faoi Dooega
- (iii) *Púca*: *Fothair an Phúca* i Doogort West
- (iv) *Síthe, síoga*: *Ardán na Sióige*, mionainm §64 faoi Bolinglanna, *Droim na Síthe*, mionainm §43 faoi Dookinelly (Calvy), *Abhainn na Síthe*, mionainm §12 faoi Doogort East. Féach fosta faoi *Sí*, *Síodh* agus *Sián* “fairy dwelling”, agus faoi *gruaigín* agus *guaigín* “fairy hillock” san innéacs
- (v) Eile: *Loch Áine* i Belfarsad; *Béal na Glaise* i Achillbeg Island; *Teach na dTaibhsí*, mionainm §69 i Bolinglanna; *Caladh an Rí (cloch is ea an rí)*, mionainm §57 faoi Achillbeg Island. *Caisleán Ghráinne* faoi Carrickildavnet

Tagairtí don stair agus do charachtair agus d’eachtraí áitiúla:

- (i) *Bliain na bhFrancach*: *Abhainn an Fhrancaigh*, mionainm §21 faoi Keel West; *Seanteach an Fhrancaigh*, mionainm §1 faoi Pollranny (Sweeny); *Leachta Lyghtel*, mionainm §13 faoi Pollranny (Sweeny); *Teach Dhonnchaidh*, mionainm §19 faoi Dookinelly (Calvy)
- (ii) *Teach Bhoycott*, mionainm §88 faoi Keel West; *Teach Peel*, mionainm §26 faoi Bolinglanna
- (iii) Eile: *Gob an Fhidiléara*, mionainm §20 faoi Mweewillin; *Allt an Phíobaire* i Bolinglanna; *Tobar na Caillí*, mionainm §38 faoi Belfarsad; *Teach Dhiarmaid an Reatha*, mionainm §5 faoi Doogort East; *Creig na nDaoine*

Marbha, mionainm §65 faoi Bolinglanna; *Log an Duine Mhairbh*, mionainm §40 faoi Derreen; *Poll an Duine Mhairbh*, mionainm §45 faoi Cloghmore

Tagairtí do reiligiún:

- (i) Cillíní: *Páistí Marbha*, mionainm §11 faoi Dookinelly (Thulis) agus mionainm §10 faoi Keel East; *Gob na bPáistí* i Cashel agus mionainm §19 faoi Mweewillin; *Rinn na Leanbh* i Tonatanvally (sv. *Cauran Point*); *Cillín na Leanbh*, mionainm §2 faoi Claggan; *Cillín na Leanbh*, mionainm §9 faoi Tonatanvally; *Gobán na bPáistí* i Bolinglanna (sv. *Gubnabinniaboy*); *Cillín na bPáistí* i Dooega agus mionainm §38 i Derreen
- (ii) An Chléir: *Carraig an tSagairt* i Keel West; *Feadán an tSagairt*, mionainm §41 faoi Dookinelly (Thulis); *Maolán an tSagairt* i Keel West; *Tobar an Mhinistéara*, mionainm §23 faoi Bolinglanna; *Gob an Mhinistir* i Pollranny (Lynchaghan) sv. *Gubbunanioo*; *Cnoc an tSagairt*, mionainm §22 faoi Tonatanvally;
- (iii) Toibreacha beannaithe: *Tobar Cholmáin* i Slievemore; *Tobar Damhnait* i Carraickkildavnet; *Tobar Fhionnáin*, mionainm §1 faoi Dookinelly (Thulis), *Tobar Beannaithe Naomh Pádraig*, mionainm §22 faoi Achillbeg Island.
- (iv) Eile: *Creig an Aifrinn*, mionainm §35 faoi Achillbeg Island; *Máimín na Croise*, mionainm §36 faoi Achillbeg Island; *Bealach na Sochraide*, mionainm §16 faoi Derreen; *Seanteach an Phobail*, mionainm §49 faoi Belfarsad

Féach fosta faoi na heilimintí *Leachta*, *Leachtaí*, agus *Leachtanna* san innéacs.

Logainmneacha Samhlaíocha

Is criostallú samhlaíoch í gach logainm, mar sin de is rannóg thar a bheith suibíochtúil í seo; thiocthadh linn, cuirtear i gcás, logainm ar bith a bhfuil ainm baill choirp ann a lua, agus féach fosta na leaganacha áitreabhacha liostaithe thuas.

- (i) Tagraíonn na hainmneacha seo a leanas do chlocha, charraigeacha nó d'aill an chósta. Féach tuilleadh plé faoi na hainmneacha féin: *An Droichead*, *Cathaoir*, *Cathaoir an tSóláis*, *Simléar Mór*, *Réalt*, *Teach Dhiarmaid an Reatha*, *Fiacail*, *Na Dásachtaí*, *Giorrán Bán*, *Staighir Ard*, *Na Staighrí*, *Na Máilligh*, *Na Breatnaigh*, *Béatas*, *Biorán*, *Fear Bréige*, *An Roipeog*, *Féasóg*,

Bod an Leannáin Bhig, Bod an Fhia, Bod an Mhionnáin, The Three Sisters.

Féach fosta *Carraig an Díchill*.

- (ii) *Tóin re Gaoith*: féach faoi Tonregee East agus faoi *Tonregee River* i Keel West.
- (iii) Ainm cillín: *Páistí Marbha* i Dookinelly (Thulis) agus i Keel East.
- (iv) Eile (féach plé faoi na hainmneacha féin): *Dréimire Bheag, Baisteapúl, Tortóg Mhór*. Féach fosta na heilimintí *marfaigh* “deadly place” agus *sáinn* “predicament”, agus *tulscán* “cove” agus *scoilg* “cove < throat” san innéacs eilimintí.

Acaill I: Oileán Acla

“This parish is situated on the Atlantic coast, in the west of the barony of Burrishoole, and contains 51,521 acres, 2 roods [and] 19 perches, statute measure... It is divided by Achill Sound into a mainland portion, generally known to the inhabitants as Currawn Achill, or the Hook of Achill, and an island portion, comprising the islands of Achill and Achillbeg... The Island of Achill is the largest off the Irish coast, with an area of 57 square miles. The sound, which separates it from the mainland, is narrow, and is fordable at low water in its southern part. South of Achill Island is the little island of Achillbeg, containing 330a. 3r. 19p... It is mostly rocky pasture” (ALSO).

Achill, Achill Island

Acaill / Oileán Acla

ní léir brí an ainm / “island of Acaill”

1. eccuill	AFM iii 276	1235
2. Eccuill	ALC i 324	1235
3. Eccuill	AC 54 §11	1235
4. [...] Eacla	Fermoy f.99 (Hogan)	1373c
5. Accla, a eoúin	Anecdota i 24.1 [Egerton 1782]	1450c
6. hAccuill na bfián, A eóin a	Anecdota i 25.1 [Egerton 1782]	1450c
7. d’Accaill	Anecdota i 25.4 [Egerton 1782]	1450c
8. nAccaill, i	Anecdota i 25.6 [Egerton 1782]	1450c
9. hAccuill, a	Anecdota i 25.10 [Egerton 1782]	1450c
10. hAccuill, Tic préchán a	Anecdota i 27.20 [Egerton 1782]	1450c
11. Accla m’óenar, bís a coim	Anecdota i 27.22 [Egerton 1782]	1450c
12. h-a caill, co	TBF ² (Glenmasan) 128, 134	1510c
13. Acla, (co) Goll	TBF ² (Glenmasan) 302, 128, 134	1510c
14. Ecla, do Goll	TBF ² (Glenmasan) 310	1510c
15. (?)Acaill, énpórt amháin do comhair an inaidh re raíter	BCC 160 §156.9	1532
16. Acuil	LSO §338 [Dán le Tuathal Ó Máille]	1590c
17. Acla, fad do bhuinn d’fhearann	LÍE 272.3337	1597
18. go hAcaill, go Goll Eacla	TBF ² (RIA) 138	1650c
19. hEacoill, go	Poems TD Ó hUiginn i 129 §57 l.226	1650c
20. Acla, tuir	FFC 276 §41	1758

21. an sean-phréachán Eachla [recté Eacla]	Adventures of Léithin 142, 143	1788
22. do'n sean-phréachán Eachlach [recté Eacla] ¹	Adventures of Léithin 143	1788
23. archil	Italian Maps 412	1339
24. ardroill	Italian Maps 412	1351
25. ardum	Italian Maps 412	1373
26. arcill	Italian Maps 412	1384
27. ardcille	Italian Maps 412	1436
28. ardoin	Italian Maps 412	1448
29. arclon	Italian Maps 412	1497
30. actilia	Italian Maps 412	1500
31. Aquil	Angliae figura	1534c
32. ardoim	Italian Maps 412	1552
33. Akkyl ile	Mercator's Ire. (1564)	1564
34. Ackylk Insula	Zalterius	1566
35. Alkyl	Italian Maps 412	1572
36. Aukilles, Clare and	Division Connaught 2 (Knox)	1574
37. Akle, Teige Roe O'Malley [of]	Division Connaught 2 (Knox)	1574
38. Ackell, Donell O Maly of	Fiants Eliz. §4565	1574
39. Ballyackill	COD V 274 §285	1576
40. Akill	Browne's Map 1	1584
41. IIs of Akill	Browne's Map 2	1584
42. Ackell 4 qrs	CBC 96	1585
43. ackell consisting of 4 qrs	CBC 101	1585
44. Akill	Sligo/Mayo Map	1586c
45. Hakill, Edmund og McEdmunde of	Fiants Eliz. §5173	1588
46. Akkyl	Italian Maps 412	1589
47. Ackill Ile	Hondius Map	1591c
48. the island of Achill and Kill Castle	CSP Ire. 133	1593
49. The island of Ackill... Kill Castle	CSP Ire. 136	1593

¹ Bhí Douglas Hyde den tuairim gur athraigh an scríobhaí an fhoirm *Eacla* ina haidiacht, i bhfoirmeacha 18-19, ar an ábhar nár aithin sé an logainm (*Adventures of Léithin* 117-8).

Paróiste Acla

50. Akyl Ile	Desc. of Ireland (Hogan) Map	1598c
51. Iland Akill, Baron of Akill	Boazio	1599
52. Akil, Baron of	Treatise of Ire. 13	1599c
53. (?)Ackell (et) Erroskey	Inq. ME I.17	1607
54. Achillei	Inq. ME I.28	1608
55. Akill Iland	Speed's Connaught	1610
56. Baron. of Akill	Norden	1610c
57. Ackill	Connaught Map (NLI)	1610c
58. Ackyll, c & v. de	Inq. ME I.67	1611
59. the castle, town, and lands of Ackill	CPR Jas I 218a	1612
60. Akill	Inq. ME II.263	1617
61. Ackill... 4 qrs of Ackille... both sides of the seashore	L. Blosse Papers 168 §48	1629
62. Ardkylle als Ackylle	Inq. ME III.377	1631
63. Ardkell als Ackille... 4 qrs Ackill	Inq. ME III.389	1633
64. the castle, town, island and 4 qrs of Ackill, commonly called... 4 qrs of Ackill	Strafford Inq. §29V	1635
65. Akill	Curtis I 127	1641
66. Akill 4 Qrs...	BSD 105	1661
67. Achill, The Islands of Achill	Hib. Del. Mayo	1672c
68. Akill	Curtis II i 54	1688
69. Akill	Curtis II iii 55	1690
70. Ackill, the Islands of	Morden Map	1691
71. Achill More	Connaught Map (NLI) 2	1700c
72. Achill, Islands of	Moll's Map	1714
73. Achil Iland	Overton & Morden	1715c
74. Achill I.	Lea & Moll	1720c
75. Ackle	Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
76. Achill	Jeffrys	1759c
77. Achill Island	Ire. Map [1790c]	1790c
78. Achill Islands	Taylor's Map	1793
79. Achill I.	Vallancey	1795
80. Achill Isle	Road Map	1800

81. Achil I.	Stat. Survey Mayo	1802
82. Achill I.	Arrowsmith	1811
83. Achill Island	O'Donnell RR 3	1815
84. Achill Island	Bald 11, 12	1830
85. Lower Achill, Upper Achill	Bald 11, 12	1830
86. Achill ph.	BM (ALSO)	1838
87. Eacuill 'eagle island'	ALSO (JO'D)	1838
88. Acaill	MacNeill (ÓM) §314	1910
89. Eacuill, Acuill	LSO i §338	1838
90. Acla, in uachtar	CSBÉ 25.156	1938c
91. əN' akiL' [sic]	Ó Máille 93n3	1958
92. prɑ:ʃt'ə aklə	LASID I §54, xviii	1958
93. akiL'	Mac an Fhailigh 15 §53	1968
94. ə'nɔkəl'	Stockman 12 §122	1974
95. ə'Nɔkəl'	Stockman 21 §211	1974
96. 'ɔkəl'	Stockman 62 §561	1974
97. 'ɔklə, hətə	Stockman 75 §704a	1974
98. 'ɔklə, f'ar	Stockman 125 §1016	1974
99. 'ɔkəl'	A3-A7, C1-C3	2001

Déantar tagairt don chaisleán i Carrickkildavnet i gcuid de na foirmeacha Béarla thuas ó dheireadh an 16ú haois agus ó thús an 17ú haois (47-48, 58-59, 66). De réir coinbhinsiúin, tugtar *town* nó *4 qrs* ar an talamh máguaird i gcuid foirmeacha eile (61, 63-64, 66).

Ina alt ar an eilimint *aichill* “prospect” i logainmneacha, déanann Ó Máille (1959) scagadh ar 24 logainm a síleann sé an eilimint seo a bheith iontu; tá an leathchuid acu tite i léig. Maíonn sé gur ainm briathartha an bhriathair Shean-Ghaeilge *fo-cíallathar* is bun leis an eilimint: *foichell* / *faichell*,² sa chiall “faire”, agus ar ball, i logainmneacha, “look-out point; prospect” (*ibid.* 97). Is féidir go n-oireann a theoiric

² *Faichill* “care, caution; weariness, guardedness” sa Nua-Ghaeilge (Ó Dónaill sv.).

do chuid bheag ainmneacha amach as an 24 sampla, ach feicfear thíos nach n-oireann sí dóibh uilig, agus *Acaill* ar cheann acu.

De réir Uí Mháille, fuaimnítear an eilimint atá faoi scrúdú mar [αxəĺ], nó sa ghinideach mar [αíl ə] nó [αxlə], de ghnáth, sna samplaí sin a maireann sí iontu, ach tugann sé trí shampla inar mhair [-k-] iontu, dar leis: an *Acaill* seo s'againne; Nakil or Surgeview, atá i bparóiste na Cille Móire in Iorras agus díreach ó thuaidh d'Oileán Acla; agus an mionainm *Cloghnahakilla* atá sa bhaile fearainn sin. Thairfead Ó Máille samplaí pharóiste na Cille Móire mar ['klox Nə'hak' iL ə] agus ['nakíl]. Tá amhras éigin ann faoin dá shampla seo, áfach. Tá an chéad cheann díobh imithe i ndisc ó shin agus is é *Tóin na hOlltaí* an leagan oifigiúil Gaeilge den ainm baile fearainn (*IROL* 38 §207). Tá an baile fearainn ar chósta theas leithinis Iorrais, agus is féidir gur ag tagairt d'Oileán Acla, atá díreach ar an taobh eile de Chuan an Fhóid Duibh, agus atá le feiceáil go soiléir ón bhaile fearainn, a bhí na hainmneacha ó cheart.

Tá amhras mór ann faoi thrí ainm eile, ar a laghad, den 24 sampla a tharraing sé anuas sa phlé: tá *Cnámhchoill* socraithe mar bhunús don ainm Naghill i Muineachán le déanaí (*L. Log.* 11); is cosúil gurb é *Aighle* < *Aigle*, de bhunús eile ar fad, an bhunfhoirm den seanainm ceantair a luaitear le Cruach Phádraig³ i luathfhoinsí (féach plé san Aguisín in Imleabhar 1, agus in Imleabhar 2, sa tsraith seo); agus tá *aith* + *ceall* sa chiall “secondary church” tugtha mar fhéidearthacht sanais le déanaí i gcás an ainm *Acchell* i Loch Garman (*FSÁG* 9 sv.). Gach seans gur tagairt do Chruach Phádraig atá i sampla eile arís de chuid Uí Mháille: *Benn Oigle*.

I measc na bhfadhbanna atá le sárú i mbunús san fhocal *foichell* / *faichell* don chuid eile den 24 sampla a mhol Ó Máille, tá cailliúint an *f* tosaigh. Ní thugann sé ach sampla amháin a maireann sé ann (*op. cit.*, 95 §4) agus d'fhéadfaí sin a léamh mar *f* cúnta; níl *f*- le sonrú i luathfhoirmeacha Gaeilge ach i gceann amháin de na samplaí eile. Is féidir, áfach, go raibh malartú ar siúl idir an dá ainm briathartha *aicell* agus *fochell* go luath sa teanga: *aicell* “perhaps vn. formation from *ad-cíall-, cf. *fochell*,

³ Ar scor ar bith, fiú má leantar de theoiric Uí Mháille, is ar éigean a d'áiteofaí gurbh ann den dá leagan ghaolmhara mhalartacha seo den fhocal *aichill* sa tSean-Ghaeilge: *Eccuill* (ag freagairt d'Oileán Acla) agus *Aigell* (mar a mholann Ó Máille, ag freagairt don ainm ar cheantar Chruach Phádraig). Ní mheasctar suas an dá logainm sna foinsí. Tugadh *Akyll* ar Aighle i bhfoinse amháin Bhéarla ó 1379 (*COD* II 167 §243), ceart go leor, ach is léir gur ceantar Chruach Phádraig atá i gceist léi, mar thagairt; féach tuilleadh ar an fhoirm seo san Intreoir do bharúntacht Bhuiríos Umhaill.

...act of preparing for, against” (*DIL* sv.)⁴; *fochell* “vn. of *fo-cíallathar*... attending to; attention, heed, respect(?)” (*ibid.* sv. 1*fochell*).

Ar na hathruithe eile atá simplí go leor a mhíniú tá an malartú ó *aic(h)-* go *ac(h)-*, atá le sonrú i gcuid de shamplaí Uí Mháille. “[Tá sé seo] le fáil i bhfocla eile, mar shompla *tuaichell/tóchell*... d’fhéadfadh sin a theacht [tríd analach] mar fhoirm ar gcúl ón nginide **achla* nó **fachla*” (*op. cit.* 98). Tá malartú mór, agus luath, i gcuid mhaith de na samplaí chomh maith ó *-ll* go *-l*; d’aimsigh Ó Máille fasach éigin san fhocal *aill* > *áil* “pleasure” (cf. *GOI* 75 §120).

Is í an deacracht is mó atá le teoiric Uí Mháille, i dtaca le sanas an ainm *Acaill*, ná an luaineacht idir *-c-* agus *-ch-*, “atá le fáil ó ainm go hainm, agus [i gcás amháin] ó leagan go leagan... [cf. na focail ghaolta] *faiceallach* [i nGaeilge na hAlban] agus *faicheallach* [sa Ghaeilge]” (Ó Máille 1959, 97-8). Is é an t-aon chás amháin a bhfuil an luaineacht seo le feiceáil ann go soiléir sna luathfhoinsí ná an dá leagan *Bealach Achaille* agus *Bealach Accaille* d’ainm a cheangail O’Rahilly le Ballycahill i gContae Thiobraid Árann (O’Rahilly 1930, 205n21),⁵ agus níl ach sampla amháin againn den leagan malartach *Bealach Accaille* sa chás áirithe seo;⁶ ní thabharfaí fianaise chonclúideach air sin.

Mhol Ó Donnabháin bunús do *Acaill* i leagan den fhocal *aicil* “(with voiceless c), f., (Latin *aquila*). Also *acail*... eagle” (*DIL* sv.). Bheadh ainm ainmhí neamhchoitianta go leor mar eilimint aonair in ainm paróiste, shílfeá, ach tá leaganacha den fhocal *agaill* “eagle’s nest” le sonrú mar bhuneilimint i ndornán beag logainmeacha i nDún na nGall (Egglybane; féach fosta an t-ainm *Na hAgallaí* ag Ó Domhnaill 1952, 189) agus Aontroim (*PNI* 7, 186 sv. *Eglarudda Burn*)⁷. Is cosúil gur eascair an fhoirm Nua-Ghaeilge *agaill* as *aicil*. Tá glactha leis an bhrí “eagle” le fada i gcás an ainm pharóiste, shílfeá: baineann foirmeacha 4-11 agus 20-21 thuas le scéal naomhsheanchais ina bhfuil agallamh idir Naomh Fiontan (foirmeacha 4-11) nó Naomh Ciarán (foirmeacha

⁴ Tá seans ann gur leagan malartach de *éccell* “apparently neg. of *cíall*, a concealed or unforeseen peril, a trap, ambush...” (*DIL* sv.) atá anseo.

⁵ Mhaígh O’Rahilly gur fhás an fhoirm Baile Uí Chathail as athmhíniú (*ibid.*) ach tá *Baile Uí Chathail* tugtha mar bhunfhoirm Ghaeilge i *L. Log. Thiobraid Árann* 29.

⁶ Ón fhoinsé *CG re Gallaibh*, 70.

⁷ Tá samplaí i mionlogainmneacha Acla d’ainmneacha éin in úsáid i gciall chnuasaigh / áitreabhach. Féach *Faoileán* [ˈfwil̪ːɑːn] “place of seagulls” i Cloghmore (L715944; faisnéiseoir A7) agus *Foitheach* [ˈfɔi̯x̪ːɑːx] “place of grebes” i Dooniver (F735069; faisnéiseoir A17).

20-21) agus *préachán Acla*.⁸ Ní léir fasach áfach d'fhoirm ar nós *acaill* / *eacaill* (foirm 88a, 90) < *aicil*, le consan coguasaithe cúil neamhghlórach, sa Nua-Ghaeilge.

Tá deacrachtaí móra ag baint leis na féidearthachtaí sanais atá luaite le *Acaill* go dtí seo. Féach, áfach, Isaac (2008): “The forms... are consistent with an *i* stem... n.sg. *Ac(c)aill*, a.sg. *Ac(c)aillⁿ*, g.sg. *Acla*, d.sg. *Ac(c)aill^l*. [None of the] examples pins the gender down for the earliest forms. And genders can switch in diachrony... It is certainly not the word for ‘eagle’. It is clear that the best tradition gives it *-ll*, and that excludes derivation from *aquila* (which would be peculiar in many other ways). It looks to me like a transparent and regular reflex of **Ad-kallā*, or **Ad-kallis*. This would be a compound derivative in intensive **ad-* of **kall-*, which, as a long-*ī* stem, gives us Old Irish (OI) *caill* < **kallī* ‘wood, forest’. **Ad-kallā* > **Akkallā* > OI **Accall*, or **Ad-kallis* > **Akkallis* > OI *Accaill*, would mean ‘very woody place’... I could imagine that, as an island in the far west, it might have been one of the last places to be deforested, so that it would make sense for some period if it was called a ‘very wooded place’, in contrast to the mainland which might already have been deforested... This is all on the assumption that the form *Ac(c)aill* is correct. It is wrong if the forms *Eccuill* actually represent the historical form...”.

Tá tulleadh tátail le baint as alt Uí Mháille go fóill. An bhfuil sampla ar bith amach as na logainmneacha atá tite i léig a bheadh inchurtha le hainm an pharóiste? Is féidir gur ainm inchurtha é *Accaill Breg* (*Cath Ruis na Ríg* 32) - ainm malartach, b'fhéidir, ar *Sliabh Breá* < *Sliabh Breg* (*Onom. Goed. sv.*). Thugtaí *Sliabh Breá* ar cheantar de thalamh ard atá idir Co. Lú agus Co. na Mí, de réir Uí Dhonnabháin (*AFM* v 1922n.o). Maireann an fhéidearthacht gur tagairt atá anseo do *Achall*, an seanainm ar Chnoc na Scríne i gCo. na Mí, atá píos maith ó dheas de cheantar Shliabh Breá mar ar chuir an Donnabhánach síos air (*ibid.*). Is iomaí tagairt do *Achall* i bhfoinsí stairiúla, áfach, agus más Cnoc na Scríne atá i gceist sa tagairt áirithe seo, is eisceacht mhór i litriú an ainm é an leagan *accaill* (cf. foirmeacha ag *FSÁG* 24-5 sv.)

Is féidir nach gcinnteofar sanas na dtrí ainm eile seo a leanas, a luann Ó Máille, mar nach bhfuil ach tagairt fhánach amháin dóibh i ngach cás, agus iad uilig tite i ndísc le fada, is léir: *Acaill* (*BCC* 160.4), atá liostaithe mar fhoirm 15 thuas, agus atá molta mar thagairt d'*Acaill* s'againne i *FSÁG*, ach a bhfuil gach cosúlacht air ón chomhthéacs gur áit éigin in Árainn atá i gceist; (i n-) *Acuil*, áit éigin i ndeisceart Laighean (*Rennes*

⁸ Cf. an míniú “a bird of prey (generic term)” ag *DIL sv. préchán*.

Dinds. 321.22); agus (*Mogemoc in*) *Eicaill* (ó Fhéilire Thamhlachta i *LL* iv l.1639, 363h18), nach léir a shuíomh.

Achillbeg Island

L715927

1. Acaill Bheag taobh thiar dhe	Amhráin CG 129 §1 (Caiptín Ó Máille) 1905	
2. Akill Beg	Hondius Map	1591c
3. Akil Beg	Treatise of Ire. 13	1599c
4. Akill Beg	Speed's Connaught	1610
5. Akilbeg	Norden	1610c
6. Akill & Beg Iland	BSD 105	1661
7. Achill Begg	Connaught Map (NLI) 2	1700c
8. Acklebegg	Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
9. Kildanat I.	Jeffrys	1759c
10. Achilbeg I.	Mackenzie xiv	1776
11. Achilbeg	O'Donnel RR 1	1777
12. Achillbeg I.	Beaufort	1792
13. Achilbeg I.	Stat. Survey Mayo	1802
14. Achilbegg	O'Donnel RR 2	1805
15. Achilbeg I.	Arrowsmith	1811
16. Achillbeg, bruff included	O'Donnel RR 3	1815
17. Achillbeg... Achill-beg	Tithe App. §19	1828
18. Achill Beg	Bald 17	1830
19. Achill Beg	ST (ALSO)	1838
20. Eacaill beag 'little Achill'	J O'D (ALSO)	1838
21. Acaill Bheag	MacNeill (ÓM) 130 §315	1910
22. Acaill Bheag	IROL 32 §1	2004
23. ,akəl' 'b'εg	A, C, E	2001

“Contains 330a. 3r. 19p.... There are 25 families living on it... The island is in general very rocky, only 80 acres being capable of cultivation; the remainder is rocky mountain” (ALSO). Bánaíodh an t-oileán i 1964.

Ní shéimhítear an *b* sa chaint dhéanach (foirm 22) agus is féidir go raibh luaineacht in úsáid an tséimhithe sa 19ú haois (cf. foirmeacha 1, 21 le foirm 20). Féach plé ar *Acaill* féin faoin ainm paróiste thuas.

Acaill Bheag

Tá áit a dtugtar [,ən 'daɲ 'ən] air ar chósta thiar an oileáin, ag L707925 (faisnéiseoir C). Is féidir gurb í seo an áit atá luaite i gcuid léarscáileanna Iodálacha meánaoiseacha: *c. dangl* 1436; *c. dangra* 1450; *c. dangla* 1544 (*Italian Maps* 412).

Bealnaglea	Béal na gCliath	
L7293	“mouth of Na Cliatha (<i>areas of rough water</i>)”	
1. Bealnaglea	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Béal na gCliath ‘mouth of the ford of the hurdles’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,b'ɛ:l na 'g'ɫ'ie	BL 239A.548, 240B.197	1969
4. ,b'ɛ:l na 'g'r'ie	BL 242A.402	1969
5. ,b'ɛ:l na 'g'ɫ'ie	B	2001

Béal farraige, idir Acaill Bheag agus Cloghmore. Is forbairt ón fhocal *cliath* “wattled, latticed frame; hurdle; phalanx; crowd, shoal” (Ó Dónaill) nó “the treadles of a loom; a wattle, a spear, an oar; ... a lattice, a raft, a plate, a harrow” (*Dinneen*) atá sa logainm seo; “ceantar suaite farraige” atá i gceist leis, dar le Seán Ó Gallchóir (B). Thugtaí *An Chliath* ar cheantar suaite farraige amach ó chósta Chionn Mhálanna (cumarsáid phearsanta le Dónall Mac Giolla Easpaig). Féach fosta *An Chliath*, mionainm §84 thíos.

Trawboderg	Trá Bó Deirge	
L720923	“beach of the red cow”	
1. Trabodarig	Bald 12	1830
2. Trabodarig	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Tráigh Bó Deirge ‘strand of the red cow’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,trɑ: bo 'd'ɛrɪg'	B, E	2001

Tá an trá seo ar chosta thoir an oileáin.

1. **Uaich Uí Fhríle** L717917

,oi'riɛl'ə E

“Ó Fríle’s cove”. Cuas ar chósta theas an oileáin.

Ghlac an Donnabhánach leis gur leagan de *uaimh* “cave” a bhí san eilimint choitianta áitiúil seo *uaich*, agus is féidir, ceart go leor, gur claonleagan (*uamhaidh*) de *uaimh*, nó forbairt uaithi ar nós *uamhaigh* < *uamhach* is bun léi (féach fosta Ó Máille 1952, 28-9). Fuaimnítear -*idh*, -*igh* mar [ix'] i gcuid cásanna in Acaill, go fóill (féach, mar shampla, faoi *Gnéithe*

Sonrúla Foghraíochta i Nótaí Canúna agus Comharthaí Sóirt Eile). I measc na leaganacha éagsúla fuaimnithe atá le sonrú sna logainmneacha áitiúla, i suíomh neamhbhéimnithe, tá: [u:ə́x], [ui], [u:], [oi], [o:], [aiə], agus na samplaí tabharthacha (neamhbhéimnithe: *uaichidh*, is dóiche) [oiə́xə] agus [o:x́ə]. Féach fosta an leagan iolra [,u:x́ənti], *uaicheantaí*, agus an leagan díspeagtha [o:x́in], *uaichín*. Ar Inis Airc, d'fhuaimnítear í mar [fo:] (cumarsáid phearsanta 27.08.01). Féach sampla áitiúil den *f* cúnta san fhoirm ghinideach sa mhionainm *Bóthar na Fuaiche Móire* (*Bolinglanna* §35). Tá ciall thar a bheith sothuigte agus sainiúil le *uaich*, i gcomhthéacs na n-ainmníneacha, mar atá, “cuas beag farraige, (go hiondúil) le haille nó le talamh ard thart air”.

Is leagan malartach den fhocal baininscneach *roille* “a roll, esp. of wool prepared by carding for spinning; a tatter, rag or shred; a lock of wool...” é *raoile* (*Dinneen* sv. *roithléith*): cf. *Ooghnagertleen* i *Keel West*. Sloinne a mholtar anseo, áfach: “*Ó Frighile*, a well known name in Co. Mayo but rare elsewhere. It is cognate with O’Friel” (MacLysaght 1985, 114 sv. O’Freely).

2. Teach na Solas L721916

[ˈtʰax nə ˈsɔləs E

“*Lighthouse*”. Suite gar do cheann thoir theas an oileáin. Leagan malartach ginideach iolra de *solas*, is léir.

3. Gob Leice Buí / Gob an Jenny L713920

[ˌgɔb ˈlʲekə ˈbwi: E, H

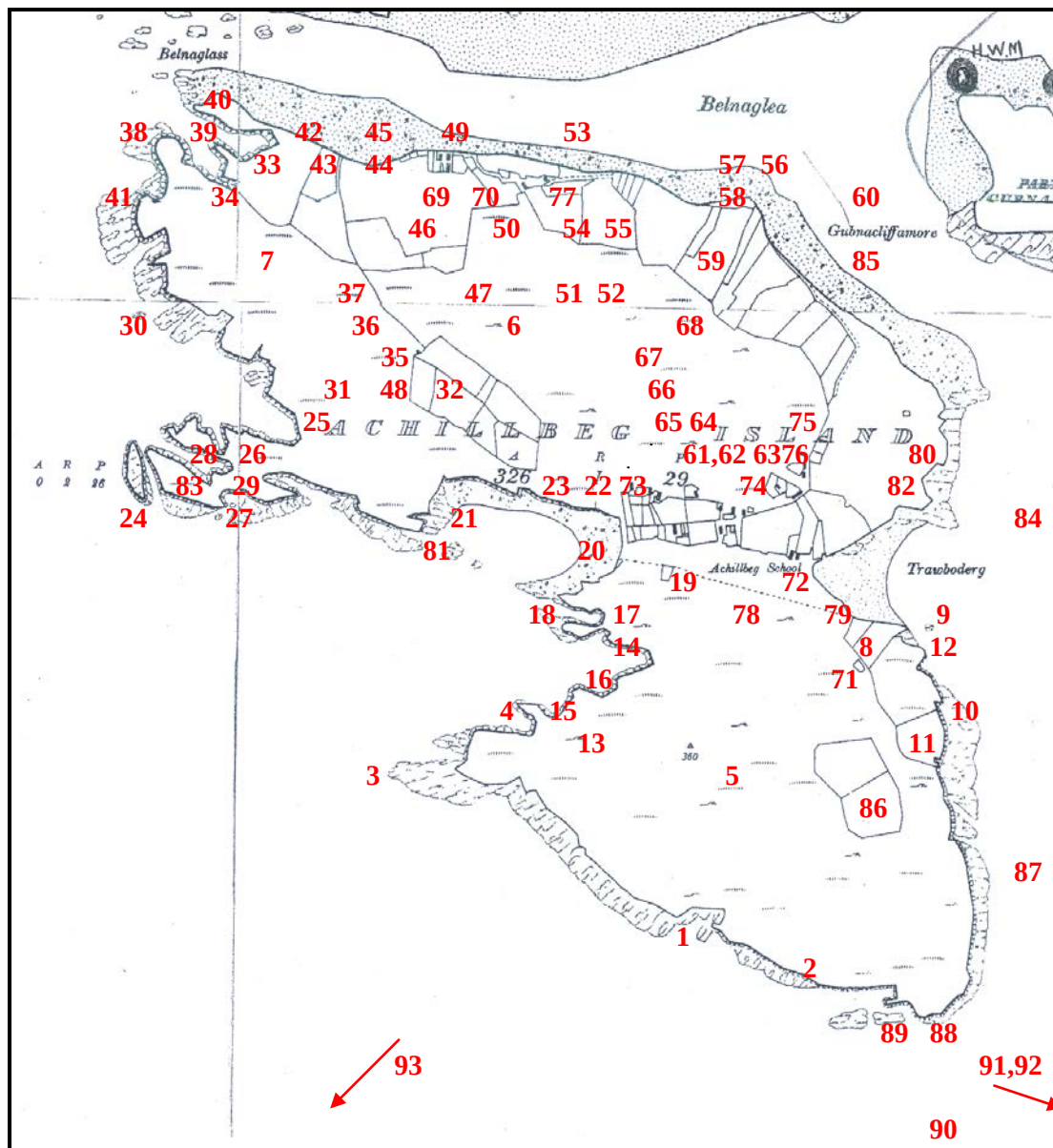
[ˌgɔb ə dʒini [sic] H

“*The point of the yellow flat stone*” / “*the point of the (ship) Jenny*”. Tá an gob seo ar chósta thiar theas an oileáin. Tugann muintir an Chorráin *Gob an Jenny* air: briseadh long den ainm sin ar na carraigeacha anseo (H).

4. Uaich an Tobac L714922

[ˌaiə tɔˈbac E

“*The cove of the tobacco*”. Tá an cuas beag seo ó thuaidh de Ghob Leice Buí (§3). “Tháinig bád isteach agus... [fuarthas] tobac ansin” (E).

Suíomh logainmneacha in Acaill Bheag

Oileán Acla

5. Oileán an Scearta L715920

KnockIllanaskilla Bald 17

,l̪ˠan ə 'ʃkʲartə E

,i,l̪ˠa:n ə 'ʃkʲartə E

“*The island of the marginal portion*”. Rinneadh Acaill Bheag a roinn ina dhá chuid; bhí cónaí ar na daoine ar an stráca caol talaimh atá eatarthu. Tugadh *Oileán an Scearta* ar an chuid theas agus *An Baile Amuigh* ar an chuid thuaidh. Leagan malartach de *sciorta* “marginal portion; strip, piece, patch” (*Ó Dónaill*), nach bhfuil fasach againn dó, atá sa fhoirm mholta. Bhí an faisnéiseoir den tuairim gur leagan de *sciortán* “tick (insect)” (Stockman 1974, 379), “a bhíonn ar na caoirigh” (E), a bhí i gceist. Leagan malartach ginideach de *sceart* “pot-belly” ag tagairt don chnoc i lár na coda seo den oileán? Aisteach go leor, ní mhaireann ainmneacha an dá chnoc chruinne, atá suite i lár an dá chuid den oileán, sa chaint níos mó.

6. An Baile Amuigh L715927

,ə bɔl̪ˠə ə 'mwix̪ˠ E

“*The outer village*”. An chuid thuaidh den oileán. Féach an plé thuas.

7. An Ruball L708929

an 'rɔbəl E

“*The tail*”. Tugtar é seo ar an chuid thiar thuaidh den oileán; leagan malartach de *eireaball* “tail” (*Ó Dónaill*).

8. Garraí na Loinge L721923

,gari nə 'liŋ̪ˠə E

“*The field of the ship*”. Tá an pháirc seo ar chósta thoir an oileán, soir ó dheas den bhunscoil agus díreach siar ó *Carraig na Loinge*.

9. Carraig na Loinge L722923

,kar̪ik̪ˠ nə 'liŋ̪ˠə E

“*The rock of the ship*”. Carraig amach ó chósta thoir an oileáin.

10. Uaich an Duine Mhairbh L722922

,ai ə d̪iːnə 'warə E

“*The cove of the dead person*”. Cuas ar chósta thoir an oileáin. Ní dóiche gur gá *aghaidh* a chur san áireamh.

11. **Garraí Uachtair** L721921

,gari 'ɔxtər E

“*Upper field*”. Siar ó dheas de §10 thuas.

12. **Pat Lavelle’s Cove** L722923

,pat la,vɛlz 'ko:v E

Ó thuaidh de *Uaich an Duine Mhairbh*.

13. **Cosán na nGabhar** L715922

,kɔsɑ:n ə ɲauwər E

“*The goats’ path*”. Cosán gar do na haillte in iardheisceart an oileáin.

14. **Uaich na Sionnach Mór** L715923

,o: nə ʃiNɐx 'mo:r E

“*The cove of the foxes, big*”. Cuas farraige ar chósta thiar an oileáin.

15. **Uaich na Sionnach Beag** L713922

,o: nə ʃiNɐx 'bʲɛg E

“*The cove of the foxes, small*”. Siar an cósta ó *Uaich na Sionnach Láir*.

16. **Uaich na Sionnach Láir** L714922

,o: nə ʃiNɐx 'lɑ:r [sic] E

“*The cove of the foxes, middle*”. Siar ó dheas de *Uaich na Sionnach Mór*.

17. **An Siorrán** L716923

'tʲirɑ:n E

“*The little pinnacle*”. Eadán an chósta ó thuaidh de *Uaich na Sionnach Mór*. Forbairt ó *siorra* “pinnacle; reef” (Ó Dónaill), is cosúil, táite sa tabharthach Ultach. Féach samplaí eile faoi *Nótaí Canúna agus Comharthaí Sóirt Eile*.

18. **Gob an Bhioráin** L715923

,gɔb ə 'vʲirɑ:n E

“*The point of the narrow headland*”. Gob ard fada tanaí, siar ó §17 thuas. Cf. *Ooghanvirraun* i *Dooega* thíos.

19. **Garraí Uí Shúilleabháin** L717924

,gari: 'hulʲəwɑ:n E

“Ó Súilleabháin’s *field*”. “Gairdín” (E), siar ón bhunscoil; sloinne neamhchoitianta, go háitiúil, ar ndóiche.

20. (?)**Allt Adhna** L715924

,alt 'aɪnə E

“(?)*Cliff of coltsfoot*”. Liostaítear fear amháin den ainm *Aghna* sa Ghinealach Mór (*LMG* v 2 sv.; d’Uí Fhiachrach); forbairt neamhtheastaithe ghinideach ó *adhann* “coltsfoot” (Ó Dónaill) a mholtar anseo áfach. Forbairt ó leagan neamhtheastaithe ginideach de *eidheann* “ivy”?

21. **Cionn Allt Adhna** L713924

,kʲiN alt 'aɪnə E

“*Headland of Allt Adhna*”. Suite siar an cósta ó mhionainm §20 thuas.

22. **Tobar Beannaithe Naomh Pádraig** L715925

,tɔbər bʲaɪnʲə nɛu 'pɑ:rɪk E

“*Holy well of St Patrick*”. Ar chósta thiar an oileáin, siar ón sráidbhaile.

23. **Uaich an Chófra** L714924

,o: 'horhə E

“*The cove of the (?)underground passage*”. “A dangerous cove where cows used to fall” (E), ar chósta thiar an oileáin. Chuala Stockman (1974, 358) an logainm *Córtha Donn* ['ko:rhə dɔN] ar an Chorrán. Thug sé an chiall “underground passage” le *córtha*. Thaifead Ó Muraíle (1999, 128 §272) ainm inchurtha ar shleasa thiar an Chnoic Mhóir i gCliara, *An Cófra Donn*, “pronounced *cóthra*”, “the brown coffer/chest”, mar [ko:rhə 'Dun]. Níl rian den alt lárnach sa chaint ach glactar leis anseo gurbh ann de tráth. Ní dóiche gur gá *comhartha* a chur san áireamh; féach an mionainm *Comhartha*, §25 faoi *Keel West*.

Acaill Bheag

24. **Oileán na nÉan** L706925

ˌiːlˈɑːn ə ˈn̪eːn E

“*The island of the birds*”. Oileán agus achar leathacra ann amach ó chósta thiar Acaill Bheag.

25. **An Chill Mhór** L709926

kʲiL ˈmoːr [sic] E

“*The big graveyard*”. Bhí cillín anseo, tráth, dar le Peig. Tá rian de lios ann; féach §28-29 thíos. I dtaca leis an alt, féach fosta *Creig na Cille*, §48 thíos.

26. **The Giants’ Graves** L708926

ˌðə dʒaɪəntz ˈgreːvz E

Díreach siar ó §25.

27. **Uaich na gCos Sleábain** L708924

ˌoː nə ɡɔːʃ ˈlɑːbəɲ E

“*The cove of the slippery feet*”. Ar chósta thiar an oileáin, ó dheas de *Uaich an Dúna* (§28). Leagan den aidiacht *sleamhain* “slippery” (Ó Dónaill) atá san eilimint dheireanach, is cosúil: “[ˈʃlɑːbəɲ], slippery” (E). Féach fosta áfach *sliobán* “a splashing” (*Dinneen*), “sodden thing; soggy turf” (Ó Dónaill), agus *lábán* “mud, mire; soft roe, milt; *iasc lábáin*, milter, ripe male fish” (*ibid.*). Cf. mionainm §34 faoi Claggan.

28. **Uaich an Dúna** L707925

ˌɔiə ˈduːnə E

“*The cove of the fort*”. Suite ar chósta thiar an oileáin. Tá an dún soir ó dheas den uaich.

29. **An Dún** L707925

ˌə ˈduːn E

“*The fort*”. Féach thuas.

30. **Oileán na nÉan** L707928

ˌiːlˈɑːn ə ˈn̪eːn E

“*The island of the birds*”. Dálta §24 thuas. Carraig amach ó chósta thiar thuaidh an oileáin atá i gceist.

31. **Ardán Leathan** L709926

, arda:n 'l ahən E

“*Broad height*”. Suite soir ó thuaidh den Chill Mhór (§25).

32. **Gort Breac** L713926

, gɔrʲ ʃt 'b r ak E

“*Speckled field*”. Suite siar ó thuaidh den sráidbhaile. Is cosúil gur imir céadchonsain na haidiachta *sandhi* ar chonsain dheireanacha *gort* (cf. Stockman 1974, 349, §1592-4).

33. **Uaich an Phréacháin** L708932

, u: 'f r i ha:n E

“*The cove of the crow*”. Suite ar chósta thiar thuaidh an oileáin.

34. **Póirsí** L708931

'po:rʲ ʃi E

“*Narrow places*”. “*Shortcut* a bhí ann... I wouldn't be able for it now!” (E). Iolra de *póirse* “a porch, an entry, a gate; a narrow road, passage or laneway; any narrow place, a hole...” (*Dinneen*) atá molta. Leagan de shubstainteach de *póirseach* “full of holes and corners” (*ibid.*)?

35. **Creig an Aifrinn** L712927

, kreɡ an 'a f r i N E

“*The rock of the mass*”. Deirtear go léití aifreann ann, in aimsir na bpéindlithe (E). Suite siar ó thuaidh de §32 thuas. *Creig* “crag, rocky eminence, rock; stony, barren, ground” (Ó Dónaill).

36. **Máimín na Croise** L711927

, mɔm i:n ə 'kriʃə E

“*The little mountain pass of the cross*”. Siar ó *Chreig an Aifrinn*. “Bhí crois ann... bhí duine curtha ansin” (E).

37. **Sceicheog Mhór** L711928

, ʃɡ eg 'mo:r E

“*Big thornbush*”. Ó thuaidh de §36. “Cnoc” (E). Níl san fhoirm mholta ach buille faoi thuairim, bunaithe ar leagan de *sceachóg* “a small thorn bush” (*Dinneen*); cf. an mionainm *Sceitheogaí* (§3) faoi Bolinglanna ar an Chorrán. Meath ó *screig* < *creig*?

Acaill Bheag

38. **Dún Mór** L707932

ˌduːn ˈmoːr E

“*Big fort*”. Trí ghob bheaga tíre ar imeall thiar thuaidh an oileáin atá i gceist. Tá fiordhún ar an ghob láir, *Dún Beag*.

39. **Dún Beag** L708932

ˌduːn ˈbʲeg E

“*Little fort*”. Suite soir ó *Dún Mór*.

40. **Dún Corrach** L708933

ˌduːn ˈkɔrəx E

“(?)*Projecting fort*”. Suite ó thuaidh de *Dún Beag*. *Corrach* “uneven, unsteady; projecting, angular, pointing” (Ó Dónaill).

41. **Tóin Scairdeog** L706931

ˌtʊnʲ ˈskɑːrˈdʲog E

“*The backside of the (?)little jets of water*”. Briseann tonnta móra anseo mar a bheadh eas ann, de réir Pheig. Foirm ghinideach uatha d’fhoirm dhíspeagtha *scaird* “squirt, jet, gush” atá san fhoirm mholta; foirm áitreabhach, agus logainm ann féin, gan díochlaonadh?

42. **Garraí an Dúna** L709932

ˌgari ə ˈduːnə E

“*The field of the fort*”. Soir ón dún féin; féach §38 thuas.

43. **Cúl an Gharraí** L710932

ˌkuːl ə ɣɑRi E

“*The back of the field*”. Tá an pháirc seo díreach soir ó §42.

44. **Garraí an Ghainimh** L711932

ˌgari ə ɣɑːnʲi E

“*The field of the sand*”. “[gɑːnʲə], sand” (E). Suite soir an cósta ó §43.

45. **Poll an Leathaigh** L711933

ˌpɔl ə ˈlʲahi E

“*The hole of the sea-wrack*”. Ar an chladach, ó thuaidh de §44. *Leathach* “coll: broad seaweed, sea-wrack” (Ó Dónaill).

46. **Leargán** L712929

ˌl̪ˠarəɣːn E

“*Slope*”. Tugtar an t-ainm seo ar shleasa thiar thuaidh an chnoic 110 méadar atá i lár *An Baile Amuigh* (§6). Tugann Ó Dónaill *leargán* mar fhoirm mhalartach fhirinsneach de *learg* “tract of rising ground; sloping expanse, slope, side”.

47. **Creig Éamainn Bháin** L713928

ˌk̪ˠr̪ˠeɡ̊ ɛːm̪w̪iN̪ ˈw̪aːn̪ E

“*Éamann Bán’s rock*”. Tá sí seo gar do mhullach an chnoic luaite faoi §46. Seanathair mháthair Pheig a bhí ann.

48. **Creig na Cille** L711926

ˌk̪ˠr̪ˠeɡ̊ n̪ə ˈk̪ˠil̪ˠə E

“*The rock of the graveyard*”. Soir ó §25 thuas.

49. **Ceap an Éisc** L713932

ˌk̪ˠap̪ ˈaːn̪ ˈi̪əsk̪ E

“*The plot of the fish*”. Ar chósta thuaidh an oileáin, soir ó §45 thuas. Is féidir gur ainm páirce a bhí ann ó cheart, bunaithe ar *ceap* “bed, plot”; féach fosta ar ndóiche *ceap* “stock; block, base... *ceap crainn*, tree-stock” (Ó Dónaill).

50. **Tóin an Chnoic** L715928

ˌtoːn̪ ˈə ˈx̪r̪ˠik̪ E

“*The backside of the hill*”. Sleasa thuaidh an chnoic luaite faoi §46.

51. **Gort Breac Ard** L716928

ˌg̊oːr̪ˠ ʃt̪ˠ b̪ˠr̪ˠak̪ ˈaːrd̪ E

“*Speckled high field*”. Ar an taobh eile den chnoc ó *Gort Breac* (§32).

52. **Bearnaidh Ghort Breac Ard** L717928

ˌb̪ˠarni ˌg̊oːr̪ˠ ʃt̪ˠ b̪ˠr̪ˠak̪ ˈaːrd̪ E

Acaill Bheag

“*Gap of Gort Breac Ard*”. Díreach soir ó §51. Is cosúil gur foirm thabharthach de *bearna* “gap” atá sa chéad eilimint, agus ní foirm iolra; féach §64 thíos.

53. **Caladh Pat Pheadair** L715932

ˌkɑlu pat ˈfʲad̪əɾˠ E

“*Pat Pheadair’s landing place*”. Soir an cósta ó §49 thuas. “Bhí sé déanta as cloch... d’imigh Pat go Meiriceá [i 1930], an créatúr, agus bhí deichniúr [de] chlann aige, agus bhí a bhean as an Chorrán...” (E).

54. **Garraí Úr** L715931

ˌgari ˈuːr E

“*New field*”. Páirc, gar don chósta thuaidh, ó dheas de §53.

55. **Garraí Seoighe** L716931

ˌgari ˈʃoxʲə E

“*Seoighe’s field*”. Díreach soir ó §54.

56. **An Fheorainn** L718930

ən ˈfoːr iːNˠ C

ˈfoːr iːNˠ E

“*The grassy shore*”. Ceantar ar cheann thoir thuaidh an oileáin, áit a bhfuil caladh (§57). *Feorainn* “grassy place; grassy riverside or shore; creeping bent-grass” (Ó Dónaill). Tá *Feorainn* eile ar chósta Tonatanvally (mionainm §15).

57. **Caladh an Rí** L717932

ˌkɑlu ən ˈr̪iː E

“*The landing-place of ‘The King’*”. Siar an cósta ó *Gob na Feorainne* (§58). Cloch mhór is ea an rí.

58. **Gob na Feorainne** L718931

ˌgɔb nə ˈfoːrəːNˠə E

“*The point of An Fheorainn*”. Ceann thoir thuaidh an oileáin. Féach §56 thuas.

59. **Garraí na Feorainne** L718931

,gari nə 'f̥o:rə:N̪ə E

“*The field of An Fheorainn*”. Tá an pháirc seo suite ag an ghob.

60. **Béal na nGálaí** L7293

,bé:l nə 'ŋɑ:li E

“*The mouth of the gales*”. Béal theas *Belnaglea* (féach thuas) atá i gceist, idir an t-oileán seo agus An Corrán.

61. **Scailp an Chapail** L718925

,skɛl̪p̪ ə 'hɑpwiL̪ E

“*The fissure of the horse*”. Ar shleasa an chnoic taobh thiar den teach inar tógadh Peig. *Scailp* “cleft, fissure (in rock)” (*Ó Dónaill*).

62. **Creig an tSúimín** L718925

,kʲr̪ɛɡ̪ ə 'to:m̪i:n̪ E

“*The rock of the little fissure*”. Díreach ar chúl §61 thuas. Tá na bríonna “sip, sup...” le *súimín* (*Ó Dónaill*), ar ndóiche, ach ina leithéid seo de chás is dóiche gur leagan díspeagtha de *súmaire* “fissure in rock; swallow-hole; quagmire” atá i gceist; cf. *Súimín Bán*, mionainm §49 faoi *Dooega*. Foirm dhíspeagtha de *tuama* “tomb; tombstone” (*ibid.*)?

63. **Mulligan’s** L719925

'm̪ɔl̪əɡ̪ənz E

Áit charraigeach soir ó §62 agus áit chruinnithe d’aos óg an oileáin, tráth.

64. **Bearnaidh Chreig an tSúimín** L717926

,b̪ɑrni ,kʲr̪ɛɡ̪ ə 'to:m̪i:n̪ E

“*The gap of Creig an tSúimín*”. Suas le mala ó §62 thuas.

65. **The Rocks** L716926

,ðə 'rɔkz E

Suas an mhala agus siar ó thuaidh de §64.

Acaill Bheag

66. **An Fraoch** L715926

,ən 'friə E

“*The heather*”. Sleasa bharr an chnoic luaite faoi §46 atá i gceist.

67. **The Top of the Hill** L715927

,ðə tɒp əv ðə 'hɪl E

Lastaí tinte cnámh anseo. I dtaca le hainm an chnoic féin féach an plé faoi ainm an bhaile fhearainn.

68. **Camailleog** L717928

'kəməl'əg E

“*Crooked little cliff*”. Suas le mala ó §59. Ní dóiche gur gá leagan díspeagtha de *uillinn* “elbow; angle” (Ó Dónaill) a chur san áireamh.

69. **Garraí Bhilly** L713931

,gari 'v'ili E

“*Billy's field*”. Ó dheas de *Ceap an Éisc* (§49), ar chósta thuaidh an oileáin.

70. **Garraí an Bhogaigh** L714931

,gari 'wɔgi E

“*The field of the boggy ground*”. Díreach soir ó §69. *Bogach* “soft, boggy, ground” (Ó Dónaill).

71. **Tobar na hAille** L721923

,tɒbər nə hɔl'ə E

“*The well of the cliff*”. Tobar fíoruisce, siar ó *Pat Lavelle's Cove* (§12).

72. **Tobar Eoinín** L718923

,tɒbər 'u:nín E

“*Eoinín's well*”. Tobar fíoruisce, díreach ó dheas den bhunscoil. I dtaca le hidirdhealú idir *Eoin* agus *Eoghan*, féach *Carraig Eoin*, mionainm §38 faoi Carrowgarve.

73. **Tobar na bhFrogannaí** L716926

,tɒbər nə 'frɔgəni E

“*The well of the frogs*”. Siar ó thuaidh den sráidbhaile.

74. **Tobar Biddy** L718925

ˌtɔbər ˈbʲidi E

“*Biddy’s well*”. Tobar fíoruisce sa sráidbhaile.

75. **Tobar an Chuirdín** L719926

ˌtɔbər ə ˈxɔrˈdʲin E

“*The well of the wild carrot*”. Tobar fíoruisce suite soir ó thuaidh den sráidbhaile. *Cuirdín* “wild carrot; thin hardy boy” (Ó Dónaill) atá san fhoirm mholta.

76. **Garraí Waltie** L719925

ˌgari ˈwalˈti E

“(?)*Waltie’s field*”. Is dóiche leis an fhaisnéiseoir gur ainm pearsanta giorraithe atá i gceist; ginideach an fhocail *bualtaigh* “smear with dung” (Ó Dónaill)?

77. **Tobar na Lachan** L714923

ˌtɔbər nə ˈlaxən [sic] E

“*The well of the ducks*”. Suite gar do chósta thuaidh an oileáin.

78. **Macalla** L718923

mɔk ˈɑːlə E

“*Echo*”. “The sound [of your voice] would go from the rocks [here]” (E). Suas an mhala siar ó dheas den bhunscoil.

79. **Teach an Phaoraigh** L719923

ˌtˠax ə ˈfaɪə [sic] E

“An Paorach’s *house*”. “Tháinig sé anseo i 1910-11... a friend of [Dubhghlas de hÍde]... Power... he taught Irish... football... Irish music...”. Tá an teach ar an taobh ó dheas de *Trawboderg*.

80. **Maolán na mBan** L721925

ˌmwilɑːn ə ˈmɔn E

“*The bare rock of the women*”. Ar chósta thoir an oileáin ó thuaidh de *Trawboderg*. Áit a dtéadh na mná a shnámh (E).

81. **Carraig an Choiscéim** L713924

Acaill Bheag

,karig̃ ə 'xɔʃk̃e:m̃ E

“*The rock of the footstep*”. Cúpla carraig suite amach ó chósta thiar an oileáin, gar do §21 thuas. Tugann Ó Dónaill leagan firinsneach mar leagan malartach de *coiscéim* “footstep, pace” (*ibid.*), “a narrow road or pass” (*Joyce* ii 386).

82. **Tulscán an Tairbh** L721924

,tɔlskɑ:n ə 'tar'əṽ E

“*The place of the flurry of water of An Tarbh (the bull)*”. Suite ar chósta thoir an oileáin, ó dheas de §80. Carraig atá sa “tarbh”, nach bhfeictear ach ag lagtrá; tá uaimh dhomhain san aill anseo agus cruinníonn róna ann (E). Féach plé faoi *An Tulscán*, mionainm §36 faoi Carrowgarve.

83. **An Daingean** L707925

the Dangan LSO i §345, 1838

,ən 'daŋ'ən E

“*The fortress*”. Ní raibh mé ábalta déanamh amach cé acu an ainm eile ar *An Dún* (§29 thuas) atá anseo nó áit di féin. Suite ar chósta thiar an oileáin; féach fosta an plé faoi ainm an bhaile fhearainn thuas.

84. **An Chliath** L725923

,ən 'kliə B

“*The harrow*”. An ceantar farraige soir ó *Trawboderg*. Is féidir gur leagan firinsneach de *cliath* atá san ainm, ach cf. ainm an bhaile fhearainn thuas i dtaca le díshéimiú. Sa chiall “ceantar tógtha farraige” a úsáideadh anseo í. Féach *Belnaglea* thuas.

85. **Carraig na Sróine** L719929

,kɔr̃ik' nə 'sro:n'ə B

“*The rock of the projection*”. Carraig san fharraige ar chósta thoir thuaidh Acaill Bheag, trasna ón *Chladach Mór* i Gubnahardia ar an Chorrán. *Srón* “nose; prow, projection” (Ó Dónaill).

86. **Garraí an Tuair Mhóir** L7292

,gɑ:ri ən tur' 'wo:r' B

“*The field of the big (?)cattle-field*”. Páirc i ndeisceart an oileáin. *Tuar*: “cattle-field; sheep-run; pasture, lea; bleaching green” (Ó Dónaill).

Oileán Acla

87. **Maidhm Uí Mháille** L723916

,mwim' i 'wɑ:L'ə B

“Ó Máille’s *breaker*”. Boilg amach ó chósta thoir theas an oileáin

88. **Gob an Oileáin** L722916

,gɔb an 'il'ɑ:n' B

“*The point of the island*”. Ceann thoir theas an oileáin.

89. **Carraig na nÉan** L720915

,kɔrɪk' na n'ɛ:n B

,il'ɑ:n ə 'n'ɛ:n E

“*The rock of the birds*”. Amach siar ó dheas de Ghob an Oileáin.

90. **Béal Acla** L7191

,b'e:l 'aclə B

“*The (sea-)mouth of Acaill*”. Fairsingeacht fharraige ó dheas de Acaill Bheag.

91. **Banc an Éisc / An Banc / An Banc Thiar** L7391

,bank an' ɛ:ʃk' B

,ɑN 'bank B

,ɑN bank 'hiər B

“*The bank of the fish*” / “*The bank*” / “*The bank, west*”. Trí ainm ar aon bhanc amháin atá suite siar ó dheas de Thanaí Rua (féach §44 faoi Bolinglanna ar an Chorrán) agus soir ó dheas de Acaill Bheag.

92. **An Banc Thoir** L735910

,ɑN bank 'hiər' B

“*The bank, east*”. Soir ón Bhanc Thiar, ó dheas de Thanaí Rua.

93. **Banc an tSimléir** L?7191

,bank ə 't'ímlər' E

“*The bank of the chimney*”. Amach ó chósta thiar theas Acaill Bheag i dtreo Chliara. Déantar é a aimsiú trí shimléir éigin ar Acaill Bheag a chur i gcoibhneas le haird éigin eile (E). Úsáidtear

Acaill Bheag

simléar go samhlaíoch mar ainm ar chuid d'aill chósta, san ainm *Simléar Mór*: §94 faoi Dooega.

Bal of Dookinelly (Calvy)

Ball Dumha Cinn Aille

L656071

“*part of Dumha Cinn Aille*”

1. Baal	Bald 12	1830
2. Baal of Dhunkinellia Calvy	ST (ALSO)	1838
3. Ball Dumha Cinn Aille ‘spot or patch of the sandbank at the head of othe cliff’	ALSO (JO’D)	1838
4. ,bəl əv ,dukinɛlə	N	2003

“It contains 189a. 2r. 22p...[and is] a booley belonging to tenants of Dookinelly (Calvy) townland, being held in common with them. Only 50 acres are cultivated...” (ALSO). Tá an roinn seo scartha ó Dookinelly (Calvy); tá sé corradh agus dhá mhíle ó thuaidh de, ar shleasa theas an tSléibhe Mhóir (féach Slievemore).

Is cosúil nach leagan de *buaile* atá taobh thiar de *Bal of*, ach *ball* “component part; spot, place” (Ó Dónaill). “Bal is a good tillageable plot of an Achill townland”, a scríobh Ó Donnabháin san Ainmleabhar faoi ainm seo. Is eilimint neamhchoitianta in ainmneacha bailte fearainn é, ach tá cúpla sampla i mionainmneacha áitiúla: féach *Ball Bán* [,bəl 'bɑ:n] agus *Ball Glas na nUan* [,bəl gləs nə 'nu:n] i Keel West. Tá go leor samplaí de *buaile* i mionainmneacha áitiúla, agus féach sampla eile faoi Bolinglanna ar an Chorrán; ní thagann ceann ar bith acu gar don fhuaimniú [bəl] mar atá san ainm baile fearainn seo. Ina dhiaidh sin uilig áfach, níl fianaise láidir againn gur úsáideadh an leagan molta sa Ghaeilge riamh. Féach nóta ar ainmneacha cumaisc san Intreoir d’Imleabhar 1 sa tsraith seo.

Slievemore Caher Mapa SO

Cathair an tSléibhe Mhóir

L656072

1. dúnadh Sleibi-móir, co	TBF ² (Glenmasan) 128	1510c
2. Sleibi-moir, go dunadh	TBF ² (Glenmasan) 130	1510c
3. dúnadh sléibhe Móir, go	TBF ² (RIA) 138	1650c
4. Cathair an tSléibhe Móir	LSO i §341	1838

“...at the foot of the mountain of Sliabh Mór... The best part of the stones have been taken away, but enough remains to show its ancient extent and character. It was 60 feet [in] internal diameter, and the wall was twelve feet thick. A short distance south lies a regular Pagan cemetery, but unfortunately also much destroyed. It was originally a group of square graves

formed of large standing stones and surrounded with a circle of similar stones...” (LSO i §341).
Ní úsáidtear an t-alt le hainm an bhaile fhearainn (Slievemore) sa chaint.

1. **Tóna Carracha** F658073

,to:nə 'kærəx D

“*Rocky bottomlands*”. Tá sé seo ar an taobh ó dheas den bhóthar ó *Tóin na Luachra* (mionainm §6 faoi Bellanasally). Sampla neamhchoitianta de *tóin* san iolra nó leagan malartach uatha? Tugann Dinneen *tóna* agus *tóna* mar leaganacha iolra.

2. **Tóin Rua** F653071

to:n'ro: D

“*Red bottomland*”. Ó dheas den bhóthar go Slievemore.

3. *Ní léir brí an ainm* F654068

,garilɛ 'dɔrəs D

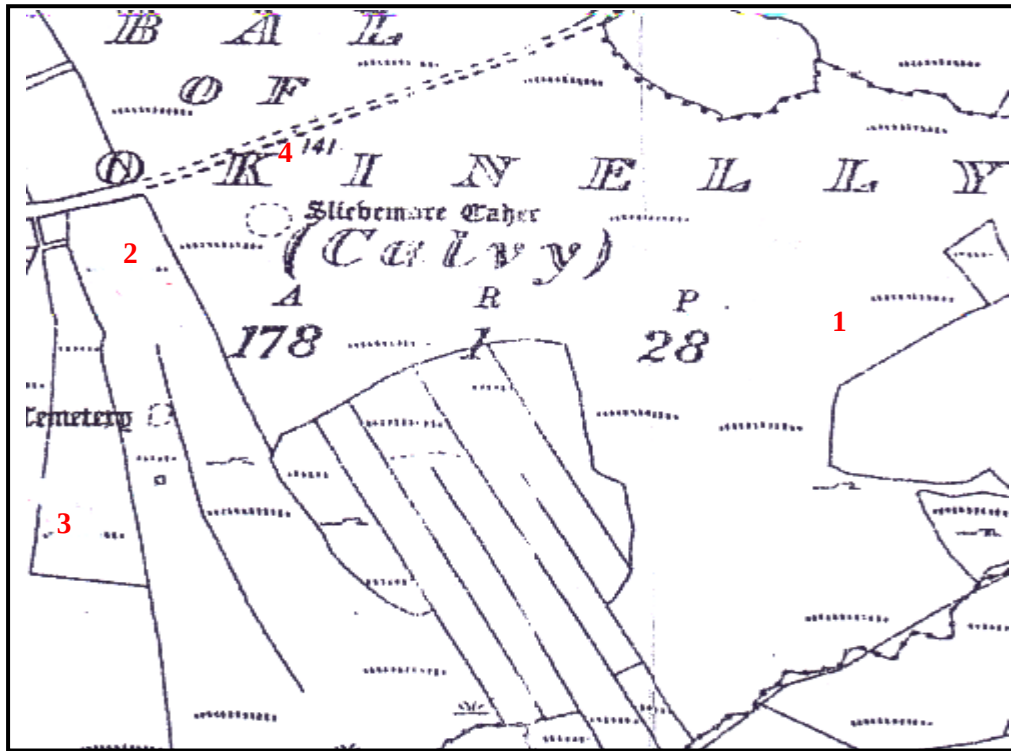
Páirc siar ó dheas de thuama meigiliotach. Tá bríonna éagsúla le *doras*, “gateway, breach, entrance; boundary; a rivermouth, passage” (Dinneen) ina measc; cf. *Doras Mór*, mionainm §8 faoi Doogort West. *Garraí Leath Dorais?*

4. **Mantrach McKeown** L655072

,mɑ:ntɾəx mə'kjo:n D

“*McKeown's ruin*”. Tá na ballóga seo díreach siar ó *Slievemore Caher*.

Féach plé ar an eilimint áitiúil *man(nt)rach* “ruin of a house” faoin mhionainm atá béarlaithe mar *Manraghy*, i Tonregee West. “The Irish forms [of McKeown] are *Mac Eoghain* in Connacht and *Mac Eoin* in Ulster” (MacLysaght 1985, 177); is féidir gurb é *Mac Eoin* an fhoirm is feiliúnaí in Acaill, mar sin féin.

Suíomh logainmneacha i mBall Dumha Cinn Aille

Bellanasally

F657061

1. Bealansolly

2. Bealnasolla

3. Bealnasolla

4. Béal an Átha Salaigh ‘mouth of the
dirty ford’

5. ,belənə'sali

Béal an Átha Salaigh

“*mouth of the dirty ford*”

Bald 12

ST (ALSO)

Áitiúil (ALSO)

ALSO (JO'D)

N

1830

1838

1838

1838

2003

“It contains 833a. 2r. 31p... and is a booley of Dookinelly (Thulis), both being held under one lease...” (ALSO). Scríobh an Donnabhánach an nóta mínithe seo faoin iontráil don ainm paróiste: “In this parish it is a general practice among the inhabitants to have two townlands, with houses built on each, and to remove occasionally with their cattle from one to the other. In such combinations, one of the townlands is called a booley of the other. Thus the townland of Bellanasally is a booley of the townland of Dookinelly (Thulis)...” (*ibid.*). Maireann iarsma den chóras seo san ainm Bal of Dookinelly (Calvy).

Is doiligh talamh slán a dhéanamh d’fhoirm Ghaeilge ar a bhfuil againn d’fhoirmeacha stairiúla. Tá an fhoirm mholta bunaithe ar fhoirm an Donnabhánaigh. Tá bríonna éagsúla leis an eilimint *salach* “dirty;... (of land) weed-infested, *gort salach*, weedy field...” (Ó Dónaill sv. 1*salach*5); “anything unclean or filthy... applied to a mere dirty place – a place of puddle or mire” (Joyce ii 390). Reáchtálann sruthán ar theorainn thiar thuaidh an bhaile fhearainn le Bal of Dookinelly (Calvy), gar do shráidbhaile *Bellanasally* (F663067), agus is dóiche gur gar don sráidbhaile a bhí an t-áth.

Cabin Mapa SO

F653051

1. 'kɑ:bən

An Cábán

“*the (place of) cabin(s)*”

N

2003

Grúpa beag tithe soir ó dheas de *Lough Keel*, ó dheas den bhealach mór, i bhfiordheisceart an bhaile fhearainn. Cf. *Garraí an Chábáin*, mionainm §7 thíos, agus *An Cábán*, mionainm §32 faoi Cloghmore.

1. **Sliabh Ard**

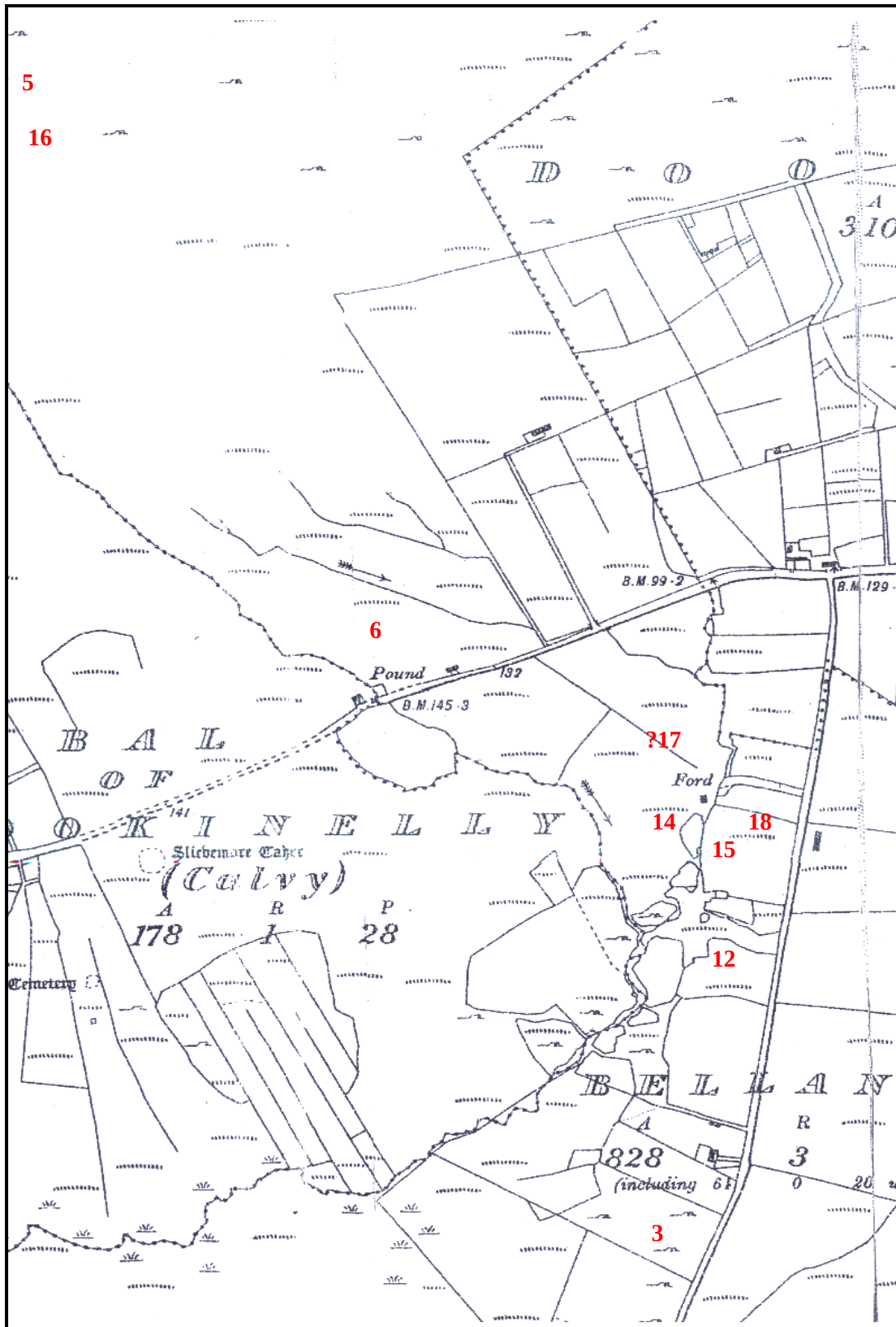
F656053

,ʃliu'ward

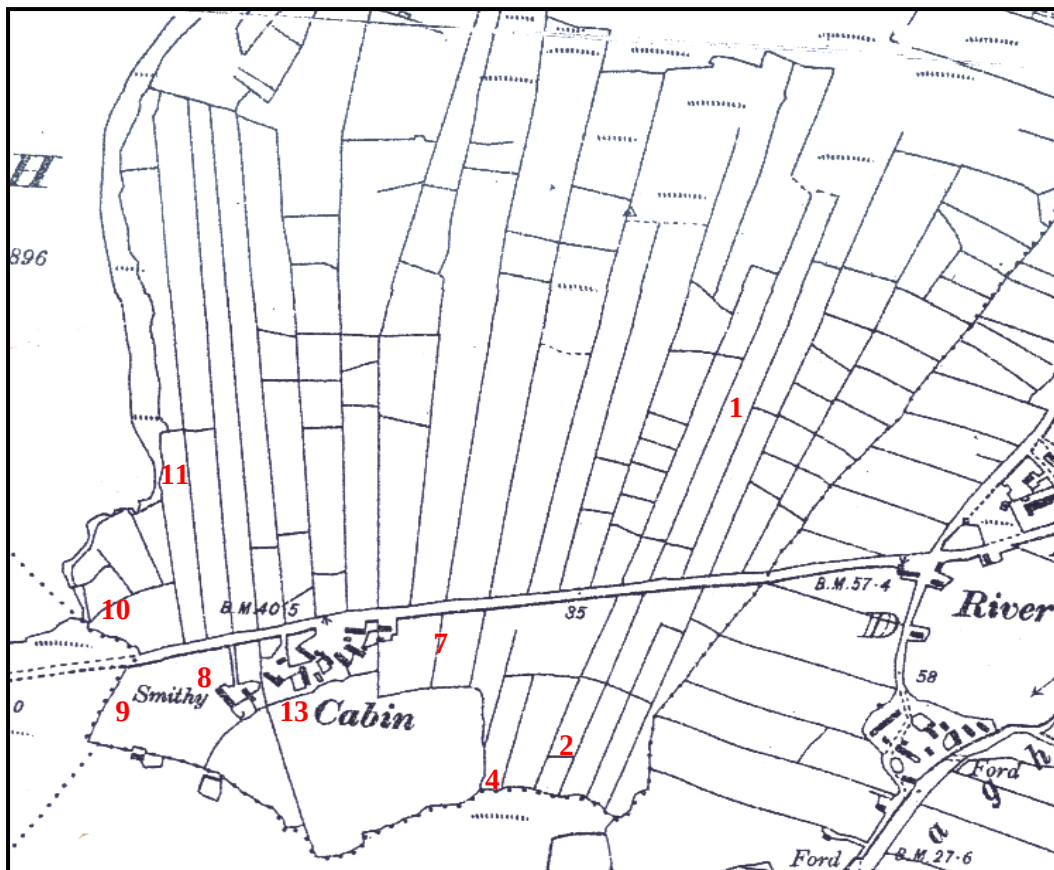
N

Oileán Acla

“*High mountain*”. Páirceanna ó thuaidh den bhealach mór, soir ó *Lough Keel*. Tá cnoc 34 méadar ó thuaidh de na páirceanna. *Sliabh* “mountain; moor” (Ó Dónaill).

Suíomh logainmneacha i dtuaisceart Bhéal an Átha Salaigh

Suíomh logainmneacha i ndeisceart Bhéal an Átha Salaigh

2. Garraí an Locha F655050

ˌɡariˈloxə N

“The field of the lake”. Grúpa beag páirceanna atá i gceist, soir ó Cabin agus ó thuaidh de Sruhillbeg Lough.

3. Clais F661064

ˈklɑʃ N

“Gully”. Páirc fhliuch i dtuaisceart an bhaile fhearainn. Éiríonn sruthán beag ann. Clais “water channel; gully, ditch; trench, furrow; deep cut, gash; pit” (Ó Dónaill).

4. Cúl Gearr F655049

kulˈɡaːr N

“Short hill-back”. Bun theas §2 thuas atá i gceist. Tá féidearthachtaí eile sanais ann, ach gearr “short” a mholtar anseo. Cf. an mionainm *Gubgar*, ó *Gobaigh Ghearr*, i Bundorragha i bparóiste Chill Ghaobhair i mbarúntacht Mhuraisce.

5. **Teach an Loig Mhóir** F653080

,tʰaxələg'wo:r D

“*The house of the big hollow*”. Tá log seo in iarthuaisceart an bhaile fhearainn ar shleasa crochta thoir theas an tSléibhe Mhóir agus tá ballóga ísle ann. Is féidir gur bothóg bhuachailleachta a spreag an t-ainm. Ina dhiaidh sin, deirtear gur thóg Coimisiún na Talún clocha móra as le húsáid mar fhardhorais, agus féach go dtugtar *Leaba* (§16 thíos) ar an log féin: is féidir gur shéadchomhartha a bhí i gceist leis an ‘teach’.

6. **Tóin na Luachra** F658074

,to:nə'lu:xrə D

“*The bottom of the rushes*”. Ó thuaidh den bhóthar ó Slievemore go Doogort, ar bhruach thoir srutháin atá ar an teorainn le Bal of Dookinelly (Calvy).

7. **Garraí an Chábáin** F654051

,gari'xɑ:bɑ:n D

“*Field of An Cábán*”. Grúpa páirceanna atá ann, díreach soir ón sráidbhaile.

8. **Bóithrín Bán** F652051

,bo:rhi:n'ba:n D

“*White little road*”. “Above John Lavelle’s stable” (D).

9. **Gabhal Ghairbh** F651051

,gaulə'ʰarəf D

“*Rough fork*”. Is dóiche gur rian den tabharthach a léirítear sa dara heilimint, ach is féidir gur guta déanach cúnta atá sa chéad [ə] (seachas léiriú ar an fhoirm *gabhla*). Tá sé seo ar shruthán beag ar theorainn thiar theas an bhaile fhearainn, siar ó §8.

10. **Garraí an Ghoib** F652052

,gari'ʰib D

“*The field of the point*”. “Michael Cleary’s garden” (D), ar bhruach thoir theas *Lough Keel*.

11. **Tamhnaigh Nóinín** F652053

,taunix'no:ni:n D

Béal an Átha Salaigh

“(Mountain) field of the daisies”. “Seán Farrell’s”, ar bhruach *Lough Keel*. Léirítear sa dara heilimint an seanchlaonadh sa ghinideach iolra, guta deiridh a sheachaint.

12. **Ardán an Phréacháin** F663072

ˌardɑːnəˈfʲr̪eːxɑːn̪ D

“The height of the crow”. “Where James and John Gallagher’s house is” (D).

13. **Poll Mór** F653050

ˌpɔːlˈmoːr D

“Big hole”. “At John Daniel’s house” (D), i *Cabin*.

14. **Droim an Bhogaigh** F662072

ˌdr̪oməˈw̪oɡi D

“The ridge of the boggy ground”. Droim talaimh siar ó thuaidh de §12. *Bogach* “soft, boggy ground” (Ó Dónaill).

15. **Feadán na Brón** F663073

ˌf̪eːdɑːnəˈbroːn D

“The stream of the quern(-stone)”. An sruthán taobh thiar de §12. *Bró* “quern; millstone” (Ó Dónaill sv. *bró*, *brón*3).

16. **Leaba** F653080

ˈl̪ˠaba D

“Bed/grave”. Tagraíonn sé seo don áit a bhfuil *Teach an Loig Mhóir* (féach §5 thuas) agus is féidir gur léidiú é an t-ainm seo gurbh ann de shéadchomhartha anseo tráth. *Leaba* “bed; megalithic grave or burial chamber” (*DUP* 153 sv.).

17. **Cloch an Bhairéid** F662073

ˌkl̪ox̪əˈv̪r̪eːd̪ D

“The stone of the cap”. Tá sé seo ó thuaidh de Dhroim an Bhogaigh (§14), síltear (D). Féach bogadh suntasach i mbéim an ghutha san eilimint cháilithe: féach tuilleadh air seo san Intreoir.

Cf. *Cloch an Bhairéid*, mionainm §92 faoi Keel West, ina dtagraíonn an *bairéad* d’fhraoch ar bharr na cloiche.

Oileán Acla

18. *Ní léir bunús an ainm* F668074

,kabərsnax D

Talamh fliuch garbh idir Feadán na Brón (§15) agus an bóthar go Doogort. Cf. *Cabarnach Mhór*, mionainm §61 faoi Bolinglanna ar an Chorrán.

Bun an Churraigh

Bunacurry

F706050

1. Buncurry	Reg. Deeds Lib. 301, 386 §20129	1773c
2. Bunacurry	Tithe App. §19	1828
3. Bunacorry	Bald 12	1830
4. Bunnaghurry	ST (ALSO)	1838
5. Bun a' Churraigh 'bottom or lower part of the moor'	ALSO (JO'D)	1838
6. Bun a' Choire	CSBÉ 86.1	1938c
7. Bun an Churraigh	IROL 33 §40	2004
8. ,bõn ə 'xõri	BL 240B.484	1969
9. ə 'mõN ə 'xõri	Stockman 173 §1081	1974
10. 'bõnə 'xõri	Stockman 239 §1199	1974
11. ə mõnə 'xõri:	Stockman 251 §1227	1974
12. bõn ə 'xõrix'	C	2003
13. bõn ə 'xõri	E	2003

“This townland is bounded on the... east by the sea... It contains 1,226a. 3r. 0p... Most of the townland is mountain bog, under pasture. There are 23 families here...” (ALSO).

Is féidir go bhfuil an eilimint *bun* mar chéad eilimint ag corradh agus 150 ainm baile fearainn, i ndiaidh nach bhfuil ansin ach urchar an daill faoin dabhach bunaithe ar leaganacha béarlaithe (*Census 1851* sv. *Bun-*). Bíonn na bríonna seo leis i logainmneacha, de réir Joyce (iii 152): “an end, the end or foot of anything, such as a hill, the land, a stream (source or mouth, &c.), often also applied to bottom land, i.e. at the lower end of a farm, or at the bottom of a hill” (féach fosta, mar shampla, *PNI* 7 126 sv. *Bonamargy*). Tá sí cáilithe anseo ag *currach* “wet bog, marsh” (Ó *Dónaill* sv. *corrach*). Is cosúil go bhfuil foirm 6 faoi anáil an mhionainm *Gob an Choire*, leagan Gaeilge *Achill Sound*.

Breanaskil

F718062

1. Breanoskill	Bald 12	1830
2. 'stinking angle'	ALSO (JO'D)	1838

An Ascaill [< Bréanascaill]

“the (sea-)recess”

3. ə 'Nasgiú	Stockman 357 sv.	1974
4. 'askil	L, S	2003

Cuas suntasach farraige ar an teorainn le Dooniver. Tá an t-ainm bunaithe, is dóiche, ar an aidiacht *bréan* “foul, putrid, rotten” (Ó Dónaill), á húsáid anseo mar réimír, móide *ascaill* nó *ascall* “recess” (Ó Dónaill) nó “the armpit; a corner, especialy of a field, hence a small territory” (Dinneen). Bhí an dara heilimint seo baininsneach, go háitiúil, is cosúil; cf. fosta *Breanaskill* i Derreen agus *Askilgubroenacoragh* i Keel West. Is cosúil leis gur cuas farraige a bhfuil talamh ar thrí thaobh de atá i gceist le *ascaill* sna cásanna seo. Ní dóiche gur gá *bréan* “Donegal and Meath: a ‘brime’, perhaps bream” ná *ascal* “a current, the flowing of the tide; a swollen or high sea; a storm...” (Dinneen; ag Ó Dónaill faoi *eascal*) a chur san áireamh.

Tá an t-ainm giorraithe, áfach, ó bhí an tSuirbhéireacht Ordanáis anseo.

Bunacurry Harbour

F717044

1. Bunnaghurry Harbour	Áitiúil (ALSO)	1838
2. bənə 'kɔri 'harbər	E	2003

Tugtar é seo ar bhéal srutháin atá ar an teorainn le Cashel.

Gubportaconra

F726052

(?)Gob Phort an Chonartha

“(rocky) projection of the harbour of the agreement”

1. Gubfarthaconra	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Puirt a' Chonra ‘the beak or point of the Covenant’	ALSO (JO'D)	1838

“A large rock in the sea” (ALSO), soir ó dheas de *Roeillan*, atá amach ó chósta thoir an bhaile fhearainn. Maolán carraigeach san fharraige, agus ní gob tíre, atá i gceist. Is cosúil gur *Port an Chonartha* a bhíodh ar an chuar sa chósta leathmhíle díreach siar uaidh seo. *Conradh* “agreement, contract; treaty” (Ó Dónaill).

Gortnahounagh

F720062

Gort an Chonnaidh

“the field of the firewood”

1. Gurtnahounagh	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gort na hAbhna ‘field of the river’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔrt ə 'hɔNi	L	2003

“No rock of any name like this” a scríobh an Donnabhánach faoin ainm seo san (ALSO). Léirítear í ar an léarscáil sé horlaí áfach mar carraig san fharraige díreach soir ó *Breanaskil*.

Bun an Churraigh

Ní thagann an t-ainm ró-mhaith leis an topagrafacht, is léir, agus is gá gur ainmníodh é ó pháirc ar chósta an bhaile fhearainn. *Connadh* “firewood; fuel” (Ó Dónaill).

Lough Naneaneen	Lochán na nÉinín	
F695047	“lake of the birds”	
1. L. Anenanoneen	Bald 12	1830
2. Loughnanean	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Loch na n-Éinín ‘the lake of the small birds’	ALSO (JO’D)	1838
4. ,lɔxɑ:n ə 'n̪e:n̪i:n̪	E, R	2003

Ar an teorainn le Maumnaman, agus gar don phríomhbhothar go dtí An Caol. *Lochán na Nóinín* a shílfeá a bheith taobh thiar d’fhoirm 1.

Roeillan	Rua-oileán	
F723053	“red island”	
1. Ru Illaan	Bald 12	1830
2. Rue Illaun	ST (ALSO)	1838
3. Ruadh-Oileán ‘red island’	ALSO (JO’D)	1838
4. 'ro:l̪ɑ:n	E	2003
5. 'ru:l̪ɑ:n	E	2003
6. 'ro:elɑ:n	J	2003

Amach ó chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn atá sé. Níl d’achar talaimh ann ach dhá acra go leith. Ainm sách coitianta sa taobh seo tíre atá ann; féach, mar shamplaí, *Roeillan* i bparóiste na Nuachabhála (Imleabhar 2) agus *Roeillaun* i bparóiste Bhuiríos Umhaill (Imleabhar 1).

1. Cé na Manaí	L717045
,ðə mɔŋkz 'pi:r	E
,k̪e: nə 'mɑni	E

“The quay of the monks”. Ar chósta theas *Bunacurry Harbour*. Ginideach iolra malartach atá san ainm. Na manaigh a bhunaigh an mhainistir (§8) i lár an 19ú haois atá i gceist.

2. Poll an Choinnín	F703048
,pɔL ə 'xiN̪'ín	E, R

Oileán Acla

“*The hollow of the rabbit*”. Grúpa tithe soir ó dheas d’Oifig an Phoist, áit a bhfuil an seanchillín.

3. **Srathnóg** F704045

ˈʃrɑNho:g E

“(?)*Little strath*”. Páirc taobh le sruthán atá i gceist. Tá an focal *srathnóg* “cartful of seaweed” ag Stockman (1974, 382 sv.) ach is féidir gur i gciall thopagrafach ar nós “mullán” a úsáideadh anseo é. Leagan díspeagtha de *sra(i)th* atá molta anseo, áfach.

4. **Tamhnaigh** F712041

ˈtɑmni E

ˈtɑuni R

“(*Mountain*) field”. Páirc ar bhruach thuaidh srutháin, i ndeisceart an bhaile fhearainn.

5. **Feadán** F711045

ˈfʲiɖɑ:n E

“*Stream*”. Sruthán in oirdheisceart an bhaile fhearainn.

6. **Dréimire Bheag** F704038

ˌd̪r̪e:m̪eɾ̪ə ˈv̪eg E

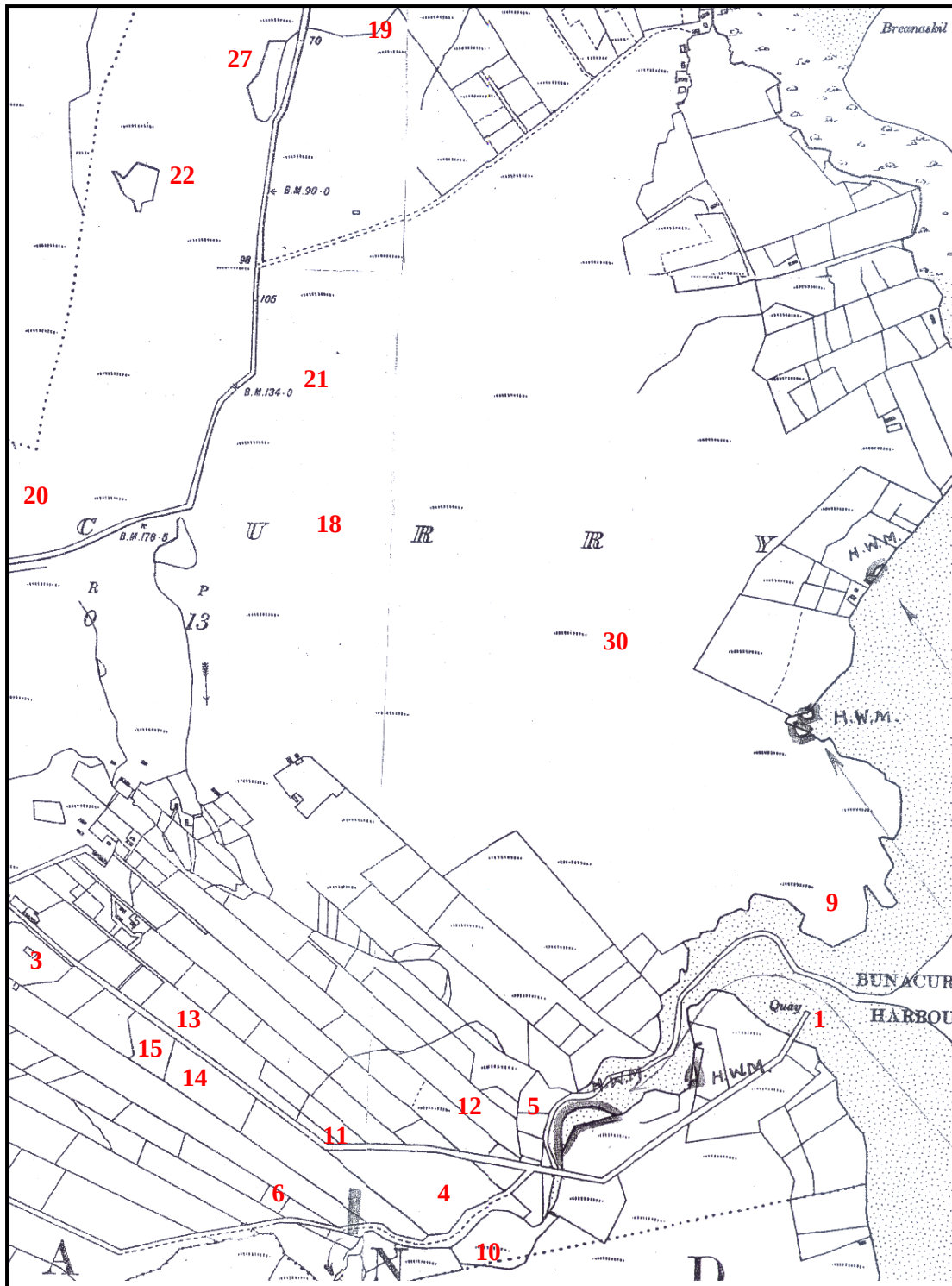
“*Little stairs*”. Ar chabhsa atá sí. “It was a way they used go across with the coffins [from Cashel townland] to the old graveyard... there had to be a gate left always on it” (E). Is féidir gur reoite sa tabharthach Ultach atá an t-ainm seo (cf. Stockman 1974, 351 §1603) agus nach leagan baininscneach den fhocal firinscneach *dréimire* “ladder” (Ó Dónaill) atá i gceist.

7. **An Maoth** F700043

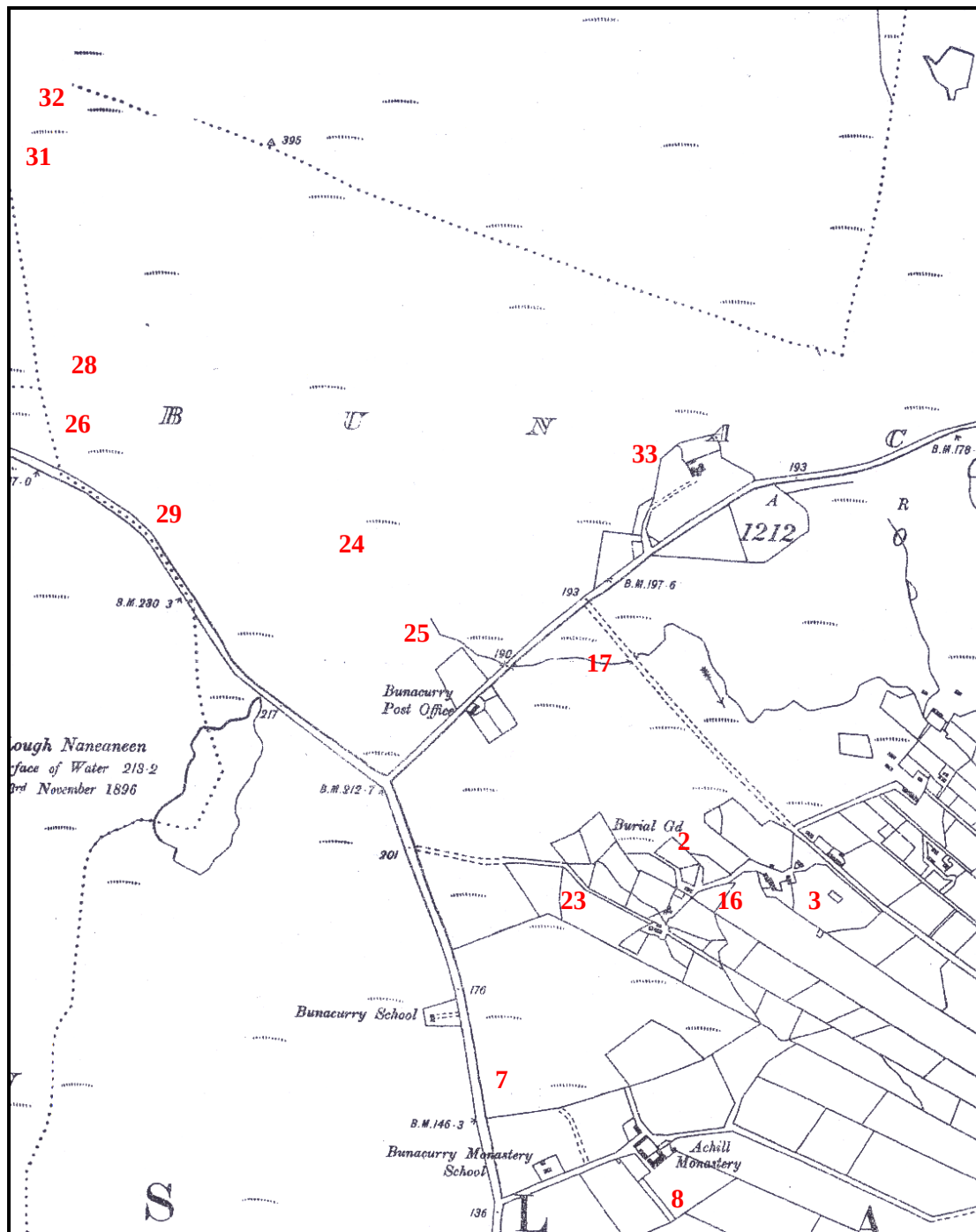
ðə ˈmwi: E

“*The soft land*”. “Very soft land” (E), ó thuaidh den séipéal. Substainteach den aidiacht *maoth* “soft...; moist” (Ó Dónaill) atá molta. Níor thaifead Stockman samplaí de ghlorú [ɲ̪], agus ní gá *moing* “overgrown swamp; mossy fen” (Ó Dónaill) a chur san áireamh.

Bun an Churraigh

Suíomh logainmneacha in oirthear Bhun an Churraigh

Suíomh logainmneacha in iarthar Bhun an Churraigh

8. *The Monastery* F699046

,ðe 'monəstri E

Áit ar thóg an Eaglais Chaitliceach mainistir go gairid i ndiaidh gur bunaíodh coilíneacht Phrotastúnach i Doogort. Ó dheas de §7.

Bun an Churraigh

9. **Gob na hOitreach** F718046

ˌɡɔb nə ˈhötʰ r̥əx R

“*The point of the oyster bed*”. Tá an gob seo ag béal thuaidh inbhir, ó thuaidh de Ché na Manaí (§1). *Oitir* “submerged sandbank, shoal; bank” (*Ó Dónaill*), “oyster bed” (Stockman 1975, 377 sv.).

10. **Bogaigh** F712039

ˈbɔɡi R

“*Boggy grounds*”. An talamh ó dheas den sruthán thuasluaite, agus de §4, atá i gceist. Ní dóiche gur leagan tabharthach baininscneach uatha atá sa chéad eilimint.

11. **Casadh an Bhóthair** F709042

ˌkas ə ˈwɔhər R

“*The turn of the road*”. Cor sa bhóthar go Cé na Manaí (§1). Cf. *Casadh Ardaigh*, mionainm §20 faoi Sraheens.

12. **Cúl Rua** F713042

ˌku:l ˈruə R

“*Red back (?-place)*”. Tá sé seo ar an taobh thuaidh den bhóthar thuasluaite, gar do bhruach thiar an inbhir. Is coitianta *cúl* “sometimes applied to the back of hill” (*Joyce* ii 200) ná *cúil* “corner, nook” (*Ó Dónaill*) i mionainmneacha, ach léiríonn an fuaimniú an chéad cheann acu cibé ar bith.

13. **Garraí Fada** F708043

ˌɡari ˈfədə R

“*Long field*”. Siar an bóthar, agus ó thuaidh de, ó §11.

14. **Poll an Dúigh** F707043

ˌpɔl ə ˈdui R

“*The hole of the dark colouring matter / dark place*”. Níor mhothaigh an faisnéiseoir srónaíl ar an [u] san eileimint cháilithe riamh; ní gar don chósta atá sé seo ar scor ar bith ach siar an bóthar ó §11. Mhol an Donnabhánach an eilimint *dubhach* “the black/dark place” (*PNI* 7, 185 sv. *Doey Plantation*) sa mhionainm *Lough Duff* i mbaile fearainn Owenwee i mbarúntacht Mhuraisce; féach fosta “black colouring substance found in bog” (*Ó Dónaill* sv. *dúch3*).

15. **Clasaigh** F706044

^ˈklasi R

“*Little quarry*”. Tá sé seo siar ó thuaidh de §14, ó dheas den bhóthar. Leagan substainteach de *clasach* “having furrows or trenches” (*Dinneen*) atá molta; féach mionainm §39 faoi Cashel. “Cairéal beag” an chiall a thugtar le *clasaigh* go háitiúil, áit a mbainfí gaineamh nó clocha le cabhsa a thógáil (I).

16. **Bóithrín Mhaitiú** F700046

^ˌbo:ri:n ^ˈwatʰu R

“*Maitiú’s little road*”. Bóthar a théann soir ón phríomhbhealach, ó dheas d’Oifig an Phoist.

17. **Sruthán** F700048

^ˈsɾoħa:n R

“*Stream*”. Sruthán beag bídeach soir ó Oifig an Phoist. Is é [sɾoħa:n] an gnáthfhuaimniú áitiúil ar an eilimint seo. Aisteach go leor, tugtar *Feadán* ar chúrsa íochtair an tsrutháin seo (§5).

18. **Cnoca Dubha** F709053

^ˌkrɔkə ^ˈduwə R

“*Black hills*”. Tá mullach 74 méadar i lár báire sa cheantar cnapánach seo atá soir ó thuaidh den sráidbhaile. Leagan malartach iolra de *cnoc*, is léir.

19. **An Bogach Bán** F714047

^ˌbogəx ^ˈbɑ:n R

“*The white boggy ground*”. Tá sé seo soir ó dheas de §18 agus ar an taobh eile den bhóthar (*Bóthar an Bhogaigh Bháin*; féach §30 thíos, mar a bhfuil fianaise d’úsáid an ailt). *Bogach* “soft, boggy, ground” (Ó Dónaill).

20. **Cnoc Bhán** F703053

^ˌkrɔk ^ˈwɑ:n R

“*White hill*”. Cnoc 74 méadar, siar ó §18 agus ó thuaidh den bhóthar go Tonatanvally. Tá an dara heilimint reoite sa tuiséal tabharthach Ultach.

Bun an Churraigh

21. **Glaca** F710057

^ˈglakə R, S

“*Ravines*”. Tá sé seo ar shleasa thuaidh §18 thuas, idir an príomhbhóthar go Tóin an tSeanbhaile agus an bóthar go dtí an Ascaill. Féach *Glacknagloghraha* i Keel West i dtaca le *glac*, a chiallaíonn “líonán aille” de ghnáth, go háitiúil.

22. **Loch na nDuilleog** F706058

^ˌlox nə ^ˈɸíLːoːgə R

“*The lake of the leaves*”. Tá an lochán beag seo i dtuaisceart an bhaile fhearainn, siar píosa ón bhóthar. Mar [ɸíLːoːgi] a thaifead Stockman (1974, 330 §1464) an fhoirm iolra *duilleogaí*. Glactar leis anseo gur foirm ghinideach iolra atá san fhuaimniú, ní foirm uatha.

23. **Pollán na Teoranna** F699046

^ˌpɔLːən ə ^ˈtːoːrNə R

“*The (?)small pool of the boundary*”. Teorainn ghabhaltais nó teorainn pháirce atá i gceist, siar ó Pholl an Choinnín (§2), agus ó dheas den bhóthar. “Áit fhliuch” (R). Leagan giorraithe den fhoirm mhalartach ghinideach uatha *teoranna* atá i bhfuaimniú na heiliminte cáilithe. Cf. *Poll na Teoranna*, mionainm §26 faoi Dookinelly (Calvy). *Pollán* “(small) pool; hollow place” (Ó Dónaill).

24. **Poll an Ghamhna** F697052

^ˈpɔL ə ^ˈɣɑũnə R

“*The hole of the calf*”. Suite soir ón phríombhealach in iarthuaisceart an bhaile fhearainn, ar shleasa thoir theas cnocáin 61 méadar.

25. **Ard Fada** F699050

^ˌard ^ˈfadə R

“*Long height*”. Cnocán 56 méadar ar airde ó thuaidh d’Oifig an Phoist agus trasna an bhóthair uaithi.

26. **Claí Mór** F692053

^ˌklai ^ˈmoːr R

“*Big fence*”. Tá sé seo gar do theorainn thiar an bhaile fhearainn (nó uirthi?), ó thuaidh den phríomhbhealach. *Claí* “dike, wall; fence” (Ó Dónaill).

27. **Lochán an Bhacaigh** F708060

,lɔxɑ:n ə 'waki R

“*The little lake of the beggar*”. Tá an lochán seo ar ghruaimhín thiar an bhóthair go Tonatanvally, i dtuaisceart an bhaile fhearainn. *Bacach* “lame person; beggar; mean person...” (Ó Dónaill); [bakax], “beggar” ag Stockman (1974, 49 §466).

28. **Tobar an Níocháin** F692054

,tɔbər ə níəxɑ:n R

“*The well of the washing*”. Ó thuaidh de §26. Cf. *Poll an Níocháin*, mionainm §42 faoi Cashel.

29. **Pollán Mór** F693052

,pɔlɑ:n 'mɔr R

“*Big (?) hollow place*”. Soir an bealach mór ó §26. Féach brí eile de chuid na chéad eiliminte faoi §23 thuas.

30. **Bóthar an Bhogaigh Bháin** F713050

,bɔhər ə 'wɔgi 'wɑ:n R

“*The road of An Bogach Bán (the white boggy ground)*”. Téann an bóthar seo go dtí an cósta ón sráidbhaile. Féach §19 thuas.

31. **Ardáin Mhóra** F692057

,ardɑ:n 'wo:rə R

“*Big heights*”. Talamh ard ar an teorainn idir an baile fearainn seo, Doogort East agus Tonatanvally atá i gceist. *Ardán* “a height, a hill, hillock” (*Dinneen*). Cf. *Ardán Mór*, mionainm §8 faoi Derreen.

32. **Scraith na Glaise** F692058

,skraix̥ ə 'glɑʃə R

“*The scraw of the stream*”. Talamh thart ar shruthán a éiríonn gar do theorainn thiar thuaidh an bhaile fhearainn, agus a reáchtálann aniar aneas isteach go Tonatanvally, atá i gceist. *Glais* “rivulet, stream” (Ó Dónaill sv. *glais*).

33. **Baile Mhic Éinrí** F701053

,bal̪ə v̪r̪ik̪ 'e:n̪ri [sic] R

Bun an Churraigh

“Mac Éinrí’s *village*”. Tá an t-ainm seo ag titim i léig, is cosúil, ach síltear gur thagair sé do ghrúpa tithe in iarthuaisceart an bhaile fhearainn i gcéadúair (R). “The name MacHenry is now mainly found in south-east Ulster” (MacLysaght 1985, 155 sv); tá sé coitianta go leor, ar ndóiche, in Iorras.

Carrickkildavnet

L715945	Cill Damhnait “Damhnait’s church”	
1. Kill Castle, the island of Achill and	CSP Ire. 133	1593
2. Kill Castle	CSP Ire. 136	1593
3. Kill Castle	Connaught Map (NLI)	1610c
4. Eildawnat [<i>sic</i>]	Inq. ME II.263	1617
5. Kildoanaght	Curtis I 127	1641
6. Killdawnaght als Killdawmod 1 Qr	BSD 105	1661
7. Killdamnitt, Kildanat	Hib. Del. Mayo	1672c
8. Killdownagh	Curtis II i 54	1688
9. Killdownagh	Curtis II iii 55	1690
10. Killdannat	Moll’s Map	1714
11. Killdannit	Lea & Moll	1720c
12. Killdonet	Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
13. Kildanat I.	Jeffrys	1759c
14. Kildonet	Mackenzie xiv	1776
15. Killdavnitt, Ballincarrig	O’Donnel RR 2	1805
16. Kildonet	Arrowsmith	1811
17. Kildavnett... Ballinacarriga	O’Donnel RR 3	1815
18. Carrick Kildaunet	Tithe App. §19	1828
19. Carrig, Kildaunit	Bald 12	1830
20. Carrigkildavnet	Áitiúil (ALSO)	1838
21. Carraig Cille Damhnaite ‘the rock of Damhnait’s church’	ALSO (JO’D)	1838
22. Cill Damhnait	IROL 33 §53	2004
23. k’íl ‘daunəd	C	2003
24. , rɛl əg k’iL ‘daunət	I	2003
25. , ʃe:pɛ:l x’iL ‘daunət	I	2003

“It contains 184a. 3r. 2p... It is in general very rocky; but about 70 acres are cultivated. In this townland, close to the Sound, stands Kildavnet Castle...” (*ALSO*).

Bíonn an chiall “caisleán” le *cloch* agus le *carraig* amanna (*Ó Dónaill* sv. *cloch*; *PNI* 4, 178-9 sv. *Galgorm*), ach ní gá an chiall seo a chur san áireamh anseo; sráidbhaile tréigthe in iarthar an bhaile fhearainn, ar thaobh carraigeach sléibhe, is ea

Baile na Carraige (ainm §1 thíos), [,baɫ̪ə nə 'kaɾəɡ̊ə], suite ag L714948. Is léir gur dhá roinn nó dhá shráidbhaile a bhí i gceist ar léarscáil Bald. Ní chloistear an fhoirm *Carraig Chill Damhnait* sa chaint ar chor ar bith.

Léiríonn na foirmeacha fuaimnithe nach séimhítear túschonsan ainm an naoimh, agus nach ionann an fhoirm ghinideach den ainm pearsanta baineann *Damhnait*, sa chás seo, agus an fhoirm sa logainm *Tigh Damhnata* i Muineachán (*L. Log.* 49). Tá tobar beannaithe atá ainmnithe i ndiaidh an naoimh seo ar chósta an bhaile fhearainn ó thuaidh den chaisleán: "... a Holy Well, called after saint Damhnait, the Virgin Patron of the place. Her church has been remodelled and converted into a Roman Catholic little chapel" (*LSO* i §345). Fuaimnítear an mionainm mar [t̪əbər 'daunəd̪] nó [t̪əbər 'daunət̪]. Tá an tobar gar don reilig a dtugtar Reilig Chill Damhnait uirthi (foirm 21). Úsáidtear an reilig go fóill; tá ballóga séipéil ann, agus tá sí ar an teorainn le Derreen.

Tugtar [,k̪ɔʃɫ̪ɑ:n 'ɣɾɑ:N̪ə] ar an chaisleán (féach thíos).

Kildavnet Castle

L721942

Caisleán Chill Damhnait / Caisleán Ghráinne

"*castle of Cill Damhnait*" / "Gráinne's *castle*"

1. Kildaunit Castle	Bald 12	1830
2. Kildavnet Castle	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Caisleán Cille Damhnaite 'the castle of Kildavnet'	ALSO (JO'D)	1838
4. ,k̪ɔʃɫ̪ɑ:n 'ɣɾɑ:N̪ə	BL 242B.029	1969
5. ,k̪ɔʃɫ̪ɑ:n 'ɣɾɑ:N̪ə	I	2003

"This was one of the strongholds of the famous sea-queen, Gráinne Ní Mháille. It is a huge square tower, founded on solid rock, and against it's massive walls the waves ever beat" (*ALSO*). Tá an caisleán suite gar don teorainn le Cloghmore, agus is féidir gur thagair ainm an bhaile fhearainn sin don chaisleán chomh maith.

Toberdavnet

L721946

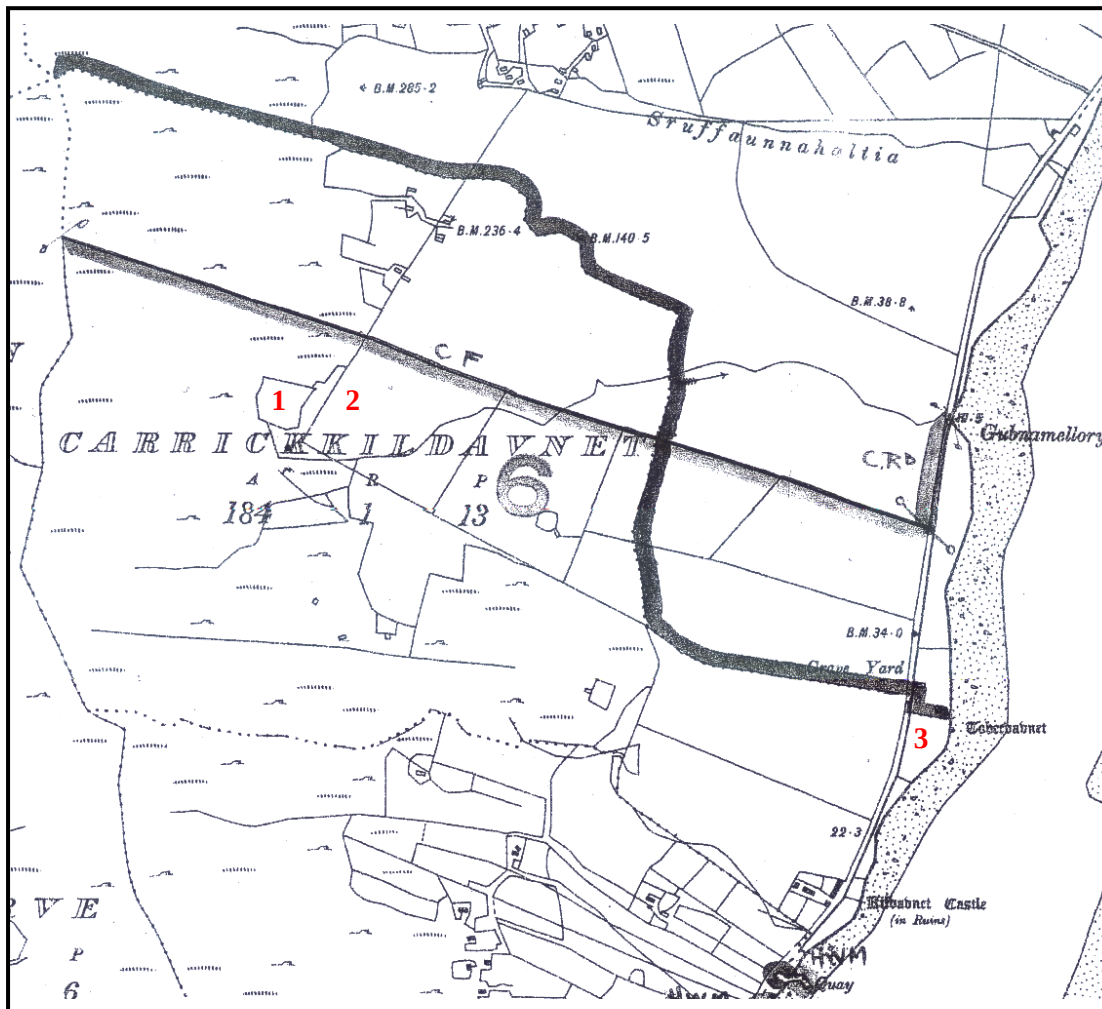
Tobar Damhnait

"*Damhnait's well*"

1. t̪əbər 'daunət̪	BL 242B.031	1969
2. t̪əbər 'daunəd̪	C	2003
3. t̪əbər 'daunət̪	I	2003

Oileán Acla

“... a Holy Well, called after saint Damhnait, the Virgin Patron of the place. Her church has been remodelled and converted into a Roman Catholic little chapel” (LSO §345). Tá *Reilig Chill Damhnait* ó thuaidh den tobar.

Suíomh logainmneacha i gCill Damhnait

1. Baile na Carraige	L714948
Ballincarrig	O'Donnel RR 2; 1805
Ballinacarriga	O'Donnel RR 3; 1815
,baí e ne 'karéé	I

Cill Damhnait

“*The village of the rock*”. Grúpa beag tithe a bhí ann, in iarthuaisceart an bhaile fhearainn. Tá sé tréigthe anois.

2. **The Pound** L715948

ðə 'paund I

Garraí soir ón seansráidbhaile thuas.

3. **Garraí Nixon** L72195

ˌɡɑːrɪ 'nɪksən I

“*Nixon's field*”. Seo an pháirc atá ar an chósta díreach ó dheas de *Toberdavnet*. Cf. *Nixons I.*, ainm eile ar Inishower i bparóiste Bhuiríos Umhaill (féach Imleabhar 1).

Carrowgarve

An Cheathrú Gharbh

L711943

“*the rough quarter*”

1. (?)Carrowgarve	Inq. ME II.263	1617
2. (?)Litteragh alias Moreveagh or Carrowgarrow	Curtis I 127	1641
3. (?)Carrowgarrow	BSD 105	1661
4. Carrowgarrive	O'Donnel RR 2	1805
5. Kerogarrow	Arrowsmith	1811
6. Carrowgarrive	O'Donnel RR 3	1815
7. Carrowgarrave... Carra-gorrue	Tithe App. §19	1828
8. Carrowgarrow	Bald 12	1830
9. Carrowgarrow	ST (ALSO)	1838
10. Ceathramha Gharbh ‘rough quarter’	ALSO (JO'D)	1838
11. Ceathramha Garbh [<i>sic</i>], slán le	CSBÉ 86.200	1938c
12. An Cheathú Gharbh	IROL 34 §54	2004
13. ə k'arhu 'garhu	C	2003
14. ə r ə x'aru 'xaru	I	2003

“It contains 206a. 1r. 12p... it is a very rocky townland; but about 50 acres are reclaimed, and produce potatoes and rye. A few stone houses in the south are called Carrowgarrow Village. The inhabitants are poor” (*ALSO*). Bhí an sráidbhaile in oirdheisceart an bhaile fhearainn ag L709936; tá sé tréigthe anois.

Tá Murrevagh (foirm 2) in iarthar pharóiste Bhuiríos Umhaill.

Tá ceithre bhaile fearainn den ainm seo i Ros Comáin; tá trí shampla eile i Maigh Eo féin. Féach fosta bailte fearainn den ainm Carrowgarriff i nGaillimh agus Port Láirge (*Census 1851; L. Log.* 18).

Belnaglass

Béal na Glaise

L708933

“(sea-)mouth of the supernatural cow”

1. Bealnaglassher	ST (ALSO)	1838
2. Bealnaglas	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Béal na Glaise ‘mouth of the fort of the gre[y] cow’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,ən 'blaɪnd 'saund	BL 239A.551	1969

An Cheathrú Gharbh

5. ,bʲe:l nə 'glɑʃə	BL 239A.555	1969
6. ,bʲe:l nə 'glɑʃə	C, I	2003

Tagraíonn an t-ainm seo do bhéal thiar an tsunda idir Acaill agus Acaill Bheag; féach *Belnaglea*, atá ar an bhéal thoir, faoi Achillbeg Island thuas.

“The *glais* was the famous (in folklore) Glais Gaibhlen[n]” (*ALSO*). Tá bríonna éagsúla le *glas* ach is cosúil gur “grey cow” (*Ó Dónaill* sv. 2*glas*2) faoi leith atá i gceist anseo. “*Glas Ghoibhneann*: [The name of this] famous cow in Irish folklore, which was said to have been a marvellous milker... means literally ‘the grey of Goibhniu’, but it is often corrupted into various forms, such as Glas Ghoibhneann and Glas Ghoibhneach... Variant accounts of the Glas state that she was a fairy cow which came in from the sea to a poor family...” (*Ó hÓgáin* 1991, 240).

Darby’s Point Mapa SO	Gob Dhiarmada	
L722936	“Diarmaid’s <i>point</i> ”	
1. 'darbiz point	BL 239A.528	1969
2. ,gɔb 'jirəmədʲ	BL 239A.528	1969
3. ,gɔb 'jirəmədə	I	2003

Tugtar an t-ainm seo ar cheann thoir Ghob an Leasa, ceann tíre in oirdheisceart an bhaile fhearainn (féach mionainm §54 thíos).

Doonnaglass	Dún na Glaise	
L706935	“ <i>fort of the grey cow</i> ”	
1. Doonnaglass	Bald 12	1830
2. Doonaglass	Áitiúil (<i>ALSO</i>)	1838
3. Dún na Glaise ‘the fort of the green cow’	<i>ALSO</i> (JO’D)	1838
4. 'du:n	C	2003
5. ən 'du:n	I	2003
6. du:n ə 'glɑʃə	C	2003

Grúpa carraigeacha amach ó chósta theas an bhaile fhearainn, agus ó thuaidh de *Belnaglass*. In oirthuaisceart Aontroma, “the Ordnance Survey noted several examples of subtownland names... where a *dún* element appeared to refer to a rock or to some other natural object” (*PNI* 7, 202 sv. *Portadoon*). Is cosúil áfach go raibh fiordhún anseo: féach Cladach an Chaisil, mionainm §31 thíos.

Toorrevagh

An Taobh Riabhach

L702953

“the grey (mountain-)side”

1. Tieverewagh	Bald 12	1830
2. Carrowrevagh [sic]	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Tuar Riabhach ‘grey bleachgreen’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,tur 'iəwə	F	2003
5. ,bálə tur 'iəwə	I	2003

Baile tréigthe. Léirítear an t-ainm seo amach ó chósta an bhaile fhearainn ar an léarscáil sé horlaí (ag L704939), ach is míle ó thuaidh, i ndeisceart bhaile fearainn Dooega ba chóir dó a bheith léirithe, áit a bhfuil ballóga tithe le sonrú go fóill. Féach an tInnéacs Eilimintí i dtaca le *tuar*, an eilimint cháilithe i bhfoirm 3; léiríonn foirm *Bald* sanas eile áfach. *Taobh* “(hill-)side” (DUP 156 sv.); cf. mar a thaifead Stockman *ar thaobh*: [ɛr hI:w] (1974, 8 §88b).

1. Carraig an Chomhrá L713935

karəg ə 'xǔ:ra H, I

“The rock of the conversation”. Tá an charraig seo ar an trá in oirdheisceart an bhaile fhearainn. “Nuair a bheadh na daoine ag baint feamainne amuigh ar an trá, dá dtiocfadh cith nó rud éicint bhí scáth nó foscadh acu [ansin]” (I).

2. Caladh Fhéilim L712934

,kɑl 'e:l'əm E

“Féilim’s landing place”. Ag ceann thiar na Trá Báine (§52 faoi Cloghmore). “Féilim Mac Giolla Bháin... chuaigh sé go Meiriceá, ba leis an talamh thart anseo” (I).

3. Mionnán L710935

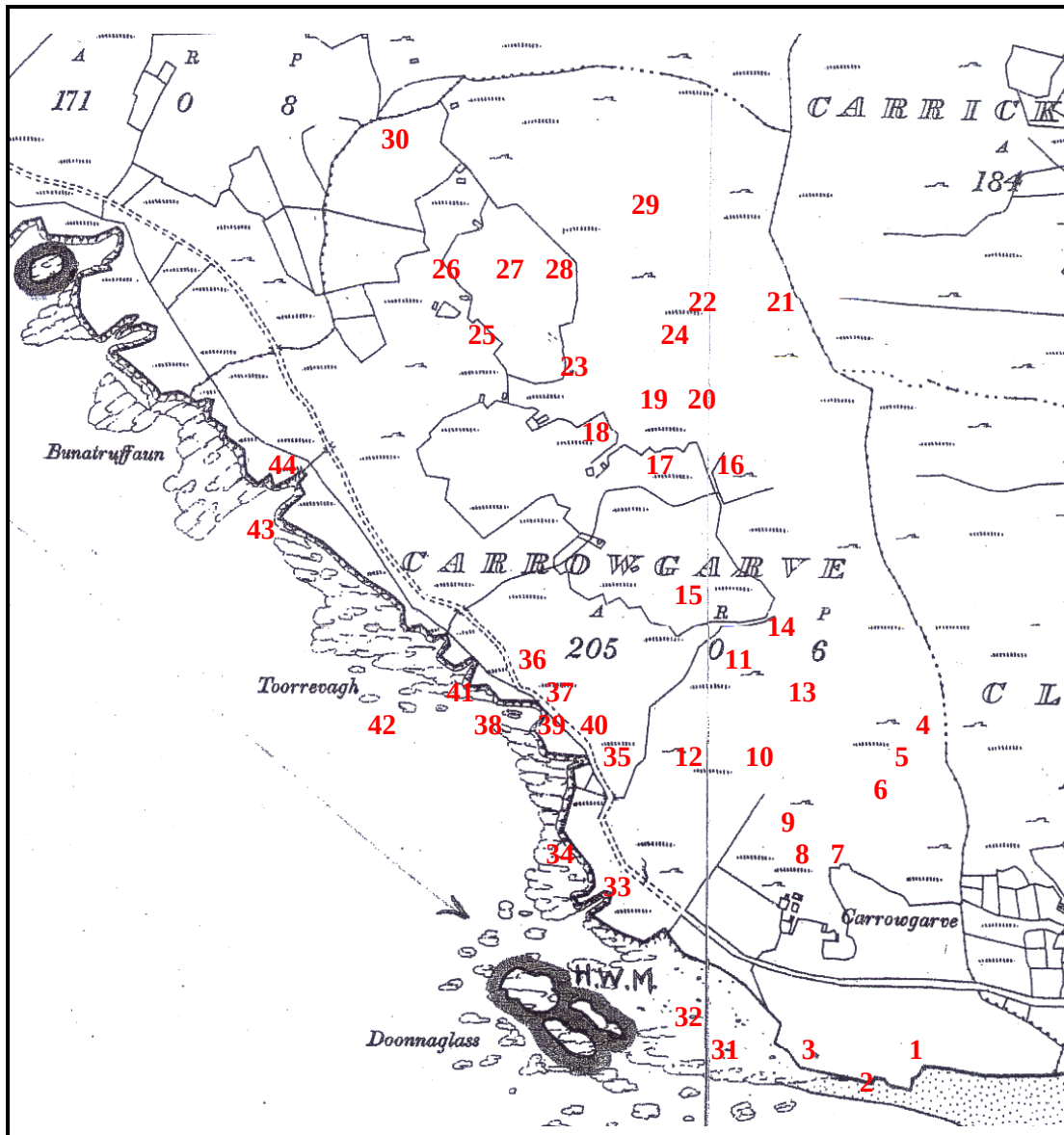
'm'ɪNɑ:n I

“Pinnacle of rock”. “Alltracha áta ann” (I), siar an cósta ó §2. Cf. *Knock Minnaun* faoi Dookinelly (Thulis).

4. Marfaigh L710942

'marəfi

“Deadly place”. Tá na hailte seo gar do theorainn thoir an bhaile fhearainn. Féach an plé faoi *Poll Mór na Marfaí*, atá ag barr na n-allt seo: mionainm §21 faoi Cloghmore.

Suíomh logainmneacha ar an Cheathrú Gharbh

5. Poll Uí Loingseacháin L710942

,pə' L 'in ʃəxɑ:n I

“Ó Loingseacháin’s hole”. Tá sé seo i lár na Marfaí (§4). “Séamas Ó Loingseacháin... Bhí tiarna talún i dTóin an tSeanbhaile... agus rinne sé ionsaí uafásach uirthi... bhí sé ar a theitheadh thuas ansin... bhí sé ina laoch i measc na nGael, bhí sé muinteartha le mo mháthair mhór agus bhí siad ag tabhairt bia dhó agus é ar a theitheadh... Tá leabhar scríofa faoi, *The Playboy and the Yellow Lady...*” (I). Giorraítear an logainm sa chaint, is léir. Féach plé ar an sloinne faoi Pollranny (Lynchaghan) ar an Chorrán.

6. **Bothóg** L709939

^ˈbʰog I

“(Place of) cabin(s)”. Siar ó dheas de §5 thuas. “Bhí bothógaí ann” (I); cf. *An Cábán*, sráidbhaile, mionainm §33 faoi Cloghmore.

7. **Garraí Anna Seoighe** L709937

^ˌgarɪ aNə ^ˈʃoːxə I

“Anna Seoighe’s field”. Ó thuaidh de sheansráidbhaile na Ceathrún Gairbhe (féach an plé faoi ainm an bhaile fhearainn).

8. **Ardán an Ghearráin Bháin** L708937

^ˌardəːn ə ^ˌgəraːn ^ˈwəːn I

“The height of the white horse”. Díreach siar ó §7 thuas. Léiríonn fuaimniú leagan na canúna áitiúla dem fhocal *gearrán* “(male) horse” (Ó Dónaill), a d’úsáidtí in áit “capall” de ghnáth, in Acaill, go dtí le gairid (H); cf. *Ooghgarraunbaun*, mionainm i Dooega.

9. **Garraí an Chnoic** L708937

^ˌgarɪ ə ^ˈxriːk I

“The field of the hill”. Ó thuaidh de §8 thuas.

10. **An Splinc** L708938

^ˈspːlːínːk I, H

“The pinnacle”. Cnoc, i ndeisceart an bhaile fhearainn. *Splinc* “pinnacle” (Ó Dónaill), “a pinnacle or projection, a high, sharp or pointed rock, a crag, a cliff; al. *Spinnc* (Don.)” (*Dinneen* sv. *splinnc*).

11. **Ascaill na Splince** L708939

^ˌaskəl nə ^ˈspːlːínːk ə I

“The recess of An Splinc”. Log, ó thuaidh de §10 thuas. Féach *Breanaskil* faoi Bunacurry i dtaca leis an chéad eilimint.

12. **Éadan na Splince** L707938

^ˌeːdən nə ^ˈspːlːínːk ə I

“The hill-brow of An Splinc”. Éadan thiar theas an chnoic.

13. **Cúl na Splince** L708940

ˌku:l nə ˈsp̪l̪iːn̪k̪ə I

“*The back of An Splinc*”. Éadan thuaidh an chnoic.

14. **Ailt Sheáin Mhic Thaidhg** L707941

ˌaːl̪t̪ ˈx̪a:n̪ ək̪ ˈtaig̪ I

“Seán Mac Taidhg’s *cliff*”. “*Mac Taidhg...* chiefly found in Mayo and Donegal” (MacLysaght 1985, 284 sv. *MacTeige*). “Seán ’ac Taidhg an scafaire atá thiar ar an Chloch Mhór’ [mar atá canta san amhrán *Uaisle Acla*]” (I). Siar ó thuaidh de §13 thuas.

15. **Garraí an Phléisiúir** L706942

ˌgari ə ˈfl̪e:ʃur̪ I

“*The field of the pleasure*”. Ag bun thiar §14. *Pléisiúr* “pleasure, enjoyment, comfort; fun, merriment” (*Dinneen*).

16. *Ní léir bunús an ainm* L707943

ˌkar̪əɡ̪ nə ˈh̪a:rt̪a:n̪ I

ˌkar̪əɡ̪ nə ˈh̪a:rt̪eːn̪ I

ˌkar̪əɡ̪ nə ˈhart̪eni I

“*The rock of the (?)stones*”. “Carraig mhór [ar ghnách linn] léim anuas [di]” (I). I measc na bhféidearthachtaí tá forbairtí ó bhunainm san iolra ar nós *Na hArdáin*, inar ndearnadh consan neamhghlórach den [d]; *Na hArtáin*, ina bhfuil leagan díspeagtha de *art* “stone” (Ó Dónaill); agus *Na hArtannaí*, forbairt san iolra ó *ard/art*. Cf. áfach *Neartán*, mionainm §18 faoi Cashel.

17. **Carraig na bPardóg** L706943

ˌkar̪əɡ̪ nə ba:rd̪o:g̪ I

“*The rock of the pannier baskets*”. *Pardóg* “pannier basket” (Stockman 1974, 377 sv.). Siar ó §16.

18. **Baile an tSrutháin** L705943

,baɫ̪ən 'tr̪oʃa:n̪ I

“*The village of the stream*”. “Bhí seanbhaile ansin [a tréigeadh]. Is as an áit sin a tháinig an dornálaí cáiliúil a bhí i Meiriceá, Johnny Kilbane, featherweight...” (I). Léirítear sruthán gan ainm gar do thithe anseo, i lár an bhaile fhearainn, ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí.

19. **Poill Ghoirme** L706944

,p̪oɫ̪ 'g̪iɾ̪m̪ə [sic] I

“*Blue holes*”. Ó thuaidh de Charraig na bPardóg (§17). “B’fhéidir gur ['p̪w̪iL̪] atá i gceist... [ach] caithfidh mé é a rá mar a chuala mé é” (I). I dtaca le meath i bhfuaimniú na chéad eiliminte, cf. *Poill Dhoimhne*, mionainm §73 i Keel West.

20. **Log Láir** L706944

,l̪oɡ 'l̪a:ɾ̪ I

“*Middle hollow*”. Díreach soir ó §19.

21. **Cnoc Dóite** L709946

,kr̪oɡ 'do:t̪i I

“*Burnt hill*”. An cnoc ar a bhfuil ainmneacha §19-20 ar a shleasa thiar theas. Tá sé 199 méadar ar airde.

22. **Log na Fola** L706946

,l̪oɡ nə 'f̪oɫ̪ə I

“*The hollow of the blood*”. “In aimsir an drochshaoil, bhaineadh siad fuil as na beithigh le hól [ansin]” (I). Ó thuaidh de §20.

23. **Na Clocha Bána** L705944

'nə kl̪oʃə 'b̪a:nə I

“*The white stones*”. Ag bun thiar Chnoc Dóite (§21). Carraigeacha grianchloiche atá iontu; pointe treorach d’iascairí a bhí iontu ar an ábhar go raibh siad sofheicthe (I).

24. **Marfaigh Uí Chaiticín** L706945

,mar̪əfi 'xat̪ək̪i:n̪ I

“Ó Caiticín’s *deadly place*”. Is leagan é an sloinne seo de *Mac Aitigin*, “a Mayo name... ‘son of Atkin’” (MacLysaght 1985, 41 sv. *Mac Catigan*), a d’fhás mar seo: *Mac Caitigín* < *Mac Caiticín* < *’ac Caiticín* < *Ó Caiticín*. Cf. an t-ainm pearsanta *Hughie Bán Ó Caiticín* faoi mionainm §15, *Cloghmore*. Féach tuilleadh ar luaineacht idir leaganacha sloinnte le Ó agus *Mac* san Intreoir Sraithe in Imleabhar 1.

Aillte atá i gceist. I dtaca leis an eilimint neamhchoitianta *marfach*, féach mionainm §21 faoi *Cloghmore*.

25. Baile na Carraige L704945

,baɫ̪ə nə 'karəɟ̪ə I

“*Village of the rock*”. Grúpa beag tithe a bhí ann, in iarthuaisceart an bhaile fearinn. Léirítear na tithe ar an léarscáil sé horlaí go fóill.

26. Manraigh Peggy Ní Bheoidh L705945

,manhri pɛgi ní 'v̪oi I

“*Peggy Ní Bheoidh’s ruins*”. Seanteach agus garraí i §25 atá i gceist. I dtaca leis an chéad eilimint, iolra de leagan de *manrach* “ruin (of a house)”, féach an plé faoi *Ailt na Manrach*, mionainm §1 faoi *Derreen*, agus an plé faoi *Manraghy* i *Tonregee West*. Is é *Vesey* an leagan Béarla den sloinne sa logainm, de réir an fhaisnéiseora: “An English name of French derivation... In Mayo, where it is fairly numerous, it is said to be a synonym of MacVeagh, but if so this is rare” (MacLysaght 1985, 294). Tagann an litriú san fhoirm mholta leis an fhuaimniú ach ní léir go díreach go fóill bunús an tsloinne: *Ní Bheoidh* / *Ó Beoidh* > *Beoidh* (cf. an t-ainm pearsanta *Beó-aodh* nó *Beóidh* liostaithe ag *LMG* v 67 sv.), leagan giorraithe nó malartach de *Nic an Bheatha*, nó leagan gaelaithe den sloinne Francach? Ní gá na sloinnte *Ó Muighe* (Moy) nó *Ó Buaigh* (Boyce, Bogue) a chur san áireamh.

27. Garraí na nGallaghers L706945

,gari nə 'ŋaɫəhərz I

“*The field of the Gallaghers*”. Soir ó §26.

28. Garraí na Seanfhataí L706945

,gari nə 'ʃan,at̪i I

“*The field of the old potatoes*”. Páirc taobh thoir de §27.

29. **Aill Mhór** L707945

ˌɑl̪ ˈwoːr I

“*Big cliff*”. Soir ó §27-8, i dtreo Chnoc Dóite (§21).

30. **Poll an Asail** L704947

ˌpɔl ən ˈasəl̪ I

“*The hole of the donkey*”. Gar do sruthán atá ar theorainn thiar an bhaile fhearainn le Claggan.

31. **Duirling** L709935

ˈd̪oːr̪ l̪̪̪ ɐ̪ŋ̪ I

“*Stony beach*”. Siar an cósta ó §3 thuas. *Duirling* “stony beach” (Ó Dónaill). [t̪oːr̪ l̪̪̪n̪̪] nó a mhacasamhail an leagan den fhocal seo a mhair in Inis Toirc: cf. an mionainm *Turlinmore* i Ballyheer (Imleabhar 2).

32. **Cladach an Chaisil** L708936

ˌklad̪əx ə ˈx̪aʃəl̪ E, I

“*Rocky shore of the stone fort*”. Siar an cósta ó §31 thuas; tá *Doonnaglass* (féach thuas) ag ceann thiar an chladaigh.

33. **Gobán** L707937

ˈgɔb̪ɑːn I

“*Little point*”. Gob ar chósta an bhaile fhearainn, soir ó thuaidh de *Doonnaglass*.

34. **Uaich na gCos Sleamhain** [sic] L707937

ˌuː nə ɡɔʃ ˈl̪̪̪ auwən̪̪ I

“*The cove of the slippery feet*”. Díreach siar an cósta ó §33. Cf. *Uaich na gCos Sleábain*, mionainm §27 faoi Achillbeg Island. *Uaich na gCos Sleamhan* go stairiúil, b’fhéidir.

35. **Uaicheantaí Beaga** L705936

ˌuːx̪ənti ˈb̪oːɡ̪ə I

“*Little coves*”. Cuais bheaga farraige ó thuaidh de §36.

36. **An Tulscán** L706939

ən ˈt̪ɔlsk̪ɑːn C

'tɔlska:n F

“(?)*The place of the flurry of water*”. “Sílim gur fuaim a dhéanann an fharraige... [atá i gceist]” (I). Cuas farraige ag bun aille atá ann a bhfuil carraig ag a bhéal (§38) agus uaimh ar a chúl (§37). Ag scríobh dó ar an ainm *Ooghatulskaun* i Caher Island i bparóiste Chill Ghaobhair, léirigh an Donnabhánach an tuairim gur fhorbairt ó *tulca* “wave; gust; gush, outpouring” (Ó *Dónaill* 1*tulca*2; féach *DIL* sv 1*tul.d* “crest of a wave”) ba bhun leis an eilimint seo. Míníonn Stockman (1991, 29) an focal *foilsceadh* “stir, flurry, flutter; quickness, speed” (Ó *Dónaill*) mar fhorbairt ó *fo-loiscid* > *loiscid* sa tSean-Ghaeilge agus ní bheadh sé doiligh forbairt tríd analach ó leagan díspeagtha mar *foilsceán* go *toilsceán* / *tolscán* a shamhailt. Tá *tulscán* ag *Dinneen* (sv. *tul-*) áfach, sa chiall “an outburst, a fall away of rock, a fissure in a cliff-face”: dlúthchomhfhocail de *tul-* “prominent or eminent, fromtal, mighty, sudden” agus leagan de *scáine* “a crack, fissure...” (*ibid.*; cf. *DIL* svv. 1*tul*, *taul*, *tel*, *til* agus *scáinid*). Féach tuilleadh faoi *Tulscán an Chait*, mionainm §96 faoi *Dooega*.

37. **Poll an Tobaca** L706939

,pɔL ə 'tɔbakə I

“*The hole of the tobacco*”. “I lár an Tulscáin tá *Poll an Tobaca*, ... isteach sa pholl sin a [chuaigh] Caiptín Máille, agus *Pettigoe*... i lár na hoíche, le hualach tae agus *rum* agus síoda agus cibé [eile] a chur i bhfolach...” (I). Is leagan malartach é *tobaca* de *tobac* “tobacco” (Ó *Dónaill*)

38. **Carraig Eoin** L706939

,karəɡ̃̊ ũ:n̊ I

“Eoin’s *rock*”. Tá an charraig seo san fharraige ag béal an Tulscáin (§36). Ainm duine atá sa dara heilimint, a shíleann an faisnéiseoir, agus tagann an tuairim sin go maith le fuaimniú an ainm *Eoin* a thaifead Stockman (1974, 53 §496) mar [ũ:n̊], ní hionann agus *Eogha(i)n*, [ö:n̊], [ɔ:n̊] (*ibid.*, §1081, §1023).

39. **Cosáinín Caol an Tulscáin** L706939

,kɔsa:n̊i:n̊ kil ə 'tɔlska:n̊ I

“*The narrow little footpath of An Tulscán*”. “An t-ainm a bhí ar an chosán, an clái [thart ar imeall aill an Tulscáin]... chonaic mise leaids óga ag siúl air agus tá sé tite anois le farraige [den chuid is mó]... bíonn caoirigh ann” (I).

40. Léana an Tulscáin L705938

ˌlɛ:nə ən ˈtɔlskɑ:n I

“*The grassy place of An Tulscán*”. Píosa talaimh ghairbh ar an chósta díreach soir ó dheas den Tulscán (§36). Cf. mionainm §46 faoi Dooega i dtaca leis an chéad eilimint.

41. Féasóg L704939

¹ f e : s o : g I

“Beard”. “Carraigeacha ina seasamh, tá sé iontach dáinséarach” (I), ag bun aille ó thuaidh den Tulscán (§36). Forbairt sa chiall, ar ndóiche, ó *féasóg* “a beard... hair on the face as before shaving” (*Dinneen*).

42. **Ladhróg Amuigh** [agus] **Ladhróg Istigh** L705939

lairo:g ə'mwix' agəs lairo:g ə'stix' I, H

“(Small) forked rock, outer [and] forked rock, inner”. Dhá charraig san fharraige, gar don chósta, siar ó §41. Is leagan malartach de *ladhrán* “(small) toe, claw, fork, branch” é *ladhróg* (Ó Dónaill).

43. Guaigín L703942

¹go:əgín I

“(?)*Fairy eminence*”. “Píosa [ard] talaimh atá ag gobadh amach [san fharraige]” (I), gar don teorainn le Claggan. Is féidir gurb í “talamh corrach” an chiall atá le *guaigín*; cf. an aidiacht *guagach* “unsteady, unstable” (Ó Dónaill) agus na hainmfhocail *guaig* “restless, uneasy, fit” agus *guaigín* “restless, fidgety, capricious person” (*ibid.*). Glactar leis anseo, áfach, gur leagan den eilimint *gruaigín* “mullán (sí)” atá i gceist (cf. mionainm §57 faoi Dooega agus go háirithe mionianm §86 faoi Keel West); cf. an eilimint *splinc/spinc* san Innéacs Eilimintí. Taifeadadh an dá fhoirm [,gogjin'mo:r] agus [,gru:gjin'mo:r] de mhionainm i Garranty in Inis Toirc; taifeadadh an mionainm inchurtha *Guaigíní* i Mountain Common ar an oileán céanna mar ['go:gjɛni] (féach Imleabhar 2).

44. **Uaich Bhríde Ní Dhuagáin** L703943

ui v́r i:d ní: xu:ga:n I

“Bríd Ní Dhuagáin’s cove”. Tá an cuas seo díreach ó thuaidh de §43. Féach mionainm §44 faoi Cloghmore i dtaca leis an sloinne.

Cashel

F7003

An Caiseal

“the stone fort”

1. Cashell	O'Donnel RR 2	1805
2. Cashill	O'Donnel RR 3	1815
3. Cashell... Cashill	Tithe App. §19	1828
4. Cashill	Bald 12	1830
5. Cashel	ST (ALSO)	1838
6. Caisiol ‘a stone fort’	ALSO (JO'D)	1838
7. mBaile an Chaiseal [sic], i	CSBÉ 25.186	1938c
8. An Caiseal	CSBÉ 86.3	1938c
9. An Caiseál	CSBÉ 86.26, 27	1938c
10. An Caiseal	IROL 34 §62	2004
11. ən 'kɑʃəl	Stockman 357	1974
12. ə 'xɑʃəl, gan mé ar	Stockman 173 §1081	1974
13. ə 'kɑʃəl	C	2003
14. 'kɑʃəl	E	2003
15. ,ən 'kɑʃəl	J	2003

“It contains 1,687a. 3r. 0p... about 120 acres are reclaimed... The houses are of stone, and the inhabitants are very poor...” (ALSO). Tá sráidbhaile den ainm céanna i lár an bhaile fhearainn.

Scríobh Ó Donnabháin: “On this island there are three Cyclopean Cahirs but their stones have nearly all been removed to build the modern little houses which are nearly in as rude a style as the Cahirs ever were. One of those is on the summit of a hill in the townland of Cashel, and is called Cathair a Chaisil. I could trace the foundation only, but I met old men who saw their own height of the wall standing. It was seventy five feet in diameter...” (LSO i §340).⁹ Léirítear an *caiseal* “(ancient) stone fort” (Ó Dónaill) ag L704027, i lár an bhaile fhearainn, ar an learscáil sa tsraith *Discovery* (§30). Tá Cashel eile sa bharúntacht seo; is i bparóiste Oileán Éadaí atá sé.

Féach na mionainmneacha gaolta *Owenbegacashel* / *Abhainn Bheag an Chaisil* “the small river of *An Caiseal*” ag L698018, a thagraíonn do shruthán a reáchtálann

⁹ Tá sé spéisiúil gur úsáideadh an dá eilimint, *cathair* agus *caiseal*, in aon logainm; féach tuilleadh ar phríomheilimintí lonnaíochta san Intreoir Sraithe in Imleabhar 1.

aniar ar theorainn theas an bhaile fhearainn seo le Sraheens agus Salia, agus *Cnoc an Chaisil* [,krɔk ə 'xɑʃəl], “the hill of *An Caiseal*”, mullach 127 méadar atá siar ón sráidbhaile, ag F698027.

Garrynacladdy

L713025

Garraí an Chladaigh / Garraí na hAirde

“*the (small) field of the stony shore*” / “*the (small) field of the height*”

1. Gorreeancladdaght	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Garraidh an Chladaidh ‘the garden of of the stony beach’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gari nə 'hɑ:rd̪ə	J	2003
4. ,garən'xladi	P	2003

Baineann an t-ainm seo le cuid de chósta thoir an bhaile fhearainn ach is léir gur do cheann de na páirceanna díreach siar ón chósta a thagair an t-ainm i gceaduaire. Tá *garraí* “small (enclosed) field, plot” (Ó Dónaill sv. 2*garraí*2) cáilithe anseo ag *cladach* “shore; rocky foreshore” (Ó Dónaill; “stony shore” ag DUP 150). Is ainm eile a mhaireann sa chaint anois áfach, de réir Pheadair Mhic Giolla Bháin, bunaithe ar leagan baininsneach de *ard* “height, hillock” (Ó Dónaill).

Gubagranaghan

L714019

Gob an Ghreanacháin

“*the point of the place of gravel*”

1. Gubagrannagh	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob a' Ghreanacháin ‘the beak or point of the sandy place’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb ə 'ʃr̪ anəxɑ:n̪	J, P	2003

Ceann thoir theas an bhaile fhearainn atá i gceist. Tá an eilimint cháilithe bunaithe ar fhorbairt ó *grean* “gravel; grit; coarse sand” (Ó Dónaill): *grean* móide an iarmhír (?chnuasaigh) -*ach* móide an iarmhír (?áitreabhach) -*án*. Tá *Granaghanmore* trasna an deáin, i Salia.

Gubbaun

L718029

Gobán

“*little point*”

1. Gubbawn	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Bán ‘white beak’	ALSO (JO'D)	1838
3. 'gɔbɑ:n	J, P	2003

An Caiseal

Bréagnaíonn an fuaimniú áitiúil sanas an Donnabhánaigh; foirm dhíspeagtha de *gob* atá i gceist. Tá an gob beag seo thart ar phointe láir chósta thoir an bhaile fhearainn.

Gubnapausty

F710021

1. Gubnapastee

2. Gob na bPáistidhe 'point of the children' ALSO (JO'D)

3. ,gob nə 'bɑ:ʃtʲi

Gob na bPáistí

"the point of the children"

Áitiúil (ALSO)

ALSO (JO'D)

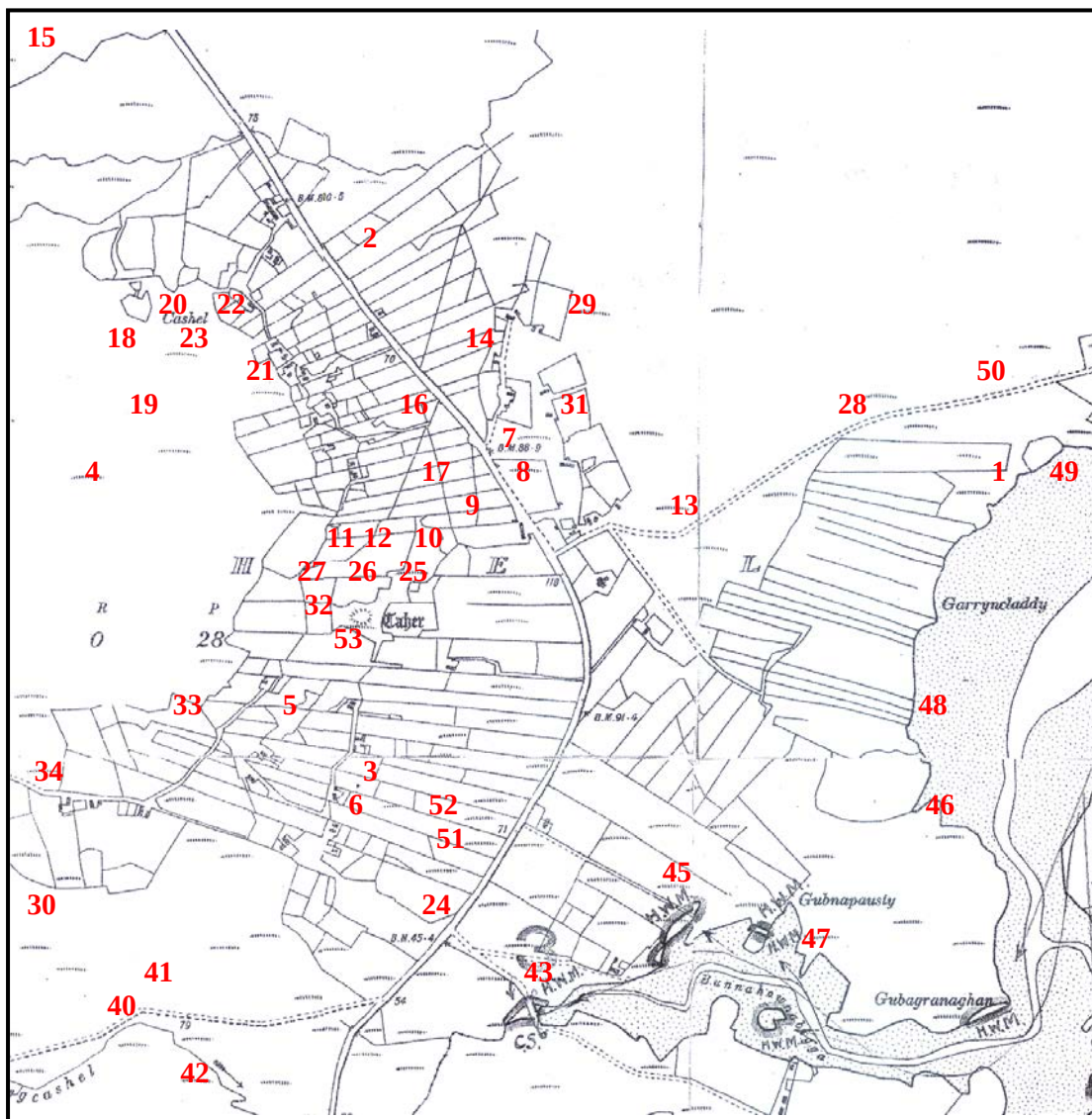
P

1838

1838

2003

Ar chósta theas an bhaile fhearainn trasna an deáin ó Salia, áit a raibh cillín?

Suíomh logainmneacha in oirthear an Chaisil

Owenbegacashel

L698018

Abhainn Bheag an Chaisil

“the small river of An Caiseal”

1. Owenbeg a Chasel

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Abhainn Bheag a’ Chaisil ‘the small

river of the stone fort’

ALSO (JO'D)

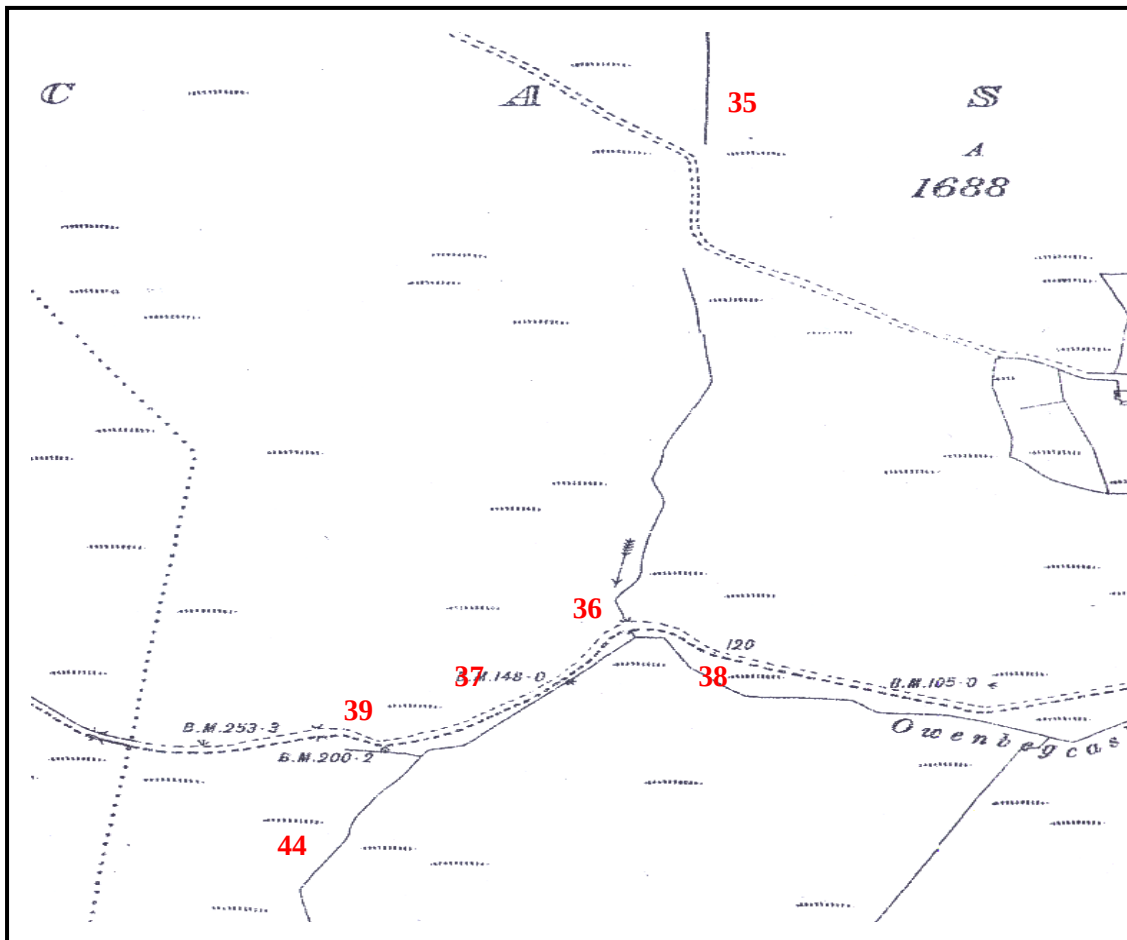
1838

Reáchtálann an sruthán seo aniar ar theorainn theas an bhaile fhearainn le Sraheens agus Salia.

1. **Gualainn** F714028

'guələN J

“Shoulder”. Éadan an chósta, siar ó dheas de *Gubbaun*.

Suíomh logainmneacha in iarthar an Chaisil

2. **Taobh ó Thuaidh** F703033

ti:v o 'hui [sic] P

“North side”. An chuid thuaidh den sráidbhaile.

An Caiseal

3. **Taobh ó Dheas** F702023

ti:v o 'jas [sic] P

“*South side*”. An chuid theas den sráidbhaile, suite siar ón phríomhbhealach, agus ar an taobh ó dheas de Chnoc an Chaisil.

4. **Cnoc an Chaisil** F698027

,krɔk ə 'xɑʃəl P

“*The hill of An Caiseal*”. Mullach 127 méadar siar ón sráidbhaile.

5. **Tobar Tommy** F703023

,tɔbər 'tɔmi P

“*Tommy's well*”. Tá an tobar seo sa Taobh ó Dheas (§3 thuas).

6. **Garraí Labhráis** F704022

,gari 'laurəʃ P

“*Labhrás's field*”. Páirc sa Taobh ó Dheas (§3).

7. **Tobar an Bhracháin** F707029

tibər ə 'wɔɔxɑ́n Stockman 1974, 239 §1200

hɔbər ə 'wɔɔxɑ́n, ó Stockman 1974, 241 §1202

tɔbər ə 'wɔɔxɑ́n, chuig Stockman 1974, 243 §1209, 245 §1210

,tɔbər ə 'vrɔhɑ:n P

“*The well of the porridge*”. Tá an tobar seo sa Taobh ó Thuaidh (§2), ar ghruaimhín an bhealaigh mhóir, sa ghabhal thuaidh d'acomhal le cabhsa, le clocha bána thart air. *Brachán* “porridge, stirrabout” (Ó Dónaill). Thairfead Stockman leaganacha éagsúla den fhocal: [ə mɔɔxɑ:n], [brɔxɑn], [brɔxɑ:n] (1974, 38 §346b i *mbrachán*; 70 §650; 101 §975).

8. **An Bóithrín** F708029

ən 'bo:ri:n R

“*The little road*”. Cabhsa, soir ó dheas de §7, ar an taobh céanna den bhealach mór.

9. **Garraí Dubh** F706028

ˌɡarɪ ˈdu R

“*Black field*”. Tá an pháirc seo siar ó dheas de §7, ar an taobh eile den bhealach mór.

10. **Carraig** F706027

ˌkarəɡ R

“*Rock*”. Carraig ar thaobh an chnoic, siar ó dheas de §9.

11. **Malaidh** F703028

ˈmɑli R

“*Incline*”. Grúpa beag páirceanna ar éadan thoir §4.

12. **Draen Mhór** F705028

ˌdre:n ˈwo:r R

“*Big drain*”. “*Sruthán*” atá i gceist (R), a reáchtálann aniar aneas, faoin bhealach mór, i dtreo inbhir atá ar an teorainn le Bunacurry. Leagan de *draein* “*drain*” (Ó Dónaill).

13. **Maoil** F709028

ˈmwíl R

“*Rounded summit*”. “*Ceantar*” atá i gceist (R), thart ar an bhóthar go *Gubbaun*. *Maoil* “*rounded summit; hillock, knoll; bare, bald, top; tip, crown*” (Ó Dónaill). Tá cnoc 45 méadar suite ó thuaidh den ród.

14. **Pollán** F706031

ˈpɔlɑ:n R

“*(Small) pool*”. “*Talamh atá fliuch*” (R), siar ó §7, gar do §12.

15. **Ardán Donn** F698038

ˌarda:n ˈdɔN R

“*Brown height*”. Tá an cnocán seo i dtuaisceart an bhaile fhearainn, siar ón bhealach mór.

16. **Scraith** F705028

ˈskraiɪ R

An Caiseal

“*Scraw*”. Talamh fliuch (R), siar ó thuaidh de §7 agus ar an taobh eile den bhealach mór, ar bhruach srutháin (§12 thuas).

17. **Carragán** F705028

'karəgɑ:n R

“*Rocky place*”. Is minic a chiallaíonn *carragán* “carn cloch” go háitiúil ach talamh carraigeach atá i gceist anseo, siar ó §9 thuas.

18. (?)**Neartán** F698032

'N̪artɑ:n R

Ní léir brí an ainm. Ar shleasa thuaidh Chnoc an Chaisil (§4) atá sé seo. Ní léir bunús an ainm; *neart* móide an iarmhír shubstainteach -án atá molta, i ndiaidh nach léir an bhrí. Cf., b'fhéidir, *daingean* “fortress, stronghold...; secure place, fastness” (Ó Dónaill). I measc na bhféidearthachtaí eile tá forbairtí ó *neartrach* “short coarse grass, used for bedding cattle” (Uí Bheirn 1989 149 sv.; féach Ó Dónaill sv. *néalfartach*) agus, b'fhéidir, forbairt ó *eatrainn*, leagan de *otrann* “dungyard, farmyard” (Ó Dónaill). Cf. fosta mionianm §16 faoi Carrowgarve.

19. **Log Mór** F710064

lɔg 'mo:r R

lɔg 'mo:r S

“*Big hollow*”. Ar theorainn thuaidh an bhaile fhearainn le Tonatanvally, áit a bhfuil lochán.

20. **Carraig Bheag** F701032

'karəɡ 'v̪jɔɡ R

“*Little rock*”. Soir ó §18.

21. **Tobar na Ceárta** F702032

ˌtɔbər nə 'k̪artə R

“*The well of the forge*”. Ar imeall thiar thuaidh an tsráidbhaile, gar do sheancheárta (R).

22. **Garraí Mhícheáil Fhada** F702033

ˌɡarɪ v̪iːx̪ɑːl̪ 'aðə R

“*Mícheál Fada's field*”. Tá sé seo ó thuaidh de §21. Tá an fhoirm ghinideach *Mhíchíl* le sonrú san ainm Meermihil i bparóiste na Nuachabhála i mbarúntacht Mhuraisce, ach cf. *Ardán*

Mhícheáil Seoighe, mionainm §4 faoi Bunanioo ar an Chorrán. Thairfead de Baldraithe an dá fhoirm *Mhíchíl* agus *Mhícheáil* i gCois Fharraige (1977, 20 §45).

23. **Tortóg Mhór** F701029

ˌtɔrtoːɡ ˈwoːr R

“*Big (?)hillock*”. Tá sí seo ó dheas de §20, ar shleasa thoir thuaidh Chnoc an Chaisil. *Tortóg* “hummock, tussock; tortóga sléibhe, hummocks in mountain land” (Ó Dónaill), “a tuft or clump” (*Dinneen*). Féach áfach na bríonna a liostaítear le *tortán* “a tuft or clump, a clod, a hillock, a holm” (*ibid.*). Is féidir ina dhiaidh sin arís gur foirm áitreabhach den bhunfhocal atá ann, sa chiall “place of tufts”.

24. **Tornóg** F705022

ˈtɔrnoːɡ R

“(Lime-)kiln”. Tá an pháirc seo i ndeisceart an bhaile fhearainn, sa ghabhal thuaidh d’acomhal an bhealaigh mhóir le bóthar a théann isteach sa Taobh ó Dheas (§3).

25. **Sceicheog** F706026

ˈʃkʲiːxːoːɡ R

“*Thornbush*”. Páirc gharbh ó dheas de §10 thuas.

26. **Ailt** F704027

άlʃ [sic] R

“*Cliff*”. Tá an mhala rite seo díreach ó thuaidh den lios a thug ainm don bhaile fearainn.

27. **Áith** F703027

ˈɑːx̥ R

“*Ford*”. Áit a dtéann cabhsa anonn sruthán, siar ó §26. Is dóiche gur leagan baininscneach de *áith* “a ford; sometimes feminine – Con[nacht]” (*Dinneen*) atá i gceist, ní *áith* “kiln” (Ó Dónaill; tugtar *tornóg* ar *áith* “kiln”, go háitiúil).

28. **Geata Mór** F713029

ˌɡʲatə ˈmoːr R

“*Big gate*”. Cuid den bhóthar go *Gubbaun*. Níl ann den gheata níos mó (R). Cf. *An Geata Mór / Binghamstown* in Iorras (GÉ 109).

An Caiseal

29. **Cloch Bhán** F708034

klɔx 'wɑ:n R

“*White stone*”. Tá an charraig ghrianchloiche seo gar do mhullach cnocáin 24 méadar ar airead atá soir ón sráidbhaile.

30. **Creig** F702022

'k r'eg R

“*Rock*”. Ó dheas de ghrúpa beag tithe i ndeisceart an bhaile fhearainn.

31. **Garraí Sam** F708032

,gari 'sam R

“*Sam's field*”. Tá an pháirc seo ar imeall an tsráidbhaile, ó dheas de §29. Féach fosta *Clúideog Sam* thíos (§47).

32. **Sceideog** F703026

ʃk'íd o:g R

“(?)*Little bare place*”. “Páirc bheag” (R). Tá sí seo ó dheas de §27. Fhoirm thabharthach den fhocal *scead* “bare patch” (*DUP* 155 sv.) móide an iarmhír dhíspeagtha/shubstainteach *-eog*. Cf. *Loughannascaddy* i *Dookinelly (Calvy)*.

33. **Carraigí Móra** F701023

,karəg'ə 'mo:r R

“*Big rocks*”. Tá sé seo sa Taobh ó Dheas (§3), ar shleasa theas Chnoc an Chaisil, ar an taobh eile den chabhsa agus siar ó dheas de §5 thuas. Thairfead Stockman *carraigeacha* mar iolra den fhocal *carraig*, go háitiúil (1974, 334 §1492); tugann *Dinneen* foirmeacha eile, *carraige* agus *carraigí* ina measc.

34. **Garraí Sheáin Eoghain** F698024

,gari xɑ:n 'o:n R

“*Seán Eoghain's field*”. An pháirc dheireanach ar dheis ar an chabhsa a théann go Maumnaman. *Eoin* nó *Eoghan*? Féach an plé faoi mhionainnm §38 i Carrowgarve.

35. **Spinc** F697027

'sp'ínk R

“*Pinnacle*”. “Carraig ar na cnoic” (R), ar shleasa thiar theas Chnoc an Chaisil. Cf. *An Splinc*, mionainm §11 faoi Carowgarve. *Splinc* “pinnacle” (Ó Dónaill), “a pinnacle or projection, a high, sharp or pointed rock, a crag, a cliff; al. *Spinnc* (Don.)” (*Dinneen* sv. *splinn*).

36. **Bun na bhFideán** F695020

'bʊn ə 'v'ídɑ:n R

“*The bottom of the streams*”. Comhrac dhá shruthán atá anseo; tugtar *Owenbegacashel* ar an chúrsa uisce seo ar ball. Tugann Ó Dónaill *fideán* mar leagan malartach de *feadán* “watercourse, gully”; is í *feadán* [f'ídɑ:n] an ghnáthfhoirm áitiúil, ar ndóiche.

37. **Aill Mhór** F693018

αL' 'wo:r R

“*Big cliff*”. “Tugtar seo ar ardán ar an bhóthar go [Mweelin]”. Cuid de Ghleann Loch Maoilinne (§44) atá ann.

38. **Clocha Geala** F696019

,klɔhə 'g'ale R

“*White stones*”. Tá siad seo ar an taobh ó dheas den bhóthar thuasluaite, soir ó §36. *Geal* “white, bright” (Ó Dónaill).

39. **Clasaigh na Leasa** F692018

,klasi nə 'l'asə R

“*The (?)little quarry of the (?fairy-)fort*”. Tá sí seo siar an bealach ó §37, ar an taobh ó thuaidh den bhóthar. Is cosúil gur foirm thabharthach de leagan substainteach de *clasach* “having furrows or trenches” (*Dinneen*) atá san eilimint seo (cf. mionainm §5 faoi Derreen). Féach míniú ag Ó Catháin agus O’Flanagan (1975, 289 sv.): “*clasach, clasáí*, f., pl. *clasrachaí*, pits, a pitted area, an old quarry”. Is í sin an chiall atá léi in Acaill fosta. Ní léirítear lios ag an phointe seo ar na léarscáileanna ábhartha; tá an eilimint *lios* firinscneach ag Ó Dónaill ach luann *Dinneen* “sometimes feminine” léi. Is féidir fosta, áfach, gur bhain meititéis don alt.

40. **Tobar Easpann** F7002

,tɔbər 'aspən R

An Caiseal

“*Well of the (?)abscesses*”. Tá sé seo soir an bealach ó §38, ar an taobh ó thuaidh den bhóthar. Ní léir go díreach bunús an ainm agus buille faoi thuairim atá sa leagan molta. Ní dóiche gur *aspen* an Bhéarla atá anseo againn. I measc na bhféidearthachtaí tá leaganacha malartacha ginideacha de *easpa* “lack, want”, “abscess”, (?)planda “*easpa eorna*, petty spurge” (Ó Dónaill sv. 1,2,3*easpa*).

41. **Boithrín Pháideáin** F701021

,borhi:n 'fɑ:ɖɑ:n' R

“Páideán’s *little road*”. Ní léirítear an cabhsa seo ar an léarscáil sé horlaí. Tá sé ingearach leis an bhóthar go Mweelin, ó thuaidh de, agus soir ó thuaidh de §40.

42. **Poll an Níocháin** F696018

,pɔL ə 'níəxɑ:n' R

“*The hole of the washing*”. Tá sé seo ar bhruach theas *Owenbegacashel*, soir ó dheas de §40. *Níochán* “(act of) washing; wash, laundry” (Ó Dónaill).

43. **Poll na mBreac Geal** F707019

,pɔL nə 'm'ɾak 'ɡal R

“*The hole of the sea trout*”. Tá sé seo ar an chladach ag béal *Owenbegacashel*, ar theorainn thoir theas an bhaile fhearainn. *Breac geal* “sea trout” (Ó Dónaill sv. *breac*).

44. **Gleann Loch Mhaoilinne** F690014

,ɡ'ílaN lɔx 'wiíləN' R

“*Valley of the lake of Maoilinn*”. Is gleann de chraobhshruthán, a reáchtálann aniar aneas as *Mweelin Lough*, de chuid an *Owenbegacashel* atá i gceist anseo, agus é suite in iardheisceart an bhaile fhearainn. An baile fearainn Mweelin atá i gceist san ainm; “['mwííl əN'] a thugtar ar an bhaile sin” (R).

45. **Caladh an Bháid** F709022

,kaɫ ən 'wɑ:ɖ' R

“*The landing-place of the boat*”. Tá an cuas beag seo ar chósta theas an bhaile fhearainn, siar ó *Gubnapausty*.

46. **Clochad na Céibhe** F714022

,klɔhəd nə 'k'e:və R

“*The (?)stony place of the quay*”. Ó dheas de §48 thíos. Is leagan malartach de cé “quay” é céibh (Ó Dónaill), ar ndóiche. Is neamhchoitianta amach an chéad eilimint, áfach. Leagan de *clochar* “stony place; stony ridge” (Ó Dónaill)? Giorrú ó *Cloch Fhada na Céibhe*?

47. **Clúideog Sam** F712021

,klu:do:g 'sam R

“*Sam’s little corner*”. An cuas díreach siar ó *Gubnapausty* atá i gceist. Leagan díspeagtha de *clúid* “nook, corner” (Ó Dónaill).

48. **Carraig na bPortán** F713026

,karəg nə 'bɔrtɑ:n R

“*The rock of the crabs*”. Ar an chósta, ó dheas de *Garryncladdy*.

49. **Coca Éinín** F716028

,kɔk e:n i:n R

“*(Hay-)cock of the birds*”. Carraig i bhfoirm *coc* “[hay] cock” (Ó Dónaill), ar an chladach ó dheas de *Gubbaun*, atá i gceist sa chás seo; cf. *Tortóg Mhór* “big hillock”, mionainm §23 thuas. Tá an focal seo ag Stockman mar *coca* “cock (of hay)” (1974, 366 sv.).

50. **Seanbhóthar Ghobáin** F714030

,ʃanwo:hər 'gɔbɑ:n R

,ʃanwo:hər gɔb'ɑ:n R

“*Old road of Gobán (little point)*”. Téann an cabhsa seo ón sráidbhaile go dtí *Gubbaun*.

51. **Log an Stocáin** F705023

,lɔg ə 'stɔkɑ:n R

“*The hollow of the (?)tree-trunk*”. Soir ó §24 thuas. Tá bríonna éagsúla le *stocán* “a stake, stack or stock... a tree-trunk or -stool, a piece of log-wood...” (*Dinneen*). Is leagan malartach den leagan díspeagtha (*stacán*) de *staca* é fosta (*Dinneen*, Ó Dónaill).

52. **Ard Mhór** F705024

,ard 'wo:r R

“*Big height*”. Tá an cnocán seo ó thuaidh de §51. Is féidir gur rian den tuiseal tabharthach Ultach is cúis leis an séimhiú ar thúschonsan an dara heilimint, seachas léidiú gur *aird* (leagan baininsneach de *ard*, nó eilimint inti féin a chiallaíonn “promontory”; féach samplaí san

An Caiseal

innéacs) a bhí mar bhuneilimint. Ní thiocfadh *aird* leis an fhuaimniú, agus tá na samplaí eile áitiúla den eilimint seo uilig ar an chósta.

53. **An Leic** F704026

an 'l ék R

“*The flat stone*”. Díreach ó dheas den lios ónar ainmníodh an baile fearainn.

Claggan

An Cloigeann

L698956

“the round hill”

1. Claggan	ST (ALSO)	1838
2. Claigeann ‘a round rocky hill’	ALSO (JO'D)	1838
3. An Cloigeann	IROL 34 §65	2004
4. ən 'klag'əN	C, I	2003

“It contains 1,686a. 3r. 0p... About 120 acres are reclaimed; the remainder of the townland is mountain grazing. The houses are of stone, and the inhabitants are very poor...” (ALSO). Níl áitreabh ar bith fágtha sa bhaile fearainn seo anois, agus tá an t-ainm féin ag dul i léig, de réir na bhfaisnéiseoirí.

Tá an eilimint choitianta *cloigeann* “high place of bare rocks; round hill” (PNI 7, 23 sv. Cleggan) le sonrú i logainmneacha áitiúla eile, Claggan i bparóiste Chill Mhíona agus Carrowclaggan agus Claggan i bparóiste Chill Ghaobhair ina measc (Imleabhair 1 agus 2, faoi seach). Leagan gaolta is ea an fhorbairt *clogarnach* san ainm Claggarnagh East i bparóiste Oileán Éadaí (Imleabhar 1). Ba sa leagan ['klag'əN] a mhair an bhuneilimint sna samplaí uilig, is léir. Is san fhoirm seo a mhaireann an focal sa chaint in Acaill agus in Iorras (Stockman 1974, 34 §321; Mac an Fhailigh 1968, 15 §56). Sa chás atá idir chamáin anseo, is féidir gur thagair sé ó cheart do chnoc 92 meadar atá sa taobh thoir den bhaile fearainn, gar don teorainn le Carrowgarve, ag L703949.

Shílfeá ar fhianaise stairiúil an ainm Carrowclaggan¹⁰ thuasluaite go raibh *cloigeann* firinsneach sa taobh seo tíre. Féach áfach an mionainm *Sruthán na Claigne*, [,srɔːfɑːn ə 'klag'ən'ɪ], a thagraíonn do shruthán ar theorainn theas Claggan Acla le Carrowgarve, ag L702943 (faisnéiseoir I). Is féidir an [i] sa leagan fuaimnithe sin a léamh mar fhoirceann iolra: cf. an leagan iolra [klag'ən'ɪ] in Iorras (Mac an Fhailigh 1968, 192 §529). Is dóiche áfach, ar an ábhar gur sruthán teorann é, gur foirm uatha atá i gceist; is féidir an [i] a mhíniú go fóill mar ghné den chanúint áitiúil: cf. foirmeacha ar nós [b'ɛːl'ɪ], *béile*; [səsəNɪ], *Sasana*, agus go leor eile (Stockman 1974, 317 §1384.). Thairfead Stockman samplaí firinsneacha agus sampla baininsneach amháin de *cloigeann* sa chaint ar an Chorrán (*ibid.*, §321, §1101, §1594;

¹⁰ Ní féidir na foirmeacha uilig a liostú anseo, ach féach mar shampla *Carrowenclaggin*, CPR Jas I 334a (1617).

An Cloigeann

§167). Glacadh le leagan firinsneach atá san fhoirm oifigiúil Ghaeilge, sa chás seo (foirm 3).

Bunatruffaun

Bun an tSrutháin

L699946

“the bottom of the stream”

1. Bonatruffane	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Bun a’ tSrutháin ‘mouth of the streamlet’ ALSO (JO’D)		1838
3. bɒn ə 'trɒfɑ:n	C	2003

Tá sé seo ar an chósta, agus ar an teorainn le Carrowgarve, áit a mbaineann sruthán beag an fharraige amach (mionainm §1 thíos).

Gubgarve

An Gob Garbh

L697946

“the rough headland”

1. Gubgorriv	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Garbh ‘rough beak or point’	ALSO (JO’D)	1838
3. gɒb 'garəv	C	2003
4. ,gɒb 'garu	F	2003

Gob tíre ar chósta thiar an bhaile fhearainn.

1. Sruthán na Cloigne L702943

,srɒfɑ:n ə 'klag̃ní I

“The stream of An Chloigeann”. Tá an sruthán seo ar theorainn theas an bhaile fhearainn le Carrowgarve. Tá leagan baininsneach d’ainm an bhaile fhearainn sa mhionainm seo.

2. Cillín na Leanbh L701944

,kʲilʲín ə 'lanu I

“The graveyard of the children”. Suite i ndún rinne ar chósta an bhaile fhearainn. Foirm mhalartach ghinideach iolra is ea *leanbh*; féach samplaí áitiúla eile san Innéacs Eilimintí. *Leanbh* [lʲanu] “child” (Stockman 1974, 147 §1032).

3. Uaich Chroim L697949

,u: 'xrim I

“Stooped cove”. Tá an cuas farraige seo ag bun na teorann idir Claggan agus Dooega; glactar leis go dtagraíonn an aidiacht do na haille thart air. Glactar leis anseo go bhfuil an aidiacht

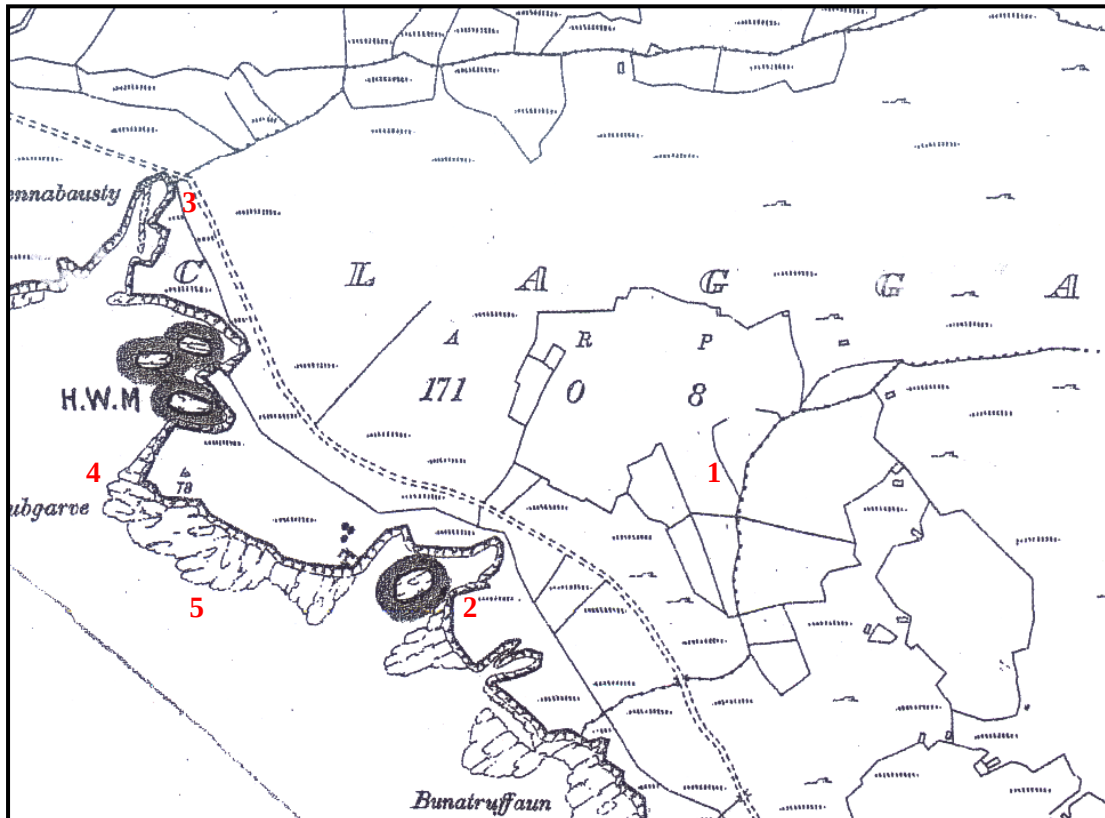
Oileán Acla

reuite sa tabharthach (seachas, mar shampla, gurb é an t-ainm pearsanta neamhchoitianta *Crom* an cáilitheoir): fianaise de ghiorrú ó *Uaichidh Chroim*?

4. Tanaí ó Dheas L696947

,tani o: 'jas H

“Southwards shallow water”. Tanaí farraige gar do *Gubgarve*.

Suíomh logainmneacha ar an Chloigeann

5. Iombhá L697945

'omwi H

“Place of the drenching”. Ceantar tógtha farraige ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn atá i gceist. Leagan áitreabhach de *iombhá* “submersion, swamping; drowning, drenching” atá molta; is féidir giorrú an dara guta a mhíniú mar thoradh ar easpa béime gutha, agus a fhuaimniú ar ball mar [i] a mhíniú mar ghné sheasta den chanúint áitiúil (Stockman 1974, 317 §1384; cf. *tráthnóna* [trə'no:ni], *muca* [mɔki] srl.). Féach fosta áfach féidearthachtaí sanais bunaithe ar *iomghaoth* “wind which frequently changes direction” (*ibid.*,

An Cloigeann

374 sv.; [ɔ̌mˠlː]), “eddying wind, whirlwind” (*Ó Dónaill*) agus *iomaidh* “rivalry, competition, contest” (*Dinneen*).

Cloghmore

An Chloich Mhóir

L715940

“the big (?)castle”

1. Cloughmore	O'Donnel RR 2	1805
2. Cloghmore	O'Donnel RR 3	1815
3. Cloughmore... Cloghmore	Tithe App. §19	1828
4. Cloghmore	Bald 12	1830
5. Cloghmore	ST (ALSO)	1838
6. Cloch Mhór ‘great stone’	ALSO (JO'D)	1838
7. Cloch Mór	CSBÉ 25.11, 43; 86.135, 172, 184	1938c
8. An Chloch Mhór	86.168	1938c
9. chloch mhór, tabhair aire don	CSBÉ 86.200	1938c
10. An Chloich Mhóir	IROL 34 §67	2004
11. ɛr hiu nə kliːxə 'mo:r'ə	BL 240B.187	1969
12. ə xlo 'wo:r	Stockman 357	1974
13. kloːx 'wo:r	C, H, I	2003
14. ,ɛr ə xloːix 'wo:r'	H	2003

“It contains 168a. 1r. 4p... It is very rocky. About half of it is cultivated...” (ALSO).

Is iomaí ciall le *cloch*, “stone; rocky shore; rocky island; (stone) castle” (Ó Dónaill) ina measc. Thiocfadh dó gur thagair an t-ainm seo i gcéaduaire do *Kildavnet Castle* atá díreach ó thuaidh den teorainn thoir thuaidh le Carrickkildavnet, ar an chósta. Ina dhiaidh sin, tá dhá chnoc breis is 150 méadar ar theorainn thiar an bhaile fhearainn, agus cnoc eile 116 méadar ar theorainn thoir thuaidh an bhaile fhearainn, agus thiocfadh dó go raibh gallán ar cheann acu.

Glacadh le leagan tabharthach den logainm mar fhoirm oifigiúil Ghaeilge (foirm 10). Tá dornán maith samplaí ann de mhionainmneacha áitiúla atá reoite sa tuiséal tabharthach, ní áirítear anseo ach *An Chailligh Chroim*, “the name of a rock” ar an Chorrán, a thaifead Stockman (1974, 357) mar [ən ,xal' i 'xrim']. Féach liosta d'ainmneacha áitiúla atá reoite i gclaontuisil sna Nótaí Canúna agus Comharthaí Sóirt Eile, thuas. De réir na bhfaisnéiseoirí áfach, ní chloistear an fhoirm *An Chloich Mhóir* sa chaint níos mó; tá cuimhne ag duine amháin acu ar chuid seandaoine á húsáid, ach sa tuiséal tabharthach agus ní sa tuiséal ainmneach (foirm 14).

Léiríonn léarscáil *Bald* roinn talaimh idir seo agus Carrickkildavnet ar thug sé *Treenlar* uirthi.

Gubnahardia Fort Mapa SO

An Lios

L722935

“the fort”

1. ən 'lʲis

I

2003

Tá Gubnahardia ar an taobh eile de *Belnaglea* ón ghob tíre a bhfuil an lios seo suite air. Tugann muintir an Chorráin *Gob an Stóir* ar an ghob a bhfuil an lios suite air. Tugann muintir na Cloiche Móire *Gob an Leasa* air. Féach mionainm §54 thíos.

1. An Baile Thoir L716943

ən bálə hɛr' I

ɛr ə wálə 'hɛr' I

“The village, east”. Grúpa beag tithe i dtuaisceart an bhaile fhearainn.

2. Ceap na Duóige L717944

ˌkʲap ə 'duoigə I

“The plot of the (?)dark place”. “Suas sna garrantaí” (I) i dtuaisceart an bhaile fhearainn. Ní gá go mbeimis ag dréim le srónaíl ar an chéad ghuta san eilimint cháilithe, dá mba leagan díspeagtha de *dumha* “mound; (?)sandbank” í: féach an plé faoi Dooega. “Níl aon ghaineamh ann” (I), áfach, agus leagan díspeagtha bunaithe ar *dubh* atá molta anseo; ní léir go díreach brí an fhocail. *Ceap* “hort: bed, plot” (Ó Dónaill) atá san fhoirm mholta; féach fosta áfach an eilimint ghaolta *ceapach* “tillage plot” (*ibid.*).

3. Creig L716944

'kʲrɛɡ I

“Rock”. Siar ó §2 thuas.

4. Teach Dan L715944

tʲax 'dan I

“Dan’s house”. Ballóg, siar ó §3 thuas. “Teach mo shinsheanathara” (I).

5. Faoileán L715944

'fwilʲɑ:n I

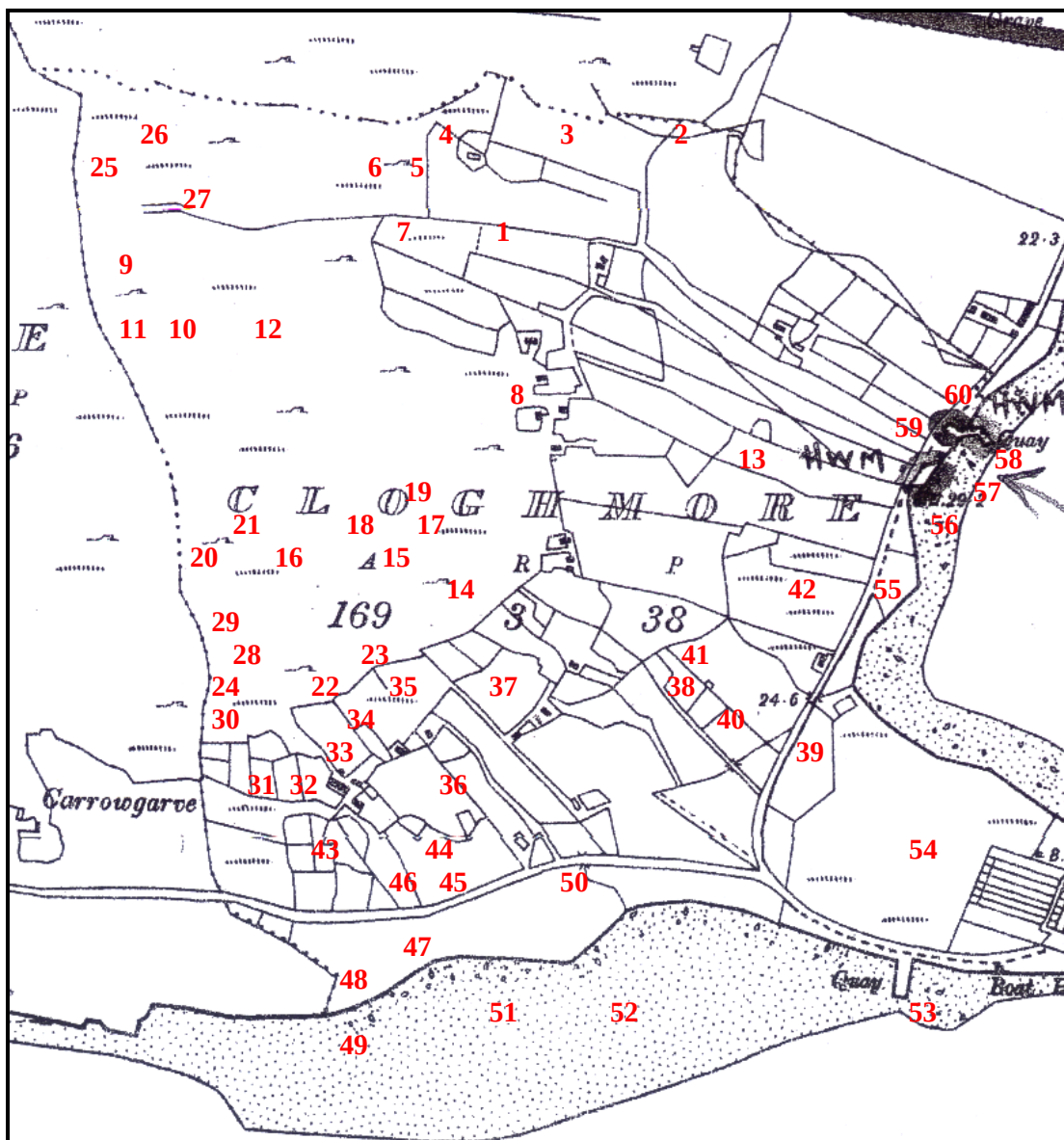
Oileán Acla

“*Place of seagulls*”. Ardán díreach ar chúl §4. Is cosúil gur ainmníodh é cionn is go ngnáthaíonn faoileáin é. Is í *faoileog* an ghnáthfhoirm áitiúil den fhocal seo sa cháint, áfach (Stockman 1974, 352 §1606c). Cf. *Weelan*, ar chósta Ballymachugh i mbarúntacht Thír Amhlaidh (G106400; SO 6” §7).

6. Carraig Chití L714944

,karəg̊ 'x̊iti I

“*Citi’s rock*”. Díreach siar ó §5. “Tá barúil agam anois gur *Cití Ní Chonaola* a bhí uirthi... bhí baint aici leis an smuigléir sin [An] Caiphtín Máille” (I).

Suíomh logainmneacha ar an Chloich Mhóir

7. **Na Polláin** L715943

,nə 'pɒlɑ:n I

“*The small pools*”. Ó dheas de §5. *Pollán* “(small) pool; hollow place” (Ó Dónaill).

8. **Garraí Dick** L715942

,gari 'dik I

“*Dick’s field*”. Garraí beag ar imeall an tsléibhe rud beag soir ó dheas de §7.

9. **Storrán / Strál** L712942

'stra:l BL 243A.371 1969

'stra:l I

'stɔrɑ:n I

“*Cliff-ledge*”. An cnoc is airde sa bhaile fearainn; tá sé 156 méadar ar airde. Tugann Dinneen *storrán* agus *storrálaidh* mar fhorbairtí ón fhréamh *storr*; ní thugann sé brí na fréimhe. “A projection, an obstacle, a horizontal ledge on a cliff” a luann sé leis an fhoirm *starrán*. Is féidir gur leagan díshamlaithe agus giorraithe é *Strál* < *Storrál* < *Storrán*; is é is coitianta sa chaint anois (G). Cf. *An Strál*, mionainm §45 faoi Bolinglanna ar an Chorrán.

10. **Béal na Glaice** L712942

,bé:l nə 'glaké I

“*The mouth of the ravine*”. “Log, ag gabháil amach idir dhá chnocán”, díreach ó dheas de §9 thuas. Cf. *Glacknagloghraha* faoi Keel West.

11. **Portaigh Dick** L711942

,pɔrti 'dik I

“*Dick’s bogs*”. “In aice le Béal na Glaice, amuigh taobh thiar dó... Dick Chití” (I). Luaitear *Cití* in ainm §6 thuas.

12. **Teach Beag na Stile** L713942

,təx béɡ nə 'stílə I

“*The little house of the still*”. “In aice leis an mhóin, an dtuigeann tú” (I), foirgneamh a tógadh go háirithe don stiléireacht. Soir agus síos le fána ó §11. *Stil* “still” (Ó Dónaill).

13. **Ailt Bhán** L711941

,ɑ́lʲ t̪ 'wɑ:n I

“*White cliff*”. “Sórt loig ar thaobh cnoic” (I) in oirthear an bhaile fhearainn.

14. **Cúlán Garbh** L714940

,ku:lɑ:n 'garu I

“*Rough little hill-back*”. Soir agus síos le fána ó §15 thíos.

15. **Ailt Hughie Bháin** L713940

ɑ́lʲ t̪ x̪uwi 'wɑ:n I

“*Hughie Bán's cliff*”. “Hughie Bán Ó Caiticín” (I). I dtaca leis an sloinne seo, féach *Marfaigh Uí Chaiticín*, mionainm §24 faoi Carrowgarve.

16. **Sruthán Bhiddy Anna** L712940

,sr̪ɔ̃fɑ:n v̪idi 'ɑNə I

“*Biddy Anna's stream*”. Ní léirítear an sruthán seo ar an léarscáil sé horlaí. Tá sé suite siar ó §15 thuas.

17. **Carraig an Ghiorria** L713940

,karəɡ̊ ə 'x̪iriə I

“*The rock of the hare*”. Ag barr *Ailt Hughie Bhán* (§15).

18. **Staighre** L713940

'stair̪ə I

“*Stairs*”. Díreach taobh le *Carraig an Ghiorria* (§17). Cf. *Na Staighrí*, mionainm §11 faoi Bolinglanna ar an Chorrán.

19. **Portaigh na Luaithe Buí** L713941

,p̪ɔ̃rti nə luax̪ə 'bwie I

“*The bogs of the yellow ash*”. “An cineál móna a bhí ann, bhí luaith bhuí [léi]” (I). Rud beag ó thuaidh de §17-8.

20. **Cnoc Mhuintir Mhaitiú** L711942

,kr̪ɔk winʲ t̪ər 'wɑ́t̪u I

“*Hill of the family of Maitiú*”. “Chuala mé gur *Ó hÉiniú* a bhí ann agus [dar le] daoine eile gur [de] c[h]lann Uí Ghallchóir [iad] agus gur chuaigh siad síos go dtí an taobh eile den oileán...” (I). Tá an cnoc seo siar ó dheas de §9 thuas. Úsáidtear *muintir* le sloinnté go minic (féach samplaí eile san Innéacs Eilimintí) ach is féidir gur ainm pearsanta atá i gceist anseo; féach fosta *Bóithrín Mhaitiú*, mionainm §16 faoi *Bunacurry*. Mathew “A family of repite of English origin”; Matthews “[An] English name, numerous in Ulster and Louth” (MacLysaght 1985, 210).

21. **Poll Mór na Marfaí** L711942

ˌpɔːl moːr nə 'marfi I

“*The big hole of the deadly place*”. Tá an eilimint bhaininsneach seo *marfach* “aillte chrochta”, nó “áit charraigeach ag titim le fánaí, áit dháinséarach d’ainmhithe” (I) le fáil i gcúpla mionainm eile ar an oileáin: féach *Marfaigh* i *Keel West* (mionainm §105), *Marfaigh Uí Chaiticín* i *Carrowgarve* (mionainm §24), agus *Marfaigh*, mionainm §14 i *Tonregee East*. Is cosúil gur substainteach den aidiacht *marfach* “deadly, fatal, lethal” (Ó Dónaill) atá i gceist. Féach fosta an t-ainmfhocal firinsneach *marfach* “killing, slaying...” (*ibid.*). Tá an áit seo ag barr §20 thuas; tugtar *Marfaigh* ar shleasa thiar an chnoic (féach mionainm §4 faoi *Carrowgarve*).

22. **Béal na hAilte** L713938

ˌbɛːl nə 'haɪtə I

“*The mouth of the cliff*”. In iardheisceart an bhaile fhearainn os cionn na ngarraithe deireanacha sléibhe.

23. **Carraig na Seamsóg** L713938

ˌkarəɡ nə 'ʃamsoːɡ I

“*The rock of the wood-sorrel*”. Tá an charraig seo i lár Bhéal na hAilte (§22). *Seamsóg* “wood-sorrel” (Ó Dónaill). “Bhí muid á ithe sin nuair a bhí muid óg” (I).

24. **Briseadh an Uisce** L712937

ˌbrʲiʃu an 'iʃkə I

“*The place of rocks of the water*”. Cúpla céad slat siar ó dheas de §23. “Sílím go raibh an t-uisce ag sú aníos [ann]... Áit eile dháinséarach do bheithigh a bhí ann” (I). Cf. *Briste*, mionainm §7 faoi *Dooega*.

25. **Béacán Ard** L711943

ˌbʲeːkɑːn ˈɑːrd I

“*High peak*”. Cnoc cruinn atá ann siar ó thuaidh de *Strál* (§9). Is leagan de *péacán* “sprout, shoot, plumule” é *béacán* (Ó Dónaill) ach is cosúil gur “rud atá ag gobadh amach” an bhunchiall atá leis anseo; cf. an aidiacht *péacánach* “peaked” (*ibid.*).

26. **Seanphortaigh** L712943

ˈʃanˠforti I

“*Old bogs*”. Ar shleasa thoir Bhéacán Ard (§25).

27. **Béillic** L712943

ˈbʲeːlʲik [sic] I

“*Flat stone over a cavity*”. “Tuilleadh carraigeacha!” (I). Díreach taobh le §26 thuas. *Béillic* “flat stone with cavity underneath” (Ó Dónaill).

28. **Log na Scrath** L712938

ˌlɔɡ nə ˈskra I

“*The hollow of the scraws*”. Píosa beag ó thuaidh de §24 thuas. Is leagan malartach ginideach iolra den fhocal *sraith* “scraw, strip of (lea-)sod pared off” é *scrath* (Ó Dónaill).

29. **Carraig na bPréachán** L712938

ˌkarəɡ nə ˈbʲrʲeːxɑːn I

“*The rock of the crows*”. Siar ó Log na Scrath (§28).

30. **Creig na Scoile** L711938

ˌkʲrʲɛɡ nə ˈskɔlʲə I

“*The rock of the school*”. Siar ó Charraig na bPréachán (§29). Creidtear go raibh scoil ghairid anseo.

31. **Carraigeacha an Tobair** L712937

ˌkarəɡax ə ˈtɔbʲerʲ I

“*The rocks of the well*”. Tá an faisnéiseoir den tuairim gur iolra, agus ní substainteach ná foirm chnuasaigh ar nós *carraigeach*, atá sa chéad eilimint. Ba dhoiligh a dhéanamh amach eatarthu sa chaint cibé ar bith, sa chomhthéacs seo. Gar do sheanbhaile an Chábáin (§32).

32. **An Cábán / Baile an Chábáin** L714937

,ən 'kɑ:bɑ:n I

,bɑl̪ə 'xɑ:bɑ:n̪ I

“*The (place of the) Cabin(s)*” / “*The village of the cabin*”. “Tá iarsmaí de thithe ann...”. Tógadh an faisnéiseoir sa ghrúpa beag tithe seo, i ndeisceart an bhaile fhearainn. Tréigeadh de réir a cheile é; bánaíodh ar fad é timpeall 35 bliain ó shin. Thóg muintir an bhaile seo tithe níos giorra don bhealach mór i ndeisceart agus in oirthear an bhaile fhearainn. Is féidir gur úsáideadh *cábán* “cabin” (*Ó Dónaill*) i gciall áitreabhach, agus i gciall chnuasaigh, sa chás seo.

33. **Tobar an Chábáin** L714938

,tɔbər ə 'xɑ:bɑ:n̪ I

“*The well of An Cábán*”. Suas an mhala ón sráidbhaile.

34. **Garraí an Chábáin** L715938

gari 'xɑ:bɑ:n̪ I

“*The field of An Cábán*”. Soir ón tobar (§33).

35. **Garraí an tSeagail** L716938

,gari ən 't̪agəl̪ [sic] I

“*The field of the rye*”. Soir ó §34 thuas. *Seagal* “rye” (*Ó Dónaill*).

36. **Garraí Cháit** L716937

,gari 'xɑ:t̪ I

“*Cáit’s field*”. Síos le fána ó §35.

37. **Cosán na mBó** L716937

,kɔsɑ:n ə 'mu: I

“*The cows’ path*”. Tá an cabhsa seo in ascaill thoir theas §36 thuas. Féach fuimniú na heiliminte cáilithe; cf. *Creig Áit na mBó*, [kɾegɑtʃnɐ'mu:], mionainm a taifeadadh i Bellavaum in Inis Toirc (Imleabhar 2).

38. **Garraí Bán** L717937

,gari 'bɑ:n I

ə ɲari 'bɑ:n I

“(?)*Grassy field*”. Cúpla páirc soir ó §37 thuas. *Bán* “white; idle” (Ó Dónaill), “grassy” (Ó Muraíle 1999, 128 §268)

39. **Nead an Ghé** L718937

,nád ə 'je: I

“*The nest of the goose*”. “Déanann an gé a nead san áit is compórdaí agus is teo agus is féidir. *Grianán Acla* a bhí mar leasainm ag Páraig Seoighe agus mórán daoine eile ar an Chloch Mhór, agus is í seo an pointe is faide [soir] ó dheas [de, chóir a bheith]!” (I). Garraí atá inti.

40. **Garraí an Spadair** L717936

,gari 'spadər' I

“*The field of the soggy turf*”. “Tá sé sórt garbh, agus tá sórt móin... scaith... Móin a bheadh bán, nach mbeadh crua dubh, spairteach nó spadar a thugtar air” (I). *Spairteach* “sodden material; soggy turf” (Ó Dónaill); *spadar* “sodden turf” (*ibid.*).

41. **Garraí Buí** L717937

,gari 'bwi: I

“*Yellow field*”. Páirc bheag díreach soir ó Gharraí Bán (§38).

42. **Garraí na Nóinín** L718938

,gari nə 'no:nín' I

“*The field of the daisies*”. Tá an garraí seo cúpla páirc soir ó thuaidh de §40 thuas, agus buailte leis an bhealach mór, in oirthear an bhaile fhearainn.

43. **Clocha Móra** L712936

,klɔxə 'mo:rə I

“*Big stones*”. Áit charraigeach síos an fhána ó §32 thuas.

44. **Garraí na nDuagán** L713936

,gari nə 'Nu:gɑ:n I

“*The field of the Ó Duagáin family*”. “Bhí clann Duagáin ann” (I). “Ó *Dubhagáin*... In the west [this surname] is pronounced Doogan” (MacLysaght 1985, 92 sv. Duggan). Cf. Tawnydoogan, agus an mionainm *Doogan Hill* i Six Noggins, i bparóiste Chill Ghaobhair (Imleabhar 2). Díreach soir ó dheas de §43 thuas, ó thuaidh den bhealach mór.

45. **Poll an Duine Mhairbh** L713936

ˌpɔːL ə d̪iːnə ˈwɑːrʲəf̪ I

“*The hole of the dead person*”. “Log. Bhí faitíos orainn san oíche [roimhe]” (I). Ar an taobh ó thuaidh den bhealach mór i nGarraí na nDúgáin (§44).

46. **Léana Garbh** L713936

ˌl̪eːnə ˈgaru I

“*Rough grassy place*”. “Garraí garbh” (I), díreach taobh thiar de Gharraí na nDuagáin (§44). Ní thagann an sainmhíniú *léana* “lowlying grassy place, water-meadow; greensward, lawn” (Ó Dónaill) leis go beacht.

47. **An tSí [agus] Sí Bheag** L713935

ən ʃiː I

ʃiː ˈv̪ˠeg I

“*The fairy mound [and] the small fairy mound*”. Ar thaobh na farraige den bhealach mór, ó dheas de §44. “*An Sí... Áit a raibh na taibhsí... Bhí Sí, agus bhí Sí Bheag in aice leis chomh maith*” (I). *Sí* “fairy mound...; var: *f*.” (Ó Dónaill).

48. **Poll an Lín** L712935

ˌpɔːL ə ˈl̪iːn̪ I

“*The hole of the flax*”. Ar an teorainn thiar theas le Carrowgarve siar píosa ó §47 thuas. Glactar leis go háitiúil gur *lín* “flax” (Ó Dónaill) atá i gceist. Cf. an mionainm *Lough Aleen* i Ballyheer in Inis Toirc.

49. **Creagán** L712934

ˈk̪r̪ˠoːɡaːn I

“*Rocky place*”. Ar an trá ó dheas de §48. *Creagán* “rocky place” (DUP 151 sv.).

50. **Sruthán Pháidín Néill** L715935

ˌsr̪oːfaːn ˈf̪aːd̪iːn̪ ˈNeːL̪ I

“*Páidín Néill's stream*”. Sruthán beag a reáchtálann aduaidh i dtreo na trá, soir ón tSí.

Oileán Acla

51. **An Dumhaigh** L713934

,ən 'dũwix̃ I

,er ə 'dũwix̃ I

“*The sandbank*”. An chuid sin den Trá Bhán (§53) atá ó dheas den tSí (§47).

52. **An Trá Bhán** L714934

,ən trɑ: 'wɑ:n E

,trɑ: 'wɑ:n I

“*The white beach*”. Ar chósta theas an bhaile fhearainn agus díreach ó thuaidh d’Acaill Bheag.

53. **Cé Mhór / Caladh Harvey** L719935

k̃e: 'wo:r I

,k̃alu 'harvi I

“*Big quay*” / “*Harvey’s landing-place*”. Suite ag ceann thoir na Trá Báine. “*Caladh Harvey* a bhí air fada ó shin... Fear darb ainm *Harvey* a thóg an chéad chaladh anseo” (I).

54. **Gob an Leasa / Gob an Stóir** L722934

(?)Gubnahardarouia Bald 12

gɔb ə 'sto:ĩr̃ Stockman 1974, 358

,gɔb ə 'stor̃ B

,gɔb ə 'l̃asə I

“*The point of the fort*” / “*The point of the treasure*”. Rann talaimh a ghobann i dtreo Gubnahardia ar an Chorrán atá i gceist: ceann thoir theas Oileán Acla. Tá foirm *Bald* suite anseo aige ar a léarscáil, agus tugtar *Gubnahardia Fort* ar an lios ann, ar an léarscáil sé horlaí, cé go bhfuil baile fearainn Gubnahardia féin ar an Chorrán, ar an taobh eile den sunda (*Béal na gCliath*). Tugann muintir na háite *An Lios* ar *Gubnahardia Fort* (féach thuas), agus *Gob an Leasa* ar an ghob féin. Tugann muintir an Chorráin *Gob an Stóir* ar an ghob, áfach (féach an t-ainm inchurtha *Gob an Stóir* i Tonregee East ar an Chorrán).

55. **Aird** L719939

'aĩr̃ d̃ I

“*Promontory*”. Gob cnocáin ar chósta thoir an bhaile fhearainn. Cf. *Ard*, mionainm i Gubnahardia ar an Chorrán.

56. **Caladh an Áir** L719939

ˌkɑl ən ˈɑːr̃ I

“*The landing-place of the slaughter*”. Cuid den chladach díreach ó thuaidh de §55. “Chuala mé cúpla uair go raibh cogadh nó troid farraige ansin... Deir m’athair gur tháinig ártach isteach ann [agus gur sin is bun leis]... scéal eile faoi, tá fhios agat lachain fhiáine, gur *Cal[adh] an Áil* [áta i gceist], gurb é sin an áit a ndéanfadh na lachain fhiáine a nead” (I). *Ár* “slaughter; havoc” (Ó Dónaill).

57. **Leac** L719939

ˈl̪ak I

“*Flat stone*”. Ar an chladach ag *Caladh an Áir* (§56).

58. **Caladh na gCraobhóg** L721941

ˌkɑlu nə ˈɡriːwoːɡ I

“*The landing-place of the little trees*”. Seo ainm an chladaigh atá thart ar Ché Bheag (§60) ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn.

59. **Sceacharaigh** L719941

ˈʃk̪ah̪əri I

“*Place of thornbushes*”. “Tá sceach ag fás ann” (I). *Sceach* “whitethorn, hawthorn; thornbush” (Ó Dónaill) móide an iarmhír (de chiall éiginnte) *-ar* móide an iarmhír chnuasaigh nó áitreabhach *-ach* atá againn anseo, agus é reoite sa tuiseal tabharthach. Tá sí seo taobh thiar de §58.

60. **Cé Bheag** L721941

k̪eː ˈv̪eg I

“*Little quay*”. Tá an ché seo ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn, ó dheas de *Chaisleán Ghráinne* (Kildavnet Castle i Carrickildavnet).

Derreen

An Doirín

L712966

“*the small thicket*”

1. Derreen	O'Donnel RR 2	1805
2. Derreen	O'Donnel RR 3	1815
3. Derreen Kildaunet	Tithe App. §19	1828
4. Derreen	Bald 12	1830
5. Derreen	Browne's RR 1833	1833
6. Derreen	ST (ALSO)	1838
7. Doirín 'little oak wood'	ALSO (JO'D)	1838
8. An Doirín	CSBÉ 86.134	1938c
9. An Doirín	GÉ 89	1989
10. An Doirín	IROL 35 §85	2004
11. ə 'dIr i : n̂	Stockman 358	1974
12. ən 'dir i : n̂	C, I	2003

“It contains 1,770a. 2r. 1p... About 230 acres are reclaimed around Breanaskil village and along the Sound. The inhabitants all live in two villages, Breanaskil and Kildavnet, the former in the north, and the latter in the south of the townland.... *Doire* is often applied to any kind of a wood” (ALSO).

Tá an fhoirm dhíspeagtha seo *doirín* bunaithe ar ndóiche ar *doire* “oak-wood; wood, grove, thicket”; is mar “small thicket” a aistríodh é i gcás Derreen i Luimneach (Ó Maolfabhail 1990, 157). Tá corradh agus 40 baile fearainn den ainm seo sa tír (*Census 1851*).

Breanaskill

Bréanascaill

L716969

“*foul (sea-)recess*”

1. Breanoskill	Bald 12	1830
2. Brenoscol	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Bréan-Ascuill 'stinking angle'	ALSO (JO'D)	1825c
4. bléanasgaill	CSBÉ 25.40	1938c
5. 'b l̂ e : n̂ skəL̂	BL 241A.145	1969
6. 'b r̂ e : n̂ skəL̂	BL 241A.149	1969
7. b l̂ è : ə 'nasgəL̂	Stockman 357	1974
8. b r̂ e : ə 'nasgIL̂	Stockman 357	1974

An Doirín

9. 'b'í'ε:noskil'	C, I	2003
10. 'b'í'ε:noskil'	I	2003

Tá an sráidbhaile seo ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn. Bhain díshamhlú don ainm seo ó bhí an tSuirbhéireacht Ordanáis ar an áit, ach tá bunús an ainm sách soiléir. Tá an t-ainm inchurtha *Breanaskil*, i Bunacurry, ar chósta thoir thuaidh an oileáin, ainmnithe de chuas farraige, agus gach seans gur thagair an logainm seo ó cheart don chuas ciorclach farraige (áit a bhfuil *Granaghan* scríofa ar an léarscáil sé horlaí), díreach ó thuaidh den sráidbhaile. Bhí an focal *ascaill* baininsneach go háitiúil, is cosúil (cf. *Breanaskil* faoi Bunacurry).

Fiddaunaveeny	Feadán an Mhianaigh	
L714977	<i>“the stream of the mine”</i>	
1. Fiddawnaveeny	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Feadán na bhFiodhnaidh ‘the streamlet of the woodlands’	ALSO (JO'D)	1838

Sruthán beag ar an teorainn thoir thuaidh le Sraheens. Iolra malartach (neamhtheastaithe?) a mhol Ó Donnabháin mar cháilitheoir (foirm 2); tá *feánna* mar iolra ag Ó Dónaill de *fíodh* “tree; wood...” ach ní thiocfadh sé leis na foirmeacha thuas. Tá an fhoirm mholta bunaithe ar *mianach* “ore; mine” (*ibid.*); cf. *Carraig an Mhianaigh*, mionainm §15 faoi Bolinglanna.

Granaghan	An Greanachán	
L716973	<i>“the place of gravel”</i>	
1. Grannaghan	Áitiúil (ALSO)	1838
2. g'í' anəxɑ:n	C	2003
3. ən g'í' anəxɑn	I	2003

Cladach garbh atá ann. Bíonn sé clúdaithe ag lán mara. Tagraíonn an t-ainm chomh maith do reilig úr taobh leis. Déantar plé beag ar an eilimint faoin mhionainm *Gubagranaghan* i Cashel, atá trí mhíle ó thuaidh den áit seo.

Gubadrum	Gob an Droma	
L726954	<i>“the headland of the ridge”</i>	
1. Gubadruma	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob a' Droma ‘beak or point of the ridge’	ALSO (JO'D)	1838
3. gɔb ə 'drɔmə	C, I	2003

Gob beag tíre ó thuaidh de *Gubnamellory* ar chósta thoir an bhaile fhearainn.

Gubagranaghan

Gob an Ghreanacháin

L717975

“headland of the place of gravel”

1. Gubagrannaghan	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob a' Ghreathnacháin ‘beak or point of the gravelly place’	ALSO (JO'D)	1838
3. gɔb ə 'ʁanəxɑ:n	C,H	2003

Tá an gob beag seo ag béal thoir *Granaghan* (féach thuas), agus ní ag a bheal thuaidh mar atá léirithe ar an léarscáil sé horlaí. Tá reilig anseo. Tá *Gubagranaghan* eile i Cashel.

Gubnamellory

Gob na Miliúraí

L723947

“headland of the eelgrass”

1. Gubnamalowry	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob na Meileóiridhe ‘the beak of the seaweed or sea-weed point’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb nə 'míl'urəx	BL 242B.032	1969
4. ,gɔb nə 'míl'ori	I	2003

Tá an gob beag tíre seo ar chósta thoir theas an bhaile fhearainn. Déantar plé ar an eilimint *miliúrach* “a type of sea grass” faoin mhionainm *Millearagh* i Pollranny (Lynchaghan), atá ar an Chorrán.

Gubpaudeenshanenece

Gob Pháidín Sheáin Aonghais

L722974

“headland of Páidín Sheáin Aonghais”

1. Gubpaddeenish	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Pháidín Seagháin Aonghais ‘Paddy-Jack-Neece’s beak or point’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔbɑNə'ni:ʃə	H	2003

Ceann thoir thuaidh an bhaile fhearainn. Bhain giorrú nó athmhíniú don ainm seo, is cosúil (foirm 3), agus ní nach ionadh; macasamhail *Gob Anna Aonghasa* nó *Gobán Aonghasa*?

Lugadoon

Log an Dúin

L709953

“hollow of the fort”

1. Lugadoon	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Log an Dúin ‘the hollow of the fort’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,lɔg ə 'du:n	I	2003

An Doirín

Liostaítear an t-ainm seo i measc ainmneacha na gcnoc agus na sliabh san Ainmleabhar. “[Situating] near the Sound, in the south of Derreen td.” (*ibid*). Níor breacadh an t-ainm isteach ar an léarscáil sé horlaí, ach is cosúil go dtagraíonn sé do chnoc 175 méadar in iardheisceart an bhaile fhearainn, a bhfuil carn díreach soir ón mhullach agus síos le fána uaidh (L711953); b’fhéidir gur thagair *dún* don charn ó cheart. Cf. *Doonnaglass* faoi Carrowgarve thuas, nach fiordhún é.

Owengowlan	Abhainn an Ghabhláin	
L710974	“the river of the fork”	
1. Owen Gowlan	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Abhainn an Ghabhláin ‘river of the little fork’	ALSO (JO’D)	1838
3. $\alpha\text{u}\acute{\text{N}} \ \Theta \ ' \chi\alpha\text{u}\lambda\alpha\text{:}\acute{\text{n}}$	F	2003

Níor breacadh an t-ainm seo isteach ar an léarscáil sé horlaí riamh, ach is é seo an t-ainm atá ar an sruthán is mó sa bhaile fearainn. Rreachtálann sé aniar trí lár thuaidh an bhaile fhearainn agus baineann an fharraige amach ag *Granaghan*. De réir an fhaisnéiseora, tá an cúrsa mar atá sé léirithe ar an léarscáil sé horlaí iomlán ciotach. Tá ar a laghad dhá chinn de chraobhsrutháin ag an sruthán agus is féidir go dtagraíonn an eilimint cháilithe *gabhlán* “fork; inlet, creek” (*DUP* 153) d’acomhal. Féach mionainmneacha §7-8 thíos.

Pollemonduff	Pollamán Dubh	
L727962	“black hole”	
1. Pulamundhu	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Poll Éamoinn Duibh ‘Black Edmond’s hole’	ALSO (JO’D)	1838
3. $\text{,p}\ddot{\text{o}}\text{L}\ddot{\text{o}}\text{m}\alpha\text{n} \ ' \text{du} :$	I	2003

Log sa deán amach ó chósta thoir an bhaile fhearainn atá i gceist. De réir fhuaimniú an fhaisnéiseora, ní hainm duine atá sa logainm seo, ach foirm áitreabhach nó díspeagtha den fhocal *poll*. Cf. an mionainm *An Carragamán*, cineál ardáin charraige i Rinn na Feirste gContae Dhún na nGall (cf. Ó Grianna 1998, ii).

Sruffaunnahaltia	Sruthán na hAilte	
L720952	“the stream of An Ailt (the cliff)”	
1. Sruffaunaltia	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Sruthán na hAilte ‘the streamlet of the cliff or glen-side’	ALSO (JO’D)	1838

3. ,srɔfɑ:n ə 'haL' t̪ə	BL 242B.036	1969
4. ,baɫ̪ə nə 'haL' t̪ə	BL 242B.036	1969
4. ,srɔfɑ:n ə 'haɫ' t̪ə	C, I	2003

“*Alt* usually signifies a steep side of a glen; it sometimes denotes any cliff or hillside. *Leitir* is the term for a wet, spewy hillside” (*ALSO*). Reáchtálann an sruthán seo aniar trí lár theas an bhaile fhearainn agus baineann an fharraige amach ó thuaidh de *Gobnamellory*, áit a mbíodh sráidbhaile darb ainm ['aɫ' t̪], go dtí gur “cuireadh amach na daoine, le linn an drochshaoil” (C; BL 242B.036). Éiríonn sé ar shleasa thoir an chnoic a luaitear faoi *Lugadoon* thuas. Leagan baininscneach d'*allt* “steep-sided glen, ravine” (*Ó Dónaill*) a cháilíonn *sruthán* sa chás seo; cf. *Cnoc na hAilte Móire*, an t-ainm Gaeilge atá ar *Coalhill*, i *Bolinglanna* ar an Chorrán. I ndiaidh go bhfuil bríonna éagsúla le *allt* “glen, gully; cliff, mountain; var: *ailt*” (*DUP* 149; cloítear le *ailt* san uatha sa saothar anseo, áfach), is é an míniú “cliff” is feiliúnaí go háitiúil. Tá mionainmneacha §1-2 thíos ar bhruach an tsrutháin.

1. **Barr an Ghabhláin** L701977

,ba:r ə ɣaulan̪ F

“*The top of the fork*”. Féach *Owengowlan* thuas.

2. **An Gabhlán** L697973

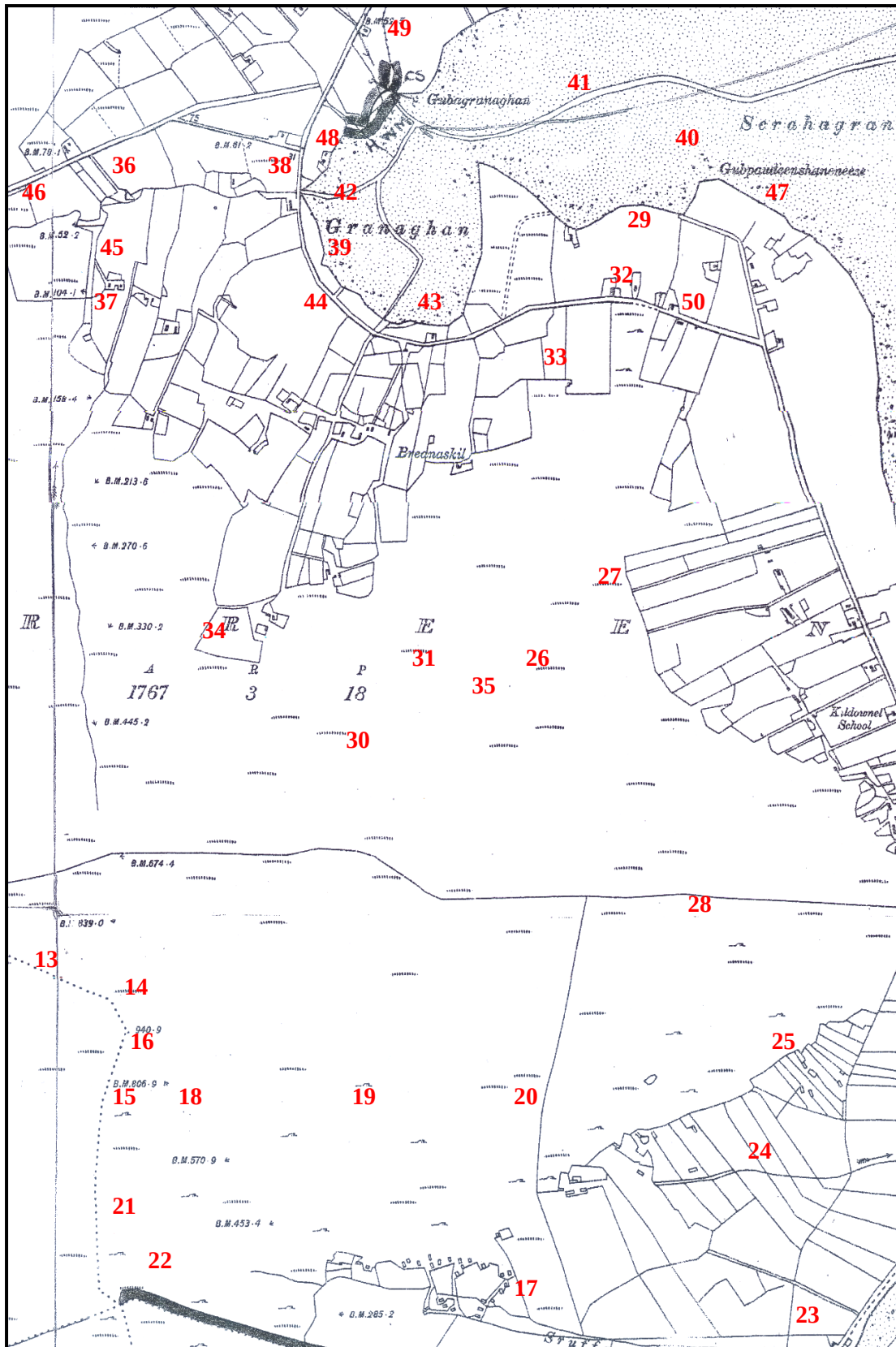
'gaulan F

“*The fork*”. Tugtar é seo ar an chuid thoir de shráidbhaile na hAisléime (féach faoi *Dooega*). Féach *Owengowlan* thuas, atá díreach soir uaidh seo.

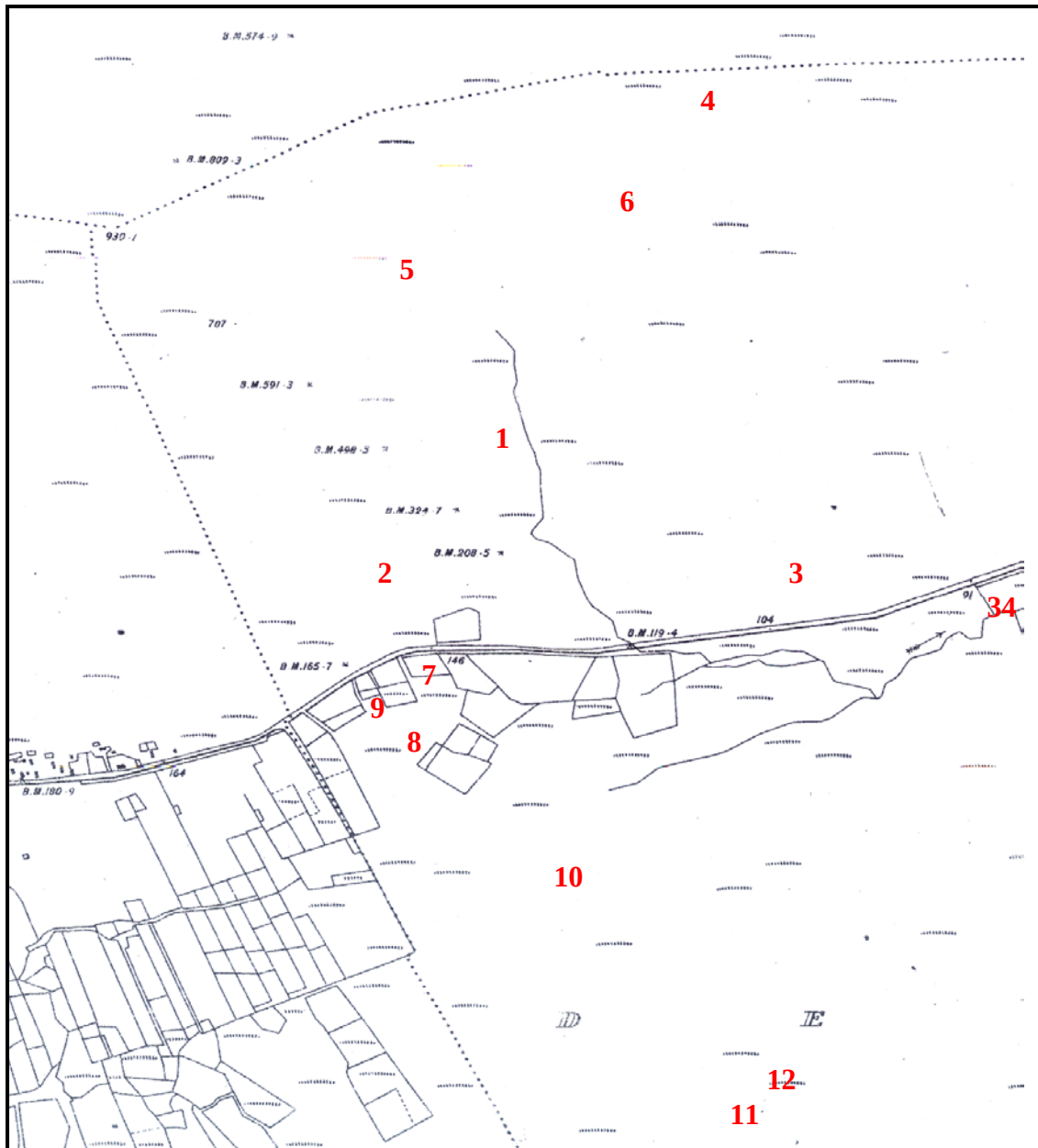
3. **Bruacha Dubha** L705974

,brɔhə 'duwə F

“*Black brinks*”. Suite ó thuaidh den bhóthar siar go dtí An Aisléim, in iarthuaisceart an bhaile fhearainn. “Ardán atá ann” (F). Buille faoi thuairim atá sa leagan molta bunaithe ar *bruach* “bank, brink; *bruach aille*, brink of a cliff...” (*Ó Dónaill*). Féach fosta *pruch* “hole, den, cave; hollow” (*Ó Dónaill*).

Suíomh logainmneacha in oirthear an Doirín

Suíomh logainmneacha in iarthuaisceart an Doirín

4. Gleann na Sián L7098

'gʲl̪aːN F

'gʲl̪aːN ə 'ʃiːaːN F

“The valley of the fairy mounds”. Uachtar ghleann Owengowlan atá i gceist. Tá an dara foirm ag titim i léig, de réir an fhaisnéiseora.

5. Cnoicín Cora L699978

ˌkr̪iːk̪iːn̪ˠ k̪aːrə F

“*little hill of the (?)stone wall*”. Ó thuaidh de §2. Moltar *cora* “stone fence, palisade, wall...” (DIL sv.), “weir, rocky crossing place in river” (Ó Dónaill) mar cháilitheoir anseo ar an fhuaimniú, seachas, mar shampla, *carrach* “rock-incrusted, rocky” (*ibid.*). Forbairt nó athmhíniú bunaithe ar *Cnoc na Cora*?

6. **An Chlasaigh** L703969

ˈən klasi F

sa ˈxlasɪ F

“*The (?)little quarry*”. Ar thalamh ard os cionn an Ghabhláin (§2), gar do phortaigh. “Áit bheag, *hollow*, a bhfuil féar glas ag fás ann... bhí scrath agus tobar fíoruisce [ann]...”. Féach plé ar an eilimint seo faoi *Clasaigh na Leasa*, mionainm §39 faoi Cashel.

7. **Bóthar Mhéanaí** L698972

ˌboθərə ˈvéːni F

“*Méanaí’s road*”. Cabhsa sa taobh thoir de shráidbhaile na hAisléime. Leagan coitianta den ainm *Máire* ab ea an fhoirm [ˈméːni], go háitiúil, tráth, de réir Réamainn, rud a d’fhágadh gur guta cúnta atá sa dara [ə] san fhuaimniú, murach gur *bóithrín* a bhí ann tráth.

8. **Ardán Mór** L698971

ˌardɑːn ˈmoːr F

“*Big height*”. Ó dheas de §9 thíos. *Ardán* “a height, a hill, hillock” (*Dinneen*).

9. **Garraí Chití Pharraí** L698972

ˌgari ˈxiti ˈfari F

“*Field of Cití Pharraí*”. Tá an pháirc bheag seo ag taobh an róid sa taobh thoir de bhaile na hAisléime. Is cosúil gur leagan de *Pádraig* ar nós *Padhra* nó *Parra* (Ó Corráin & Maguire 1981, 152) is bun le *Parraí*.

10. **Scrath Mhór** L700969

ˌskra ˈwoːr F

“*Big scraw*”. “Bogach mór atá ann” (F), ó dheas den bhóthar in iarthuaisceart an bhaile fhearainn agus soir ó dheas den Aisléim. *Scrath* “scraw, a layer of lea surface” (*Dinneen* sv. *scraith*) sa chiall Ultach den fhocal “caorán”, is cosúil.

11. **Clocha Sparra** L703964

ˌkl̪oxə ˈspɑːrə F

“*Sharp stones*”. “Clocha beaga scaoilte”, (F), ar mhala thuaidh an tsléibhe 230 méadar in iarthar an bhaile fhearainn. *Sparra* “spike. *Sparra cloiche*, sharp-pointed rock”.

12. **Carraig Bhreac** L703964

ˌkarik ˈvʲr̪ak F

“*Speckled rock*”. Suite i measc Chlocha Sparra (§11).

13. **Sconsa** L705963

ˈskɔNsə F

“(?)*Fence*”. “Áit ghlas - féarach” gar do mhullach an tsléibhe 230 méadar soir ó dheas de bhaile na hAisléime atá i gceist. Caithfidh sé gur thóg sé a ainm ó ghné éigin eile gar dó: *sconsa* “fence, breastwork or fort, a drain made by cutting a limited quantity of turf...” (*Dinneen* sv. *sconnsa*; cf. *Ó Dónaill*). Stockman (1974, 227 §1167): [ˈsgɔNsə], “fence”.

14. **Tobairín na Ceise Cloiche** L709952

ˌtɔbərín ə ˈkʲɛʃə ˈklaɪə I

“*The little well of the stone causeway*”. Díreach ó dheas de *Lugadoon*. “Tobairín iontach deas a bhí ann” (I). Forbairt ó fhuaimniú ar nós [kl̪ox̪ə] (Stockman 1974, 213 §1158) go [klaɪə] a shamhlaítear leis an eilimint dheireanach.

15. **Leachtaí** L709951

ˈl̪axti I

“*Memorial cairns*”. Ó dheas de *Tobairín na Ceise Cloiche*. “Chuaigh Bealach na Sochraide ón Aisléim trasna *Manraigh Frank Mhóir* [*Dooega*, mionainm §46], suas *Log an Dúin*, ar thaobh do láimhe deise agus anseo, bhí Leachtaí... áit iontach draíochta atá ann... tá na leachtaí anseo ann, leathchéad ar a laghad...” (I). Cf. *Na Leachtaí*, mionainm §10 faoi *Bolinglanna* ar an Chorrán.

16. **Bealach na Sochraide** L709952

ˌb̪aləx nə ˈsoxr̪əd̪ə I

“*The way of the funeral*”. Cabhsa ar a dtugtaí cónraí anonn go dtí an reilg i *Toberdavnet* (féach faoi *Carrickildavnet*) ón Aisléim. Féach §15 thuas. Níor thaifead Stockman an focal seo

sochraid “funeral; funeral procession, cortege” (*Ó Dónaill*); thaifead Mac an Fhailigh san ainmneach in Iorras é mar [sokri:ḁ], [soxri:ḁ] (1968, 10 §33, 140 §316).

17. Ailt / Baile na hAilte	L715952
Alth	Tithe App. §19 1828
gis gen 'aL'tʃ	Stockman 1974, 171 §1078
ba□l'ə nə hál'tʃə	Stockman 1974, 357
'aL't	C
,ba'l'ə nə hál'tə	I

“Cliff” / “the village of the cliff”. Sliocht as an amhrán *Uaisle Acla* atá i bhfoirm Stockman. Grúpa tithe in uachtar ghleann *Sruffaunnahaltia*, i ndeisceart an bhaile fhearainn. “Baile iontach mór a bhí ann” (I).

18. Cathaoir an tSóláis	L710951
,kəhí' ə 'to:lɑ:ʃ	I

“The chair of the solace”. “[In aimsir na bpéindlithe] bhíodh na sagairt ag éisteacht faoistine san áit sin... Chonaic an sagart an aolchloch, agus shuigh sé air [le linn faoistine] agus nuair a sheas sé suas, bhreathnaigh sé air agus dúirt sé ‘Bhuel, báistím anois *Cathaoir an tSóláis* ort” (I). Tá sé síos le fána, agus soir, ó Leachtaí (§15).

19. Ailt an tSagairt	L714953
,aL't ə 'tagert	I

“The cliff of the priest”. Siar ó *Ailt na Manrach* (§20).

20. Ailt na Manrach	L715953
Altnamanragh	O'Donnel RR 2; 1805
Altnamaunrough	O'Donnel RR 3; 1815
Althnamonragh	Tithe App. §19; 1828
,aL't nə mɑ:nhrəx	C

“The cliff of the ruins”. Mhóthaigh Stockman *man(n)rach* “ruin” mar [mɑ:ntɾəx] (1974, 210 §1155); féach plé ar an eilimint seo faoi *Manraghy* i Tonregee West ar an Chorrán. Tá an t-allt seo ar imeall thuaidh ghleann *Sruffaunnahaltia*.

21. **Ailt an Mhianaigh** L710952

,al't ə 'vʲiəni I

“*The cliff of the mine*”. Ó dheas de §15 thuas, in iardheisceart an bhaile fhearainn, siar ó fhoinsé *Sruffaunnahaltia*. “Bhí mianach á thabhairt anuas uaidh sin” (I).

22. **Ailt Mháire Bhreatnaí** L711952

,al't wə'r ə 'vʲrʲanhi I

“*Cliff of Máire Bhreatnach*”. Soir ó dheas de §21.

23. **Garraí na mBaintreach** L922952

,gari nə bańtʲrʲəx I

“*The field of the widows*”. Tá an garraí seo in íochtar ghleann *Sruffaunnahaltia* ar an bhruach thuaidh. “Tá baint ag na baintrí le hAilt [§17]... díbríodh [daoine] amach as an Ailt, agus de réir an dlí ag an am, ní fhéadfá duine a chur amach as a theach, gan a éadaí a bheith air, agus bhí baintreachaí ina gcónaí sa bhotháinín seo, agus bhain siad na héadaí uilig dóbhtha, agus ní raibh siad in ann iad a chur amach. Agus ansin, thóg *Pike* teach ansin dóbhtha, *Teach na mBaintreach* a bhí air... *Garraí na mBaintreach*, thug sé garraí dóbhtha” (I). “‘Calar *Phike* ort!’... ‘May you get Pike’s cholera!’ Pike was a local landlord who died from this disease” (Stockman 1974 37 §337b).

24. **Lathaigh Mhór** L723954

,lahi 'wo:r I

“*Big place of mud*”. Tá sí seo siar ó *Gubadroma* ar bhruach srutháin. *Lathach* “mud, slush; slime” (Ó Dónaill).

25. **Baile Úr** L724957

,baʲl ə u:r I

“*New village*”. Grúpa beag tithe o thuaidh de §24, siar ó dheas de shéipéal Chill Damhnait.

26. **Gabhlán** L718965

'gu:la:n I

“*Fork*”. Log idir dhá chnoc siar ó thuaidh de shráidbhaile an Doirín.

27. **Poll an Choillín** L720966

ˌpɔːl ə ˌxiːlʲinʲ I

“Hole of the little wood”. Ag barr na bpáirceanna atá ar imeall thuaidh shráidbhaile an Doirín.

28. **Seanphunta** L723960

ˈʃanˠəntə I

“Old pound”. Cf. *The Pound*, mionainm §2 faoi Carrickildavnet. Is leagan malartach é *punta* de *punt* “(of enclosure) pound” (Ó Dónaill). Tá sé seo siar ó shéipéal Chill Damhnait.

29. **Gob na gCearc** L721973

ˌgɔːb nə ˈɡʲark I

“Point of the hens”. An chéad ghob tíre siar an cósta ó *Gubpaudeenshaneneese*.

30. **Ailt Mhór** L713962

ˌaːlʲtʲ ˈwoːr I

“Big cliff”. Talamh chrochta siar ó §26 thuas.

31. **Na Guaigíní** L715963

ˌnə ˈgoəɡʲinʲi I

“The (?)fairy eminences”. Talamh thar a bheith sléibhtiúil soir ó thuaidh de §30. Féach plé ar an eilimint seo faoi *Guaigín*, mionainm §43 faoi Carrowgarve. Féach an mionainm inchurtha *Guaigíní*, a taifeadadh i Mountain Common in Inis Toirc mar [ˈgoːɡjɛnʲi]. Leagan de *gruaigín* atá molta (cf. mionainm §86 faoi Keel West).

32. **Gleann (?)Cua** L719972

ˌglɛn ˈkoː C, I

“Cua’s valley”. Oirthear shráidbhaile *Breanaskil*. Foirm Bhéarla atá san fhoirm fhuaimnithe, is léir. Buille mór faoi thuairim atá san fhoim mholta bunaithe ar leagan peata d’ainm naoimh fhirinn; ní mholfaí *ceo* ar an fhuaimniú. Féach fosta *cobha* “mistiness of vision (from hardening of eyeballs)” (Ó Dónaill). Féach cuid samplaí den ainm pearsanta faoin ainm oileáin *Inishcooa* in Inse Mó (Imleabhar 2).

33. **Na Clocha Briste** L718970

,nə klɔxə 'bʲrʲiʃtʲə I

“*The (?)loose stones*”. Ó dheas agus suas an mhala ó §32. *Briste* “broken” (Ó Dónaill) sa chiall “loose”?

34. **Garraí Andy** L713967

,gari 'andi I

“*Andy’s field*”. An garraí deireanach i dtreo an chnoic ó dheas de *Breanaskil*. Tá ballóga taobh leis.

35. **Béal an Mháma** L716964

,bʲe:l ə 'wɑ:m I

“*The mouth of the mountain pass*”. Siar ó dheas de §26 thuas.

36. **Feadán Leathan** L706971

,fʲida:n 'lʲahən H

“*Broad stream*”. Tugtar é seo ar chrobhshruthán de chuid *Abhainn an Ghabhláin* (§1). Reáchtálann sé aneas.

37. **Garraí Hughie Phaitín** L708971

,gari hjuwi 'faʲin H

“*Hughie Phaitín’s field*”. Suite ar bhruach thiar §36.

38. **Cillín na bPáistí** L713975

,kʲilʲinʲ ə 'bɑ:ʃtʲi H

“*The graveyard of the children*”. Suite i ngabhal theas an acomhail idir bóthar na hAisléime agus bóthar an Doirín.

39. **Calaí Beaga** L714973

,kali 'bʲogə I

“*Small landing-places*”. Cósta thiar theas *Granaghan* atá i gceist. Iolra de *caladh* “landing-place” (Ó Dónaill).

40. **Log an Duine Mhairbh** L722974

,log ə dínə 'warə H

“The hollow of the dead person”. Amach ó chósta *Gubpaudeenshaneneese*.

41. **Gaoth Mór** L720976

gi: 'mo:r H

“Big estuary”. Deán nó “cuisle sáile” (H) sa ghlár ag lag trá, soir ó thuaidh de *Gubagranaghan*. *Gaoth* “estuary” (*DUP* 153 sv.).

42. **Gaoth Mhac** L715974

gi: 'vak H

“Mack’s estuary”. Deán ar an chladach ag bun *Abhainn an Ghabhláin* (§1).

43. **Maide Dubh** L716972

,madə 'du H

“Black piece of timber”. Tugtar é seo ar chuid de chósta theas *Granaghan*. *Maide* “stick” (*DUP* 154 sv.), “... a piece of timber; wood; a length of bog timber...” (*Dinneen*).

44. **Maidí Briste** L714972

,mad i 'br'isti H

“Broken pieces of timber”. Ó dheas de §39.

45. **Fionnchoraidh** L708972

'f'inxari C

“White (?)rocky crossing place”. Ceantar ar bhruach thiar *Feadán Leathan* (§36), ina chuid thiar de shráidbhaile *Breanaskil*. An réimír *fionn* “white” móide claonfhoirm de *cora* “weir; rocky crossing place in river” (*Ó Dónaill*).

46. **Tinkers’ Road** L707973

,tinkərz 'ro:d H

Cabhsa ar thaobh theas bhóthar na hAisléime.

47. **Carraig an Ghabhair** L723974

ˌkarəɡ ə ˈɣauwər H

“*The rock of the goat*”. Tá an charraig seo amach ó chósta thoir *Gubpaudeenshaneneese*.

48. **Garraí Sheáin Eoinín** L715977

ˌɡari hjaːn̪ ˈuːn̪in̪ H

“*Field of Seán Eoinín*”. Ar chósta thuaidh *Granaghan*. I dtaca le fuaimniú an ainm *Eoin*, féach *Carraig Eoin*, mionainm §38 faoi Carrowgarve.

49. **Abhainn an Ghréasaí** L716978

ˌauwəN̪ ə ˈɣr̪eːsɪ I

“*The river of the cobbler*”. Tá an sruthán seo ar theorainn thuaidh an bhaile fhearainn le Sraheens.

50. **An Charraig** L720972

Corrig Tithe App. §19 1828

ər̪ ə ˈxarɪk Stockman 1974, 173 §1078

ˈkarək C

“*The rock*”. Tá an grúpa beag tithe seo ina chuid thoir de shráidbhaile *Breanaskil*.

Dooega

L677986

1. Dooaga	Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
2. Dooega	Reg. Deeds Lib. 268, 231 §169693	1770c
3. Duega	Mackenzie xiv	1776
4. Dooega	O'Donnel RR 1	1777
5. Dooaga	O'Donnel RR 2	1805
6. Duega	Arrowsmith	1811
7. Dooega	O'Donnel RR 3	1815
8. Dooega	Tithe App. §19	1828
9. Dooega	Bald 12	1830
10. Dhuega	ST (ALSO)	1838
11. Dooega or Duega	Rev. Dwyer (ALSO)	1838
12. Dubh-Éige 'black surface land '	ALSO (JO'D)	1838
13. nDuibhéige, mo léan gan mé i	CSBÉ 26.265	1938c
14. nDuibhéige, i	CSBÉ 86.200	1938c
15. Dumha Éige	GÉ 97	1989
16. Dumha Éige	IROL 35 §98	2004
17. Nḡ 'we:ǵə, gan mé i	Stockman 173 §1079	1974
18. du 'e:ǵə	C, Q	2003
19. du e:ǵə 'hír əgəs		
du e:ǵə 'hiər	Q	2003
20. ,auw 'xu 'e:ǵə	Q	2003

“It contains 3,761a. 1r. 7p... It is all a mountain bog and pasture, excepting about 300 acres reclaimed... There are three villages, situated in the south of the townland; they are Camport, Dooega and Pollbaun” (ALSO). De réir an fhaisnéiseora, ba ghnách le daoine sráidbhaile *Dooega* a dheighilt idir thiar agus thoir (foirm 19). Tagraíonn foirm 20 d’abhainn a éiríonn ar shleasa theas Chnoc Mionnáin (féach *Knock Minnaun* faoi mhionainmneacha thíos) agus reáchtálann aduaidh nó go mbaineann sí an fharraige amach ag *Ballyhawney Harbour* gar don sráidbhaile. Tá *An Aisléim* - sráidbhaile eile - in oirthear an bhaile fhearainn.¹¹

¹¹ Is forbairt ó *easléim* atá san ainm seo: Ó Máille 1962b, 53. Féach faoi *Ashleam* thíos.

Tá gach uile cheann de na bailte fearainn seo a leanas ar an chósta, agus tá gaineamhlach suntasach ann i ngach cás, ach amháin Dooega. Léirítear sráidbhaile Dooega i Dooega féin ag ceann trá duirlinge ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí, áfach: Doohooma, Dooyork, Doolough agus Dooriel i bparóiste Chill Chomáin, i mbarúntacht Iorrais; Dooega, Doogort West, Doogort East, Dookinelly (Thulis) agus Dookinelly (Calvy) sa pharóiste seo; agus Doovilra i bparóiste Chill Ghaobhair i mbarúntacht Mhuraisce.¹²

Tá an bhuneilimint fhirinsneach *dumha* “mound, tumulus, barrow; heap, pile in general” (*DIL* sv. *duma*) le sonrú san ainm Dooleague i bparóiste intíre Oileán Éadaí: *Dumha Liag* “mound of the (head)stones”, ainm a bheadh ag teacht le bunbhríonna an fhocail, dar leat. Ar fhianaise thopagrafach na logainmneacha eile thuasluaite, baineadh úsáid fhollasach as *dumha* sa chiall “sand-dune/sandbank” sna samplaí cósta. Go díreach, is léir gur fhás an eilimint bhaininsceach *dumhach* “sandbank, but used like *duma* for bank or mound in general” (*DIL* sv. *dumach*) ó *dumha* i gcéaduaire. Mhínigh Ó Donnabháin *dumha* mar “sandbank” sna hainmleabhair i gcuid mhaith de na cásanna thuasluaite.

Tá *dumhach* féin coitianta i logainmneacha áitiúla. Féach Aghadooey Glebe agus Dooghbeg i bparóiste Bhuiríos Umhaill; Rosdoagh i bparóiste Chill Chomáin agus Dooghmaeon i bparóiste Chill Ghaobhair.

Níl srónaíl le sonrú ar na foirmeacha fuaimnithe de na logainmneacha sin in Acaill a bhfuil *dumha* nó *dumhach* iontu, fiú i leaganacha fuaimnithe a bhailigh Stockman. Ní hábhar scime dúinn é áfach. Féach “nasalisation is confined to the older generation...” (Stockman 1974, 347 §1584).

Cionn is go mbíonn na heilimintí *dumha* agus *dumhach* in áit neamhaiceanta, de ghnáth, sna hainmneacha thuasluaite, is minic nach léir ó leagan stairiúil amháin go leagan stairiúil eile cé acu atá i gceist. Féach, mar shampla, leaganacha stairiúla an ainm Dooghmaeon, ar nós na foirme is luaithe, *Doymaccone*, ón bhliain 1585 (*Fiants Eliz.* §4844). Is féidir go raibh malartú eiliminte ar siúl, i gcorrchás; féach foirmeacha ar nós *Dowghoma* (*CPR* Jas I 76a, 1605) ón 17ú haois den ainm Doohooma, a bhfuil *Dumha Thuama* socraithe mar an leagan Gaeilge de (*GE* 97). D’fhéadfadh an malartú seo tarlú go héasca de bharr easpa béime. Rud eile de, tá leaganacha fuaimnithe againn

¹² Ní féidir foirmeacha stairiúla na n-ainmneacha sin nach mbaineann go díreach leis an saothar seo a liostú anseo, ceal spáis.

den eilimint *dumhach* san ainm Dooghbeg mar [dɔf] - is féidir gur mhol Ó Donnabháin féin an bunús contráilte *Dumha Beag* don ainm seo mar gheall air - rud a chuirfeadh leis an mheascadh.¹³ Fuaimnítear an eilimint *dumha* mar [dɔv] i gcuid foirmeacha fuaimnithe den ainm Doovilra; féach fuaimniú na heiliminte *dumhach* san ainm Dooghmakeon san fhoirm seo ó 1958: [dɔv̥ i 'kʰo:n] (*LASID* 1 xvii §52).

Séimhítear túschonsan an cháilitheora i samplaí ar nós Dooyork < *Dumha Dhearc* agus Dooriel < *Dumha Fhríl* i bparóiste Chill Chomáin: léiriú ar úsáid na samplaí sin i gclaontuisil, is dóiche, seachas léiriú gur bhaininsneach a bhí *dumha* sa pharóiste sin. Ní shéimhítear an dara heilimint sna hainmneacha *Dumha Goirt* agus *Dumha Cinn Aille* sa chaint in Acaill (Stockman 1974, 173 §1080) agus is féidir talamh slán a dhéanamh de gur leagan firinsneach den bhuneilimint atá sna samplaí sin.¹⁴ Léiríonn leaganacha fuaimnithe den ainm ceantair *Dumha Chaocháin*, “[comprising] the four Gaeltacht townlands of Kilgalligan, Stonefield, Carrowtigue an Portacloy” luaineacht i séimhiú thúschonsan an dara heilimint: tá an leagan *Dumha Caocháin* coitianta go leor sa chaint (Ó Catháin & O’Flanagan 1975, 275).¹⁵ Tá sé feicthe againn a ghiorra agus atá *dumha* agus *dumhach* dá chéile i bhfuaimniú i suíomh neamhbhéimnithe; is féidir gur imir inscne an fhocail *dumhach* tionchar ar inscne na heiliminte *dumha*, i gcuid cásanna.

I measc buillí eile faoi thuairim don dara heilimint san ainm Dooega, féach *féige* “top, summit” (Ó Dónaill), “the top, the summit (of a house or hill); a rogue [O’Bruadar’s Poems]” (*Dinneen*). Eilimint sách neamhchoitianta atá inti (ach cf. *Mag Féige* sa *Lebor Gabála* v 312 §593a); an dtiocfadh dó gur thagair sí do shuíomh an dúin rinne atá siar an cósta ón sráidbhaile ag L666986? Ar ndóiche bheadh an séimhiú ar thúschonsan an dara heilimint san fhoirm *Dumha Fhéige*. Bheadh cuid féidearthachtaí

¹³ Mínítear an fuaimniú seo faoin ainm sin.

¹⁴ Níl ceachtar acu sa Ghaeltacht: an féidir go bhfuil a shliocht sin ar a bhfuaimniú? Úsáideann na faisnéiseoirí Gaeltachta ar labhair mise leo leaganacha Béarla d’ainmneacha Galltachta: féach tuilleadh sa Réamhrá agus san Intreoir. Níor mhiste a rá fosta go bhfuil samplaí ann d’easpa séimhithe le sonrú sa chaint in Acaill, ní áirím anseo ach *Acaill Bheag* / Achillbeg Island; i dtaca le luaineacht inscne féach *An Chloigeann* / Claggan; féach tuilleadh sna Nótáí Canúna.

¹⁵ *Dukighan* sa *CPR* Jas I 76a, 1605; *Dowkeoghane* sa *Strafford Inq.* §57, 1635; *Dowkeeghan* sa *CPR* Jas I 344b, 1617. Tá an leagan malartach [du:n'ki:xɑ:n̩] coitianta go leor sa chaint ag cuid daoine, chomh maith.

ann, sa chás sin, ní áirítear anseo ach: (i) gur leagan eisceachtúil baininsneach den fhocal *dumha* a bhí sa logainm: faoi mar atá ráite, is leaganacha firinsneacha atá le sonrú sna logainmneacha eile a bhfuil sé iontu sa pharóiste seo, áfach; (ii) gur rian d'úsáid an ainm i gclaontuisil é an séimhiú: féach fosta go leanann an chuid seo d'Acaill, agus An Corrán, an cleachtas Ultach sa tuiséal tabharthach sa chaint (Stockman 1974, 351 §1603); cf. samplaí i mionainmneacha áitiúla, ar nós *Cnoc Bhán* [,krɔk 'wɑ:n] i *Bunacurry*; *Gob Fhada* [gɔb 'ɑdə] i *Salia*; agus *Feadán Bhuí* [,f'ida:n 'wi:] i *Bunanioo* ar an Chorrán.

Ní thagann na féidearthachtaí eile, i dtaca leis an dara heilimint, go héasca leis an fhianaise ach, ina measc, má ghlacaimid le cailleadh consain, tá *éigne* “salmon; figurative: hero, champion” (*Ó Dónaill*; ainm pearsanta?) agus, gidh nach dóiche é, leagan den ainm pearsanta fireann *Éigneach* (cf. *Ó hÉignigh*, “a small but once powerful sept of Oriel”; MacLysaght 1985, 153). Ar ndóiche, is mór an cathú atá ann, i bhfianaise ainmneacha le *dumha* i mbarúntacht Iorrais, a mhaíomh gur ainm tearc duine ann féin é *Éige*, nach bhfuil d'fhasach againn dó ach an logainm seo.

Altderg	An tAllt Dearg	
F652012	“the red cliff”	
1. Aultdarrig	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Alt Dearg ‘red cliff’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,alt 'd̪ar̪əg	H	2003

Gob carraigeach tíre ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn, gar don teorainn le *Dookinelly* (*Thulis*).

Ashleam	An Aisléim	
L695972	“the (place of the)(?)waterfall”	
1. Slieve Ashleame	Taylor's Map	1793
2. Asleam Point	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Aisléim ‘a rebound’	Áitiúil (ALSO)	1838
4. ə 'naʃl̪e:m̪	Stockman 357	1974
5. ən 'aʃl̪e:m̪	C	2003
6. ,ba'l̪ə nə 'haʃl̪e:m̪ə	F	2003

Dumha Éige

Féach *Portnahally or Ashleam Bay* thíos. Ní léirítear ainm an tsráidbhaile seo ar an léarscáil sé horlaí. Deirtear gur baile óg é agus gur tháinig daoine isteach anseo thart ar 150 bliain ó shin (F). Ní léirítear ach trí theach sa cheantar ar fad ar léarscáil an *Griffiths Valuation*, rud a ligfeadh dúinn dáta measartha cruinn a chur le mionainmneacha an tsráidbhaile seo atá liostaithe thíos agus faoi Derreen.

Is forbairt ó *easléim* atá san ainm (Ó Máille 1962b, 53): féach plé faoi *Portnahally or Ashleam Bay* thíos. Tugtar *Bealach na hAisléime* ar an bhóthar ó Dooega go Cloghmore.

Ballyhawny Harbour

Bun na hAbhna

L670986

“the bottom of the river”

1. Ballahowney Harbour	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Baile na hAbhna ‘the town of the river’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,bɒn ə 'hɑunə	Q	2003

An port a reáchtálann an *Dooega River* isteach ann, siar ó dheas de *Pollbaun*. Tá go leor féidearthachtaí ann i dtaca leis an fhoirm oifigiúil Bhéarla ach is féidir go bhfuil sí bunaithe ar mheancóg chló.

Black Lough

An Loch Dubh

F689007

“the black lake”

1. Black Lough	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch Dubh	ALSO (JO'D)	1838

Tá an loch seo in oirthuaisceart an bhaile fhearainn gar don teorainn le Cashel.

Bunnafahy

Bun na Faiche

L696954

“the bottom of the green”

1. Bunnafahy	Bald 12	1830
2. Bunnafahy	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Bun na Faithche ‘the end of the green or level’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,bɒn ə 'faɪxə	E, F, I	2003
5. ,bɒn ə 'fäɪxə	H	2003

Grúpa beag tithe i ndeisceart an bhaile fhearainn. Léirítear an t-ainm seo ar an léarscáil sé horlaí ag gob tíre ag L686963 ach tá sé seo iomlán contráilte. In ainmneacha bailte fearainn, ní hionann agus mionainmneacha, baineann *faiche* “green, lawn; (playing-)field” (Ó Dónaill) le lios, go minic (Joyce i 297).

Oileán Acla

Camport

L675988

Camport

“*crooked harbour*”

1. Campurt	Bald 12	1830
2. Comport	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Camport ‘crooked port or harbour’	ALSO (JO'D)	1838
4. 'kamport	C, F, Q	2003
5. 'kamport	Q	2003

Thóg an sráidbhaile seo a ainm ón chuas farraige ar a bhfuil sé suite; féach thíos. Ní shéimhítear túschonsan an fhocail *port* sa chaint, is cosúil, faoi thionchar na réimíre *cam* “in compounds, bent, crooked” (*Dinneen*).

Camport Bay

L673985

Camport

“*crooked harbour*”

1. Compurt Bay	ST (ALSO)	1838
2. Compurt Bay	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Cam-Phort ‘crooked port’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,kamport 'mo:r	Q	2003

Cuas farraige i gcruth crú capaill a bhfuil trá ar a chósta thuaidh. Féach fosta mionainm §71 thíos.

Carricknacruboge

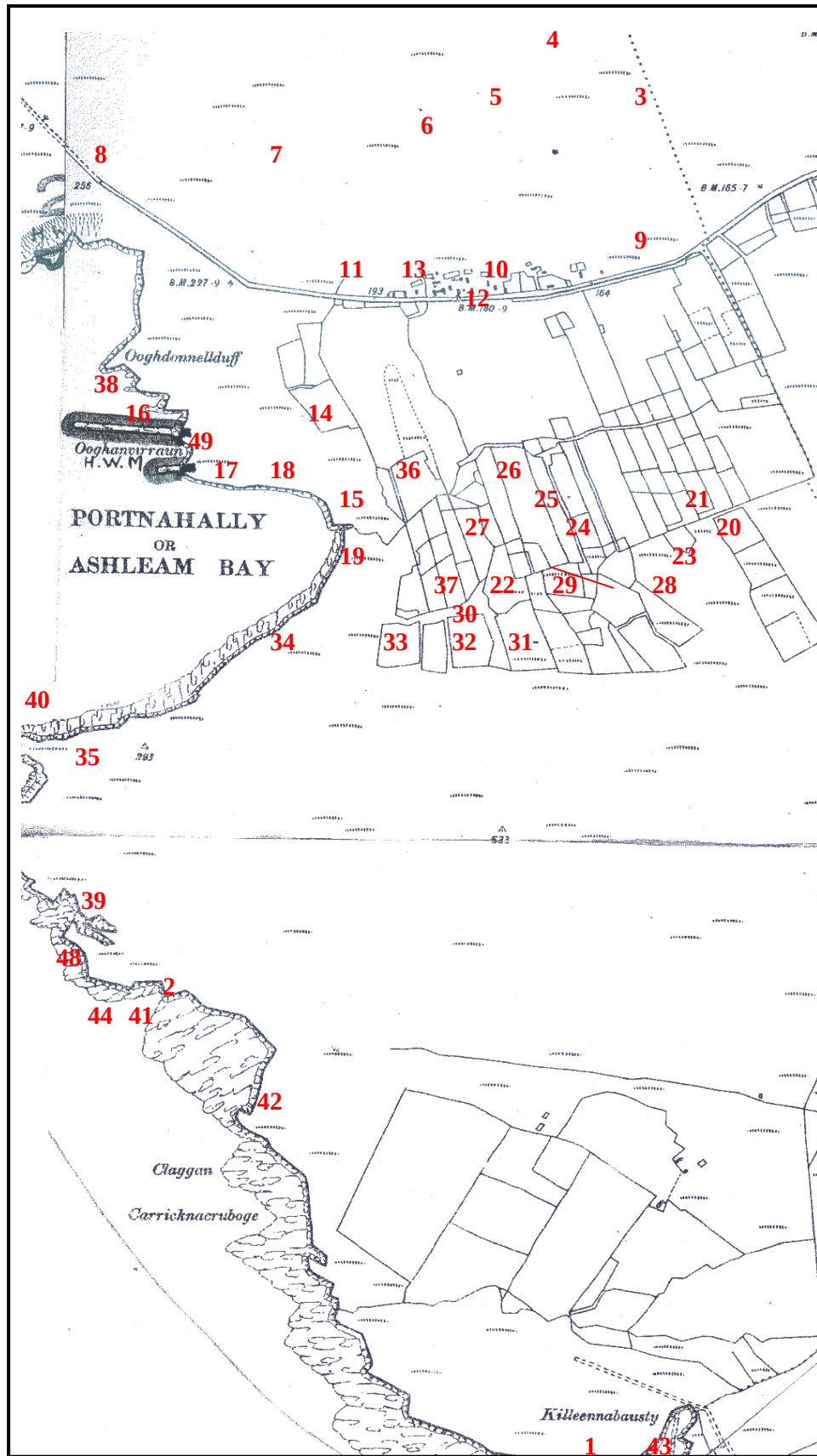
L691953

Carraig na gCrúbóg

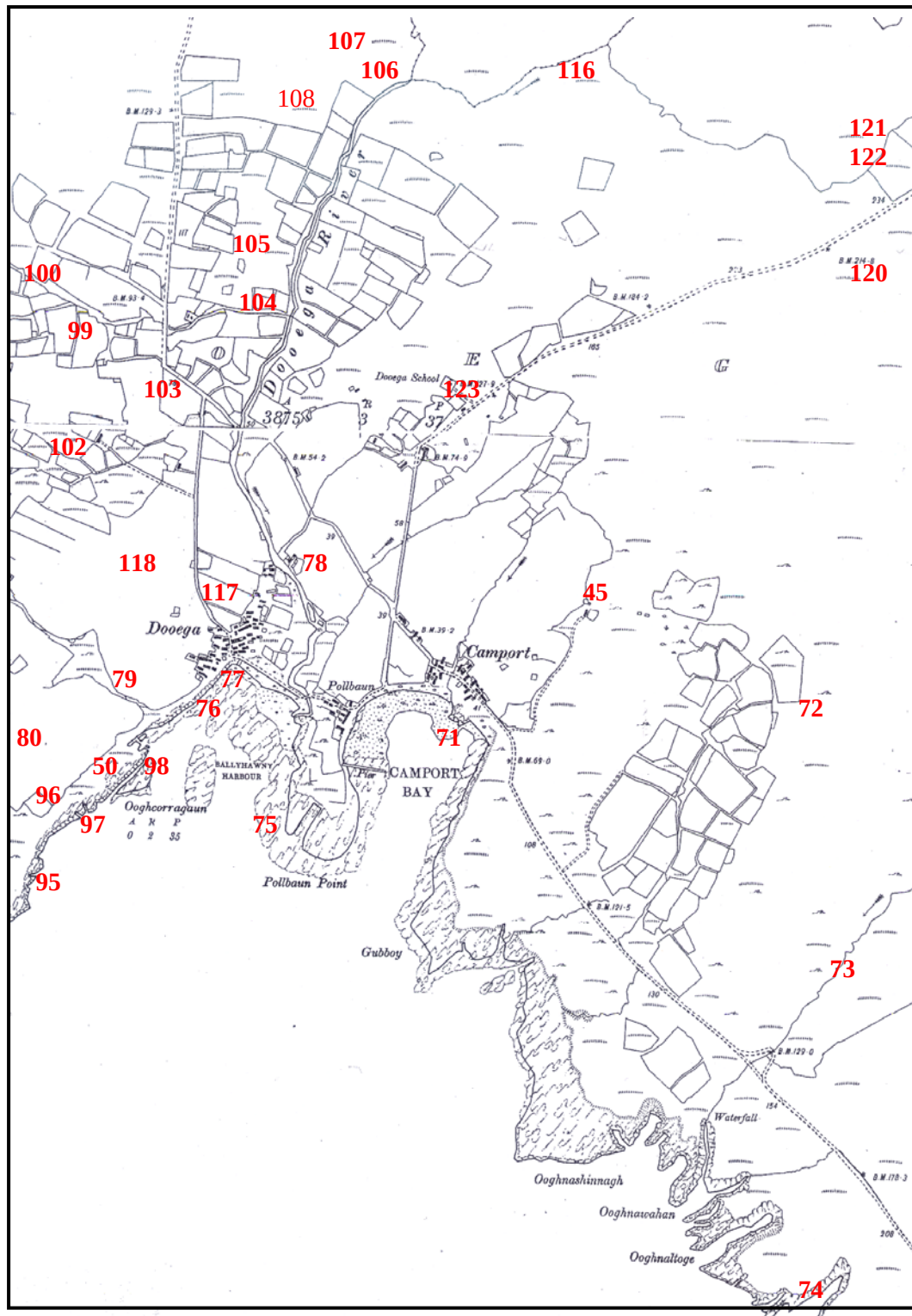
“*the rock of the spider-crabs*”

1. Carrignacruboge	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraic na gCrúbóg ‘the rock of the crabs’	ALSO (JO'D)	1838

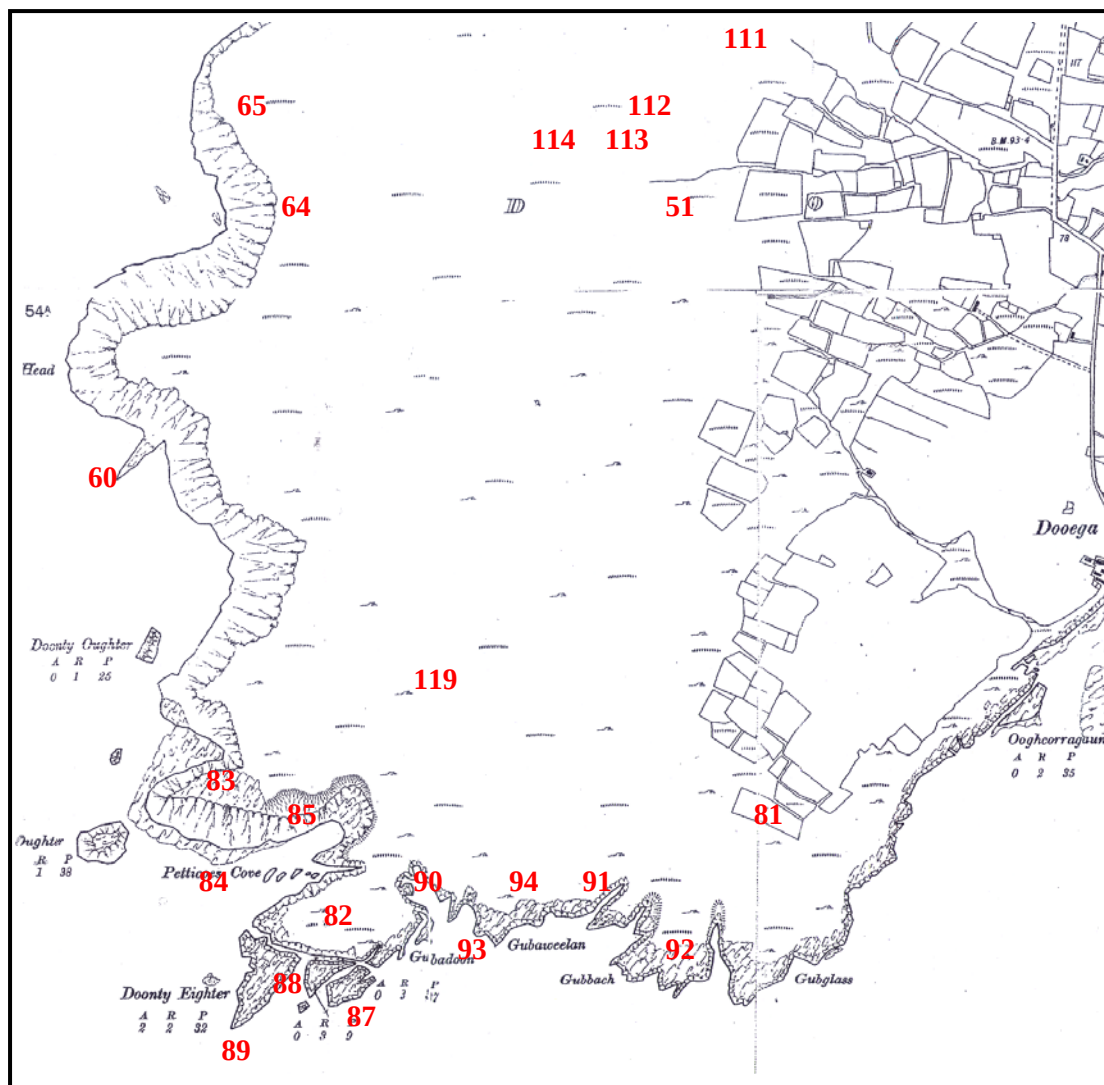
Tá an charraig seo ar chósta theas an bhaile fhearainn.

Suíomh logainmneacha i gceantar na hAisléime, in oirthear Dhumha Éige

Suíomh logainmneacha i gceantair shráidbhaile Dhumha Éige, Champoirt agus an Phoill Bháin

Suíomh logainmneacha in iardheisceart Dhumha Éige

Claggan

L689955

1. Claggan

2. Claigeann 'a round rocky hill'

An Cloigeann

"the round hill"

Áitiúil (ALSO)

ALSO (JO'D)

1838

1838

Breatar an t-ainm seo isteach ar an chósta díreach ó thuaidh de *Carricknacruboge* ar an léarscáil sé horlaí. Níl sé ach leathmhíle ar shiúl ón bhaile fearainn Claggan ach sa chás seo, is cosúil gur mullán 6 méadar in airde atá i gceist. Luaitear áit darb ainm *Tonaclaggan* le deisceart an bhaile fhearainn seo san Ainmleabhar, ach níor léiríodh riamh é ar an léarscáil sé horlaí: "in the south of Doogga and west of Claggan. There is a Trigl. Station on this point". Tá cuid luaineachta in inscne na heiliminte *cloigeann* go háitiúil; moltar leagan firinscneach.

Dooega Head

L647989

1. Dhuega Head

Áitiúil (ALSO)

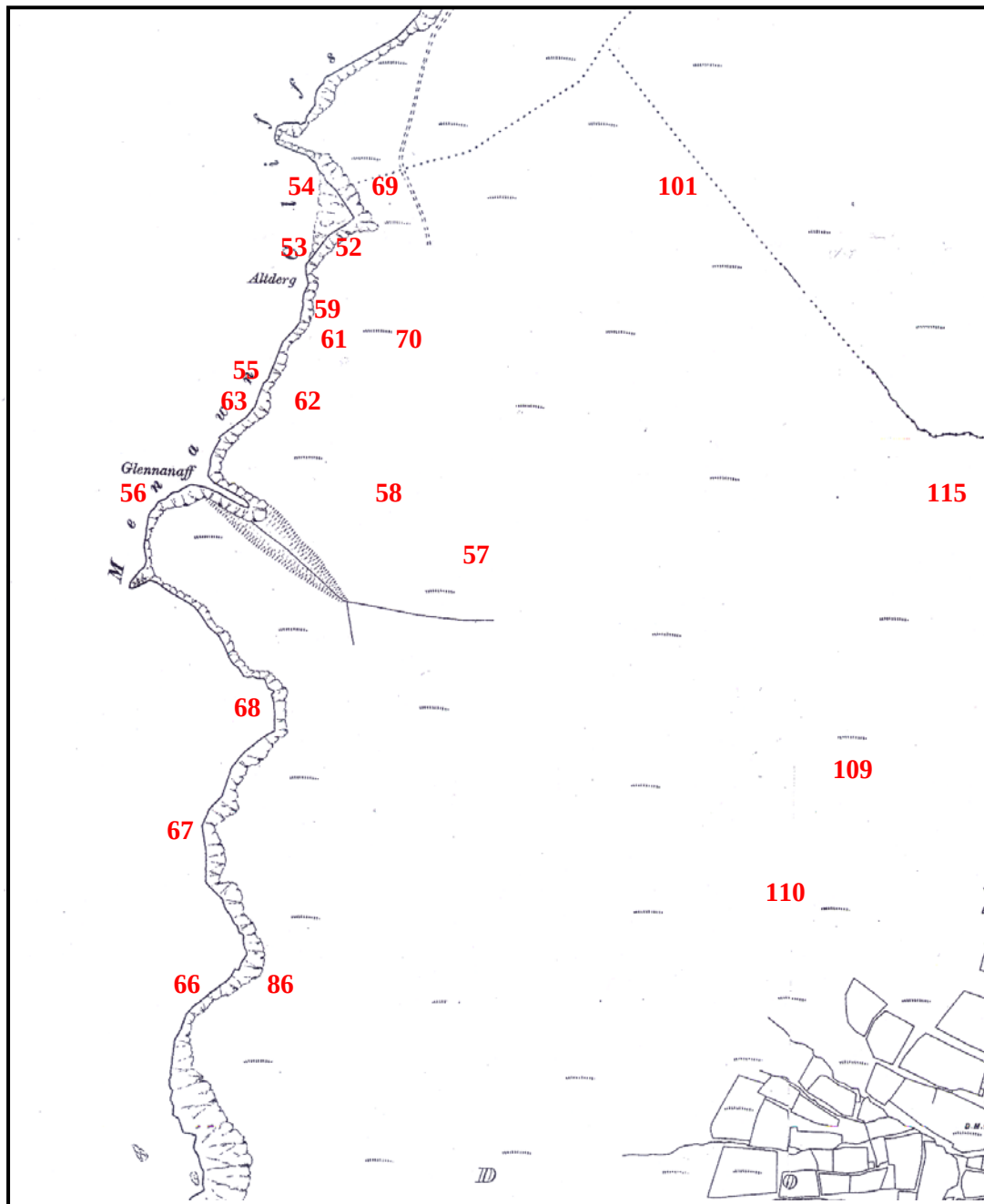
1838

2. ,du e:ǵə 'həd

Q

2003

Ceann thiar an bhaile fhearainn. Is féidir gur *Ceann Dhumha Éige* is bun leis an ainm.

Suíomh logainmneacha in iarthuaisceart Dhumha Éige

Dumha Éige

Dooega River

L670995, F681020

Abha Dhumha Éige

“river of Dumha Éige”

1. Dhueega R.	Áitiúil (ALSO)	1838
2. ,auw 'xu 'e:ǵə	Q	2003

Éiríonn an abhainn seo ar shleasa theas Chnoc Mionnáin, i Mweelin, agus reáchtálann aduaidh nó go mbaineann sí an fharraige amach ag *Ballyhawney Harbour*. Féach sampla eile den fhoirm *abha* faoi *Tonreege River* i Slievemore.

Doonty Eigher

L652980, 654980

Na Dúinte Íochtair

“the forts, lower”

1. Kan Minnaane	Bald 11	1830
2. Doontey Eigher	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Na Dúinte Íochtair ‘the lower doons’	ALSO (JO'D)	1838
4. 'du:ntri	C	2003
5. ,nə 'du:n'ti 'i:xtər'	H	2003
6. ,nə 'du:nti	Q	2003

Trí charraig san fharraige (féach mionainmneacha §87-9 thíos), amach ó chosta an bhaile fhearainn, atá i gceist: cf. *Doonnaglass* faoi Carrowgarve thuas. Leagan malartach iolra de *dún* “fort” (Ó *Dónaill*) a mhol an Donnabhánach; *dúntaí* an fhoirm a úsáidtear anois. Tá fíordhún díreach ó thuaidh de na carraigeacha ar thír mór; féach *Gubadoon* thíos.

Tagraíonn foirm 1 ó cheart don ghob tíre a bhfuil na carraigeacha seo suite amach uaidh. Tá *Knock Minnaun* píosa maith ó thuaidh, i mbaile fearainn Dookinelly (*Thulis*).

Doonty Oughter

L650987, 649983

Na Dúinte Uachtair

“the forts, upper”

1. Doontey Oughter	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Na Dúintidhe Uachtair ‘the upper doons or mounds’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,nə 'du:n'ti 'u:xtər'	H	2003

“Rocks in the west of Dooega townland” (ALSO), amach ó chósta an bhaile fhearainn, agus siar ó thuaidh de *Doonty Eigher*.

Glennanaff

F654007

Gleann na nDamh

“valley of the oxen”

1. Glenanaff	Bald 11	1830

Oileán Acla

2. Glenanoff	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Gleann na nDamh ‘the valley of the oxen’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,ǵíl aN ə 'nɔv	H	2003

“The true name is said to be *Alt na nDamh* ‘the hillside or cliff of the oxen’” (ALSO). Gleann crochta in iarthuaisceart an bhaile fhearainn a bhfuil sruthán beag ann, a bhaineann an fharraige amach ag uaich bheag shuntasach farraige, atá i gceist.

Gubadoon	Gob an Dúin	
L654982	“the headland of the fort”	
1. Gubadoon	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob a’ Dúin ‘the point of the fort’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb ə 'du:n	C, H	2003

Tá an dúin gar do chósta theas an chinn tíre seo (L653982), atá ó dheas de *Dooega Head*.

Gubaweelan	Gob na bhFaoileán	
L656982	“the headland of the seagulls”	
1. Gubnafeelawn	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob a’ Mhaoláin ‘beak or point of the round hill’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb ə 'wila:n	C, H	2003

Tá cnocán 25 méadar ar airde díreach ó thuaidh den ghob seo, ach shílfeá ar fhoirmeacha 1 agus 3 gur ginideach iolra a cháiligh an chead eilimint.

Gubbagh	Gobach	
L658981	“place of headlands”	
1. Gubbagh	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gobach ‘snouty, beaky’	ALSO (JO'D)	1838
3. 'gɔbəx	H	2003

Nuair a chuirtear an iarmhír *-ach* le hainmfhocal bíonn ciall áitreabhach i gceist, go minic (cf. *carnach* “place of stones”, *PNI* 4, 67), agus ciall chnuasaigh chomh maith. Tá an chuid seo den chósta, soir ó *Gubadoon*, creimthe carraigeach. Is féidir, ina dhiadh sin, gur substainteach de *gobach* “pointed” (Ó Dónaill) atá i gceist (foirm 2).

Gubglass	An Gob Glas / Gob Liath	
L662980	“the green/grey headland” / “grey headland”	

Dumha Éige

1. Gubglass	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Glas ‘green beak’	ALSO (JO'D)	1838
3. gɔb 'glas	C, H	2003
4. gɔb 'liə	Q	2003

Tá an gob tíre seo díreach soir ó *Gubbagh*. Glas “green...; grey (as a horse, cloth, stone, etc.); bluish-grey...” (*Dinneen*).

Gubboy

An Gob Buí / Gob Rua

L674982

“the yellow headland” / “red headland”

1. Gubwee	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Buidhe ‘yellow beak or point’	ALSO (JO'D)	1838
3. gɔ 'bwi :	C	2003
4. ,gɔb'ruə	Q	2003

Tá an gob seo ag ceann thoir theas *Camport Bay*, agus díreach soir, chóir a bheith, ó *Gubglass*. Is dóiche go bhfuil dhá ainm measctha suas anseo; tugann muintir na hAisléime an t-ainm oifigiúil air, ach tá tuairim eile ag muintir Dhumha Éige!

Killeennabausty

Cillín na bPáistí

L695949

“the graveyard of the children”

1. Killeenabaustia	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Cillín na bPáiste ‘little church or burial place of the children’	ALSO (JO'D)	1838
3. kílín ə 'bɑ:ʃtí [sic]	C	2003

Tá an cillín seo gar do teorainn theas an bhaile fhearainn, ar an chósta ó dheas den bhóthar go sráidbhaile Dhumha Éige.

Knockmore

Cnoc Mór

L691994

“big hill”

1. K. More	CM (ALSO)	1838
2. Cruckmore	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Cnoc Mór ‘big hill’	ALSO (JO'D)	1838

Tá an cnoc seo in oirthuaisceart an bhaile fhearainn ar an teorainn le Sraheens. Tá sé 337 méadar ar airde. *Cnoc* “a hill, a height, a mountain” (*Dinneen*).

Ooghanvirraun

Uaich an Bhioráin

L677968

“the cove of the narrow point”

1. Ouenavarrawn	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh an Bhiorráin ‘the cave of the small point’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,oiə'v'irɑ:n	F	2003

“*Biorrán* signifies ‘a narrow point’. It also means ‘a sprat’” (ALSO). Tá an míniú deireanach ag Ó Dónaill ar *bioránach*, ach is léir gur forbairt ó *bior* “point” nó *biorán* “pin” (*ibid.*) atá i gceist anseo, nó tagraíonn an t-ainm do chuas, díreach ó thuaidh de *Portnahally* or *Ashleam Bay*, a bhfuil staca ard tanaí suntasach carraige mar ceann thuaidh aige. Tugtar [,ðə kwɪn ɔv ðə 'wɛst] ar an charraig seo anois. Féach fosta ainm gaolta faoi §16 thíos. Féach plé ar an eilimint *uaich* “cove” faoi *Uaich Uí Fhríle*, mionainm §1 faoi Achillbeg Island.

Ooghcorragaun

Uaich an Charragáin

L667986

“cove of the (?)rocky place”

1. Oueacarrgawn	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh Chorrágáin ‘Corrigan’s cave’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,o:ʰə 'xɔrəɡɑ:n	Q	2003

Tá an cuas beag seo siar ó dheas de shráidbhaile Dhumha Éige. Dar leis an Donnabhánach, tá sí cáilithe ag an ainm pearsanta fireann *Corragán*; tá an eilimint *carragán* “áit charraigeach” nó “carn cloch” coitianta go leor go háitiúil, áfach: féach mar shampla Corragaun i bparóiste Bhuiríos Umhaill.

Ooghdonnellduff

(?)Uaich Dhónaill Dhuibh

L686971

“Dónall Dubh’s cove”

1. Ouenadonaldhu	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Abhainn Dhomhnaill Duibh ‘Black Daniel’s river’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,o:ʰo:nəL 'xu [sic]	Q	2003

“These are hardly names at all” a scríobh Ó Donnabháin ag an phointe seo san Ainmleabhar, agus b’fhéidir go léiríonn a fhoirm Ghaeilge gur ag cailleadh spéise a bhí sé. Tá an cuas farraige seo ó thuaidh de *Ooghanvirraun* agus ó thuaidh de *Poll na gColm* (§38 thíos). Ní léir gurbh ann den nath cainte *dónall dubh* “raven” (Ó Dónaill sv. *dónall*2) in Acaill; leantar san fhoirm mholta den Donnabhánach.

Dumha Éige

Oogharraunbaun

Uaich an Ghearráin Bháin

L686971

“the cove of the white horse”

1. Ouegurraunbawn	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh an Ghearráin Bháin ‘the cave of the white horse’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,oihiɾɑ:n'wɑ:n	F	2003

Cuas farraige díreach siar ó bhaile na hAisléime. Leagan áitiúil de *gearrán* “gelding; (male) horse; pack-horse; small horse, nag” (*Ó Dónaill*) atá san fhuaimniú; cf. [g̊ ɔɾɑ:n] “horse” ag Stockman (1974, 46 §435). Is dóiche le Réamann gur carraig san aill gheal ar an chósta anseo atá i gceist leis na heilimintí cáilithe. Níor léiríodh an t-ainm seo ar an léarscáil sé horlaí riamh.

Ooghnadarve

Uaich na dTarbh

L697949

“the cove of the bulls”

1. Ouenadarragh	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh na dTarbh ‘the cave of the bulls’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,o: nə 'dɑrəv	F, I, H	2003

Tá an uaich seo léirithe ag F687959 ar an léarscáil sé horlaí, ach is ar chósta theas an bhaile fhearainn gar don teorainn le Claggan ba chóir dó a bheith léirithe (H).

Ooghnahtoge

Uaich na hAlltóige

L681975

“the cove of the small cliff”

1. Ouenalthoge	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh na hAltóige ‘the cave of the small cliff’	ALSO (JO'D)	1838

Tá *uaich* cáilithe anseo ag fhoirm dhíspeagtha de *allt* “cliff”. Tá sí seo díreach ó dheas de *Ooghnawahan*.

Ooghnashinnagh

Uaich na Sionnach

L678978

“the cove of the foxes”

1. Ouenashinnagh	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Uaimh na Sionnach ‘cave of the foxes’	ALSO (JO'D)	1838

Tá an uaich seo ar an chósta charraigeach soir ó dheas de *Camport*.

Ooghnawahan

L679977

Uaich na bhFaohan

“the cove of the periwinkles”

1. Ouenawahan

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Uaimh na bhFaochán ‘cave of the periwinkles’

ALSO (JO'D)

1838

Baineann sruthán sléibhe an fharraige amach ag an chuas beag seo, atá ó dheas de *Ooghnashinnagh*. *Faocha* “periwinkle” (Ó Dónaill).

Petticoes Cove Mapa SO

L653983

Uaich *Pettigoe* / Uaich an Dúin

“*Pettigoe's cove*” / “*the cove of the fort*”

1. ,petiko:z 'ko:v

C

2003

2. ,ui 'petiko

H

2003

3. ,oxə 'du:n

Q

2003

Léirithe ar an chósta idir *Doonty Oughter* agus *Doonty Eighter* ar an léarscáil sé horlaí, gidh nach liostaítear é san Ainmleabhar. Glactar leis go háitiúil gur sloinne atá sa chéad eilimint; bhí baint ag fear dar shloinne dó *Petticoe* leis an smuigléir áitiúil *An Cauptín Máille* (ní Gráinne Mhaol atá i gceist). Thugadh muintir an Chorráin [pɔL 'fatəgo] ar chuas éigin nárbh fheidir liom a lonnú, ar chósta Cloghmore (I). I dtaca le foirm 3, féach *Doonty Eighter* agus §82 thíos.

Pollbaun

L672987

An Poll Bán

“white hole”

1. Pulbawn

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Poll Bán ‘white hole’

ALSO (JO'D)

1838

3. (?)fɔLɔ:n 'wɔ:n, ɛ́ə

Stockman 177

1974

4. pɔl 'bɔ:n

C, F, Q

2003

5. ,bɔL 'bɔ:n, ɛr ə

Q

2003

6. ,fɔL 'bɔ:n, ɛr ə

Q

2003

Grúpa beag tithe idir sráidbhailte *Dooega* agus *Camport*, gar do bhéal an *Dooega River*, agus ag ceann thiar na trá atá ar chósta *Camport Bay*. “Níor cuireadh an t-alt leis riamh ach amanna sa tabharthach” (Q). Féach mionainm §115 thíos.

Pollbaun Point

L672985

Dumha Éige

1. Pulbawn Point	Áitiúil (ALSO)	1838

Gob carraigeach ó dheas den sráidbhaile, idir *Ballyhawny Bay* agus *Camport Bay*.

Portnahally or Ashleam Bay	Port na hAille / Béal na hAisléime	
L678966	<i>“the harbour of the cliff” / “mouth of the (place of</i>	
	<i>(?)the waterfall”</i>	
1. Purt-na-halla	Bald 12	1830
2. Asleam Bay	ST (ALSO)	1838
3. Asleam Bay	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Port na hAille ‘port of the cliff’	ALSO (JO’D)	1838
5. Aisléim ‘a rebound’	ALSO (JO’D)	1838
6. ,bʲe:l nə 'haʃlʲɛmə	H	2003
7. ,portnə'hali	C	2003

Cuan suntasach ar chósta theas an bhaile fhearainn. Tá bunús an chéad leagain oifigiúil simplí go leor, ní hionann agus *Ashleam*.

Tá logainmneacha éagsúla ann a bhfuil *léim* nó a macasamhail mar eilimint iontu, dála *Leap / An Léim* i gCorcaigh (GÉ 122), agus *Horseleap / Baile Átha an Urchair* san Iarmhí (*ibid.* 15). Sa chás seo bheadh na bríonna seo a leanas oiriúnach fosta: “a chasm, a promontory or cliff jutting into the sea; rush of waves between rocks or over cliffs” (*Dinneen* sv. *léim*). Tá bríonna éagsúla leis an ainmfhocal *ais* “a verge, a side, back” (*ibid.*); shíl an Donnabhánach gur úsáideadh anseo é mar réimír. Dá nglacfaimis leis an struchtúr seo, nó fiú le stuchtúr an chomhfhocail, bheadh féidearthachtaí sa bhrí mar iad seo a leanas san iomaíocht: “back-chasm”; “promontory-side”; “backwash”.

Tá léamh níos sásúla ar an scéal, áfach. In alt ar an mhionainm *Loughnahasleam* atá timpeall trí mhíle ón Teach Dóite, mhaígh T.S. Ó Máille gur tugadh [(ə́) 'aʃ 'L'e:m] ar eas san abhainn atá ina teorainn idir Derroogh North agus Ardderrynagleragh: “titeann sé anuas an cnoc ó chéim go céim go dtí an loch” (1962b, 53). Shocraigh sé ar an litriú *easléim*: imríonn an *l* carballaithe *sandhi* ar an *s* coguasaithe roimhe. Ríomhtar ansin sampla Acla: “Is maith mar a thuigeas muintir na háite an chiall ‘eas’ as an ainm, ach chomh fada le m’fhiafraí, ní léir dhóibh aon bhaint a bheith ag an áitainnm leis an eas suathantasach a thug ainm, gan dabht, do Chuan na hAisléime sa gcéad áit, agus ina dhiaidh sin don sráidbhaile. Tá ailtreacha arda ina raimpéar ar thaobh na tíre den chuan. Ar an taobh ó dheas den chuan, léimeann an t-eas anuas le fánaidh ó chéim go céim, go dtagaidh sé go dtí an aill, áit a dtiteann sé díreach anuas go dtí an trá” (*ibid.*). Scríobh Ó Máille gurbh ionann fuaimniú an fhocail in Acaill agus i gConamara ach foirm ar nós *An A(i)sléim* agus ní *An Ea(i)sléim* atá sa chaint le cuimhne na ndaoine (H). Is beag an t-athrú é: féach samplaí eile sa phlé ar ainm an pharóiste thuas

(*Acaill/Eacaill*). Is féidir cás a dhéanamh ar son na foirme *An Asléim*, ach cloítear anseo leis an litriú atá in úsáid le fada go háitiúil, mar atá, *An Aisléim*.

Dála an scéil, d'aimsigh Ó Máille baile fearainn amháin a bhfuil an eilimint seo san ainm ann, dar leis, mar atá, *Ashlamaduff*, i bparóiste Dhún Geimhin i gContae Dhoire: “tá eas le feiceáil thimpeall’s i lár an bhaile fhearainn úd” (*ibid.*).

Slievearunta	Sliabh an Rannta	
L686963	“the mountain of the (?)division”	
1. Slievrinta	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Sliabh a’ Runta ‘mountain of the point or promontory’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,ʃliv [sic] ə 'rɔNtə	H	2003

Léirítear an t-ainm seo ag gob tíre ó dheas de *Portnahally or Ashleam Bay* ar an léarscáil sé horlaí, ach is cosúil gur thagair an t-ainm ó cheart don talamh ard taobh thoir de, agus don mhullach 162 méadar ag L694961. Tugtar *Tóin Shliabh an Rannta*, mionainm §40 thíos, ar an ghob. Buille faoi thuairim atá sa leagan molta, bunaithe ar an leagan áitiúil den bhriathar *roinn* “divide, separate into parts” (*Ó Dónaill*): *rann*, [' rɔN] ag Stockman (1974, 111 §994).

1. **An Ship** L948949

ən 'ʃip C

“*The Ship*”. “Tháinig long isteach anseo i 1944... as an Ghearmáin a tháinig sé... briseadh é... fuair siad brioscaí agus chuile shórt air” (C).

2. **Aill Dearg** L688957

,ɑ́l 'd̪aɾəɡ C, F

“*Red cliff*”. Ar an chósta theas, soir ó §41.

3. **Fiaile Sheáin Chití** L696976

,f̪ɛ́l̪ɑːn̪ 'x̪iti F

“Seán Cití’s *place of coarse sedge*”. Píosa seasc talaimh taobh le cabhsa suas an mhala ó shráidbhaile na hAisléime. “Tá féar garbh ar fás ann... tá tobar fíoruisce ann”. *Fiaile* “weeds” (*Ó Dónaill*), “weeds of every kind; vetches; clumps of long grass, wild clumps of vegetation generally... coarse sedge” (*Dinneen*).

4. **Log Mór** L695977

,lɔg 'mo:r F

“*Big hollow*”. Log ar thalamh sléibhtiúil siar ó thuaidh de §8.

5. **Log na nGiorraithe** L694976

,lɔg nə 'ŋ'iri F

“*The hollow of the hares*”. Ó dheas de §5. Is foirm mhalartach iolra í *giorraithe* den fhocal *giorria* “hare” (Ó Dónaill).

6. **Tobar Phait Uí Rodaigh** L692974

,tɔbər fat' ə 'rɔdi F

“*The well of Pat Ó Rodaigh*”. Tá an tobar, agus an logainm, tite i ndísc. Chuala an faisnéiseoir é, mar aon le [gəri fat' ə 'rɔdi] agus [kərik' fat' ə 'rɔdi], ó bhean áitiúil, nach maireann.

7. **Briste** L688974

'b'riʃt'i F

“(Place of) rocks”. Áit a bhfuil carraigeacha móra scoilte ar mhala an chnoic siar an bóthar ón Aisléim. Thairfead Stockman (1974, 303 §1322) an aidiacht *briste* mar [b'riʃt'ʃi] agus is cosúil gur substainteach den aidiacht atá sa logainm seo, agus é in úsáid go háitreabhach, ach sa chiall atá molta. I measc na bhféidearthachtaí eile tá foirm mhalartach iolra de *briseadh* (gnáthiolra *bristeacha*); féach áfach *Bun an Bhriste*, mionainm §21 faoi Bunanioo.

8. **Caoróg** L687974

'kE:rhəg F

'kairhəg H

“(?)Moor”. Tá *caofróg* ag *Dinneen* mar leagan de *caorán* “a clod, a fragment of dry peat; a moor”. Is féidir gur leagan den fhocal céanna atá anseo, ach is féidir an [h] a mhíniú mar ghné chanúna: “In West Mayo, where unlenited sonants are not long, the lenited sonants are sometimes aspirated by differentiation: *méaróg* [m'ə:rho:g], *anuraidh* [ə'Norhi:]” (Dillon 1973, 16).

Talamh lom seasc ag bun cnoic ar an taobh ó thuaidh den bhóthar ón Aisléim go *Camport* atá i gceist. Féach tuilleadh plé faoi *Lough Nakeeroge* i Keel West.

9. **Inis** L697973

ˈiːŋ̊əʃ F

“*Holm*”. Tugtar an t-ainm seo ar an chuid sin de bhaile na hAisléime atá gar don teorainn le Derreen, agus í taobh le sruthán nach léirítear ar an léarscáil sé horlaí. *Inis* “inch, holm, water-meadow. *Insí cnoc*, grassy places (along streams, etc.) in hills” (Ó Dónaill sv. 2inse). I dtaca leis an [ŋ̊], cf. mionainm §41 thíos.

10. **Barr na hInse** L696974

ˌbɑːr nə ˈhɪnʃə F

“*The top of the holm*”. Suas an mhala agus siar ó thuaidh de §10, áit a n-éiríonn an sruthán thuasluaite faoi.

11. **Cúl an Bhaile** L691972

ˌkʊl ə ˈwɑːl̪ə F

“*The backside of the village*”. An chuid thiar de shráidbhaile na hAisléime atá i gceist.

12. **Idir Dhá Chlaí** L694972

ˈiːd̪ərxl̪eɪə F

“*Between two fences*”. Cabhsa idir dhá chlaí, i mbaile na hAisléime. Is dóiche gur athraigh béim an ghutha sa logainm seo i ndiaidh giorraithe agus nach *idirchlaí* a bhí ann ó cheart.

13. **Carrán** L693973

ˈkɑːrɑːn F

“(Place of) *scurvy-grass*”. Siar ó thuaidh de §12; *carrán* “scurvy-grass” (Ó Dónaill). “Limistéar beag... tá sé féarach... níl ach trí theach ann” (F). Cf. *Cauran Point* faoi Tonatanvally.

14. **Garraí Mháire Haicéid** L692968

ˌɡɑːrɪ wɑːr̪ə ˈhɑːk̪ət F

“Máire Haicéad’s *field*”. Ní den cheantar seo é an sloinne *Haicéid* agus níl cuimhne ar a leithéid de dhuine a bheith ar an sráidbhaile (F). Ina dhiadh sin, “a branch [by this surname] in Connaught became completely hibernicised and was known as MacHackett and also as Guckian” (MacLysaght 1985, 141 sv. Hackett). Ní dóiche gur *báire* “match; shoal (of fish)” (Ó Dónaill) atá i lár an logainm.

15. **Léana Láir** L692966

,l̪eəne 'lar' F

'l̪eəne F

“*Middle grasy place*”. Áit a bhfásann féar garbh, gar don bhinn; d’imríte peil ann, tráth. Is féidir gurb é an dara ciall de *léana* “lowlying grassy place, meadow; greensward, lawn” (Ó Dónaill) atá i gceist.

16. **Uaich Bhirín an tSruthair** L687968

,o:v̪ir̪ín 'tri:hə F

,o:v̪ir̪ín 'tri:hər' F

“*Cove of the long thin rock of the stream*”. “Bíonn [an fharraige] an-gharbh ann” (F). Tá an cuas seo díreach ó thuaidh de *Ooghanvirraun* agus is dóiche gaol a bheith acu le chéile sa sanas chomh maith. Is leagan díspeagtha de *bior* “pointed rod or shaft” é *birín* agus tagraíonn sé don charraig ard thanaí shuntasach, ar imeall na huaiche, a dtugtar *The Queen of the West* uirthi anois (aistriú bunaithe ar *Uaich Bhanríon an tSruthair?*). Cf. samplaí áitiúla de *biorán* san innéacs.

Is cosúil gur leagan giorraithe é an chéad fhoirm fhuaimnithe thuas de *Uaich Bhirín an tSruthair*. Baineann sruthán nó *sruthar* beag an fharraige amach ag an chuas seo (F).

17. **Poillín Dúdail** L688967

,p̪oL̪ín 'do:dəl' F

“*Little hole of the horn-blower / stump*”. Uaimh bheag san aill ar chósta thuaidh Bhéal na hAisléime (*Portnahally or Ashleam Bay*): briseann tonnta ar thaobh na haille anseo sa dóigh is go líontar an poll faoi dhó le huisce. Forbairt shamhlaíoch (agus díshamhlaithe) bunaithe ar *dúdaire* “a trumpeter or horn-blower; a constant smoker” nó *dúdail* “act of constantly smoking” (*Dinneen*)? Cf. fosta *dúideán* “stump; stumpy object, protuberant part; (craned) neck, throat; ... numbskull” (Ó Dónaill; cf. *dúd* ag *Dinneen* chomh maith).

18. **Carraig Phat Molloy** L689967

,kar̪ik̪ fat 'm̪oɫoi F

“*Pat Molloy’s rock*”. Bhí an charraig mhór “deich dtroithe in airde” (F) seo suite soir an cósta ó §17 thuas, tráth, go dtí gur chreim an fharraige a bun nó go ndearnadh smionagar di. Duine ón cheantar a bhí i *Pat Molloy* (F).

19. **An Poll Mór** L691967

,ən pɒL 'mo:r F

“*The big hole*”. Ag ceann thoir *Portnahally* or *Ashleam Bay*, gar do bhéal srutháin.

20. **Garraí Jack** L698967

,gari 'dzak F

“*Jack's field*”. Páirc atá ar imeall thoir na ngarraithe atá thíos faoi bhaile *Ashleam*.

21. **Garraí an Bhogaigh** L697968

,gari 'wɔgi F

“*The field of the boggy ground*”. Ainm ar ghrúpa de pháirceanna siar ó thuaidh de §20.

22. **Feadán Ryder** L692966

,fʲida:n 'raide F

“*Ryder's stream*”. Níl san fhoirm mholta ach buille faoi thuairim gur thit an siolla dereanach ar lár (cf. mionainm §16 thuas); is leagan Béarla den sloinne Ó *Marcacháin* é Ryder, i gConnachta (MacLysaght 1985, 208). Is fiú cuimhneamh áfach go dtiocfadh dó gur leasainm duine atá mar eilimint cháilithe. Ní dóiche gur forbairt ó *roide* “red water” (*Dinneen*), “reddish mud, bog-mire; muck, dirt” (Ó *Dónaill*) nó *roid* “bog-myrtle, gale” (*ibid.* sv. *raideog*) atá i gceist. *Roighne* “choicest or best part” (*Dinneen*)? Reáchtálann an sruthán seo anoir aneas tríd an ghrúpa páirceanna thuas- agus thíosluaite.

23. **Garraí Úr** L696967

,gari 'u:r F

“*New field*”. Siar ó §20.

24. **Garraí Fraoigh** L697967

,gari 'fri: F

“*Field of bracken*”. “Tá sí ann” (F). Siar ó §21.

Dumha Éige

25. **Garraí Ard** L696967

,gari 'ard F

“*High field*”. Siar ó §22.

26. **Garraí Mhicí Shailí** L695967

,gari v'ík i 'hél i F

“*Micí Sailí's field*”. Siar arís ó §25.

27. **Garraí na Reilige** L694967

,gari nə 'réləkə F

“*The field of the graveyard*”. Siar arís ó §26. Bhí cillín do pháistí ann, tráth; beannaíodh ar na mallaibh é.

28. **Garraí an Ghaibhnithe** L695966

,gari 'iv n'ix F

,gari 'iv n'i F

“*The field of the (?)impounding*”. Siar ó §23 thuas. Níl san fhoirm mholta ach buille faoi thuairim go bhfuil *garraí* cáilithe ag an bhriathar *gaibhniú* “impound” (Ó Dónaill; féach fosta “confined, cramped, tight” ag Dinneen sv. *gaibhnighthe*). Leagan déanach de *Garraí Uí Dhuibheanaigh* (cf. MacLysaght 1985, 83 sv. *O Diviney* “A Mayo name”)?

29. **Scraith** L694966

'ʃkraix F

“(Place of) scraw”. Baintear móin ann; tá sí siar ó §28. *Scraith* “scraw; strip of (lea-)sod paired off; layer; covering, coating” (Ó Dónaill).

30. **Feadán na Dóibe** L693965

,f'ida:nə 'dobə F

“*The stream of the (sticky) mud*”. Éiríonn an sruthán seo i measc na ngarraithe thuasluaite agus reáchtálann anoir i dtreo *Portnahally* or *Ashleam Bay*. *Dóib* “daub, plaster-clay; (sticky) mud” (Ó Dónaill). Tugtar [f'ida:n] ar an talamh thart ar an sruthán.

31. **Garraí Garbh** L694865

,gari 'garu F

“*Rough field*”. Siar ó dheas de §29.

32. (?)**Fionnaigh** L693865

ˈfʲiNʲ F

“*White place*”. Grúpa de gharraithe beaga garbha siar an mhala ó §31 atá i gceist. Tá *Garraí Bán* díreach siar uaithi. Buille faoi thuairim atá sa leagan molta bunaithe ar leagan tabharthach de *fionn* “white; bright” móide an iarmhír chnuasaigh nó áitreabhach –*ach*. Féach fosta an aidiacht *fionnaitheach* “hairy, shaggy” (Ó Dónaill; “grassy”?); b’fhéidir gurbh fhiú fosta iolra malartach den ainmfhocal *fionn* ar nós *fionnaí*, sa chiall “white fields”, a chur san áireamh.

33. **Garraí Bán** L692865

ˌɡari ˈbɑːn F

“(?)*Grassy field*”. Díreach siar ó §32. *Bán* “white; idle” (Ó Dónaill), “grassy” (Ó Muraíle 1999, 128 §268).

34. **Pollach na nGabhar** L690966

ˌpɔlɐx nə ˈɲauwər F

“*Place of holes of the goats*”. Ar cósta *Portnahally or Ashleam Bay*, ó dheas de §19 thuas. “Níl poll san aill anois ach ar an taobh sin tá an aill ag titim agus ag athrú i gcónaí” (F). Is deacair a rá mar sin cé acu ciall chnuasaigh nó ciall áitreabhach a bhí leis an iarmhír –*ach* san eilimint *pollach*.

35. **Carraig na Murlas** L687963

ˌkarik nə ˈmɔrləs F

“*The rock of the mackerel*”. Ar chósta theas *Portnahally or Ashleam Bay*, gar do bhéal thiar theas na bá. *Murlas* “mackerel” (Ó Dónaill).

36. **Garraí Mhánais** L693966

ˌɡari ˈwanəʃ F

“*Mánas’s field*”. Ba le duine darbh ainm *Manus Kilcoin* an pháirc seo in aimsir an chéad *Griffith’s Valuation* (F). Tá sé díreach soir ó §15 thuas.

37. **Garraí Shéamaisín Óig** L693866

ˌɡari hɛmɐʃin ˈoːəɡ F

Dumha Éige

“Séamaisín Óg’s *field*”. Díreach ó thuaidh agus síos an fhána ó §32.

38. **Poll na gColm** L687968

ˌpɔːl nə ˈɡɔːləm F

“*The hole of the pigeons*”. Poll san aill, ar an chladach, áit a mbaintí duileasc, i gcuas sa chósta (féach §16 thuas). Ní ghnáthaíonn an colm an taobh seo den oileán de ghnáth, dar le Réamann.

39. **Uaich an Uisce** L687959

ˌoɪxən ˈiːʃkə F

“*The cove of the water*”. Ar chósta theas an bhaile fhearainn, áit a mbaineann sruthán an fharraige amach.

40. **Tóin Shliabh an Rannta** L685963

ˌtuːn ˈxɪlɪv [sic] ə ˈrɔːntə H

“*The backside of Sliabh an Rannta*”. Gob tíre. Féach *Slievarunta* thuas.

41. **An Linn** L688957

ən ˈlɪŋ F

“*The pool*”. Ag bun *Aill Dearg* (§2). Is cosúil gur *linn* “pool, pond; body of water” (Ó Dónaill) atá i gceist.

42. **An Droichead** L689956

ˌən ˈdrɪxəd F

“*The bridge*”. “Níl droichead ar bith ann!” (F). Cuid den chósta atá ann áit a mbítear ag iascaireacht.

43. **Uaich na Lao** L696949

ˌoːnə ˈliː F, I

“*The cove of the calves*”. Tá an cuas beag farraige seo ar theorainn theas an bhaile fhearainn le Claggan. Ní úsáidtear an focal *lao* sa chanúint áitiúil (F; *Stockman* 1974; *LASID* i §7), gidh go raibh sé in úsáid ar chósta theas Chuan Mó go dtí le déanaí (*LASID* i §7).

Oileán Acla

44. **An Leac** L688957

ən 'læk F

“*The flat stone*”. Díreach le taobh §42 thuas. *Leac* “flat stone or rock; flagstone, slab” (Ó Dónaill).

45. **An Chreig** L678989

'k r̥ ɛɡ F

“*Rock*”. Grúpa tithe ar mhala rite soir ó thuaidh de *Camport*. Féach fianaise den alt i leagan ginideach faoi mhionainm §72 thíos.

46. **Manraigh Frank Mhóir** L705953

mɑːnhri frank 'woːr̥ I

“*Frank Mór's ruins*”. Soir ó *Toorrevagh* (féach faoi Carrowgarve), in oirdheisceart an bhaile fhearainn. Féach *Manraghy* i Tonreege West agus *Ailt na Manrach*, mionainm §1 faoi Derreen, i dtaca leis an chéad eilimint, a bhfuil leaganacha éagsúla de i logainmneacha Acla. Deirtear gurbh é *Frank Mór* an duine deireanach a d'fhág *Toorrevagh* (I).

47. **Garraí Glas** L705954

ˌgari 'glas I

“*Green field*”. “Dúradh go raibh an méid sin bainne acu [muintir Frank Mhóir], go raibh siad á chaitheamh amach, agus gurbh é sin an fáth go raibh an talamh chomh glas sin” (I). Soir ó §46.

48. **Dún Bhun na Faiche** L687958

ˌduːn bʊn ə 'faix̥ə H

“*Fort of Bun na Faiche*”. Tá an dún seo ag ceann thiar goib ó dheas de §39 thuas. Féach fosta *Bunnaifahy* thuas.

49. **Súimín Bán** L677968

ˌsuːmín̪ 'bɑːn H

“*White little (?)fissure in rock*”. Ar an chósta, ag cheann thoir *Ooghanvirraun*. Foirm dhíspeagtha ar aon chiall le *súmaire* “large fissure in a rock” (Stockman 1974, 383 sv. *sughmaire*), “swallow-hole; slough, quagmire” (Ó Dónaill), síltear (H), ní forbairt sa chiall ó *súimín* “sip, sup” (Ó Dónaill).

Dumha Éige

50. **Gaoth** L666986

ˈgəiː H

“(?)*Estuary / marine channel*”. Tanaí farraige idir oileán beag bídeach agus an cósta, siar ó *Ballyhawney Harbour*.

51. **Cúl an Tuair** L665985

ˌkuːl ə ˈtuːrʲ I, Q

“*The back of the (?)cattle field*”. Áit ar tógadh duine de na faisnéiseoirí (Q), ar chúl na bpáirceanna atá siar ó sheansráidbhaile Dhumha Éige. Tá bríonna éagsúla le *tuar*, ina measc: “cattle-field; sheep-run; pasture, lea; bleaching-green” (Ó Dónaill). Ní dóiche leis gur *túr* atá i gceist cibé ar bith.

52. **Carraig Bhán** F652014

ˌkarəɡ ˈbɑːn D

“*White rock*”. Ar an chósta ó thuaidh de *Altderg*.

53. **Gob Glas** F652012

ˌɡɒb ˈɡlas D

“*Green point*”. Ceann thiar *Altderg*.

54. **An Sruthán** F653014

ˈstruwaːn D

“*Stream*”. Tugtar é seo ar chuid den aill chósta gar don teorainn le Dookinelly (*Thulis*). An féidir gur foirm dhíspeagtha den eilimint neamhchoitianta *srubh* “beak, snout, point” (*DUP* 156 sv.) atá i gceist? Is consan déanach cúnta é an [t]; féach fosta *Mantrach an tSrutháin*, §69 thíos.

55. **Bod an Mhionnán** F652010

ˌbɒðə ˈvʲiNɑːn D

“*The penis of An Mionnán*”. Carraig dhíreach ina seasamh ar chósta ag bun aille, idir *Glennanaff* agus *Altderg*. Ainm déanach é; féach *Knock Minnaun* faoi Dookinelly (*Thulis*).

56. **Aill na nDamh** F652008

ˌɑLˈnə ˈnɑv D

Oileán Acla

, αL ' nαv Q

“*The cliff of the oxen*”. Tugtar an t-ainm seo ar na hailt chósta atá thart ar *Glennanaff*.

57. **Gruaigín / Sí Fionn** F?659007

'gro:ǵ in' D

ʃi: 'f'iN D

'go:ǵ in' Q

“(Fairy) eminence” / “white fairy mound”. Tá amhras dhuine de na faisnéiseoirí (D) faoi shuíomh na háite seo, ach síltear é a bheith gar do bheann 234 méadar ag ceann thiar *Glennanaff*. Síleann an faisnéiseoir eile gur barr *Knock Minnaun* atá i gceist (ar ndóiche is féidir gur dhá áit atá i gceist). Féach *Gruaigín Glas*, mionainm §86 faoi Keel West i dtaca leis an eilimint seo. Is leagan den eilimint seo é *guaigín*; féach mionainm §43 faoi Carrowgarve.

58. **Poill Dhoimhne** F656689

, pɔL ' xαv' n' ə D

“*Deep holes*”. Tá sé seo ar an chósta ó thuaidh de *Glennanaff*. Ní léir an scoilteanna aille iad nó loig ar an fhána chrochta atá os cionn na haille ar an chuid seo den chósta atá i gceist. Cf. *Na Poill Dhoimhne*, mionainm §73 faoi Keel West.

59. **Cúl Ghlac na gCloch** F653013

, ku: lglaknə 'glɔx D

“(Cliff-)back of the ravine of the stones”. Mala chrochta soir ó §55. Féach *Glacknagloghraha* i Keel West i dtaca leis an eilimint *glac*.

60. **Gob Liath** L648989

, gɔb' liə D

“*Grey headland*”. Gob íseal ar an taobh ó dheas de *Dooega Head*.

61. **Poll an Bhainne** L652996

, bɔLə 'wαN' ə D

“*Hole of the milk*”. Líonán nó uaich bheag san aill ó dheas de §59.

62. **Mása Rite** L648992

, mɑ: sə 'rit' i D

Dumha Éige

“*Steep (?)low hill*”. Na fánaí crochta cósta ó dheas de §61. Cf. *Mása Réidh*, mionainm §26 faoi Keel East i dtaca leis an chéad eilimint. Sa chanúint áitiúil, fuaimnítear [i] ag deireadh focail in áit [ə], “in the verbal adjective of most first conjugation verbs, presumably by analogy with those in (*u*)*ighthe*; in the plural of polysyllabic nouns of the second declension; and in some other words... [for example] in [ʃi:n̪ˠ t̪ˠ ʃi], *sínte*; [f̪ˠ i t̪ˠ ʃi:], *fighte*...” (Stockman 1974, 317 §1384). *Rite* “sharp, steep” (Ó Dónaill sv. 1rite3). *Mása Ritchie*?

63. **Leacrachai** L649989

ˈl̪ˠ ak̪r̪əxi D

“*Flat stones*”. Carraigeacha cósta ó dheas de §55.

64. **Aill an Chrochaidh** L?652995

ˌaɫ̪ ə ˈx̪r̪əhi D

“*The cliff of the hanging*”. Tugann Ó Dónaill *crochaidh* mar leagan malartach ginideach de *crochadh* “hanging”. Ó thuaidh de *Dooega Head*.

65. **Aill Dheirge** L?649998

ˌaɫ̪ ə ˈj̪eɾ̪ ək̪ ə D

“*The cliff of the red soil*”. Is dóiche gur guta déanach cúnta é an chéad [ə]. *Dearg* “undersoil; (name for) red cow” (Ó Dónaill sv. 2dearg5,6) atá molta, ach is gá *dearc* “cave” (*DUP* 153 sv.) a choinneáil san áireamh (cf. *Ooghnadirka* faoi Doogort West) . Ó thuaidh de §64.

66. **Binn Bhuí** F650002

ˌb̪iN̪ ˌwi: D

ˌb̪iŋ ˈwi: Q

“*Yellow cliff*”. Ar an chósta, ó thuaidh de §65.

67. **Aill an Fhraoigh** F651004

ˌaɫ̪ ə ˈri: D

“*The cliff of the heather*”. Ó thuaidh de §66.

68. **Uaich** F652005

ˈu:əx̪ D

Oileán Acla

“Cove”. Cuas mór ó dheas de *Glennanaff*.

69. **Mantrach an tSrutháin** F654014

ˌmɑːntɾəxəˈstruwaːn D

“*Ruin of Sruthán*”. Féach *Manraghy* i Tonregee West agus *Ailt na Manrach*, mionainm §1 faoi Derreen, i dtaca le leaganacha eile den chéad eilimint. Suite gar don teorainn thuaidh le Dookinelly (Thulis). Féach *An Sruthán*, §54 thuas.

70. **Círín** F654011

ˈkʲiːrʲiːn̪ D

“*Ridge*”. Droim sléibhe suas an mhala ó Bhód an Mhionnáin (§55). *Círín* “crest; ridge” (Ó Dónaill).

71. **Campport Beag** F674987

ˌkɑmpɔrt ˈbʲeɡ Q

“*Crooked harbour, little*”. Cuas beag soir ó Champport Mór; féach faoi *Campport* thuas.

72. **Cúl na Creige** F6899

ˌkuːl nə ˈkʲrʲeɡʲə Q

“*The back of An Chreig (the rock)*”. Ceantar mór sléibhtiúil atá i gceist; féach *Creig*, mionainm §45 thuas.

73. **Abhainn Uí Dhuacháin** F684983

ˌauN̪ʲi ˈuːxɑːn̪ Q

“*Ó Duacháin’s river*”. Tá an sruthán seo idir *Campport* agus an Aisléim. Féach plé gairid ar an sloinne seo faoi mhionainm §50 i Dookinelly (Thulis).

74. **Uaich na gCapall** L673974

ˌoː nə ˈgɑpəl Q

“*The cove of the horses*”. Siar an cósta ó *Ooghdonnellduff*.

75. **Cillín** L670985

ˈkʲiːlʲin̪ Q

“*Graveyard*”. Cillín páistí a bhí ann. Ag ceann thiar theas *Pollbaun Point*.

Dumha Éige

76. **Béal na Céabha** L668987

ˌbʲe:l nə ˈkʲe:wə H

“*The mouth of the quay*”. Siar ó *Ballyhawny Harbour*. Tugann Ó Dónaill *céabha* mar leagan malartach iolra ach is cosúil gur leagan malartach ginideach uatha atá anseo.

77. **Binn na hAille** L668988

ˌbʲiɲˠ nə ˈhɛlʲə Q

ˌðʲali Q

“*The peak of the cliff*”. Ainm scige ar an bhalla cosanta cósta i seansráidbhaile Dhumha Éige (Q).

78. **Cúl an Bhaile** L672990

ˌku:l ə ˈwɑlʲə Q

“*The back of the village*”. Ar bhruach thoir an *Dooega River*, soir ó thuaidh de sheansráidbhaile Dhumha Éige (L668987).

79. **Trinse** L665988

ˈtʲrʲiɲˠə Q

“*Trench*”. Ainm ar bhóthar atá taobh le sruthán, siar ón seansráidbhaile.

80. **Bogaigh** L663986

ˈbogi Q

“*Boggy lands*”. Talamh bog siar ó §79. Iolra de *bogach* “soft, boggy, ground” (Ó Dónaill), is dóiche.

81. **Garraí Charlie** L662983

ˌgari ˈtʃarli Q

“*Charlie's field*”. Siar ó dheas de §80; an pháirc is faide ó dheas sa taobh seo den bhaile fearainn.

82. **An Dún** L654982

ˈdu:n Q

“*The fort*”. An chuid sin den bhaile fearainn gar don chósta soir ó thuaidh de *Doonty Eighter* atá i gceist. Bhí dún cósta anseo ceart go leor; “bhí rian de sconsa ann, fadó” (Q). Úsáidtear an t-alt leis an ainm seo sa ghinideach, ach ní san ainmneach; féach *Petticoes Cove* thuas.

83. **Teach Shéamaisín Uí Ghacháin** L651984

,tʰa he:məʃin i 'xaxa:n Q

“Séamaisín Uí Ghacháin’s ‘house’”. Poll nó scoilt ar aill charraigeach chósta siar ó *Petticoe’s Cove* agus §82, áit a ndeachaigh Éireannach a thréig arm Shasana i bhfolach a fhad is a bhí siad ar a thóir (Q). “[From] *Ó Gáibhtheacháin*... lately abbreviated to *Ó Gacháin*. A sept of the Uí Fiachrach of North Connacht” (MacLysaght 1985, 120).

84. **Aill an Ghiorria** L652983

,aL̪ ə 'jɛri Q

“*The cliff of the hare*”. Ó dheas de §83.

85. **Aill an Chrotaigh** L653983

,aL̪ ə 'xɾo:ti Q

“*The cliff of the curlew*”. Soir an cósta ó §84, i *Petticoes Cove*.

86. **Leaba Dhiarmada agus Ghráinne** F651002

,l̪abə jirməðə aɡəs xɾa:N̪ə Q

“*Diarmaid and Gráinne’s bed*”. Carraig mhór os cionn §66 thuas.

87. **Dún Beag** L654980

du:n 'b̪ɛɡ Q

“*Little fort*”. An t-oileán is faide soir de na trí hoileáin bheaga seo, atá ó dheas de §82. Féach *Doonty Eighter* thuas.

88. **Dún Ard** L653981

du:n 'a:rd Q

“*High fort*”. Tá an mionoileán nó an charraig mhór seo siar ó §87 thuas.

89. **Dún Riabhach** L652980

,du:n 'riəwax Q

“*Grey fort*”. Siar arís ó §88 thuas.

90. **Uaich an Stairricín** L655983

,oxə 'strikiːn Q

“The cove of the small peak (of rock). “A stump or stick, an obstacle... a pinnacle of stones or sods raised at the junction of fences to prevent trespassing; also stor(r)aicín, stoiricín, struicín, stuircín, &c” (Dinneen sv. stairricín); “small peak, projection” (Ó Dónaill sv. stairricín). Tá an stairricín féin i lár na huaiche (soir ó §87): staca carraigeach.

91. **Uaich an Uisce** L658982

,oxən 'iʃkə Q

“The cove of the water”. Cuas fada tanaí, soir an cósta ó §91; titeann sruthán le aill anseo.

92. **Cathaoir** L656981

'kahi:r Q

“The chair”. Cuid den aill chósta, soir ó §91.

93. **Carraigeacha Beaga Uí Dhónaill** L655982

,karəɡəxə bʲegə i 'xo:nəL Q

“Ó Dónaill’s little rocks”. Soir an cósta ó §90.

94. **Simléar Mór** L656982

,ʃimlɛ:r 'mo:r Q

“Big chimney”. Soir ó §93. Scoilt sna hailt atá ann, a n-éiríonn scaird uisce ann, corruair.

95. **Poll na mBallach mBocht** L663982

,pɔL nə mɔLax 'mɔxt Q

“The hole of the poor (quality) wrasse”. Soir an cósta ó Gubglass. “Dá rachfá siar b’fhéidir go bhfaighfeá ballach ceart!” (Q).

96. **Tulscán an Chait** L664985

,tɔlskɑ:n ə 'xiː Q

*“The (?)flurry of water of the cat”. “Dá mbeadh slaghdán ort, agus dá mbeadh casacht an-doimhin agat, [déarfaidís] ‘ó, an gcloiseann tú an tulscán sin!’” (Q). Uaich dhomhain agus iontach tanaí atá anseo, soir an cósta ó §95. Féach *Tulscán*, mionainm §36 faoi Carrowgarve, i dtaca leis an eileimint seo.*

97. **Tulscán an Mhadaidh** L665985

ˌtʊlskɑːn ə ˈwadi Q

“*The (?)flurry of water of the dog*”. Cuas fada tanaí soir an cósta ó §96 thuas. “Áit a mbáfaí madaí fada ó shin” (Q).

98. **Carraig Ghlais** L666986

ˌkarəɡ ˈɣlɑʃ Q

“*Green rock*”. Carraig amach ón chósta, siar ó sheansráidbhaile Dhumha Éige. Tá *Gaoth* (§50 thuas) idir í agus an cósta. Tá an t-ainm reoite sa tuiséal tabharthach.

99. **Ní léir bunús an ainm** L665995

ˌʃiwal ˈdoːlɛ Q

“Tá sí bheag anseo le hais na habhann... bhí cinéal bóthair ag dhul siar ansin”. Ó dheas de §100. *Sí Bhall* “fairy eminence of the place of...”(?), cáilithe ag *dubhlathach* “black mud” nó *dubhlaoch* “black(-haired) hero”?

100. **Bun na dTrí Sruthán** [sic] L666997

ˌbʊn ə ˈdʁi ˈsrʊfɑːn Q

ˌbʊn ə ˈdʁi H

“*The bottom of the three streams*”. Áit a mbuaileann trí shruthán le chéile siar ó thuaidh de sheansráidbhaile Dhumha Éige. Tá an dara fuaimniú coitianta i measc an aosa óig (Q). Cf. *Barr na dTrí nAbhainn*, mionainm §77 faoi Keel West.

101. **Cnoc na gCaoirí Aitinn** L661017

ˌkrɔk nə ˈgiːrí ˈaʔiN Q

“*The hill of the furze berries*”. Ar shleasa theas *Knock Minnaun*, “díreach faoin dealbh [den Mhaighdean Mhuire]” (Q). Leagan malartach ginideach iolra de *caor* “berry” atá san ainm. Cf. *caoire dubh* “bilberry” in iarthuaisceart Mhaigh Eo (Ó Catháin & O’Flanagan 1975, 288 sv.).

102. **Sliabh Rua** L664992

ˌʃlʲɛv ˈruə [sic] Q

“*Red mountain*”. Áit a bhfuil grúpa páirceanna siar ó thuaidh de sheansráidbhaile Dhumha Éige. Cf. *Sliabh Ard*, mionainm §1 faoi Bellanasally.

Dumha Éige

103. **Cionn an Bhóthair Úir** L678994

,kʲiN wəhərʲ ˈu:rʲ Q

“*The end of the new road*”. Ceantar ar bhruach thiar an *Dooega River*, ó thuaidh den seansráidbhaile.

104. **Béal an Átha Salaigh** L668996

,bʲel en a ˈsali Q

“*The mouth of the dirty ford*”. Áit a mbaineann craobhshruthán aniar an *Dooega River* amach, soir ó thuaidh de §103.

105. **Bogaigh** L668998

ˈbɔgi Q

“*Boggy lands*”. Tá sé seo ó thuaidh de §104. Tabharthach d’ainmfhocal baininsneach nó iolra d’ainmfhocal firinsneach? Cf. §80 thuas.

106. **Feadán na Teorann** F673003

,fʲida:n ə ˈtʰo:rən Q

“*The stream of the border*”. Reáchtálann an sruthán seo aduaidh ar an teorainn le Mweelin.

107. **Píosa Mór** F672002

,pi:sə ˈmo:r Q

“*Big peice (of land)*”. Portaigh, ar bhruach thiar §106.

108. **Gleann Dubh** F661002

,gʲlʲaN ˈdu Q

“*Black valley*”. Gleann srutháin bhig ó dheas de §107.

109. **Tobairín Mór** F667003

,tɔbərʲinʲ ˈmo:r Q

“*Big well*”. Tá ciall eile seachas ciall dhíspeagtha i gceist: “áitiúil”? Tá sé seo siar ó §107, agus siar ón bhealach go Mweelin,

110. **Gualainn** F6600

,go:ləŋ Q

“(Mountain-)shoulder”. Éadan sléibhe siar ó dheas de §109.

111. **Log Uachtair** L659998

,log 'o:xtər Q

“Upper hollow”. Tá sé seo ó dheas de §110.

112. **Log na Toirní** L658997

,log nə 'tɔrˠní Q

“The hollow of the thunder”. Siar ó dheas de §111.

113. **Log Treasna** L656996

,log 'tʳasnə Q

“Transverse hollow”. Siar ó dheas arís de §112, ó thuaidh de shruthán beag. Níor thaifead Stockman an leagan malartach seo *treasna* de *trasna*.

114. **Log Nuala Ní Thiomáin** L655996

,log nu: ní: 'hɔmɑ:n Q

“Nuala Ní Thiomáin’s hollow”. Siar ó §113. Baineann an sloinne *Mac Toimín* le Maigh Eo: “another diminutive of Thomas... A branch of the Barretts of Tirawley. In Cos Wicklow and Carlow, Timmons, formerly Timon, is Ó Tiomáin... In Mayo, however, Timon or Tymon has almost replaced Timmons” (1985 286 sv. *Timmons, O Timon*). Ní léir ón chur síos seo cé acu an sloinne dúchasach é Ó Tiomáin i Maigh Eo, nó an forbairt é ó *Mac Toimín* (cf. Ó Caiticín > Mac Caiticín go háitiúil: féach *Marfaigh Uí Chaiticín*, mionainm §24 faoi Carrowgarve) nó ó shloinne eile ar nós Ó Tiománaí (“This name belongs to southern Donegal...” *ibid.* sv. *O Timoney*).

115. **Ucht an Phoill Bháin** F665008

,ɔxt ə fɔl 'wɑ:n Q

“(Mountain-)breast of the white hole”. Tá an grúpa tithe a dtugtar *Pollbaun* air fada go leor ar shiúl ón éadan sléibhe seo atá gar don teorainn thuaidh le Mweelin, agus ní dóiche leis an fhaisnéiseoir go bhfuil baint ag an dá ainm le chéile.

116. **Feadán Léim an Fhia** F675002

ˌfida:n lém ən 'iə Q

ˌfida:n lém ə 'liə Q

“*Stream of the leap of the deer*”. Craobhshruthán anoir de chuid an *Dooega River* ar an teorainn le Mweelin. “The word *léim*... is very often used to designate spots where animals were in the habit of passing - a narrow part of a river where they crossed by bounding from one bank to another...” (*Joyce* ii 317).

117. **Creagán** L668989

'k r̥ ɔɡa:n Q

“*Rocky place*”. Páirc, díreach ó thuaidh de sheansráidbhaile Dhumha Éige.

118. **Béal Lathaí** L667989

ˌb e:l 'ahi Q

“*The mouth of the mud*”. Talamh bog, trasna an bhóthair agus siar ó §117. *Lathach* “mud, slush; slime”.

119. **Na Cnapógaí** L654984

ˌna 'krapo:gi Q

“*The hillocks*”. *Cnapóg* “little lump” (*Ó Dónaill*). Ó thuaidh de §82.

120. **Réalt** L684996

'r eəlt Q

“*Star*”. “Carraig bhán ar thaobh an cnoic” (Q), atá furasta a fheiceáil ón fharraige.

121. **Manraigh Gheala** L684999

ˌm a:nhri 'ɡalə Q

“*White ruins*”. Trasna an bhóthair agus ó thuaidh de §120. Féach mionainm §1 faoi Derreen i dtaca leis an chéad eilimint.

122. **Straidhpeannaí** L684999

'straip̪əNi Q

“*Stripes (of land)*”. Páirceanna caola áit a bhfuil §121.

123. **Garraí Mór** F675995

,gari 'mo:r Q

“*Big field*”. Áit a bhfuil an bhunscoil, ó thuaidh de *Campport*.

Doogort

F667080

1. Doogort Colony

2. Dumha Goirt

3. du'gort' §

4. du'gort'

5. ,du'gort

Dumha Goirt

“sandbank of the field”

ALSO

GÉ 97

Stockman 173 §1080

E, F

M

1838

1989

1974

2003

2003

“Contains 226a. 1r. 15p.” (ALSO). Tá sé suite idir Doogort East, Doogort West agus Bellanasally. Is ann a bhí an *Missionary Settlement* atá léirithe ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí, in oirthuaisceart an bhaile fhearainn: “In the year 1832 the colony was a wild bog, totally unreclaimed... The Rev. Edwd. Nangle fixed his residence here in August, 1834... The missionaries sustained at first much personal violence and danger... They have made a very great improvement in the lands of the Colony... A strong protestantism, unaccompanied by unkind feelings towards romanists, has been infused into the Congregation collected here. The island of Inish Begil has this year [1838] been added to the Colony. There are 50 families on the Colony, all Protestants...” (*ibid.*). Is dóiche gur socraíodh teorainneacha an bhaile fhearainn in ómós don chóilíneacht.

Is cosúil go gcáilíonn *gort* “a field or plantation, a corn-field and esp. a field of oats” (*Dinneen*) an eilimint *dumha* “sand-dune; sandbank” (féach an plé faoi Dooega) sa chás seo. Ní dóiche gur gá an aidiacht *goirt* “salt” (*ibid.*) a chur san áireamh. Is dóiche gur thagair an eilimint *dumha* i gcéaduaire don trá ag *Pollawaddy* atá ar an teorainn idir Doogort East agus Doogort West ag F674091.

Doogort East

F684075

Dumha Goirt Thoir

“sandbank of the field, east”

1. Doogurt & Quin	Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
2. Doogart	O'Donnel RR 1	1777
3. Doogurt	O'Donnel RR 2	1805
4. Doogort... Doogurth	Tithe App. §19	1828
5. Doogort	Bald 12	1830
6. Dhugort East	ST (ALSO)	1838
7. Dubh-ghort ‘black garden, or black cultivated field’	ALSO (JO'D)	1838
8. Dubhghuirt, ó theorainn	CSBÉ 86.140	1938c

“It contains 2,034a. 2r. 25p... Doogort Colony is really only a division of this townland” (ALSO). Féach leaganacha fuaimnithe faoi Doogort thuas; ní úsáidtear na cáilitheoirí *East*, *West* go háitiúil.

Carricklea

F681094

An Charraig Liath

“the grey rock”

1. Corriglea	Bald 12	1830
2. Corriglea	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Carraic Liath ‘grey rock’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,kəɾək'le:	M	2003

Carraig amach ó chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn. Tá *Carricklea* eile i Doogort West.

Doogort

F678089

Dumha Goirt

“sandbank of the field”

1. Dhugurt (Village)	Áitiúil (ALSO)	1838
2. ,du'gɔrt	M	2003

Tá an sráidbhaile seo ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn.

Dooagh

F677088

An Dumhach

“the sandbank”

1. Doogh	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Dumhach ‘a sand-bank’	ALSO (JO'D)	1838
3. 'du:x	M	2003

Dumha Goirt Thoir

Tá an sráidbhaile seo díreach siar ó dheas de shráidbhaile *Doogort*. Tá sé suite gar do thrá: “... comprises just a few houses on Pollawaddy Strand” (*ALSO*).

Doonmore Mapa SO

An Dún Mór

F682092

“*the big fort*”

Fíordhún ag ceann thoir ghob beag tíre ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn.

Doonnagappul Mapa SO

Dún na gCapall

F684092

Is cosúil gur úsáideadh *dún* go samhlaíoch ag tagairt do charraig sa chás seo (cf. mionainmneacha §39-40 faoi Achillbeg Island). Tá sé soir an cósta ó *Doonmore*.

Finsheen

Fuinsinn

F673083

“(place of) ash-trees”

1. Finshin

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Fuinsinn ‘ash-trees’

ALSO (JO'D)

1838

3. 'finʃi:n

M

2003

Léirítear an t-ainm seo le sráidbhaile in iarthar an bhaile fhearainn, ó dheas de *Dooagh* ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí. Bhí sé soir ó theampall Eaglais na hÉireann, is cosúil (M). Foirm iolra de *fuinseann*, leagan malartach de *fuinseog* “arb: ash” (Ó *Dónaill*) a mhol an Donnabhánach. Leagan áitreabhach uatha sa tabharthach?

Gubaphorteen

Gob an Phoirtín

F688093

“*the headland of An Poirtín (the small harbour)*”

1. Gubawhurteen

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Gob a' Phoirtín ‘beak or point of the
little port or bank’

ALSO (JO'D)

1838

3. ,gɒb ə 'fɔrˈtʲin

M

2003

Tá lios ar an ghob tíre seo; tá sé díreach soir ó *Porteen*.

Monkey Hill

(?)Cruinnchnoc

F683092

“*round hill*”

1. (?)Krinnuck

Bald 12

1830

2. Monkey Hill

Áitiúil (ALSO)

1838

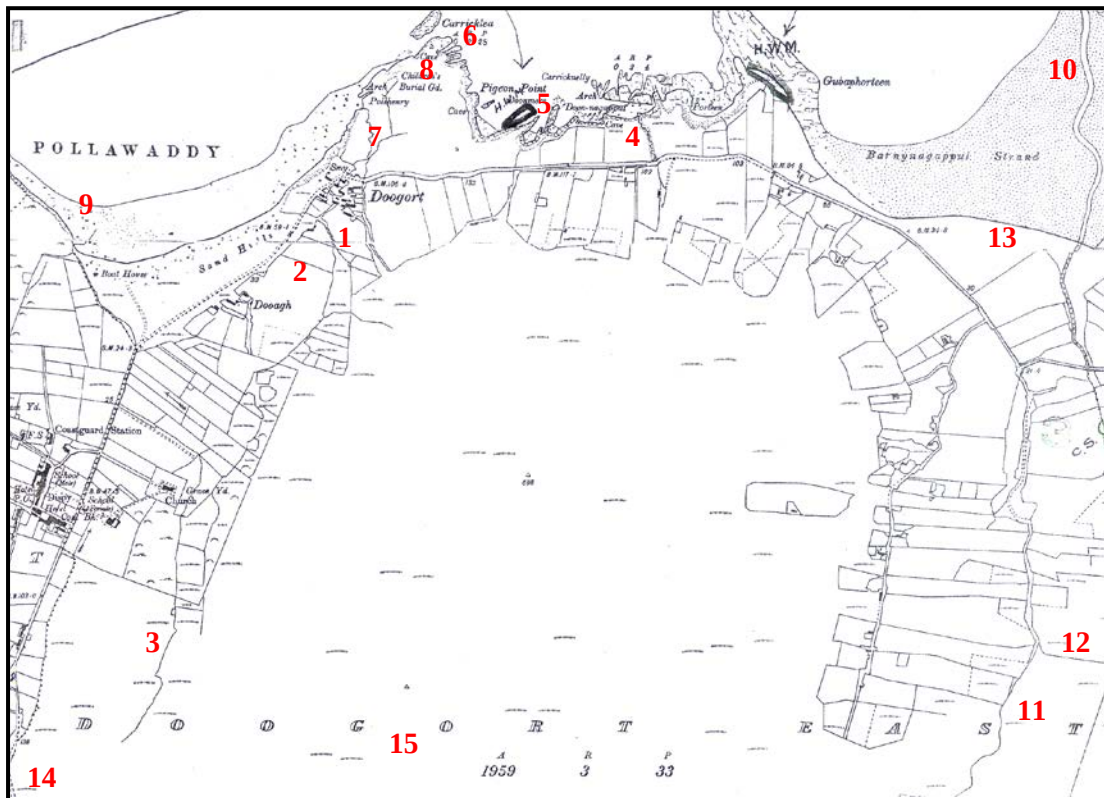
3. 'krinək

D

2003

Oileán Acla

“Could not find any such name. What do they know of monkeys in Achill?” (ALSO). Léirítear an logainm seo ar chósta carraigeach thuaidh an bhaile fhearainn, soir ó *Pigeon Point*. Tagraíonn foirm *Bald* do chnoc 211 méadar ar airde i lár thuaisceart an bhaile fhearainn (F682082). Buille faoi thuairim atá san fhoirm mholta, bunaithe ar *cruinn* “round” (Ó *Dónaill*). *Cruinneog* “round thing > hill”?

Suíomh logainmneacha Dhumha Goirt Thoir

Pigeon Point

F682092

1. Pigeon Point	Áitiúil (ALSO)	1838
2. ,pidʒən 'point	M	2003

Gob tíre, agus carraig san fharraige amach uaidh, ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn. Tá *Pigeon Point* eile i Westport Demesne i bparóiste Chill Mhíona.

Pollawaddy

F674091

1. Pulavady	Poll an Mhadaidh	

“the hole of the dog”

Bald 12

1830

Dumha Goirt Thoir

2. Poulavaddy	ST (ALSO)	1838
3. Pulavaddy	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Poll an Mhadaidh ‘the dog’s hole’	ALSO (JO'D)	1838
5. ,pɒlə'wɒdi	M	2003

Bá nó cuas farraige idir Doogort East agus Doogort West. Tá trá mhór ar chósta theas na bá. Úsáidtear *poll* sa chiall “cuas farraige” san ainm *Piper’s Hole* i Rosmore i bparóiste Bhuiríos Umhaill; cf. fosta *Maddy’s Hole* atá den bhunús *Poll an Mhadaidh*, i Teevmore sa pharóiste céanna (Imleabhar 1).

Pollhenry	Poll Hanraoi	
F678092	“Hanraoi’s hole”	
1. Pulhaunry	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Poll Hanraoi ‘Henry’s hole’	ALSO (JO'D)	1838

Tugtar é seo ar lúb bheag sa chósta ar bhruach thoir *Pollawaddy*. Is iomaí leagan Gaeilge den ainm pearsanta fireann *Henry* atá ann; cloítear san fhoirm mholta le foirm an Donnabhánaigh.

Porteen	An Poirtín	
F687093	“the small harbour”	
1. Purteen	Áitiúil (ALSO)	1838
2. 'pɔr'tín	M	2003

Cuas beag carraigeach ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn. Foirm dhíspeagtha de *port* “landing-place; harbour, port” (Ó Dónaill) atá san ainm; féach fosta *Gubaphorteen* thuas.

1. Malaidh	F677088
'mɒli	M

“*Incline*”. Tugtar an t-ainm seo ar an talamh atá siar ó dheas de shráidbhaile Dhumha Ghoirt.

2. Tobar na Leice	F677090
,tɒbərənə'lɛk	M

“*The well of the flat stone*”. Tobar fíoruisce gar don trá, ó thuaidh den sráidbhaile.

3. An Ghlais	F673079
ðə 'glɑʃ	M

“*The stream*”. Is craobhshruthán í seo den sruthán atá ar an teorainn idir Doogort East agus Doogort.

4. **Bun na Lathaí** F684092

,bʊnə 'lɑhi M

“*The bottom of the mud*”. An chuid sin den chósta thart ar uaimh gar do *Doonnagappul*. Buille faoi thuairim atá san fhoirm mholta bunaithe ar *lathach* “mud, slush; slime” (Ó Dónaill); is gá *leathach* “broad seaweed; sea wrack” (*ibid.*) a chur san áireamh fosta, ar ndóiche.

5. **Teach Dhiarmaid an Reatha** F683092

,dʒiɾəmidʒə ,rahəɾz 'haus M

“Diarmaid an Reatha’s *house*”. Carraig mhór shuntasach atá i gceist, siar an cósta ó *Doonnagappul*. Shílfeá ar an fhuaimniú gurbh é an sloinne *Fraher* ba bhun leis an ainm. “Fraher is the south Munster form especially in Co. Waterford where Raher is a synonym. The earlier forms Farraher or Faraugher are almost exclusively of Cos Mayo and Galway” (MacLysaght 1985, 114, sv. *O Fraher*). Féach, áfach, go dtugtar [dʲiɾəmedʲ ə 'rɑhə] ar charachtar béaloidis faoi leith ar an Chorrán (cumarsáid le Seán Ó Caiticín, Béal Feirste, An Corrán), agus féach Stockman (1974, 9 §100): “*Diarmuid* [sic] *an Reatha* was a local person famed for his great speed. The nickname is still used when referring to a person who is fleet of foot and, sometimes, sarcastically to a slow messenger”.

6. **The Boat Rock** F681094

,ðə bot 'rɒk M

Áit mhaith iascaireachta (M), soir ó *Carricklea*. Bunús ar nós *Carraig na Loinge* (cf. mionainm §9 faoi Achillbeg Island)?

7. **Droim** F678092

'drim M

“*Ridge*”. Píosa talaimh soir ó thuaidh de shráidbhaile Dhumha Ghoirt agus ó dheas de *Pollhenry*.

8. **Cunneen’s** F679093

'kʊninz M

Tagraíonn an t-ainm seo don talamh atá soir ó thuaidh de *Pollhenry*. Tá cillín páistí (gan ainm) ann. “*Mac Coinín*, a literary family of Erris, often by mistranslation or possibly translation called Rabbitt... Cunneane is an occasional variant in Connacht” (MacLysaght 1985, 69 sv. *Mac Cunneen*).

9. **Clochán** F671089

^ˈkl̪ox̪ɑːn M

“*Stony place*”. Carraigeacha ag ceann thiar thrá *Pollawaddy*.

10. **An Deán** F697091

ðə ^ˈð̪zɑːn M

“*The tidal channel*”. Cainéal srutháin in oirthear *Barnygappul Strand* atá i gceist. *Deán* “channel (in strand at low tide)” (Ó Dónaill).

11. **Abhainn na Síthe** F695078

^ˌauwənə ^ˈʃiːhə M

“*The river of the fairy mounds*”. Craobhshruthán de chuid an tsrutháin atá ar theorainn thoir an bhaile fhearainn le Tonatanvally atá i gceist. Iolra de sí “fairy mound” atá san eilimint cháilithe.

12. **Sí** F696078

^ˈʃiː M

“*Fairy mound*”. Tá sí seo ar bhrúach thuaidh §11 thuas, gar do theorainn thoir an bhaile fhearainn.

13. **An Dumhach Bheag** F695087

^ˌðə duː ^ˈf̪og M

“*The little sandbank*”. An cósta ó dheas de *Barnynagappul Strand* atá i gceist. Is fiú *dumha* > *dumhach* “sand-hill, dune” (Ó Dónaill) a choinneáil san áireamh, ach cf. leaganacha fuaimnithe de Dooghbeg i bparóiste Bhuiríos Umhaill ar nós [d̪o ^ˈf̪ʲeg], agus tuilleadh plé faoi Dooega.

14. **Bóthar an Bhúrcaigh / The Bogach Bán Road** F671070

^ˌboːhər ə ^ˈwuːrki D

^ˌðə b̪og̪əx ^ˈbɑːn ^ˌroːd D

“*The road of An Búrcach*” / “*the road of the white boggy ground*”. Téann an bóthar seo ó Doogort East, trí Dookinelly (Calvy), go dtí an príomhbhóthar a théann ón Chaol go Gob an Choire agus síltear gur ainmníodh é i ndiaidh innealtóra ón Chomhairle Contae a bhí i mbun a

Oileán Acla

thógtha (cf. *Bóthar Uí Cheallaigh*, mionainm §7 faoi Salia). Féach trí shampla áitiúla eile den logainm (*An*) *Bogach Bán* san innéacs.

15. **Tóin an Chnoic** F678075

ˌto:nə'xrik D

“*The backside of the hill*”. Taobh theas *Monkey Hill*.

Doogort West

F648091

Dumha Goirt Thiar

“sandbank of the field, west”

1. Dhugort West

ST (ALSO)

1838

“It contains 1,659a. 0r. 30p... This townland is a boley of Doogort East, both being held under the one lease. The tenants have houses built on both, and remove from one to the other occasionally with their cattle... This townland is all uncultivated except for 35 acres in its south point” (ALSO).

Carricklea

F662103

An Charraig Liath

“grey rock”

1. Corricklea

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Carraic Liath ‘grey rock’

ALSO (JO'D)

1838

3. ,kəɾək'le:

M

2003

Ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn.

Carricknacroboge

F653104

Carraig na gCrúbóg

“the rock of the spider-crabs”

1. Corricknacroboge

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Carraic na gCrúbóg ‘rock of the crabs’

ALSO (JO'D)

1838

3. ,kəɾəɡ nə 'gru:bo:g

D

2003

Tá an charraig seo 10 méadar ar airde agus tá sí suite san fharraige gar do chósta thuaidh an bhaile fhearainn.

Carricknagalliaghdoe

F637098

Carraig na gCailleach Dubh

“the rock of the cormorants”

1. Corricknacolliaghdu

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Carraig na gCailleach Dubh ‘the rock of the cormorants’

ALSO (JO'D)

1838

3. ,kəɾəɡ nə gaL'əx 'du

D

2003

Suite san fharraige gar do chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn.

Creggancarragh

F666667

An Creagán Carrach

“(?)the rock-incrusted stony place”

1. Crugauncorrag

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Creagán Cárrach ‘rugged rock’

ALSO (JO'D)

1838

3. ,krɔɡan 'karə

M

2003

Is iomaí ciall le *creagán* “rocky eminence; (patch of) stony, barren ground” (Ó Dónaill) agus “a little rock; a rocky or stony place” (*Dinneen*) ina measc. San fhoirm *creagán* a mhair an eilimint seo go háitiúil (féach an t-inneacs Gaeilge); tá sé cáilithe ag *carrach* “rock-incrusted, rocky”, murach gur bhain ísliú guta de *corrach* “uneven, unsteady” (Ó Dónaill) ann.

Doonty

Na Dúinte

F656104

“the forts”

1. Doonter [sic]

Bald 12

1830

2. Dooneys

Áitiúil (ALSO)

1838

3. Dúinte ‘forts’

ALSO (JO'D)

1838

4. 'du:nti

M

2003

“These are rocks so called” (ALSO). Timpeall naoi gcinn de charraigeacha san fharraige gar do chósta thuaidh an bhaile fhearainn atá i gceist. Féach na mionainmneacha inchurtha *Doonty Eighter* agus *Doonty Ooghter* - carraigeacha - faoi Dooega thuas.

Foheraphuca

Fothair an Phúca

F664098

“the cliff-shelf of the pooka”

1. Fogheranfouca

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Fochair a' phúca ‘the goblin’s shelf’

ALSO (JO'D)

1838

3. ,fɔhərə 'fu:kə

M

2003

“*Fochair* is used generally in Mayo to signify a shelf in the face of a cliff”, a scríobh an Donnabhánach san Ainmleabhar. Baineann an logainm le mala chrochta chósta thoir thuaidh an tSléibhe Mhóir. Tá *fothair* “... steep slope towards precipice” (Ó Dónaill), “a ravine or deep glen, a grass-grown surface sloping over and down a cliff” (*Dinneen*) cáilithe anseo ag *púca* “hobgoblin, pooka, puck” (Ó Dónaill).

Giant’s Grave

An Liagán

F652073

“standing-stone”

1. Liagaun

LSO i §342

1838

“...about nine perches from the me[a]ring between Doogort and [Bal of] Dookinallia Calvy [sic] is a most remarkable large grave... It originally consisted of six large flags of which one called the Liagaun is eight feet high and nine feet broad...” (LSO §342). Suite i ndeisceart an bhaile fhearainn. *Liagán* “stone; standing stone, monolith” (Ó Dónaill).

Dumha Goirt Thiar

Gubacregganmore

F658103

1. Gubbacriggaan-more
2. Gubancriganmore
3. Gob a' Chreagáin Mhóir 'the beak
or point of the great rock'

Gob an Chreagáin Mhóir

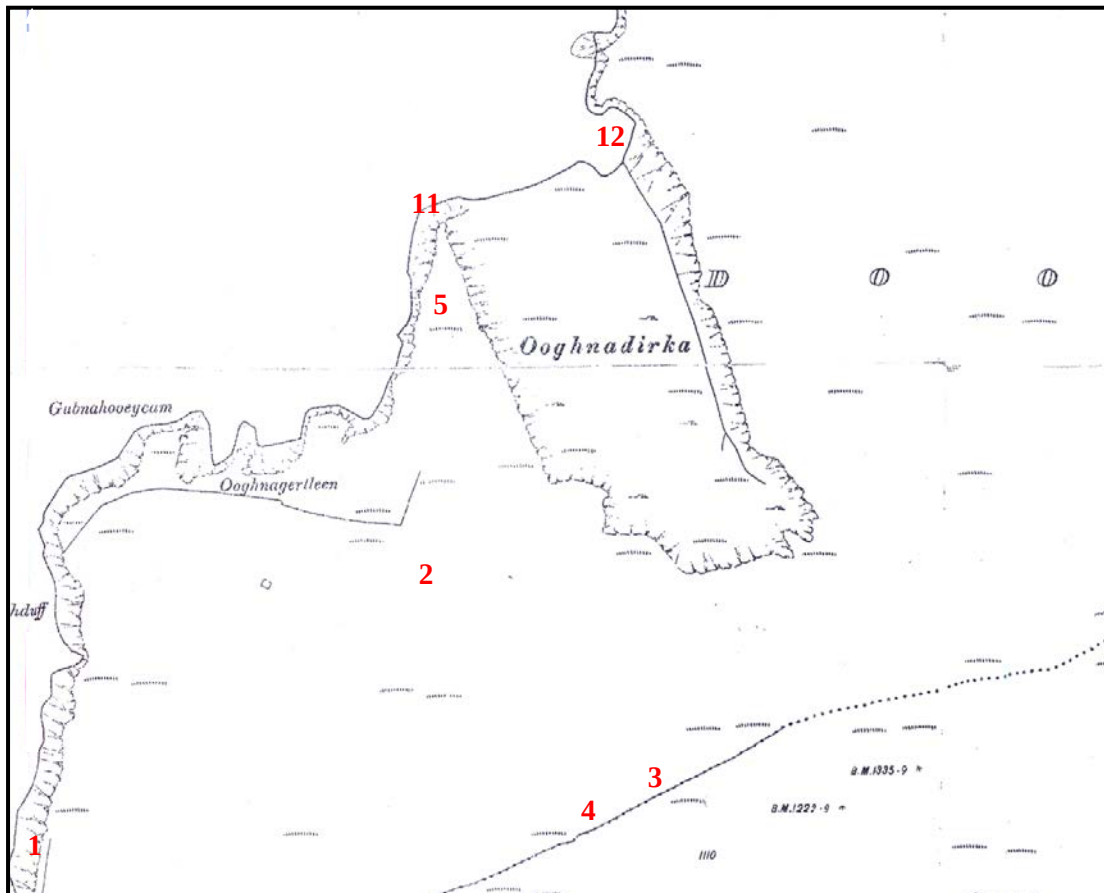
"the headland of the big rocky eminence"

ST (ALSO) 1838

Áitiúil (ALSO) 1838

ALSO (JO'D) 1838

Tá an gob seo ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn, agus siar ó thuaidh de Gubacregganroe.

Suíomh na Logainmneacha in iarthar Dhumha Goirt Thiar

Gubacregganroe

F663102

1. Gubacriggaanroe
2. Gubicraggaunrua
3. Gob a' Chreagáin Rua 'beak or point of
the red rock'

Gob an Chreagáin Rua

"the headland of the red rocky eminence"

Bald 12 1830

Áitiúil (ALSO) 1838

ALSO (JO'D) 1838

Tá an gob seo díreach ó thuaidh de Ooghshanegowa.

Gubcarricklea

(?)Gob Carraige Léithe

F639101

“the headland of the grey rock”

1. Gubberlea	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Carraige Léithe ‘beak or point of the grey rock’, or Gob Coire Léith ‘beak or point of the grey cauldron (great hollow)’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,gɔb karəɡ ‘liə	D	2003

Tá an gob seo soir ó thuaidh de *Carricknagalliaghdoe*. Tá tuairim an Donnabhánaigh, agus foirm 3, thar a bheith éagsúil ó fhoirm 1, rud a fhágann amhras mór ar an fhoirm Ghaeilge. *Gob móide an iarmhír -ar?*

Gubcorryntomish

Gob Choire an tSómais

F646103

“the headland of the deep hollow of the ease or comfort”

1. Gubcaheranomush	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Coire an tSómais ‘the beak or point of the hollow of pleasure’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,gɔb kaie ‘toməʃ	D	2003

Suite díreach siar ó *Ooghcorryntomish*. Is dóiche go dtagraíonn *coire* “amphitheatre, deep mountain hollow” (*Ó Dónaill*) sa chás seo don log mór sléibhtiúil i measc na n-allt ar chúl na huaiche, agus ní do shruth farraige (cf. *Gob an Choire* faoi Pollranny (Sweeny) ar an Chorrán). Tá sé cáilithe anseo, is cosúil, ag *sómas* “ease, comfort” (*Ó Dónaill*); ina dhiaidh sin, tá cuid amhrais ann go fóill faoi chiall ainm an tsráidbhaile *Pollatomish* i dtuaisceart an chontae (Ó Muraíle 1985, 113).

Gubnahooeycam

Gob na hUaiche Caime

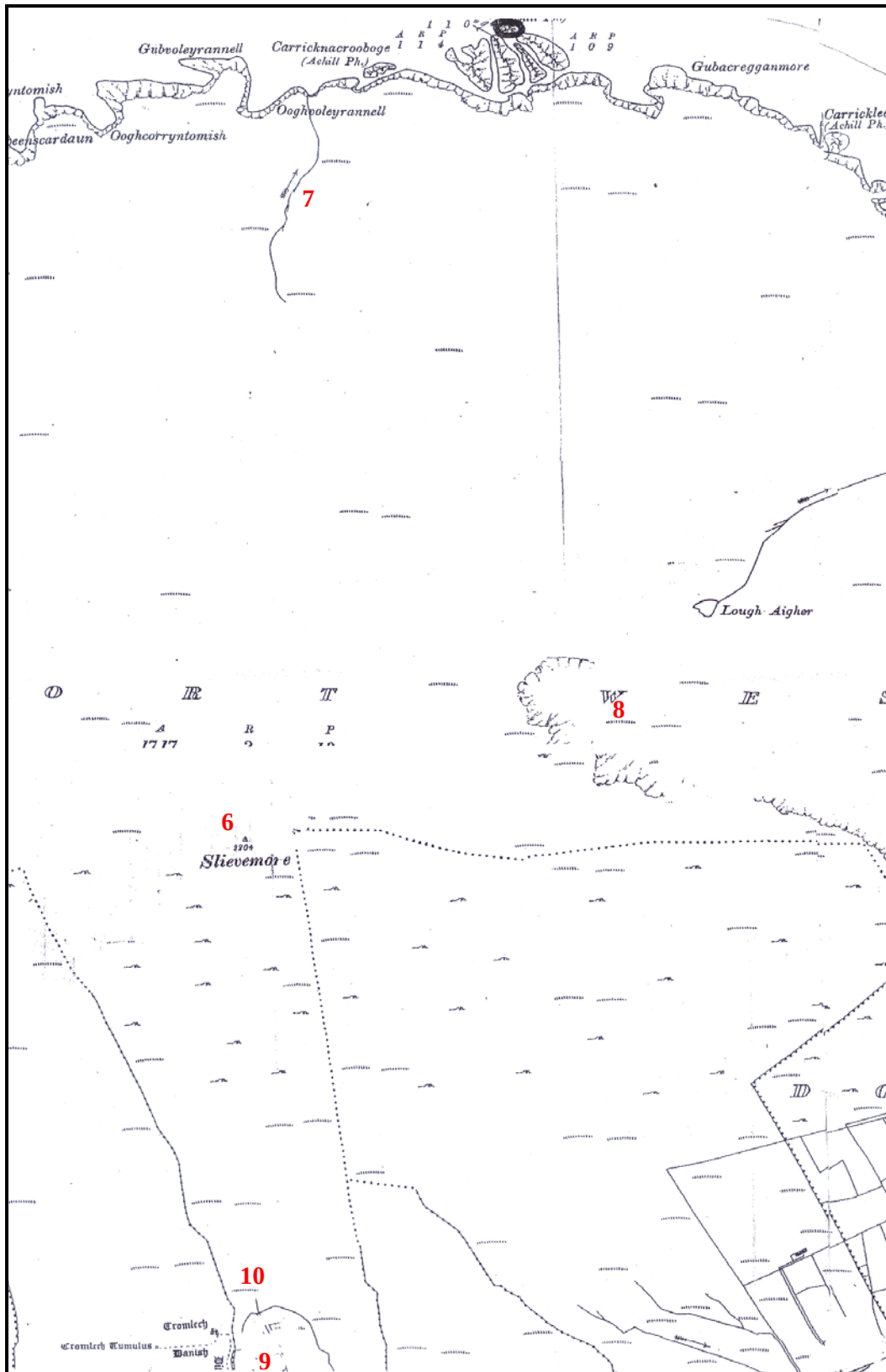
F627088

“the headland of the crooked cove”

1. Gubnawhoycom	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob na hUmhaidhe Caime ‘the beak or point of the crooked cave’	ALSO (JO’D)	1838

Tá an gob seo ar chósta thiar theas an bhaile fhearainn, agus díreach siar ón *Uaich Cham* féin, ní hionann agus an *Ooghcam* thíos, atá ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn.

Dumha Goirt Thiar

Suíomh logainmneacha i lár agus i ndeisceart Dhumha Ghoirt Thiar

Gubvoleyranell

F650104

Gob Bhuaile Raghnaill

“point of Raghnaill’s milking-place”

Oileán Acla

1. Gubworaranuill	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Bhuaillidh Raghnuill ‘beak or point of Randal’s dairy place’	ALSO (JO’D)	1838

Tá cruth corráin ar an ghob seo: ceann thuaidh an bhaile fhearainn. Talamh fíorshléibhtiúil atá ann. Dálta *Gubcarricklea* thuas, ní thagann na foirmeacha le chéile go seoigh, ach féach fianaise éigin don fhoirm mholta faoi ainm §7 thíos: *Buaile Roland*. Ainm pearsanta nó gaelú ar shloinne? Féach mionainm §28 faoi *Keel East*. Is iomaí ciall le *buaile*, “milking-place in summer pasturage; fold, enclosure; small grazing field; dung-yard” (*Ó Dónaill*) ina measc.

Lough Aigher

F659092

Loch Aichir

“*Aichear*’s lake”

1. Lough Aigher	Bald 12	1830
2. Lough Aigher	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Loch Aoidhcair [<i>sic</i>] ‘lake of the guests’	ALSO (JO’D)	1838
4. ,lɔxˈaiəɾ	M	2003
5. ,lɔxˈeːxɑːn [<i>sic</i>]	D	2003

Tá an lochán beag bídeach seo ar shleasa thoir thuaidh an tSléibhe Mhóir. Éiríonn sruthan amach as agus réachtálann aniar aneas chun na farraige leath bealaigh idir *Foheraphuca* agus *Creggancarragh*. Is cosúil, más féidir dul i dtuilleamaí fhoirmeacha 1-4, gurb é an t-ainm pearsanta fireann *Aichear* atá sa logainm (cf. an sloinne tuamhuimhneach *Ó hAichir / O’Hehir*; MacLysaght 1985, 153). Thug Bald *Ben Gorm* ar an scailp shuntasach shléibhe siar ó dheas de *Lough Aigher* (féach §6 thíos); thug sé *Logmore* agus *Doorishmore* ar chodanna eile den scailp chéanna, soir ó dheas den loch (*Bald* 13). Chuala faisnéiseoir D an fuaimniú i bhfoirm 5 ó sheandaoine eile atá anois marbh.

Ooghcam

F657104

An Uaich Cham

“*the crooked cove*”

1. Oughycom	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh (Uaimh) Cham ‘crooked cave or cove’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,oːˈxɑm	D	2003

Tá an uaich seo díreach soir an cósta ó *Doonty*. Féach fosta *Gubnahooeycam* thuas.

Ooghcorryntomish

F647103

Uaich Choire an tSómais

“*the cove of the deep hollow of the ease or comfort*”

Dumha Goirt Thiar

1. Oughycaheranomush	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh Choire an tSómais ‘the cave of the hollow of pleasure’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,ox kaiə 'toməʃ	D	2003

Féach *Gubcorryntomish* thuas.

Ooghduff

F625086

An Uaichidh Dhuibh

“black cove”

1. Oughyduff	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Uaimh Dhubh ‘black cave’	ALSO (JO'D)	1838

Ar chósta thiar an bhaile fhearainn, gar don teorainn le Slievemore.

Ooghnadirka

F634093

Uaich na Deirce

“the cove of the cave”

1. Ough-na-Dirk	Bald 12	1830
2. Ooghnadirka	BS (ALSO)	1838
3. Ough-na-Dirk	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Umhaidh na Dirce ‘cave of the cave’	ALSO (JO'D)	1838
5. ,o:ʰín ə 'dírkə	G	2003
6. ,ðə ko:v əv 'dɪrk	D, M	2003

“A name of names... this is a kind of cave or opening between precipitous rocks on the sea-shore” (ALSO). Ní dhearna Ó Donnabháin idirdhealú ar *uaimh* “cave” agus *uaich* < *uamhaidh* sa chiall “cove”, is léir. Cuas carraigeach ar chósta thiar an bhaile fhearainn atá i gceist a bhfuil log mór sléibhtiúil thart ar a chósta. Léiríonn léarscáil *Bald* áit ar thug sé *Dirk* uirthi siar ó dheas den áit seo, áit a bhfuil grúpa maith tithe, gan ainm, léirithe ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí. Shílfeá mar sin gur san fhoirm thabharthach *deirc* a bhí an eilimint seo *dearc* “cave, hole, hollow” (DUP 152) sa bhunlogainm.

Ooghnagertleen

F628088

Uaich na gCeirtlín

“the cove of the (?)clews”

1. Ooghnagirteen	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh na gCeirtlín ‘the cave of the clues, or balls of thread’	ALSO (JO'D)	1838

Tá an uaich seo siar an cósta ó *Ooghnadirka*. Is leagan malartach de *cartlainn* “bot: mint” é *ceirtlín* (Ó Dónaill) ach is é *ceirtlín* “ball, clew” (*ibid.*) atá i gceist, de réir an Donnabhánaigh. Maireann *ceirtlín* sa Bhéarla in Acaill: “I’ll make a *ceirtlín* of you” (G). Tá *Ooghnagertleen* eile

i Keel West; tá tuairim ann gur ghnách leis na Sasanaigh ceirtlíne “cannon balls” (forbairt ón bhunchiall; cf. *ceirtlín de dhuine* “rotund well-built person” ag Ó Dónaill) a scaoileadh ó long chogaidh isteach sa chuas ann mar mhaithe le cleachtadh (G).

Ooghshanegowa	Uaich Sheáin an Gabha	
F663102	“the cove of Seán the smith”	
1. Oughyshanagowa	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh Sheagháin Gabha ‘the cave or cove of John the smith’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,ux̩ ʃɑ:n ə 'gəuwə	D	2003

Tá an uaich seo díreach ó dheas de *Gubacregganroe*. Struchtúr neamhghnách atá san ainm seo; is cosúil gur leasainm atá san eilimint dheireanach. “Níl a fhios agam ar bád é” (D).

Ooghweenscardaun	Uaich Bhuí an Scardáin	
F645103	“the yellow cove of the cascade”	
1. Ooghweenscardaun	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh Bhuidhe an Scardáin ‘the yellow cave of the small cascade’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,o:ʰi:n̩ 'ʃkardɑ:n̩	D	2003

Tá an uaich seo suite díreach siar ó *Gubcorryntomish*. Tá bríonna éagsúla le *scairdeán* “jet, spout; cascade” (Ó Dónaill). Tá sé san fhoirm *Scardán* i mionainm ar Caher Island i bparóiste Chill Ghaobhair (agus a thaifead an t-údar ó mhuintir Inis Toirc), áit a gciallaíonn sé “áit a bhfuil scaird toinne”. Thaifead Stockman é mar *scairdeán*, [ʃg̊ɑrd̪ ʒɑn], áfach (1974, 379 sv.); léiríonn an fuaimniú i bhfoirm 3 [ʃ] chomh maith. I measc rudaí eile, léiríonn foirm 3 an fhorbairt [o:ʰi:n̩] < *uaich an*; féach samplaí eile faoi mhionainmneacha Keel West.

Ooghvoleyrannell Mapa SO	Uaich Bhuaile Raghnaill / Danny Atkinson's Cove	
F651103	the cove of the milking-place of Raghnaill	
1. ,dani atkənsənz 'ko:v	D	2003

Tá an uaich seo díreach soir ó *Gubvoleyrannell* (féach thuas); féach fosta ainm §7 thíos. Tugtar *Danny Atkinson's Cove* air anois; bád an t-iascaire Danny Atkinson ann breis is fiche bliain ó shin (D).

1. Uaich Neansaí Gréasaí	F624081
,o:ʰi:n̩ n̩ansi 'gr̪e:si	G

Dumha Goirt Thiar

“Neansaí Ghréasaí’s cove”. Ar chósta thiar an bhaile fhearainn, gar don teorainn le Slievemore. “Tá píosa staire ag baint le sin. Gréasaí a bhí ina hathair. Dúradh go raibh sí ag dúil le páiste agus gur caitheadh isteach ansin í” (G). Tá rogha againn i ndíochlaonadh an tríú heilimint: cf. *Garraí Bhiddy Mhór* agus *Garraí Bhiddy Móire* san innéacs. Shílfeá ar an fhuaimniú gurbh fhearr an dara struchtúr.

2. **Punta na Deirce** F628087

,pʊntə nə 'd̪iːk̪ə G

“*The pound of An Deirc (the cave)*”. Leagan den fhocal *punt* “(of enclosure) pound” (Ó Dónaill sv. 2*punt*). Is cosúil go raibh *punt* anseo in aimsir na dtiarnaí talún (G). An ceantar siar ó *Ooghnadirka* atá i gceist. “Na ceithre háit is fearr in Acaill le haghaidh caoireola: Punta na Deirce, Gleann na Coime, Cnapógaí Dhumha Éige agus Leargán Sháile” (G).

3. **Barr an tSiorráin** F636087

,bar ə 't̪iːr̪aːn̪ D

“*The top of the little pinnacle*”. Mullach ar ghualainn thiar an tSléibhe Mhóir, ó dheas de *Ooghnadirka*. “Cineál claí atá ann” (D), atá ar an teorainn idir Doogort West agus Slievemore. Forbairt ó *siorra* “pinnacle; reef” (Ó Dónaill); cf. mionainm §17 faoi Achillbeg Island.

4. **Creig na gCaorach** F631087

,k̪r̪ɛɡ nə 'giːr̪əx D

“*The rock of the sheep*”. Tá an chreig seo ar an teorainn le Slievemore, siar ó §3 thuas.

5. **Gob Rú an Bhocaide** F632092

,gɔb roː nə 'wɔk̪əd̪ə D

“*Red point of the he-goat*”. Ceann thiar thuaidh *Ooghnadirka*. Bhain meititéis don alt lárnach, is cosúil; is leagan malartach é *bocaide* de *pocaide* “he-goat, billy goat” (Ó Dónaill). Ar ndóiche, is féidir gurb é *rua* “red” an dara heilimint, ach *rú* “ceann tíre” atá molta anseo; cf. *Gubroenacoragh* i Keel West.

6. **Binn Ghorm** F652087

Ben Gorm Bald 13, 1830

,biN̪ 'ɣɔr̪əm D

“*Blue-black summit*”. Mullach an tSléibhe Mhóir (féach faoin ainm Slievemore); tá sé 671 méadar ar airde. *Beann* “peak, point, summit, cliff, headland”; *gorm* “blue, blue-black” (*DUP* 149, 153).

7. **Buaile Raghnaill** F651101

,bɔlə 'ro:lənd D

“*Roland's milking place*”. Tugtar an t-ainm seo ar shruthán a reáchtálann aneas trí thuaisceart an bhaile fhearainn, agus a bhaineann an fharraige amach ag *Ooghvoleyranell* (féach thuas; féach fosta *Gobvoleyranell* thuas). Léiríonn an fuaimniú sa chás seo an t-aistriú déanach ó *Raghnaill* go *Roland*.

8. **Doras Mór** F656087

,dɔrəs 'mo:r D

“*Big (?)mountain passage/hollow*”. Tagraíonn an t-ainm seo do chaire suntasach sléibhe, ar shleasa thoir thuaidh an tSléibhe Mhóir. Chuaigh an tAthair Mána Mac Suibhne i bhfolach ann ar a theitheadh ó na Sasanaigh, i 1798, de réir an bhéaloidis áitiúil (D); féach tuilleadh faoin fhear seo faoi mhionainm §19 faoi Dookinelly (Calvy) agus mionainm §41 faoi Dookinelly (Thulis). *Doras* “a door, gateway, breach, entrance; boundary; a rivermouth, passage” (*Dinneen*).

9. **Garrantaí Bána** F651074

,garənti 'bɑ:nə D

“(?)*Grassy fields*”. Tá na cuibhrinn seo i ndeisceart an bhaile fhearainn, ó thuaidh de *Giant's Grave*. Thairfead Stockman an fhoirm iolra den fhocal *garraí* mar [garənti] (1974, 61 §552).

10. **Pollógannaí Buí** F651075

,pɔLo:gəNi 'bwi: D

“*Yellow little holes*”. An fhoirm dhíspeagtha *pollóg* móide an foirceann iolra *-annaí* is bun leis an phríomheilimint. Tagraíonn an t-ainm do thalamh garbh atá ó thuaidh de §9.

11. **Cosa Fada** F632092

,kɔsi 'fədə D

“*Long (?)reefs*”. Tagraíonn an t-ainm seo do charraigeacha ag bun Ghob Rú an Bhocaide (§5). Cf. “lower end; *cosa an bhoird* the foot of the table” (*Ó Dónaill* sv. *cos6*) agus “a shoal, a bank

Dumha Goirt Thiar

or bar; *Cosa Dubha*, the black reefs in Valentia” (*Dinneen* sv. *cos*). Tagraíonn *Cosa Bána*, mionainm §38 i Dookinelly (*Calvy*), do láthair intíre.

12. **Glac na nGabhar Fiáin** F634093

,glak nə gauwər 'fʲia:nʲ D

“*The ravine of the wild goats*”. Tá an cuas beag seo an ceann thoir thuaidh *Ooghnadirka*, agus, spéisiúil go leor, díreach soir ó Ghob Rú an Bhocaide (§5). Bádh triúr fear anseo i lár na 1980í.

Dookinelly (Calvy)

F6665057

1. dowkmally
2. Dowkillnally 6 balls
3. Dowkinally
4. Rindonkinally
5. Rundonckinally
6. Quindonkinally
7. Quin... Duckannelly
8. Dunkenelly
9. Duckinnelly one moiety
10. Doocennella Sweeny [sic]
11. Dunkenelly
12. Doocanelly Calvy
13. Dooncanelly... Dookinelly Calvy
14. Dookinelly
15. Dhukinellia Calvy
16. Dookinelly
17. Dumha Cinn Aille an Chalbhaigh
'Calvy's sandbank at the head of
the cliff'
18. Dubh Chinn Eile, slán go
19. Dubh Chinn Alla
20. 'nu:k i N' e l' i
21. ,du ki 'n' e l' i
22. ,duki 'n e l' i

Dumha Cinn Aille (Calvy)*"sandbank of the end of the cliff"*

Curtis I 128	1641
BSD 105	1661
Hib. Del. Mayo	1672
Curtis II ii 54	1689
Curtis II iii 55	1690
Curtis II iv 56	1694
Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
Mackenzie xiv	1776
O'Donnel RR 1	1777
O'Donnel RR 2	1805
Arrowsmith	1811
O'Donnel RR 3	1815
Tithe App. §19	1828
Bald 12	1830
ST (ALSO)	1838
Rev. Dwyer	1838
ALSO (JO'D)	1838
CSBÉ 26.265	1938c
CSBÉ 86.140	1938c
Stockman 173 §1080	1974
C	2003
N	2003

"It contains 1,935a. 1r. 0p... Bal of Dookinelly is a booley of this townland" (ALSO).

Tá baile fearainn Dookinelly (Thulis) díreach ó dheas den bhaile fearainn seo. Ní dhearna *Bald* idirdhealú eatarthu; ní úsáideann na faisnéiseoirí na cáilitheoirí atá idir lúibíní ach oiread sa lá atá inniu ann. Is cosúil gur bhain an bunainm i gcéaduair le ceantar an chósta in iarthuaisceart Dookinelly (Thulis), áit a bhfuil ceann thoir *Trawmore* ag bun aille; aillte cáiliúla cósta ar shleasa thuaidh Chnoc Mionnáin atá i gceist leis an tríú heilimint. Féach plé ar an chéad eilimint faoi Dooega.

Tá an sráidbhaile a dtugtar *Dookinelly* air sa taobh thiar den bhaile fearainn seo agus in iarthuaisceart *Dookinelly (Thulis)* sa lá atá inniu ann. Ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí, áfach, léirítear dhá ghrúpa éagsúla tithe in iarthar *Dookinelly (Calvy)*: ag F668048, áit a bhfuil an bhunscoil anois, agus ar tugadh *Dookinelly (Calvy)* air in aimsir an Donnabhánaigh, agus ag F668043, soir ó dheas de *Sruhillsbeg Lough*. Léirítear grúpa eile tithe, agus séipéal ann, ó dheas den loch ag F656037, i *Dookinelly (Thulis)*, agus ba é ba chongaraí don trá agus do na haillt. *Dookinelly (Thulis)* a bhí air seo in aimsir an Donnabhánaigh, i gcáipéisí scríofa ar scor ar bith. Is de Shligeach agus Mhaigh Eo an sloinne *Mac Calbhaigh* (MacLysaght 1985, 35), agus tá daoine den sloinne seo sa bhaile fearainn go fóill (A12*). Rinneadh *Tolan* den sloinne Ultach *Ó Tuathaláin* i Maigh Eo, de ghnáth, ach rinneadh *Thulis* de in Acaill (*ibid.* 287).

Leantar anseo san fhoirm mholta de shamplaí ar nós *Baile Hiobaird (O'Grady)*, an fhoirm Ghaeilge a moladh do *Herbertstown (O'Grady)* i Luimneach (Ó Maolfabhail 1990, 33). Cf. samplaí eile den chineál seo struchtúir sna mionainmneacha *Knocknaboley McManus* agus *Knocknaboley Moran*, a thagraíonn do shráidbhailte i *Knocknaboley* i bparóiste Chill Mhíona, agus ar ndóiche faoi *Pollranny (Lynchaghan)* agus *Pollranny (Sweeny)* ar an Chorrán. Ní léir ar úsáideadh na sloinnte seo i leaganacha Gaeilge de na hainmneacha thuasluaite riamh.

Is ábhar spéise é an *-n-* i bhfoirmeacha idir 1689 agus 1828. Is féidir é a mhíniú mar mheancóg chóipeála i gcuid foirmeacha, ach ní hiad uilig; tá sé tugtha faoi deara againn faoi *Dooega* thuas go bhfuil an fhoirm *Dún Caocháin* in úsáid ag cuid daoine don ainm ceantair *Dumha C(h)aocháin* in iarthuaisceart an chontae.

Ballaknock Mapa SO

F659043

1. ˌbʲaləˈnʲak

Baile an Chnoic

“the town of the hill”

N

2003

Grúpa beag tithe soir ó dheas de *Sruhillsbeg Lough*, ar an teorainn le *Dookinelly (Thulis)*.

Gallagher's River

F660051

1. Gallagher's River

2. Abhainn Uí Ghallchobhair

‘O’Gallagher’s river’

Abhainn Uí Ghallchóir

“Ó Gallchóir’s river”

Áitiúil (ALSO)

ALSO (JO’D)

1838

1838

3. ,galeherz 'rīvər	N	2003

“This stream is so called from one of the Northmen, who removed hither with O'Donnell (Rory the son of Maghnus)” (*ALSO*). Reáchtálann sí anoir aduaidh tríd iarthar an bhaile fhearainn agus cartann isteach i *Sruhillebeg Lough*.

Loughannascaddy

Lochán na Sceadaí / Lochán na Deirge

F673054

“the little lake of the (?) speckled place” /

“the little lake of the red place”

1. Loughaunascaddy	Áitiúil (<i>ALSO</i>)	1838
2. Lochán na Sceadaighe ‘little lake of the speckled fishes’	<i>ALSO</i> (<i>JO'D</i>)	1838
3. ,loxɑ:nə 'skadi	N	2003
4. ,loxɑ:nə 'dʒɛrəɡ ə	N	2003

Loch beag tuairim is míle soir ó thuaidh den sráidbhaile. Tá crannóg sa loch. Ní fios cé acu an t-ainmfhocal *sceadach* “animal with blaze; object with light patches; spotted garment” (*Ó Dónaill*) nó substainteach den aidiacht *sceadach* “patchy, blotchy, spotted; (of hair) scant...” (*ibid.*) a cháiligh *lochán* san fhoirm oifigiúil. Cf. *Scaddy* i gContae an Dúin, ó *Sceadaigh* “bare place/patchy place” (*DUP* 129). Is coitianta an dara foirm fhuaimnithe sa chaint, áfach; tá sé bunaithe, is cosúil, ar shubstainteach de *dearg*, sa chiall “áit dhearg”, is féidir. Féach fosta *dearg* “undersoil” (*Ó Dónaill* sv. 1*dearg*5). Ní éiríonn sruthán as an loch, dá bhfuil a fhios agam.

River Mapa SO

F660052

1. 'rīvər	N	2003

Grúpa beag tithe thart ar an séipéal, gar do *Gallagher's River*.

Sruhillebeg Lough

Loch Shruthail Bheag

F656045

“lake of Sruthail Bheag (*little stream*)”

1. Dukinellia or Shruifillbeg Lough	Áitiúil (<i>ALSO</i>)	1838
2. Sruthail Bheag ‘little streamlet’	<i>ALSO</i> (<i>JO'D</i>)	1838
3. ,sr̥həlβeg 'le:k	N	2003

Tá méid an locha i ndiaidh dul i laghad ó bhí an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí ann; ceithre lochán bheaga ar an teorainn thiar le *Dookinelly (Thulis)* atá fágtha mar rianta de anois. Thug Bald *Srutherbeg* ar an chéad shruthán siar uaidh seo, a reáchtáil ó *Keel Lough* go

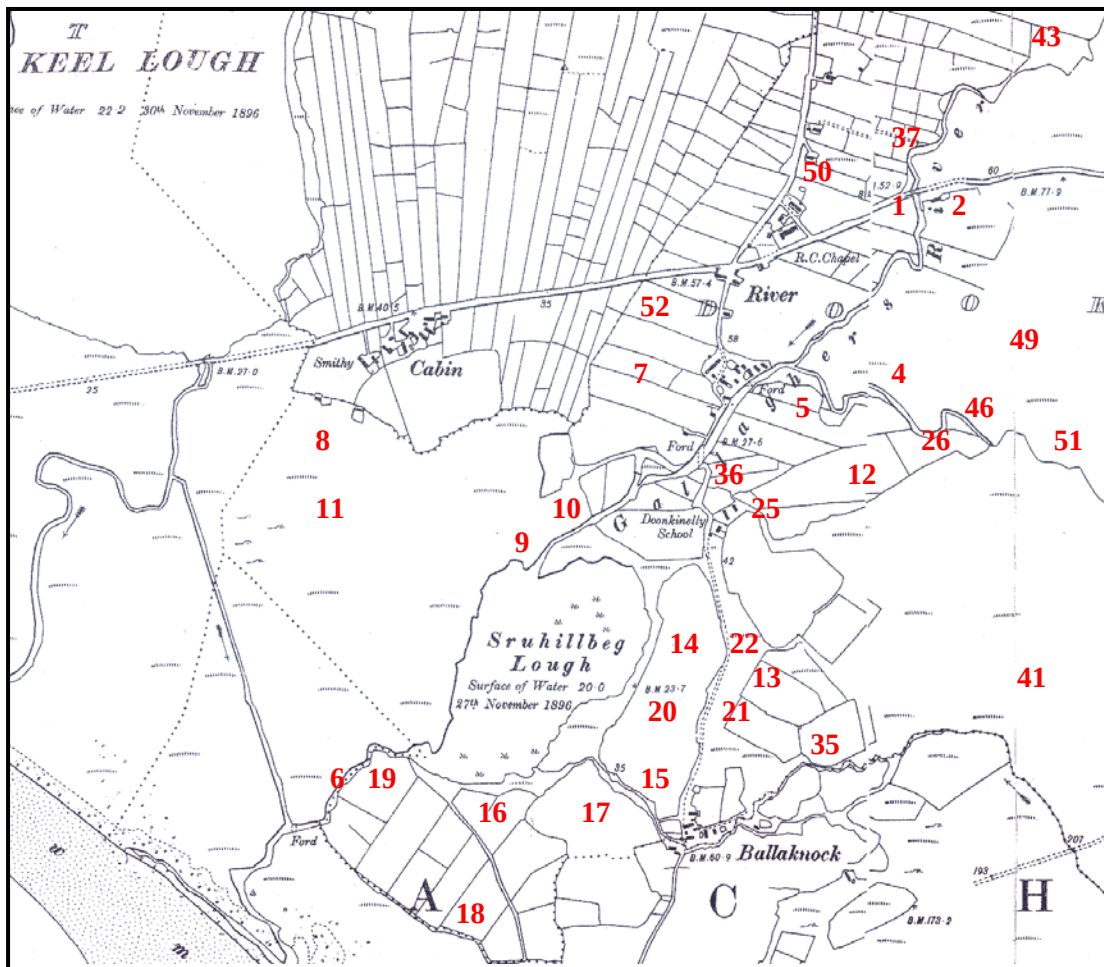
Dumha Cinn Aille (*Calvy*)

dtí an cósta lena linn ach atá anois, de bharr athraithe sa sileadh cósta, is dóiche, mar chraobhshruthán ag an *Gallagher's River*. Tugtar [,ðə 'srɔfəl] ar an abhainn a théann ó *Sruhíllbeg Lough* go dtí an fharraige (§6 thíos). Ar scor ar bith, ní fios arbh é ceann den dá shruthán seo, nó sruthán atá ar an teorainn idir *Dookinelly (Calvy)* agus *Dookinelly (Thulis)* agus a thit anoir isteach sa loch, tráth, a thug ainm dó. *Sruthail* “stream” (*DUP* 156).

1. **Kelly's Bridge** F662053

,keliz 'brɪdʒ N

Áit a dtéann an bealach mór go dtí an Caol anonn *Gallagher's River*. Ba le duine darb ainm *Kelly* an teach tábhairne siar an bealach, tráth (N).

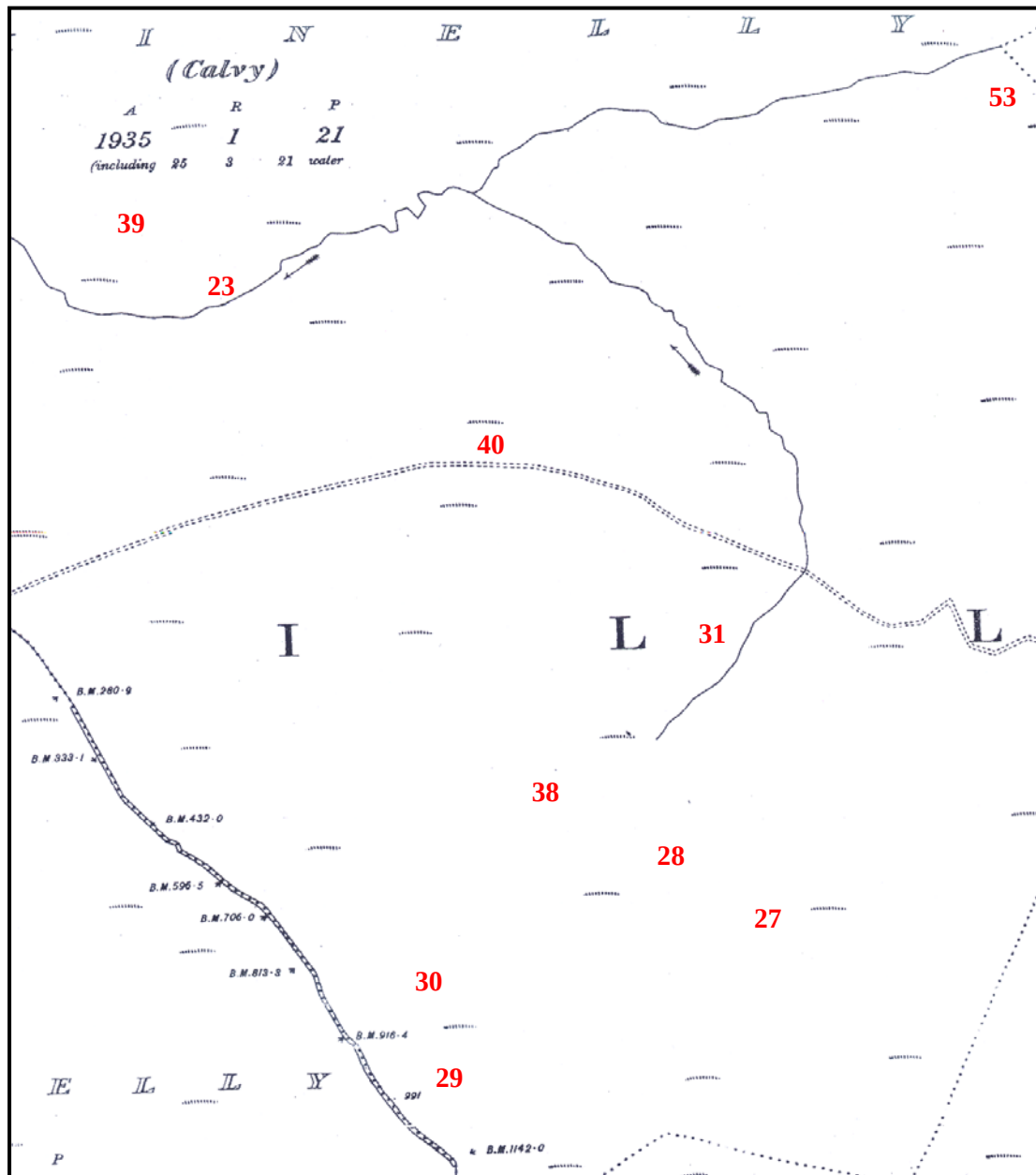
Suíomh logainmneacha in iardheisceart Dhumha Cinn Aille (*Calvy*)

2. **Clais Reid** F663052

,klaʃ 'ri:d N

Oileán Acla

“*Reid's ditch*”. Díreach soir ó dheas de §1 thuas. Páirc atá ann; éiríonn sruthán beag inti agus cartann isteach i *Gallagher's River*, atá ar a himeall thiar. Is féidir gur leagan den sloinne Ó *Maoildeirg* atá sa logainm: “A Mayo name often changed to Reddington, Reid and Ruttledge” (MacLysaght 1985, 235 sv. O Mulderrig). *Clais* “water channel; gully, ditch” (Ó Dónaill).

Suíomh logainmneacha in oirdheisceart Dhumha Cinn Aille (*Calvy*)

3. **Gabhal an Mháma** F683054
 ,gauwələ'wa:m N, R

Dumha Cinn Aille (*Calvy*)

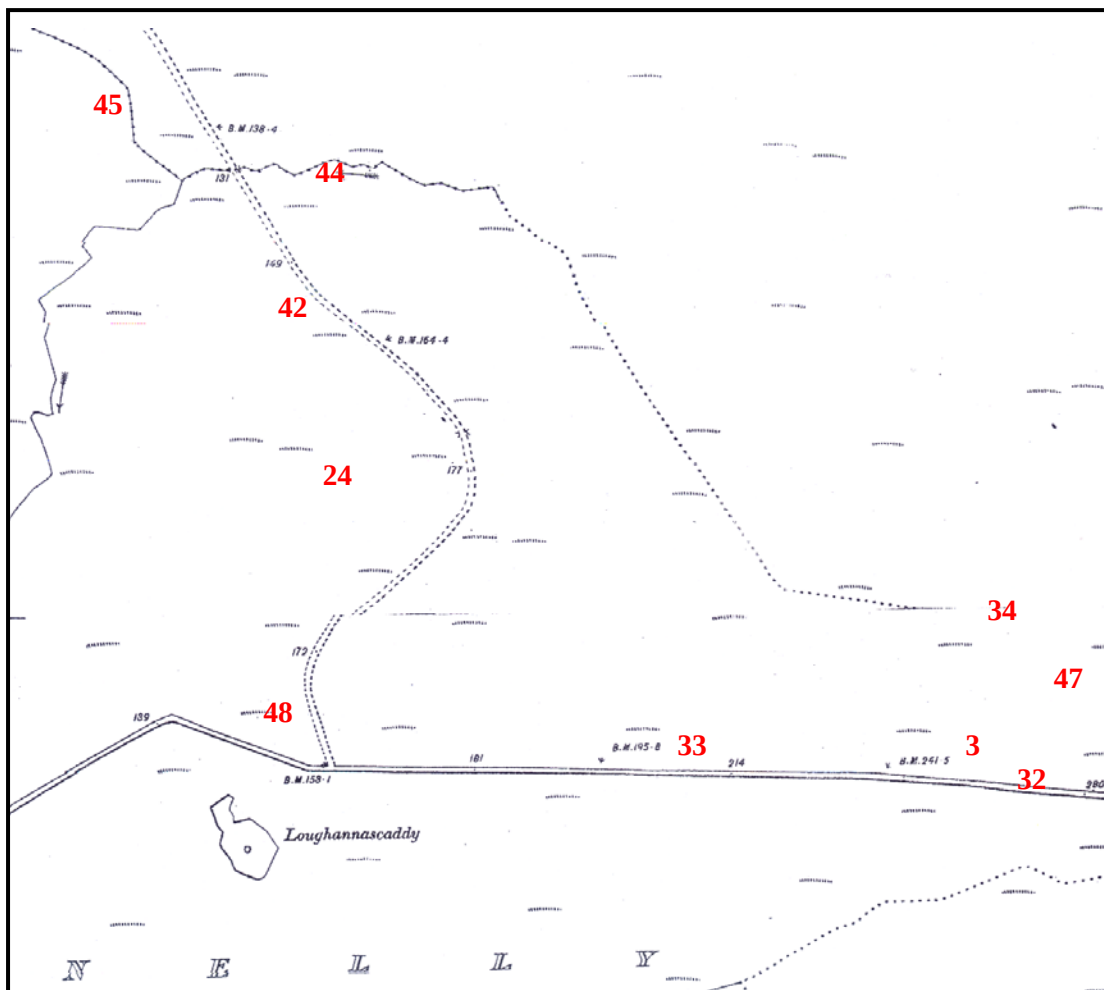
“*The fork of the mountain pass*”. Téann an bealach mór anonn mám idir cnoc 122 méadar (F688058) atá ó thuaidh de agus cnoc 161 méadar (F684042) atá ó dheas de. Tagraíonn an t-ainm don cheantar siar ón mhám.

4. **Cromaltach** F668047

'krɒm N

'krɒmɛltəx D

“(?)*Crooked river*”. Craobhshruthán de chuid *Gallagher’s River*. Substainteach de *crom* “bent, bowed, curved, crouching, drooping” (*Dinneen*) móide an aidiacht *altach* “articulate, jointed; knotty; (of road) undulating; (of hair) wavy” (*Ó Dónaill*) atá molta anseo (iarmhír shubstainteach ann féin, -*altach*?). Is gá forbairt ó *allt* “cliff” a chur san áireamh fosta, áfach; seans go bhfuair an sruthán a ainm ó cheantar cromalltach ar shleasa thuaidh *Knock Minnaun*, áit a n-éiríonn sé.

Suíomh logainmneacha in oirthuaisceart Dhumha Cinn Aille (*Calvy*)

5. **Sraith Cham** F6605

,ʃrɑˈhɑm N

“*Crooked strath*”. Páirc atá sa ghabhal theas d’acomhal *Gallagher’s River* agus §4 thuas.

6. **An tSruthail** F651041

,ðəˈsrɒfəl N

“*The stream*”. Abhainn a réachtálann amach as *Sruhillsbeg Lough* agus ar aghaidh chun an chósta.

7. **Garraí Iomaire** F656050

,gɑrɪˈɔməɾə N

“*Field of the ridge*”. Páirc atá ar an taobh eile de *Gallagher’s River* ó §5.

8. **Guairín na gCloch** F652049

,gʊrɪːnəˈglɒx N

Little sand-bank of the stones”. Cnocán bán, agus áit uasal, síleadh (N), siar ó dheas de *Cabin* (atá i Belanasally), “at Tommy O’Boyle’s” (D). Leagan díspeagtha de *guaire* “sand barrier (at river mouth), sand bar” (Ó Dónaill), *guairín* “a little sand-bank” (*Dinneen*), atá sa chéad eilimint, is cosúil.

9. **Bun na hAbhna** F655047

,bʊnəˈhɑunə N

“*The bottom of the river*”. Ceantar ó thuaidh de *Sruhillsbeg Lough*. *Gallagher’s River* atá i gceist.

10. **Gob Rua** F656047

,gɒbˈruə N

“*Red point*”. Tagraíonn an t-ainm do cheantar soir ó thuaidh de §9 thuas agus glactar leis gur gob talaimh i *Sruhillsbeg Lough* a bhí i gceist i gcéadair. Tá an loch triomaithe siar cuid mhór ó bhí an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí ann.

11. **Roisín** F653044

ˈrɒʃɪn N

Dumha Cinn Aille (*Calvy*)

“*Little headland*”. Tugtar é seo ar an cheantar siar ó *Sruhillbeg Lough* agus dálta §10 thuas, is dóiche gur thagair sé ó cheart do ghob beag talaimh ar bhruach (thiar) an locha.

12. **Garrantaí** F660049

ˈgarənti N

“*Fields*”. Páirceanna ó dheas de §5.

13. **Garraí na bPréachán** F660044

ˌgarneˈbreːxɑːn N

“*The field of the crows*”. Tá an grúpa beag páirceanna seo soir ó thuaidh de *Ballaknock*.

14. **Garraí na bPortach** F657046

ˌgarineˈbɔrtə N

“*The field of the bogs*”. Tugtar é seo ar an cheantar ar bhruach thoir *Sruhillbeg Lough*.

15. **Caise Bhán** F657043

ˌkaʃˈwɑːn N

“*White stream*”. Tugtar an t-ainm seo ar cheantar beag atá ar bhruach thuaidh srutháin a reáchtálann anoir agus atá ar theorainn theas an bhaile fhearainn le Dookinelly (*Thulis*). *Caise* “stream, current”.

16. **Garraí na Dumhcha** F655043

ˌgarneˈduhə N

“*The field of the sandbank*”. Grúpa beag páirceanna ar thaobh na farraige de *Sruhillbeg Lough*. Tá féidearthachtaí eile ann, ach is dóiche gurb é *Garraí na Dumhcha*, ina bhfuil leagan uatha den fhocal *dumhach* “sand-hill; dune”, an bunleagan. Féach plé ar an eilimint faoi Dooega.

17. **Garraí na nDeántaí** F656043

ˌgarineˈdzanti N

“*The field of the tidal channels*”. Tá an pháirc seo soir ó §16 thuas. Is cosúil gur foirm iolra den fhocal *deán* “channel (in strand at low tide)” atá san eilimint cháilithe. Cf. *An Deán*, mionainm §10 faoi Doogort East.

18. **Port Gearrtha** F654040

ˌpɔrtˈɡɑːrə N

Oileán Acla

“*Cut river-bank*”. Grúpa beag páirceanna ar theorainn theas an bhaile fhearainn, ar bhruach thuaidh srutháin. Tá sé ceathrú míle ón fharraige. Ní bhaintear móin anseo, agus is féidir gur seanbhruach abhann a bhí i gceist le *port* sa chás seo: “bank; *port abhainn*, river-bank” (Ó Dónaill sv. 2port2).

19. Teach Dhonnchaidh F653043

,t̪ a 'x̪ɔNəxi D

“Donnchadh’s house”. “Donncha a bhí ar athair an tsagairt Mhac Suibhne a crochadh i mBaile Uí Fhiacháin i 1799” (D). Féach fosta mionainm §41 faoi Dookinelly (Thulis).

20. Bolg F657044

'bɔlɐg D

“*Bulge*”. “Cnocán” is ciall leis, sa chomhthéacs seo; féach fosta mionainm §37 faoi Dookinelly (Thulis) thíos. “[Suite] faoi theach *Joe Calvey*” (D).

21. Gruaigín Bán F659044

,gro:ɡín 'bɑ:n D

“*White (fairy) eminence*”. Mullán ar an taobh thoir den bhóthar go *Ballaknock*. Féach mionainm §86 faoi Keel West i dtaca leis an eilimint seo *gruaigín*.

22. Creagán na gCaor F659045

,k̪ r̪ ɔɡɑ:nə'gi:r D

“*The rocky place of the berries*”. “Taobh [thoir] de theach *Pakie Patten*” (D).

23. Gleann F670048

'ɡl̪ aN D

“*Valley*”. Uachtar ghleann Chromaltaí (mionainm §4), i ndeisceart an bhaile fhearainn, atá i gceist.

24. Log an Mhaide Mhóir F675061

,lɔɡwɑd̪ i 'wo:r D

“*The hollow of big stick*”. Tá an faisnéiseoir den tuairim gur stocán d’adhmaid portaigh atá i gceist.

25. *Ní léir bunús an ainm* F660049

,klaiərn 'jal D

“Áit a bhfuil clocha scaoilte” (D), taobh thoir den bhunscoil. Is féidir foirmeacha éagsúla bunúis a shamhlú, meititéis agus giorrú a tharaingt isteach, fiú séimhiú ar an eilimint cháilithe a mhíniú mar rian den tabharthach Ultach. Cuirim i gcás *clái* “fence” móide an iarmhír choitianta *-ar* móide an iarmhír áitreabhach *-nach* (*Joyce* ii 6-7; an feidir gur [r] déanach cúnta atá san ainm?), le giorrú go *claiarn*. Bheadh amhras go fóill faoin mhíniú, áfach.

26. **Poll na Teoranna** F666048

,pɔLnə 't̪ orne D

“*The hole of the boundary*”. Is í *teorann* an ghnáthfhoirm ghinideach de *teorainn* “boundary, limit; border, frontier” (*Ó Dónaill*). Tá sé seo ar bhruach theas an tsrutháin ainmnithe faoi §4 thuas; níl sé ar theorainn an bhaile fhearainn.

27. **Na Fargáin** F678037

,ðə 'farega:nz D

“*The steep slope with ledges*”. Talamh sléibhtiúil gar don teorainn theas, sa Ghleann (§23). *Fargán* “ledge; (pl.) steep slope with ledges” (*Ó Dónaill*).

28. **Stríóg** F675037

'stri:o:g D

“*Stripe*”. Sa Ghleann (§23). Leagan de *stríoc* “streak, stripe” (*Ó Dónaill*), “a district or zone” (*Dinneen*) atá molta anseo. Forbairt ó *straoi* “stress, exertion” (*Ó Dónaill* sv. *stró*, *straoi*) nó ó *striobhóg* “a useless object” (*Dinneen* sv. *streabhóg*, *striobhóg*)?

29. **Achrach** F671036

'axrəx D

Ní léir bunús an ainm. “Cnoc, díreach faoin chrann tarchuir” (D), gar do theorainn thoir theas an bhaile fhearainn, atá i gceist. Giorrú ó shubstainteach de *achrannach* “(of terrain) rocky, difficult” (*Ó Dónaill*)? I measc na lagfhéidearthachtaí eile tá forbairtí ó *acra* “acre” agus fiú amháin *achaill* “(?)prospect” (féach an plé faoi ainm an pharóiste).

30. **Barr an Phionna** F671039

,barə 'fʲiNə D

“*The top of the (sheep-)pen*”. Ar shleasa thuaidh §29.

31. **Cloch an (?)Ghamhna** F666039

,klox 'auni D

“*The stone of the calf*”. Tá sí seo in uachtar ghleann Chromaltaí (§4) i ndeisceart an bhaile fhearainn. I dtaca le fuaimniú an dara giota guta san eilimint cháilithe mar [i], féach Stockman 1974, 317 §1383(b).

32. **An Mám** F685054

ən 'mɑ:m D

“*Mountain-pass*”. In oirthear an bhaile fhearainn; féach *Gabhal an Mháma*, §3 thuas.

33. **Tobar Nixon** F682055

,tɔbər 'nikzən D

“*Nixon's well*”. “Ar thaobh bhóthar an Mháma, áit a stoptaí capaill le haghaidh uisce” (D). Féach *Garraí Nixon*, mionainm §3 faoi Carrickkildavnet.

34. **Sliabh Trasna** F688058

,ʃlɛ 'trasni D

“*Transverse mountain*”. Mullach 122 méadar, ó thuaidh de bhealach an Mháma (§32 thuas), ar an teorainn le Doogort East, Tonatanvally agus Bunacurry. Tá ainm eile ar an sliabh seo ag muintir Dhún Ibhí ar ghnách leo a bheith ag buachailleacht ar a shleasa thoir thuaidh: féach mionainm §21 faoi Tonatanvally. Cf. leaganacha fuaimnithe de Slievemore. I dtaca le fuaimniú an dara heilimint, cf. Stockman 1974, 317 §1383(b).

35. **Garraí Giobach** F661044

,gari 'ɡɔbɐx D

“*Unkempt field*”. Soir ó §13 thuas. *Giobach* “shaggy, rough; unkempt, untidy” (Ó Dónaill).

36. **Mullach an Aird** F659049

,mɔLɛxən 'ɑ:rd D

“*The summit of the height*”. Tugtar é seo ar chnocán ó thuaidh den bhunscoil.

Dumha Cinn Aille (*Calvy*)

37. **Tamhnachaí** F662054

'tʰaunəxi D

“(Mountain) fields”. Ó thuaidh den phríomhbhealach go Gob an Choire, ar bhruach thiar *Gallagher’s River*.

38. **Cosa Bána** F673041

ˌkɔːsi ˈbʲaːnə D

“*White lower ends*”. Iolra de *cos* atá anseo; thaifead Stockman an leagan iolra céanna (1974, 317, §1383(b)). Sleasa íochtaracha thuaidh *Knock Minnaun* atá i gceist.

Cf. “lower end; *cosa an bhoird* the foot of the table” (Ó Dónaill sv. *cos*6) agus “a shoal, a bank or bar; *Cosa Dubha*, the black reefs in Valentia” (*Dinneen* sv. *cos*).

39. **An Raithneach** F6667048

ˈrʲan̪jəx D

“*The (place of) bracken*”. Mala shléibhe sa Ghleann (§23); féach fianaise den alt faoi mhionainm §46.

40. **Bóthar Ard** F670046

ˌbʲoːhər ˈɑːrd D

“*High road*”. Cabhsa sléibhe ó shráidbhaile Dumha Cinn Aille go Maumnaman.

41. **Bóthar Íseal** F663045

ˌbʲoːhər ˈiːʃəl D

“*Low Road*”. “It joins *Bóthar Ard*” (D), i ndeisceart an bhaile fhearainn.

42. **Bóthar Cam** F675054

ˌboːhər ˈkam D

“*Crooked road*”. Bóthar i dtuaisceart an bhaile fhearainn go Doogort.

43. **Droim na Síthe** F664058

ˌdr̪ɔ̃mnə ˈʃiːhə D

“*The ridge of the fairy mounds*”. Tá an droim talaimh seo thart ar 25 méadar ar airde agus tá sé suite ó thuaidh de *Gallagher’s River*. “It is believed that you can see three bays from here... There was a story of gold buried here by a sea-captain” (D).

44. **Feadán na Circe** F675065

,fʲid̪ɑːnəˈkʲirkʲə D

“*The stream of the hen*”. Craobhshruthán de chuid *Gallagher’s River*, ar an teorainn thuaidh.

45. **Feadán Dubh** F673067

,fʲid̪ɑːnˈdu D

“*Black stream*”. Craobhshruthán de chuid *Gallagher’s River*, ingearach le §44 thuas, ar chuid den teorainn thuaidh.

46. **Poll na Raithní** F663049

,poləˈrɒni D

“*The hole of the bracken*”. Ar bhruach thuaidh Chromaltaí (mionainm §4); féach fosta mionainm §39.

47. **Lord Cavan’s Ditch** F689054, 695070

,lordˈkavənzˈdʲitʃ D

Tógadh an balla cloiche seo, ó oirthuaisceart an bhaile fhearainn seo go Tonatanvally, ar órdú an Tiarna Talún seo go deireanach sa 19ú haois (D).

48. *Ní léir bunús an ainm* F673056

,kartəˈd̪ɔf D

Tagraíonn an t-ainm seo do thalamh atá suite sa ghabhal atá idir an bealach mór idir an Caol agus Gob an Choire agus an bóthar go Doogort, in oirthear an bhaile fhearainn. Níl iomrá áitiúil ar bith faoi cheárta a bheith ar an láthair seo. I measc na bhféidearthachtaí i dtaca leis an chéad eilimint, tá *cartadh* “bogstuff, rubbish” (*Dinneen*) nó “cleared out material, dump (Ó *Dónaill*), agus *cartal* “[place of] mint” (cf. Ó *Dónaill* sv.). Tá seanchlasaigh taobh leis an áit seo: an dtiocfadh dó gur ainmníodh é ó *carta* “cart” (Ó *Dónaill* sv. 2*cairt*1) a fágadh ar an láthair ar feadh i bhfad?

49. **Ard Mór** F666052

,ardˈmoːr D

“*Big height*”. Tá mullach 37 méadar ar airde anseo, gar d’áit a bhfuil taiscumar beag i lár an bhaile fhearainn.

50. **Mullach an Bhóthair** F662054

,mʊlə'wɔ:hər D

"*The summit of the road*". Ardán beag ar an bhóthar ón séipéal go Doogort atá i gceist. Giorraíodh an logainm seo sa Bhéarla, is léir.

51. **Poll Gorm** F666048

,pɔl'gɔrəm D

"*Blue-black hole*". Ar bhruach thuaidh Chromaltaí (§4); cf. áiteanna den ainm céanna sa pharóiste: mionainm §4 i Mweewillin agus mionainm §74 faoi Keel West.

52. **Páirc Úr** F658052

,pɑ:rk'u:r D

'njutəun D

"*New field*". Is drochaistriú atá sa dara leagan fuaimnithe den bhunainm, atá in úsáid le blianta beaga anuas (D). Tagraíonn an t-ainm do cheantar atá siar an bealach mór ó *River*.

53. **Feadán Pholl Mhic Anraí** F680048

,fʲidɑ:nbɔlvʲik'ɑ:nri D

"*The stream of the hole of Mac Anraí*". Ní léirítear ach cuid den fheadán seo ar an léarscáil sé horlaí; reáchtálann sé anoir aneas ar thalamh sléibhtiúil ar theorainn thoir an bhaile fhearainn le Maumnaman. Tá *Mac Éinrí* / *Mac Einrí* molta don sloinne Normannach *MacHenry* i gConnachta (MacLysaght 1985, 110 sv. *Fitzhenry* agus 155 sv. *MacHenry*), ach leagan eile ar fad atá sa logainm seo. I dtaca leis an fhuaimniú [ɑ:n] < -an(n)r, cf. an eilimint *manrach* faoin ainm *Manraghy* i Tonregee West.

Dookinelly (Thulis)

F660031

1. Duckinnelly other moiety
2. Doocennella Thewles
3. Doocanelly Thewliss
4. Dookinelly Thulis
5. Dookinelly
6. Dhukinellia Toolis
7. Dhunkinellia (Village)
8. Dookinelly Toland or Thulis
9. Dumha Cinn Aille Uí Thuathaláin

‘O’Toolan’s Dookinelly’

10. ,du:ki'nele

Dumha Cinn Aille (Thulis)

“sandbank of the end of the cliff”

O'Donnel RR 1	1777
O'Donnel RR 2	1805
O'Donnel RR 3	1815
Tithe App. §19	1828
Bald 12	1830
ST (ALSO)	1838
Áitiúil (ALSO)	1838
ALSO (JO'D)	1830
ALSO (JO'D)	1838
N	2003

“This townland is bounded on the north by the townland of Dookinelly (*Calvy*)... It contains 793a. 3r. 17p... Bellanasally townland is a booley of this townland...” (*ALSO*). Féach an plé gairid faoi Dookinelly (*Calvy*) thuas.

Cathedral Rocks Mapa SO (dara heagrán)

F653024

Ainm déanach a thagraíonn don aill ó thuaidh de *Carrickwilliam*; cf. mionainm §27 thíos.

Carrickwilliam

F653025

1. Corrigaleam
2. Carraig Uilliaim ‘William’s rock’
3. ,karəkə'lim
4. ,karəgə'le:m

Carraig na Léime

“the rock of the promontory”

Bald 12	1830
ALSO (JO'D)	1838
N	2003
D	2003

Gob tíre i ndeisceart an bhaile fhearainn agus creag mhór san fharraige gar do. Is féidir gurb é seo, nó *Cathedral Rocks* thuas, an *ceann aille* atá in ainm an bhaile fhearainn. *Léim* “leap, bound; chasm, promontory” (*Ó Dónaill*).

Knock Minnaun

F661019

1. Minan

Mionnán [? < Cnoc Mofhionnáin]

“rocky pinnacle” [? < “Mofhionnán’s *mountain*”]

Connaught Map (NLI) 1610c

Dumha Cinn Aille (*Thulis*)

2. Minaan Hill	Mackenzie xiv	1776
3. (?)Minnaane	Bald 12	1830
4. Minaun	ST (ALSO)	1838
5. Minaan Hill	Áitiúil (ALSO)	1838
6. Cnoc Mionáin, i.e. Cnoc Mo-Fhionnáin 'the hill of st. Finnaun'	ALSO (JO'D)	1838
7. krɔk ə 'vʲiNɑ:n	G	2003
8. ,bɔd ə 'vʲiNɑ:n	G	2003

“There is a holy well here, at which stations are performed, called Tobar Mo-Fhionnáin, and lies at the brink of the sea near a stream called Abhainn Mhór, the Owenmore” (*ALSO*). Ní léirítear ainm an tsléibhe seo ar an léarscáil sé horlaí; tá an tobar ar shleasa thuaidh an tsléibhe, gar don trá (F659029). Tá an sliabh féin 466 méadar ar airde agus tá sé ar theorainn theas an bhaile fhearainn le Mweelin. Foirm pheata den ainm naoimh *Fionnán* a bhí sa dara heilimint, is cosúil. “There is a saint [of this name], bishop of Moville, whose feast-day is 11 February” (Ó Corráin & Maguire 1981,101). Is léir áfach go bhfuil bunús an ainm tite i ndísc agus go bhfuil athmhíniú agus atheagar déanta anois air, bunaithe ar an eilimint *mionnán* “pinnacle of rock; pointed rock” (*Ó Dónaill*). Is logainm ann féin é foirm 8: tugtar *Bod an Mhionnáin* ar charraig faoi leith ar chósta thiar an tsléibhe (féach mionainm §55 faoi Dooega).

1. **Tobar Fhionnáin** F659029
,tɔbər 'iNɑ:n I

“(St) Fionnán’s well”. Tá an tobar beannaithe seo ar mhala rite ó thuaidh de cheann thoir *Trawmore* (féach faoi Keel East). Féach an plé faoi *Knock Minnaun* thuas.

2. **Páirc an tSléibhe** F656041
,parkə 'ʃle:və N

“*The field of the mountain*”. Tá an pháirc seo díreach ó dheas de *Garraí na nDeántaí* (mionainm §17 faoi Dookinelly (Calvy)). Talamh íseal atá ann ach tá sé i measc grúpa bhig de pháirceanna atá ag bun na sliabh.

3. **Scardán** F657040
'skardɑ:n N

“(Field of the) cascade”. Páirc ó dheas de §2 thuas; tá sruthán ar a himeall thiar. Cf. an mionainm *Ooghweenscardaun* i Doogort West.

4. **Garraí Gainimh** F658039

ˌɡarɪ ˈɡaɲi N

“*Field of the sand*”. Tá an pháirc seo díreach soir ó §3 thuas, agus ó dheas de shráidbhaile *Ballaknock*. Forbairt tríd analach sa ghinideach ón bhunfhoirm [ɡaɲˈu] “sand” (Stockman 1974, 7, §69a) atá i bhfuaimniú na heiliminte cáilithe, ar nós: *gaineamh* > *gaineadh* > (ginideach) *gainidh*. Cf. *Ooghganny* i *Strake* i gCliara (Ó Muraíle 1999, 118 §45).

5. **Cnoicíní** F661038

ˈkr̩ikinz N

“*Hills*”. Tá na cnocáin seo ar shleasa thiar thuaidh Chnoc Mionnáin, soir ó dheas de *Ballaknock*.

6. **Cnoc Buí** F660037

kr̩ɔk ˈbwiː N

“*Yellow hill*”. Tá an cnoc seo siar ó dheas de §5 thuas.

7. **The Sand Banks** F653037

ˌðə sand ˈbankz N

Tugtar an t-ainm seo ar na dumhcha siar ó thuaidh de shráidbhaile *Dookinelly*. Is féidir gur *Na Dumhcha* a bhí orthu, tráth; cf. *Garraí na Dumhacha*, mionainm §16 faoi *Dookinelly (Calvy)*, atá píosa beag soir ó thuaidh den áit seo.

8. **Garraí Theach an Phobail** F657037

ˌɡarɪt̪ˠ ahə ˈf̪ɔbəl N

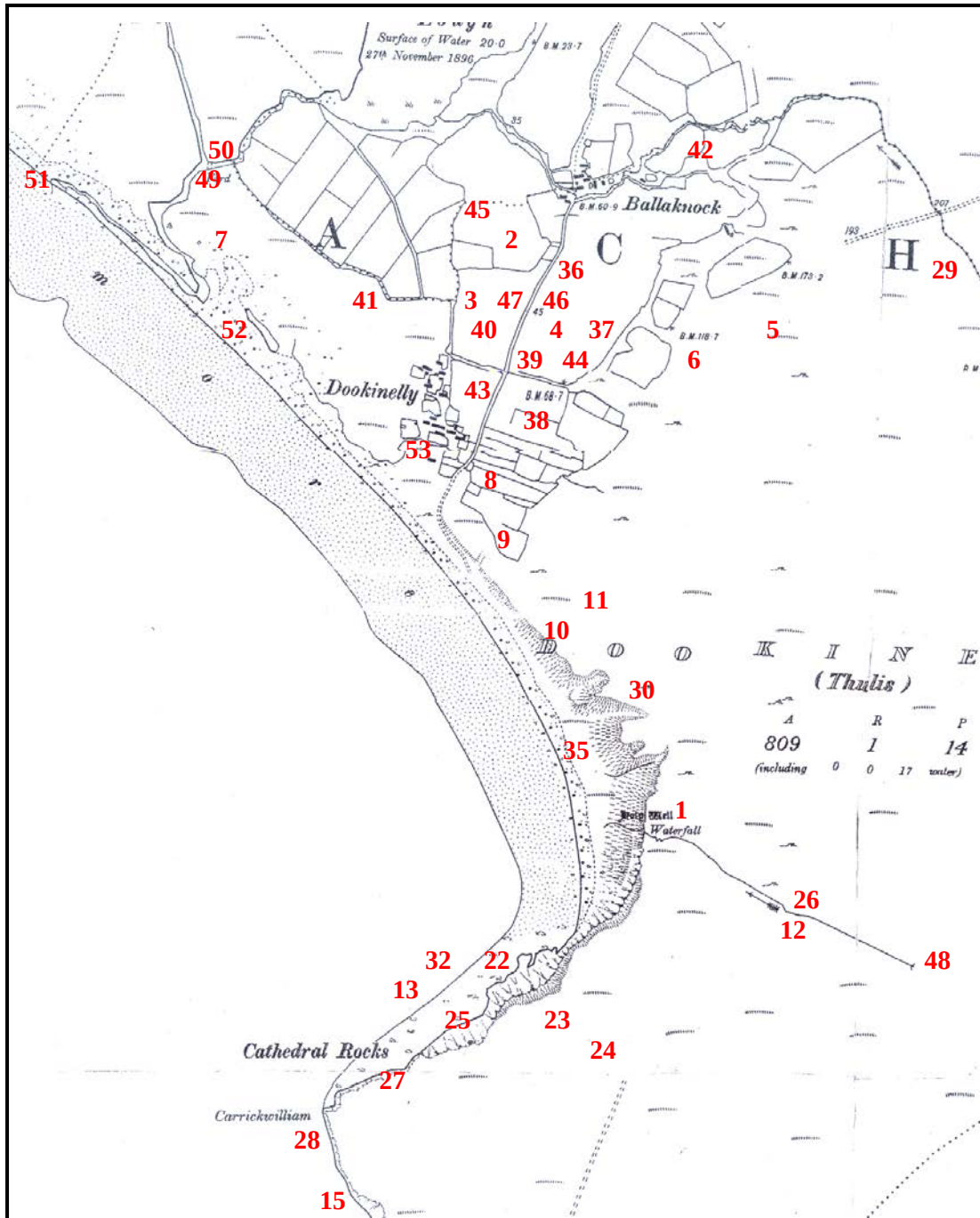
“*The field of the church*”. Bhí séipéal anseo in aimsir na Suirbhéireachta Ordanáis, de réir an chéad eagráin den léarscáil sé horlaí.

9. **Áitín Aoibhinn** F658036

ˌɑːt̪ˠin ˈiːvin N

“*Delightful little place*”. Tá radharc breá ar an chósta ón pháirc gharbh seo, atá soir ó dheas de §8; *aoibhinn* “delightful, blissful” (Ó Dónaill).

Dumha Cinn Aille (*Thulis*)

Suíomh logainmneacha i dtuaisceart agus i lár Dhumha Cinn Aille (*Thulis*)

10. **Glac an Fhraoigh** F658035

,glakə'ri: N

“*The ravine of the heather*”. Cuid den aill ar chósta theas an bhaile fhearainn, ó dheas de §9 thuas. Féach *Glacknagloghraha* faoi Keel West i dtaca leis an eilimint seo *glac*, a chiallíonn “líonán aille” go háitiúil, is cosúil.

Oileán Acla

11. **Páistí Marbha** F659035

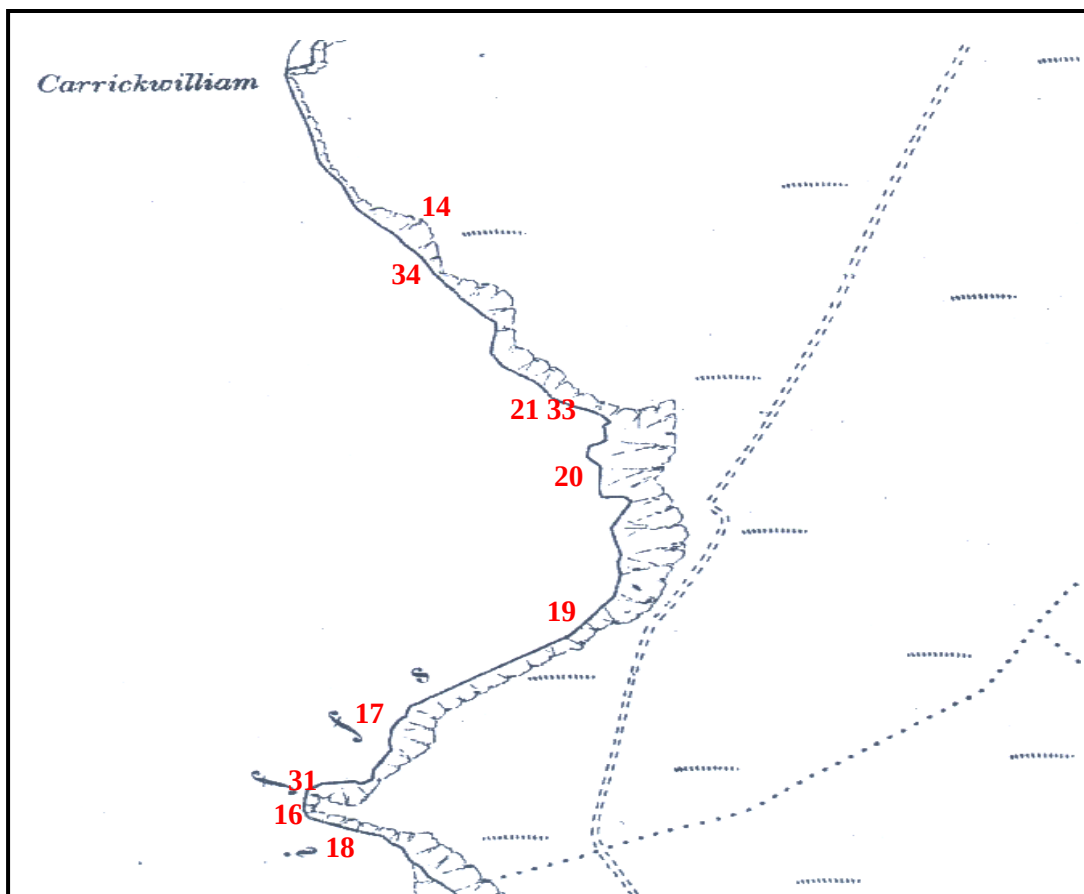
,pa:ʃt̪ i 'maru N

“(Burial place of) dead children”. Tá cillín páistí anseo, soir ó §10 thuas. Giorrú ó *Cillín na bPáistí Marbha*?

12. **Abhainn Mhór** F660029

,auwən 'wo:r N

“Big river”. Sruthán sléibhe a thiteann le hail gar do Thobar Fhionnáin (§1 thuas).

Suíomh logainmneacha i ndeisceart Dhumha Cinn Aille (*Thulis*)

13. **Na Glaca** F655025

ðə 'glakz N

“The ravines”. Cnuasainm ar na hailte cósta ó dheas de Thobar Fhionnáin a fhad le *Carrickwilliam*.

Dumha Cinn Aille (*Thulis*)

Féach *Glacknagloghraha* i Keel West i dtaca le *glac* “líonán aille”; tá an fhéidearthacht ann gur sa Bhéarla a cumadh an logainm seo. Ina dhiaidh sin, cf. *Glaca Caola*, mionainm §30 faoi Keel West.

14. **Bun an Chlaí** F657023

,bʊnəˈxlaɪə N

“*Bottom of the fence*”. Fána chrochta shléibhe siar ó chosán sléibhe, soir ó *Carrickwilliam*. *Cláí* “a fence; a bank-wall; oft. a stone fence” (*Dinneen* sv. *claidhe*).

15. **Carraig an Díchill** F653021

,karəkəˈdʲiːx̪əl N

“*The rock of the best endeavour*”. Tá an charraig seo ag bun aille ar an chósta ó dheas de *Carrickwilliam*. *Dícheall* “best endeavour” atá san eilimint cháilithe, is cosúil; is úsáid luath nó liteartha a luaitear le brí eile an fhocail seo, “neglect” (*Ó Dónaill* sv. 1,2*dícheall*).

16. **Rú na gCapall** F652015

,roːnəˈgʲapəl N

“*Promontory of the horses*”. Tugtar an t-ainm seo ar chósta theas an bhaile fhearainn; is cosúil gurb í an gob suntasach aille, ar an chósta gar don teorainn le Dooega, ó thuaidh de *Altderg* sa bhaile fearainn sin, a bhí i gceist i gcéaduaire. Féach *Roegil* faoi Keel West i dtaca leis an eilimint seo *rú* “promontory”.

17. **Taca Sleamhain** F652016

,takəˈʃl̪ˠaun [sic] D

“*Slippy foothold*”. Tugtar é seo ar an chósta díreach soir ó §16 thuas. Is é “prop, support” (*Ó Dónaill*) an ghnáthchiall a bhíonn le *taca* ach is féidir gur “foothold” (*Dinneen* sv.) an chiall atá leis anseo; cf. *Uaich na gCos Sleamhain*, mionainm §34 faoi Carrowgarve.

18. **Uaich na bhFiann** F653013

,oəx̪nəˈv̪iən D

“*The cove of Na Fianna*”. “Chuaigh bád i dtír anseo, in 1860, is dóigh... luaitear *fíon* leis, ach níl a fhios agam” (D). Tá an cuas farraige seo ó dheas de §16. *Na Fianna* “legendary warrior bands of Fionn Mac Cumhaill” (*Ó Dónaill* sv. *fiann* recté *fian?*).

19. **Aill Gheal** F653018

,ɑLˈɡal D

“*White cliff*”. Ar an chósta, ó thuaidh de §17.

20. **(?)Maol Ramhar** F653020

,mɔlˈrɑwər D

“*Thick bare rock*”. Cuid den aill chósta, ó thuaidh de §19. Leagan neamhaiceanta de *maol* nó *maoil* sa chiall “carraig mhaol” (cf. *Ó Dónaill* sv.); *mala* “(of hill) slope, incline” (*ibid.*); *meall* “lump, mass” (*ibid.*); nó *mol* “rounded, protuberant part” (*ibid.*) féin?

21. **Poll Bán** F653033

,bɔLˈbɑ:n D

“*White hole*”. Líonán nó scoilt sna hailte ar an chósta ó thuaidh de §20. Comhshamhlú a bhain don ainm, is dóiche. Féach fosta áfach *ball* “spot, place” (*Ó Dónaill* sv. *ball*6).

22. **Cionn an Chladaigh** F657027

,kʲɔNəˈxladi D

“*The end of the stony shore*”. Ceann thoir theas *Trawmore* (féach faoi Keel East). *Cladach* “shore; rocky foreshore” (*Ó Dónaill*).

23. **Prochóg an tSionnaigh** F659027

,brɔho:g əˈtʲiNi D

“*The fox's den*”. *Prochóg* “hole, den, cave; hollow” (*Ó Dónaill*), ar an fhána rite os cionn §22 thuas.

24. **Scártha Glas** F656025

,ska:rhəˈglas D

“*Green windswept place*”. Fánaí crochta soir ó *Carrickwilliam*, ó thuaidh de §14 thuas. Substainteach den aidiacht *scártha* “windswept, desolate” (*Ó Dónaill*) atá molta anseo. Féach fosta *scártha* “substantive plural: raging blasts (of wind)” (*ibid.*). Foirm mheititéise agus giorraithe de *Scratha Glasa*?

25. **Aill na nGamhnaí** F655026

,ɑ́nəˈgauni D

Dumha Cinn Aille (*Thulis*)

“*The cliff of the calves*”. Siar an cósta ó §22. Leagan malartach iolra de *gamhain* “calf”, is cosúil.

26. **Log Bhríde Ní Mhaolábhail** F654020

ˌlɔɡbʲrʲiːd̪ˈl̪aːwəl̪ D

“Bríd Ní Mhaolábhail’s *hollow*”. Log ar fhána chrochta ó i ngleann §12 thuas. Déantar *Lavelle* den sloinne in Acaill, ar ndóiche. “*Ó Maolfhábhail... This... is the name of a north Connacht sept found also in Donegal...*” (MacLysaght 1985, 190 sv. *Lavelle*). *Bríd Uí Mhaolábhail?*

27. *Ní léir bunús an ainm* F653024

ˌkɔʃt̪ˈaːnˈbwiː D

Cuid den chósta, siar ó §25: ainm Gaeilge ar *Cathedral Rocks*? Forbairt ó *costadh* “check, restraint” (*Ó Dónaill*)? Carraig i gcruth coise, leagan de *cosán*, forbairt ó *cuais* leagan de *cuas* “cavity; hollow, recess; cove, creek” (*Ó Dónaill*), fuaimniú áitiúil de *caistín* “shrivelled thing, cranky person” (*ibid.*), *Cois Deán Buí?*!

28. **Carraig na gCrúbóg** F653023

ˌkarəɡˈnəˈgruːboːɡ D

“*The rock of the spider-crabs*”. Ar an chósta, o dheas de *Carrickwilliam*. Cf. *Carraicknacrooboge* faoi Doogort West.

29. (?)**Fiachlán** F665040

ˈfʲiəxl̪aːn D

“(?)*Wild rocky place*”. Tugtar é seo ar shruthán agus an ceantar thart air. Éiríonn an sruthán ar shleasa thuaidh *Knock Minnaun* agus a reáchtálann anoir go *Sruhillsbeg Lough*; tugtar *Cais Bhán* air ar ball (féach mionainm §15 faoi Dookinelly (Calvy)). Giorrú ón réimír *fia*- “wild-” móide *clochán* atá san fhoirm mholta. Buille faoi thuirim atá inti, ach cf. fuaimniú *Fiachosán*, mionainm §13 faoi Slievemore.

30. **Glac na Duibhe** F658033

ˌglaknəˈd̪iːv̪ D

“*Ravine of the darkness*”. Líonán aille siar an cósta ó §1. Féach *Glacknagloghraha* faoi Keel West i dtaca leis an chéad eilimint. *Duibhe* “blackness, swarthy; darkness, gloom” (*Ó Dónaill*).

31. **Poll an Chrosáin** F652015

ˌpɔləˈxɾɔsɑːn D

“*The hole of the razor-bill*”. Ó dheas de §17 thuas. *Crosán* “razor-bill; star-fish (Ó Dónaill).

32. **Uaich an Mhairnéalaigh** L656027

ˌoːxəˈwarjeri D

“*The cove of the sailor*”. Bhain comhshamhlú (i gcás an dara [r]) agus cailliúint an [nʲ] don ainm (sa bhéarlú?) seo a thagraíonn don chuas sa chósta ag ceann theas na trá.

33. **Cúl Pholl Bán** F654033

ˌkulbɔlˈbɑːn D

“(Cliff-)back of Poll Bán”. Soir ó §21 thuas.

34. **Glaca Bhun an Chlaí** F654023

ˌglakəbɔnəˈxlaɪə D

“*Hollows of Bun an Chlaí*”. Liónáin aille ag bun §14 thuas.

35. **Cionn an Bhóthair** F658032

ˌkʲiNəˈwoːhər D

“*The end of the road*”. Ceann thoir theas bhóthar na trá, gar don tobar (§1 thuas).

36. **Pollán** F659045

ˈpɔlɑːn D

“(?)*Little hole*”. “At James O’Malley’s house” (D), i ndeisceart an tsráidbhaile. Féach fosta *pollán* “(small) pool, hollow place” (Ó Dónaill).

37. **Bolgóg** F659039

ˈbɔləgəg D

“*Little bulge*”. “Ar chúl theach *Eugene O’Malley*”. “Cnocán” is ciall leis, is léir; forbairt ó *bolg* “belly; ...bulge” (Ó Dónaill). Cf. an mionainm *Bolg*, §20 faoi Dookinelly (Calvy).

38. **Talamh Garbh** F659038

ˌtalɯˈgaru D

“*Rough land*”. “Os comhair theach *Sonny Toolis*” (D).

39. **Feadán an Trumpaire** F657037

,fidanə'trɒmpərə D

“(?)*Trimpet's stream*”. “Sruthán ag teach *Seán Gallagher*” (D). Is leagan malartach é *trumpaire* de *trumpadóir* “trumpeter; loud-mouthed person” (Ó Dónaill). Is féidir gur ainm srutháin ann féin a bhí ann, sa chiall “sruthán callánach”, agus gur cuireadh *feadán* leis. Leagan gaelaithe (i bhfoirm ainmfhoclach) den sloinne *Trimpet* atá molta anseo, áfach. Féach *Garraí Trimpet*, mionainm §7 faoi Keel East.

40. **Garraí Lochlainn** F657042

,gari'loxləN D

“*Lochlainn's field*”. “Trasna an bhóthair ó theach *Seán Farrell*” (D). Giorraithe ó *Garraí Mhic Lochlainn*? Is de Chontae an Chláir an sloinne Ó *Lochlainn* (MacLysaght 1985, 198 sv. O Loughlin).

41. **Feadán an tSagairt** F654041

,fidanə'tagərt D

“*The stream of the priest*”. Tá an sruthán seo ar an teorainn thiar thuaidh le Dookinelly (Calvy). An t-athair Mánas Mac Suibhne a crochadh i mBaile Uí Fhiacháin i 1799 atá i gceist (D). Féach fosta mionainm §19 faoi Dookinelly (Calvy).

42. **Abhainn Bheag** F660043

,auwən'vɛg D

“*Little river*”. Tá an abhainn seo ar theorainn thuaidh an bhaile fhearainn, soir ó thuaidh de *Ballaknock*.

43. **Garraí na gCabáistí** F656038

,garinə'gɒbəʃtə D

“*The field of the cabbages*”. Féach fosta áfach *cabáiste aille* “samphire” (Ó Dónaill sv. *cabáiste*). Suite ó dheas de §40 thuas.

44. **Páirc Mhór** F657038

park'wo:r D

“*Big field*”. “Ag teach *Mikey Dan*”.

45. **Páirc Dhearg** F655041

,park' jarəg D

“Red field”. Suite ar an teorainn thuaidh, siar ó §2 thuas.

46. **Garraí Cruaidh** F659044

,gari' krui D

“Hard-surfaced field”. “Is le Mick Barrett an pháirc seo”. Tá sé ó dheas de §36 thuas. Thairfead Stockman an aidiacht seo mar [krui] (1974, 62 §569). “[Hard is used in placenames to signify] hard surfaced land, a soil difficult to till on account of tough clay [or] surface rocks” (Joyce ii 477; féach fosta PNI 7, 56 sv. Carrowcroey).

47. **Garraí na mBairéadach** F658040

,garinə' b' r' e: dæx D

“The garden of the (?)Bairéad family”. Tá Barrett coitianta go leor mar shloinne sa bhaile fearainn seo; cf. *Garraí na Máilleach*, mionainm §9 faoi Sraheens. Féach fosta áfach *bairéadach* “black guillemot” (Ó Dónaill). Suite soir ó §3 thuas.

48. **Log na gCeannaithe** F665028

,lognə' k' aNi D

“The hollow of the tramps”. “Ag barr Abhainn Mhór [§26] atá sé” (D). I ndiaidh go bhfuil féidearthachtaí éagsúla ann, *ceannaghaidh* “the forehead” (Dinneen; éadan cnoic?) ina measc, tá leagan iolra de *ceannaí* “merchant” (*ibid.*) molta anseo; thairfead Stockman é sa chiall “tramp” (1974, 364 sv.).

49. **An tÁth Beag** F652042

na: 'b' ɔg D

“The little ford”. Tá sé seo ar an sruthán a théann ó *Sruhillsbeg Lough* chun na farraige (féach §6 faoi Dookinelly (Calvy)), in iarthuaisceart an bhaile fhearainn. Tá *ford* léirithe ag an phointe seo ar an léarscáil sé horlaí. Féach cúpla sampla baininsneach den eilimint *áth* in Acaill san Innéacs Eilimintí; buille faoi thuairim gur leagan firinsneach atá san ainm seo agus go bhfuil sí táite sa tabharthach.

50. **Guairín Bhíll Uí Dhuacháin** F652043

,go: riŋ' vilə' du: a: n D

Dumha Cinn Aille (*Thulis*)

“*Bill Ó Duacháin’s little sand-bank*”. Tá sé seo ar bhrúach thiar an tsrutháin luaite faoi §49 thuas. Leagan díspeagtha de *guaire* “sand barrier (at river mouth), sand bar” (*Ó Dónaill*), *guairín* “a little sand-bank” (*Dinneen*), atá sa chéad eilimint. Buille faoi thuairim atá sna heilimintí cáilithe, bunaithe ar ainm duine. Is de Thír Chonaill, den chuid is mó, an sloinne *Ó Duacháin* (MacLysaght 1985, 86 sv. *Doohan*; féach fosta *Ó Drroighneáin*, 1982, 26 sv. *Dooan*, *Ó Duáin*), ach féach sampla eile i mionainm §73 i *Dooega*. Is féidir eilimintí ar nós *biolla* “a sand dune” (*Ó Catháin* § O’Flanagan, 1975, 288) agus *duán* “hook (of land)” (cf. *Bleanadooaun* i *Rosdooaun* i bparóiste Chill Mhíona) a choinneáil san áireamh, áfach.

51. **Carraig Nangle** F648042

,karəɡ nəŋɡəl D

“*Nangle’s rock*”. Tá an charraig seo ar an trá, ar an teorainn le *Keel East*. Cf. *Cloichín Nangle*, mionainm §68 faoi *Keel West*.

52. **Gealtrá** F652039

ˈɡaltr̥aː D

“*White beach*”. “This is a sand pit” (D), gar don chósta, ó dheas de §7 thuas.

53. **Cosán Biddy Bhán** F656036

,kɔsənbidi ˈwɑːn D

“*Biddy Bhán’s path*”. Tá an cabhsa seo taobh le teach *Michael Gallagher*, gar do cheann theas an tsráidbhaile (D).

Dooniver

F723072

Dún Ibhir

“(?)Ibhear’s fort”

1. (?)Dun Inbir-da-es, co	TBF ² (Glenmasan) 126	1510c
2. (?)h-Inbir, co Mongach milidh co	TBF ² (Glenmasan) 128	1510c
3. (?)co Dun Inbir-da-tonn; co secht maca Ibra agus co h-a caill	TBF ² (Glenmasan) 128	1510c
4. (?)Go Dun Inbir-da-thonn tra / Go h-Uamna ingin Iubra	TBF ² (Glenmasan) 132	1510c
5. (?)Dún Inbir Dá Os, co	TBF ² (RIA) 137	1650c
6. (?)go Dūn Inbhir	TBF ² (RIA) 138	1650c
7. (?)go Dún Inbhir Dhá Thonn, go secht Macaibh Iobhra, go hAcaill...	TBF ² (RIA) 138	1650c
8. Dunever	Mackenzie xiv	1776
9. Dunever	Arrowsmith	1811
10. Duniver	Sligo RR 1818	1818
11. Duniver	Sligo RR IV/3	1820
12. Dooniver	Tithe App. §19	1828
13. Dooniver	Bald 12	1830
14. Dooniver	ST (ALSO)	1838
15. Dún Íomhair (or Ibhir) ‘Ivir’s fort’	ALSO (JO’D)	1838
16. Dún Ibhir	IROL 35 §104	2004
17. du: N í v í r	Stockman 358	1974
18. du: n ‘i v ‘e r	S	2003

“This townland contains 767a. 3r. 25p... Dooniver or Sruhill Lough is on the boundary, in the north of the townland. It is a salt water lough, and provides good fishing, as it abounds with mullet, flounders and other fish” (ALSO).

Níl trácht ar bith ar dhún ná lios sna gnáthfhoinsí, ach shílfeá go raibh sé gar don sráidbhaile den ainm céanna a bhí soir ó dheas den loch thuasluaite ag F727079 in aimsir na Suirbhéireachta Ordanáis. Dar le faisnéiseoir amháin (L), bhí sé ar chnocán 11 méadar ar airde atá siar ó loch beag gan ainm atá ar ghruaimhín an bhóthair siar ó *Dooniver Strand* agus soir ó thuaidh den sráidbhaile, ag F726078.

Is dóiche go bhfuil *dún* cáilithe anseo ag ainm duine, agus is cosúil gur leagan malartach (*Ibhear*), nach léir fasach dó, den ainm pearsanta fireann *Iobhar* atá i

geist: “there is a similar Gaulish name *Eburos*. Among bearers of this name are the saintly bishop Ibor [associated with Laois]... and St. Ibar of Bergin, in Wexford Harbour, whose feast day is 23 April...” (Ó Corráin & Maguire 1981, 116 sv. *Ibor* “yew”). Ní dóiche gur leagan den ainm fireann *Íomhar* (foirm 15) é ar scor ar bith; is fiú cuimhneamh fosta áfach ar *Eimhear*, an t-ainm pearsanta baineann (*ibid.* 86 sv. *Emer*). Ní gá *eibhear* “granite” a chur san áireamh, ach féach *eimhear sléibhe* “the plant ambrosia” (*Dinneen*).

I dtaca le foirmeacha 1-6, féach Dobbs (1916, 147): “The name Duniver is still given to part of the north coast of Achill. It seems likely, therefore, that here stood Dún Inbír Dha Thonn [sic], in the territory of Clann Iobhair”; agus Aldridge (1962, 28): “The fort would have been overlooking the ‘Bull’s Mouth’ between Achill and Inishbiggle; through this the tide runs with almost a tidal wave, and the description of the fort suits its location perfectly. Also, the next two places are in Achill, so that it can be said that Dooniver is the correct situation with certainty”. Ní luann ceachtar acu an fhéidearthacht áfach, a mhaireann i gcónaí, gur coimriú ó *Dún Inbhí* é *Dún Ibhí* (féach *Dooniver* or *Sruhíll Lough* thuasluaite). Gan mórán de bhunús, cheangail Aldridge (*ibid.* 225 agus 25) foirm 1 le *Inver* ar chósta Chuan an Inbhí Mhoir i mbarúntacht Iorrais agus foirm 2 le *Tallagh* i bparóiste Chill Chomáin i mbarúntacht Iorrais.

Bullaun Bay

F733076

1. Bullan B	Price, Senex & Maxwell	1721
2. Bullan Bay	Beaufort	1792
3. Bullan Bay	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Ballán ‘a well in a rock’	ALSO (JO’D)	1838

Cuas farraige ar chósta thoir an bhaile fhearainn áit a bhfuil *Dooniver Strand*. Féach an chéad ainm eile thíos.

Bull’s Mouth

F737068

	Béal an Bhalláin	
	“(sea-)mouth of the round hill”	
1. Bull’s Mouth	Bald 12	1830
2. Bull’s Mouth	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Béal a’ Bhalláin ‘Bull’s mouth’	ALSO (JO’D)	1838
4. ‘mé:ə̌l ə ‘wɔLɔ́n, ə	Stockman 52 §488	1974

Oileán Acla

5. bʲɛl ə wɔ̌lɑːn̪	Stockman 303 §1325	1974
6. mʲɛl ə wɔ̌lɑːn̪	Stockman 303 §1326	1974
7. ˌbʲeːl ə ˈwɔ̌lɑːn̪	L	2003

“A narrows, through which a very powerful tide runs” (*ALSO*), soir ó dheas de *Bullaun Bay*, idir ceann thoir an bhaile fhearainn agus Inishbiggle i mbarúntacht Iorrais.

Ina alt “*Bullaun* is Ainmneacha Gaolmhara”, maíonn T.S. Ó Máille (1959, 56) gurb é an focal *ballán* “teat; cup-shaped drinking vessel; (rock with) cup-shaped hole” (Ó Dónaill) is bun le logainmneacha den chineál seo: is ar nós *bullán* a fhuaimnítear an eilimint i gConnachta (Ó Máille *ibid.*, 56-7). Forbairt ón bhunchiall “rud cruinn” go “cnoc cruinn” a mhaíonn sé. Brí dhéanach is ea an bhrí is coitianta sa chaint, sa lá atá inniu ann, i gConnachta, mar atá “(rock with) cup-shaped hole”, dar leis. Deir sé an méid seo faoin chnocán is bun leis an ainm sa chás seo: “Síneann ballán mór barr-réidh soir is siar ag an gceann de bhaile fearainn *Dooniver* is goire d’Inis Bigil; *Meall* adeirtear leis an mballán anois, agus is soiléir le feiceáil é thar an sáile, chomh fada uaidh le Gob an Choire, ceithre mhíle soir ó dheas” (*ibid.* 59). Maireann an t-ainm *Meall* go fóill (mionainm §22 thíos): tá cnoc cruinn 14 méadar ar airde san áit ar mhaígh sé ag F734067.

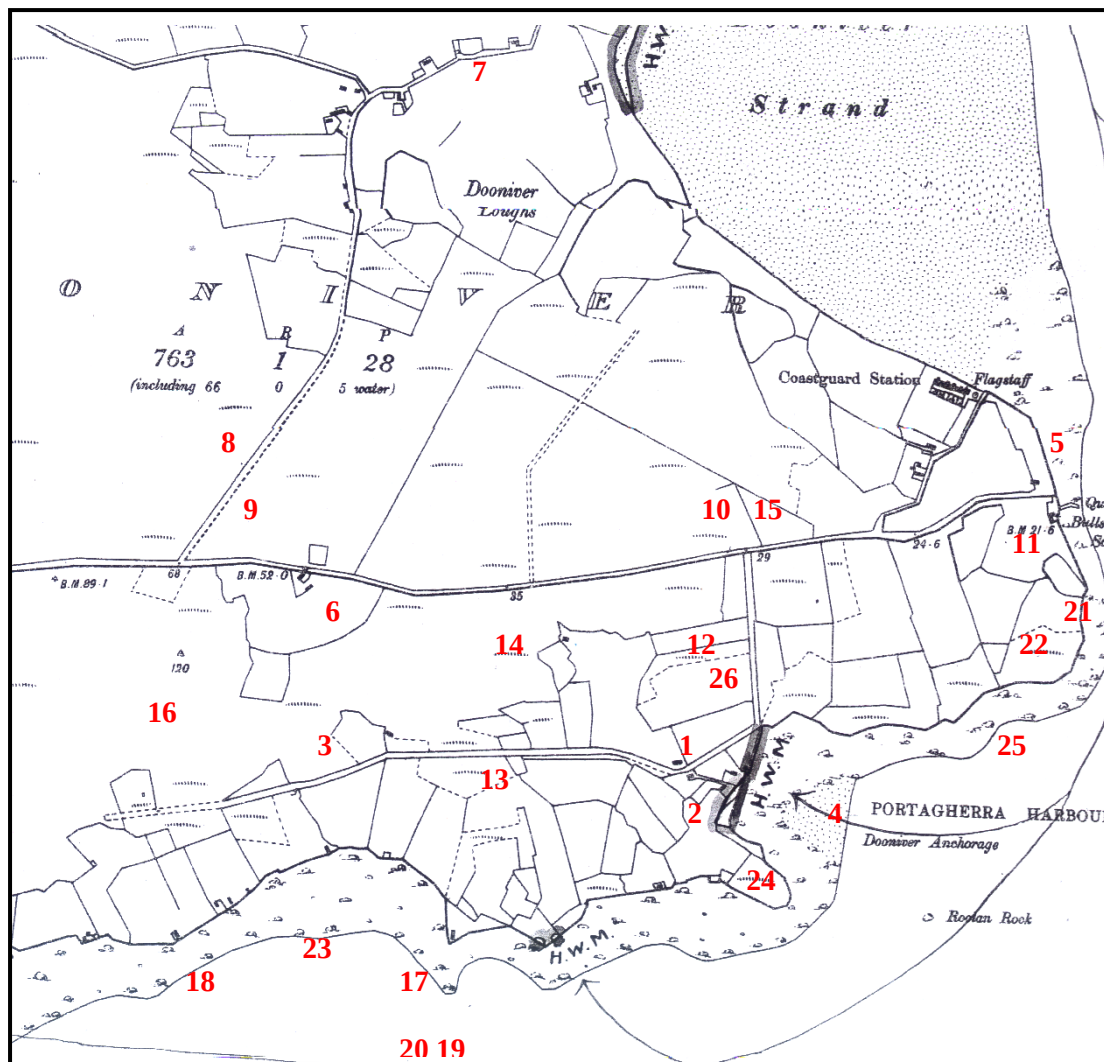
Dooniver Strand

Tráigh Dhún Ibhí

F730077

1. Dooniver Strand	Áitiúil (<i>ALSO</i>)	1838
2. ˌdʲuːnʲiv̪əɾ̪ ˈstrand	L	2003
3. ˌtɾai̯ uːn̪ ˈiv̪əɾ̪	S	2004

Trá mhór ar chósta thoir an bhaile fhearainn.

Suíomh logainmneacha i nDún Ibhí

Dooniver or Sruhíll Lough

F722084

Loch Dhún Ibhí / Sruthail

“stream”

1. Dooniver Lake	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Shruhíll Lough	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Sruthail ‘a streamlet’	ALSO (JO’D)	1838
4. ‘srōfwel’	L	2003

Tá an loch mór seo i dtuaisceart an bhaile fhearrainn ar an teorainn le Tonatanvally. Reáchtálann an tsruthail nó an sruthán aniar aneas ar an teorainn thiar le Tonatanvally agus cartann isteach sa loch; tá grúpa tithe gar dó i Tonatanvally darb ainm *Sruthail* (féach mionainm §12 faoin bhaile fearainn sin). Tugtar *Sruthail* “stream” (DUP 156 sv.) ar an loch féin fosta, is cosúil.

Oileán Acla

Ar an léarscáil sé horlaí, tugtar *Dooniver Loughs* ar dhá loch bheaga leathmhíle ó dheas den loch mór (F728074, 731073).

Gubroenafanoge

Gob Rú na bhFeannóg

F731081

“the red headland of the scald-crows”

1. Gubrownafanoge	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Ruadh na bhFionnóg ‘the red point of scald crows’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔbo:g nə 'v̥anoɡ̊ə [sic]	L	2003
4. ,gɔb Ro: nə 'v̥ano:g	S	2004

Tá an gob beag tíre seo ag ceann thuaidh *Dooniver Strand*. Ginideach iolra de *feannóg* “grey, hooded, crow, scald-crow” (Ó Dónaill), “grey crow” (Stockman 1974, 21 §198) atá san fhoirm mholta. Tá cuma amscaí ar an chéad fhoirm fhuaimnithe, ach is féidir go raibh an leagan *Gobóg na Feannóige* in úsáid, tráth. Féach *Gubroenacoragh* i Keel West i dtaca leis an eilimint rú “ceann tíre”; cf. fosta *Gob Rú an Bhocaide*, mionainm §5 faoi Doogort West.

Inishbiggle Rocks

F737065

1. Inish Begil	Bald 12	1830
2. Innisbiggle	Áitiúil (ALSO)	1838
3. ,inɛʃbigəl 'rɔkz	L	2003

“Meaning uncertain... these rocks are visible only at very low tides, and several schooners have been wrecked on them” (ALSO). Tá siad suite ar an taobh ó dheas den *Bull's Mouth*, idir an baile fearainn seo agus Inishbiggle, atá i bparóiste Chill Chomáin i mbarúntacht Iorrais. Tagraíonn foirm 1 ó cheart don oileán féin, soir ó na carraigeacha. Is féidir gur leagan malartach firinsneach de *bigil* “vigil; eve of feast; abstinence (from meat)” (Ó Dónaill) atá in ainm an oileáin (Ó Muraíle 1985, 110), ach tá forbairt ón ainm pearsanta *Beag* (fireann agus bainneann; Ó Corráin & Maguire 1981, 30) le cur san áireamh chomh maith (cf. an plé ar *Inishdegilbeg* i mbarúntacht Mhuraisce in Imleabhar 2): féach tuilleadh ar Inishbigil i bparóiste Chill Chomáin in Imleabhar 4.

Portaghurry Harbour

Port an (?)Churraigh

F732064

“the harbour of the wet bog”

1. Purtaghhurra [sic] Harbour	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Port a' Churraigh ‘harbour of the moor’	ALSO (JO'D)	1838

Dún Ibhí

Tá an cuas seo ar chósta thoir theas an bhaile fhearainn. Tá an t-ainm féin tite i léig (L), ach is fiú sanas ar nós *Port an Choire* a chur san áireamh go fóill. Tugtar ainm eile ar an chuas seo le 150 bliain anuas: *Clúid Bhaisteapúl*; féach mionainmneacha §1 agus §4 thíos.

Roolan Rock

F734063

Rua-oileán

“red island”

1. Rulan	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Ruadh-Oileán ‘reddish island’	ALSO (JO’D)	1838
3. 'ru:l̪ˠːn	L	2003

Tá an charraig seo suite san fharraige díreach ó dheas de *Portaghurry Harbour*. Cf. [ˈgl̪ˠːl̪ˠːn] / *Glasoileán* i *Bunanioo*.

Ship Point

F727087

1. Ship Point	Áitiúil (ALSO)	1838

Is dóiche bunús Gaeilge a bheith leis an ainm seo; cf. *Shiprock* faoi *Mweewillin* ar an Chorrán, agus *Portnalunga* faoi *Keel East* thíos. Níl an t-ainm in úsáid níos mó (L).

1. Baisteapúl / Bastepool F729065

'bastəpʊl	L
'bɑʃtəpu:l	S
'bɑʃt̪ˠəpu:l	S

Ainmníodh an grúpa beag tithe seo, atá ar an chósta ag *Portaghurry Harbour*, ó *Sevastepol* sa Chrimé, áit a bhí faoi léigear timpeall 1854-5. Bhaist garda cósta an t-ainm air as a throdaí agus a bhí na daoine ann, deirtear, timpeall an ama sin (L). Bhí stáisiún ag na gardaí cósta soir ó thuaidh den áit seo ag *Bull’s Mouth*. Féach fostsa logainm §4 thíos.

2. Bun an Bhóthair F729064

ˌbʊn ə ˈwo:hər̪ˠ	L

“The bottom of the road”. Áit a mbaineann cabhsa an cósta amach ó dheas de §1 thuas.

3. Cladach F721064

'kl̪ˠːd̪ˠːx	S

“Shore”. Lonnaíocht scaipthe gar do chósta thiar theas an bhaile fhearainn. Ní úsáidtear an t-alt leis an ainm; deirtear liom; féach mar shampla “Tá mé i mo chónaí i gCladach” (S).

4. **Clúid Bhaisteapúl** F732064

ˌkluːd̪ ˈvaʃt̪əpuːl S

“*Corner of Baisteapúl*”. Seo é an t-ainm a thugtar anois ar *Portaghurry Harbour* (féach fosta mionainm §1 thuas). Féach an claonadh atá sa chaint [v] a dhéanamh de *b-* nó *m-* (leathan) séimhithe más focal iasachta atá i gceist; féach fosta an claonadh gan focal iasachta a dhíochlaonadh sa ghinideach.

5. **Carraig** F734071

ˈkarəɡ̊ S

“*Rock*”. Tá an charraig seo ar an chósta ó thuaidh den ché ag Béal an Bhalláin.

6. **Aird Mhóra** F723067

ˌaɾd̪ ˈwoːrə S

“*Big heights*”. Talamh thart ar 30 méadar ar airde ó dheas den bhunscoil. Is féidir go ndearnadh athmhíniú ar leagan baininscneach den chéad eilimint sa logainm seo: *aird mhór* < *aird mhóra*. Cf. mionainm §14 thíos.

7. **Baile an Locha** F727079

ˌbaɫ̪ə ən ˈloxə S

“*The village of the lake*”. Grúpa beag tithe suite in oirthuaisceart an bhaile fhearainn, ó dheas de *Dooniver or Sruhilla Lough*.

8. **Na hArdáin** F722073

ˌnə ˈhard̪aːn̪ S

ˌd̪i ˈard̪aːnz S

“*The heights*”. Grúpa beag tithe suite siar ón bhóthar go Baile an Locha (§8).

9. **Bóithrín Andy Néill** F723073

ˌboːrhiːn̪ andi ˈN̪eːL̪ S

“*Andy Néill’s little road*”. An bóthar a théann ó chrosbhóthar atá siar ón bhunscoil, go Baile an Locha (§7), atá i gceist.

10. **Barr an Bhóthair** F730069

,bɑ:r ə 'wɔ:hər S

“*The top of the road*”. Ó thuaidh d’acomhal an bhóthair ó Bhaisteapúl (§1 thuas) leis an bhóthar go Béal an Bhalláin. Féach fosta *Bun an Bhóthair*, §2 thuas.

11. **Foitheach** F735069

'fɔiχˠɑx S

“(Place of) the grebes”. Grúpa beag tithe ar an chósta ag Béal an Bhalláin atá i gceist. Leagan áitreabhach i gciall chnuasaigh den fhocal *foitheach* [fɔiχˠɑx] “species of cormorant with pure-white breast” (Stockman 1974, 372 sv.) atá san ainm. Ní léir cé acu díobh seo atá i gceist: “*podiceps species...* foitheach cluasach... foitheach mór... foitheach píbrua... foitheach píbdhubh” (APA 60). Cf. an logainm *Faoileán* “place of seagulls”, mionainm §5 faoi [Cloghmore](#).

12. **Garraí na bPréachán** F729067

,gari nə 'bʲr̥e:χɑ:n S

“*The field of the crows*”. Ó dheas de §10.

13. **Garraí Anne** F726065

,gari 'a:n S

“*Anne’s field*”. Áit a bhfuil teach an fhaisnéiseora.

14. **Aird Chruinn** F726067

,ɑ:rđ 'xriŋ S

“*Round height*”. Mullán 12 méadar ar airde, clúdaithe anois le haiteann, ó thuaidh de §13. Ba ghnách le muintir na háite tine chnámh a lasadh ann Oíche Fhéile Eoin (S). Leagan baininscneach de *ard* “height, hillock”, cáilithe ag *cruinn* “round” (Ó Dónaill) atá san ainm. Féach samplaí eile ina bhfuaimnítear an consan [N´] mar [ŋ´] faoi *Cuid gnéithe sonrúla foghraíochta*, sna Nótaí Canúna.

15. **Garraí Phatsy** F731069

,gari 'fatsi S

“*Patsy’s field*”. Suite soir ó Bharr an Bhóthair (§10).

16. **Na hAird** F719066

nə 'hɑ:rd S

“*The hillocks*”. Siar ó bhóthar a théann ó Chladach (§3) go dtí an bhunscoil. Léirítear mullach 34 méadar anseo ar an léarscáil sa tsraith *Discovery*. Ard “height, hillock” (Ó Dónaill).

17. **Gob Phatsy** F726064

ˌgɔb 'fatsi S

“*Patsy’s point*”. Tá an gob seo ag an cheann thoir de chuas beag ar chósta theas an bhaile fhearainn a dtugtar *Clúid Dhubh* air (§23 thíos).

18. **Gob Bríde** F726063

ˌgɔ 'br̥i:ðə S

“*Bríd’s point*”. Tá an gob seo ag ceann thiar an chuais thuasluaite.

19. **Carraigín Mór** F726063

ˌkarəɡi:n̥ 'mo:r S

“*Pile of stones, big*”. Leagan de *carragán* “a large cairn of stones” (Ó Catháin & O’Flanagan 1975, 288) atá sa phríomheilimint: tagraíonn an logainm do charn carraigeacha amach ó chósta Ghob Phatsy (§17 thuas). Bíonn sé clúdaithe ag an fharraige de ghnáth, agus baintear feamainn ann i ndiaidh rabharta na Féile Bríde (S).

20. **Carraigín Beag** F725063

ˌkarəɡi:n̥ 'b̥ɔɡ S

“*Pile of stones, little*”. Siar ó §19 thuas.

21. **Cloch Chonaill** F735068

ˌklɔ 'xɔnəl̥ S

“*Conall’s stone*”. Cloch mhór ar an chósta ag Béal an Bhalláin, ó dheas den ché, ar ghnách le hathair an fhaisnéiseora seasamh uirthi ag breathnú amach ar an fharraige (S). Ainmníodh an chloch ina dhiaidh.

22. **Meall** F734068

'm̥aL S

Dún Ibhir

“Lump”. Is ón chnocán 14 méadar seo a ainmníodh Béal an Bhalláin, síltear: féach an plé faoi *Bull’s Mouth* thuas. Deir Joyce nach bhfuil an eilimint *meall* “a knoll, a small hill; lump, mass or heap” (*Dinneen*) ró-choitianta taobh amuigh de chúige Mumhan (*Joyce* i 394). Tá samplaí taifeadta in Inis Toirc áfach; féach fosta, mar shampla, an mionainm *Malcormick*, ó *Meall Chormaic*, de réir an Donnabhánaigh, i *Derreennanalbanagh* i mbarúntacht Mhuraisce (féach Imleabhar 2).

23. **Clúid Dhubh** F724064

| klu:d̥ ɣu S

“Black corner”. Seo é an cuas sa chósta idir Gob Phatsy (§19) agus Gob Bríde (§18). Tá dath dubh ar an ghaineamh atá ar chósta na clúide (S).

24. **An Gob** F731064

ən 'gɒb S

“The point”. Gob suntasach ag béal theas Chlúid Bhaisteapúl (§4 thuas) nó *Portaghurry Harbour*.

25. **Poirtín** F734067

'portín S

"Little landing-place". Tá sé seo siar an cósta ó Chloch Chonaill (§21).

26. Garraí Sheáin F729066

,garɪ ˈxɑ:n S

“Seán’s *field*”. Suite ó dheas de Gharraí na bPréachán (§12).

Keel East

An Caol Thoir

F637055

“*the narrow place, east*”

1. Keel	O'Donnel RR 2	1805
2. Keel	O'Donnel RR 3	1815
3. Keel... Keele	Tithe App. §19	1828
4. Keele	Bald 12	1830
5. Keel East	ST (ALSO)	1838
6. Keele	Áitiúil (ALSO)	1838
7. Caol ‘a strait, or any narrow neck’	ALSO (JO'D)	1838
8. gCaol, i	CSBÉ 26.265	1938c
9. An Caol	GÉ 44	1989
10. əŋ 'kɪ:l	Stockman 173 §1080	1974
11. ə 'kɪ:əl	Stockman 318 §1385	1974
12. ən 'ki:l	C	2003
13. 'ki:l	D	2003

“It contains 1,644a. 1r. 8p... the tenants [all] live in Keel village in the south of the townland, on the sea-shore... Keel West is a booley for this townland and is held under the same lease. The inhabitants remove at intervals from one to the other with their cattle...” (ALSO). Ní dhearna *Bald* idirdhealú idir *East* agus *West* (foirm 4).

Tá bríonna éagsúla leis an ainmfhocal *caol*, “narrow water” (Ó *Dónaill*) agus “a narrow place” (PNI 3, 13-16 sv. *Kilkeel*) ina measc. “The townlands of Keel East and Keel West encompass almost all of the slender, finger-like peninsula which points westwards from the northwestern corner of Achill” (Ó Muraíle 1985, 111). Thiocfadh dó, mar sin féin, gur thagair an t-ainm i gcéadair don bharra gainimh ó dheas de *Keel Lough* a bhfuil sráidbhaile an Chaoil suite ar a cheann thiar, nó do thanaí uisce ón fharraige isteach sa loch: tá an chuma air gur cuas farraige a bhí i *Lough Keel*, tráth.

Crumpaun Mapa SO

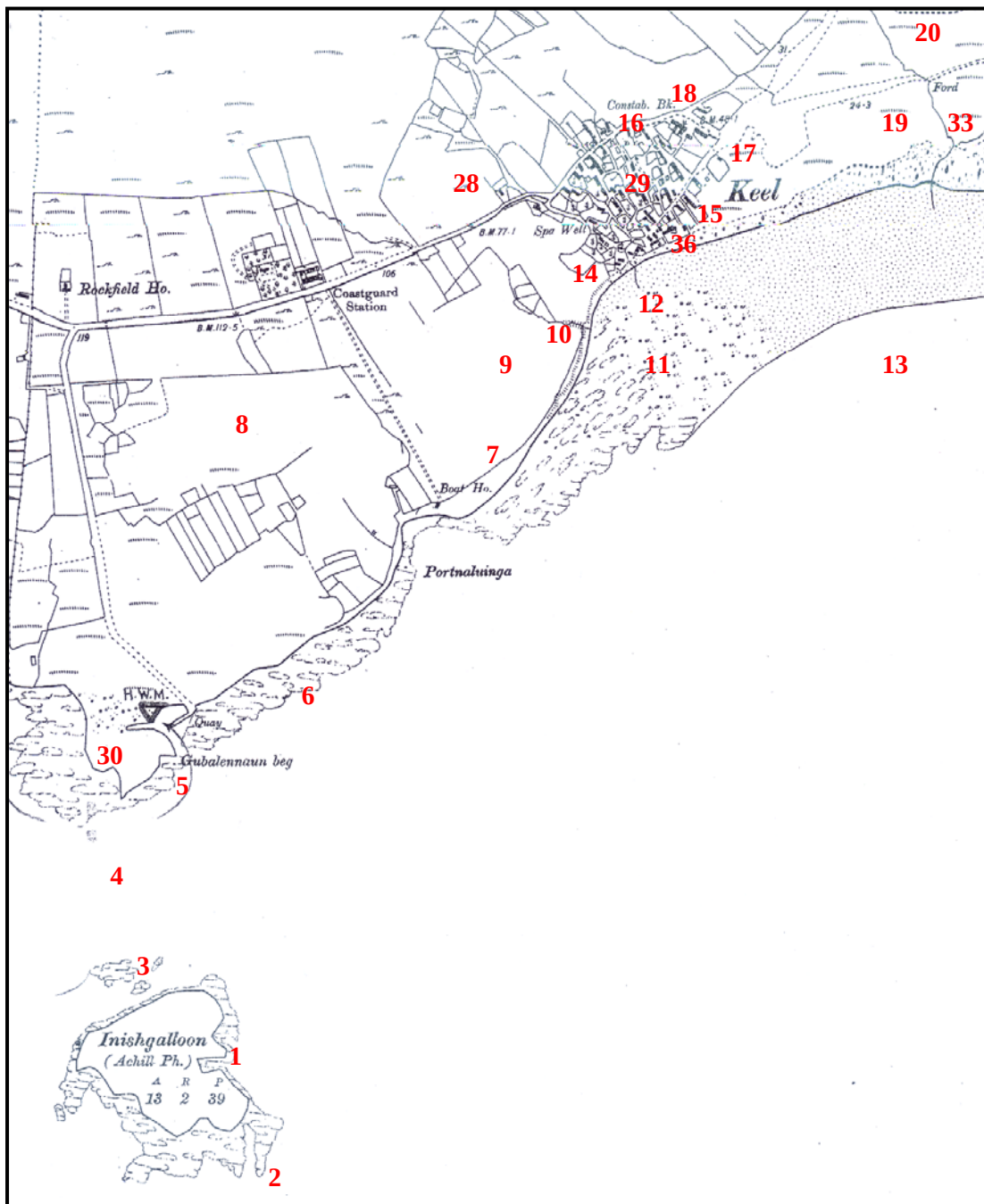
An Cromptán

F635059

“(?)*high river bank*”

1. ,ən 'krɒmpɑ:n	G	2003

Grúpa tithe i dtuaisceart an bhaile fhearainn. Bhí bunscoil anseo tráth; úsáideann Comhlacht Forbartha Áitiúil Acla an foirgneamh anois. *Cromptán* “a small holm; an eyot; high river bank; an inlet of a river, a creek” (*Dinneen*).

Suíomh logainmneacha i ndeisceart an Chaoil Thoir

Danish Ditch

F649076

1. An Cloidhe Lochlannach 'the Danish Ditch'

An Claí Lochlannach

"the Danish ditch"

LSO i §343

1838

2. ,klai 'lɔxləNi

D

2003

“... the track of a cloidhe or stone ditch (wall) called An Cloidhe Lochlannach... This cloidhe leads to a very curious cromlech lying about eleven yards west of the me[a]ring between Keel and Doogort. It consists of a small irregular circle formed by sixteen standing stones; it is twelve feet in diameter, and immediately south of this [is] a large flag covering a square grave and placed nearly in a horizontal position. Around this flag are some small pillar stones. Westwards from this cromlech the Danish Ditch becomes again traceable for about twenty perches, when it terminates in another cemetery of a similar character... at the west side of this group of graves is a small tumulus, hollowed at the top and containing a few small loose stones in the hollow...” (LSO i §343). Tá na séadchomartháí seo uilig i dtuaisceart an bhaile fhearainn.

Giant's Grave Mapa SO

Leachtanna Chormaic

F645073

“Cormac's *memorial mounds*”

1. l'axtnə 'xirmək'

D

2003

Tá sé seo ó thuaidh den phríomhbhealach i dtuaisceart an bhaile fhearainn, siar ó dheas den *Danish Ditch*. Tugann Dinneen *leachtanna* mar leagan malartach iolra de *leacht* “a grave, cairn or sepulchral mound, any monument, a pile of stone; a low flat topped hill”.

Gubalennaunbeg

Gob Oileánáin Beag

F622037

“*headland of the island, small*”

1. Gubellinaan-beg

Bald 11

1830

2. Gubanillaunbeg

Áitiúil (ALSO)

1838

3. Gob a' Leanáin Bhig

ALSO (JO'D)

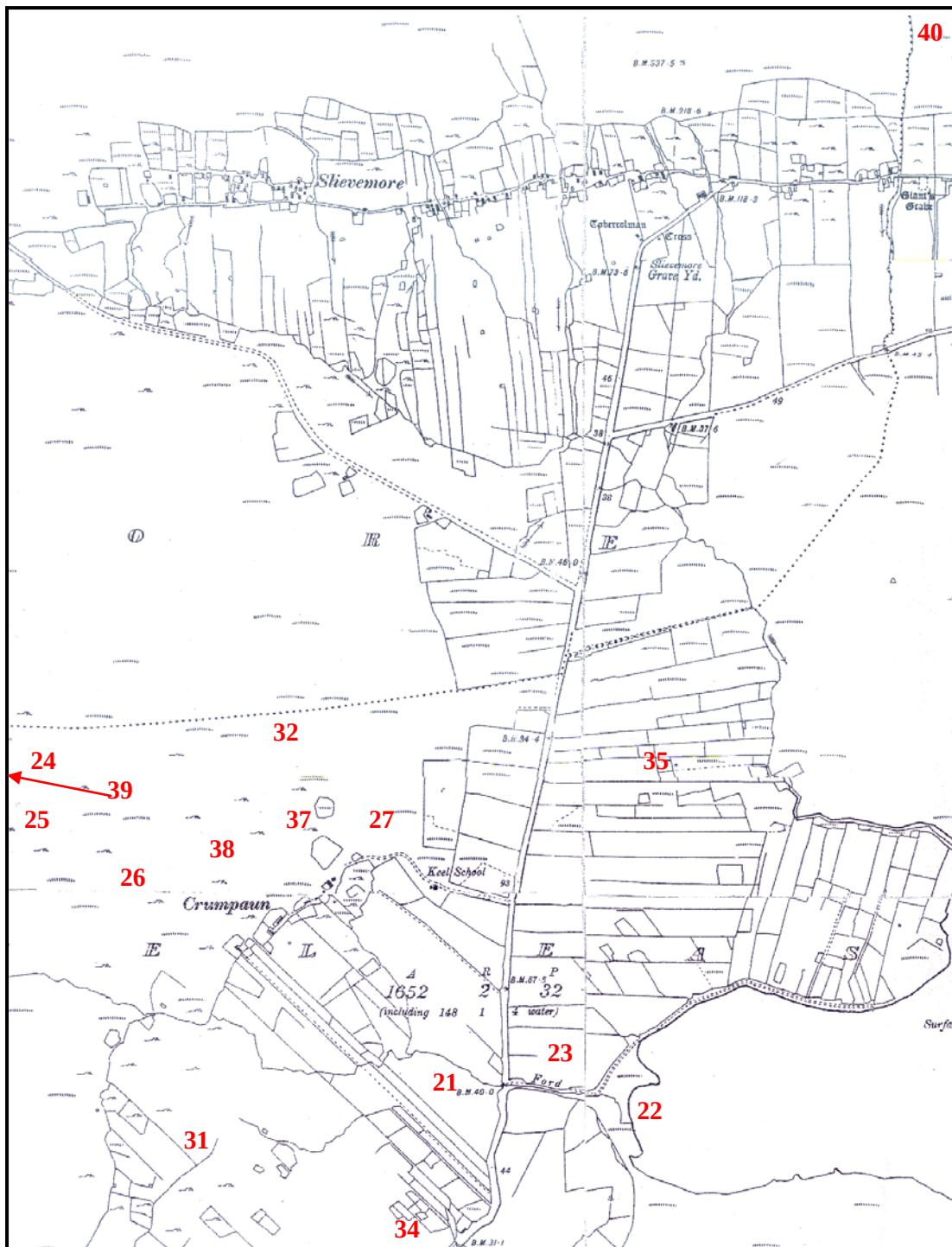
1838

4. ,gɔb,ɛlənɑ:n' 'bɛg

G

2003

Is féidir gur forbairt neamhghnách go *oileánán* atá anseo againn agus go dtagraíonn an logainm do *Inishgallon* atá díreach ó dheas den ghob. Féidearthachtaí eile: gur bhain meititéis don leagan *Gob an Oileáin* roimh aimsir *Bald*; nó, gur bhain comhshamhlú den ainm pearsanta *Oililleán* san fhoirm *Gob Oililleáin*. Tá *Gubalennaunmore* díreach siar an cósta uaidh seo, i Slievemore. Féach fosta *Poll Oileánáin*, mionainm §2 thíos. Ainm ann féin is ea *Budalennaunbeg* i Keel West.

Suíomh logainmneacha i dtuaisceart an Chaoil Thoir

Inishgalloon

F622030

1. Inishcallaway

Inis Gealbhan

"the island of sparrows"

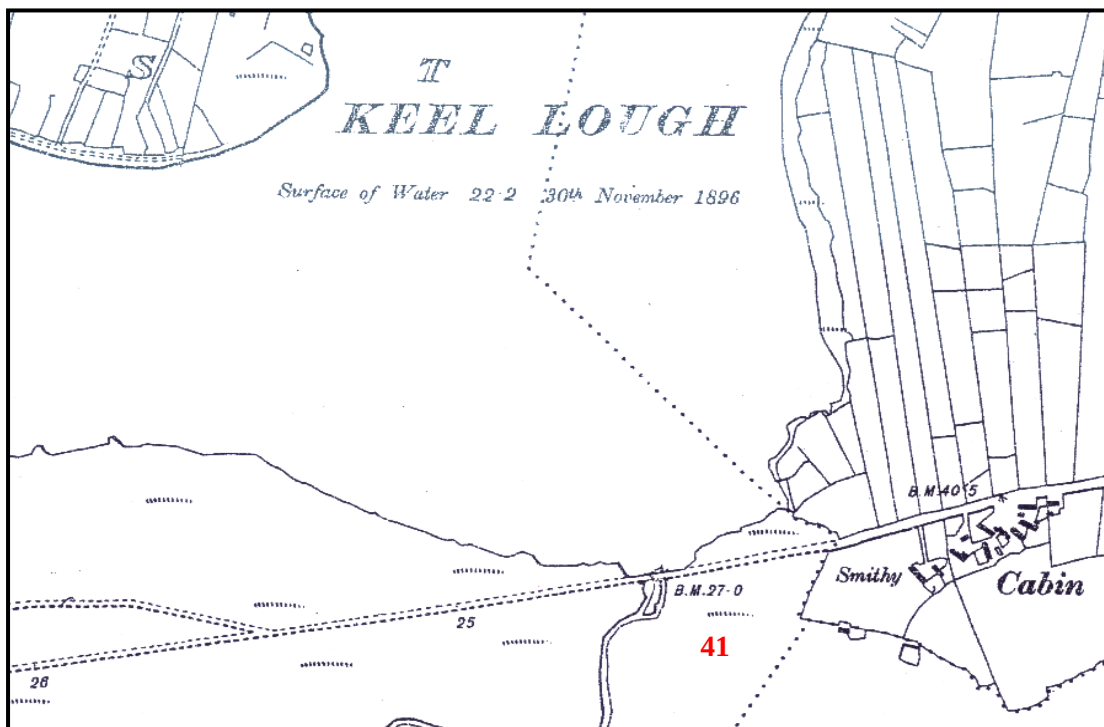
Mackenzie xiv

1776

Oileán Acla

2. Iniscalway	Beaufort	1792
3. Inishcallaway	Arrowsmith	1811
4. Inishgalloon	Bald 11	1830
5. Iniscalway	Beaufort's Map	1838
6. Innish Galloon or Sparrow Island	Áitiúil (ALSO)	1838
7. Inis Gealbhan 'sparrow island'	ALSO (JO'D)	1838
8. 'iniſ 'gʷalun	C, G	2003

“A rocky island with a remarkable cavern” (ALSO), amach ó *Gubalennaunbeg*. Tá corradh agus 14 acra de thalamh ann. Tá foirmeacha 1-3 agus 5 bunaithe ar a chéile, rud a fhágann fúthu. Leanann an fhoirm mholta foirmeacha na Suirbhéireachta Ordanáis atá bunaithe ar ghinideach iolra de *gealbhan* “sparrow” (Ó Dónaill).

Suíomh an ainm [,ro: 'jalə] (mionainm §41) in oirthear an Chaoil Thoir

Keel Lough

F645054

1. Keele Lough	Bald 11	1830
2. Keel Lough	Áitiúil (ALSO)	1838

Loch mór ar an teorainn le Bellanasally agus Slievemore, in oirthear an bhaile fhearainn. Féach fosta an plé faoi ainm an bhaile fhearainn thuas.

Portnaluinga

F627040

Port na Loinge

“the harbour of the ship”

1. Putnalinga	Bald 12	1830
2. Putnalingha	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Port na Luinge ‘the port of the ship’	ALSO (JO’D)	1838
4. ,port ə 'liŋə	C	2003
5. ,port nə 'liŋə	G	2003

Tá an cuas seo ar an chósta siar ó dheas den sráidbhaile.

Rockfield House Mapa SO

F621046

Is féidir gur saghas aistriúchán ar *Talamh Garbh* (mionainm §8 thíos) atá san ainm seo. Tugtar *Talamh Garbh* ar na páirceanna os comhair an tí.

Spa Well Mapa SO

F632047

An Sruthán Buí

“the yellow stream”

1. ,srɔʃa:n 'bwi:	D	2003

Ar imeall thiar theas an bhaile fhearainn.

Trawmore

F635044, 655033

An Trá Mhór

“the big beach”

1. Tra More	Bald 12	1830
2. Tramore	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Tráigh Mhór ‘the great shore or strand’	ALSO (JO’D)	1838
4. ən trɑ: 'wo:r	C	2003
5. trɑ: 'wo:r	N	2003

Trá fhada atá ar chósta thoir theas an bhaile fhearainn seo agus cósta thiar thuaidh Dookinelly Thulis.

1. **Scoilg na gCaorach** F623030

,skɔl'ég nə 'gi:rɛx D

“The cove of the sheep”. Cuas carraigeach ar chósta thoir *Inishgalloon*. Thaifead Stockman an focal *scloig* mar [sklɔg̊], agus na bríonna “long neck” (leasainm duine) agus “a neck of a

bottle” leis (1974, 9 §97). Is foirm mheititíse í seo den bhunfhocal *sco(i)lg*, is dóiche (cf. *scolgarnach* “(act of) cackling” ag Ó Dónaill), a úsáideadh sa chiall “cuas farraige” sa chás seo.

2. **Gob Garbh** F624028

ˌɡɔb ˈɡarɯ D

“*Rough point*”. Ceann thoir theas *Inishgalloon*.

3. **Carraig na Steall** F622032

ˌkarəɡ ə ˈʃt̪ˠal D

“*The rock of the dashes of water*”. Carraig ar chósta thuaidh *Inishgalloon*. Is foirm mhalartach ghinideach í *stealla* den fhocal baininsneach *steall* “a splash, dash or squirt of water” (*Dinneen*) agus is dóiche go léiríonn an logainm seo an claonadh sa chaint an guta ag deireadh focail atá sa ghinideach iolra a fhágáil ar lár; féach samplaí eile faoi *Foirmeacha iolra sa tuiséal ginideach* sna Nótaí Canúna.

4. **Idir Dhá Thalamh** F622033

ˌid̪əɾə ˈhalu D

“*Between two lands*”. Ceantar farraige idir cósta thiar theas Keel East agus *Inishgalloon*. *Talamh* “earth, ground, land; dry land; spot of ground” (Ó Dónaill).

5. **Uaichín na gColm** F623037

ˌoːx̪ín̪ ə ˈɡ̊ol̪əm D

“*Little cove of the pigeons*”. Cuas beag, áit a bhfuil cé, ó thuaidh de *Gubalennaunbeg*.

6. **Uaichín an Duilisc** F624038

ˌoːx̪ín̪ ə ˈd̪í̪l̪ʲɛʃk̪ D

“*The little cove of the dulse*”. Soir an cósta ó §5 thuas. Leagan áitiúil den fhocal *duileasc* atá san fhuaimniú. Mhol an Donnabhánach an bunús *Creagán Dillisg* don mhionainm *Creggaundillisk* i Leckanvy i mbarúntacht Mhuraisce; féach fosta an mionainm *Lochán an Duilisc* a taifeadadh i Ballyheer in Inis Toirc mar [l̪ox̪an̪ə ˈd̪ʒil̪iʃk̪].

7. **Garraí Trimpet** F628041

ˌɡari ˈtrimp̪ət D

“*Trumpet’s field*”. Ball de na gardaí cósta a bhí ann (D). Tá sé seo ar chósta thoir thuaidh *Portnaluinga*.

8. **Talamh Garbh** F623042

ˌtalʊ ˈɡaru D

“*Rough field*”. Tugtar an t-ainm seo ar an talamh atá idir *Rockfield House* agus *Portnaluinga*.

9. **Páirc Úr** F629043

ˌpaɾˈk ˈuːr D

“*New field*”. Tá an pháirc seo siar ó dheas den sráidbhaile.

10. **Páistí Marbha** F631043

ˌpaːʃtʲi ˈmaru D

“(Burial place of) dead children”. Bhí an cillín seo ar an chósta soir ó §9 thuas. Cf. mionainm §11 faoi Dookinelly (Thulis).

11. **Cionn an Chladaigh** F632043

ˌkiN [sic] ə ˈxladi D

“*The end of the stony shore*”. Ceann carraigeach thiar *Trawmore* atá i gceist.

12. **Lochán** F632044

ˈlɔxɑːn D

“*Little (sea-)lake*”. Lochán beag sáile ó thuaidh de §11 thuas.

13. **Cailleach na gCrúbóg** F65042

ˌkɑ́l̪əx nə ˈgruːboːg D

“*The rock of the spider-crabs*”. Carraig san fharraige atá ann, amach ó chósta thiar *Trawmore*. *Cailleach* “old woman; hag; stump, obstructing object” (Ó Dónaill).

14. **Bun an Doic** F632045

ˌbɔn ə ˈdɔkˈ D

“*The bottom of the dock*”. Tugtar é seo ar cheann thiar theas an tsráidbhaile; tá sé ar an chósta. Tugann Ó Dónaill *doic* agus *dug* mar leaganacha malartacha de *duga* “dock (for ships); (of canal) basin” agus is dóiche gur leagan firinscneach, *doc*, atá anseo (agus ní leagan giorraithe baininscneach). Níl cé ar bith anseo ach is dóiche go fóill gur brí den chineál céanna atá leis. Ní dóiche gur gá *do(i)c* “impediment” (Ó Dónaill) a chur san áireamh.

15. **Íochtar an Bhaile** F634047

,i:əxtər ə 'wálə D

“*The lower part of the village*”. An chuid sin den sráidbhaile atá in aice na trá.

16. **Uachtar an Bhaile** F634048

,uxtər ə wálə D

,bar ə ' wálə D

“*The upper part of the village*”. An chuid thuaidh den sráidbhaile; is coitianta an chéad fhuaimniú.

17. **Log Mhartain** F635046

,lɒɡ 'wartən D

“*Martan's hollow*”. Tá an log seo gar don chósta ar imeall thoir an tsráidbhaile. “*Martan...* This name became popular among clerics in early Ireland as a result of widespread devotion to St Martin of Tours... The form *Máirtín*, now the current form in Irish, is a later borrowing” (Ó Corráin & Maguire 1981, 134). Moltar an leagan *Martan* ar an fhuaimniú, áfach; an fiú, mar sin féin, gaelú déanach ar an leagan Béarla *Martin* a chur san áireamh?

18. **Gort Dubh** F636052

ɡɔrt 'du: D

“*Black field*”. Tá an pháirc seo ar imeall thoir thuaidh an tsráidbhaile.

19. **Cúl na Tuirlinge** F638047

,ku:l ə 'tɔr'íəŋ D

“*The back of the stony beach*”. Tugtar an t-ainm seo ar an cheantar atá ar bhruach thiar an tsrutháin atá soir an cósta ó §17 thuas. Is leagan de *duirling* “stony beach” (Ó Dónaill) í *tuirling*; cf. an mionainm *Turlinmore* i Ballyheer in Inis Toirc (barúntacht Mhurasce).

20. **Teach Briste** F639049

,təx 'br'istə D

“*Ruined house*”. Áit a bhfuil láithreán carabhán soir ó thuaidh de §19 thuas. Tá mullán ann, áit ar cuireadh daoine le linn an Ghorta Mhóir, deirtear (D).

21. **Abhainn an Fhrancaigh** F635054

ˌauwəN̩ ə ˈrankəx D

“*The river of the Frenchman*”. Reáchtálann an sruthán seo aniar isteach i *Keel Lough*. Is fiú cur san áireamh go raibh an eilimint cháilithe sa ghinideach iolra, ach sa seanchas áitiúil, deirtear gur chroch arm Shasana fear de chuid arm na Fraince anseo i dtrátha Bhliain na bhFrancach (D). Is cosúil mar sin go léiríonn an fhoirm fhuaimnithe meath i ndíochlaonadh an ainmfhocail. Féach sampla eile den fhocal *Fran(n)cach* sa mhionainm farraige *Anchornavrangaghy* in *Inishdalla* i mbarúntacht Mhuraisce.

22. **Ascaill na nGob / The Points** F640053

ˌaskəL nə ˈgib̩ D

ðə ˈpointz D

“*The (lake-) recess of the points*”. Dálta §21 thuas, léiríonn an t-ainm seo meath in úsáid na foirme ginidí. Tagraíonn an t-ainm seo do chuas idir dhá ghob bheaga atá ar chósta thiar *Keel Lough*. *The Points* a thugtar ar an chuid seo de chósta an locha. Tá an chéad eilimint baininscneach sa mhionainm *Breanaskil* i *Derreen*.

23. **Páirc an Bhogaigh** F648055

ˌpar̩k̩ ə ˈwɔgi D

“*The field of the boggy ground*”. Tá an pháirc seo ar bhruach thuaidh srutháin (§21), idir *Lough Keel* agus an bóthar go *Slievemore*.

24. **Gualainn** F627060

ˈgu:ləN̩ D

“*Shoulder*”. Tugtar an t-ainm seo ar éadan thoir agus theas *Farbreague*, cnoc 118 méadar ar airde atá ó thuaidh de shráidbhaile an Chaoil.

25. **Gabhal Ard** F625060

ˌgɑul ˈɑ:rd D

“*High fork*”. An talamh sléibhtiúil ó dheas de *Farbreague* i *Slievemore* atá i gceist.

26. **Mása Réidh** F627060

ˌmɑ:sə ˈre: D

“*Smooth low hill*”. Talamh cnapánach ar shleasa thoir theas *Farbreague* atá i gceist. Is foirm iolra agus foirm mhalartach uatha í *mása* “the buttock” (*Dinneen*), “low hill” (*PNI* 7, 222 sv.

Mazies); is féidir gur leagan uatha atá i gceist anseo, áfach: cf. *Másaí Geala*, mionainm §58 faoi Keel West. Is dóiche gur mullán ar thalamh sléibhtiúil atá i gceist. *Réidh* “smooth, level, easy to traverse” (Ó Dónaill) atá san fhoirm mholta, ach is gá struchtúr ar nós *Más an Ré* “low hill of the moorland” a chur san áireamh fosta. Is iomaí ciall le *ré* “anything smooth or level... a clearing, a level plain, especially a moorland or heather plain...” (*Dinneen* sv. *réidh*).

27. **Crompán Mór** F636062

, 'krɒmpɑːn moːr D

“*Big (?)high river bank*”. “Gleann cinéal mór atá ann agus sruthán beag ann”, ó thuaidh de *Crumpaun*, ar an teorainn le Slievemore.

28. **Garraí Raghnaill** F629048

, garɪ 'rənəlˠ D

“*Ragnall's field*”. Tá an pháirc seo ar imeall thiar thuaidh an tsráidbhaile. “Coastgaurd a bhí ann... *Reynolds* an t-ainm a bhí air... dúnmharíodh é le buille ó laí... Nollaig, 1838. Cuireadh é i nDumha Goirt. Tháinig a mhuintir ar an 6ú d'Eanáir agus athadhlacadh é agus thosaigh an stoirm mhór [mar gur baineadh don chorp, creideadh]... tugtar *Oíche Raghnaill* ar an oíche sin” (D). Is spéisiúil nach *Mac Raghnaill* a tugadh air sa Ghaeilge agus ní féidir a bheith cinnte, i ndiaidh an iomláin, nach ainm pearsanta seachas sloinne atá mar cháilitheoir anseo. Féach fosta *Ooghvoleyranell* faoi Doogort West.

29. **An Creagán** F633047

, en 'kʲr̥ˠɡɑːn D

“*The rocky eminence*”. Tá an charraig mhór seo i lár an tsráidbhaile.

30. **Poll Oileánáin** F622036

, pɒlˠ 'elənɑːnˠ G

“*The hole of Oileánán (little island)*”. Log ar chósta thiar an ghoib tíre *Gubalennaunbeg*, áit ar chaith an t-ealaíontóir Paul Henry ticéad fillte go Sasana isteach san fharraige (G). Ní dóiche gur gá an t-ainm pearsanta *Oileannán* (? < *Oileallán* < *Oileall*) ar a bhfuil an sloinne san ainm bhaile fearainn *Baile Uí Oileannáin* / Ballyellinan i Luimneach bunaithe (Ó Maolfabhail 1990, 65 sv.), a chur san áireamh anseo.

An Caol Thoir

31. Raithneachán F634055

¹ rɑ́n̩ əxɑːn D

"Place of bracken". "Na tailte idir an Caol agus an Cromptán" (D).

32. Tónach Bhuí F635064

to:nəx 'wi: D

“(Place of the) yellow bottom land”. Foirm áitreabhach de *tóin* “backside; bottom land” atá molta anseo (féach plé ar an eilimint *tóin* faoi Tonreege East); buille mór faoi thuairim í, mar níl an dara sampla de tugtha faoi deara agam i logainmneacha. An talamh idir *Crumpawn* agus Slievemore atá i gceist. *Tóin Áith Bhuí*? Fuaimniú malartach ar *tonnach* “marsh” (DUP 156)?

33. **Sruthail Bheag** F637048

Írúhæl 'b' og D

“Little stream”. Sruthán beag a reáchtálann aduaidh, soir ó shráidbhaile an Chaoil, chun na trá. Féach tuilleadh ar an eilimint seo faoi *Dooniver or Sruhillebeg Lough* i [Dooniver](#).

34. **Mantrach Murchú** F636053

ma:ntɹəx 'mɔrəxu D

“Murchadh’s ruin”. Taobh thiar den bhóthar go *Crumpawn*. Féach plé ar an eilimint seo faoi *Ailt na Manrach*, mionainm §1 faoi Derreen. Tá an t-ainm pearsanta *Murchadh* (ginideach *Murchú* < *Murchadha*) le sonrú sa mhionainm *Gob Mhurchú* [gɒbˈwʊrɤxu], siar an cósta ón ché ar Inis Toirc; féach fosta *Buailidh Mhurchú*, mionainm §2 faoi Pollranny (Sweeny) thíos.

35. **Móin Uí Thaidhg** F6406

mo:n' ə 'hɛɡ' D

“Ó Taidhg’s bogland”. Talamh riascach in oirthuaisceart an bhaile fhearainn: *móin* “bogland, moor”. Ní léir cé acu leagan de *Mac Taidhg* > *’ac Taidhg* > *Ó Taidhg* atá san ainm (cf. *Mac/Ó Caiticín* san ainm *Marfaigh Uí Chaiticín*, mionainm §24 faoi Carrowgarve), nó *Ó Taidhg* féin. “*Mac Taidhg*... is chiefly found in Mayo and Donegal” (MacLysaght 1985, 284 sv. Mac Teige); “*Ó Taidhg*... four distinct septs... now indistinguishable from *MacTeague*” (*ibid.* 286 sv. *O Tighe*).

36. **Cosán Cam** F633046

,kɔsə 'kam D

“*Crooked path*”. Cabhsa atá i gceist ó theach Lóistín Bervie, sa sráidbhaile, chun na trá. Cf. *Cosán Cam* eile, mionainm §84 faoi Keel West.

37. **Greallach** F636063

'g r aLəx D

“*Mire*”. “Cabhsa, ón Chrompán go Feadán [Slievemore §28]” (D). *Greallach* “mire, slush, puddle; puddly ground” (Ó Dónaill).

38. **Greallach Ard** F634063

,hai 'g r aLəx D

“*High (place of) mire*”. Cabhsa, siar ó §37 agus suas an mhala uaithi.

39. **Log (?)Ailleoige** F624061

,log al 'o:k D

“*Hollow of the little cliff*”. Tá sé seo ar thalamh sléibhtiúil, ar shleasa uachtaracha *Farbreague* (atá i Slievemore). Buille faoi thuairim atá san fhoirm mholta; bheadh orainn glacadh le athrú béime (chun tosaigh), rud atá teastaithe thall agus abhus sa chontae seo: cf. *Dooagh* faoi Slievemore. Is fiú foirmeacha eile díspeagtha ar nós *fáinleog* “swallow” a choinneáil sa áireamh fosta. *Log Chathail Óig?*

40. **(?)Caithín an Anama** F652074

,kax i:n ən 'anəm D

“*The waste land of the soul*”. Tá sé seo suite i bhfíorthuaisceart an bhaile fhearainn, ó thuaidh de *Giant's Grave*. Buille faoi thuairim atá sa chéad eilimint san fhoirm mholta. Níl fasach againn do *cáithín* “waste land”. Leagan meata de *cairthín* “rocky land” < *cairthe* / *coirthe* “(standing-)stone” (Ó Dónaill)?

Chuala an faisnéiseoir an logainm seo ó dhaoine atá anois ar shlí na fírinne. Chuala sé sa chaint acu fosta go raibh sagart curtha anseo. Pléann Joyce (ii 466) úsáid na heiliminte *anam* i logainmneacha: “[some people] assert that the names originated in ghosts”.

41. *Ní léir bunús an ainm* F6505

,ro: 'jalə D

An Caol Thoir

Chuala an faisnéiseoir an t-ainm seo ó dhaoine atá anois marbh. Tagraíonn an t-ainm seo do cheantar ó dheas de Loch an Chaoil, agus ar an taobh ó dheas den phríomhbhóthar, in oirthear an bhaile fhearainn. Ceantar íseal gainmheach atá ann le cúpla caineál uisce ag reáchtáil tríd, ón loch go dtí an cósta. Tá sé gar don loch agus don fharraige, agus is fiú *ru* “headland” a chur san áireamh (féach tuilleadh ar an eilimint seo faoi *Roegil* i Keel West). Ina dhiaidh sin, is féidir gur cailleadh consan láir as an ainm, rud a d’fhágfadh méid mór féidearthachtaí, ní áirím anseo ach *Róid Gheala* “white roods of land”.

Keel West

F570059

An Caol Thiar

“the narrow place, west”

1. Keele	Bald 12	1830
2. Keel West	ST (ALSO)	1838

“At the western extremity of the Island. It contains 4,071a. Or. 11p... is a booley belonging to Keel East... The village of Keem is in this townland... This townland is all mountain bog and pasture. Achill Head is at the western extremity” (*ALSO*). Féach Keel East thuas.

Achill Head

F518052

Ceann Acla

“the headland/end of Acaill”

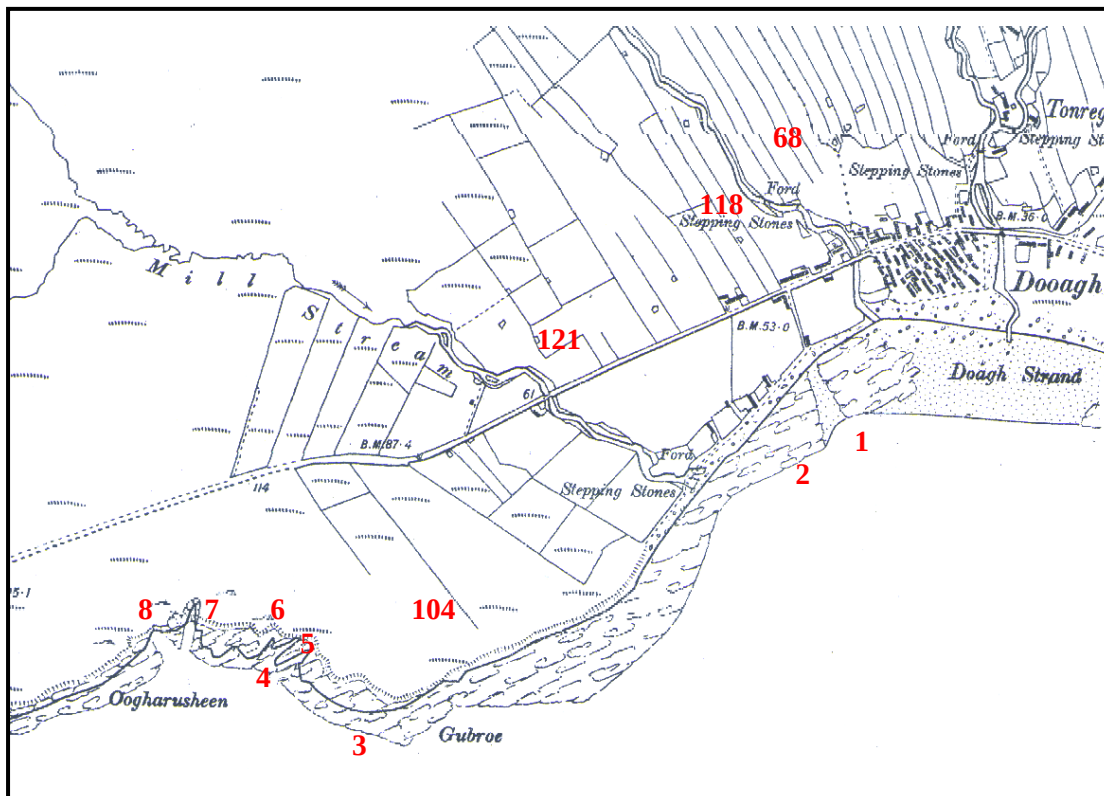
1. rinn Eacla go hUisneach, ó	Poems TD Ó hUiginn i 167 §54 l.214	1650c
2. c. d'aquilla	Italian Maps 412	1450
3. c. d'aquil	Italian Maps 412	1500
4. c. d. agulla	Italian Maps 412	1516
5. C. daguilla	Mercator's Globe	1541
6. c. d'aquila	Italian Maps 412	1544
7. c. dacilla	Italian Maps 412	1568
8. C. Akel	Griffin's Map	1590c
9. Kan Akill	Hondius Map	1591c
10. c. d'equilla	Italian Maps 412	1593
11. Can Akill	Boazio	1599
12. Can akill	Treatise of Ire. 13	1599c
13. Can Akill	Speed's Connaught	1610
14. Can Akyll	Norden	1610c
15. The head of Achill	Connaught Map (NLI)	1610c
16. Achill Head	Moll's Map	1714
17. Achill Head	Price, Senex & Maxwell	1721
18. Achill Head	Jeffrys	1759c
19. Achil Head	Mackenzie xiv	1776
20. Achil Head	Beaufort	1792
21. Achill Head	Taylor's Map	1793
22. Achill Head	Vallancey	1795c
23. Achill Head	Road Map	1800
24. Achil Head	Stat. Survey Mayo	1802
25. Achill Hd.	Arrowsmith	1811

An Caol Thiar

26. Achill Head	Bald 11	1830
27. Achil Head	Beaufort's Map (ALSO)	1838
28. Achil Head	ALSO (JO'D)	1838
29. Ceann Eacla 'Achill Head'	ALSO (JO'D)	1838
30. k' aN 'akl [sic]	Mac an Fhailigh 25 §106	1968
31. Cionn Acla... 'k'i' nqklə	Stockman 357	1974
32. ,k' aN 'aklə	C, G	2003

Ceann thiar an oileáin. *Ceann* “end, extremity” (Ó Dónaill sv. 1*ceann*2), “headland” (DUP 150), “high ground above land or sea” (PNI 7, 93; Ó Maolfabhail 1987, 76).

Thug Ó Donnabháin *Sruth Chinn Eacla* ar an sruth farraige thart ar an cheann tíre seo (AFM iii 278h); féach ainm eile air faoi mhionainm §49 thíos.

Suíomh logainmneacha in oirdheisceart an Chaoil Thiar

Askilgubroenacoragh

F572093

1. Askilgubraunacorrick

Ascaill Ghob Rú na Córach

“the (sea-)recess of Gob Rú na Córach (point of the promontory of the favourable wind)”

Áitiúil (ALSO)

1838

Oileán Acla

2. Ascail Gob [sic] a' Bhiorráin 'the

nook of the beak of the sprat'

ALSO (JO'D)

1838

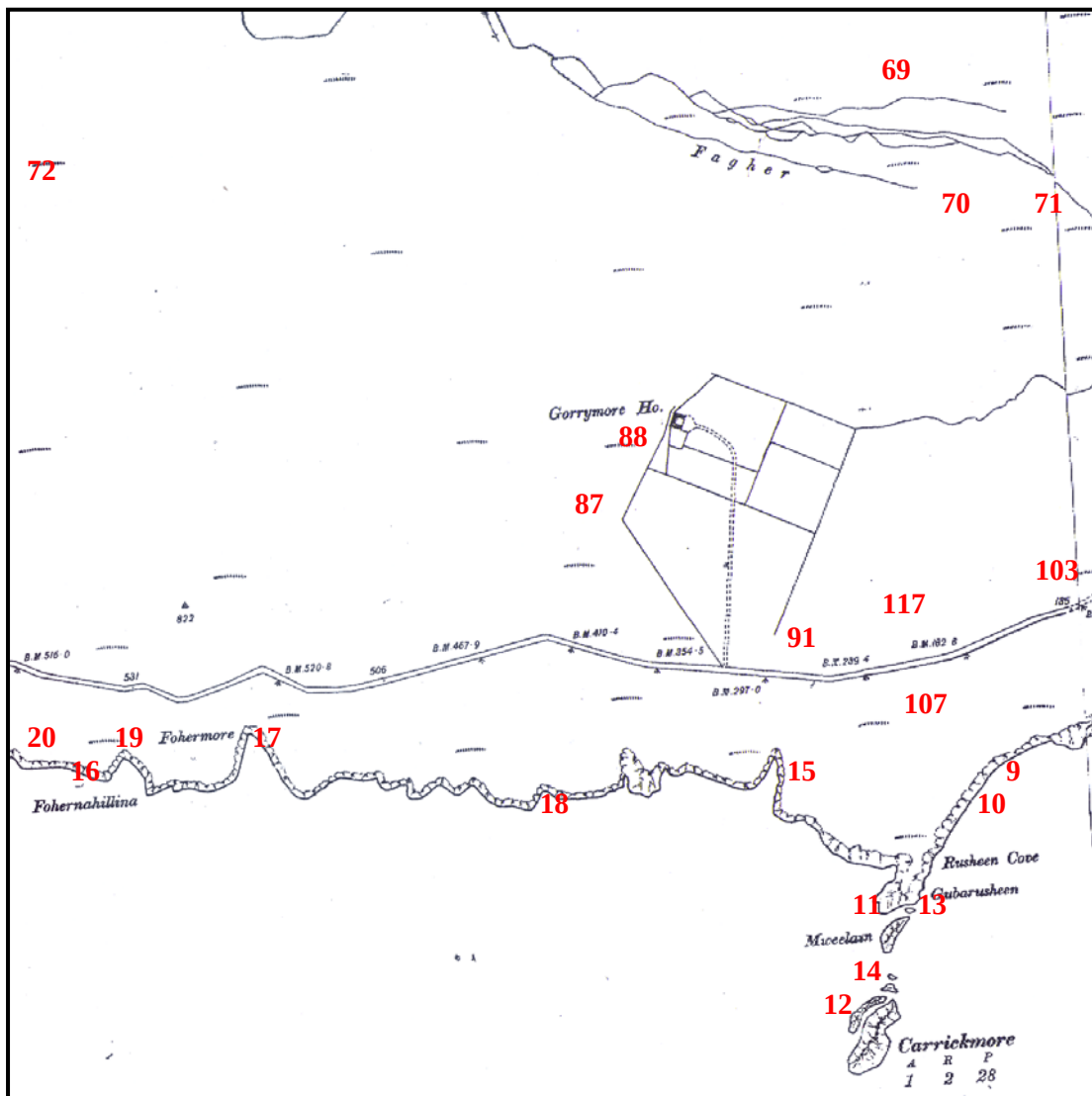
3. [also said to derive from] Gob na Córach

'the point of the favourable wind'

ALSO (JO'D)

1838

Léirítear an t-ainm go contráilte ar an learscáil sé horlaí (ag F572093). Tá an cuas farraige seo suite siar ó ghob fada tanaí tíre: *An Biorán*, is léir (foirm 2; cf. *Ooghanvirraun* i *Dooega*), siar ón láthair a bhfuil an t-ainm breactha isteach. Tá *Gubroenacoragh*, ceann thiar thuaidh an bhaile fhearainn, siar ó thuaidh arís den chuas farraige. Féach fosta *Roenacoragh* thíos.

Suíomh Loginmneacha i ndeisceart an Caoil Thiar

Benmore

F548044

1. Bin-more

An Bhinn Mhór

"the big peak"

Bald 11

1830

An Caol Thiar

2. Benmore Mountain	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Beann Mhór ‘the great peak’	ALSO (JO'D)	1838
4. b'íŋ 'wo:r	G	2003

An talamh sléibhtiúil díreach siar ó thuaidh de *Keem*, ar an taobh thiar de *Sruffaunbunowna*; tá a mhullach 296 méadar ar airde. Bhí an fhoirm *binn* < *beann* “peak; cliff” (Ó Dónaill sv. *binn*) in úsáid i mbarúntacht Muraisce fosta; féach mar shampla *Ben Gorm* faoi Lettereeragh i bparóiste Chill Ghaobhair. Ba é an t-aon sampla a thaifead Stockman (1974, 55 §506) ná *beann* “horn”, sa tomhas “féasóg ar an fheoil seo agus dhá bheann... cloigeann gabhair”.

Bills Rocks

L551938

Na Biollaí

“the bills”

1. Biley	Hondius Map	1591c
2. Enis biley	Treatise of Ire. 13	1599c
3. Biley	Speed's Connaught	1610
4. Enis Biley	Norden	1610c
5. Bils Rock	Mackenzie xv	1776
6. Bils Rock	Beaufort	1792
7. Bellows Rock	Vallancey	1795c
8. Bils Rock	Stat. Survey Mayo	1802
9. Bils Rock	Arrowsmith	1811
10. Na Biollaí	MacNeill (ÓM) 130 §327	1910
11. ,nə 'biliz	C	2003
12. kəriɡ nə m'íl	E	2003

Tá na carraigeacha seo suite san fharraige tuairim is cúig mhíle ó dheas de *Moyteoge Head*. Tá an fhoirm mholta bunaithe ar an fhoirm dhéanach i gCliara (foirm 10). Shílfeá gur iolra de *biolla* “top: bill; biolla gainimh, sandy tract; opening in sand-bank” (Ó Dónaill) a bhí i gceist; is focal iasachta é seo ó *bill* “a narrow piece of land projecting into the sea [Old English *bile*]” (*OED*) an Bhéarla. D’fhág *Hondius* an eilimint choitianta *inis* ar lár go minic (cf. an fhoirm *Tork* a thagraíonn do *Inis Toirc*): an féidir go bhfuil bunús eile ar fad leis an ainm ó cheart, ar nós *Inis Bile*, ó *bile* “a welt, a border, verge, a lip;... rim” (*Dinneen*)?

Bleanroenacoragh

F565091

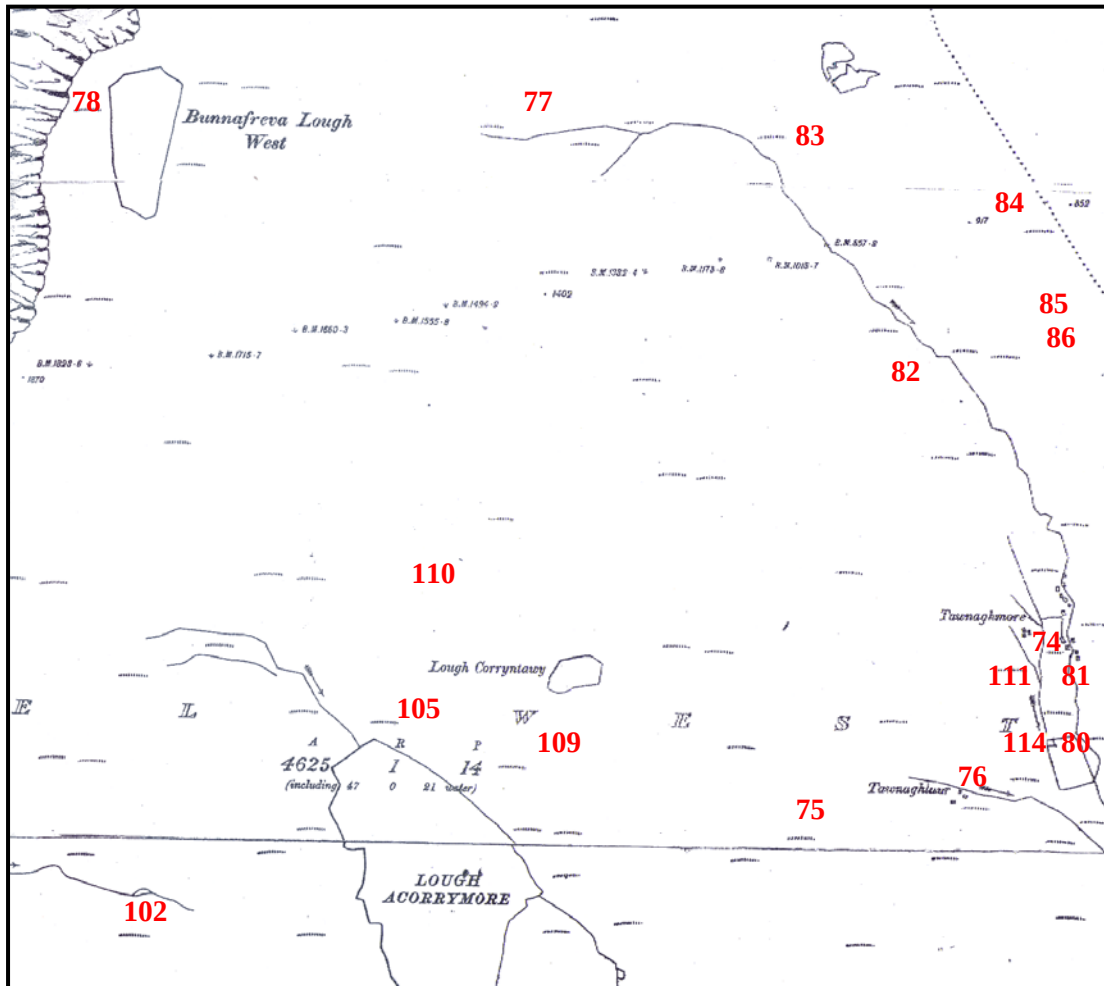
Bléan Rú na Córach

“cove of Rú na Córach”

1. Blenrounacorrack	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Bléan Rua na Córach ‘red creek of the favourable wind’	ALSO (JO'D)	1838

Oileán Acla

Cuas ar chósta thiar *Roenacoragh*. Bunfhoirm an fhocail *bléin* “groin; cavity; cove” (Ó Dónaill) is ea *bléan*; ní hionann a ciall mar eilimint agus *uaich* “cove”, go díreach; cf. *Ooghbleannagallbaud* thíos. Féach *Roenacoragh* thíos i dtaca leis an logainm cáilithe sa chás seo.

Suíomh logainmneacha i lár thuaidh an Chaoil Thiar

Budalennaunbeg

F?540049

Bod an Leannáin Bhig

“the penis of the small lover”

1. Budleeananveghe	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Bod Liaim Bhig ‘Little William’s penis’	ALSO (JO’D)	1838
3. Bod an Leannáin Bhig [gan míniú]	ALSO (JO’D)	1838

“... probably a rock” (ALSO). Tá éiginnteacht faoin ghné tíre agus faoin ainm féin, a bhaineann le cuid éigin de chósta sléibhtiúil *Benmore*, in iarthar an bhaile fhearainn. Thairfead an tSuirbhéireacht Ordanáis an mionainm *Budwilliamboy* gar dó seo, “at Achill Head” (ALSO), ach níor breacadh isteach ar an léarscáil sé horlaí riamh é. *Leannán* “lover” (Ó Dónaill).

Bunowna

F542055

Bun Abhna

“bottom of the river”

1. Bunowen	Bald 11	1830
2. Bunnouen	ST (ALSO)	1838
3. Bunnouen	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Bun Abhna ‘the river mouth’	ALSO (JO’D)	1838
5. ,bɒn 'aun	G	2003

Léirítear sráidbhaile de bhotháin bhuachailleachta ar an láthair seo, gar don chósta thiar thuaidh soir ó Cheann Acla, ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí. Bhí sé suite i ngleann srutháin agus thóg an sráidbhaile a ainm ó cheantar bhun an tsrutháin atá díreach ó thuaidh de.

Bunnafreva Lough West

L570073

Loch Bhun na Fréimhe Thiar

“lake of the bottom of the root, west”

1. ,bɒn ə fʀe:və 'le:k	G	2003

Léirítear an t-ainm seo ar an léarscáil sé horlaí, gar do chósta *Tonacroghaun*, gidh nach liostaítear é san Ainmleabhar. Tá sé suite i *Corryntoberleen* (féach thíos). Tá *Bunnafreva Lough East* corradh agus míle go leith soir ó thuaidh den áit seo, i Slievemore. *Fréamh* “root” (Ó Dónaill); cf. an mionainm *Derrynafréva Lough* i Derryloughan East i bparóiste Bhuiríos Umhaill.

Carrickakin

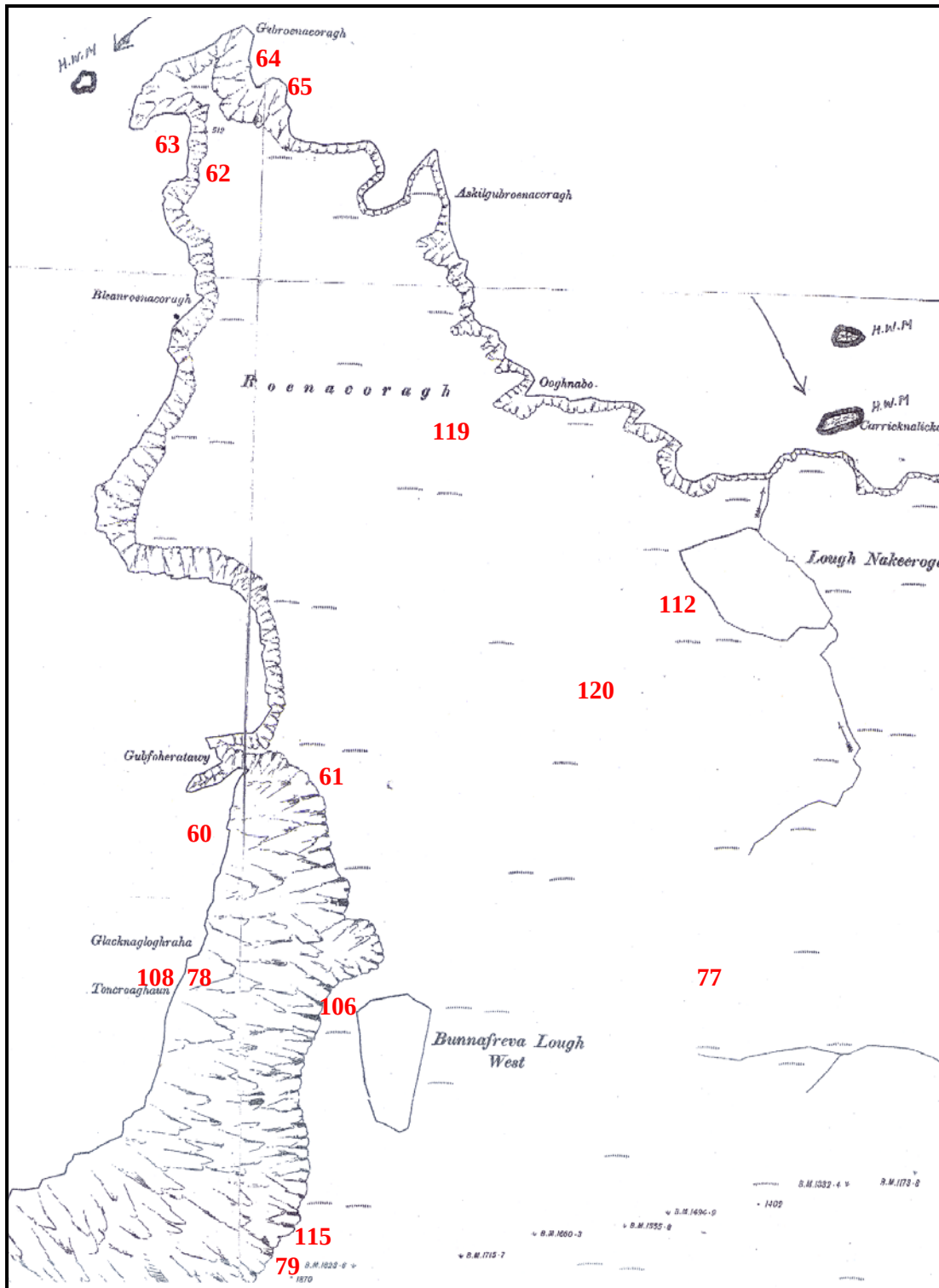
F500045

Carraig an Chinn

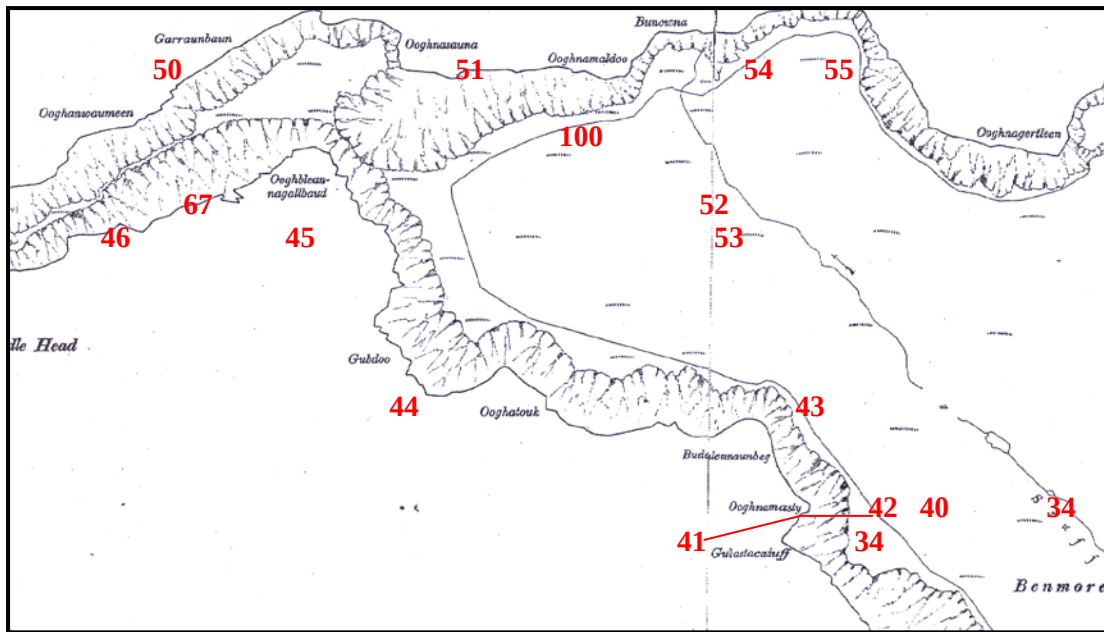
“the rock of the headland”

1. Carrickaken or Friary Rock	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraig a’ Chinn ‘rock of the head’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,kærɪg ə 'x'ĩN	G	2003

“West of Achill Head” (ALSO). Carraig thanaí fhada san fharraige ¼ míle siar ó Cheann Acla.

Suíomh logimneacha in iarthuaisceart an Chaoil Thiar

Suíomh logainmneacha in iarthar an Chaoil Thiar

Carrickataggart / Priest Rock Mapa SO Carraig an tSagairt

F518952

“the priest’s rock”

1. The Priest	Bald 11	1830
2. The Priest's Rock	CM (ALSO)	1838
3. Priest Rock	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Carraig a' tSagairt 'rock of the priest'	ALSO (JO'D)	1838
5. ,karig' e tagert'	G	2003

Tá an charraig seo suite san fharraige gar do Cheann Acla. Tá *Moylanataggart* siar ó dheas de. “Ruaigeadh sagart as an Choim agus léim sé amach ansin [de réir na scéalta]... ach [síltear fosta] gur cuma an tsagairt ar an altóir [atá i gceist]” (G). *Carrickataggart* a thugtar uirthi san Ainmleabhar.

Carrickbeg

An Charraig Bheag

F519049

“the little rock”

1. Carrigbeg	Áitiúil (ALSO)	1838
2. An Charraic Bheag 'Little Rock'	ALSO (JO'D)	1838

Suite ó dheas de *Carriqmoylan*, gar do Cheann Acla.

An Caol Thiar

Carrickfadda

F554038

1. Carrickfaddha
2. Carraic Fhada 'long rock'
3. ,karik' 'aðe

An Charraig Fhada

"the long rock"

Áitiúil (ALSO)	1838
ALSO (JO'D)	1838
G	2003

Gob fada tanaí carraigeach tíre siar ó *Moytoge Head*.

Carrickmore

F586037

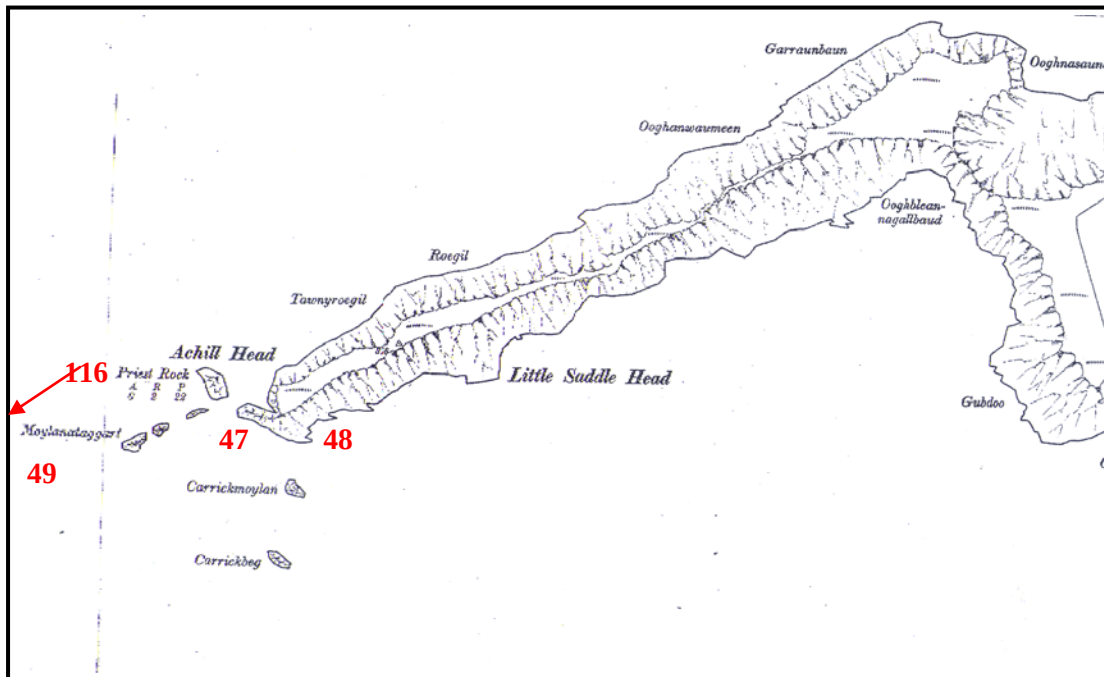
1. Corrigemore
2. Corrigemore
3. Carrigemore
4. Carraig Mhór 'the great rock'

An Charraig Mhór

"the big rock"

Bald 11	1830
ST (ALSO)	1838
Áitiúil (ALSO)	1838
ALSO (JO'D)	1838

"A rock off the coast, half way between Keem and Dooagh. There is another and larger rock to the southwest out in the Atlantic, caled Carrickmore South" (ALSO). Féach fosta mionainm §12 thíos.

Suíomh logainmneacha thart ar Cheann Acla, iarthar an Chaoil Thiar

Carrickmore South

F581033

Féach *Carrickmore* thuas.

An Charraig Mhór Theas

"the big rock, south"

Carrickmoylan

Carraig Mhaoláin / Fiacail

F519050

“bare rock(?)” / “tooth”

1. Carrigmeelon	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraic a’ Mhaoláin ‘rock of the round hill’	ALSO (JO’D)	1838
3. ‘f iəkəl’	G	2003

San fharraige, díreach ó dheas de Cheann Acla. Is í “carraig mhaol” an chiall atá le *maolán* san ainm Mweelaun Island i bparóiste Chill Ghaobhair; ní dóiche gur ainm pearsanta atá i gceist anseo. Tá *Carrickmoylan* eile i Dooaghtry i mbarúntacht Mhurasce. Níor chuala Seán Mac Con Mara ach *Fiacail* á thabhairt ar an charraig seo, áfach.

Carricknalicka

Carraig na Leice

F581089

“the rock of the flat stone”

1. Carraignalecca	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraic na Leice ‘rock of the flagstone, or of the flat surface’	ALSO (JO’D)	1838

Tá an charraig seo suite san fharraige amach ó chósta thuaidh an bhaile fhearainn, gar don teorainn le Slievemore. *Leac* “flat-stone or rock; flagstone, slab” (Ó Dónaill).

Corryntoberleen

Coire an Dóibirlín

F555067

“the deep hollow of the (sticky) mud”

1. Cuerranibeileen	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Coire an Doibirlín ‘hollow of the mire (local explanation)’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,kaijə'dri'bəl'ín	G	2003
4. ,kaijə'do:bər'lín	G	2003

Ar chósta thiar an bhaile fhearainn. Gleann domhain sléibhe agus cuas farraige ag a bhun, sa cheantar a dtugtar *Tonacroaghaun* air, atá i gceist. Tá loch ann: *Bunnafreva Lough West*. Forbairt ó *dóib* “daub, plaster-clay; (sticky) mud” (Ó Dónaill) atá san eilimint dheireanach, is cosúil, a bhfuil athruithe spéisiúla i ndiaidh baint di. Síltear go háitiúil go dtiocfadh dó gur *dobhar* “dark, gloomy, obscure, foul” (*Dinneen*), le *b* díshéimhithe, móide *linn*, is bun leis an ainm (G).

Díol mhór spéise is ea glórú an [r'] sa chéad eilimint. De réir Sheáin Mhic Con Mara, is gné shainiúil de Ghaeilge Íochtar Acla í seo, agus tá go leor samplaí eile le fáil go háitiúil sna focail *Máire*, mar shampla an t-ainm [mɔi j 'adi], *Máire Fhada* (leasainm ar an chorr éisc);

An Caol Thiar

iomaire, [ɔ̃mijə]; agus an logainm *Súmaire*, [ˈsumijə]. Is fíorchorrshampla den ghné chanúna seo ó Uachtar Acla atá ag Stockman (1974, 344 §1566).

Creggaunroe	An Creagán Rua / <i>The Three Sisters</i>	
F563043	<i>“the red rocky place”</i>	
1. Creggaunrooa	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Creagán Ruadh ‘red rock or rocky surface’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,ðə θri ˈsistərz	G	2003

Tá an creagán seo ag ceann thoir thuaidh thrá *Keem*. Níor mhothaigh Seán Mac Con Mara an fhoirm oifigiúil riamh. Féach *Creggancarragh* faoi Doogort East i dtaca leis an chéad eilimint.

Croaghaun	An Cruachán	
F559061	<i>“the mountain stack”</i>	
1. Crohan	Connaught Map (NLI)	1610c
2. Croghan	CM (ALSO)	1838
3. Cruckcroughan	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Cruachán ‘a stack or round hill’	ALSO (JO'D)	1838
5. ˈkruəxɑːn	C, E	2003

Tá an sliabh seo 688 méadar, ar an phointe is airde, ach tá mullaí éagsúla eile air tríd iarthar an bhaile fhearainn. Is doiligh ciall dhíspeagtha a shamhailt leis an iarmhír *-án* sa chás seo; cáilíonn sí an bhuneilimint *cruach* “(mountain) stack” (*Ó Dónaill*) le ciall threiseiúil nó áitreabhach, shílfeá. Féach fosta mionainm §113 thíos.

Dysaghy Rocks Mapa SO	Na Dásachtaí	
F573023	<i>“the mad ones”</i>	
1. Dusaghty R[ock]	Mackenzie xiv	1776
2. Dausaghey	Bald 11	1830
3. ˈdɑːsəxti	G	2003
4. ,ðə ˈdeːziz	G	2003

Tá na carraigeacha seo suite corradh agus míle go leith soir ó dheas de *Moyteoge Head*. Iolra de *dásachtach* “a madman, lunatic, one possessed by a demon... a madwoman, a female lunatic” (*DIL* sv. *Idásachtach*(a,b)) a mholtar: cf. an aidiacht *dásachtach* “daring, audacious; madness, furious; *tuile dhásachtach*, raging flood; var: *dásach*” (*Ó Dónaill* sv.). Tá foirm 4 ag

éirí coitianta i mBéarla mhuintir na háite, de réir Sheáin Mhic Con Mara. Féach mionainm §24 thíos: *Dásachtaí Beaga*.

Fagher	Fothair	
F583054	“cliff-shelf”	
1. Feachuir	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Feachair ‘shelving strand’	ALSO (JO’D)	1838

Tagraíonn an t-ainm seo do ghleann uachtarach an tsrutháin a dtugtar *Mill Stream* air. Leagan den eilimint *fothair* atá i gceist, is cosúil, agus an chéad ghuta ann íslithe. I gcuid de na logainmneacha reatha áitiúla a bhfuil an eilimint seo iontu, maireann sí mar [fo:hər]. Ina dhiaidh sin, féach an leagan iolra sa mhionainm [nə fir’əxi], §20 thíos, agus fuaimniú an ainm *Gobfoheratawy* thíos. Is gá, dar liom, glacadh leis an fhuaimniú [fo:hər] mar leagan déanach. Féach fosta *Foheraphuca* faoi Doogort West i dtaca leis an eilimint seo.

Foherbunnahellia	Fothair Bhun na hAille	
F564044	“cliff-shelf of the bottom of the cliff”	
1. Foherwunnahilla	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Fochair Bhun na hAille ‘the shelf of the foot of the cliff’	ALSO (JO’D)	1838

Na haille díreach soir ó thuaidh an cósta de *Keem* atá i gceist.

Fohermore	(?)Fothair Mhór	
F575043	“big cliff-shelf”	
1. Foherroore	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Fochair ‘ashelf’; Roore = ?	ALSO (JO’D)	1838
3. ,fo:hər 'mo:r	G	2003

Tá sí seo soir an cósta ó *Fohernahillina* i gcuas eile sna haille: “Uaimh Mháire [recté *Uaich Mháire*] is here” (ALSO). Tugtar *The Mearing Cove* ar an chuas farraige anois, áfach: féach mionainm §17 thíos. An dtiocfadh dó gur *Fothair Mháire* atá mar bhunús ar an ainm eile agus go bhfuil an fhoirm oifigiúil bunaithe ar mhílitríú?

Fohernaclihabbary	(?)Fothair na Cloiche Bioraí	
F567043	“cliff-shelf of the pointed stone”	
1. Fohernaclihabbary	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Fochair (fochair) ‘a shelf; meaning [of name] uncertain’	ALSO (JO’D)	1838

Soir an cósta ó *Fohernacon*; tá an t-ainm tite i ndísc. Ní léir go díreach bunús an ainm agus i measc na bhféidearthachtaí eile tá *cluiche* “smt. fem... game” (*Dinneen*; ?*cluiche báire*), *cluiche* “shoal; flock” (*Ó Dónaill*), *cleith* “wattle; upright rod, stake (in wattling); nau: yard” agus *cliathobair* “wattle-work, wicker-work” (*ibid.*). Cf. *An Chloch Bhiorach*, mionainm i Reachlainn (*Ó Muraíle* 1998-2000, 111).

Fohernacon	Fothair na gCon	
F565043	“cliff-shelf of the hounds”	
1. Foernacun	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Fochair na Con ‘the shelf of the hound’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,fo:hər nə ɡɔn	G	2003

Suite ar an chósta idir *Foherbunnahellia* agus *Fohernaclihabbary*. Thaifead Stockman samplaí baininscneacha agus firinscneacha den fhocal cú i nGaeilge Acla; féach leithéidí *an choin fhallsa* (Stockman 1974, 100 §968a) agus *nuair a fhaghtar an cú ní fheictear an giorrfhiadh* (*ibid.* 59 §532).

Fohernahillina	Fothair na hUillinne	
F5720423	“cliff-shelf of the corner”	
1. Fohernahillana	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Fochair na hUillinne ‘the shelf of the elbow’	ALSO (JO'D)	1838

Tá sí seo ó thuaidh de chuas beag ar an chósta idir *Fohernacon* agus *Fohermore*. *Uillinn* “elbow-shaped bend; corner, angle” (*Ó Dónaill*), “honeysuckle” (*Dinneen* sv. *uilleann*).

Garraunbaun	An Gearrán Bán	
F531060	“the white (?)gelding”	
1. Gerraunbawn	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gearrán Bán [sic] ‘white shrubbery’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,ɡ'irɑ:n 'bɑ:n	G	2003

Allt crochta gar do Cheann Acla atá i gceist leis an logainm seo. Leagan de *garrán* “grove” (*Ó Dónaill*), sa chiall “muine” (foirm 2) a shamhlaigh an Donnabhánach leis an ainm. Ar fhoirm 3, áfach, is gá *gearrán* “gelding” (cf. *Ooghgarraunbaun* faoi *Dooega* thíos) a mholadh: cruth na carraige atá i gceist, glactar leis. Féach fosta áfach *gearán* “a kind of edible sea-weed” ag *Dinneen*.

Glacknagloghraha

F567077

Glac na gCloch Reatha

“*hollow of the rolling stones*”

1. Glacknacleighra	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Glaic na gCloch Reatha ‘the hollow of the rolling stones’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,glɔk nə glɔx 'r̥ahə	G	2003

Log sna haillte cósta siar ó *Bunnafreva Lough West* atá i gceist. Tá an eilimint seo *glac* “fork, recess... glaic mhara, inlet of sea” (Ó Dónaill sv.) measartha coitianta i measc mhionainmneacha Oileán Reachlainne (cf. *glaic* “hollow of the land; hollow in the ground; valley”; *Irish of Rathlin* 201, agus samplaí eile faoi Ó Muraíle 1998-2000, 114). Liónán sna haillte is ciall léi anseo; féach fosta mionainm §31 thíos.

Gorrymore House Mapa SO

F583048

Teach an Choire Mhóir

Seanteach a bhí i seilbh an tiarna talún *Boycott*, tráth: féach mionianm §88 thíos. Níor léiríodh an t-ainm seo ar an léarscáil sé horlaí go dtí le deireanas agus ar ndóiche is mar *garry* a bhéarlaítear an eilimint *garraí*, de ghnáth. Tá *An Coire Mór* ó thuaidh den teach; féach *Lough Acorrymore* thíos.

Gubarusheen

F586038

Gob an Roisín

“*point of the little headland*”

1. Gubarusheen	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob a' Roisín ‘beak of the little point or promontory’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb ə 'rɔʃinʲ	G	2003

Suite siar ó dheas de *Rusheen Cove* ar chósta thoir theas an bhaile fhearainn. Féach samplai den fhoirm dhíspeagtha seo *roisín* san ainm Rusheen i bparóiste Chill Mhíona agus Rusheens i bparóiste Bhuiríos Umhaill.

Gubbermore

F547042

Gobar Mór

“*big (place of the) point*”

1. Gobbermore	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gobán Mór ‘big beak or point’	ALSO (JO'D)	1838

An Caol Thiar

Siar an cósta ó *Carrickfadda*; níor taifeadadh ainm ar nós *Gobberbeg* san Ainmleabhar. Tá an t-ainm seo tite i léig anois, is cosúil. Shílfeá ar an fhoirm áitiúil (foirm 1) gur *gob* móide an iarmhír (de chiall éiginnte: ?áitreabhach) -ar is bun leis an ainm. *Gob Ard Mór*?

Gubdoo	An Gob Dubh	
F534049	“the black point”	
1. Gubdhuy	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Dubh ‘black beak’	ALSO (JO’D)	1838

Siar an cósta ó *Ooghatouk* agus soir ó *Little Saddle Head*.

Gubfoheratawy	Gob Fhothair an tSamhaidh	
F566078	“point of the cliff-shelf of the sorrel”	
1. Gubfohernathawy	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Fochair a’ tSamhaigh ‘beak or point of the shelf of the sorrel’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,gɔb fɔhər ə 'taũə	G	2003
4. ,gɔb fɔhər ə 'taũwənʰ	G	2003

Tá an gob tíre seo siar ó thuaidh de *Bunnafreva Lough West*, in iarthuaisceart an bhaile fhearainn. *Samhadh* “sorrel, sour dock” (Ó Dónaill; *samhaidh*, [sǎ:wɪ], “sorrel” ag Stockman 1974, 379) atá molta. Shílfeá ar fhoirm 4 gurb é *tamhan* “trunk; (truncated) body; stock, stem” (Ó Dónaill) an eilimint cháilithe: bhí an faisnéiseoir in amhras faoin fhuaimniú.

Gubroe	An Gob Rua / Gob Mór	
F596043	“the red point” / “big point”	
1. Gubrooa	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Ruadh ‘red beak or point’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,gɔb 'mo:r	G	2003

Tá an gob seo ar chósta thoir theas an bhaile fhearainn gar don teorainn le *Slievemore*.

Gubroenacoragh	Gob Rú na Córach / Gob Réidh	
F566096	“point of Rú na Córach” / “smooth point”	
1. Gubroonacorrack	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Ruadh na Córach ‘the red beak or point of the favourable wind’	ALSO (JO’D)	1838
3. gɔb 're:	G	2003

Oileán Acla

Ceann thuaidh *Roenacoragh*, in iarthuaisceart an bhaile fhearainn, atá i gceist. Féach *Askilgubroenacoragh* thuas. An féidir gur athmhíniú déanach atá i bhfoirm 3?

Gubstacaduff	Gob an Staca Dhuibh	
F542046	“the point of the black stack”	
1. Gubstuccadhuy	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob an Staca Dhuibh ‘the beak of the black stack’	ALSO (JO'D)	1838
3. Gob an Staca	CSBÉ 25.164	1938c

Tá an gob seo siar an cósta ó *Gobbermore*. “Bheadh féar an tsléibhe ag fás ann agus bhíodh na daoine dá bhaint agus ag déanamh stacaí de”, a taifeadadh i 1938 i dtaobh an ainm seo (CSBÉ 25.164), ach tá *staca* “stack, pinnacle of rock (in sea)” (Ó Dónaill) carraige anseo ceart go leor. Féach (An) *Staca Dubh* thíos (§34).

Keem	An Choim	
F561043	“the coomb”	
1. (?)Quym	Curtis I 128	1641
2. (?)Quin 6 balls	BSD 105	1661
3. (?)Quince	Hib. Del. Mayo	1672c
4. (?)Rin[]donkinally	Curtis II ii 54	1689
5. (?)Run[]donckinally	Curtis II iii 55	1690
6. (?)Quin[]donkinally	Curtis II iv 56	1694
7. (?)Quin, Doogurt &	Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
8. (?)Quin	Reg. Deeds Lib. 375, 241 §247596	1790c
9. Cheem	Mackenzie xiv	1776
10. Keem	Mackenzie xv	1776
11. Keeni	Arrowsmith	1811
12. Keem	Bald 11	1830
13. Keem	Áitiúil (ALSO)	1838
14. Cuím ‘a beautiful valley’	ALSO (JO'D)	1838
15. ən 'xím	Stockman 357	1974
16. kím	C	2003
17. ən 'xím	G	2003
18. ,ǵ́l aN ə 'kímə	G	2003

Sráidbhaile a mhair go dtí na 1940í, suite ar chósta cuais mhóir ag bun gleanna, agus talamh crochta ar thrí thaobh de. “The inhabitants pronounce the name Kweem, making the K broad” (ALSO). Is dóiche gur leagan baininsneach de *com* “coomb, cirque, mountain recess” (Ó Dónaill) atá anseo, is ionann agus an focal *coim* “waist, middle”. “*Com/cúm*: means ‘hollow’, especially with reference to the waist...” (IPN 59); “*cúm*, a hollow; a nook, a glen, or dell in a mountain, a valley enclosed, except on one side, by mountains; corresponding accurately with the Welsh *c[w]m* and English *co[o]mb...*” (Joyce i 432). Tugann Joyce go leor samplaí den eilimint seo; diomaite de *The Coombe* i mBaile Átha Cliath, tá siad ar fad i gCúige Mumhan.

Little Saddle Head

F525054

Droim Diallyaite Bige / Máimín

“*ridge of the little saddle*” / “*little mountain pass*”

1. Sadlehead Bay	Hib. Del. Mayo	1672c
2. Saddle Head Bay	Moll's Map	1714
3. Sadlehead Bay	Lea & Moll	1720c
4. Sadle Hd Bay	Price, Senex & Maxwell	1721
5. Saddle Head Bay	Jeffrys	1759c
6. Saddle Head	Beaufort	1792
7. Sadlehead Bay	Road Map	1800
8. Saddle Head	Stat. Survey Mayo	1802
9. Saddle Hd.	Arrowsmith	1811
10. Drimdealada Beg or Little Saddle Head	Bald 11	1830
11. Druim Diallyaite ‘ridge of the little saddle’	ALSO (JO'D)	1838
12. 'mɑ:mín	G	2003
13. ,sadəl 'həd	G	2003

Tagraíonn foirmeacha 1-5 don chuas theas idir Ceann Acla agus an chuid eile den oileán (F5305). Is cóipeanna dá chéile iad, áfach; ba chóir go dtagródh siad don chuas thuaidh idir Ceann Acla agus *Gubroenacoragh*. Níor chuala an faisnéiseoir trácht ar an ainm *Little Saddle Head* riamh, ach chuala *Saddle Head* mar ainm ar an ghob tíre ag *Gubroenacoragh* go minic. Ar léarscáil na sraithe *Discovery* (§30), breactar an t-ainm *Saddle Head* isteach ag ceann thiar thuaidh *Roenacoragh* (ag F564094).

Tugtar Ceann Acla ar an cheann thiar theas de dhroim fada tanaí crochta carraigeach; tagraíonn an t-ainm *Little Saddle Head*, mar a léirítear ar an léarscáil é, don droim féin, agus is dóiche gur ainmníodh é as a chruth, as a bheith suite idir dhá mhullach. Is iontach a luaithe agus a rinneadh an logainm a aistriú go Béarla (foirm 1). Is léir gurbh ann den ainm sa

Oileán Acla

Ghaeilge, tráth (féach foirm *Bald*), áfach, i ndiaidh nár chuala Seán Mac Con Mara ach *Máimín* á thabhairt ar an droim aille seo (féach *Ooghawaumeen*).

Lough Acorrymore

Loch an Choire Mhóir

F576058

“the lake of the big mountain hollow”

1. Loughacherrawore	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch an Choire Mhóir ‘lake of the great culdron, i.e. of the great hollow’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,lɔx ə xaiə 'wo:r	G	2003
4. ,kaiə 'mo:r	G	2003

Tá an loch seo suite i gcoire sléibhe ar shleasa thoir *Croaghaun*. Is taiscumar é d’iarthar an oileáin.

Lough Corryntaw

Loch Choire an tSamhaidh

F579063

“lake of the mountain hollow of the sorrel”

1. Loughacharranthaw	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch Coire an tSamhaigh [<i>sic</i>] ‘lake of the hollow of the sorrel’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,kaiə 'tăui	G	2003
4. ,lɔx ,kaiə 'tăui	G	2003

Tá an lochán seo suite i log sléibhe soir ó thuaidh de *Lough Acorrymore*. Cf. *Gubfoherataw* thuas i dtaca leis an eilimint cháilithe san fhoirm oifigiúil.

Lough Nakeeroge

Loch na gCaoróg

F578084

“the lake of the (?)moors”

1. Loughnakeeroge	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch na gCiaróg ‘the lake of the chaffers or clocks’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,lɔx nə 'giro:g	G	2003

Tá an loch seo i dtuaisceart an bhaile fhearainn gar don chósta agus gar don teorainn le *Slievemore*. De réir fhuaimniú Sheáin Mhic Con Mara, ní *ciaróg* “beetle” (Ó *Dónaill*), “a cockroach, a beetle, a black chafer; an earwig (Roscommon)” (*Dinneen*) a cháilíonn *loch* anseo. “Tugtar ['kwirho:g] ar an áit, an píosa atá timpeall air seo... tá cíb ann agus tá rowan trees ansin” (G). Tá an fhorbairt *caofróg* < *caorán* “a clod, a fragment of dry peat; a moor” ag *Dinneen*; moltar *caoróg* anseo: cf. *Caoróg* “moor”, mionainm §8 faoi *Dooega*. Is féidir gur

leagan den fhocal céanna atá anseo, ach is féidir an [h] a mhíniú mar ghné chanúna: cf. an fuaimmniú reatha de Pollranny (*Lynchaghan*), agus féach tuilleadh air seo sna Nótaí Canúna. Is ar éigean atá gá leagan díspeagtha neamhtheastaithe (*caorthóg*) de *caorthann* “mountain ash; rowan” (*Ó Dónaill*) a chur san áireamh. Féach fosta áfach *caoróg* “small berry” (*Ó Dónaill*). Tá *Lough Nakeeroge* eile i *Slievemore*.

Mill Stream Mapa SO

Abhainn an Mhuilinn

F594048

“the river of the mill”

1. auN̂ ə 'wíl̂ən̂ [sic]

G

2003

Ní luaitear an sruthán seo san Ainmleabhar. Éiríonn sé siar ó thuaidh de *Lough Acorrymore*, reáchtálann aniar aduaidh agus baineann an fharraige amach in oirdheisceart an bhaile fhearainn, gar do shráidbhaile *Dooagh* atá i *Slievemore*. Féach fosta mionainm §69 thíos.

Moylanataggart

Maolán an tSagairt

F517052

“the bald rock of the priest”

1. Meelanathagart

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Maolán a’ tSagairt ‘the round hill of the priest’

ALSO (JO’D)

1838

“Rocks to the west of Achill Head” (ALSO), siar ó dheas de *Carrickataggart*.

Moyteoge Head

Máiteog

F564035

“land subject to inundations”

1. Moitog Head

Mackenzie xiv

1776

2. Moytog Head

Beaufort

1792

3. Moytog Head

Stat. Survey Mayo

1802

4. Moitog Hd.

Arrowsmith

1811

5. Moitoag Head

Bald 11

1830

6. Moytog

Beaufort’s Map (ALSO)

1838

7. Moythogue Head

Áitiúil (ALSO)

1838

8. Maiteóg ‘flooded land’

ALSO (JO’D)

1838

9. 'má:ʰo:g

G

2003

10. ,gəb 'má:ʰo:g

G

2003

Tá an ceann ard carraigeach tíre seo ó dheas de thrá *Keem*. An focal *máiteog* “land subject to inundations (Mayo) = *báidhteog*” (*Dinneen*) is bun leis an ainm; forbairt ó *báite* “drowned, inundated with water, quenched, overwhelmed” (*ibid.* sv. *báidhte*). Féach sampla eile den

Oileán Acla

eilimint seo sa mhionainm *Curraghveetheeogue Lough*, ó *Currach Mháiteoige*, in Aille i bparóiste Achadh Ghobhair (Imleabhar 1).

Mweelaun Mapa SO	Maolán <i>Hector</i>	
F586038	“ <i>Hector's bare rock</i> ”	
1. ,mwilɑ:n 'hɛktər	G	2003

Carraig mhór san fharraige idir *Gubarusheen* agus *Carrickmore*. Ba as Albain *Hector*; ba bháille iascaireachta ar an oileán é, tráth. Bhí bád aige a briseadh ar an charraig seo.

Oogharusheen	Uaichidh na Roisín	
F587042	“ <i>the cove of the little headlands</i> ”	
1. Waheimrusheen	Áitiúil (ALSO)	1838
2. ,o:ʰə nə 'rɔʃin	G	2003

Is cosúil gurb ionann an t-ainm seo agus *Rusheen Cove* thíos; tá an dá ainm breactha isteach gar dá chéile ar an léarscáil sé horlaí. Tá an gob tíre *Gubarusheen* siar an cósta uaithi seo, agus tá *Gubroe* soir an cósta uaithi.

Ooghatouk	Uaich an tSeabhaic	
F535051	“ <i>the cove of the hawk</i> ”	
1. Oughnashouk or Hawk's Cave	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh an tSeabhaic ‘the cave of the hawk’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,o:ʰin 't'auwík	G	2003

De réir na léarscála sé horlaí, tá sí seo díreach soir ó *Gubdoo*, gar do Cheann Acla, ach tá amhras mór ar Sheán Mac Con Mara faoin lonnú seo. Is soir an cósta atá sé, ó cheart, dar leis (F?541048). Bhí an eilimint dheireanach, *seabhaic* “hawk” (Ó *Dónaill*), sa ghinideach iolra, de réir fhoirm 1. Is féidearthacht ann féin í *Uaichín tSeabhaic*; féach áfach mionainm §29 i dtaca leis an fhuaimniú [o:ʰin].

Ooghanwaumeen	Uaich an Mháimín	
F526057	“ <i>the cove of the little pass</i> ”	
1. Oughanwameen	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Uaich an Mhaidhmín ‘the cave of the little maum or chasm’	ALSO (JO'D)	1838

An Caol Thiar

Tá an cuas beag seo siar an cósta ó *Garraunbaun*, gar do Cheann Acla. Foirm dhíspeagtha de *mám* “a mountain pass... a summit” (*Dinneen*) atá san eilimint cháilithe. Glactar leis go háitiúil gurb í “cnocán” is ciall le *máimín* (G). Féach an plé faoi *Little Saddle Head*.

Ooghbleannagallbaud

Uaichín Bhléan na nGalbhád

F532055

“*little cove of the creek of the steamboats*”

1. Oughblenagalwadh	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh Bléin na nGall-Bhád ‘the cave of the creek of the English boats’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,o:ʰín b́l̪e:n ə 'galw̪a:d	G	2003

Seo é an t-ainm atá ar an chuas san ascaill theas idir *Little Saddle Head*, gar do Cheann Acla, agus an chuid eile den oileán. Tosaíodh ar ghalbháid a úsáid go gairid roimh dheireadh an 18ú haois. Féach *Bleanroenacoragh* thuas i dtaca le *bléan*.

Ooghdoo

Uaichidh Dhuibh

F563034

“*black cove*”

1. Oughdhuy	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh Dhubh ‘black cave’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,o:ʰə 'ʰoʷ	G	2003

Tá an uaich seo siar an cósta ó *Moyteoge Head*, ach soir ón áit a léirítear í ar an léarscáil sé horlaí (F555036).

Ooghnabo

Uaichín na Bó

F574088

“*the little cove of the cow*”

1. (?)Cow Baie	Boazio	1599
2. (?)Cow Baye	Speed's Connaught	1610
3. Oughnambo	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Umhaidh na Bó ‘the cave of the cow’	ALSO (JO'D)	1838
5. o:ʰín ə 'bo:	G	2003

Tá an cuas beag seo ar chósta thoir *Ruenacoragh*, ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn. Ba chóir an t-ainm seo a léiriú soir an cósta, ar an léarscáil sé horlaí, ag F578087, de réir Sheáin Mhic Con Mara.

Ooghnagertleen

Uaichín na gCeirtlín

F546059

“*the little cove of the clews*”

1. Oughnaguthleen	Áitiúil (ALSO)	1838

Oileán Acla

2. Umhaidh na gCeirtlín	ALSO (JO'D)	1838
3. ,oxín é 'gór'tlín	G	2003

Cuas fada tanaí soir an cósta ó *Bunowna*. Féach plé ar uaich eile den ainm céanna i Doogort West. Ba chóir an t-ainm a léiriú soir an cósta ón áit a bhfuil sé breactha isteach ar an léarscáil sé horlaí, soir ó *Bunowna*, ag F545059, dar le Seán Mac Con Mara.

Ooghnamalldoo	Uaich na Meall Dubh	
F539058	“the cove of the black lumps”	
1. Oughnamaldhu	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh na Meall Dubh ‘the cave of the black lumps’	ALSO (JO'D)	1838

Suite siar an cósta ó *Bunowna*. *Meall* “top: knoll, mound; lump, mass” (Ó Dónaill).

Ooghnamasty	Uaich na Maistí	
F542048	“the cove of the torches”	
1. Oughnamasty	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh na Maistidh ‘the cave of the mastiffs’	ALSO (JO'D)	1838

Suite díreach ó thuaidh de *Gubastacaduff*. Mhaígh Ó Dónnabháin gur leagan de *maistín* “mastiff, a ferocious looking dog; a bully” (*Dinneen*) a bhí san ainm ach is cosúil gur iolra de *maiste* “twisted straw for lighting the pipe, etc., a match, a torch” (*ibid.*), “artil: match; spill” (Ó Dónaill) atá i gceist.

Ooghnasauna Mapa SO	Uaich na Sáinne	
F535058	“the cove of the (?)predicament”	

Cuas farraige san ascaill thuaidh atá idir *Little Saddle Head* agus an chuid eile den oileán, de réir na léarscála sé horlaí. Is cosúil gur thit an t-ainm i léig ach is féidir go bhfuil baint aige le *Sáinn*, mionainm §59 thíos, atá píosa maith soir an cósta. Is príomheilimint inti féin í *sáinn* “corner, nook, recess; trap, fix, predicament; *sáinn eangach*, pound net” (Ó Dónaill) i gcuid logainmneacha go háitiúil. Cf. fosta *Sáinn na gCaorach*, mionainm §23 thíos.

Owenavally	Abhainn an Bhaile	
F580073, 596054	“the river of the town”	
1. Ouenawalla R.	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Abhainn an Bhaile ‘river of the town or townland’	ALSO (JO'D)	1838

3. ,auN' ə 'wɔl'ə

G

2003

Éiríonn an abhainn seo soir ó *Bunnafreva Lough West*, ar shleasa thoir thuaidh *Croaghaun*, i dtuaisceart an bhaile fhearainn, agus reáchtálann aniar aduaidh nó go mbaineann sí an fharraige amach gar do shráidbhaile *Dooagh* atá ar an taobh eile den teorainn, i *Slievemore*. Scríobh an Donnabhánach an nóta seo leis an ainm: “The *baile* [in question] itself is called *Baile na hAbhna*” (ALSO), ach ní léir arbh é an grúpa bothán ag *Tawnaghmore* in uachtar ghleann na habhna, nó *Dooagh* i *Slievemore* ag béal na habhna, a bhí i gceist aige.

Roegil

An Rú Geal

F523055

“the bright promontory”

1. Ru Gill

Bald 11

1830

2. Rue Gal

ST (ALSO)

1838

3. An Ruadh-Gheal ‘the white red’

ALSO (JO'D)

1838

4. ro: 'g' al

G

2003

Breacatar an t-ainm seo isteach ar chósta thuaidh *Little Saddle Head* ar an léarscáil sé horlaí. Is féidir nár luaigh an Donnabhánach an eilimint *rú* < *rubha* “point of land; promontory” leis an ainm ar an ábhar gur *Achill Head* atá ar an ghob tíre siar an cósta uaidh seo. Mar sin féin, is dóiche gurb é *rú* < *rubha* “ceann tíre” atá againn san ainm seo; is féidir gurbh é *An Rú Geal* a bhí ar an cheann tíre uilig, tráth, agus gur *Ceann Acla* a bhí ar a ghob thiar. Féach sampla eile den eilimint thíos. Féach fosta *Tawnyroegil* < *Tamhnaigh an Rú Ghil* thíos.

Roenacoragh

Rú na Córach

F5709

“the promontory of the favourable wind”

1. Rounacoragh

Bald 11

1830

2. Rounacoragh

ST (ALSO)

1838

3. Rounacorrick

Áitiúil (ALSO)

1838

4. Ruadh na Córach ‘red point of the favourable wind’

ALSO (JO'D)

1838

5. ,ro: nə 'ko:rəx

G

2003

Ceann suntasach tíre in iarthuaisceart an bhaile fhearainn. Ainmníodh *Gubroencoragh*, *Askilgubroenacoragh* agus *Bleanroenacoragh* thuas uaidh. Féach fosta an t-ainm thuas i dtaca le *rú*, atá cáilithe anseo ag leagan malartach ginideach den eilimint neamhghnách *cóir* “favourable wind” (Ó Dónaill 1cóir6).

Rusheen Cove

Uaichidh na Roisín

F587042

“the cove of the little headlands”

Oileán Acla

1. Rusheen Cove	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh an Roisín ‘the cave of the little point’	ALSO (JO'D)	1838

Féach *Oogharusheen* thuas.

Sruffaunbunowna

F555045

Sruthán Bhun Abhna

“stream of the bottom of the river”

1. Shrubunowna	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Sruthán Bun Abhna ‘the streamlet of Bunowen’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,sɾɔfɑ:n bɔn 'ɔun	G	2003

Is é seo an t-ainm a thugtar ar an sruthán a reáchtálann trí *Keem*. An féidir gur ainmníodh é ó *Bun Abhna* nó *Bunowna*, ceantar buachailleachta atá síos le fána siar ó thuaidh d'oigheann an tsrutháin?

Tawnaghlaur

F587061

An Tamhnaigh Láir

“the middle mountain field”

1. Thaunylaar	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Tamhnach Mór ‘middle field’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,tǎuni 'lɑ:r'	G	2003

Léirítear cúpla bothán buachailleachta ar an láthair seo, díreach siar ó dheas de *Tawnaghmore*, ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí.

Tawnaghmore

F588064

An Tamhnach Mhór

“the big mountain field”

1. Taunaghmore	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Tamhnach Mór ‘great field’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,tǎũnə 'wo:r	G	2003

Léirítear grúpa de bhotháin bhuachailleachta anseo, in uachtar ghleann *Owenavally*, ar shleasa thoir *Cruachaun*, ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí. *Tamhnach* “grassy upland; arable place in mountain” (*Ó Dónaill*), “field” (*DUP* 156).

Tawnyroegil

F522053

Tamhnaigh an Rú Ghil

“grassy place of An Rú Geal”

1. Tovny-an-Ru-Gill	Bald 11	1830
2. Tamhnaidh an Ruaidh-Ghil ‘the		

An Caol Thiar

field of the red-white colour'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,təvni ro: 'g'al	G	2003

De réir na léarscála sé horlaí, tagraíonn an t-ainm seo d'áit sna hailte siar ó *Roegil* gar do Cheann Acla, ach is soir an cósta thart ar F529059 ba chóir di a bheith breactha isteach, dar le Seán Mac Con Mara. Leagan tabharthach den eilimint *tamhnach* atá san ainm; ní thiocfadh dó go raibh páirc ar an áit seo riamh agus is cosúil gur “laftán féarach” nó “áit ghlas sna hailte” nó a mhacasamhail is ciall léi sa chás seo.

Tonacroaghaun

Tóin an Chruacháin

F558064

“the backside of Cruachán”

1. Thoanhoncroghaun	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Tóin a' Cruacháin 'bottom of the round hill'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,to:n' ə 'xro:xɑ:n'	G	2003

An taobh crochta thuaidh de *Croaghaun* atá i gceist. *Tóin* “bottom, backside” (DUP 156).

1. Scoth na Céibhe F600045

,skə nə 'ke:v'ə G

“The reef of the quay”. “Sin an áit an raibh an tseanchéibh”, siar an cósta ó *Dooagh Strand* i Slievemore.

2. Leic F600046

'l'ek' G

“Flat stone”. Ó thuaidh den tseanché.

3. Poll an Mhuirisce F596043

,pɔL ə 'wɪr'əʃk' G

“The hole of the sea-water”. “Bheadh poll mór uisce ansin [ag lag trá]” (G). Tá sé siar ó *Gubroe*. Ní dóiche gur leagan firinsneach den fhocal *muraisc* (féach ainm na barúntachta: Imleabhar 2) atá anseo ach leagan giorraithe de *muir* móide *uisce*.

4. Uaich an Duine Mhairbh F594043

,o:x'i:n' dɪn'ə 'waru G

“Little cove of the dead person”. Siar an cósta ó *Gubroe*. I dtaca le *uaichín* > *uaich an*, cf. §29 thíos.

5. **Staighir Ard** F594043

,staɪər 'ɑ:rd G

“*High stairs*”. Carraig ard ar an chósta ag §11 atá i gceist; forbairt ó *staighre* “stair(s)” (Ó Dónaill) atá san ainm. Cf. *Na Staighrí*, mionainm §11 faoi Bolinglanna ar an Chorrán.

6. **Leic an Locháin** F594043

,lɛk ə 'lɔxɑ:n G

“*Flat stone of the little lake*”. Díreach siar an cósta ó §12 thuas.

7. **An Silseán / Uaich an tSilseáin** F593044

'ʃɛl sɑ:n G

,o:xə 'tɛl sɑ:n G

“*Small drain / the cove of the small drain*”. “Tá sórt uaich ansin ag gabháil isteach i bhfad faoin talamh” (G). Is cosúil gur leagan de *silteán* “small drain or channel; rivulet, rill” (Ó Dónaill), “a water-cut channel or rut” (*Dinneen* sv. *séilteán*) atá anseo, ar bhain comhshamhlú dó.

8. **The Puffing Cove** F592044

,ðə pʊfɪŋ 'ko:v G

Cuas beag bídeach díreach siar an cósta ó §14 atá i gceist. Briseann an fharraige ar an chuas seo agus brúnn aníos léi trí pholl séideáin.

9. **Leac Liza** F588042

,læk 'lɪzə G

“*Liza's flat stone*”. “Fuair sí bás anseo ag baint fheamainne” (G).

10. **Broid an Chomhartha** F587039

,brɔd ə 'xohərə G

“*Dangerous place of the mark*”. Cuid den chósta carraigeach soir ó *Gubarusheen* atá i gceist. Forbairt ó *broid* “distress”, sa chiall “áit chontúirteach” a shamhlaítear leis an chéad eilimint ach níl ann ach buille faoi thuairim: an eilimint Bhéarla *bridge* (sa charraig; féach *droichead* san Innéacs Eilimintí)? Féach mionainm §25 thíos i dtaca le fuaimniú an dara heilimint.

11. **Béal Beag** F586039

ˌbʲeːl ˈbʲeːg G

“*Small mouth*”. Béal tanaí farraige idir *Mweelaun* agus *Oileán Acla*.

12. **Carraig Bheag** F586037

ˌkarik ˈvʲeːg G

“*Little rock*”. Díreach siar ó thuaidh de *Carrickmore*.

13. **Carraig (?)Seithín** F596039

ˌkarik ˈʃeːx̪iːn̪ G

“*Rock of the hide*”. Tá an charraig seo san fharraige idir *Mweelaun* agus *Gubarusheen*. Forbairt ó *seithe* “skin, hide” (*Ó Dónaill*) atá san fhoirm mholta. Taifeadadh *Colbha na Seithe* mar ainm ar chuid den aill soir ón Teach Solais i gCliara, i 1910 (*Ó Muraíle* 1999, 118.48).

14. **Béal Thady** F586037

ˌbʲeːl ˈteːdi G

“*Thady’s mouth*”. Béal tanaí farraige idir *Mweelaun* agus *Carrickmore*.

15. **Uaich an Mhíl Mhóir** F584042

oːx̪iːn̪ v̪iːl̪ ˈwoːr̪ G

“*The cove of the whale*”. Cuas beag siar an cósta ó *Gubarusheen*. I dtaca leis an mhíchruinneas idir an fuaimniú agus an fhoirm mholta, cf. mionainm §29 thíos.

16. **Leic na Cíbe** F571043

ˌl̪eːk̪ nə ˈk̪iːb̪ə G

“*The flat stone of the sedge*”. Tá an charraig siar an cósta ó *Fohernahillina*.

17. **The Mearing Cove** F575043

ˌð̪ə meːrən ˈkof G

An cuas farraige ar a bhfuil *Fohermore* suite.

18. **Uaichín Caillí Duibhe** F581042

,o:xi:n̩ kaiə 'div̩ə G

“*Little cove of the cormorant*”. Cuas beag bídeach soir an cósta ó *Fohermore*. Is foirm dhíspeagtha den eilimint choitianta *uaich* “cove” atá sa chéad eilimint atá le sonrú i gcuid ainmneacha cósta eile sa bhaile fearainn seo; is féidir áfach gur meath ó leagan ar nós *Uaich na Caillí Duibhe* is bun leis an fhuaimniú thuas: cf. mionainm §29 thíos.

Tugtar *Máire Fhada* ar an éan mara seo (an chailleach dhubh) sa chaint chomh maith: “Máire Fhada, Máire Fhada, bain fad as do mhuineál!” (G, H). Féach guthaíocht sa [L'] sa dara heilimint.

19. **Uaichidh Cham** F573043

,o:x̩ə 'xam G

“*Crooked cove*”. Tá an cuas seo díreach siar an cósta ó §17. Féidearthacht eile is ea *Uaich an Chaim*, ach is dóiche gur leagan tabharthach den chéad eilimint atá sa logainm. Is féidir an fuaimniú [ə] < -idh a mhíniú mar thoradh ar shuíomh neamhaiceanta na heiliminte.

20. **Na Fothaireachaí** F570044

,nə 'f̥i̯r̩əxi G

,ðə 'fir̩əxis G

“*The cliff-shelves*”. Ainm ar an chósta atá idir *Fohernahillina* agus *Fohernacliabbary*.

21. **Cloichín an Phoirt** F566044

,klixi:n̩ ə 'f̥oɾ̩t̩ G

“*The rocky place of the creek filled with floating seaweed*”. Carraig ar chósta thuaidh chuas *Keem*. Leagan malartach de *clochán*, is cosúil. Ní dóiche leis an fhaisnéiseoir gur “landing-place” atá i gceist leis an eilimint *port*, sa chás seo; is minic a bhaintí feamainn ann, áfach. *Port* “landing-place; harbour, port; bank; *port feamainne*, bank of seaweed, creek filled with floating seaweed; stopping-place” (Ó Dónaill).

22. **Fothair na gCapall** F564044

,fo:hər nə ɡap̩əl G

“*The cliff-shelf of the horses*”. Díreach siar ó *Fohernacon*. Féach plé ar an chéad eilimint faoi *Feagher* thuas.

23. **Sáinn na gCaorach** F562040

,sa:ŋ̃ ə 'gi:rəx G

“(?)*Predicament of the sheep*”. Ar chósta theas chuan *Keem*. Cf. *Ooghnauna* thuas.

24. **Dásachtaí Beaga** F562041

,da:səxti 'b̥oɡə G

“*Little mad ones*”. “Tá carraig ansin, agus tá dhá ghob air”. Amach ó §23 thuas; féach *Dysaghy Rocks* thuas.

25. **Comhartha** F561041

'kəhərə G

“*Mark*”. Tá an charraig seo ar imeall theas *Keem Strand*. Thaifead Stockman *comhartha* “an ear-mark on a sheep” mar [kəfərə]: “this may have resulted from metathesis, i.e. *comhthara*” (1974, 338 §1526). Sa chás seo, glactar leis gur forbairt ón ghnáthchiall “sign, mark” is bun leis - comhartha laig thrá, b’fhéidir: “bíonn [sí seo] le feiceáil, díreach ar an trá, nuair a bhíonn an fharraige amuigh”.

26. **An Miliúr** F562042

,ðə 'mil̪ur G

“*The (place of the) eelgrass*”. Áit a bhfuil feamainn dhubh ag fás san fharraige gar don trá i *Keem*. Féach an leagan áitreabhach baininscneach *miliúrach* faoin ainm *Millearagh* i *Pollranny (Lynchaghan)*, ar an Chorrán.

27. **Carraig an Rópa** F563044

,karik̪ ə 'ro:pə G

“*The rock of the rope*”. Carraig ar an aill chósta ó thuaidh de *Creggaunroe*.

28. **Ailleachán** F563037

,a:l̪əx̪a:n [sic] G

“*Little cliff*”. Cuid den chósta gar do *Moytoge Head* soir ó §23. “Tá sórt aille ann agus sórt goib amach uaidh” (G).

29. **Uaich an Phápa** F562034

,o:x̪ín̪ f̪a:pə G

Oileán Acla

“*The cove of ‘the pope’*”. Díreach siar an cósta ó §29. Glactar leis gur leasainm duine atá san eilimint dheireanach. Ní léir cé acu an ndearnadh *uaichín* ar ball, tríd athmhíniú, de *uaich* móide an t-alt, nó ar bhain giorrú do leagan ar nós *Uaichín an Phápa*. Cf. samplaí eile ar nós *Uaich/Uaichín an Mhíl Mhóir*, mionainm §15 thuas.

30. Glaca Caola F562034

,glakə 'kilə G

“*Narrow ravines*”. Forbairt ón chiall “fork, recess” (Ó Dónaill sv. 1glac3) atá anseo; tagraíonn an t-ainm do líonáin sna haille soir an cósta ó *Ooghdo*. Féach *Glacknagloghraha* thuas.

31. Oileán Glas F551038

,il̪ɑ:n 'glas G

“*Green island*”. Carraig bheag san fharraige gar do *Gubbermore* agus §36 thíos.

32. Uaichín na Bó F553039

,o:xín̪ ə 'bo: G

“*Little cove of the cow*”. Siar an cósta ó *Carrickfadda*.

33. Carraig an Bhrutha Móir [sic] F553039

,karik̪ ə brufə 'mo:r [sic] G

“*The rock of the big surf*”. Carraig san fharraige ag §32. *Bruth* “surf” ([bruf], sic; Stockman 1974, 320 §1401).

34. An Staca Dubh F543046

,stakə 'dɒf G

“*The black stack*”. Carraig ar an chósta gar do *Binn Bhreac* (§40). Ag barr aille atá sé, ní san fharraige. Féach *Gubstacaduff* thuas d’fhianaise den alt.

35. Na Máilligh F551039

,ðə 'mɑ:l̪̪əxs G

“*The O'Malleys*”. Tá na carraigeacha seo in *Uaich an Mhaoláin* (§36). Buille faoi thuairim atá sa leagan molta; *Carraig na Máilleach* nó leagan Béarla de *Carraig an Mháilligh*? Cf. §43 thíos.

36. **Uaich an Mhaoláin** F551039

,o:xín 'wila:n G

“*The cove of the bare rock*”. Tá an cuas beag seo soir an cósta ó *Gubbermore*. Aisteach go leor is féidir gurb é an maolán atá san ainm ná *Oileán Glas* thuas (§31). Féach §29 thuas i dtaca le caighdeánú.

37. **Beartaí** F5504

'b'arti G

“*Berths*”. Seo an píosa talaimh aird atá thart ar *Gubbermore*; tá aillte móra buailte leis ar thaobh an chósta, áit a bhfuil cuais bheaga. Buille faoi thuairim atá san fhoirm mholta, bunaithe ar *beart* “*berth*” (Ó Dónaill sv. 4*beart*). Is féidir *beart* móide an iarmhír chnuasaigh -*ach*, athraithe go -*aigh* sa tuiséal tabharthach, a chur san áireamh fosta; is gá áfach forbairt ón chiall “*bundle*” agus fiú amháin “*covering, garment*” a chur san iomaíocht chomh maith. Cf. an mionainm *Briogádán* thíos (§87).

38. **Bod an (?)Fhia** F?549039

,bød ə 'líə G

,bød ə 'líe: G

“*The deer's penis*”. Tá an charraig seo ar chósta *Gubbermore*. Moltar anseo gur athrú bunúsach go leor ó *n go l* atá taobh thiar den fhuaimniú reatha seachas ceann de na focail a litrítear mar *lia* “*stone, pillar-stone; physician; flood torrent*” (Ó Dónaill1-3). Tugann Dinneen *féidh* mar leagan malartach ginideach de *fia* “*a deer*”.

39. **Glasaill Mhór** F548040

,glasal' 'wo:r G

“*Big green cliff*”. Siar an cósta ó §38 thuas. “Tá paistí féir ar a thaobh” (G).

40. **Binn Bhreac** F544047

b'ĩŋ 'v'rák G

“*Speckled cliff*”. Mullach d'airde 332 méadar siar ó thuaidh de *Benmore* agus níos airde ná í.

41. **Uaich an Strannaidh** F543047

,o:xín 'straNi G

“*The cove of the snarl*”. Soir an cósta ó *Ooghnastasy*. Is leagan malartach de *drannadh* “grin, snarl” é *strannadh* ag Ó Dónaill, ach ní léir cé acu ginideach den fhocal seo nó substainteach den aidiacht *strannach* “snarling” (Ó Dónaill sv. *drannach*) atá sa logainm. Ag tagairt do bhúireach na farraige atá sé, glactar leis. Féach fosta áfach *strana fiacaile* “buck tooth” (Ó Dónaill sv. *strana*). Féach mionainm §29 thuas i dtaca leis caighdeánú na chéad eiliminte san fhoirm mholta.

42. Gobán Strannaidh F542048

,gɔbɑ:n 'straNi G

“*Little point of the snarl*”. Gob aille idir *Ooghnastasy* agus §41 thuas. Is féidir gur bhain haipléis do bhunfhoirm ar nós *Gobán an Strannaidh*, nó go ndearnadh athmhíniú ar *Gob an Strannaidh*.

43. Na Breatnaigh F541049

,ðə 'bʳʲaniz G

“*The Walshes*”. “Sórt aille atá ann” (G), siar an cósta ó *Ooghnastasy*. Cf. *Na Máilligh* thuas (§35). *Breat(h)nach*, “a name given independently to many unconnected families in different parts of the country and now the fourth most common of all Irish names” (MacLysaght 1985, 296).

44. Maolán Buí F534049

,mwilɑ:n 'bwi: G

“*Yellow bare rock*”. Gob aille, soir an cósta ó *Gubdoo*.

45. Bléan Mhór F532053

bʲlé:n 'wo:r G

“*Big (?)cove*”. Tagraíonn an t-ainm seo don chuas mór farraige atá idir *Little Saddle Head* agus an chuid eile den oileáin. Tá *Ooghbleannagallbaud* ar an chósta thuaidh de. Féach fosta foirmeacha ar nós *Saddle Head Bay*, a thagraíonn don chuas céanna, faoi *Little Saddle Head* thuas.

46. Carraig an Phota F525054

,karig̊ ə 'fɔtə G

“*The rock of the pot*”. Ar chósta theas *Little Saddle Head*.

47. **An Gaoth** F518053

ðə 'gi: G

“*The inlet of sea*”. Idir Ceann Acla agus *Moylanataggart*. *Gaoth* “inlet of sea, estuary” (Ó Dónaill).

48. **Béatas** F522052

'bʲe:təs G

“(?)*Beet-like rock*”. Taobh na hAille ar chósta theas *Little Saddle Head*, gar do Cheann Acla. Ní léir bunús an ainm, murach gur leagan de *biatas* “beet; ...*biatas mór*, mangel-wurzel” (Ó Dónaill) atá ann agus gur ainmníodh é as a chruth. Is ar éigean a fhásann féar anseo, dar le Seán Mac Con Mara, agus ní dóiche gur gá forbairt ó *beith* a chur san áireamh.

49. **Conas** F516053

'kɔnəs G

“(?)*Dangerous current*”. Ceantar suaite contúirteach éadomhain farraige atá i gceist, idir Ceann Acla agus *Carrickakin*. Ní léir bunús an ainm ach i measc na bhféidearthachtaí tá forbairtí ó *cónasc* “sunda farraige?”, *coin-* “dog-” móide *eas* “swift current, rapid” (Ó Dónaill sv. 1*eas*2), sa chiall “sruth an-chontúirteach” (féach fosta *coin-eas* “a ferret” ag *Dinneen*) agus *cionn* móide *eas* sa chiall “head-current”.

50. **Bruach an tSionnaigh** F528059

,bruəx ə 'tʲiNi G

“*The (cliff-)brink of the fox*”. Aill, siar an cósta ó *Garraunbaun*.

51. **Malaí Dubha** F536059

,mɔlə 'duwə [sic] G

“*Black inclines*”. Aill, soir an cósta ó *Ooghnasauna*. “Tá sé dubh, tá sórt leacrachai ann...” (G). *Mala* “brow; slope, incline” (Ó Dónaill).

52. **The Bolies** F543055

,ðə 'bo:liz G

Tugtar é seo ar sheanbhotháin bhuachailleachta i ngleann *Sruffaunbunowna*.

53. **Sceilp** F543055

'ʃkʲɛlʲp G

“*Fissure*”. Áit gar do §52 thuas. Is leagan de *scailp* “cleft, fissure (in rock); shelter (under rock); cave, den; earten hut” (Ó Dónaill) é *scealp*, tabharthach *sceilp*.

54. **An Biorán** F543059

ðə 'bʲirɑ:n G

“*The tall thin rock*”. Soir an cósta ó *Bunowna* agus cosúil i gcruth leis an chéad ainm eile thíos. Cf. *Ooghanvirraun* faoi *Dooega* agus *An Biorán*, mionainm inchurtha atá tite i léig, faoi *Askilgubroenacoragh* thuas.

55. **Biorán Géar** F544060

ˌbʲirɑ:n ɡe:r G

“*Sharp tall thin rock*”. Díreach soir an cósta ó §54. Carraig shuntasach, ina seasamh go díreach, i measc na n-allt. Forbairt ó *biorán* “pin” (Ó Dónaill).

56. **Bearnaidh na Muc** F551061

ˌbʲarni nə 'mʊk G

“*The gap of the pigs*”. Gleann nó log, is cosúil, taobh thiar de mhullach 664 méadar ar airde atá mar chuid de *Croaghaun*.

57. **Tamhnaigh Thóin an Chruacháin** F555065

ˌtauni to:n 'xro:xɑ:n G

“*The (mountain) field of Tóin an Chruacháin*”. Ceantar beag féir díreach siar ó *Tonacroaghaun* agus síos le fána uaithi, gar don chósta.

58. **Másaí Glasa** F557067

ˌmɑ:si 'glas G

“*Green (?)low hills*”. “Paistí féir” (G), soir ó thuaidh de §57, ar shleasa thuaidh *Tonacroaghaun*. Is doiligh a dhéanamh amach an forbairt ón ghnáthchiall i logainmneacha (“cnoc fada íseal”; *PNI* 7, 222 sv. *Mazes*) atá i gceist le *más* sa chás seo, ar nós “mullán ar thalamh sléibhtiúil”, nó an forbairt ar nós “bun cnoic” atá i gceist (cf. “bottom of a vessel” ag *Dinneen* sv. *más*). Leagan malartach iolra atá san ainm, ar ndóiche. Cf. §91 thíos.

59. **Sáinn** F552067

ˈsɑ:N G

“(?)*Predicament*”. Aill, siar an cósta ó *Corryndoderleen*. Féach plé faoi *Ooghnauna* thuas.

60. **Leacrachaí Dubha** F566077

ˌl̪akr̪əxi ˈduwə G

“*Black flat stones*”. Ar an chósta, ó thuaidh de *Glacknagloghraha*. Leagan malartach iolra de *leac* “flat stone or rock; flagstone, slab” (Ó Dónaill).

61. **Binn an tSeabhaic** F567079

ˌbʲiN̪ˠ ə ˈt̪ˠauwək̪ˠ G

“*Cliff of the hawk*”. An chuid is airde de *Gubfoheratawy*.

62. **Toinnigh** F56409

ˈt̪iN̪ˠ i [sic] G

“(?)*Quaking bog*”. An talamh ard carraigeach cósta ó thuaidh de *Bleanroenacoragh*. Buille faoi thuairim atá san fhoirm mholta bunaithe ar leagan malartach (agus tabharthach) den fhocal baininsneach *tonnach* “quaking bog, quagmire” (Ó Dónaill). Is fiú substainteach den aidiacht *tonnach* “wavy, billowy” (*ibid.*) a chur san áireamh fosta, agus forbairt ón ainmfhocal firinsneach *tonnadh* “wave, surge” (*ibid.*) leis.

63. **Uaichín Toinní** F565093

ˌoːx̪iN̪ˠ ˈt̪iN̪ˠ i G

“*Little cove of Toinnigh*”. Díreach ó thuaidh de §62.

64. **Uaichín na Scadán** F567096

ˌoːx̪iN̪ˠ ə ˈsk̪oɖaːn G

“*The little cove of the herring*”. Soir an cósta ó *Gubroenacoragh*.

65. **Screig Bhán** F568094

ʃr̪iɡ̊ ˈw̪aːn G

“*White rock*”. “Tá carraig ansin in aice na farraige, agus tá sé bán... is grianchloch atá ann”. Soir an cósta ó §64. Is cosúil gur bádh an -c- san eilimint *screig*, leagan de *creig* “crag; rocky eminence, rock; stony barren ground; rock shore” (Ó Dónaill) sa chás seo.

66. **Abhainn na hUchtaí** F593080

,auN̪ ə 'hox̪ti G

“*The river of the hill-breast*”. Sruthán beag ar an Choim a bhaineann an fharraige amach soir ó *Sruffaunbunowna*. Féach plé ar shanas an ainm faoi shruthán eile den ainm céanna atá i Slievemore (mionainm §10).

67. **Léim na Stailce** F530054

,l̪e:m̪ nə 'staɫk̪ə G

“(?)*Promontory of the stump*”. Ar chósta thiar *Ooghbleannagallbaud*. Is leagan malartach de *staic* “stock; butt, stump” é *stailc* (Ó Dónaill sv. 3*stailc*). Féach *Portnahally or Ashleam Bay* i dtaca le *léim*.

68. **Cloichín Nangle** F599053

,klox̪ín̪ 'aŋgəl G

“*Nangle’s rocky place*”. Ar bhruach thoir *Owenavally* gar do *Dooagh*. “Bhí sórt *soup kitchen* ar siúl ansin...” a raibh baint ag tiarna talún dar shloinne dó *Nangle* leis (G).

69. **An Mhoing / Moing na gCoiriú** F586053

,ðə 'mwiŋ G

,mwiŋ nə 'giɟu G

“*The mossy fen*” / “*The mossy fen of the mountain hollows*”. Uachtar ghleann *Mill Stream*. *Moing* “thick growth of vegetation; dense cover of trees; overgrown swamp, mossy fen” (Ó Dónaill). De réir an fhaisnéiseora, tugtar *Moing na gCoiriú* ar an sruthán féin, agus *An Mhoing* ar an cheantar. Éiríonn an sruthán amach as *Lough Acorrymore*; tá *Lough Corryntawy* soir ó thuaidh de sin arís. Féach plé ar an fhoirceann iolra -ú < -*adha* faoi Bunanioo.

70. **Féitheachai** F583053

'f̪e:əxiə G

“*Swampy strips*”. Ceantar fairsing cíbe ar shleasa íochtaracha sléibhe, idir *Dooagh* agus *Lough Acorrymore*, thart ar an *Mill Stream*. Buille faoi thuairim atá san fhoirm mholta, bunaithe ar fhorbairt ó ghnáthiolra (*féitheacha*) an ainmfhocail *féith* “soft seam in bogland; swampy strips” (féach fosta bríonna ábhartha na haidiachta *féitheach* “(of land) soft-seamed, swampy; covered with creepers, vines” ag Ó Dónaill). Féach fosta *féige/féighe* “the top, the summit (of a

house or hill)” (*Dinneen*). An réimír *fia*- “wild” móide *coire*? (cf. an fuaimniú i mionainmneacha §69 thuas agus §13 faoi Slievemore).

71. **Poll Mór Fhéitheachaí** F?583053

,pɔL mo:r 'e:əxiə G

“*Big hole of Féitheachaí*”. “Log mór” (G) i gceantar §70 thuas, nárbh fhéidir liom a lonnú go beacht.

72. **Pollachán an tSionnaigh** F571052

,pɔLəxɑ:n ə 'tʲiNi G

“*Place of the holes of the fox*”. Ar shleasa thoir theas *Croaghaun*.

73. **Na Poill Dhoimhne** F?556059

,ðə pɔL̪ ɑ́v̪́n̪əz G

“*The deep holes*”. Gar do mhullach *Croaghaun*. Cf. an fuaimniú ['d̪əv̪́ Ń̪ə] den fhocal *doimhne* ag Stockman (1974, 321 §1179). Féach fosta mionainm §16 faoi Slievemore. Féach an t-isliú guta in áit neamhaiceanta san fhocal *poill*.

74. **Poll Gorm** F588062

,pɔL 'gɔrəm G

“*Blue-black hole*”. Slogaide atá ann: titeann sruthán isteach ann. Tá sé ó dheas de *Tawnaghmore*, idir dhá chraobhshruthán de chuid *Owenavally*. Cf. *Feadán an Phoill Ghoirm*, mionainm §18 faoi Slievemore. *Gorm* “blue, blue-black” (*DUP* 153).

75. **Tamhnaighín Tobair** F584059

,t̪äuni:n̪ tɔb̪əɾ̪ G

“*Little (mountain) field of the well*”. Ceantar féaraigh shléibhtiúil, siar ó dheas de *Tawnaghlaur*. Is é [t̪äuni] an fuaimniú atá ar an chéad eilimint sna hainmneacha *Tawnaghmore* agus *Tawnaghlaur* thuas: is beag an fhorbairt uaidh sin go leagan díspeagtha. Mar sin féin, is féidir gur forbairt ó *Tamhnaigh an Tobair* is bun leis an ainm seo ó cheart.

76. **Feadán Trasna** F588060

,f̪idɑ:n 'trasni G

“*Tranverse stream*”. Craobhshruthán de chuid *Owenavally*, gar do *Tawnaghlaurlaur*. I dtaca le fuaimniú an dara heilimint, féach Stockman (1974, 317, §1383(b)).

77. **Barr na dTrí nAbhainn** [sic] F576075

,bɑ:r nə ɖ́r i 'nauwəN̩ G

“*The top of the three rivers*”. Ceantar soir ó thuaidh de *Lough Bunnafreva* áit a n-éiríonn dhá chraobhshruthán de chuid *Owenavally* agus sruthán beag a reáchtálann aneas trí *Lough Nakeeroge*. Cf. *Bun na dTrí bPíob / gCríochann*, áit a mbuaileann Rann na Feirste, Anagaire agus Loch na nDeorán sna Rosa i nDún nan Gall le chéile (Ó Grianna 1998, 2).

78. **Cuta Mór** F567077

,kɔtə 'mo:r G

“(?)*Big short stump*”. Cuid den aill ag *Glacknagloghraha*. Buille mór faoi thuairim: leagan den fhocal iasachtach *cutaidh* “a short stump” (*Dinneen*). Meath ó *Giota Mór*?

79. **Ball Glas na nUan** F552066

,bɑL glas nə 'nu:n G

“*Green place of the lambs*”. Paiste de thalamh féaraigh i *Tonacroaghaun*, gar do §59 thuas. Féach fosta mionainm §118 thíos.

80. **Poll Glas na Stillers** F589059

,pɔL glas nə 'stɪlɜrz G

“*Green hole of the stillers*”. Ó dheas de §74 thuas.

81. **An Sceilp** F589062

ən 'ʃkɛl̪p̪ G

“*The fissure*”. Tá sí seo ó dheas de *Tawnaghmore* agus gar do §80, ar bhruach thoir *Owenavally*. Cf. mionainm §53 thuas.

82. **Creagán Carrach** F586068

'k r̪ɔɡɑ:n 'kɑ:rəx G

“*Rough rocky place*”. Ó thuaidh de *Tawnaghmore* i ngleann *Owenavally* in aice an tsrutháin.

83. **Eanach Néill** F583074

,anəx 'N̪e:l̪ G

“Niall’s *marsh*”. Tá an ceantar cíbeach sléibhtiúil seo ar in uachtar ghleann *Owenavally*.

84. **Cosán Cam** F589069

ˌkɔsə ˈkam G

“*Crooked path*”. Tá an cabhsa sléibhtiúil anseo, in uachtar ghleann *Owenavally*, gar don teorainn le Slievemore (nó uirthi?). *Cosa Cama*? Glactar leis anseo gur bhain giorrú don ainm, áfach: cf. mionainm 36 faoi Keel East.

85. **Bogach Mór** F588067

ˌbɒgəx ˈmoːr G

“*Big place of boggy ground*”. Ceantar cíbe idir *Owenavally* agus an teorainn le Slievemore.

86. **Gruaigín Glas** F588066

ˌgruəɡín ˈglas G

“*Green (fairy) eminence*”. Tá focail ghaolta ar nós *gróigeán* “small heap of footed turf; huddled figure; dumpy person” (Ó Dónaill) agus *gruagán* “a small pyramidal heap of turf-sods set on end to dry, al. a hard patch of land; al. *grógán, gruaigín*” (*Dinneen*) le sonrú sna foclóirí. Úsáidtear *gruaigeán móna* sa chaint go fóill; “ceithre fhód, gróigeán beag” (H). De réir Sheáin Mhic Con Mara, is í is ciall le *gruaigín* nó *gróigín* go háitiúil, fiú amháin sa Bhéarla, ná áit sa phortach atá rud beag níos airde ná an ceantar thart air. Rud eile de, ní gnáthmhullán atá i gceist: glactar leis gur gnáthóg de chuid na síóg atá ann, nó go raibh an chiall sin intuigthe leis go dtí le déanaí (G). Tá an gruaigín áirithe seo i mBogach Mór (§85). San ainm Groggan i gContae Aontroma, mhaígh an Donnabhánach an bhrí “land of sedge or long grass”; tá portach mór sa bhaile fearainn sin, ceart go leor, agus “there is a conspicuous hill of 400 feet in the middle of it” (PNI 4, 48; *An Grógán*).

Thaifead an t-údar an mionainm *Gruaigín Mór* i Garranty in Inis Toirc mar [gruːɡjɪn ˈmoːr]; féach fosta *Gruaigín*, mionainm §57 faoi Dooega. Féach samplaí eile faoi *Guaigín* (leagan malartach), mhionainm §43 i Carrowgarve, agus san Innéacs Eilimintí.

87. **Briogadán** F582047

ˈbʲrʲogədɑːn G

“*Stubble*”. An talamh thart ar §88 thíos. “Nuair a bhíonn duine ag baint an fhéir... agus nuair a bhíonn, mar a deirfeá, saighdiúirí [fágtha, tráithníní] fágtha ina seasamh [sin]... *na briogadáin*... Bhí ceithre acra dhéag thuas ansin in aice le Teach Bhoycott agus bhí leathacra ag muintir na háite le féar a bhaint ann, agus seans go raibh na briogadáin seo fágtha tar éis an

féar a bhaint... ‘The cows are going out over *Briogadán*’ [a deirtí] nuair a bhí mé óg [agus comhartha deá-aimsire a bheadh ansin]” (G). *Briogadán* “(pl.) stubble” (Ó Dónaill).

88. **Teach *Bhoycott* / Teach an Choire Mhóir** F583048

,t̪ax 'woikət G

,t̪ax ə xaijə 'wo:r̪ G

“*Boycott’s house*” / “*The house of An Coire Mór (the big mountain hollow)*”. Seanteach de chuid thiarna talún an mhíchluí, ó dheas de *Lough Acorrymore*. Féach *Gorrymore House*.

89. **Mónaidh *Hamilton*** F566047

,mo:ni 'haməltən G

“*Hamilton’s bog*”. Ba le fear darbh ainm *Johnny Hamilton*, “garda cósta a bhí ann sna 1830í; seans gur tháinig sé ó Albain...”, an portach seo (G); tá sé soir ó thuaidh de *Keem*, ar shleasa thoir theas *Croghaun*.

90. **Gruaigín na nUrlár** F565049

,gruəɡín̪ ə 'n̪ɔrlar G

“*The (fairy) eminence of the cleared bogs*”. Siar ó thuaidh de §89. Féach §86 thuas i dtaca le *gruaigín*. *Urlár* “a cleared bog” (*Dinneen*), “(valley) floor” (*DUP* 156 sv.).

91. **Taobh an Mhása** F568046

,ti 'wɑ:sə G

“*The side of the (?)low hill*”. Féach §58 thuas i dtaca le *más*; is leagan malartach ainmneach é *mása*, de réir *Dinneen*. Tá sé seo soir ó dheas de §89 thuas, gar don bhóthar go *Keem*.

92. **Cloch an Bhairéid** F561045

,klɔx ə 'v̪iɾəd̪ G

“*The rock of the hat*”. Tá fraoch ag fás ar bharr na carraige seo (G). Tá sí i *Keem*, gar don bhóthar isteach. Is cosúil gur fhorbair leagan malartach de *bairéad* “cap; hat” (Ó Dónaill) ar nós *biorad*, sa chás seo.

93. **The Churn Stone** F553045

,ðə tʃɔrn 'sto:n G

I ngleann *Sruffaunbunowna*. Ainmnithe as a chruth?

94. **Creig an Bhairille** F555046

ˌkʲrʲɛɡ̊ ə ˈwɑrʲilʲə G

“*The rock of the barrel*”. Tá áiteanna §94-6 gar dá chéile, i nGleann na Coime.

95. **Creig** F5560056

ˈkʲrʲɛɡ̊ G

“*Rock*”. Idir Abhainn na hUchtaí (§66) agus *Sruffaunbunowna*.

96. **Creig Ramhar** F557057

ˈkʲrʲɛɡ̊ rauwər G

“*Thick rock*”. “[Mar a deir an rann], ‘Let the cows come or stay, they can graze all the day, for I hear there’s a fox in *Creig Ramhar*’” (G); gar do sheanchairéal aimitise.

97. **Gort na gColm** F556046

ˌɡort̪ nə ˈɡol̪əm G

“*The field of the pigeons*”. Suas an mhala ó sheansráidbhaile *Keem*. *Gort* “a field or plantation, a corn-field and esp. a field of oats” (*Dinneen*); *colm* “dove, pigeon” (Ó Dónaill).

98. (?) **Áth Breac** F555046

ˌax̪ ˈbʲr̪ak̪ G

“*Speckled ford*”. Tagraíonn an t-ainm seo do dhroim beag talaimh siar ó §97, sa lá atá inniu ann, ach tá sé gar do *Sruffaunbunowna*. Tá samplaí de leagan baininsneach den chéad eilimint le fáil i logainmneacha Acla fosta; féach an tInnéacs Eilimintí.

99. **Clocha Ceannbhána** F552048

ˌkl̪ox̪ə ˈk̪aN̪əw̪ɑːn̪ G

“*Whitish rocks*”. Tá na clocha sa taobh seo bán (G), agus is cosúil ón fhuaimniú gurb í an aidiacht *ceannbhán* “whitish” agus ní an t-ainmfhocail *ceannbhán* “bog-cotton, cotton-grass” (Ó Dónaill) nó an t-ainm pearsanta *Ceannubhán* (nó leagan giorraithe nó ainmfhoclach den sloinne atá bunaithe air) a cháilíonn an chéad eilimint. Tá sé seo i ngleann *Sruffaunbunowna*.

100. **Feadán na gCnámh** F538058

ˌf̪iːd̪ɑːn̪ ə ˈgr̪ɑːv̪ G

“*The stream of the bones*”. Sruthán beag siar ó *Bunowna*. Titeann sé le haill isteach san fharraige ag *Ooghnamaldoo*.

101. **Barr an Phionna** F555057

,bar ə 'fʲiNə G

“*The top of the pen*”. *Pionna* “pen (for sheep)” (Ó Dónaill). Tá sé seo gar do mhullach *Croaghaun*.

102. **Coire Beag** F570058

,kaijə 'bʲeg G

“*Small mountain hollow*”. “Cúpla céad slat [siar] ó Coire Mór... tá loch ann” (G). Féach *Lough Acorrymore* thuas i dtaca le fuaimniú agus eilimintí.

103. **Mullach an Bhóthair** F583044

,mɔLəx ə 'wo:hər' G

“*The top of the road*”. Ar an bhóthar go *Keem*, gar don áit a bhfuil casadh go *Teach Bhoycott* (§88).

104. **Bogach Bán** F596044

,bɔgəx 'bɑ:n G

“*White boggy ground*”. Ó thuaidh de *Gubroe*.

105. **Marfaigh** F?572066

'marəfi G, I

“*Deadly place*”. Cf. *Poll Mór na Marfaí*, mionainm §21 faoi Cloghmore thuas. Aill chrochta ó thuaidh de *Lough Acorrymore* ata i gceist.

106. **Abhainn na Stéille** F567077

,ʃtʲe:lʲə 'river G

“*The river of the (?)dash of water*”. Titeann an sruthán seo anoir ó *Tonacroaghaun* go dtí an cósta gar do *Glacknagloghraha*, agus chun na farraige le haill. Ní léirítear é ar an léarscáil sé horlaí. Thairfead Stockman (1974, 382 sv.) an focal *stiallach* “a long kind of seaweed” mar [ʃtʲiǎLəx] (féach *Dinneen*: “a kind of seaweed used for making kelp and manure”): ní dóiche leis an fhaisnéiseoir gurb í seo atá i gceist. Ní léir áfach an leagan den fhocal seo atá san ainm, nó ceann de na bríonna eile a luaitear le *stiall* “strip, slice; cut, stroke, lash” (Ó Dónaill).

107. **Ball Bán** F585043

,bɑL 'bɑ:n G

“*White place*”. Tá sé seo ó thuaidh de *Gubarusheen*. Tá *ball* “component part; spot, place” cáilithe anseo ag *bán* “white; idle...” (Ó Dónaill). Cf. *Ball Glas na nUan*, mionainm §79 thuas.

108. **Uaich an Adhmaid** F567076

,o:ʰi:n 'ɑ:məd G

“*Little cove of the wood*”. Ó dheas de *Glacknagloghraha*. Féach mionainm §29 thuas i dtaca le caighdeánú na chéad eiliminte.

109. **Na Coiriú** F578062

ðə 'kaiuz G

“*The mountain hollows*”. An ceantar thart ar *Lough Corryntawy* agus *Lough Acorrymore* atá i gceist. Thug Stockman samplaí de [u], < -*adha*, mar fhoirceann iolra, faoi deara sa chanúint áitiúil; féach mar shamplaí [nə k'ɪɛtʰu] “the feathers” agus [nə ʃanɔndəru] “people of the old stock” (1974, 321 §1402); féach tuilleadh plé faoin ainm Bunanioo. Féach guthaíocht sa [r'] sa chaint.

110. **Glac Mhuintir Gharbháin** F576065

,glak mwin'tər 'xarəwɑ:n G

“*Ravine of the Ó Garbháins*”. Tá an ghlac seo (féach plé ar an eilimint seo faoi *Glacknagloghraha* thuas) sna hailte ó thuaidh de *Lough Acorrymore*. De réir MacLysaght, rinneadh *Garvan* sa Bhéarla go minic den sloinne Ó *Gairbhín*, “the name of a sept of the southern Uí Néill which migrated to Mayo” (1985, 120 sv. O Garvin). Shílfeá ar an logainm seo áfach gurbh é Ó *Garbháin* an fhoirm áitiúil. Is ar éigean atá gá an t-ainm pearsanta ar a bhfuil an sloinne bunaithe a chur san áireamh mar fhéidearthacht (cf. *Muintir Shearcaigh* “the Sharkeys”, *Muintir Anluain* “the Hanlons”, srl., ag Ó Dónaill sv. *muintir*); féach áfach *Cnoc Mhuintir Mhaitiú*, mionainm §20 faoi Cloghmore.

111. **Feadán na (?)hOirsine** F588062

,f'ida:n ə 'hor'ʃən'ə G

Ní léir bunús an ainm seo. Craobhshruthán beag de chuid *Owenavally*, siar ó dheas de *Tawnaghtmore*, atá ann. Leagan meititíse de *oirnéis* “cattle, wealth, stock, possessions; ... an appliance, tool or instrument” (*Dinneen*)? Tá an focal seo ag Ó Dónaill mar *airnéis* “chattels;

stock, cattle; goods, effects; *jur*: movable property; equipment; fleas, lice” (tharla meascadh éigin sa chaint leis an fhocal *uirilis*, is léir; féach *ibid.* sv. *oirnis*, leagan de *uirilis*). Is gá réadú [r´] mar [r´ʃ] a chur san áireamh fosta: cf. mionainm §8 faoi Owenduff.

112. **Feadán na Muc** F577083

ˌfʲiːd̪ɑːn ə ˈm̪ʊk G

“*The stream of the pigs*”. Ní léirítear an sruthán beag seo ar an léarscáil sé horlaí. Reáchtálann sé aniar aneas go *Lough Nakeeroge* i dtuaisceart an bhaile fhearainn.

113. **Marcach** F559061

ˈmarkax G

“*Jockey*”. Mullach an Chuacháin atá i gceist. “Tá an chosúlacht sin air, cosúil le marcach ar chapall... cnocán díreach ar a mhullach atá ann, is féidir a fheiceáil go soiléir” (G). Féach fosta an plé ar an ainm *Little Saddle Head* thuas. *Marcach* “horseman, rider; jockey” (Ó Dónaill).

114. **Garraí Fraoigh** F589061

ˌgari ˈfriː G

“*Field of heather*”. Tá an pháirc seo ó dheas de *Tawnaghmore*.

115. **Cosán an (?)Bhulláin** F556066

ˌkɔːsɑːn ə ˈwʊlɑːnˠ G

“*The path of the bullock*”. Tá sé seo os cionn *Corryndoberleen*. Buille faoi thuairim atá sa leagan molta. Cf. *ballán* “round hill” faoi *Bull’s Mouth* i Dooniver. Féach fosta *bollán* “large round stone, boulder” agus *mullán* “elevated ground, hillock” (Ó Dónaill).

116. **Tor Beag** F501046

ˌtor ˈbʲeg G

“*Little steep rocky height*”. Ceann thoir thuaidh *Carrickakin*. *Tor* “tall rock; steep rocky height” (Ó Dónaill), “high projecting rock in the sea” (*PNI* 7 150 sv. East Torr).

117. **Cnoc Maol** F585045

ˌkrɔk ˈmwiːl G

“*Bare hill*”. Ó thuaidh den bhóthar go Coim, agus ó thuaidh de *Gubarusheen*. *Maol* “bald, round-topped” (*DUP* 154 sv.), “bare, bald, object” (Ó Dónaill).

118. **Garraíacha na hÁtha** F601051

,gariəx nə 'hɑ: G

“*The fields of the ford*”. Leagan malartach iolra de *garraí* “small (enclosed) field, plot” (Ó Dónaill), cáilithe ag leagan baininscneach de *áth* “ford” (féach samplaí áitiúla eile san Innéacs Eilimintí), atá molta. Tá sé seo siar ó shráidbhaile *Dooagh*, ar bhruach thiar *Owenavally*.

119. **Teach an Duine Bhoicht** F573088

,t̪ax ə d̪in̪ə 'wɔxt̪ [sic] D, G

“*The house of the poor man*”. Ballóga de bhothóg, ar chónaí seandúine ann tráth (G), siar ó *Ooghnabo* ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn.

120. **Cnoc na Gaoithe** F577078

,krɔk nə gi:x̪ə D

“*The hill of the wind*”. Tagraíonn an t-ainm seo d’éadan rite sléibhe (sleasa thuaidh *Croaghaun*) atá ó dheas de *Lough Nakeeroge*.

121. **Gruaigín Sí Goil** F598048

,gro:g̪ín̪̪i: 'göl̪ G

“*Eminence of the fairy mound of the crying*”. Tá sé seo in oirdheisceart an bhaile fhearainn, ar bhruach thoir an *Mill Stream*.

Tuigtear éirim na bhfocal san ainm seo go háitiúil agus tagann uaigneas agus brón ar an duine a sheasann ar an láthair seo, síltear (G). Níor mhiste cuimhneamh ar ainm an charachtair bhéaloidis, *Goll*, mar fhéidearthacht don eilimint dheireanach, áfach: athmhíniú ar *Goll* le *gol*? Féach tuilleadh ar an chéad eilimint faoi mhionainm §86 thuas.

Maumnaman

F687041

Mám na mBan

“*the (mountain) pass of the women*”

1. Monamon	ST (ALSO)	1838
2. Mám na mBan ‘the elevated pass of the women’	ALSO (JO’D)	1838
3. Mám na mBan	IROL 38 §194	2004
4. ,mɑ:m nə 'mɑn	E	2003
5. 'mɑ:m	N	2003

“A central townland. It is bounded on the north and west by Dookinelly (Calvy)... It contains 569a. 2r. 29p... all mountain grazing. It is a booley of Dookinelly (Calvy) and is held in common by the inhabitants of that townland” (*ALSO*). Tá sé suite ar shleasa thoir thuaidh an chnoic ar ainmníodh Mweelin uaidh, agus tá an *mám* “mountain pass” (*Ó Dónaill*) idir an cnoc sin agus mullach 161 méadar atá i lár an bhaile fhearainn ag F683043. Téann cabhsa ó Cashel anonn an mám go dtí an sráidbhaile i Dookinelly (*Thulis*). Cf. Cornaman i Liatroim agus sa Chabhán (*Census 1851; Joyce ii 121*).

1. **Cnoc Carrach** L683043

,krɔk 'kɑ:rɑx E

“*Rocky hill*”. Cnoc 161 méadar ar airde i lár an bhaile fhearainn. *Carrach* “rock incrusted, rocky” (*Ó Dónaill*).

2. **An Seanbhóthar** L694046

,ðə 'ʃanwohər E

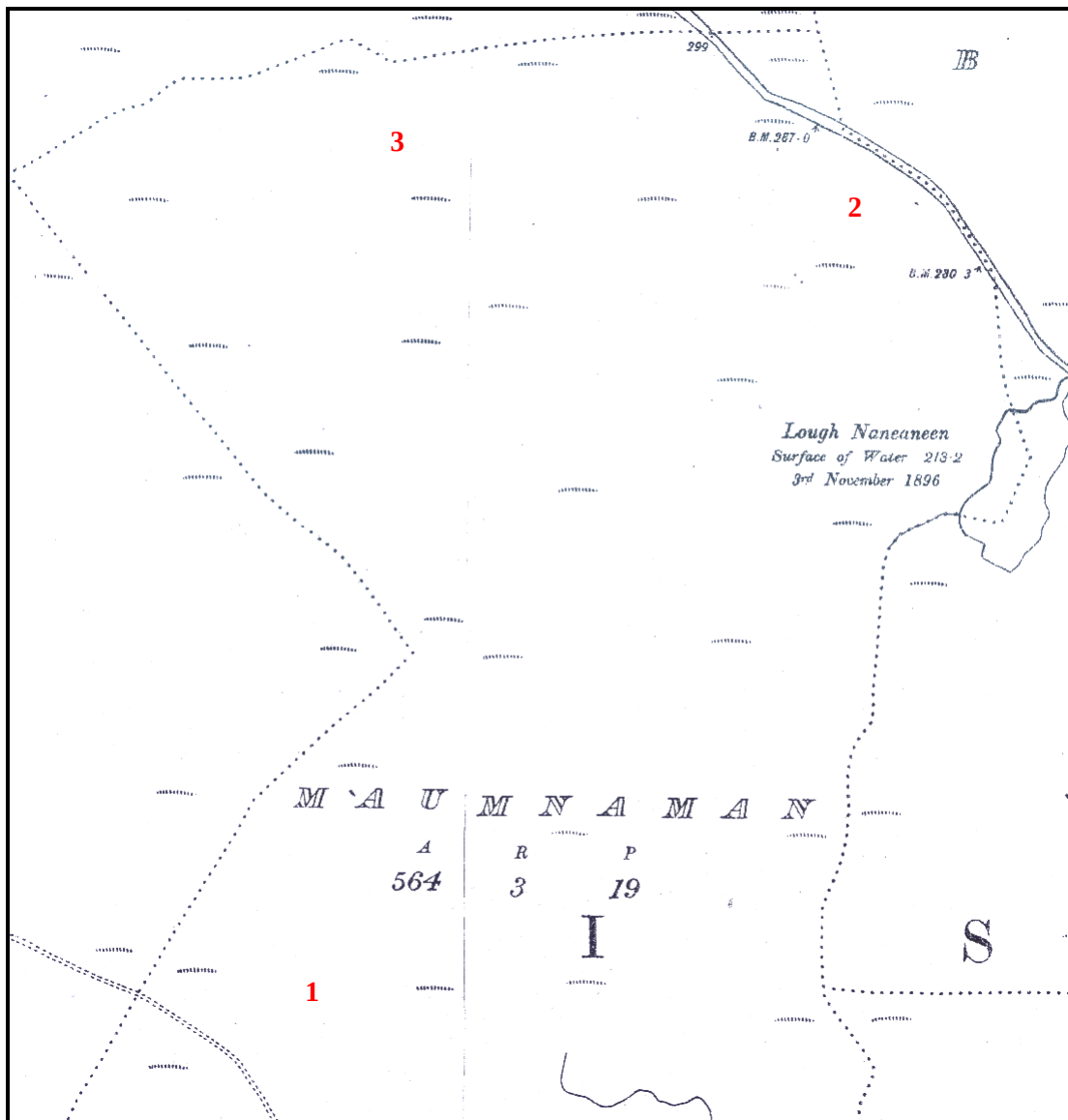
“*The old road*”. Cabhsa in oirthear an bhaile fhearainn gar don teorainn le Bunacurry.

3. **Poll na Ceanraí** F683052

,bɔLnə 'kʲanri D

“*The hole of the halter*”. “Suite ag barr an Mhám”, i dtuaisceart an bhaile fhearainn. *Ceanrach* “headstall, halter” (*Ó Dónaill; Dinneen sv. ceannrach*).

Mám na mBan

Suíomh logainmneacha i Mám na mBan

Mweelin

An Mhaoilinn

F668015

“*the (?)rounded summit*”

1. Meelin	Tithe App. §19	1828
2. Meelin	Bald 12	1830
3. Mweelin	ST (ALSO)	1838
4. Mweelin or Moylin	ALSO (JO'D)	1838
5. Maoilín ‘a little round bare hill’	ALSO (JO'D)	1838
6. An Mhaoilinn	IROL 38 §205	2004
7. 'mwilɑ:n	Q	2003
8. 'mwil'əN'	R	2003

“It contains 1,444a. 3r. 28p... mostly mountain pasture. Only about 50 acres are reclaimed. Knock Minnaun is to the west of this townland” (ALSO). Léirítear sráidbhaile beag den ainm céanna i ndeisceart an bhaile fhearainn, gar don teorainn le Dooega, ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí.

Thug Bald K. *Mweelin* ar mhullach 347 méadar ar airde atá i dtuaisceart an bhaile fhearainn agus i ndiaidh go bhfuil mullaí níos airde ar an teorainn thiar, ar nós *Knock Minnaun*, is cosúil gurb é seo a thug ainm don bhaile fearainn. Is leagan tabharthach de *maoileann* “rounded summit; hillock, knoll; top, ridge, crest” (Ó *Dónaill*) atá san fhoirm oifigiúil Ghaeilge (foirm 6); ['mwil'əN'] a deirtear i Cashel (faisnéiseoir R), atá soir ó thuaidh den bhaile fearainn. Féach fosta an mionainm *Gleann Loch Mhaoilinne*, [,g'ɫ'əN lɔx 'wil'əN'], atá i Cashel ach gar don teorainn le Mweelin (ag F690014; *ibid*). Cliseadh orm fianaise reatha a aimsiú d'úsáid an ailt mar atá molta i bhfoirm 6; féach nóta ar neamhúsáid an ailt sa Ghaeilge dhéanach i logainmneacha áitiúla sna Nótaí Canúna thuas.

A mhalairt d'fhoirm ar fad atá i bhfoirm 7, dáiríre: is é ['mwilɑ:n], gan alt, an fuaimniú atá agus a bhí sa chaint i Dooega i gcuimhne an fhaisnéiseora Seán Molloy (Q). Níl *maolán* “bare, bald, object; low rounded hill, knoll” (Ó *Dónaill*) ag teacht lena bhfuil againn d'fhoirmeacha Béarla, áfach. Tá patrúin shoiléire bhéarlaithe ag baint le litriú na bhfoirceann -án, -inn, agus -ann i bhfoirmeacha stairiúla na logainmneacha áitiúla: féach léiriú air seo san Intreoir Sraithe in Imleabhair 1-2. Léiríonn na foirmeacha sa chás seo cosúlachtaí an fhoircinn -inn. Is dóiche mar sin gur bhain athmhíniú don ainm i measc mhuintir Dooega; tá an eilimint *maolán* réasúnta

An Mhaoilinn

coitianta i mionainmneacha cósta ar an oileáin sa chiall “bare rock”; féach mar shamplaí *Maolán Buí* [ˌmwilɑːn ˈbwiː] agus *Maolán Hector* [ˌmwilɑːn ˈhɛktər] i Keel West.

Fágann an Donnabhánach féidearthacht eile faoinár mbráid: bunús i *maoilín* (*Dinneen*: “a small eminence”). Tá an eilimint *maoilín* le sonrú i gcuid mionainmneacha i Bolinglanna ar an Chorrán sa chiall “bare rock”: féach mar shampla *Maoilín Carrach Beag* [ˌmwelʲinʲ karəx ˈbʲɛɡ]. Ní thagann an eilimint seo le ceachtar de na leaganacha coitianta fuaimnithe, áfach.

Mweelin Lough

F686013

1. Mweelin Lough

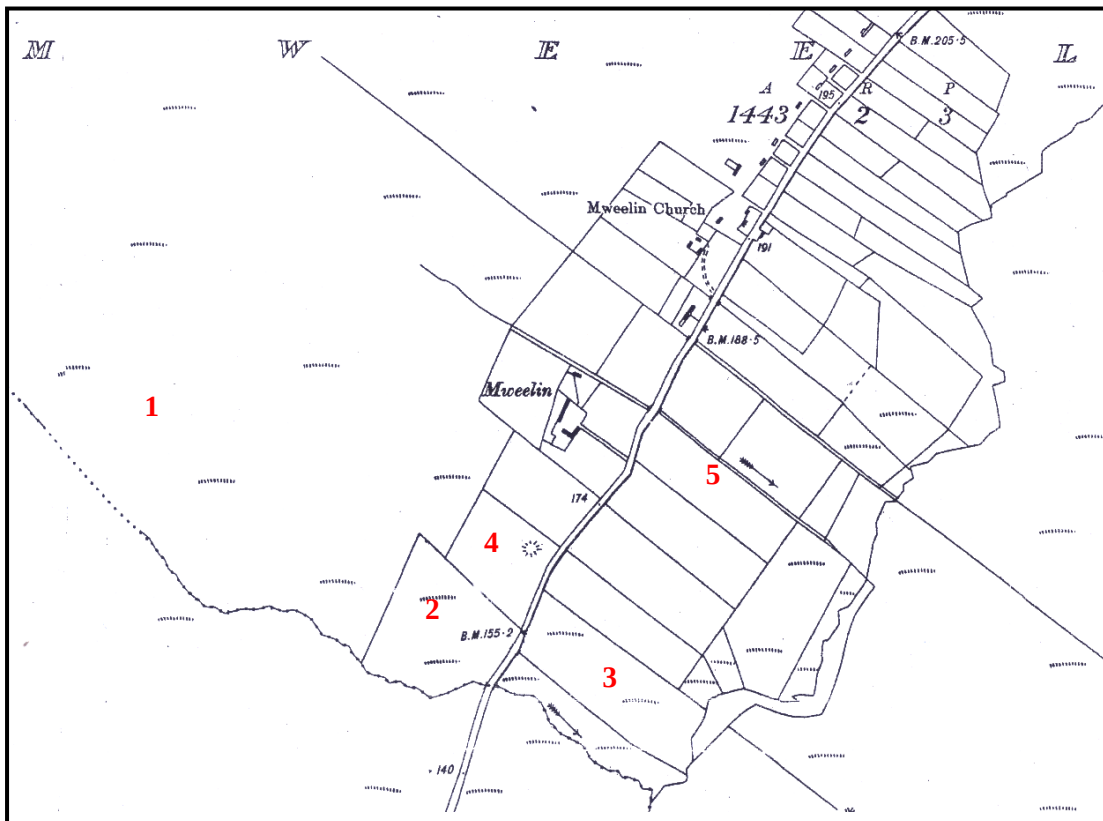
Loch Mhaoilinne [sic]

“the lake of Maoilinn”

Áitiúil (ALSO)

1838

In oirthear an bhaile fhearainn. Féach fosta mionainm §44 faoi Cashel.

Suíomh logainmneacha ar an Mhaoilinn

1. **Clochar Sionnach**

F665013

ˌkl̪oːhər ˈʃ̪oːNɛx

Q

“*Stony place of the foxes*”. Siar ó na páirceanna atá ar an teorainn thiar theas le Dooega. *Clochar* “stony place; stony ridge; stone building” (Ó Dónaill).

2. **Port Garbh** F668009

ˌpɔrt ˈɡarʊ Q

“*Rough bank*”. Tá an pháirc seo buailte leis an teorainn theas, siar ón bhealach mór.

3. **Ascaill Pháidín Bhriain** F671009

ˌɑskiːl ˈfɑːd̪ín ˈv̪riːn̪ Q

“Páidín Bhriain’s *recess*”. Tá an pháirc seo ar an dara páirc ó thuaidh den teorainn, ar an taobh eile den bhóthar ó §2.

4. **Páirc an Phunta** F665010

ˌpɑːr̪k̪ ə ˈfɒntə Q

“*The field of the pound*”. “Ba le tiarna talún darbh ainm *Pike* an talamh seo, agus ba chuid d’eastát an Mhisiúin an talamh ar an taobh eile den teorainn [i Dooega]. Dá mbeadh beithigh, nó eallach ar bith [ar strae] ar cheachtar acu, chuirfí isteach ansin iad” (Q). Ó thuaidh de §2.

5. **The Avenue** F675014

ˌðə ˈavənju Q

Bóthar a chuaigh suas go dtí teach an tiarna talún, *Pike*, agus a raibh crainn ar a dhá thaobh, tráth (Q).

Salia

F7302

Sáile

“(inlet of) salt water”

1. Sala	O'Donnel RR 2	1805
2. Sala	O'Donnel RR 3	1815
3. Sala... Saula	Tithe App. §19	1828
4. Saula	Bald 12	1830
5. Saula	ST (ALSO)	1838
6. Sáile ‘salt water’	ALSO (JO'D)	1838
7. mBaile Sáile, tá ocht sidhe i	CSBÉ 25.167	1938c
8. Sáile	IROL 39 §227	2004
9. sɑ:l̪ə	LASID I xvii §54	1958
10. 'sɑ:l̪ə	Stockman 358	1974
11. 'sɑ:l̪ə jə	J	2003

“This townland is bounded on the north and east by the sea... It contains 1,898a. 2r. 13p... It is all mountain pasture and bog, except for some small reclaimed portions of bad sandy clay... Knocknasalia Hill is in the north of the townland” (ALSO).

“*Sáile*... signifies brine, salt water, or brackish water... The diminutive Saleen was applied to any small estuary or creek...” (Joyce ii 257). Sampla áitiúil den leagan díspeagtha seo is ea *Saleen*, mionainm i Westport Demesne i mbarúntacht Bhuiríos Umhaill (ALSO sv.; féach Imleabhar 1).

Sa chás áirithe seo, is dóiche gur *Sáile* a bhí ar an chuas fada tanaí farraige atá idir cósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn agus Cashel. Tugtar *Salia Bay* air ar an léarscáil sé horlaí (F7203); tá *Carrysalia* / *Coraidh Sháile*, [ˌɡɑrɪ 'hɑ:l̪ə], ag ceann thoir theas an chuais (ag F723016); tá *Knocknasalia* / *Cnoc Sháile*, [ˌkrɒk 'hɑ:l̪ə jə], gar dá bhruach thoir thuaidh (ag F724026); tá grúpa tithe darb ainm *Salia* ar a bhruach thoir (ag F728031); agus tá *Scrahsalia* / *Scraith Sháile* “(marine) scraw of Sáile” soir ó thuaidh de (ag F734036). Cf. *An Caoláire Rua* < *An Caolsháile Rua*, nó *Killary Harbour*, atá ar theorainn thiar theas an chontae (GÉ 45).

Ní úsáidtear an t-alt leis an ainm Gaeltachta seo in am ar bith, fiú amháin i leaganacha reatha de *Knocknasalia*. Ní chuirtear leis an fhoirm mholta thuas é, mar sin.

Bleannahooey Strand

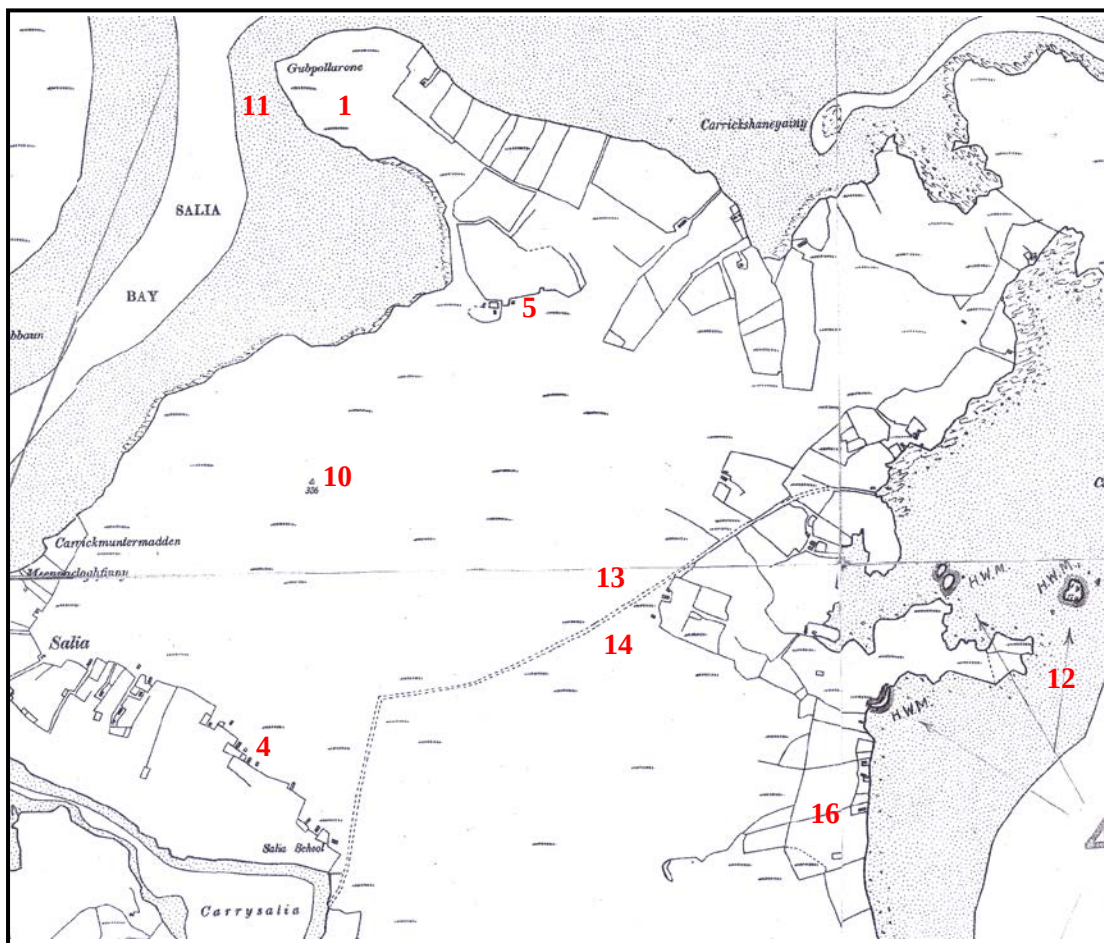
F7300

Bléan na hUaiche

“the (?)creek of the cove”

1. Blenahooia	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Bléan na hUmhaidhe ‘the creek of the cave’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,b́l ɛn ə 'hu:ie	J	2003

Trá mhór in oirdheisceart an bhaile fhearainn, ar an teorainn le Sraheens, ar chósta thiar cuais. Tá an dá eilimint *bléan* agus *uaich* thar a bheith cosúil le chéile i gciall ach ní hionann iad go háitiúil, is léir; féach mar shampla eile *Ooghbleannagallbaud* faoi Keel West thuas.

Suíomh logainmneacha i dtuaisceart Sháile

Bunnahownabigga

F713018

Bun na hAbhna Bige

“the bottom of the little river”

1. Bunnahownabigga	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Bun na hAbhna Bige ‘mouth of the little river’	ALSO (JO'D)	1838

Sáile

“This is the name of a channel which runs through the gravel or sand of a point of the sea at low water, at the south of Salia Bay” (ALSO). *Owenbegacashel* an t-ainm a thugtar ar an abhainn sula mbaineann sí an deán seo amach (féach faoi Cashel).

Carricknaronty

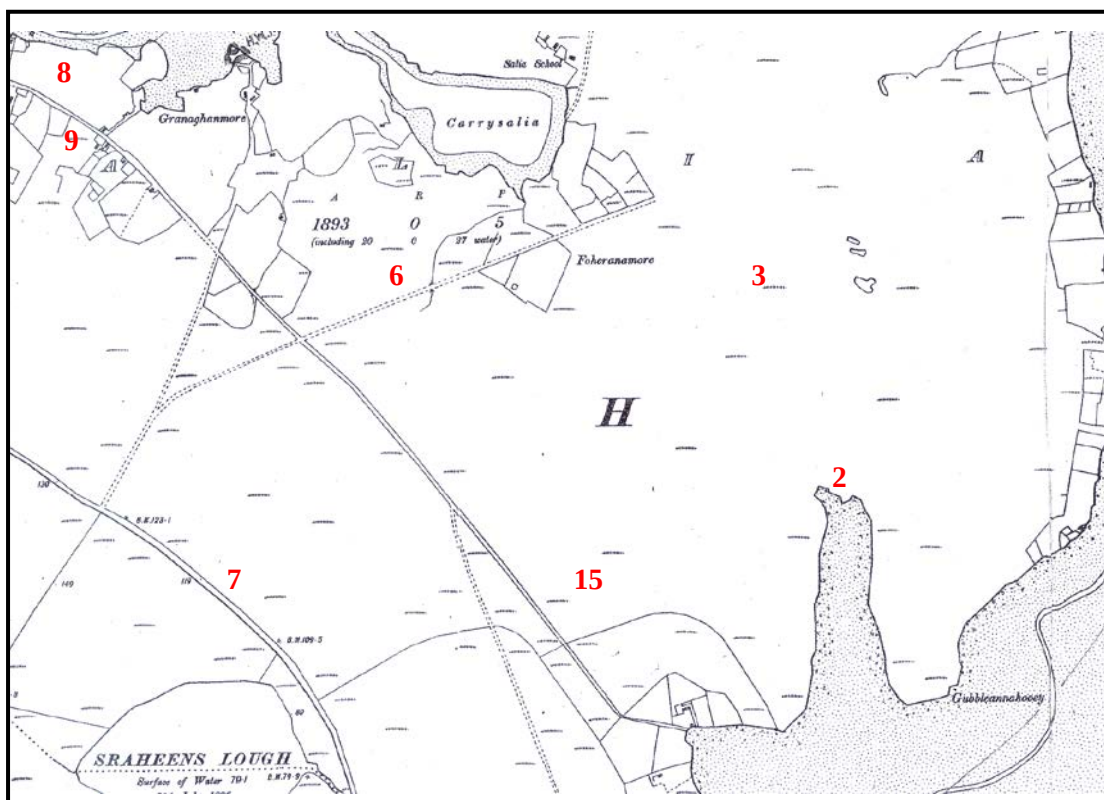
Carraig na Rón

F743025

“the rock of the seals”

1. Carrignaronthee	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraig na Róintidhe ‘rock of the seals’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,kareg̃ nə 'ru:n	J	2003

“These are rocks, situated at the Sound [off] the east of Salia townland” (ALSO). Forbairt chanúnach ón leagan malartach iolra *róinte*, [ro:n̪t̪i], nó a mhacasamhail, a fheictear i bhfoirmeacha 1-2; *Carraig na Rón* atá sa chaint anois, de réir an fhaisnéiseora.

Suíomh logainmneacha i ndeisceart Sháile

Carrickshaneyainey

Carraig Sheáin Uí Éanú

F736033

“Seán Ó hÉanaidhe’s rock”

1. Carrickshaunenease [sic]	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraig Seáin Uí Eanuidhe ‘the rock		

of John O'Heaney'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,karəḱ x̌ɑ:ň i 'e:ňu	J	2003

Carraig ag ceann thiar deáin amach ó chósta thuaidh an bhaile fhearainn. Shílfeá ar fhoirm 1 gur *Seán Aonghais* a bhí i gceist, ach caithfidh sé gur chuala an Donnabhánach a mhalairt. Tá an sloinne *Ó hÉanna* teastaithe sa chontae seo (MacLysaght 1985, 151 sv. *Heaney*) ach is cosúil gur leagan den sloinne *Ó hÉanú* < *Ó hÉanadha*, “seldom found outside Connemara where it is fairly numerous. It is probably an offshoot of the Mayo *Ó hÉanna*” (*ibid.* 152) atá sa logainm.

Carrickmuntermadden

Carraig Mhuintir Mhadáin

F720026

“the rock of the Ó Madáins”

1. Corrickwinterwaddeen	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraig Mhuintir Mhadaigín ‘the rock of the Maddens’	ALSO (JO'D)	1838

Carraig ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn. Tá an sloinne *Ó Madáin* ar “one of the principal septs of the Uí Mhaine... east Galway” (MacLysaght 1985, 203). Ní mhaireann an logainm seo sa chaint (J). Cf. *Glac Mhuintir Gharbháin*, mionainm §110 faoi Keel West.

Carrysalia

Coraidh Sháile

F723016

“the (?)rocky crossing-place of Sáile”

1. Salt Point	Mackenzie xv	1776
2. Carriahaula	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Carraidh Sháile ‘weir of the salt water’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,gari 'hɑ:ľə	J	2003

Cuas beag farraige atá anseo ag ceann thoir theas *Salia Bay*. Leagan tabharthach de *cora* “weir; rocky crossing-place in river; rocky ridge extending into sea or lake” (*Ó Dónaill*), agus a chéad ghuta íslithe, measthca ar ball le *garraí*, atá sa chéad eilimint.

Derryoula

Doire (?)Abhla

F739029

“grove of the apple-tree”

1. Derryola	Bald 12	1830
2. Derryola	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Doire Uladh ‘the oakwood of the penitential station or altar tomb’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,dɛr 'aulə	J	2003

Grúpa beag tithe agus talamh garbh gar don chósta thoir thuaidh. Bhí coill darach ar mhullach an chnoic ó thuaidh de na tithe de réir an fhaisnéiseora. Tá an eilimint *ula* “tomb, sepulchre;

vault, charnel house; sepulchral monument; (stone structure, mound, etc., marking) [a] penitential station” (Ó Dónaill) le sonrú san ainm Ardooley i mbarúntacht Mhuraisce. Tá cúpla sampla tugtha faoi deara sa saothar seo de dhéfhoghar ina leithéid seo de chás (féach faoi *Carrickoultann* < *Carraig Ultáin* i *Bolinglanna*). Ní hionann agus Ardooley, áfach, níl iarsmaí eaglaise ná fothracha séipéil ar na gaobhair sa chás seo, agus ní thagann an eilimint seo leis an fhuaimniú áitiúil cibé ar bith. Ar na féidearthachtaí eile mar sin tá *abhail* “apple-tree”; *foghail* “(act of) plundering, pillaging; depredation, trespass; spoils; scene of destruction”; leagan baininsneach de *foghal* “backward current (in tidal water)”; *amhail*, leagan malartach de *samhail* “phantom, spectre” (Ó Dónaill); agus fiú an sloinne Ó Foghlú a luaitear le Liatroim agus le deisceart na Mumhan (MacLysaght 1985, 112-3 svv. *Fowley, Foley*).

Foheranamore Mapa SO

Fothair Eanach Mór

F723013

“cliff-shelf of Eanach Mór (*big marsh*)”

Níl trácht ar an ainm seo san Ainmleabhar, ach tá sé léirithe ó dheas de *Carrysalia* i gceantar portaigh ar an léarscáil sé horlaí, le blianta beaga. Is cosúil gur forbairt ó bhunainm ar nós *Eanach Mór* atá i gceist. I dtaca leis an chéad eilimint, féach *Fagher* faoi Keel West.

Granaghanmore

An Greanachán Mór

F715017

“the big place of gravel”

1. Grenaghanmore	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Greathnachán Mór ‘great sandy or gravelly place’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,ən ˈɡrənəxɑ:n	J	2003

Fuair an grúpa beag tithe seo ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn a ainm ón cheantar grin atá sa chuas farraige idir an baile fearainn seo agus Cashel. Féach plé ar an eilimint *greanachán* faoi *Gubagranaghan* i Cashel.

Gubaloughan

Gob an Locháin

F736014

“the point of the little lake”

1. Gubeeloughane	Bald 12	1830
2. Gubeeloughane	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Gob a’ Locháin ‘the beak of the little lake’	ALSO (JO’D)	1838

Tá an gob beag seo ar chósta thoir an bhaile fhearainn. Níor léiríodh lochán ar an léarscáil sé horlaí ar an áit seo riamh.

Gubardascanaveen

F743033

Gob Aird an Scainmhín

“the point of the promontory of the little shingly strand”

1. Gub Ardascaniveen	Bald 12	1830
2. Gubbard Scanniveen	ST (ALSO)	1838
3. Gubardnascannivee	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Gob Áird a' Scainmhín 'beak or point of the sandy hill'	ALSO (JO'D)	1838
5. ,gɔb nə 'skɑ́n̪ə́v̪ɑːn	J	2003

Ceann thoir thuaidh de leithinis bheag agus ceann thoir thuaidh an bhaile fhearainn leis. Is dóiche gur *aird* “point of land, promontory, peninsula” (*DUP* 149; cf. an mionainm *Ard* i *Gubnahardia* ar an Chorrán), nó an t-ainmfhocail *ard* “height, hillock” (*Ó Dónaill*; tá cnocán 14 méadar ar airde i lár an chinn tíre ag F743032) atá sa dara heilimint. Is forbairt ó *scaineamh* “shingly strand; shingle” (*Ó Dónaill*) í an eilimint dheireanach. Foirm ar nós *Gob na Scainmheán* a mhaireann sa chaint.

Gubbleannahooey

F733003

Gob Bhléan na hUaiche / Gob Fhada

“the point of the creek of the cove” / “long point”

1. Gubblenahouia	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Bléin na hUmhaidhe 'the beak or point of the creek of the cave'	ALSO (JO'D)	1838
3. gɔb 'ɑd̪ə	J	2003

Ar chósta thoir theas an bhaile fhearainn; féach *Bleannahooey* thuas. Tá an tuiséal tabharthach Ultach le sonrú reoite san fhoirm a úsáidtear inniu; féach sampla eile den ghné chanúna seo sna Nótaí Canúna.

Gubpollarone

F723035

Gob Pholl an Róin / Gob Tony

“the point of the hole of the seal” / “Tony’s point”

1. Pularone	Bald 12	1838
2. Gubpularoon	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Gob Puill a' Róin 'the point or beak of of the sea-hole'	ALSO (JO'D)	1838
4. ,gɔb 'hoːni	BL 240A.427	1969
5. ,gɔb 'toːni	J	2003

Sáile

Ceann thiar thuaidh an bhaile fhearainn. Is cosúil gur *Poll an Róin* a bhí ar an chuas farraige díreach ó dheas den ghob ag F726032. *Na Polláin* a thugtar ar an cheann tíre seo a bhfuil an gob mar ceann thiar thuaidh de (mionainm §1 thíos).

Knocknasalia	Cnoc Sháile	
F724026	“hill of Sáile”	
1. Larragin	Bald 12	1830
2. Crucknasaula	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Cnoc na Sáile ‘the hill of the brine’	ALSO (JO’D)	1838
4. ,krɔk 'hɑ:l jə	J	2003

Cnoc 97 méadar ar airde i dtuaisceart an bhaile fhearainn. Ní léirítear an t-ainm seo ar an léarscáil sé horlaí. *Leargain* “tract of rising ground; sloping expanse, slope, side” (Ó Dónaill; foirm 1).

Meennacloghfinny	Mín na Cloiche Finne	
F719025	“the smooth green field of the white stone”	
1. Meenacliffinna	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Mín na Cloich Finne ‘the misk or smooth green field of the white stone’	ALSO (JO’D)	1838

Díreach ó thuaidh de shráidbhaile Sháile, ar an chósta. A leathbhreac den ainm seo is ea Meennacloghfinny i bparóiste Bhuiríos Umhaill (Imleabhar 1). Dálta an ainm sin, is féidir gur thagair na heilimintí cáilithe do ghallán, i ndiaidh go bhfuil bríonna éagsúla le *cloch*, “rocky shore” (Ó Dónaill) ina measc. Tógadh Peadar Mac Giolla Bháin (faisnéiseoir J) sa bhaile fhearainn seo, ach níor mhothaigh sé trácht ar an ainm seo riamh.

Salia Bay	Sáile	
F7203	“(inlet of) salt water”	
1. Saula Bay	Bald 12	1830
2. Saula Bay	ST (ALSO)	1838
3. Saula Bay	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Sáile ‘the brine, the sea’	ALSO (JO’D)	1838

Cuas fada tanaí farraige, atá idir an baile fearainn seo agus Cashel, atá siar ó thuaidh uaidh.

Scrahsalia	Sraith Sháile / An Trá Bhán	
F734036	“(marine) scraw of Sáile” / “the white beach”	
1. Shrainasaula	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Scrath Sáile ‘the sward of the brine’	ALSO (JO’D)	1838

3. ,ən trɑ: 'wɑ:n

J

2003

Cladach dóibe nó gláir, clúdaithe ag an lán mara, amach ó chósta thuaidh an bhaile fhearainn, atá i gceist. *Sraith* “green sod, a scraw, a layer of lea surface, a sward; ... the ground” (*Dinneen*); féach fosta *sraith bhuí* “fucus, kelp weed” (*Ó Dónaill*). Cf. *sraith* chladaigh eile - *Scrahaphollaun* - faoi Sraheens.

1. **Na Polláin** F726034

,nə 'pɒlɑ:n J

“*The small pools*”. Féach faoi *Gubpollarone* thuas. *Pollán* “(small) pool; hollow place” (*Ó Dónaill*).

2. **Bun na Pollaide** F731006

,bɒN ə 'pɒlɛðə J

“*The bottom of the pool*”. Cuas fada tanaí taobh thiar de *Gubbleannahooey*. Cf. *Bunnapullida* faoi Mweewillin.

3. **Bóthar na Scraithe** F723012

,bo:hər nə 'skraɪxə J

“*The road of the scraw*”. Cabhsa a théann ó *Foheranamore* isteach go lár an phortaigh, in oirdheisceart an bhaile fhearainn.

4. **An Baile Thiar** F720021

,ən bɑl̪ə 'hiər J

“*The village, west*”. *Salia* atá breactha isteach mar ainm ar an sráidbhaile seo ar an léarscáil sé horlaí. “Tá an baile sin beagnach tréigthe anois” (J). Tá sé ar chósta thiar an bhaile fhearainn. Féach §9 thíos.

5. **Gleann** F728031

'ɡl̪aN J

“*Valley*”. Grúpa beag bídeach tithe agus garraithe in iarthuaisceart an bhaile fhearainn, áit ar rugadh an faisnéiseoir.

6. **Bóthar na gCartach** F723015

,bo:hər nə 'ɡartəx J

“*The road of the carts*”. Bóthar a théann ón phríomhbhóthar isteach go dtí *An Baile Thiar* (§4). Is leagan malartach ginideach iolra é *cartacha* de *cairt* “cart; motor car” (*Ó Dónaill*); is dóiche go léiríonn an logainm seo an seanchlaonadh sa chaint gan guta a fhuaimniú ag deireadh ainmfhocail sa ghinideach iolra.

7. **Bóthar Uí Cheallaigh** F7101

ˌbo:hər ə ˈx̪ˠaL̪i J

“Ó Ceallaigh’s road”. An príomhbhóthar go Bunacurry atá i gceist. “Caithfidh sé gur Ceallach a bhí mar thaoiseach ar an bhóthar sin” (J; is é sin, tógáil an bhóthair).

8. **Tornóg an Nipper** F713018

ˌtɔrno:g ə ˈnɪpər J

“*The Nipper’s kiln*”. Tornóg “kiln” (*Ó Dónaill*). Siar ó §6.

9. **An Baile Thall** F713017

ˌən baːl̪ə ˈhaL̪ J

“*The village beyond*”. Grúpa tithe ar an taobh theas de *Salia Bay*, in iarthar an bhaile fhearainn, agus trasna an deáin ó §5 thuas.

10. **Nead an Phréacháin** F724026

ˌn̪ˠad ə ˈf̪ˠr̪ˠe:x̪ˠa:n̪ˠ J

“*The nest of the crow*”. Ar *Knocknasalia*.

11. **An Oitir** F722035

ˌən ˈeʲt̪ˠər̪ˠ J

“*The oyster bed*”. “Nuair a bhí an trá mór, bhí muid in ann a dhul amach agus oisrí a bhailiú ansin” (J), siar ó *Gubpollarone*. Oitir “submerged sand-bank, shoal” (*Ó Dónaill*), “oyster bed” (Stockman 1974, 377 sv.).

12. **Oileán Rua** F741021

ˌiːl̪ˠa:n̪ˠ ˈruə J

“*Red island*”. Oileán beag bídeach siar ó dheas de *Carricknaronty*. Ní léirítear ar an léarscáil sé horlaí é.

13. **Bóthar Uí Mhuirí** F729021

ˌbo:hər ə ˈwɪrʲi J

“Ó Muirí’s *road*”. Bóthar portaigh i dtuaisceart an bhaile fhearainn. Is dóiche le Peadar Mac Giolla Bháin gurbh é Ó *Muirí* an cipín le linn thógáil an bhóthair seo.

14. **Bóthar Vincent** F728019

ˌbo:hər ˈvɪnsənt J

“*Vincent’s road*”. Bóthar portaigh ó dheas de §13.

15. **Ardán Fhianna Fáil** F719007

ˌardɑ:n ˈfiəNə ˈfɑ:l J

ˌardɑ:n iəNə ˈfɑ:l J

ˌardɑ:n ˈdɛv J

“Fianna’s Fáil’s *height*”. Cnoc i ndeisceart an bhaile fhearainn. Lastar tine ar bharr an chnoic seo nuair a bhaineann Fianna Fáil toghchán (J).

16. **Cladach** L736019

ˈklɑdɑx J

“*Stony shore*”. “Bhí ceithre bhaile ann: An Baile Thiar [§4], An Baile Thall [§9], Doire Abhla [*Derryoula*], agus Cladach” (J). Grúpa beag tithe ar chósta thoir an bhaile fhearainn is ea *Cladach*.

Slievemore

F614066

An Sliabh Mór

“the big mountain”

1. go dúnadh Sleibe-móir, fris a n-abar Maigh-shlíab	TBF ² (Glenmasan) 128	1510c
2. Sleibi-moir, go dunadh	TBF ² (Glenmasan) 130	1510c
3. sléibhe Móir, go dúnadh	TBF ² (RIA) 138	1650c
4. go dúnadh Sléibhe Móir, re rāiter Magh Sliabh	TBF ² (RIA) 138	1650c
5. Slemore akill	Connaught Map (NLI)	1610c
6. Slewmore	Curtis I 127	1641
7. Slewmore 1 Qr	BSD 105	1661
8. Slewmore of Achill	Hib. Del. Mayo	1672
9. Slievemore	Curtis II i 54	1688
10. Shevmore	Curtis II iii 55	1690
11. Shevmore	Curtis II iv 56	1694
12. Sleamore	Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
13. Slemore	Mackenzie xiv	1776
14. Sliebhmore	Stat. Survey Mayo	1802
15. Slievemore	O'Donnel RR 2	1805
16. Slemore	Arrowsmith	1811
17. Sleevemore	O'Donnel RR 3	1815
18. Sleevemore	Tithe App. §19	1828
19. Slieve More	Bald 12	1830
20. Slievemore	ST (ALSO)	1838
21. Slievemore (Village)	Áitiúil (ALSO)	1838
22. Sliabh Mór ‘great mountain’	ALSO (JO'D)	1838
23. Sliabh Mór, i	CSBÉ 25.160	1938c
24. Sliabh Mór, reilig	CSBÉ 25.204	1938c
25. Shliabh Mór, i mBaile	CSBÉ 26.274	1938c
26. ʃl̪ˠəu 'moːr, ə [i Sliabh Mór]	Stockman 169 §1070	1974
27. ʃl̪ˠiəv 'moːr	C	2003
28. , ʃl̪ˠə 'moːr	E, G	2003

“It contains 3,722a. 3r. 21p... There are three villages here; Slievemore, in the east of the townland, is the largest; the two others are Tonregee and [Dooagh] in the south of the townland, on the banks of the Tonregee River. It is all mountain bog and pasture, except about 300 cultivated acres... At Slievemore village is a well called Tobercolman, and beside it is Slievemore Graveyard” (ALSO). Tá sráidbhaile an tSléibhe Mhóir (F633073) bánaithe anois agus tugtar *The Deserted Village* air (faisnéiseoirí E, G). Tá an sliabh féin 671 méadar ar airde; tá an mullach taobh istigh de limistéar Doogort West, soir ón bhaile fearainn, ag F651087.

Tá fianaise d'úsáid an ailt san fhoirm *Cathair an tSléibhe Mhóir*, a thagraíonn do *Slievemore Caher*, “originally a group of square graves formed of large standing stones and surrounded with a circle of similar stones...”, agus a thaifead an Donnabhánach féin (LSO i §341). Níor úsáideadh an t-alt leis an bhunainm le tamall, is cosúil (féach go háirithe foirm 22). Ní hionann agus Salia thuas, atá ina bhaile fearainn Gaeltachta, cuirtear an t-alt leis an fhoirm mholta. Cuimhnítear fosta go bhfuil sé le sonrú i gcuid mionainmneacha i nGaeltacht Acla go n-úsáidtear an t-alt le logainm sa tuiseal tabharthach nó sa tuiseal ginideach, ach ní san ainmneach: (An) *Gabhlán* ['gaul̪an], ach *Abhainn an Ghabhláin* [auN' ə 'xaul̪a:n'] i Derreen, mar shampla. Féach tuilleadh faoi *Úsáid an Ailt* sna Nótaí Canúna.

Annagh Strand

An tEanach

F598078

“the marsh”

1. Annagh Strand	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Eanach ‘a marsh’	ALSO (JO'D)	1838
3. 'anəx	C, G	2003

Trá gharbh ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn, díreach ó thuaidh de *Lough Nakeeroge*. *Eanach* “marsh, swamp, fen; passage throug swamp; narrow path, pass” (Ó Dónaill).

Black Cove

An Uaich Dhubh

F609042

“the black cove”

1. Black Cove	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Umhaidh Dhubh ‘black cave’	ALSO (JO'D)	1838

Ar chósta theas an bhaile fhearainn, ó dheas de *Ooghgowan*. Glactar leis anseo gur de bhunús Gaeilge é an logainm seo; cf. *Rusheen Cove* i Keel West agus féach samplaí eile de (An) *Uaichidh Dhuibh* san innéacs.

Bunnafreva Lough East

F586082

Loch Bhun na Fréimhe Thoir

“the lake of the bottom of the root, west”

1. Bunnaghfreava L.	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Bun na Fréimhe ‘bottom of the root’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,bʊnəˈfrɛ:və ˈlɛ:k	G	2003

Tá an loch seo in iarthuaisceart an bhaile fhearainn, gar don teorainn le Keel West. Féach *Bunnafreva Lough West*, atá corradh agus míle go leith siar ó dheas den áit seo, faoi Keel West. Tá tuairimí éagsúla áitiúla ann faoi cheartainm na lochanna *Tinny Lough* agus *Bunnafreva Lough East* sa bhaile fearainn seo. Cloítear anseo le tuairim an fhaisnéiseora G.

Cornaclea Point

F605079

Corr na Cléithe

“the round hill of the hurdle”

1. Cornaclea Point	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Cor na Cléithe ‘the round hill of the hurdle’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,kərəˈkʲl̪eː	G	2003

Tá an gob beag seo ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn. I ndiaidh go bhfuil go leor féidearthachtaí sanais ann i dtaobh na chéad eiliminte, is cosúil gur thagair an logainm Gaeilge ó cheart do chnoc 269 méadar ó dheas den ghob ag F607075. Ní léir go díreach eilimint an cháilithe, áfach; thiocfadh dó gur *cliath* sa chiall “ceantar tógtha farraige” a bhí inti (cf. mionainm §4 faoi Achillbeg Island). I measc féidearthachtaí eile tá *cliath* “wattled, latticed frame; hurdle” agus *cleith* “wattle, upright rod, stake (in wattling); pole; cudgel; nau: yard” (Ó *Dónaill*). In ainm an bhaile fhearainn Carrownaclea i bparóiste Oileán Éadaí, b’í *cloch* a cháiligh an chéad eilimint, ach ní gá í sin a chur san áireamh anseo.

Dooagh, Dooagh Strand

F604048

(?)Dumha Acha

“the sandbank of the (?)field”

1. Dooagh	Bald 11	1830
2. Dhuagha	ST (ALSO)	1838
4. Duaugha	Áitiúil (ALSO)	1838
5. Duaugha Strand	Áitiúil (ALSO)	1838
6. Dooagh	J O’D (ALSO)	1838
7. Dooagha	J O’D (ALSO)	1838
8. Dooagh	J O’D (ceartú; ALSO)	1838
9. Dumhach ‘a sand-bank’	ALSO (JO’D)	1838

10. Dubh-Achadh ‘black field’ or

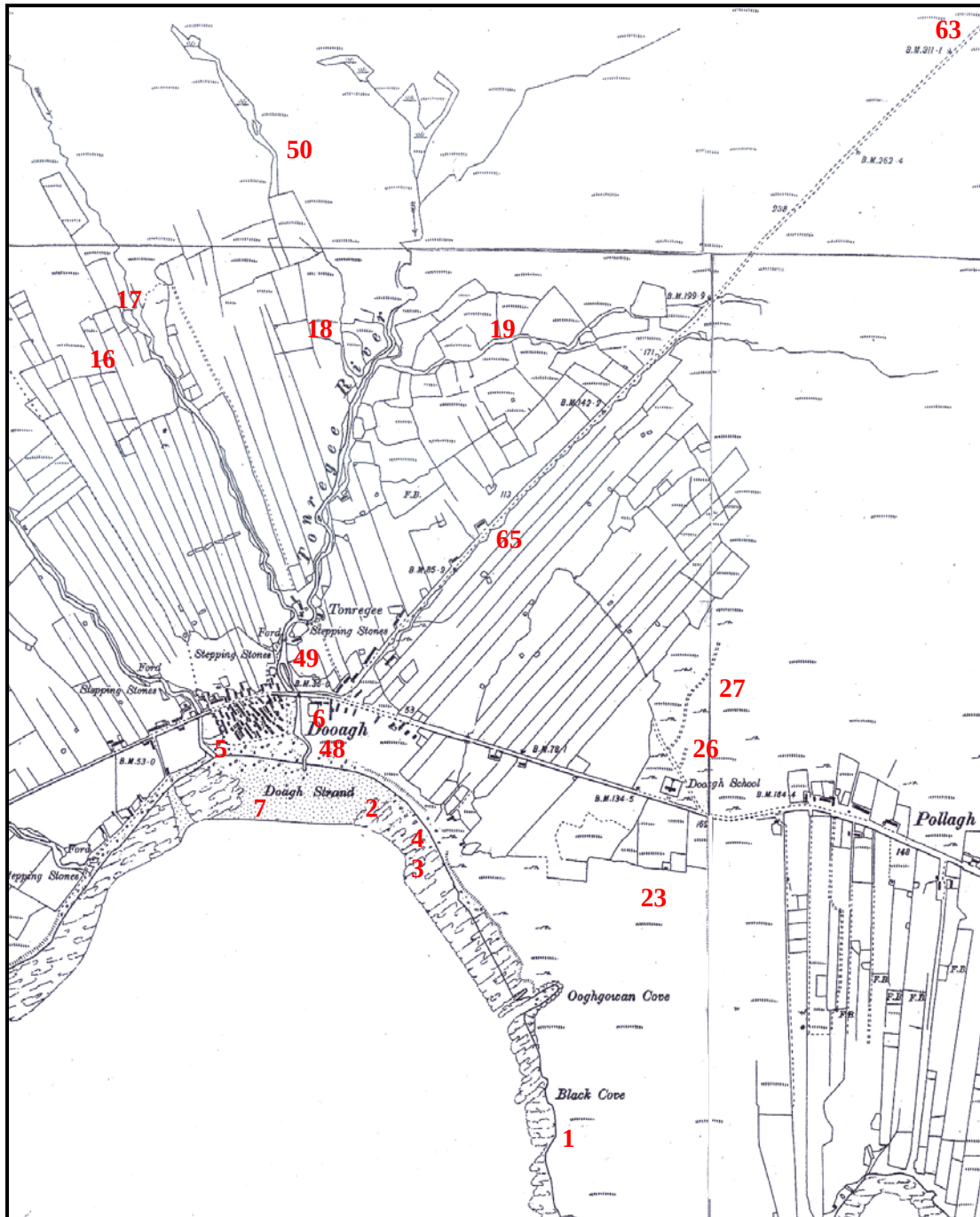
Dumh-Acha ‘sand-banks’	ALSO (JO'D)	1838
11. Dumha Acha	GÉ 97	1989
12. dũ 'waxə	Stockman 358	1974
13. ,du 'axə	C, G	2003
14. ,nu 'axə, ə	G	2003

Tá an sráidbhaile seo ar chósta theas an bhaile fhearainn agus tá sé tógtha ar bhrúach trá.

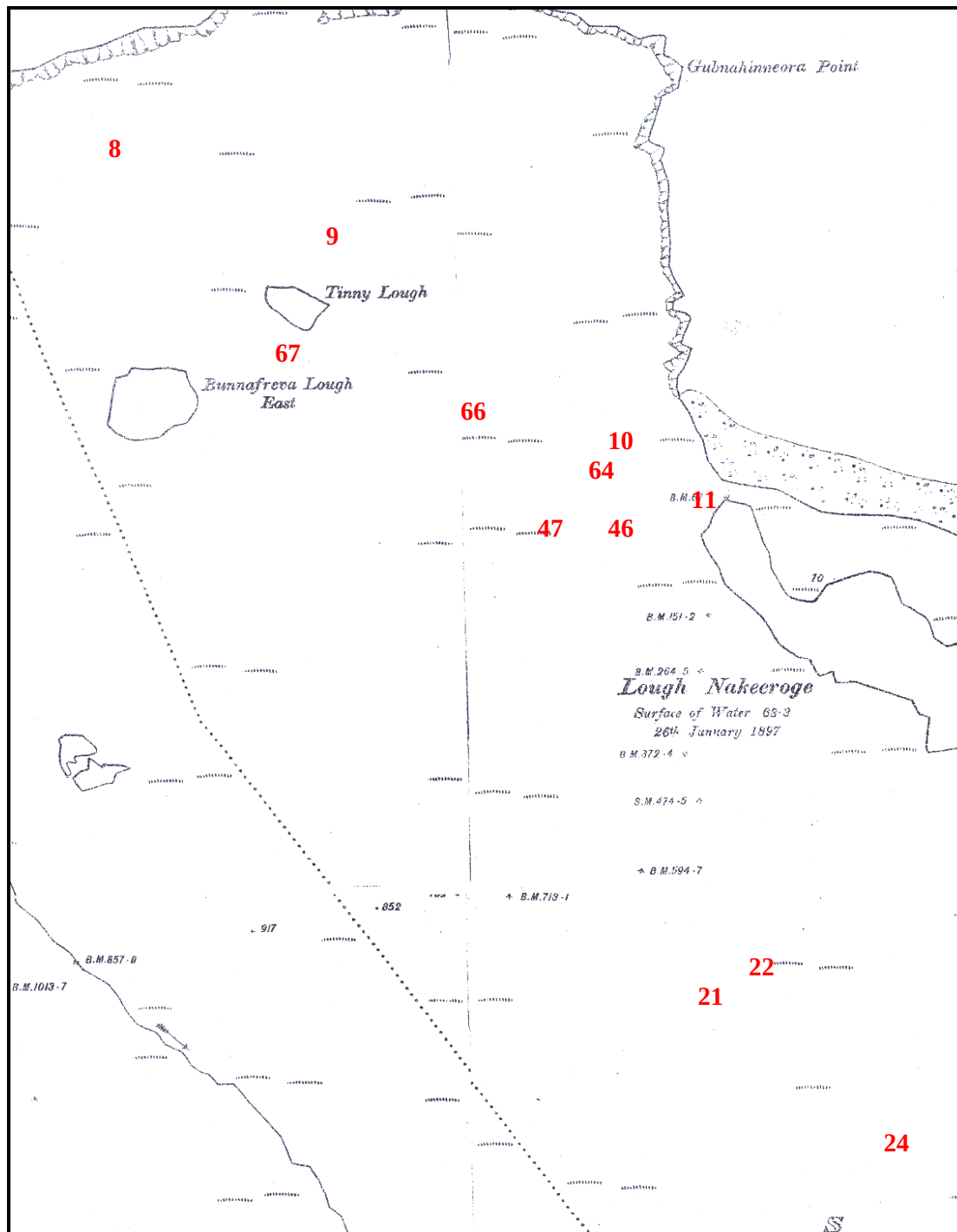
I dtaca leis an sanas a moladh i bhfoirm 10a, b'iontach linn, dá mba *achadh* “field” an phríomheilimint sa logainm seo, gan béim an ghutha a bheith ar an aidiacht réamhcháilithe *dubh*. Is beag rian den *-adh* (nó *-aidh*) atá le sonrú ar na foirmeacha stairiúla. Is mar [u] a fhuaimnítear an foirceann seo i nGaeilge Acla de ghnáth (Stockman 1974, 320-1 §1401), ach tá samplaí fánacha den fhuaimniú [ə] le fáil fosta: cf. chomh maith an t-ainm paróiste *Baile an Chalaídh* > *Ballinchalla* i mbarúntacht Chill Mheáin. Is féidir, mar sin, gur *dumha* cáilithe ag *achadh* is bun leis an ainm seo; is ‘réiteach fuaimnithe’ é an leagan oifigiúil a socraíodh i 1989.

Thug Stockman (*ibid.*, 350 §1598iii) faoi deara an claonadh sa Ghaeilge áitiúil béim an ghutha a chur ar an dara siolla sna focail seo a leanas: *arán*, *anáil*, *scoláire*, *galánta*, *dorú*, *bithiúnach*, *spiléad*, *eireog*, *bodóg*, *bogóg*. Cf. fuaimniú ainm an bhaile fhearainn *Glennumera* < *Gleann Iomaire* i mbarúntacht Mhuraisce (Imleabhar 2) mar [glənə'mirə], agus na samplaí áitiúla seo a leanas: *An Corrán* mar [ən 'krɑ:n] (ag brath ar an chainteoir); *Garraí na mBairéadach*, [,garinə'b' r' e: dɑx], mionainm §47 faoi *Dookinelly (Thulis)*; agus *An Mhiliúrach*, [,ðə m' i' l' o: rəx], mionainm i *Pollranny (Lynchaghan)*. Thiocfadh linn, mar sin, más ar éigean féin, *Dumh(a)cha* “(usually pl.) sandy ground, (sand-)links” (Ó Dónaill sv. *dumhach*) a mholadh mar bhunús do *Dooagh* agus fasach éigin don athrú béime a lorg i samplaí ar nós [ər 'gi' d' axt], *bhur gcuideacht*, i nGaeilge oirthear Mhaigh Eo (Dillon 1973, 361 sv. *cuideacht*).¹⁶ Féach fosta an plé ar *Dooaghty* [du' axt ri] i mbarúntacht Mhuraisce: *Dumhachtra(i)* nó *Dumha Eachtra(i)*?

¹⁶ Is é *dumhcha* an gnáthlitriú ar iolra an fhocail *dumhach*; tugann Ó Dónaill an litriú malartach *dumhacha* áfach agus b'fhearr é le béim a léiriú, dá mba cheart an sanas.

Suíomh logainmneacha i ndeisceart an tSléibhe Mhóir

Suíomh logainmneacha in iarthuaisceart an tSléibhe Mhóir

Farbreague

F626062

1. Farbreag

2. Fear Bréige 'a fantastic man; a pseudo man'

An Fear Bréige

"the false man"

Áitiúil (ALSO)

1838

ALSO (JO'D)

1838

3. ,f ar 'b r e: g ə

D

2003

“This is the name of a stone... on a little hill... looks like a man” (*ALSO*). Tá sé suite ar an teorainn le Keel East. Mullach 170 méadar ar airde atá i gceist. Deirtear go raibh gallán ar bharr an chnoic ach gur baineadh í agus gur úsáideadh í mar fhardoras i dteach, in aimsir Choimisiún na Talún (D). Níor breacadh an t-ainm seo isteach ar an léarscáil sé horlaí riamh. Cf. *An Buachaill Bréagach* “the false boy”, mionainm in Aontroim (*PNI* 7, 37), agus samplaí eile ag Joyce (ii 435).

Feagher Point

Fothair

F612080

“cliff-shelf”

1. Feughron Point

Áitiúil (*ALSO*)

1838

2. Fachair [sic] ‘shelving land, a shelf’

ALSO (JO'D)

1838

Tá an gob beag carraigeach seo ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn. Féach tuilleadh ar an eilimint seo *fothair* “... steep slope towards precipice” (*Ó Dónaill*) faoi *Foheraphuca* i Doogort West. I dtaca le hísliú an chéad ghuta, cf. *Fagher* i *Keel West*.

Gubalennaunmore

Gob Oileánáin Mór

F612033

“the point of the island, big”

1. Gubellinaan-more

Bald 11

1830

2. Gubellinaanmore

Áitiúil (*ALSO*)

1838

3. Gob an Leanáin Mhóir ‘Beak of the Lennan’

ALSO (JO'D)

1838

4. ,gəb ,eləɳ : n 'bɛg

G

2003

Tá an gob tíre seo in oirdheisceart an bhaile fhearainn, siar ó thuaidh de *Inishgalloon* i Keel East. Féach plé faoi *Gubalennaunbeg* i Keel East.

Gubnahinneora

Gob na hInneonach

F595087

“point of the (?)anvil”

1. Gubnahinnuing

Áitiúil (*ALSO*)

1838

2. Gob na hInneora ‘the beak or point of the smith’s anvil’

ALSO (JO'D)

1838

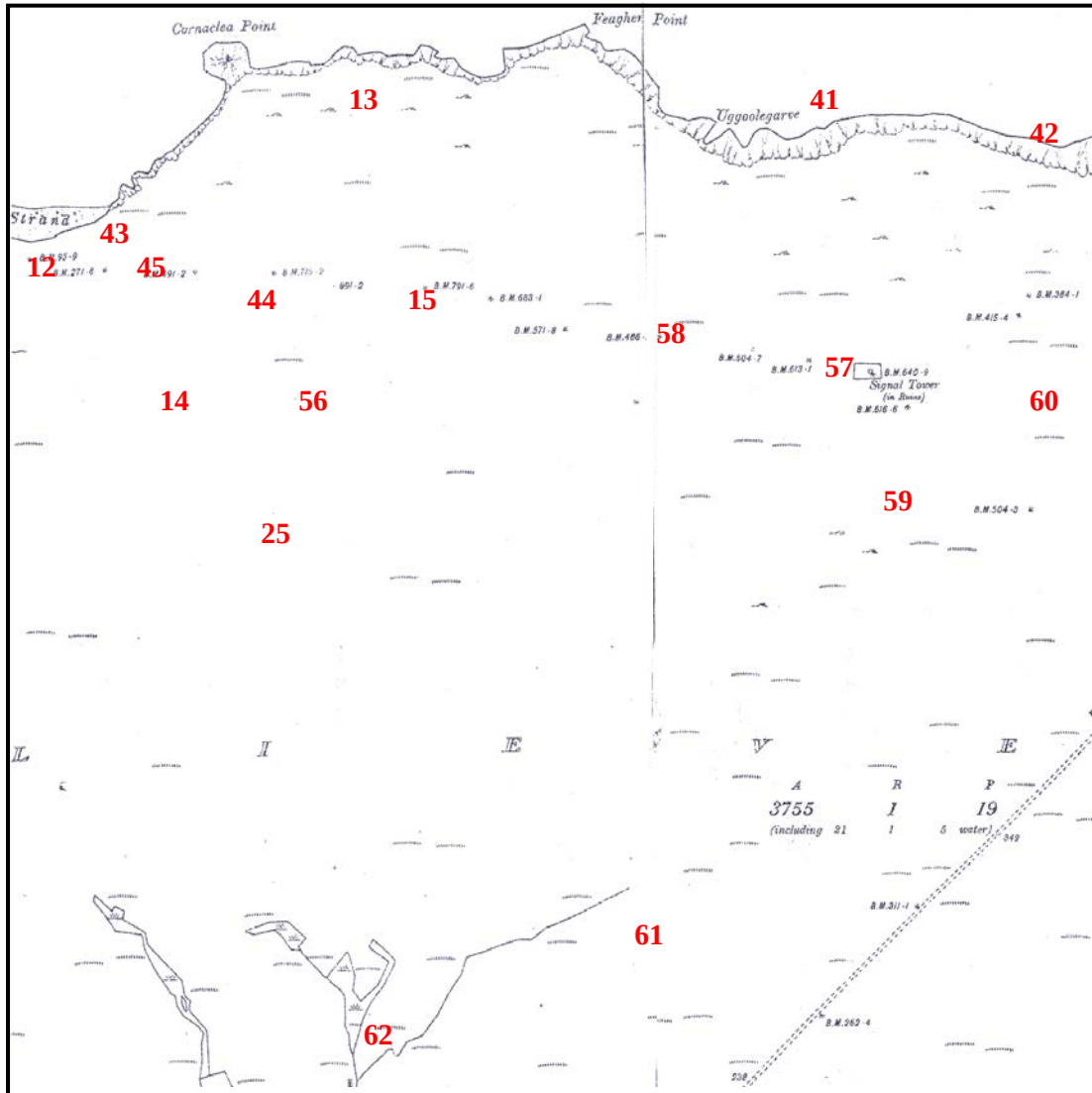
3. ,gəb nə 'hɪn i n ə x

G

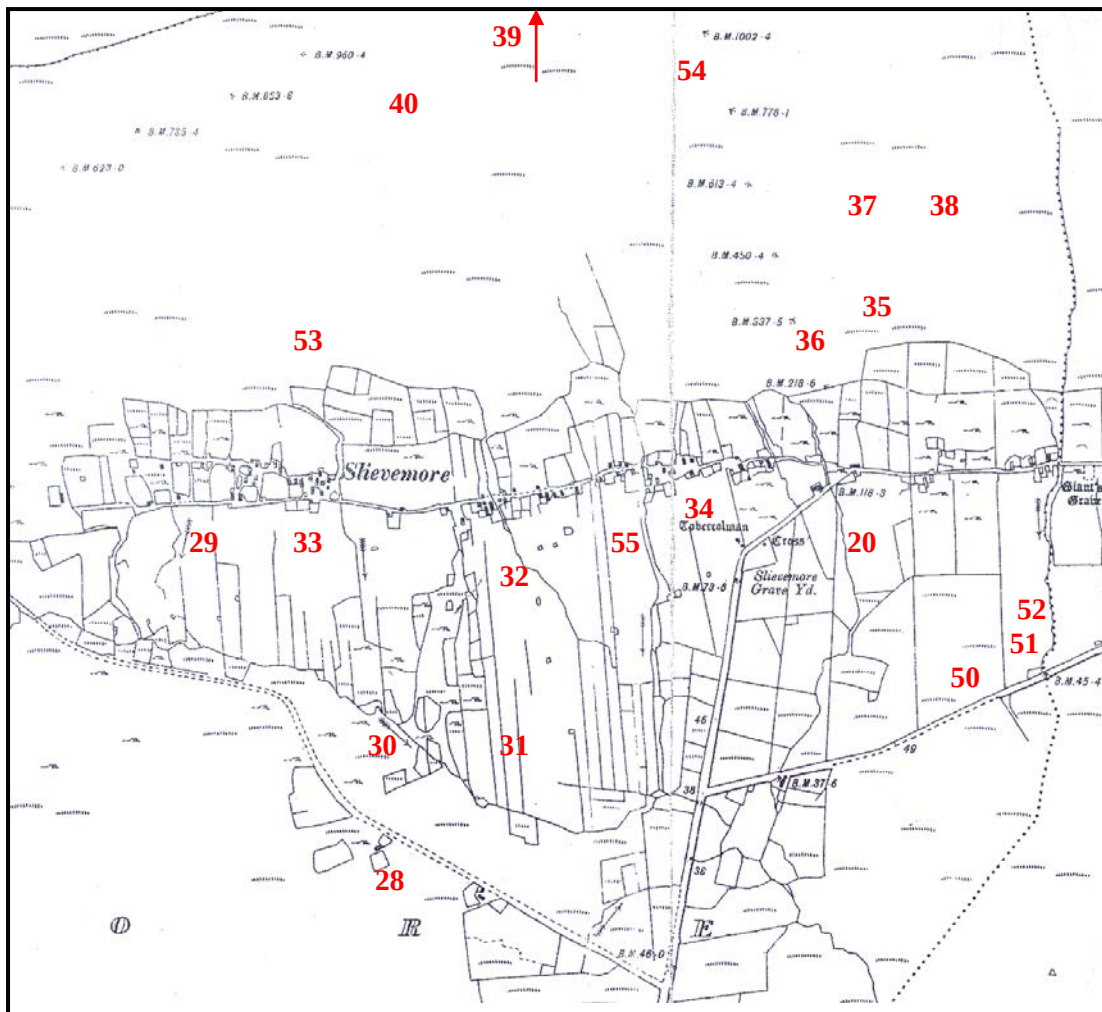
2003

“So called as being like the corr-chip of a smith’s anvil” (*ALSO*). Tá an gob seo ar chósta sléibhtiúil thiar thuaidh an bhaile fhearainn. Tá an eilimint *inneoin* “anvil; bluff; small landing creek” (*Ó Dónaill*) tugtha faoi deara i gcuid mionlogainmneacha Reachlainne (Toner 1994-5,

37). Sa chás seo, “tá sé díreach cosúil le hinneoin, an gob fhéin” (G). Is forbairt go leagan ginideach ar nós *inneoineach* (*inneonach* ag Ó Dónaill) a shamhlófá le foirm 3.

Suíomh logainmneacha i dtuaisceart an tSléibhe Mhóir

Suíomh logainmneacha thart ar shráidbhaile (tréigthe) an tSléibhe Mhóir

Lough Nakeeroge

F598077

Loch na (?)gCaoróg

“the lake of the moors”

1. Loughnakeerogue

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Loch na gCiaróg ‘the lake of the chaffers
or clocks’

ALSO (JO'D)

1838

Tá an loch seo gar do chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn. Féach a leathbhreac seo d'ainm - *Lough Nakeeroge* - faoi Keel West, atá suite siar ó thuaidh den loch seo, i dtaca leis an fhoirm mholta.

Ooghgowan

F6090443

Uaich an Ghabhann

“the cove of the smith”

1. Wahygowan

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Umhaidh Gabhann ‘the smith’s cave’

ALSO (JO'D)

1838

3. ,o:ʰə'ʰaun

G

2003

Oileán Acla

Tá an cuas beag seo ar chósta theas an bhaile fhearainn. Ní dóiche gur gá an sloinne Ó *Gabhann* a chur san áireamh; baineann sé sin le tuaisceart Oiriall, tríd agus tríd (MacLysaght 1985,133). *Uaichidh Ghabhann* (foirm 1)?

Ooghnabo

Uaichín na Bó

F624079

“the little cove of the cow”

1. Whanaboe	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Uaimh na Bó ‘the cave of the cow’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,oxín̩ ə 'boː	G	2003

Cuas beag ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn, gar don teorainn le Doogort West. Tá *Ooghnabo* eile i Keel West. Féach mionainm §29 faoi Keel West i dtaca le foirm 3.

Pollagh

An Pollach

F615038

“the place of holes”

1. Pullagh	Bald 11	1830
2. Pullagh	ST (ALSO)	1838
3. Pullagh	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Pollach ‘full of holes’	ALSO (JO’D)	1838
5. Pollach	CSBÉ 26.259	1938c
6. ən 'pɔLəx	Stockman 358	1974
7. pɔLəx	G	2003

Tugtar an t-ainm seo ar an chladach atá ar chósta theas an bhaile fhearainn, gar don teorainn le Keel East, agus ar an cheantar máguaird. *Poll* “hole” móide an iarmhír chuasaigh/áitreabhach *-ach* atá san ainm. Tá an logainm Pollagh in Uíbh Fhailí bunaithe ar fhoirm fhirinsneach chomh maith (*L. Log.* x, 32).

Slievemore Graveyard

Cill Cholmáin

F641072

“Colmán’s graveyard”

1. Slievemore Graveyard	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Kilcolman	ALSO	1838
2. Cill Cholmáin ‘the church of St. Colman’	ALSO (JO’D)	1838

Suite gar don sráidbhaile tréigthe. “In the townland of Sliabh Mór there is a killeen or small graveyard which contained a Church dedicated to a Saint Colman. In the northeast part of it stands a mutilated cross...” (*LSO* i §344). “Colmán is the fourteenth most popular male name

An Sliabh Mór

in early Ireland and there are, according to an early text, some 234 saints of the name” (Ó Corráin & Maguire 1981, 55). Féach fosta *Tobercolman* thíos.

Signal Tower

F617074

1. Signal Tower	Bald 11	1830
2. Signal Tower	ST (ALSO)	1838
3. Achill Tower	Áitiúil (ALSO)	1838

I dtuaisceart an bhaile fhearainn, ar bharr cnoic 194 méadar ar airde.

Tinny Lough

F588083

Loch an tSionnaigh / Loch Bhun an Bhuacáin

“the lake of the fox” / “the lake of the bottom of the summit”

1. Tinny Lough	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch na Tinneadh ‘fire-lough’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,lɔxə 'tʲiNi	D	2003
4. ,bɔn uəkɑ:n 'le:k	G	2003

Tá an loch beag seo in iarthuaisceart an bhaile fhearainn. Féach mionainm §9 thíos i dtaca le foirm 4.

Tobercolman

F641073

Tobar Cholmáin

“Colmán’s well”

1. Tobbercollamon	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Tobar Cholmáin ‘St. Colman’s well’	ALSO (JO’D)	1838
3. Tobar Colmáin	CSBÉ 25.161	1938c

“Northwest of the killeen, and at the other side of the road, is the holy well... at which stations are still performed. It is now enclosed and run dry...” (*LSO* i §344). Leantar den Donnabhánach sa litriú san fhoirm mholta.

Tonregee

F609054

Tóin re Gaoith

“(?)backside to the wind”

1. Thonregee (Village)	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Tóin re Gaoith ‘bottom to the wind’	ALSO (JO’D)	1838

Grúpa tithe a bhí ann, in aimsir an Donnabhánaigh, i ndeisceart an bhaile fhearainn, soir ó thuaidh de *Dooagh*. Is cosúil go bhfuil an t-ainm tite i léig. Cf. Tonregee East ar an Chorrán.

Tonreggie River	(?)Abha Theangaí	
F607060	“river of the tongue of land”	
1. 'tʰɑŋi	G	2003
2. ,auə 'tʰɑŋi	G	2003

Reáchtálann an sruthán seo thart leis an seansráidbhaile thuas agus baineann an fharraige amach i *Dooagh*. Is féidir gur thóg an sruthán an t-ainm ó dhroim talaimh taobh leis (*Teangaidh*, ginideach malartach *teangaí*, nó *teangaigh* < *teangach*, ginideach *teangaí*?).

Uggoole	Ogúl	
F623078	“(?)hollow”	
1. Uggoole	Bald 12	1830
2. Ug Umhaill, Uggul ‘a low hollow’	ALSO (JO'D)	1838
3. ɑgu:l	Ó Máille 82	1953
4. 'ɔɡul	G	2003

Cuan farraige ar ascaill chósta in oirthuaisceart an bhaile fhearainn. Ag amharc i dtreo an chósta duit ón fharraige, feicfidh tú aill chrochta ar thrí thaobh agus log idir dhá chnoc ag a bharr (F625075).

Mhol an Donnabhánach bunús san fhocal *acomhal* “joining, juncture; junction” (Ó Dónaill) do Uggool, baile fearainn in iardheisceart bharúntacht Mhuraisce. Ina alt “Na hÁitainmneacha *Uggool*, *Uggoon*”, leanann Ó Máille den tuairim seo (1953, 84). Tugann sé 13 sampla den eilimint seo i logainmneacha; baineann na samplaí le Contaetha Mhaigh Eo, na Gaillimhe agus an Chláir. Níor mhiste tuairim na beirte a threisiú as a lua go ndéantar [u] nó [u:] de *-omh-* go minic i nGaeilge Chonnacht (cf. Ó Murchú 1998, 5 §2.9; Stockman 1974, 406 sv. *comh-*). “I bhfurmhór na n-áiteacha atá luaite... tá ceangal talún, nó nasc talún, le feiceáil go soiléir” (Ó Máille ibid.). “Mám” a shamhail sé mar chiall sa chás áirithe seo agus i gcás *Uggoolegarve* chomh maith. Focal malartach ar “mám” nó ciall ghaoilta ach difriúil? Tá i gcoitean ag samplaí Acla agus Uggool in iardheisceart an chontae nach bhfuil de bhealach isteach chucu, mar chúláin, ach ón mhám agus ón fharraige. Ní thagraíonn samplaí Acla, ná Uggool ach oiread ar feadh m’eolais, do na máma féin, áfach, ach de na loig shuntasacha ó thuaidh nó taobh thiar díobh. Ina dhiaidh sin, is beag an fhorbairt ó “log idir cnoic a cheanglaíonn dhá phíosá talaimh” go “log (go ginearálta)”.

I dtaca leis an eilimint a mhol an Donnabhánach i bhfoirm 2 thuas, cf. *uige* “bottom of a river” (*Dinneen*), *uig* “a nook” i nGaeilge na hAlban (Dieckhoff 1992) agus an mionainm *An Úig* ar Oileán Reachlainne ar thug Mac Giolla Easpaig “bay or inlet” mar mhíniú air (*Place-*

names of Rathlin 74 §10). Léiríonn samplaí den eilimint *ogúl* i gConnachta go mbíonn béim an ghutha ar an chéad siolla, áfach (Ó Máille, *ibid*).

Uggoolegarve	Ogúl Garbh	
F615078	“rough (?)hollow”	
1. Uggoolgorriv	CM (ALSO)	1838
2. ‘rough low hollow’	ALSO (JO’D)	1838
3. ɔɡu:l ‘goru:	Ó Máille 82	1953
4. ,ɔɡul ‘garu	G	2003

Siar an cósta ó *Uggoole*. Dálta an ainm thuas, tá log idir dhá chnoc ó dheas d’aill cuartha chrochta chósta, ag F614073.

1. **Uaichín (?)Chalóg** F609040

,o:xín ‘həlo:g G

“*Little cove of the little landing-places*”. Cuas farraige ó dheas de *Black Cove*. Ní bheimis ag dréim le séimhiú ar chéad chonsan an dara heilimint, de ghnáth. Is féidir go bhfuil an logainm táite sa tabharthach Ultach; cf. mionainm §17 faoi Achillbeg Island. Is féidir, ina dhiaidh sin, gur glacadh le *uaichín* mar eilimint bhaininscneach tríd analach le *uaich*. Iolra de *calóg* “caladh beag” (cf. *Dinneen* sv.) atá molta; thiocfadh linn, b’fhéidir, meath ó fhoirm ghinideach iolra de *saileog* “willow (shrub)” (Ó Dónaill) a léamh ar an fhuaimnniú.

2. **Leic Dhuibh** F?606047

,lɛk ‘xɔf G

“*Black flat stone*”. Carraig ag ceann thoir *Dooagh Strand*.

3. **An Scoith** F606046

,an ‘skaix G

,ðə skaix G

“*The reef*”. Carraigeacha soir an cósta ó *Dooagh Strand*. Claonfhoirm de *scoth* “point, tip; projection, ridge (of rock); reef” (Ó Dónaill).

4. **Bruach Dubh** F607046

,bru:x ‘dɔf G

“*Black brink*”. An cósta soir ó §3 thuas.

5. **Íochtar an Bhaile** F603048

,i:xtər ə 'wəl'ə G

“*The lower part of the village*”. An taobh thiar sin de shráidbhaile *Dooagh* atá buailte leis an trá atá i gceist.

6. **Gaineamh** F606047

,gən' u G

“(Place of) sand”. Grúpa beag tithe, agus cuid de shráidbhaile *Dooagh*, soir ó §5 thuas.

7. **Cloch Bhríde Bhailis** F603047

,klɔx 'v'ri:d' 'wələʃ [sic] G

“Bríd Bhailis’s stone”. “Bhí sí bacach, agus d’fhagadh muintir an bhaile an charraig seo aici le haghaidh sleabhcáin agus faochógaí...”. Tá an charraig seo ar *Dooagh Strand*. Buille faoi thuairim atá sa tríú heilimint san fhoirm mholta: an sloinne *Bhailis* ó *Wallace*, “the name of a Scottish clan, also occasionally a synonym of Walsh” (MacLysaght 1985, 295). Is féidir, áfach, gur díshamhlú ó [n] go [l], san ainm *Mánas*, atá san eilimint dheireanach.

8. **Cúl na mBréagóirí** F585085

,kɔl nə m'ré:ge'ri G

“*The (hill-)back of the liars*”. In iarthuaisceart an bhaile fhearainn gar don teorainn le Keel West, siar ó thuaidh de *Tinny Lough*. Níor mhiste *cúil* “corner, recess, nook” a chur san áireamh fosta, ach is coitianta í sin i measc ainmneacha bhailte fearainn (cf. *PNI* 7, 132 sv. Coolaveely). Leagan malartach de *bréagadóir* “liar, deceiver; cajoler, wheedler” is ea *bréagóir* (Ó Dónaill).

9. **Bun an Bhuacáin** F588086

bɔn 'uəkɑ:n' G

“*The bottom of the peak*”. Ó thuaidh de *Tinny Lough*. Tá an eilimint seo *buacán* “mullach” le sonrú i gcuid mionainmneacha áitiúla; féach mar shampla *Buckaunglass* i Derreennawinshin i bparóiste Chill Ghaobhair (Imleabhar 2).

10. **Abhainn na hUchtaí** F593080

,auN' ə 'hɔxti G

An Sliabh Mór

“*River of the hill-breast*”. Sruthán beag a bhaineann an fharraige amach ar chósta thiar *Annagh Strand*. Ní léirítear an sruthán seo ar an léarscáil sé horlaí. Is dóiche gur leagan baininsneach de *uchtach* “breast of a hill, upward slope, rise” (Ó Dónaill) atá san eilimint cháilithe. Tá sruthán eile den ainm céanna ar an Choim i Keel West (mionainm §65).

11. **Béal na Bearnáí** F595079

,bʲe:l nə 'bʲarni G

“*The mouth of the gap*”. Idir ceann thiar thuaidh *Lough Nakeeroge* agus *Annagh Strand*. Maireann an fhoirm thabharthach *bearnaidh* mar ainmneach i gcuid logainmneacha áitiúla (cf. §52 agus §64 faoi Achillbeg Island agus §56 faoi Keel West) agus is dóiche gur ginideach den leagan sin atá san ainm seo, agus ní ainmfhocail ar nós *bearnach*.

12. **An Scotch House** F601077

,an skotʃ 'haus G

Bothóg a bhí ag *Hector* (féach *Mweelaun* faoi Keel West), gar do cheann thoir *Lough Nakeeroge*.

13. **Fiachosán** F608078

'fʲe:əxɔsɑ:n G

“*Wild path*”. Ar shleasa crochta thuaidh cnoic 269 méadar ar airde (féach §15), soir an cósta ó *Cornaclea Point*. An réimír *fia* “wild” ag cáiliú *cosán* “path” (Ó Dónaill), is cosúil.

14. **Creigín Chionn Fostaidh** F602072

,kʲrʲeɡʲin kʲɔN 'fasti G

“*The little rock of the (?)stern plank*”. Cnoc 234 méadar ar airde soir ó dheas de *Lough Nakeeroge*.

Is buille faoi thuairim atá san fhoirm mholta bunaithe ar an nath cainte *ceann costaidh* “chief provider, support” (Ó Dónaill sv. *costadh*). Is leagan den dara heilimint den nath seo é *fosta* “a prop or buttress; the stern plank of a boat; a tusk or prominent tooth” (*Dinneen*; is féidir gur fhobair an [f] as [x]). Thiocfadh dó gur marc farraige a bhí i gceist, ar nós *Banc an tSimléir*, mionainnm §93 faoi Achillbeg Island. I measc na bhféidearthachtaí eile, áfach, tá *fostúch*, gin. *fostúigh* “an employee, a hireling, a hired man; loosely, a grown lad, a fellow...” (*Dinneen*; an dtagródh *cionn fostúigh* de chruth an chnoic?); forbairtí ó *foscadh* “shade, shadow... shadowy form; shelter” (cf. an claochló san fhocal *fast*, *fasc* “a jail” ag *Dinneen*); agus

ginideach an fhocail *fastú* “act of fastening, securing...” (*Dinneen* sv. *fastódh*). Féach fosta *pastae de chloigeann* “large head” (*Ó Dónaill* sv. *pastae*).

15. **Creigín Conchúir** F607075

,kʲrʲɛɡʲinʲ 'krɔ̃hurʲ G

“Conchúr’s rock”. Cnoc cruinn 269 méadar ar airde soir ó thuaidh de §14.

16. **Poill Dhoimhne** F601055

,pɔ̃lʲ [sic] 'ɑːvʲnʲə G

“Deep holes”. I ndiaidh go bhfuil sé seo gar do chraobhshruthán de chuid an *Tonreege River*, ní dóiche gur forbairt ó ghinideach an fhocail *abhainn* a cháilíonn an chéad eilimint: cf. mionainm §73 i Keel West.

17. **Poll na Scadán** F602056

,pɔ̃l nə 'skɔ̃dɑːn G

“The hole of the herring”. Soir ó thuaidh de §16; tá sé seo leathmhíle ar shiúl ón fharraige.

18. **Feadán an Phoill Ghoirm** F606057

,fʲidɑːn ə fɔ̃lʲ 'ɡʲirʲəmʲ [sic] G

“The stream of the blue-black hole”. Craobhshruthán beag aniar de chuid an *Toneregee River* atá ann. “Níl ann ach an portach agus tá sé dubh!” (G). *Gorm* “blue, blue-black” (*DUP* 153).

19. **Feadán Bán** F610057

,fʲidɑːn 'boːn [sic] G

“White stream”. Craobhshruthán anoir de chuid an *Tonreege River*. Tá cuimhne ag faisnéiseoirí G agus H ar dhuine áitiúil a dtugtaí [toːni 'boːn] air agus síltear gurb í an aidiacht *bán* atá i gceist sa dá chás. I gcás ainm an fhir, shílfeá gur chomhshamhlú ba chúis leis an ardú guta; in ainm an fheadáin, shílfeá gur díshamhlú ba chúis leis. Féach fosta áfach *bóna* “an enclosure, a pound for cattle, etc” (*Dinneen*).

20. **Súmaire** F642072

'suːmijə G

“Swallow-hole”. “Ar do bhealach go dtí an reilig... tá sruthán ag dul isteach [sa talamh] ansin...” (G). *Súmaire* “large fissure in rock” (Stockman 1974, 383 sv. *sughmaire*), “swallow-hole;

An Sliabh Mór

slough, quagmire” (Ó Dónaill). Tugtar an t-ainm seo ar an talamh thart air chomh maith. Féach *Lough Acormore* i Keel West i dtaca le guthaíocht san -r- carballaithe.

21. **Béal an Mháma** F594074

ˌbʲe:l ə ˈwɑ:m G

“*The mouth of the mountain pass*”. Béal theas de log idir dhá mhullach ó dheas de *Lough Nakeeroge*. Féach *Mám an Eanaigh* thíos (§46).

22. **Log Bhéal an Mháma / Log Ghabhal an Mháma** F594076

ˌlɔɡ ˈvʲe:l ə ˈwɑ:m G

ˌlɔɡ aul ə ˈwɑ:m D

“*The hollow of Béal an Mháma*” / “*the hollow of the fork of the mountain pass*”. Log sléibhe ó thuaidh de §21 thuas. Is cosúil go dtagraíonn an dá ainm don áit chéanna, sa lá atá inniu ann, cibé ar bith.

23. **Gruaigín Mór** F612045

ˌgruəɡ inʲ ˈmo:r G

“*Big (fairy) eminence*”. Tá an gruaigín seo (cf. *Gruaigín Glas*, mionainm §86 faoi Keel West) “ar an teorainn idir Dumha Acha agus Pollach, in aice le teach na scoile” (G).

24. **Caislín** F595067

ˈkaʃlʲ inʲ G

“*Streamlet*”. Ceantar, ag barr srutháin, soir ó dheas de §21-2 thuas, áit a bhfuil seanbhothóga. *Caislín* “streamlet” (Ó Dónaill), foirm dhíspeagtha de *caise*. Cf. *Caise Bhán*, mionainm §15 faoi Dookinelly (Calvy).

25. **Guala Fhrank** F604068

ˌgo:lə ˈrank G

“*Frank's (mountain-)shoulder*”. Éadan theas na gcnoc luaite faoi §14-5 thuas atá i gceist. Níl san fhoirm mholta ach buille faoi thuairim bunaithe ar *guala* “a mountain shoulder or bluff” (*Dinneen*). I measc na bhféidearthachtaí eile tá *gabhlach* “a stall or pen, as for cattle” (*Dinneen*) agus an fhoirm iolra agus tabharthach malartach uatha *gabhla* den fhocal *gabhal* “fork” (Ó Dónaill; féach bríonna eile faoi *Inishgowla* in Inse Mó, in Imleabhar 2). Thaifead

Oileán Acla

Stockman an focal *gabhal* mar [gəuəl] (1974, 372 sv.) in Uachtar Acla; thaifead sé an t-ainm *Frank* san ainmneach mar [ˈfraŋk] (*ibid.* 167 §1067).

26. **The Creagáns** F615051

,ðə ˈkʲr̥əɡɑːnz G

“*The rocky eminences*”, > *Na Creagáin*. Ceantar carraigeach soir ó thuaidh de bhunscoil Dhumha Acha.

27. **Mullach na gCreagán** F615052

,mʊləx ə ˈɡʲr̥əɡɑːn G

,mʊləx nə ˈɡarəɡɑːn D

“*The summit of the rocky eminences*”. Píosa ó thuaidh de §26 thuas.

28. **Feadán** F635066

ˈfʲidɑːn D

“*Stream*”. Grúpa beag tithe in oirthuaisceart an bhaile fhearainn, gar do shruthán.

29. **Tuar** F630072

ˈtuːr D

“(?)*Cattle-field*”. Páirceanna ar fhána, ó dheas de cheann thiar an bhaile tréigthe. *Tuar*: “cattle-field; sheep-run; pasture, lea; bleaching green” (*Ó Dónaill*).

30. **Tóin na hAbhna** F632070

,toːn [sic] ə ˈhɑunə D

“*The (?)bottomland of the river*”. Tugtar an t-ainm seo ar an cheantar atá ar dhá bhruach na habhann a reáchtálann aniar aduaidh, ó dheas den bhaile tréigthe.

31. **Creagán Carrach** F636070

,kʲr̥əɡɑːn ˈkarəx D

“*Rough rocky eminence*”. Tá an talamh garbh seo ó dheas de §32 thíos.

32. **Tuar Riabhach** F636072

,toːr ˈeːwəx D

An Sliabh Mór

“*Grey cattle-field*”. Tugtar an t-ainm seo ar an cheantar atá ó dheas den sráidbhaile tréigthe, soir ó §30 thuas.

33. **Tobar an Gharraí** F636073

,tɔbər ə 'ɣari D

“*The well of the field*”. Tá an tobar seo o thuaidh de §32.

34. **Iomaire Bán** F640073

,ɔmiə 'bo:n [sic] D

“*White ridge*”. Páirc bheag siar ó thuaidh de *Tobercolman*. I dtaca le fuaimniú an fhocail *iomaire* “ridge”, cf. leaganacha fuaimnithe de *Lough Acorrymore* faoi Keel West. I dtaca le fuaimniú na heiliminte cáilithe, cf. an mionainm *Feadán Bán*, §19 thuas.

35. **Creagrachaí** F637075

'k r̥agr̥əxi D

“*Rocky eminences*”. Mulláin mhóra de chlocha scaoilte ag bun an tSléibhe Mhóir. Leagan malartach iolra de *creag*, is dóiche, seachas iolra de leagan áitreabhach ar nós *creagrach*, atá i gceist.

36. **Cloch an Ime** F637074

,klɔx ən 'im̩ə D

“*The rock of the butter*”. Tá an charraig seo ó thuaidh den bhaile tréigthe, ó dheas de §33 thuas.

37. **Mala Ghoirm** F638075

,malə ɣɔr̥əm̩ D

“*Blue-black incline*”. Tá sí seo soir ó thuaidh de §36. Tá an aidiacht táite sa tuiseal tabharthach.

38. **Mala Rua** F639075

,malə 'ruə D

“*Red incline*”. Soir ó §35.

39. **Creig na mBan** F636084

,k r̥eg̥ nə 'm̩an D

Oileán Acla

“*The rocky eminence of the women*”. Tagraíonn an t-ainm anois do ghualainn thiar an tSléibhe Mhóir; tá sí ar theorainn thuaidh an bhaile fhearainn le Doogort West (D).

40. **Cloch Fhionn / The Star** F634080

,klɔx 'jɛN D

,klɔx 'iN D

ðə 'star D

“*White rock*”. Carraig shofheicthe ar shleasa theas na gualainne sléibhe thuasluaite (§39).

41. **Ogúl Mín** F620078

ɔgu:l 'm i:n Ó Máille 1953, 82

,ɔgu:l 'm i:n G

“*Smooth (?)hollow*”. Log beag sa chósta, idir *Ugoole* agus *Ugoolegarve*. Féach plé ar an eilimint neamhchoitianta seo *ogúl* faoi *Ugoole* thuas. *Mín* “smooth; having even, level surface” (Ó Dónaill).

42. **Uaichín Nead an Iolair** F623078

'o:x i:n ad an 'ɔlɐr G

“*Little cove of the eagle’s nest*”. Cuas beag sa chósta idir §41 agus *Ugoole*.

43. **Colbha Breac** F589086

,kɔlə 'b r ak G

“*Speckled ledge*”. Tá sé seo soir an cósta ó Bhun an Bhuacáin (§9). Thairfead Stockman an focal *colbha* “(outer) edge, side; ledge” (Ó Dónaill), “a cliff on Valentia Island with a natural slip along its face” (Dinneen) mar [kɔlu] (1974, 321 §1402). *Caladh?*

44. **Poll Eallaigh** F606076

,pɔL 'aLi G

“*Hole of cattle*”. Suite siar ó thuaidh de Chreigín Conchúir (§15).

45. **Droinníneach** F589085

'dr iN i n ax G

“*Place of little humps*”. Tá an ceantar cnapánach seo ó dheas de §43. *Dronn* “hump” (Ó Dónaill), “a ridge” (*Dinneen*) móide an iarmhír dhíspeagtha -ín, móide an iarmhír chnuasaigh agus/nó áitreabhach -ach.

46. **Mám an Eanaigh** F593079

,mɑ:m ən 'ani G, D

“(Mountain) pass of An tEanach (marsh)”. Tá an mám féin ó dheas de *Annagh Strand* agus *Lough Nakeeroge*, ag F596074; féach fosta *Béal an Mháma* thuas (§21). De réir faisnéiseora amháin (D), tagraíonn an logainm seo do cheantar siar ón loch, sa lá atá inniu ann.

47. **Log an Bhaile Bhuaile** F593078

,lɔg ə wɑlʲə 'wulʲə G

“*The hollow of the village of the (?)summer pasturage*”. Tá na seanbhothógaí buachailleachta ar an áit seo go fóill, siar ó *Lough Nakeeroge* (G). Féach plé ar an eilimint *buaile* faoi Bolinglanna.

48. **Abhainn an (?)Eilbhín** F604049

,elʲvən 'river G

“*The river of the little flock*”. Tugtar an t-ainm seo ar chúrsa íochtarach an *Tonreege River*, nó an chuid sin den abhainn sin ó shráidbhaile *Dooagh* go dtí an fharraige, ar scor ar bith. Tugann Ó Dónaill agus Dinneen *eilbhín* mar leagan díspeagtha de *ealbha* “flock, herd” agus is é atá molta anseo mar bhuille faoi thuairim.

49. **Loch na Súil** F694050

,lɔx nə 'su:l G

“*The lake of the ‘eyes’*”. Díreach ó thuaidh den droichead a théann anonn an abhainn thuasluaite (§48), i *Dooagh* - an droichead is mó sa sráidbhaile - leathnaíonn an abhainn ina lochán. De réir an fhaisnéiseora, tagraíonn an t-ainm don dá stua atá faoin droichead. *Súil* “eye; something resembling or suggesting an eye” (Ó Dónaill).

50. **Ceis Mháire Ní Ghiallacháin** F?695059

,kɛʃ wɑ:iə ní ʲiəLəxɑ:n G

“Máire Ní Ghiallacháin’s causeway”. Déantar *Gielty* den sloinne seo Ó *Giallacháin* go háitiúil. Is féidir gur leagan é *Gielty* de shloinne eile ar fad, áfach: Ó *Caoilte*. “Kielty and Keelty [are] more usual [forms] in Connacht” (MacLysaght 1985, 251 sv. *Quilty*). Tá sé ó thuaidh de

Oileán Acla

shráidbhaile *Dooagh*, ach tá an faisnéiseoir rud beag in amhras faoin suíomh. *Ceis* “wattled causeway” (*Ó Dónaill*).

51. **Gort an Choill** F647072

,gort ə 'xɔ́L̪ D

“*The field of the hazel*”. Tá an garraí seo soir ó dheas de reilig an tSléibhe Mhoir.

52. **Abhainn Ghort an Choill** F648072

auN̪̪̪ ,gort ə 'xɔ́L̪ D

“*The river of Gort an Choill*”. Tá an sruthán seo soir ó §51; réachtálann sé aduaidh ar shleasa theas an tSléibhe Mhoir, ar an teorann idir Slievemore agus an chuid thuaidh de Keel East.

53. **Bruíon** F628075

'bri:ən D

“*Fairy dwelling*”. Tá an mullán seo siar ó thuaidh de bhaile tréigthe an tSléibhe Mhoir. “It’s a noted fairy place” (D).

54. **Glac Riabhach** F636080

,glak 'rɛwəx D

“*Grey ravine*”. Tá an ghlac seo soir ón Chloch Fhionn (§40).

55. **Cúl an (?)tSaic** F639073

,ku:l ə 'tɪk̪̪̪ D

“*The back of the (?)sedge*”. Thairfead Oifigeach Logainmneacha leis an tSuirbhéireacht Ordanáis, Cionaoth Bale, an t-ainm srutháin ['sɪk̪̪̪ i:n̪̪̪] i mbaile fearainn Aghany i bparóiste Chill Ghaobhair in iardheisceart an chontae, i 1968 (*BL* C505.1.63). Sa chás atá idir chamáin anseo, tagraíonn an t-ainm d’áit atá siar ó *Tobercolman* agus a réachtálann sruthán aduaidh tríd. Féach fosta an mionainm *Loughaunfiddaunbuntack* i Srahmore ar an Chorrán, áfach; glactar leis go háitiúil sa chás sin gurb í an eilimint *sac* atá i gceist, agus go dtagraíonn sí do chíb.

56. **Teach Faoi Thalamh** F605073

,t̪ax fwi 'hɔlə D

“*House underground*”. Tagraíonn sé seo d’uaimh atá suite idir Creigín Chionn Fostaidh agus Creigín Conchúir (§§14-15 thuas).

57. **Cnoc Carrach** F617073

,krɔk 'kɑ:rɬax D

“*Rocky hill*”. Tá túr ar bharr an chnoic seo; tá sé 194 méadar ar airde agus suite soir ó chnoc 269 méadar ar airde darb ainm Creigín Conchúir (§15). Tá cnoc den ainm céanna i Maumnaman.

58. **Béal Idir Dhá Chnoc** F613073

,bé:l 'íðər ə 'xrɔk D

“*Mouth between two hills*”. Mám idir Creigín Conchúir (§15) agus Cnoc Carrach (§58) atá i gceist.

59. **Mullach an Chnoic** F617069

,mɔLəx ə 'xrík D

“*The summit of the hill*”. Tagraíonn an t-ainm seo do chnoc 178 méadar ar airde atá ó dheas de Chnoc Carrach §57; tá bunainm an chnoic caillte, is cosúil.

60. **Creig Bhán** F622073

,k'ɾ'ɛg 'wɑ:n D

“*White rock*”. Tá sé seo ar shleasa thoir Chnoc Carrach (§57); tá cairéal grianchloiche anseo.

61. **Crompán Bó Phádraig** F615063

,krɔmpɑ:n bo: 'fɑ:rɛg D

“(?)*High river bank of Pádraig's cow*”. Ceantar de thalamh garbh idir craobhshruthán den *Tonreege River* agus an bóthar ó *Dooagh* go seanbhaile an tSléibhe Mhóir. Tá cialla éagsúla le *crompán*, agus is féidir gur thagair an t-ainm seo ó cheart don sruthán féin. Cf. *Crompaun* faoi Keel East, agus Crompán Mór, mionainm §27 faoin bhaile fearainn céanna.

62. **Garrantaí Fraoigh** F611063

,garənti 'fri: D

“*Fields of heather*”. Tá na cuibhrinn gharbha seo i ngabhal idir dhá shruthán, siar ó Chrompán Bó Phádraig (§61).

63. **Leath Bealaigh** F619064

ˌla ˈbali D

“*Half-way*”. Tagraíonn an t-ainm seo d’áit ar an bhóthar ó *Dooagh* go baile tréigthe an tSléibhe Mhóir atá leath bealaigh idir an dá shráidhaile.

64. **Meall Mór** F593079

ˌmʲaL ˈmoːr D

“*Big lump*”. Tá an cnocán seo siar ó thuaidh de *Lough Nakeeoge*, idir Abhainn na hUchtaí (10) agus Log an Bhaile Bhuaile (§47).

65. **Seanfheadán na Móna** F608053

ˌʃanˌiːd̪ːn ə ˈwoːnə [sic] D

“*The old stream of the moor*”. Craobhshruthán anoir aduaidh den *Tonreege River* atá anseo. Tá sé comhthreomhar leis an bhóthar ó *Dooagh* go baile tréigthe an tSléibhe Mhóir agus suite ar ghruaimhín thoir an bhóthair seo. *Móin* “turf; bogland, moor” (Ó Dónaill).

66. **Loch Mhullach an Bhaile** F592081

ˌlɔx mɔLəx ə ˈwʲal̪ə D

“*The lake of the summit of the village*”. Ní léirítear an lochán seo ar an léarscáil sé horlaí; tá sé idir *Lough Nakeeroge* agus *Tinny Lough*. Is féidir gurb é an baile buachailleachta a dtagraítear dó faoi mhionainm §47 thuas atá i gceist san ainm seo.

67. **Garraí Tom Farry** F587082

ˌgari tɔm ˈfɑːri G

“*Tom Farry’s field*”. Idir *Tinny Lough* agus *Bunnafreva Lough East*. Bhí cónaí ar an fhear seo i mbothán san áit seo tuairim is 150 bliain ó shin (G); tá na ballóga agus sconsa thart ar an gharraí le feiceáil go fóill. “Woulfe [another surname scholar, gives the Irish form] gives Ó *Farraigh* for this north Connacht name, saying that it is distinct from *Fairy* [< Ó *Fearaigh*], of which however, it is normally a synonym” (MacLysaght 1985, 104, sv. *Farry*). *Parraidh* < *Parra* < *Pádraig* (cf. Ó Corráin & Maguire 1981, 152)?

Sraheens

L7199

Na Sraithíní

“the little straths”

1. Shraheens	Tithe App. §19	1828
2. Sraheens	Bald 12	1830
3. Sraheens	ST (ALSO)	1838
4. Sraithínidhe ‘small holms or straths’	ALSO (JO'D)	1838
5. Sraithíní, Na	IROL 39 §237	2004
6. nə 'šřahi:ní:	Stockman 358	1974
7. nə 'šraiḫíní	C	2003
8. nə 'sraḫíní	E	2003
9. ,bálə nə 'šraḫín	O	2003
10. 'šraḫíní	O	2003

“It contains 2,207a. 1r. 19p... It is all mountain grazing, except for a few reclaimed portions next to the Sound. Nearly central is a hill called Knocknasraheen” (ALSO). Tá sráidbhaile *Sraheens* ar bhóthar an chósta in oirdheisceart an bhaile fhearainn (ag L718985).

Tá an eilimint *sra(i)th* “river valley, low-lying land along river, strath” (Ó Dónaill) coitianta go háitiúil; féach go leor samplaí sna hinnéacsanna. Foirm dhíspeagtha iolra di atá i gceist san ainm seo; is dóiche gur bhain an t-ainm ó cheart le gleann an *Sraheens River*. Féach thíos, fosta, an mionainm gaolta *Sraheens Lough* nó *Loch na Sraithíní*, [,lɔx nə 'sraiḫíní], atá ar theorainn thuaidh an bhaile fhearainn le Salia.

Achill Bridge Mapa SO

Droichead Mhíchíl Mhic Dhaibhéid

L738998

Suite idir ceann thoir Sraheens agus ceann thiar Pollranny (Lynchaghan), atá ar an Chorrán.

Dorrery Mountain

Cnoc na Dararaí

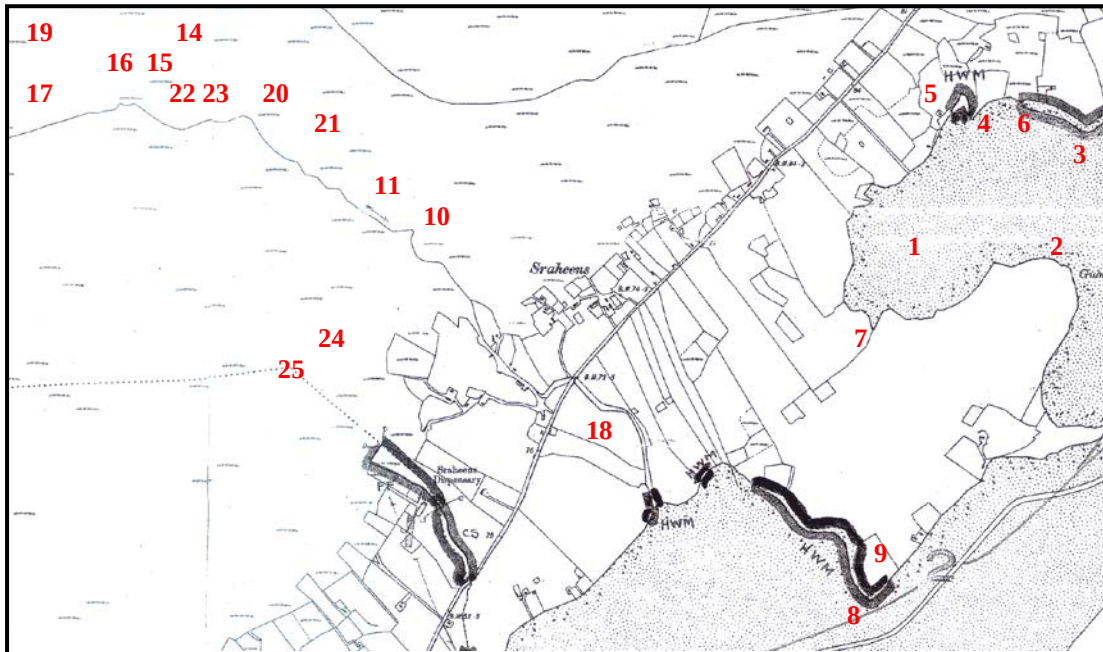
L713996

“the hill of the place of oaks”

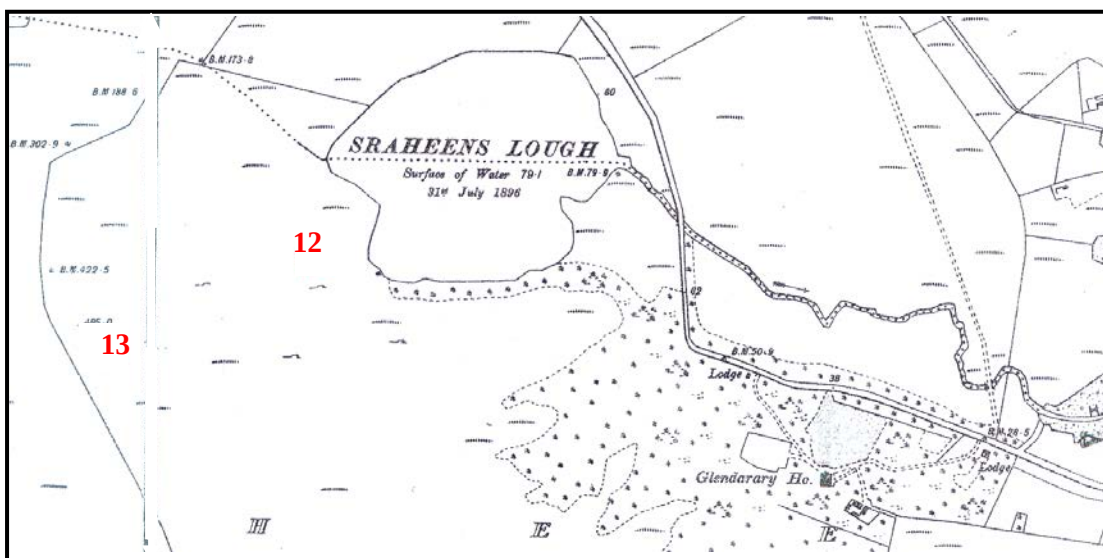
1. Knock-na-Darrary	Bald 12	1830
2. Dorary Mountain	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Dairbhre ‘oak-bearing’	ALSO (JO'D)	1838

Oileán Acla

Talamh ard ó dheas de *Sraheens Lough*, gar don teorainn thuaidh, agus é thart ar 130 méadar ar airde. Ní léirítear é ar an léarscáil sé horlaí. Tá *dair* móide an dá iarmhír *-ar* agus *-ach* (*dairearach* > *dararach*) molta mar bhunús do *Darraragh* i mbarúntacht Iorrais, seachas *dairbhre* “coll: oaks; oak-grove” (Ó Dónaill), mar atá molta ag Joyce (i 505) i gcás *Dorrery* i Liatroim agus *Darrery* i nGaillimh.

Suíomh logainmneacha i ndeisceart na Sraithíní

Suíomh logainmneacha i dtuaisceart na Sraithíní

Dorrery Point

An Dararaigh

L737998

“the oak-grove”

1. Dorary Point	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Dorrery	ALSO (JO'D)	1838
3. Dairbhre ‘oak-bearing’	ALSO (JO'D)	1838

Ceann thoir an bhaile fhearainn, agus ceann thiar *Achill Bridge*, agus í suite soir ó *Dorrery Mountain*.

Glendarary House [sic] Mapa SO

Gleann na Dararáí

L722996

“the valley of the oak-wood”

I dtuaisceart an bhaile fhearainn, ó dheas de ghleann an tsrutháin a reáchtálann aniar as *Sraheens Lough* chun na farraige. Ní luaitear an t-ainm seo san Ainmleabhar agus níor léiríodh é ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí ach oiread; is féidir gur cumraíocht dhéanach atá ann. Is coill bhuaircíneach atá thart ar an teach sa lá atá inniu ann.

Gubnafarsda

Gob na Feirste

L732982

“the point of the tidal ford”

1. Gubnafarsda	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob na Fearsda ‘beak or point of the ferry’	ALSO (JO'D)	1838
3. gɔb nə 'fɑ́ɹʃd̪ə	C	2003

Tá an gob tíre seo soir ó shráidbhaile na Sraithíní, ó dheas de *Gob Phatsy* (mionainm §2 thíos). Tá sé léirithe san áit chontráilte ar an léarscáil sé horlaí (ag F731986). *Fearsaid* “sand-bank ford” (*DUP* 152), “ridge of sand in tidal waters, tidal ford” (*Ó Dónaill*) anonn go *Béal Feirste* nó *Belfarsad* ar an Chorrán, atá díreach soir uaidh seo, atá i gceist.

Gubnahamoda

Gob na hAmaide

L736994

“the point of the fool”

1. Gubnahamada	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob na hAmaide ‘beak or point of the fool’	ALSO (JO'D)	1838

Tá an gob beag tíre seo ó dheas de *Dorrery Point*. “Ní bhíonn meas ar amaid agus ní bhíonn amaid ina chomhnaidhe, a fool is never respected and a fool is never at rest” (Stockman 1974, 71 §670). *Amaid* “witch, hag; foolish woman; simpleton, idiot” (*Ó Dónaill*).

Knocknasraheen

Cnoc na Sraithín

L719992

“the hill of Na Sraithíní”

1. Crucknasraheens	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Cnoc na Sraithín ‘the hill of the little strath or holm’	ALSO (JO'D)	1838

Leagan ginideach iolra atá molta san eilimint dheireanach. Ní léirítear an t-ainm seo ar an léarscáil sé horlaí ach is cosúil gur cnoc 120 méadar díreach ó thuaidh den sráidbhaile atá i gceist.

Scrahagranaghan

Sraith an Ghreanacháin

L723975

“the (marine) scraw of *Greanachán*”

1. Shraigranaghan	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Scrath an Ghreathnacháin ‘the grassy sward of the gravelly land’	ALSO (JO'D)	1838
3. skrahə 'ʁranəxɑ:n'	C	2003
4. ,skrɑi 'ʁranəxɑ:n'	H	2003

Cladach nó port dóibe a bhíonn clúdaithe ag an lán mara, suite amach ó chósta thoir theas an bhaile fhearainn, agus díreach soir ó *Granaghan*, i Derreen. I dtaca leis an chéad eilimint, féach *Scrahaphollaun* thíos agus *Scrabsalia* faoi Salia thuas.

Scrahaphollaun

Sraith an Pholláin

L733987

“the (marine) scraw of the ?(small) pool”

1. Shrainafullaun	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Scrath a' Pholláin ‘the green sward of the little hole’	ALSO (JO'D)	1838

“Scrah is [normally] a sward or soft green spot in the mountain...” (ALSO), ach cladach dóibe agus deán ann, clúdaithe ag lán mara, atá i gceist anseo, áit a bhfásadh miliúrach, b'fhéidir (cf. *Millearagh* faoi Pollranny (Lynchaghan) ar an Chorrán). Is féidir gur tugadh *An Pollán* “(small) pool; hollow place” (Ó *Dónaill*) ó cheart ar an chuas farraige díreach siar uaithi seo (féach §1 thíos) nó ar an chlúid seo de (féach §4 thíos). Rud eile de, léirítear lochán sáile sa ghlár sa chuas seo ar an léarscáil sa tsraith *Discovery* (§30; L726986) gidh nach léirítear é ar an léarscáil sé horlaí.

Sraheens Lough

Loch na Sraithíní

F715002

“the lake of Na Sraithíní”

Na Sraithíní

1. Sragheen Lough	Bald 12	1830
2. Sraheens Lough	Áitiúil (ALSO)	1838
3. ,lɔx nə 'sraixíní	J	2003

Tá an loch seo ar theorainn thuaidh an bhaile fhearainn le Salia, gar don phríomhbhealach.

Sraheens River (Discovery Map)	An Abhainn / Abhainn na Sraithíní	
L7199	"the river"	
1. ,ən 'auwəN	O	2003

Reáchtálann an abhainn seo aniar ó shleasa thoir *Knockmore* i Dooega nó go mbaineann sí an abhainn amach gar do theorainn theas an bhaile fhearainn le Derreen.

1. Clúid Dhónaill L726986

,klu: 'dɔnəl O

"Dónall's corner". Ascaill nó cuas mór farraige idir §2 agus §3 thíos. Féach samplaí eile den eilimint *clúid* san Innéacs Eilimintí.

2. Gob Phatsy L731986

,gɔb 'fatsi BL 239A.478 1969

,gɔb 'fatsi O

"Patsy's point". Gob thoir thuaidh de leithinis íseal ar chósta thoir an bhaile fhearainn atá ann. Léirítear an t-ainm *Gubnafarsda* (féach thuas) go contráilte ag an suíomh seo ar an léarscáil sé horlaí.

3. Gob Neddy L732989

,gɔb 'nɛdi O

"Neddy's point". Tá an gob beag tíre seo díreach ó thuaidh de §2 thuas.

4. An Pollán L727988

,ən 'pɔlɔ:n O

"The small pool". "Áit a mbíodh na báid ceangailte fada ó shin" (O), ag bun cabhsa, siar an cósta ó §3. Féach fosta *Scrahaphollaun* thuas.

5. Fód Tom L726989

fɔ:d 'tɔm O

“*Tom’s spot of ground*”. Tugtar é seo ar thalamh an chósta atá taobh le §4 thuas. *Fód* “strip of ground; spot of ground, place” (Ó Dónaill sv. *fód*3,5).

6. **Carraig na Róntaí** L728988

,karə́g̊ nə 'ro:nti O

“*The rock of the seals*”. Tá an charraig seo díreach soir an cósta ó §4 thuas. Forbairt ón ghnáthghinideach *rónta*.

7. **An Currach** L726984

ən 'kirex O

“*The wet bog*”. Ó dheas de chósta theas Chlúid Dhónaill (§1 thuas). *Currach* “wet bog, marsh” (Ó Dónaill sv. *corrach*).

8. **Barr an Ghoib** L726978

,bar ə 'x̥oḃ̪ O

“*The top of the point*”. Gob theas na leithinse luaite faoi §2 thuas. Tá sé siar ó dheas de *Gubnafarsda*.

9. **Garraí na Máilleach** L726979

,gari nə 'ma:l̪əx O

“*The field of the O’Malleys*”. Tá an pháirc seo ó thuaidh de §8 thuas.

10. **Log an Chonnaidh Mór** L716987

,l̪oɡ ə x̥oNi 'mo:r O

“*The hollow of the fire-wood, big*”. Tá an dá log seo siar ón sráidbhaile i ngleann an *Sraheens River*. *Connadh* “fire-wood, fuel” (Ó Dónaill).

11. **Log an Chonnaidh Beag** L715987

,l̪oɡ ə x̥oNi 'b̪oɡ̊ O

“*The hollow of the fire-wood, small*”. Siar ó §10 thuas.

12. **Ailt an Locha** F713000

,aí̯t ə 'l̪ox O

“*The cliff of the lake*”. “Tá loch taobh thíos de” (O). Tá sé seo siar ó *Sraheens Lough*.

13. **Barr Ailt an Locha** L710000

,bɑ:r ,ɑl̪t ə 'lɔx O

“*The top of the cliff of the lake*”. Siar arís ó §12 agus suas an mhala uaithi.

14. **Béal an Ardaigh** L709995

,bé:l ən 'ɑ:rdi O

“*The mouth of the place of the height*”. Béal theas máma. Téann an mám ó ghleann an *Sraheens River* go log *Sraheens Lough*. Moltar *ardach* “áit a bhfuil an t-ard” (*ard* móide iarmhír áiteabhach) don eilimint dheireanach, seachas *ardach* < *ardachadh* “high field” (cf., mar shampla, *Ardagh* in Aontroim: *PNI* 7, 230).

15. **Poll na gCapall** L705991

,pɔL nə 'gɑpəl BL 243A.443

,pɔL nə 'gɑpəl O

“*The hole of the horses*”. In uachtar ghleann an *Sraheens River* ar a bhruach thuaidh.

16. **Carraig Bhreac** L704992

,kɑrəɡ 'v̪r̪ak O

“*Speckled rock*”. Siar ó thuaidh de §15 thuas.

17. **Ardán Bán na nGabhar** L703990

,ardɑ:n bɑ:nə 'ɣaur O

“*The white height of the goats*”. Cnocán 104 méadar ar airde siar ó §15 thuas.

18. **Bun na hAbhna** L718983

,bɔn ə hɑunə O

“*The bottom of the river*”. An ceantar ó dheas den shráidbhaile. Baineann an *Sraheens River* an fharraige amach gar do.

19. **Carraig Mhór na Ruánaí** L705993

,kɑrəɡ ʷo:r nə 'ro:ni O

“*The big rock of the red place*”. Tá an charraig seo in uachtar ghleann an *Sraheens River* soir ó thuaidh de §17 thuas. Substainteach den aidiacht *ruánach* “reddish, ruddy” (Ó Dónaill) atá san fhoirm mholta. Níor mhiste iolra de leagan giorraithe den shloinne Ó *Ruanú* a chur san

áireamh, áfach (*Na Ruanaigh* mar thréaniolra? Féach sampla den sloinne seo sa mhionainm *Runu's Monument* i Derryloughan More i bparóiste Bhuiríos Umhaill in Imleabhar 1).

20. **Casadh Ardaigh** L709993

,kasu 'ɑ:rdi O

“*Turn of Ardach*”. An ceantar ó dheas de Bhéal an Ardaigh (§14 thuas). Thagair an logainm ó cheart do chamóg sa chabhsa atá ar bhruach thuaidh na habhna. Rinneadh an cabhsa níos díri ar na mallaibh agus ní hann den chasadh níos mó (O).

21. **Bóthar Uí Cheallaigh** L714987

,bo:hər ə 'x̥aLi O

,bo:hər ə 'haLi O

“Ó Ceallaigh’s road”. An cabhsa a théann siar ón bhealach mór isteach i ngleann an *Sraheens River*.

22. **Log na bhFaochan** L707994

,lɔg nə 'vi:xən O

“*The hollow of the periwinkles*”. Níl sé seo ar an chósta; siar ó §23 thíos atá sé ag bun na gcnoc. Ginideach iolra de *faocha* “periwinkle” (Ó Dónaill) atá san fhoirm mholta; ba é an leagan *faochóg* a thaifead Stockman (1974, 318 §1385; [fI:xo:g]). Athraithe ó ghinideach iolra an fhocail *fraochán* “bilberry, whortleberry” (Ó Dónaill)?

23. **Log na gClochrachán** L708994

,lɔg nə 'klɔhrəhɑ:n O

“*The hollow of the clochracháns (a type of small bird)*”. Ó dheas de §14 thuas. Thaifead Stockman (1974, 365 sv.) an focal seo san iolra mar [klɔxəɾɑ:n̥], “kind of bird”. “Éinín. Déanann sé nead faoi na clocha. Ní raibh ceol ann ach bhí scrioch deas géar aige” (O). Leagan de *clochrán* “white-ear; *oenanthe oenanthe*” (APA 58 §921)?

24. **Sí Mhór** L715983

ʃi 'wo:r O

“*Big fairy mound*”. Cnocán beag gar do theorainn theas an bhaile fhearainn, ar bhruach theas an *Sraheens River*.

Na Sraithíní

25. **Sí Bheag** L714982

Í i 'v̌og O

“*Little fairy mound*”. Siar ó dheas de §24 thuas.

Tonatanvally

Tóin an tSeanbhaile

F707080

“the lower end of the old townland”

1. Tonatanvally	Reg. Deeds Lib. 356, 46 §238088	1783
2. Tontanvally	Sligo RR 1818	1818
3. Tonetanvalla... Tonetanwalla	Tithe App. §19	1828
4. Toneatanvalla	Bald 12	1830
5. Tonvally & Tonlagee	Browne’s RR 1833	1833
6. Tonvally & Tonlagee	Sligo RR IV/4	1834
7. Thonathanwalla	ST (ALSO)	1838
8. Tóin a’ tSean-Bhaile ‘bottom of the old town’	ALSO (JO’D)	1838
9. Tóin an tSean Bhaile	CSBÉ 86.238	1938c
10. Tóin an tSeanbhaile	IROL 39 §248	2004
11. 'to:nə'tʃanwālə	Stockman 173 §1080	1974
12. ,to:n ə 'tʃanwāl i	C	2003
13. ðə 'va:l i	C, E, K	2003

“It contains 2,068a. 1r. 14p... Not more than 20 acres of this townland are so far reclaimed” (ALSO).

Ní léir ar thagair *An Seanbhaile* do roinn atá tite i léig, mar shampla do bhaile talaimh a chlúdaigh é seo agus tailte eile máguaird ar nós Dooniver, nó ar thagair sé do lonnaíocht tithe, ó cheart, i measc féidearthachtaí eile. Is í *tóin* “bottom, backside” (DUP 156), “lower end. *tóin an bhaile*, the lower end of the (town)land” (Ó Dónaill), an bhuneilimint: féach tuilleadh faoi Tonregee East ar an Chorrán.

Tá an leagan fuaimnithe Béarla (13) bunaithe ar an chuid dheireanach den litriú oifigiúil Béarla, athmhínithe mar *The Valley*.

Altderg

An tAllt Dearg

F711106

“the red cliff”

1. Aultdarig	Bald 12	1830
2. Aultderig	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Alt Dearg ‘red cliff’	ALSO (JO’D)	1838
4. ,alt 'd̪aɾəɡ	K	2003

Tóin an tSeanbhaile

Ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn, gar do *Ridge Point*. Is é an míniú “cliff” is feiliúnaí go háitiúil ar *allt*, de ghnáth, i ndiaidh nach talamh ard atá sa chósta áirithe seo.

Barnynagappul Strand

F695090

Bearna na gCapall / *The Silver Strand*

“*the gap of the horses*”

1. Barnynagapple Strand	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Bearna na gCapall	ALSO (JO'D)	1838
3. ,bɑ:rnə'gapəl	M	2003
4. ,ðə silver 'strand	K, M	2003

Tá an trá seo suite i gcuas farraige ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn, ar an teorainn le Doogort East. An dtiocfadh dó gur thagair *bearna* “gap” (Ó Dónaill) don chuas féin? *Capall* “horse; mare” (*ibid.*).

Cauran Point

F697097

Carrán / Rinn na Leanbh

“(place of) *scurvy-grass(?)*” / “*the point of the children*”

1. Caurane Point	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carrán ‘a hook’	ALSO (JO'D)	1838
3. Rinn na Leanbh	LSO i §341	1838
4. Caraun Point	Discovery §30	1999
5. 'kɑ:rɑ:n	K	2003

Ar an ghob tíre seo atá in iarthuaisceart an bhaile fhearainn, tá cathair, marcáilte *Caher* ar an léarscáil sé horlaí; is féidir gur úsáideadh é mar chillín do pháistí: “... on a point [of land] called Rinn na Leanbh, lying exactly opposite Doohooma Point in Errus. The stones of this were [removed], and the ring of it is but faintly traceable” (LSO i §341); féach fosta mionainm §9 thíos. Is foirm mhalartach ghinideach iolra í *leanbh*.

Luaigh an Donnabhánach an eilimint *corrán* “hook, sickle; crescent; (geog.) hook, point” (Ó Dónaill) leis an logainm. De réir an fhuaimnithe áitiúil, áfach, murar bhain comhshamhlú (nó íslíú) don chéad ghuta, is é *carrán* is bun leis. Ní léir áfach cé acu “scurvy-grass” (Ó Dónaill; cf. mionainm §13 faoi Doogega) atá i gceist le *carrán* sa chás seo, nó leagan díspeagtha de *carr* “rock, rocky patch” (DUP 150 sv.; cf. fosta an plé ar *cárán* faoi Caurans Lower i mbarúntacht Cheara).

Gubnahardia Strand

F704103

Gob na hAirde

“*the point of the promontory*”

1. Gobnahardia Strand	Áitiúil (ALSO)	1838

Oileán Acla

2. Gob na Áirde ‘beak of the hill’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔbnə 'hɑrdʲə	K	2003

Ar chósta thiar thuaidh cinn tíre, a bhfuil *Ridge Point* mar phointe thuaidh de, i dtuaisceart an bhaile fhearainn. Is leagan baininscneach de *ard* “height, hollock; top, elevated part” (Ó Dónaill) é *aird*; is focal ann féin é chomh maith a chiallaíonn “promontory” (de hÓir 1965, 86). Dálta Gubnahardia ar an Chorrán, áfach, is dóiche gurb é “ceann tíre” atá i gceist.

Loughannascaddy	Lochán na Sceadaí	
F713088	“the little lake of the (?) speckled place”	
1. Loughawnascaddy	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Lochán na Sceadaighe ‘little lake of the speckled fish – local explanation’	ALSO (JO'D)	1838
3. 'lɔxɑ:n	K	2003

Tá an loch beag seo ó dheas de *Lough Doo*. Cf. *Loughannascaddy* i Dookinelly (Calvy).

Lough Doo	An Loch Dubh	
F710095	“the black lake”	
1. Lough Dhu	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch Dubh ‘black lough’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,ðə blæk 'le:k	K	2003

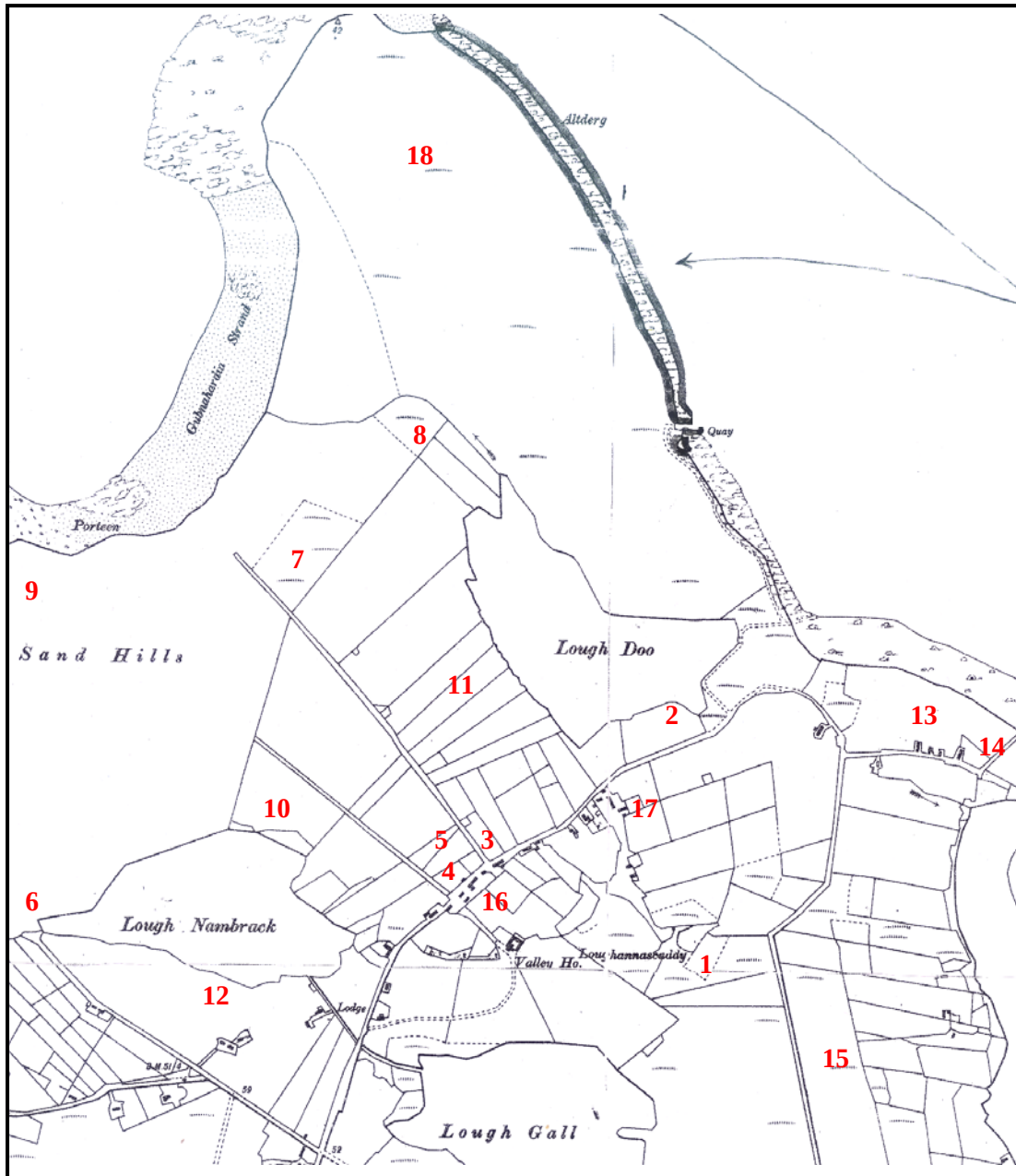
Suite i dtuaisceart an bhaile fhearainn. *Dubh* “black; extremely dark or gloomy” (Ó Dónaill).

Lough Gall	An Loch Geal	
F710085	“the bright lake”	
1. Loughgall	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch Geal ‘white lake’	ALSO (JO'D)	1838
3. lɑx 'gjal	K	2003

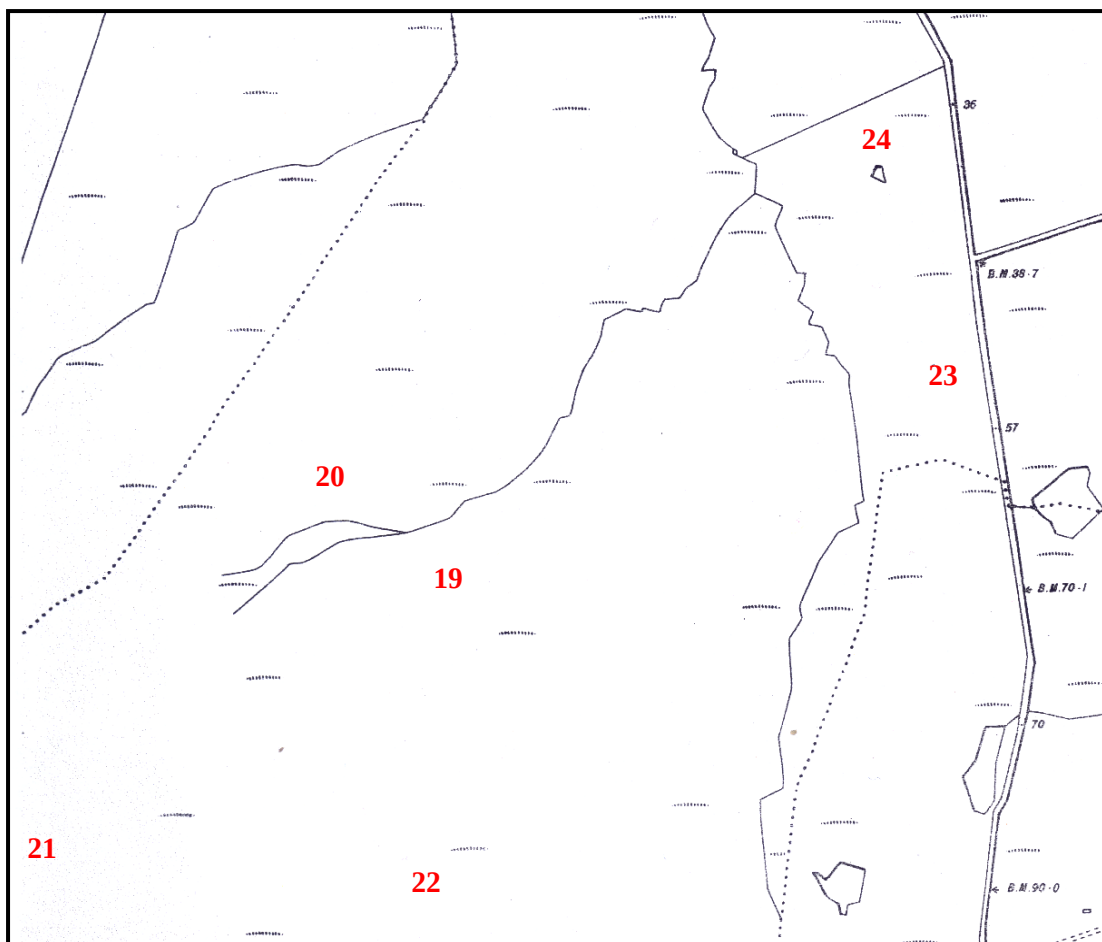
Suite leathmhíle ó dheas de *Lough Doo*. *Geal* “white, bright; (of liquid) *uisce geal*, clear water”.

Loughnambrack	Loch na mBreac	
F703088	“the lake of the trout”	
1. L. namrack	Bald 12	1830
2. Loughnamrack	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Loch na mBreac ‘lake of the trout’	ALSO (JO'D)	1838

Suite siar ó thuaidh de *Lough Gall*. Tá an t-ainm tite i ndearmad, i ndiaidh go bhfuil teach gar dó a dtugann na húinéirí *Teach na mBreac* air (K).

Suíomh logainmneacha i dtuaisceart Thóin an tSeabhail

Suíomh logainmneacha in iardheisceart Thóin an tSeanbhaile

Porteen	An Poirín	
F702097	"the small harbour"	
1. Purteen	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Poirín 'little port or bank'	ALSO (JO'D)	1838
3. 'pōr'ín	G, K	2003

Port carraigeach ar an chósta thiar thuaidh, suite soir ó *Cauran Point* agus ag ceann theas *Gubnahardia Strand*. Cf. *Porteen* faoi Doogort East.

Ridge Point	Gob an Iomaire	
F705107	"the point of the ridge"	
1. Gubanummera	Bald 12	1830
2. Ridge Point	Áitiúil (ALSO)	1838

Tóin an tSeanbhaile

“This is the most northerly point of the island of Achill” (*ALSO*). Is cosúil gur tugadh *An Aird* ar an cheann tíre a bhfuil an gob seo mar cheann thuaidh de; féach *Gubnahardia Strand* thuas. *Iomaire* “ridge” (*Ó Dónaill*).

Valley House Mapa SO

F709089

1. ,vali 'haus

K

2003

Ba leis an tiarna talún *Lady McDonald* an teach seo. Is brú óige anois é. Tá sé ó thuaidh de *Lough Gall*.

1. Garraí Judie F713088

,gari 'dʒudi

K

“*Judie's field*”. Ar bhruach thoir *Loughannascaddy*.

2. Garraí Ned F712093

,gari 'nɛd

K

“*Ned's field*”. Ar bhruach thoir theas *Lough Doo*.

3. Garraí Pháidín F708091

,gari 'fɑ:ɰín

K

“*Páidín's field*”. Sa ghabhal thuaidh d'acomhal dhá bhóthar, i lár an bhaile fhearainn.

4. Móinéar F707090

'mo:nər

K

“*Meadow*”. Ar ghruaimhín thuaidh *The Street* (§16 thíos), idir dhá chábhsa.

5. (?)Cruánar F707091

'kru:nər

K

“*(Place of) hard ground*”. Díreach ó thuaidh de *Móinéar* (§4 thuas). Forbairt ó *cruán* “hard ground” (*Ó Dónaill*), curtha i gcodsnacht le hainm na páirce díreach ó dheas de?

6. Léana F698088

'le:nə

K

“*Grassy place*”. Páirc na peile (cf. mionainm §15 faoi *Dooega*). Tá sé ar imeall thoir theas *Barnynagapall Strand*. *Léana* “lowlying grassy place, water meadow” (*Ó Dónaill*).

7. **Díobóga** F703096

^ˈdʒibogz K

“(?)*Boggy streams*”. Talamh garbh ó dheas de *Gubnahardia Strand*. Ní léir go díreach bunús an ainm; i measc na bhféidearthachtaí tá forbairtí ó *díobhóg* “a rivulet flowing through bog land” (*Dinneen*), “mountain rill (becoming dry in summer)” (*Ó Dónaill*) agus *díobhadh*, leagan de *díogha* “refuse, worst part” (*Dinneen*).

8. **Gob na hAille** F708098

^ˌgɔbənə^ˈhɑːljə K

“*The point of the cliff*”. “There isn’t a cliff in it, strangely enough, it’s more a wet area” (K), siar ó thuaidh de *Lough Doo*. Gob tíre ar bhruach thiar thuaidh an locha is bun leis an ainm ceantair seo, is dóiche. Is dóiche gur guta déanach cúnta atá sa chéad [ə] san fhuaimniú, seachas fianaise d’iolra nó d’fhoirm chnuasaigh. Tá go leor féidearthachtaí ag baint leis an eilimint dheireanach fosta, *áille* “beauty” agus fiú amháin *aile* “clamp, built up rows of sods on outside of stack of turf” ina measc, ach is dóiche gur *aill* “cliff, precipice” (*Ó Dónaill*) atá i gceist agus gur ag tagairt do chuid de bhruach an locha atá sé.

9. **Cillín na Leanbh** F697097

^ˌkiL^ˈinə^ˈlanəv [sic] K

^ˌkiL^ˈinə^ˈlanu M

“*The graveyard of the children*”. Féach an t-ainm gaolta *Rinn na Leanbh* faoi *Cauran Point* thuas. Is leagan malartach iolra é *leanbh* (*Ó Dónaill*).

10. **Páirc an Locha** F703091

^ˌparkjə^ˈlax K

“*The field of the lake*”. Grúpa páirceanna atá i gceist, ar bhruach thuaidh *Lough Nambrack*.

11. **Bearnaidh an Droma** F707095

^ˌbaːrinə^ˈdrɔmə K

“*The gap of the ridge*”. Grúpa páirceanna siar ó *Lough Doo*. Tá droim talaimh 12 méadar ar airde siar uaithi seo. Ní dóiche gur leagan neamhcoitianta baininsneach de *droim* “ridge” (*Ó Dónaill*) atá againn anseo: is féidir an fuaimniú a mhíniú le meititéis.

12. **Garraí Pheggy Mhór** F702087

,garifɛgi 'wo:r K

“Peggy Mhór’s field”. Bhí an faisnéiseoir rud beag in amhras faoi shuíomh na páirce seo, ach is feidir gur ó dheas de *Lough Nambrack* atá sé. Cf. Garraí Bhiddy Móire, mionainm §49 i Bolinglanna ar an Chorrán.

13. **Sruthail** F718093

'srɔfəl K

“Stream”. Grúpa beag tithe siar ó thuaidh de *Dooniver or Sruhilla Lough* (i Dooniver). Féach tuilleadh plé faoin ainm sin.

14. **Bun an Bhóthair** F719093

,bɔnə 'wo:hər' K

“The bottom of the road”. Áit a mbaineann an bóthar ar a bhfuil sráidbhaile Shruhilla (§13) an cósta amach.

15. **Feorainn** F717085

'fo:ri:n' K

“Grassy place”. Talamh féaraigh siar ó *Dooniver or Sruhilla Lough*. *Feorainn* “grassy place; grassy riverside or shore; creeping bent-grass” (Ó Dónaill); cf. mionainm §56 faoi Achillbeg Island thuas.

16. **An tSráid** F708090

ðə 'stri:t K

“The village”. Ainm a thugtar ar ghrúpa tithe ó thuaidh de *Valley House*, i lár an bhaile fhearainn: aistriúchán, is dóiche. Cf., i measc tréan samplaí eile, an mionainm *Straide* in oirthuaisceart Aontroma: “a farm village on either side of the main road from Bushmills to Ballycastle” (PNI 7, 102). *Sráid* “a village, esp. of one street” (Dinneen).

17. **An tArdán** F712091

,ðə 'ardɑ:n K

“The height”. Grúpa beag tithe ag ceann thoir thuaidh §16 thuas.

18. **The Bank Gardens** F707102

,ðə bank ˈgɑːdɛnz M

Grúpa páirceanna ar thalamh gainmheach ó dheas de *Ridge Point*. Cf. *Garraí na Dumhcha*, mionainm §16 faoi Dookinelly (Calvy).

19. **Feadán na Sméar** F700064

,fīdɑːn ə ˈsm̩ɛːr S

“*The stream of the berries*”. Éiríonn an sruthán seo ar shleasa thoir thuaidh Chnoc Thamhnaigh Neanta (§21) agus reáchtálann aniar aneas, agus ansin aneas, nó go mbaineann sé an fharraige amach ag *Barnynagappul Strand* i Doogort East. Cf. *Fiddaunasna* [sic], mionainm i Pollranny (Lynchaghan).

20. **Tamhnaigh Neanta** F693065

ˈtauvnə ˈN̩ɑNtə Stockman 1974, 359

,taũni ˈNɑNtə S

“(Mountain) field of the nettles”. “Ceantar” (S), ar shleasa thoir thuaidh an chnoic thíos (§21) ar ghnách leis an fhaisnéiseoir a bheith ag fosaíocht ann i rith an tsamhraidh agus í óg. Is mar *neanta* “coll: nettles; nettle” atá an phríomheilimint ag *Ó Dónaill*; is mar *neannta* atá sé ag *Dinneen* - agus sa chaint in Acaill. Thairfead Stockman (1974, 37 §338) *nimh nean(n)ta* “heartburn” mar [N̩iʋ N̩ɑNtə].

21. **Cnoc Thamhnaigh Neanta** F688057

,krɔk hɑũni N̩ɑNtə S

“*Hill of Tamhnaigh Neanta*”. Tagann teorainneacha an bhaile fhearainn seo, Bunacurry, Dookinelly (Calvy) agus Doogort East le chéile ar an phointe seo. Tá sé 122 méadar ar airde.

22. **Cnoc an tSagairt** F695057

,krɔk ə ˈtagəɾt̪ S

“*The hill of the priest*”. Tá an cnoc seo 118 méadar ar airde agus díreach soir ó §21 thuas.

23. **Ardán an tSionnaigh** F707067

,ardɑːn ə ˈt̪ɔNi S

“*The height of the fox*”. Gar don teorainn le Bunacurry, taobh thiar den phríomhbhóthar.

24. **Ardán na bPréachán** F707068

,arɔɑ:n ə 'bʲe:ɣɑ:nə [sic] S

“*The height of the crows*”. Ó thuaidh de §23, gar don chasadh do Bhéal an Bhalláin.

Acaill II: An Corrán**Corraun**

An Corrán

L7897

“the hook”

1. (?)Riocard mac Eumuinn mc Uilleag, dá ngoirtear ‘Deamhan an Chorráin’	LMG ii 118 §803.11	1650c
2. Courran	Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
3. Carown	O'Donnel RR 1	1777
4. Coraan	Beaufort	1792
5. Coran	Road Map	1800
6. Coraan	Arrowsmith	1811
7. Currane	Sligo RR 1818	1818
8. Currawn Achill	Bald 12	1830
9. Curranee	Browne's RR 1833	1833
10. Corrán	MacNeill (ÓM) 130 §316	1910
11. 'kura:n , 'kra:n	Ó Máille 78 §29	1962
12. kə'ra:n	BL 239B.496	1969
13. ,ə 'kəra:n	BL 243B.004	1969
14. 'xəra:n, əsə	Stockman 121 §1010	1974
15. ,ən 'kəra:n	A, B, C	2001
16. ,krək ə 'xəran'	A	2001
17. ,ən 'kra:n	F, I	2003
18. ,krək ə 'xra:n'	F	2003

“[This] mainland portion [of the parish of Achill] is all uncultivated mountain or moor, with the exception of about 850 arable acres. The moor or bog varies in depth from 1 foot to 6 feet in depth, and is, except on the top of Cruckletter Mountain, in general pretty good pasture. The subsoil is a light sandy clay, mixed with gravel” (ALSO). Tá mullach *Corraun Hill* / *Cnoc an Chorráin* (foirmeacha 16, 18) ar theorainn thoir thuaidh Bunanioo le Mweewillin: sliabh 524 méadar ar airde.

Tá an eilimint *corrán* “hook, sickle; crescent; (geog.) hook, point” (Ó Dónaill) coitianta go leor i logainmneacha. “*Corrán* basically means ‘an angle’. It appears as

Curran in Cos Antrim and Derry (in Antrim referring to the sickle-shaped promontory near Larne), and as... Corraun in Co. Mayo” (*IPN* 62). I gcás an Chorráin s’againne, mhaígh Ó Máille (1962, 85): “Ó Chnoc an Chorráin a hainmnithear an dá áit seo [an ceantar agus an cnoc]. Ó bhuaic Chnoc an Chorráin síneann gualainn ó dheas agus soir ina chorrán fada; is féidir dhá dtrian de lúib an chorráin fheiceáil ó gheata shéipéal Mhala Raithní”. Bhí Ó Máille den tuairim gur ó chruth cnoic a ainmníodh bunús na n-áiteanna in Éirinn a bhfuil *corrán* mar phríomheilimint iontu. Tá amhras mór ann faoin chonclúid seo i dtaobh go leor ainmneacha a thagraíonn do cheantair atá buailte leis an chósta, áfach. Bhí dul amú air nuair a mhaígh sé nach ann de bhrí an fhocail in Éirinn atá coitianta in Albain, mar atá, “píosa caol de thalamh... a’ síneadh amach sa bhfairrge” (*ibid.* 87). Ís é seo go díreach an cruth atá ar dheisceart Corraunboy i bparóiste Bhuiríos Umhaill, níos faide soir an cósta. Is amhlaidh is mó an seans gur ainmníodh An Corrán as cósta Gubnahardia, a ghobann amach i dtreo Oileán Acla, in iardheisceart na dúiche. Sa ghnáthúsáid sa chaint i measc bhunadh na háite, tagraíonn an t-ainm *An Corrán* don cheantar cósta ó iarthar Bolinglanna thart ar Gubnahardia go dtí iardheisceart Bunanioo.¹⁷

Tá an fuaimniú [ən 'krɑ:n] coitianta i measc Mhuintir na gCnoc (Owenduff, Tonregee East) in oirthuaisceart an Chorráin, deirtear (I).

¹⁷ Cheangail Aldridge (1961-2, 226 agus 23) an dá thagairt seo a leanas leis an Chorrán:

1. co Ros mac Rogamna co Boirinn iarthar; co h-Uada
n-echtach mac Roigh co Boirinn airthir TBF² (Glenmasan) 128 1510c
2. Go Boirinn iarthar na mara / Go Ros ruadh mac
Rogamna / Go Boirinn airthir go n-agh / Go
h-Ugha n-echtach n-implan TBF² (Glenmasan) 132 1510c
3. Boirinn iarthar, o Drobaís a tuaidh go TBF² (Glenmasan) 136 1510c
4. go Ros meic Roghamhna, go Boirinn iarthair, go
hUgha nÉchtach mac Finn, go Boirinn oirthir TBF² (RIA) 138 1650c

Cf. an tagairt seo ag Hogan: “bóirenn... a large rock, a stony, rocky desert; applied to the face of a desolate mountain in Achill and Murrenk, c. Mayo” (*Onom. Goed.* 118b). “The two Burrens here must be those in Achill, which in olden days stretched much farther than the island of Achill now” (Aldridge *loc. cit.*). Ní thiofadh sé seo go seoigh le comhthéacs fhoirm 3: Boirinn Chontae an Chláir? Féach Fahburren i mbarúntacht Mhuraíse, agus mionainm §6 faoi Cartron thíos.

Belfarsad

L754979	Béal Feirste	
	“mouth of the tidal ford”	
1. Bealfarsad	Bald 12	1830
2. Bealfarsad	ST (ALSO)	1838
3. Béal Fearsaide ‘mouth of the pass or ferry’	ALSO (JO’D)	1838
4. Béal Feirste	IROL 33 §32	2004
5. ,b̥e:l ‘f̥ar̥ʃt̥ə	BL 239A.016, 239B.441, 240A.403	1969
6. b̥ɛl ‘f̥ar̥ʃt̥ə	Stockman 357 sv.	1974
7. v̥ɛl ‘f̥ar̥ʃt̥ə, ‘dr̥öhəd	Stockman 117 §1005	1974
8. ,b̥ɛ:l ‘f̥ar̥ʃt̥ə	A, H	2001-3

“It is bounded... on the west by Achill Sound... It contains 695 acres.. Not more than 20 or 25 acres of the townland, adjoining the Sound, are cultivated...” (ALSO).

Is iad bunchialla an fhocail *fearsaid* ná “a shaft attached to a chariot; a stick used for winding or spinning yarn, etc., a spindle” (DIL sv. 1*fertas*); d’fhorbair an chiall “a raised bank or ridge of earth or sand, generally of a bar or shallow near the sea-shore or a ford in a river” ar ball (*ibid.* sv. 2*fertas*). Tá sé ag Ó Dónaill mar “ridge of land in tidal waters, tidal ford”. Féach *Béal Feirste* in Aontroim: “[meaning] mouth of the sand-bank ford... the sand-bank ford was across the mouth of the river Lagan. The little river Farset which flows below High Street and enters the Lagan near this point has also been named from the ford” (DUP 21 sv. *Belfast*). I gcás an ainm atá idir chamáin anseo, thagair an t-ainm ó cheart d’áth sa deán atá sa ghlár, ag lag trá, idir An Corrán agus *Gobnafarsda* i Sraheens ar Oileán Acla. Tugtar [ən ‘f̥arsəd̥] uirthi go háitiúil (H; foirm a léiríonn easpa séimhithe).

Belfarsad Bridge

L748986	Droichead Bhéal Feirste	
	“bridge of Béal Feirste”	
1. ,dr̥ihəd v̥ɛl ‘f̥ar̥ʃt̥ə	H	2003

Áit a dtéann bealach an chósta anonn droichead ar an *Belfarsad River*.

Belfarsad River

L750986	Abhainn Bhéal Feirste	
	“the river of Béal Feirste”	
1. Owenbelfarsad	Áitiúil (ALSO)	1838

Béal Feirste

2. Abhainn Bhéal Feirste ‘river of the
mouth of the ford’

ALSO (JO'D)

1838

3. $\alpha\omega\acute{e}N' \text{ } l\acute{o}x \text{ } 'a:n\acute{o}$

BL 239A.356

1969

4. $\alpha\omega\omega\acute{e}N' \text{ } v'\acute{e}l \text{ } 'f'ar\acute{t}\acute{o}$

A

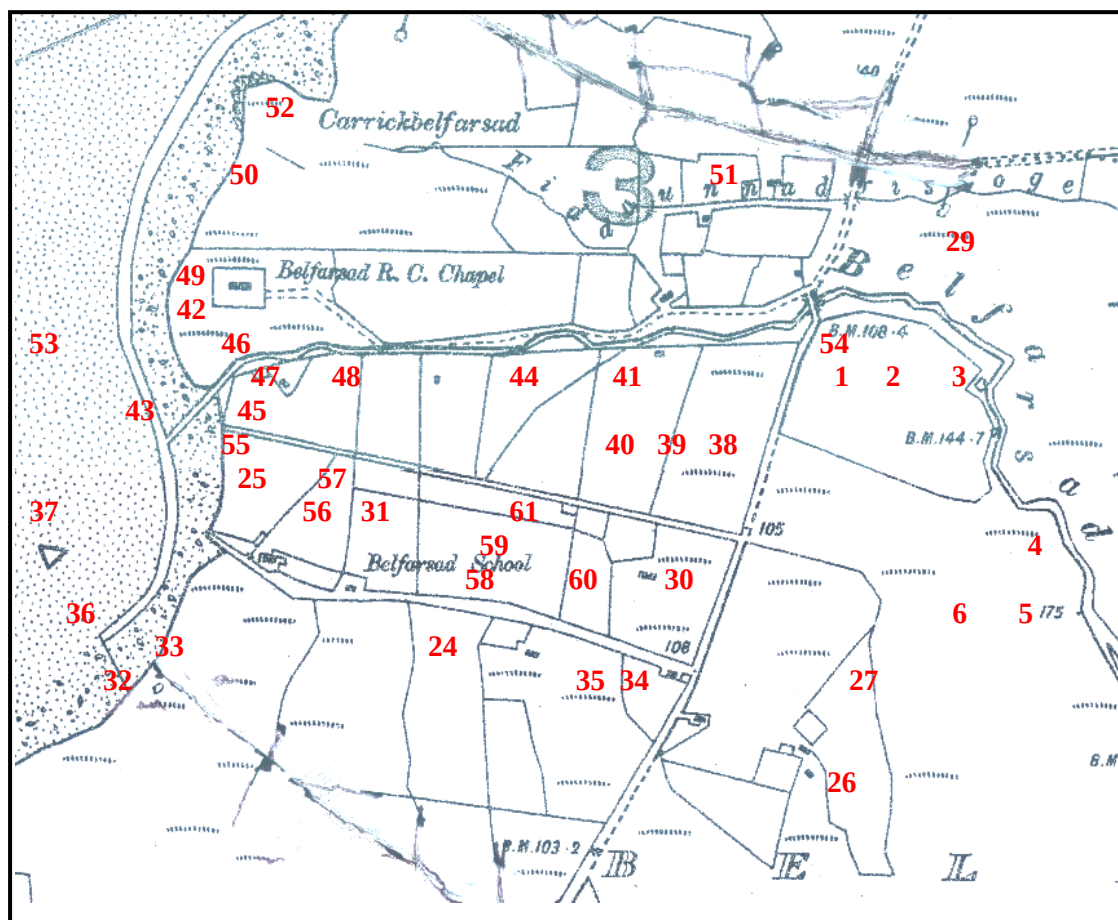
2001

5. $\alpha\omega\omega\acute{e}N' \text{ } v'\acute{e}l \text{ } 'f'ar\acute{t}\acute{o}$

H

2003

“Runs from Loughan to the ford” (ALSO), trí lár an bhaile fhearainn. Léirítear seanghinideach ainm an bhaile fhearainn, is cosúil, i bhfoirm 4.

Suíomh logainmneacha in iarthuaisceart Bhéal Feirste

Carrickbelfarsad

L743988

Carraig Bhéil Feirste

“the rock of Béal Feirste”

1. Carrickbelfarsad	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraig Bhéil Feirste ‘rock of the mouth of the ferry’ [sic]	ALSO (JO’D)	1838
3. karig´ v´ε:l´ 'f´arʃt´ə	A	2001

Ar an chósta, ó thuaidh de bhéal na habhann. Maireann an seanghinideach san ainm seo (cf. *Belfarsad River* thuas).

Fiddaunnadrishoge

L747987

Feadán na Driseoige

“the stream of the place of brambles”

1. Fiddaunanish	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Feadán na nDriseog ‘brook of the brambles’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,f´idα:n ə 'n´r´iʃo:g	BL 239A.138	1969
4. ,f´idα:n ə 'd´r´iʃo:g	BL 239B.474	1969
5. ,f´idα:n ə 'd´r´iʃoig´ə	BL 239B.016, 240A.486	1969
6. ,f´idα:n ə 'd´r´iʃoig´ə	A, H	2001

Reáchtálann an sruthán seo anoir, ó thuaidh den *Belfarsad River*, i dtuaisceart an bhaile fhearainn. Is eilimint choitianta áitiúil í *feadán* “watercourse, gully” (Ó Dónaill), “a stream” (*Dinneen*). Fuaimnítear mar [f´idα:n] í go háitiúil. Is cosúil go bhfuil *driseog* “(small) bramble” (Ó Dónaill) á húsáid anseo le ciall chnuasaigh (cf. *Draighean* “place of blackthorns”, nó *Dreen*, in Aontroim ag PNI 4, 200). Ba í *Feadán na nDriseog* an tseamfhoirm, is cosúil.

Fiddaunnatramore

L744983

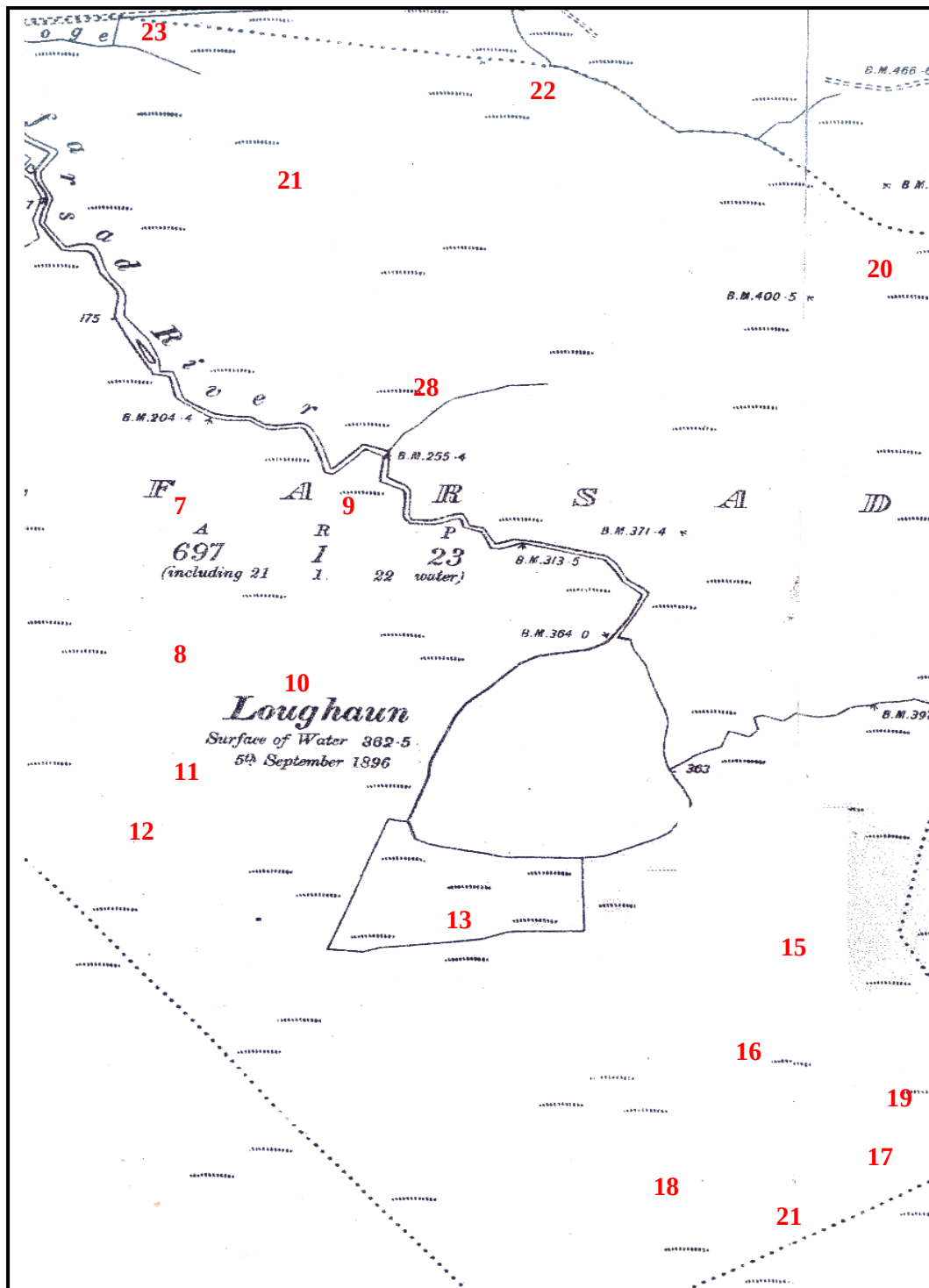
Feadán na Trá Móire

“the stream of the big beach”

1. Fiddaunnatramore	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Feadán na Trá Móire ‘brook of the great strand’	ALSO (JO’D)	1838

Ní léirítear an t-ainm seo ar an léarscáil sé horlaí, agus ní aithnítear é go háitiúil, ach is cosúil gurb í an sruthán beag gar don bhunscoil, in iardheisceart an bhaile fhearainn, atá i gceist. *Feadán an tSratha Móir?*

Béal Feirste

Suíomh logainmneacha in oirthear Bhéal Feirste

Illanbelfarsad

L738983

1. Illaunbelfarsad

2. ˈiːlːaːn v̪el ˈfarʲʲt̪ə

Oileán Bhéal Feirste

“the island of Béal Feirste”

Áitiúil (ALSO)

H

1838

2003

An Corrán

Mullach carraigeach 5 méadar ar airde amuigh sa ghlár amach ó chósta iardheisceart an bhaile fhearainn.

Loughaun	Loch Áine	
L757976	“Áine’s lake”	
1. Loughauna	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Locháin ‘pools, or BSall lakes’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,lɔx 'ɑ:n̩ə	BL 239A.031, 290, 240A.012, 240B.425	1969
4. ,lɔx 'ɑ:n̩i	BL 239A.036	1969
5. lɛ:k 'a:n	BL 240A.012	1969
6. ,lɔx ɑ:n̩ə	C, H	2001

Loch mór suite ar shleasa thuaidh Chnoc an Chorráin, i ndeisceart an bhaile fhearainn. Ar an fhoirm oifigiúil Bhéarla, léifí *lochán* mar bhunús, ach is léir ó fhoirmeacha 3-6 go gcáilíonn an t-ainm pearsanta *Áine* an bhuneilimint *loch* anseo: “[meaning] ‘radiance, splendour, brilliance’. As a male name... became obsolete at a very early period. However, it retained its popularity as a female name. Áine is goddess of the elfmound of Cnoc Áine [in Limerick]. Áine [also] was well known [as a goddess] in Derry and Tyrone...” (Ó Corráin & Maguire 1981, 19-29); féach fosta *Dún Áine* nó *Dunanny* i gContae Lú (*L. Log.* 14). Taifeadadh i 1969 gur ainmníodh an loch i ndiaidh mná a bádh ann agus í agus a deirfiúracha ag teitheadh roimh “fhear ó Thír Amhlaidh” a bhí ag iarraidh iad a fhuadach (*BL* 239A.290).

1. **Garraí Sally** L749984
 ,gari 'saLi H

“Sally’s field”. “Áit a bhfuil teach an phobail” (H).

2. **Seanteach Sally** L750984
 ,ʃant̪a 'saLi H

“Sally’s old house”. Soir ó §1.

3. **Alltán Sally** L751985
 ɑ:ltan 'saLi H

“Sally’s ravine”. Soir arís ó §2; cuid de ghleann an *Belfarsad River* atá i gceist, áit a bhfuil camóg inti. *Alltán* “streamlet; ravine; hillock” (Ó Dónaill), “little glen” (*DUP* 98 sv. *Lough Altan*).

4. **An Droim** L752983

an 'drim H

“*The ridge*”. Cnocán, soir ó dheas de §3, gar do bhruach thiar na habhann.

5. **Feadán an Ghearráin** L752982

,fʲida:n ə 'jɔra:n H

“*The (?)stream of the horse*”. Spéisiúil go leor, ní sruthán atá i gceist anseo, ach “logán” (H) tirim atá ar bhruach thiar an *Belfarsad River*, ó dheas de §4. *Feadán* “watercourse, gully” (Ó Dónaill sv. *feadán*).

6. **Cosán na gCapall** L752981

,kɔsa:n ə 'gapeL H

“*The path of the horses*”. Cosán sléibhe, siar ó §5.

7. **Bothóg na Tamhnach** L753980

,bɔho:g nə 'taunax H

“*The little hut of the (?)mountain field*”. Bothán créafóige, suite ar bhruach theas an *Belfarsad River*, siar ó thuaidh de *Loughaun*. Ní léir ar fágadh an eilimint cháilithe gan díchlaonadh, nó an foirm ghinideach iolra gan urú í, nó an foirm ghinideach neamhchoitianta den chéad ainm eile thíos atá inti. Is léir baint a bheith ag an logainm seo leis an chéad ainm eile. Cf. an dá ainm ghaolta *An Dumhaigh* agus *Tóin na Dumhcha* faoi mhionainm §3 i Gubnahardia.

8. **An Tamhnaigh** L753979

'tauni H

“*The mountain field*”. Tá sí seo ó dheas de §7 thuas. *Tamhnach* “grassy upland; arable place in mountain” (Ó Dónaill).

9. **Clocha Móra** L7755980

,klohe 'mo:rə H

“*Big stones*”. Suite ó dheas de lúb mhór san *Belfarsad River*.

Béal Feirste

“*Strath*”. Tá sé seo siar ó Srahmore / *An Srath Mór*, a bhfuil leagan firinscneach den bhuneilimint chéanna ann. Tá sruthán anseo nach léirítear ar na léarscáileanna; titeann sé anoir aneas isteach i *Loughaun* (féach fianaise eile faoi §18 thíos). An féidir go bhfuil ciall eile le *sraith* sa chás seo, ar nós “spreading-ground... *sraith mhóna*, bank spread with turf” (Ó Dónaill sv. 1sraith1)?

17. **Alltracha** L759969

'ɑ:Ltrəhə H

“*Cliffs*”. Sleasa thoir thuaidh Chnoc an Chorráin atá i gceist.

18. **Tamhnaigh an tSrutháin** L758971

tauni ə 'trɔ̌fɑ:ň BL 240B.474 1969

taũni ə 'trɔ̌fɑ:ň H

“*Mountain field of the stream*”. Soir ó dheas de *Loughaun*. Féach §16 thuas. Féach fosta *Tawnytruffaun Lough* faoi Srahmore, nach sílim é a bheith gaolta léi seo. Taifeadadh an t-ainm *Bothóg na Muc*, [,bɔ̌ho:g nə 'mɔ̌k], gar dó seo i 1969 (BL 240B.475); is cosúil go bhfuil sé idir Tamhnaigh an tSrutháin agus Loch an Choire Léith (atá i Bolinglanna).

19. **An Rothchoire** L7697

'rɔ̌ ,xiřə BL 243A.318 1969

,ən 'rɔ̌xiřə BL 243A.318 1969

'rɔ̌ ,xiřə H

“*Ring(-shaped) mountain hollow*”. Coire sléibhe ar shleasa thoir thuaidh Chnoc an Chorráin, i ndeisceart an bhaile fhearainn. *Roth-* “in compounds, wheel-, ring-, etc.” (*Dinneen*).

20. **Cloch an Amhairc** L758984

,klɔ̌x ən 'auwəřǩ BL 239A.444, 240B.009 1969

,klɔ̌x ən 'auwəřǩ H

“*The rock of the view*”. Tá an charraig seo gar do mhullach 106 méadar ar airde in oirthuaisceart an bhaile fhearainn. *Amharc* “view, prospect” (Ó Dónaill sv. 1amharc2d). Coinnítear anseo le linn aifrinn, in aimsir na bpéindlithe (H).

21. **Clasaigh an Shingle** L753985

,klasi ən 'ʃɪŋgəl H

“*The (?)little quarry of the shingle*”. Suite i dtuaisceart an bhaile fhearainn, soir ón *Belfarsad River*. Ag brath ar shamplaí eile den eilimint seo i logainmneacha Acla, ní dóiche gur iolra malartach de *clasach* “water channel; gully, ditch; trench, furrow; rut, groove; deep cut, gash; pit; soft mass, large quantity” (Ó Dónaill sv. *clais*, 1*clasach*) atá i gceist ach foirm thabharthach de shubstainteach de *clasach* “channelled; trenched, grooved, gashed”. Féach plé ar an eilimint faoi *Clasaigh na Leasa*, mionainm §39 faoi Cashel. Grean measctha atá anseo (H).

22. **Brocaigh** L757986

ˈbrɔːki H

“*Badger’s burrow*”. Ar an teorainn thuaidh le Pollranny (Sweeny), gar do bhruach an *Altavehy Stream*. Leagan tabharthach de *brocach* “badger’s burrow, set; fox’s earth” (Ó Dónaill) atá molta.

23. **Guaigín** L752988

ˈgoːɡʲinʲ H

“*Fairy eminence*”. Mullán ar ghualainn shléibhe soir ón sráidbhaile atá ann, gar don teorainn le Pollranny (Sweeny), agus gar go leor do bhóthar. Is féidir gur ainmfhocal ann féin atá ann den bhrí “talamh corrach” (cf. an aidiacht *guagach*), ach is dóiche gur leagan den fhocal *gruaigín* atá i gceist. Féach plé faoi mhionainm §57 i Dooega.

24. **Bóthar Láir** L745983

ˌboːhər ˈlɑːrʲ H

“*Middle road*”. Téann an bóthar seo chun an chósta ón phríomhbhealach, os comhair na hÍoclainne.

25. **An Muileann** L744983

ən ˈmʷilʲəN H

“*The mill*”. Seanmhuileann, agus ainm na páirce a bhfuil sé inti, ag ceann thiar §24.

26. **An Pollán** L749981

ən ˈpɔːlɑːn H

“*The small (?)hollow*”. Ó thuaidh de §27 thíos. *Pollán* “(small) pool; hollow place” (Ó Dónaill).

Béal Feirste

27. **Lochán Rua** L749982

ˌloxɑːn ˈRuə H

“Red little lake”. R sách fada coguasaithe le rollóg atá sa leagan fuaimnithe (féach Stockman 1974, 343 §1560). Tá an lochán beag bídeach seo soir ó bhealach an chósta agus suas an mhala uaidh, ó dheas den scoil.

28. **Feadán Trasna** L757982

ˌfʲidɑːn ˈtrasnə H

“Transverse stream”. Craobhshruthán a reáchtálann anoir aduaidh isteach sa *Belfarsad River*.

29. **Bóthar Úr** L748988

ˌbøhər ˈuːr H

“New road”. Tá sé seo in iarthuaisceart an bhaile fhearainn, siar ó thuaidh de *Belfarsad Bridge*.

30. **Droichead Beag** L748983

ˌdrihəd ˈbʲeg H

“Little bridge”. Áit a dtéann an bealach mór anonn droichead ar shruthán beag gan ainm, ó dheas den scoil.

31. **Seanscoil Bhéal Feirste** L744985

ˌʃanskɔlʲ vʲel ˈfærʲʃtʲə H

“Old school of Belfarsad”. Suite soir an Bóthar Láir ó §25.

32. **Poll na mBreac** L742982

ˌpɔl nə ˈmʲrʲak H

“The hole of the trout”. Ar an trá, ag teorainn theas an bhaile fhearainn, áit a mbaineann *Bunnapullida* (i Mweewillin) an fharraige amach.

33. **Ardán na Gaoithe** L743982

arɔɑːn ə ˈgiːxʲə H

“The height of the wind”. Ó thuaidh den sruthán luaite faoi §32, gar don chósta.

34. **Garraí Bán** L747982

An Corrán

,gari 'bɑ:n H

“(?)Grassy field”. Sa ghabhal theas idir an bealach mór agus Bóthar Láir (§24). *Bán* “white; idle” (Ó Dónaill), “grassy” (cf. mionainm §39 thuas).

35. Garraí Garbh L746982

,gari 'garu H

“Rough field”. Siar ó §34.

36. An Phollaid L742983

ən 'fɔLəd́ BL 240A.509 1969

pɔLəd́ H

“The (?)pool”. Is féidir gurb é seo an t-ainm a bhí ar an sruthán a dtugtar *Bunnapollida* air ar an léarscáil (féach faoi Mweewillin), ó cheart, bunaithe ar *pollaid* “pool, puddle” (Ó Dónaill). Tugtar an t-ainm seo ar an cheantar cósta atá thart ar bhun an tsrutháin.

37. An Carraigín Báite L742983

,ən karəgín 'bɑ:t́i BL 240A.451

,karəgín 'bɑ:t́i H

“Drowned little rock/heap of stones”. Tagraíonn an t-ainm d'oileán beag bídeach siar ó thuaidh de §36. Féach mionainm §3 faoi Srahmore i dtaca leis an chéad eilimint.

38. Tobar na Caillí L747983

,tɔbər nə 'kaĹi H

“The well of the hag”. Trasna an bhóthair ón bhunscoil.

39. Talamh Bán L746983

,talɯ 'bɑ:n H

“(?)Grassy land”. Tá bríonna éagsúla le *bán*, ar ndóiche, “waste, untilled, empty” (*Dinneen*) ina measc. Féach an mionainm *An Talamh Bán* a thaifead Ó Muraíle i gCliara, agus a d'aistrigh sé mar “the white [i.e. grassy] land” (Ó Muraíle 1999, 128 §268). Tá sé seo díreach siar ó §38.

40. Iomaireacha Bána L745983

,imrəhə 'bɑ:n [sic] H

Béal Feirste

“(?)*Grassy ridges*”. Siar arís ó §39 thuas. Féach mionainm §39 thuas i dtaca leis an eilimint *bán*.

41. **Garraí na bPréachán** L745984

,gari nə 'bʲpʲrʲeːxɑːn H

“*The field of the crows*”. Tá an pháirc seo díreach ó thuaidh de §40.

42. **Manraigh Charragáin** L743986

,maːnhri 'karəkɑːn H

“*The ruins of (?)Carragán (heap of stones)*”. “Carn cloch” is ciall le *carragán*, go háitiúil, dar leis an fhaisnéiseoir - brí atá le sonrú i gcanúint iarthuaisceart an chontae chomh maith (féach mionainm §4 faoi Srahmore). Féach mionainm §1 faoi Derreen i dtaca leis an chéad eilimint. Ní dóiche gur gá ainm pearsanta fireann a chur san áireamh; tá an sloinne Ó *Corragáin/Corrigan* ar an Chorrán, áfach. Tá an áit seo taobh thiar de Sheanteach an Phobail, ar an chósta.

43. **Poll Mór** L742984

,pɔl 'moːr H

“*Big hole*”. Tugtar é seo ar áit a mbaineann an *Belfarsad River* deán amach, amach ó chósta an bhaile fhearainn.

44. **Scairdeán** L745984

'skardʲɑːn H

“*Cascade*”. Sruthán a fhágann an *Belfarsad River* agus a reáchtálann trasna páirce agus ar aghaidh siar chun an chósta. *Scairdeán* “jet, spout; cascade” (Ó Dónaill).

45. **Bun na hAbhna** L743985

,bɔn ə 'haunə BL 239B.201 1969

,bɔn ə 'haunə H

“*The bottom of the river*”. An ceantar thart ar bhun an *Belfarsad River* atá i gceist.

46. **Ardán Theach an Phobail** L743986

ardɑːn hɑ hə 'fɔbəlʲ H

“*The height of the church*”. Ó dheas de Sheanteach an Phobail.

47. **Garraí Bhiddy Mhór** L743984

ˌɡarɪ ˈvɪdɪ ˈwoːr H

“*Biddy Mhór’s field*”. Ó dheas de bhéal an *Belfarsad River*.

48. **Poll an Bhlast** L744984

ˌpɔːl ə ˈvlast H

“*The hole of the blast(ing)*”. Bhí cairéal anseo (H). Tá sé ar bhruach theas an *Belfarsad River*, soir ó §47.

49. **Seanteach an Phobail** L743986

ˌʃantʰə ə ˈfɔːbəl H

“*The old chapel*”. Tá na ballóga seo gan díon ó thuaidh de bhéal an *Belfarsad River*.

50. **Bun na Leice** L743988

ˌbʊn ə ˈlʲɛkʲə BL 240.494 1969

ˌbʊn ə ˈlʲɛkʲə H

“*The bottom of the flat stone*”. Tá sé seo ar an chósta, ó thuaidh de §49. *Leac* “flat stone or rock; flagstone, slab” (Ó Dónaill).

51. **Seanbhóthar** L748987

ˌʃanwoːhər H

“*Old road*”. Tugtar an t-ainm seo ar bhóthar atá gar don teorainn thuaidh atá ingearach leis an bhealach mór.

52. **Gob Joe** L743988

ˌɡɔːb dʒoː H

“*Joe’s point*”. Gob ar an chósta ó thuaidh de §51, agus gar don teorainn le Pollranny (Sweeny).

53. **An Fhearsaid** L736984

ˈfʲarsəd BL 239B.018 1969

ˌan ˈfʲarsəd H

“*The tidal ford*”. Chuir an faisnéiseoir síos uirthi seo mar “an trá idir muid’ fhéin agus Gob an Choire” (H). Féach an plé faoi ainm an bhaile fhearainn thuas, agus *Gubnafarsda* atá ar an taobh eile de Ghob an Choire, i Sraheens.

54. **Tornóg** L749985

ˈtɔrnoːɡ H

“(Lime-)kiln”. Tugtar an t-ainm seo ar pháirc atá ar ghruaimhín thoir an bhealaigh mhóir, idir *Belfarsad Bridge* agus an scoil. *Tornóg* “kiln” (Ó Dónaill).

55. **Garraí an Chladaigh** L744984

ˌɡari ə ˈxladi H

“*The field of the shore*”. Suite ó thuaidh den Mhuileann (§25). *Cladach* “shore; rocky foreshore” (Ó Dónaill).

56. **Píosa Theach na Scoile** L745984

ˌpʲiːsə ˌhax nə ˈskɔlʲə H

“*Piece (of land) of the school-house*”. Seanteach scoile atá i gceist. Tá sé soir ó §55.

57. **Píosa Naoi nGiota** L745985

ˌpʲiːsə ɲi ˈɲitə H

“*Piece (of land) of the nine bits*”. Díreach ó thuaidh de §56.

58. **Píosa Mór** L746984

ˌpʲiːsə ˈmoːr H

“*Big peice*”. Soir ón seanteach scoile.

59. **Píosa Andrew** L746985

ˌpʲiːsə ˈan̪d̪r̪u H

“*Andrew’s piece (of land)*”. Díreach ó thuaidh de §58.

60. **Log** L747985

ˈlɔɡ H

“*Hollow*”. Soir ó §58.

61. **Garraí na gCruach** L746985

ˌɡari nə ˈgruəx H

An Corrán

“The field of the stacks”. Tá sé seo díreach ó thuaidh de Phíosa *Andrew* (mionainm §59).
Cruach “stack, rick” (*Ó Dónaill*).

Bolinglanna

L767941

Buaile an Ghleanna

“the (?)summer pasture of the valley”

1. Bolinglanna... Boleyglanna	Tithe App. §19	1828
2. Boulyanglanna	Bald 12	1830
3. Boleyglanna	ST (JO'D)	1838
4. Buailidh an Ghleanna ‘the booley or dairy-place of the valley’	ALSO (JO'D)	1838
5. Buaile an Ghleanna	IROL 33 §39	2004
6. bɔ́l i 'x' l' aNə	BL 239A.226	1969
7. bɔ́l ə 'x' l' aNə	BL 240A.060	1969
8. , bu l' i 'x' l' aNə	BL 240A.405	1969
9. , bu l' ə 'x' l' aNə	BL 242A.325	1969
10. i mɔ́l i 'x' l' aNə	BL 240B.248	1969
11. buə l' i ə 'x' l' aNə	Stockman 357 sv.	1974
12. bɔ́l i 'j l' aNə	Stockman 357 sv.	1974
13. , bu ə l' ə ə 'x' l' aNə	A	2001
14. , i mɔ l' ə 'x' l' aNə	B	2001

“It contains 2,930 a. 2r. 12p., including a detached portion of 5a. 0r. 25p... It is held by the inhabitants of Bolinglanna and Knocknacassagh villages... Each tenant pays so much for the mountain [pasture]... Only portions of the townland, about the 2 villages named above, which are in the south-west, are cultivated...” (ALSO).

“[*Buaile*] is used to describe any area set aside for the tending of cattle and is usually translated simply as *milking-place*. In a special sense it is associated with the summer, upland pastures to which cattle were transferred, sometimes accompanied more or less by the entire family... very often the word is qualified by a personal or family name” (IPN 35-6). Is féidir go bhfuil an leagan tabharthach *buailidh* (Dinneen) le sonrú i gcuid de na foirmeacha thuas (cf. Boleybrian i mbarúntacht Mhuraisce, agus mionainm §2 faoi Pollranny (Sweeny) thíos). Is dóiche gur do ghleann an *Bolinglanna Stream* a thagraíonn an dara heilimint. Tá sé seo in iardheisceart an bhaile fhearainn, gar don áitreabh. Tá sruthán eile in oirthear an bhaile fhearainn áfach; féach *Owenbuncleedy* thíos.

Altapheebera

Allt an Phíobaire

L774928

“the cliff of the piper”

1. Alt a Phibera	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Alt a' Phíobaire 'glenside of the piper'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,αLt ə 'f'ibər'ə	BL 240B.287, 242A.654	1969
4. ,gɔb ə 'f'ibər'ə	BL 240B.293	1969
5. ,αlt ə 'f'ibərə	B	2001

Cuas beag carraigeach ar chósta oirdheisceart an bhaile fhearainn. Is í *allt* “steep-sided glen, ravine” (Ó Dónaill sv. *ailt*; cf. an plé ag PNI 7, 109 sv. Altagore) atá mar chéad eilimint; is í “cliff” an ghnáthchiall áitiúil atá léi.

Altnaslat

Allt na Slat

L776924

“the cliff of the sea-rods”

1. Alt na Slath	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Alt na Slat 'glenside of the rods'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,αLt na 'slat	BL 240B.295, 243B.028	1969
4. ,αlt na 'slat	B	2001

Ar chósta theas an bhaile fhearainn. Is dóiche gur *slata mara* atá i gceist; cf. an mionainm *Cornaslatmara* i Rossow i bparóiste Chill Mhíona (Imleabhar 1).

Benderg

An Bhinn Dearg

L760923

“the red cliff”

1. Benderg	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Beann Dearg 'red pinnacle'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,ən v'ĩN' 'd'ɛr'əg	BL 240B.238	1969
4. ,b'ĩN' 'd'arəg	BL 242B.110	1969
5. ,gɔb nə b'ĩN' ə 'd'ɛr'əg ə	BL 240B.245	1969
6. ,ən v'ĩN' 'd'arəg	C	2001
7. ,b'ĩN' 'd'arəg	B	2001

Tá sí seo ar an chósta, soir ó bhéal an *Bolinglanna Stream*. Féach fosta *Carraig na Binne Deirge* (mionainm §12 thíos). Luaitear áit darb ainm *Benwee* san Ainmleabhar ach níor breacadh isteach riamh í ar an léarscáil sé horlaí; féach áfach *Gubnabinniaboy* thíos.

Buaile an Ghleanna

Bolinglanna Stream

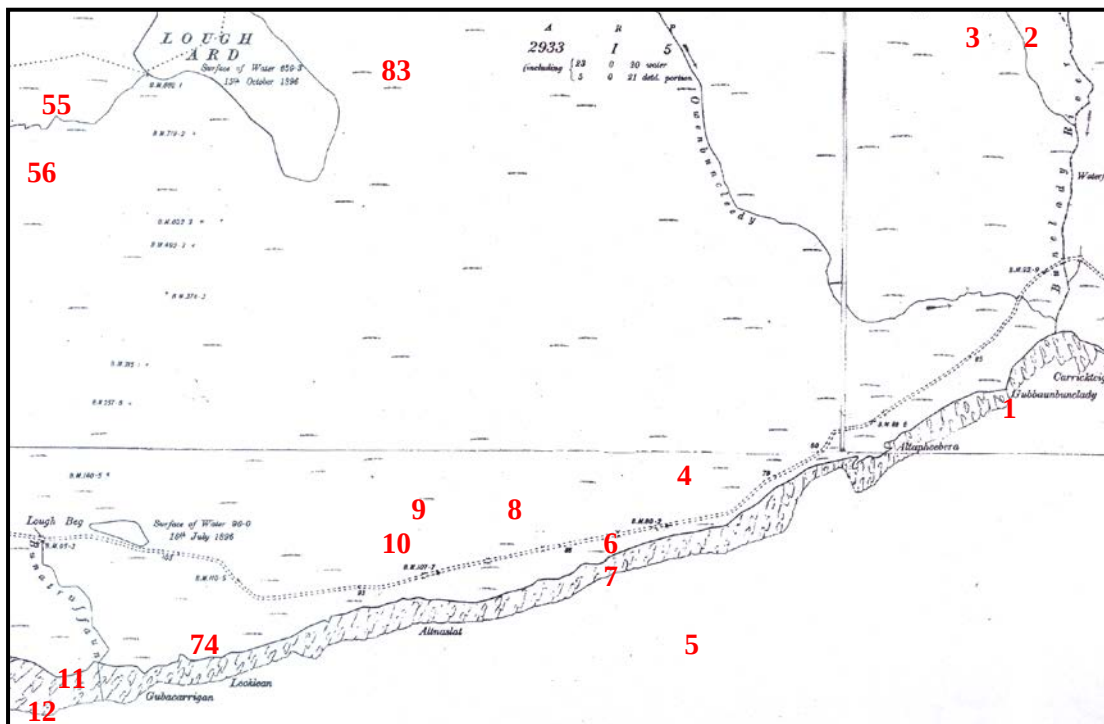
L757932

1. Bolinglanna Stream

Áitiúil (ALSO)

1838

Éiríonn an sruthán seo i *Lough Ard*, réachtálann anoir píosa, agus ansin aduaidh nó go mbaineann sé Cuan Mó amach i ndeisceart an bhaile fhearainn.

Suíomh logainmneacha in oirthear Bhuaile an Ghleanna

Bunatruffaun

L764922

Bun an tSrutháin

“the bottom of the stream”

1. Buna Truffaun

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Bun a' tSrutháin 'mouth of the brook'

ALSO (JO'D)

1838

3. ,bõn ə trɔfɑ:n´

BL 240B.250

1969

4. ,gõbõn ə 'trɔfɑ:n´

BL 240B.300

1969

5. ,bõn ə trɔfɑ:n´

A, B

2001

An Corrán

Bun srutháin bhig i ndeisceart an bhaile fhearainn.

Carricknahelty

Carraig na hEilte

L749921

“*the rock of the doe*”

1. Carrickaeilthy	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraic na hEilite ‘rock of the doe’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,karəɡ̊ nə ˈhɛl̪ˠ t̪ˠ i	BL 240B.276	1969

Gar do cheann theas chósta an bhaile fhearainn. Is leagan malartach ginideach de *eilit* “doe, hind” é *eilte* (Ó Dónaill). Is é *Ros na hEil(l)te* an leagan Gaeilge de *Pigeon Point* i Westport Demesne i bparóiste Chill Mhíona (ALSO sv.; féach Imleabhar 1).

Carrickoultaun

Carraig (?)Ultáin

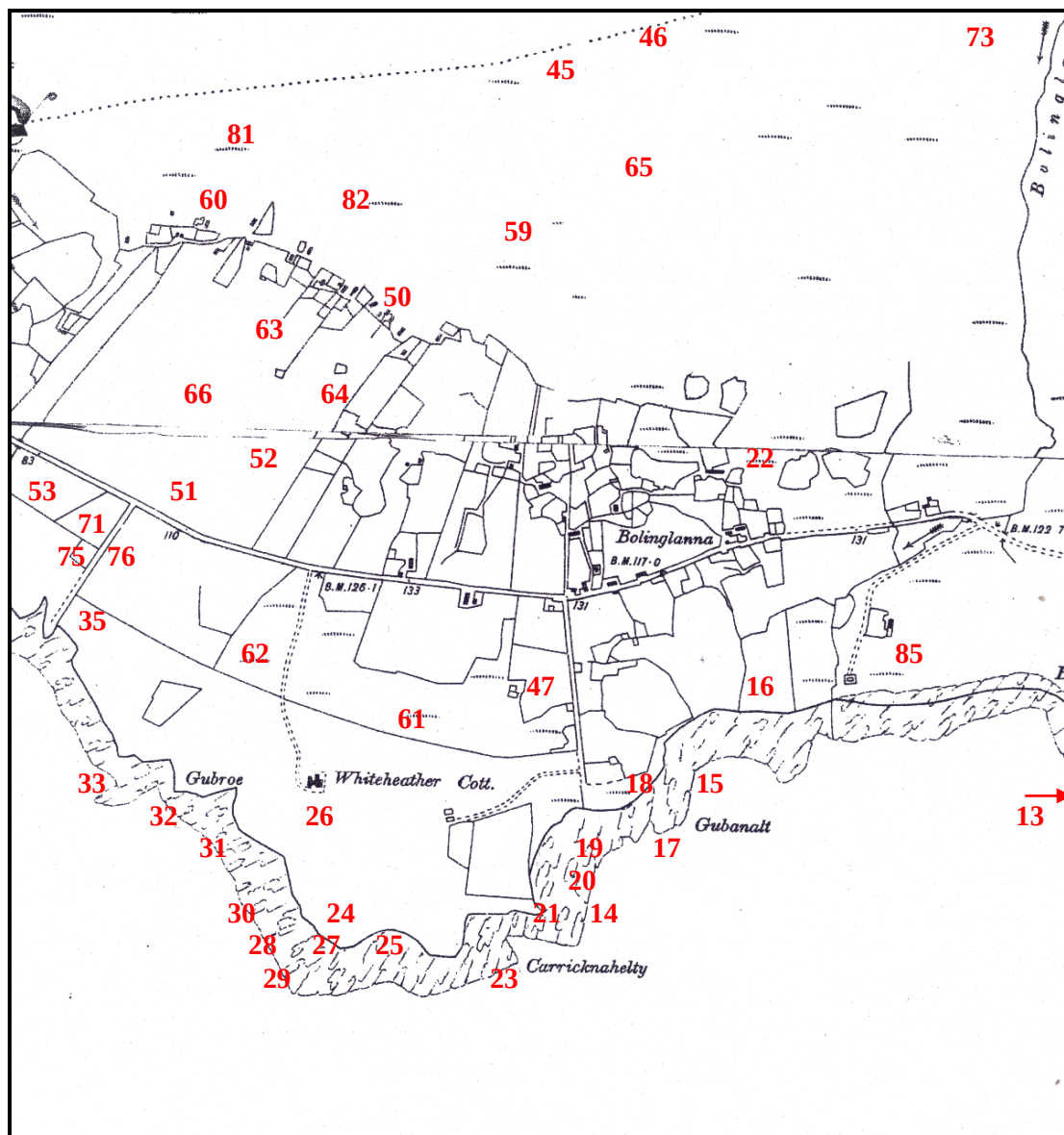
L727928

“*Ultán’s rock*”

1. Corrigoulta	Bald 12	1830
2. Carrickoulthoun	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Carraic Olltáin ‘Ultan’s rock’	ALSO (JO’D)	1838
4. ,karig̊ aultaːn̪ [sic]	BL 240B.257, 242B.092	1969
5. ,karik̪ ˈɔltəːn̪	A	2001
6. ,karig̊ ˈɔltəːn̪	B	2001
7. ,karig̊ aultəːn̪	K	2004

Ba chóir an t-ainm seo a léiriú siar píosa ón phointe ar a léirítear é ar an léarscáil sé horlaí, de réir Sheáin Uí Ghallchóir, rud a d’fhágfadh i Gubnahardia é. Is spéisiúil an fuaimniú áitiúil den ainm fireann seo *Ultán*, ina ndéantar défhoghar den chéad ghuta. Féach samplaí eile faoi *Altderg* (an fhoirm *Aulderg* in 1838) i Derreen, *Pollawaddy* (an fhoirm *Poulawaddy* in 1838) i Doogort East, agus *Altderg* (an fhoirm *Aulderg* ag Bald in 1830) i Tonatanvally. Féach tuilleadh plé ábhartha faoi Nakil or Surgeview / *Tóin na hOlltaí* i mbarúntacht Iorrais (Imleabhar 4).

Buaile an Ghleanna

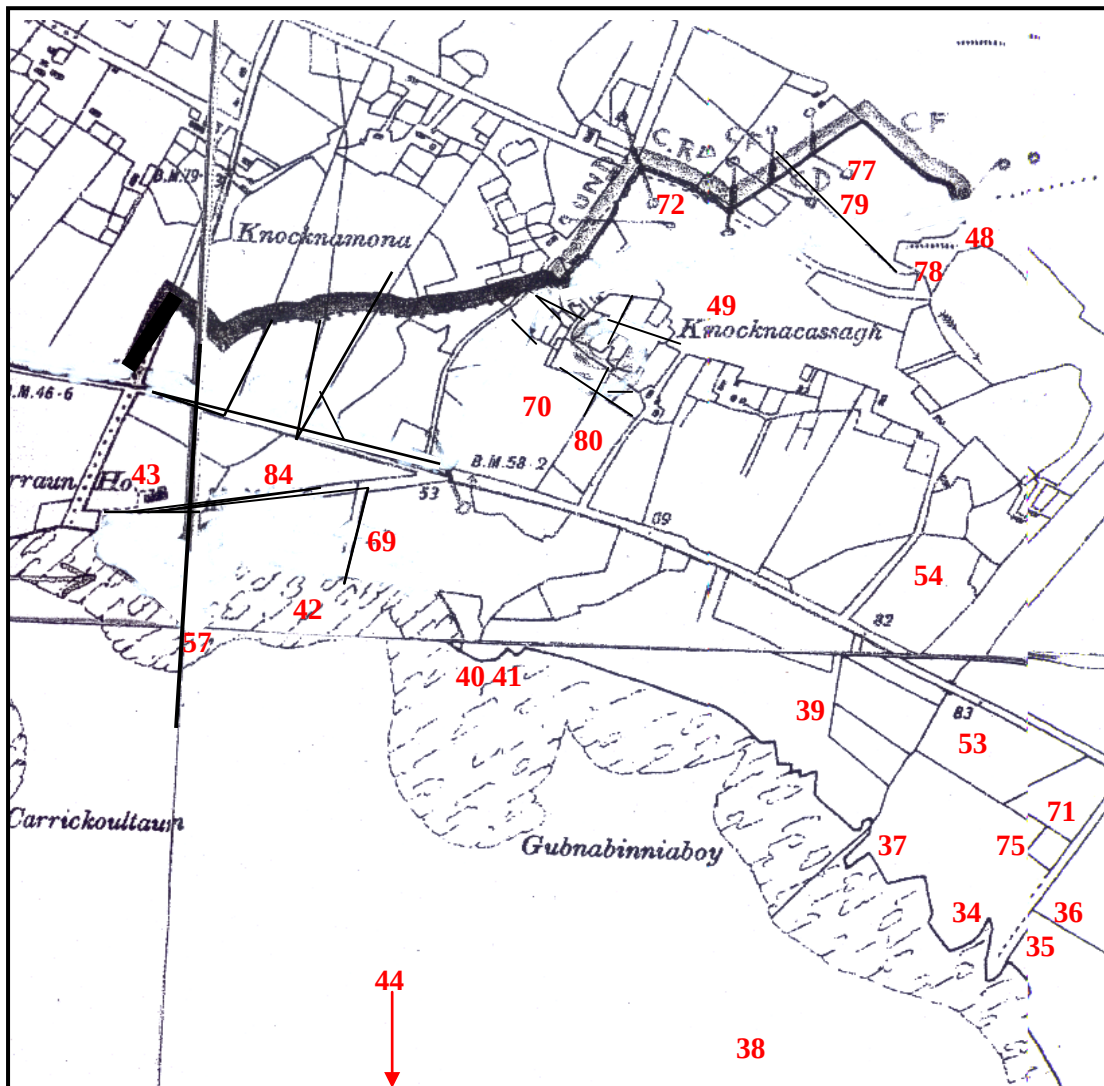
Suíomh logainmneacha i ndeisceart Bhuaile an Ghleanna

Coalhill

L767935

1. Coalhill	Cnoc na hAilte Móire	
2. Coll-Choill 'hazel wood'	"the hill of the big cliff"	
3. (?), koL'eri 'hil	Áitiúil (ALSO)	1838
4. ,krøk na hal't'ë 'moir'ë	ALSO (JO'D)	1838
5. ,krøk na hal't'ë 'moir'ë	BL 239A.453	1969
6. ,k'rog na hal't'ë 'moir'ë	BL 243A.308, 389	1969
7. ,ko:l 'hil	B	2001
	C	2001
	B	2001

“I could not hear of it. There is a Trigl. Station on this hill” a scríobh an Donnabhánach san Ainmleabhar. Cnoc 232 méadar ar airde ó dheas de *Lough Ard* atá ann. Leagan baininscneach den ainmfhocal *allt* (féach *Altapheebera* thuas) atá sa leagan molta Gaeilge. Ní dlúthchomhfhocal de *coll* móide *coill* “hazel-wood” (Mac Giolla Easpaig 1981, 159) atá taobh thiar den leagan Béarla (ar nós *Callowhill* i Muineachán; *L. Log.* 15; tuilleadh ag *Joyce* i 514-5): bhí mianach gar dó seo; féach mionainmneacha §15, 21 agus 22 thíos.

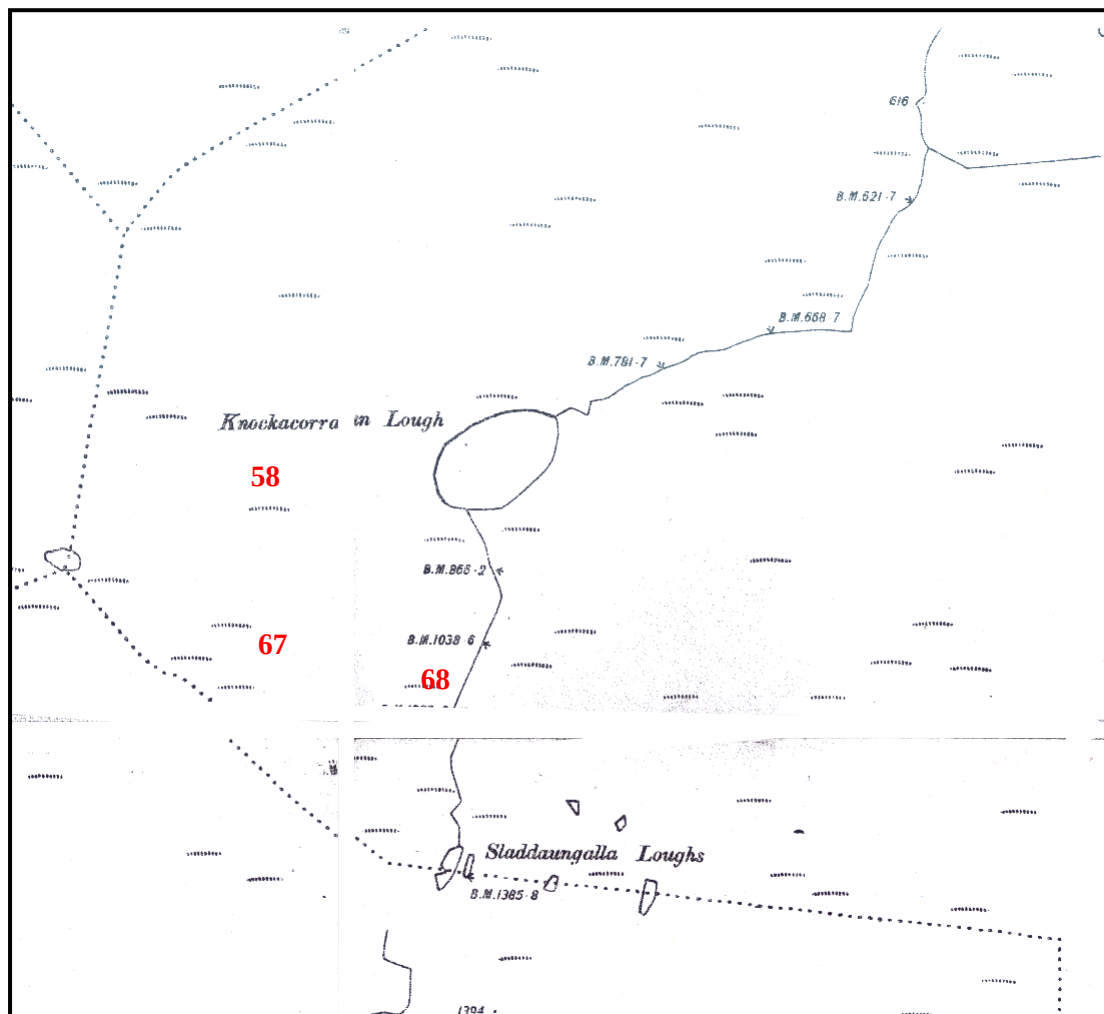
**Suíomh logainmneacha in iardheisceart Bhuaile an Ghleanna.
Léiríonn an líne throm dhubh cúrsa athshocraithe na teorann**

Corraun House

L733929

Ag ceann thiar theas an bhaile fhearainn, gar don chósta. Féach mionainm §43 thíos.

Buaile an Ghleanna

Suíomh logainmneacha i dtuaisceart Bhuaile an Ghleanna

Gubacarrigan

L765923

1. Gub a Carrigan
2. Gob a' Charragáin 'beak or point of the rock'
3. ,gob 'xoregén' [sic]
4. ,gob ə 'xaregí:n

Gob an Charragáin

"the point of the heap of stones"

Áitiúil (ALSO)	1838
ALSO (JO'D)	1838
BL 240B.286	1969
BL 243B.026	1969

Soir ó bhéal *Bunatruffaun*. Tá daoine den sloinne Ó *Corragáin* ar an Chorrán, ach féach an fuaimniú i bhfoirm 4. Is leaganacha malartacha dá chéile iad *carragán* agus *carraigín*, go háitiúil (H). Féach fosta *Manraigh Charragáin*, mionainm §42 faoi Belfarsad.

An Corrán

Gubanaltd

L752923

Gob an Aillt

“the point of the cliff”

1. Alt Gubba

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Gob an Ailt ‘beak or point of the height’

ALSO (JO'D)

1838

Soir an cósta ó Carricknahelty. Allt Gobach / Giobach (foirm 1)?

Gubbaunbunclady

L787929

Gobán Bhun Claoidí

“little point of the bottom of the mountain stream”

1. Gubbaun Bunclidy

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Gob Bán Bhun Claoidé ‘the white beak or point of the mouth of the Cleeda, or miry river’

ALSO (JO'D)

1838

Gob carraigeach siar ó bhéal an *Buncladdy River*: *Abhainn Thaobh Claoidí* atá ar an abhainn féin (tá sí ar an teorainn le Dooghbeg i bparóiste Bhuiríos Umhaill). Tá an fhoirm dhíspeagtha *gobán* coitianta go leor go háitiúil; féach samplaí eile san Innéacs Eilimintí.

Gubnabinniaboy

L737927

Gob na Binne Buí / Gobán na bPáistí

“the point of the yellow cliff” / “the little point of the children”

1. Gubnabinnabwee

Áitiúil (ALSO)

1838

2. Gob na Binne Buidhe ‘beak of the yellow pinnacle’

ALSO (JO'D)

1838

3. ,gɔb na b'ínə 'bwi:

BL 240B.234, 242A.466, 556, 242B.093 1969

4. ,ən v'ij 'wi:

BL 240B.235

1969

5. ,gɔbɑ:n ə 'bɑ:ʃt' i

BL 242A.554, 243A.528

1969

6. ,gɔb na b'ínə 'bwi:

B

2001

7. ,gɔbɑ:n na 'bɑ:ʃt' i

B

2001

Ar chósta thiar theas an bhaile fhearainn. “Bhí mianaigh ansin sa seanam..., [tá] *copper* agus *sulphur* le feiceáil san allt” (BL 242B.093). Bhí cillín beag do pháistí anseo (B).

Gubroe

L747919

An Gob Rua

“the red point”

1. Gubroe

Áitiúil (ALSO)

1838

Buaile an Ghleanna

2. Gob Ruadh ‘red beak’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,gɔb 'ruə	BL 240B.233	1969
4. ,gɔbə 'ruə	BL 242A.469, 243B.015	1969
5. ,gɔbə 'ruə	C	2001
6. ,gɔb ruə	B	2001

Ta an gob seo suite tuairim is céad slat soir ón áit a dtaispeántar é ar an léarscáil (B).

Knocknacassagh

L740932

Cnoc na Ceasach / Carrán

“the hill of the wattled causeway” / “(?)rocky patch”

1. Knocknacassagh	Tithe App. §19	1828
2. Knocknacassagh	Bald 12	1830
3. Cruknacassa	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Cnoc na Ceasach ‘hill of the wicker causeway’	ALSO (JO’D)	1838
5. ,krɔk nə 'k'asə	BL 240A.404	1969
6. ,krɔk na 'k'asəx	BL 242A.416, 242B.006	1969
7. krɔk (kruk) nə 'k'asəx	Stockman 358 sv.	1974
8. ,krɔk nə 'k'asə	A	2001
9. ,krɔk na 'k'asəx	B, K, L	2001
10. ,ən 'kɑ:rɑ:n	K, L	2004

Sráidbhaile in iardheisceart an bhaile fhearainn. Is cosúil gur ginideach malartach uatha de *ceis* “wattled causeway” atá i gceist (Stockman 1974, 358). Is “leasainm” ar an sráidbhaile é *Carrán* (K). Ní léir cé acu foirm áitreabhach de *carrán* “scurvy-grass” (Ó Dónaill), nó *carr* “rough surface...; rocky patch” (*ibid.*) móide an iarmhír áitreabhach nó dhíspeagtha -án, atá i gceist; féach tuilleadh faoi *Ridge Point* i Tonatanally.

Knockacorraun Lough

L762963

Loch an Choire Léith

“the lake of An Coire Liath (the grey mountain hollow)”

1. Cruknacorraun	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Cnoc an Chorráin ‘hill of the hook’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,lɔx ə xɔr'ə 'l'ie	BL 239A.068, 240B.429	1969

An Corrán

4. ,ə kɪr'ə 'lʲiə	BL 240B.422, 241A.048	1969
5. ,lɔx xɔru 'liə	A	2001
6. ,lɔx ə 'xɔr'ə 'liə	H	2003

Suite i bhfiorthuaisceart an bhaile fhearainn, soir ó thuaidh de Chnoc an Chorráin nó *Corraun Hill* (féach faoi Mweewillin). Féach tuilleadh foirmeacha faoi *Lough Cullylea* i Cartron; rinne an tSuirbhéireacht ainmneacha an dá loch a mheascadh suas.

Lack Lean

An Leac Leathan

L767923

“the wide flat stone”

1. Lack Lean	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Leac Léin ‘flag-stone of the misfortune’	ALSO (JO'D)	1838
3. L'ak 'l'ahən	BL 240B.289, 242B.115	1969
4. ,ən l'ak 'l'ahən	B	2001

Suite ar an chósta, soir ó *Gubacarrigan*.

Lough Ard

Loch Ard

L768937

“high lake”

1. Lough Ard	Bald 12	1830
2. Lough Árd	ST (ALSO)	1838
3. Loch Árd ‘high lake’	ALSO (JO'D)	1838
4. lɔx 'ard	BL 239A.244, 240A.044	1969
5. lɔx 'ard	A	2001

Loch mór soir ó thuaidh den lonnaíocht in iardheisceart an bhaile fhearainn, ar an teorainn le Bunanioo.

Lough Ard Beg

Loch Beag Loch Ard

M777940

“little lake of Loch Ard (high lake)”

1. lɔx b'ɔg lɔx 'ard	BL 239A.263, 240B.327	1969
2. lɔx b'ɛg lɔx 'ard	C	2001

Soir ó thuaidh de *Lough Ard*.

Lough Beg

An Loch Beag

L764925

“the little lake”

1. Lough Beg	Áitiúil (ALSO)	1838

Buaile an Ghleanna

2. Loch Beag 'little lake'	ALSO (JO'D)	1838
3. lɔx 'bɔg	BL 239A.267	1969
4. ,lɔx 'bɔg wɔl i 'ʎl aNə	BL 240B.319	1969
5. lɔx b'ɛg	A	2001

Ar ghruaimhín thuaidh bhealach an chósta i ndeisceart an bhaile fhearainn.

Lough Cam

L773973

An Loch Cam

"crooked lake"

1. Lough Com	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch Cam 'crooked lake'	ALSO (JO'D)	1838
3. lɔx 'kam	BL 239A.048, 239B.530	1969
4. ,ðə lɔx 'kam	BL 239A.057	1969
5. ,ə lɔx 'kam	BL 240B.400	1969
6. lɔx 'kam	A, H	2001

Ar theorainn thuaidh an bhaile fhearainn le Srahmore, ar shleasa thuaidh Chnoc an Chorráin.

Lough Laur

L774974

An Loch Láir / Loch na Samhnachán

"the middle lake" / "the lake of the slob-trout"

1. Loughloyd	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch Láir 'middle lake'	ALSO (JO'D)	1838
3. lɔx 'la:r'	BL 239B.514, 241A.123	1969
4. 'lɔx nə 'saunəxɑ:n	BL 240B.368	1969
5. lɔx 'la:r'	A, C	2001

Ag ceann thuaidh an bhaile fhearainn, ar an teorainn le Srahmore agus Cartron. *Samnachán* "slob-trout; sewen" (Ó Dónaill).

Owenbuncleedy

L780934

Abhainn Bhun Claoidí

"river of the bottom of the mountain stream"

1. Ouen Ven Clidy	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Abhainn Bhun Claoidé 'mouth of the miry river'; Claoidéach 'miry river'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,auwən wɔn 'klöid' i	A	2001

Craobhshruthán de chuid *Abhainn Thaobh Claoidí* (i Dooghbeg i mBuiríos Umhaill) atá anseo. Éiríonn sé gar do *Lough Ard Beg*, reáchtálann aniar aduaidh agus baineann Abhainn Thaobh Claoidí amach gar don chósta. Forbairt ón fhocal *claid* “sodden ground; sodden mass” (Ó Dónaill) a bhí i gceist ag an Donnabhánach. Tá an t-ainm bunaithe ar *claoideach* < *cláideach* / *clóideach* “mountain stream, torrent” (Ó Dónaill), áfach.

Sladdaungalla	Slodáin Gheala	
L762961	“ <i>bright pools</i> ”	
1. Sladáin Geala [sic] ‘white pools’	ALSO (JO’D)	1838
2. ,slɔdɑ:n´ ‘jalə	BL 239A.416	1969
3. ,slɔdɑ:n´ ‘ɣ´ala	C	2001
4. ,slɔdɑ:n´ ‘jalə	H	2003

Sé cinn de locháin bheaga, ó dheas de *Knockacorraun Lough*. *Slodán* “stagnant pool, puddle” (Ó Dónaill); *geal* “white, bright” (*ibid.*). I 1969, taifeadadh go dtugtaí *An Gleann Dubh* ar an cheantar ina bhfuil Slodáin Gheala ([ən ɡl´aN´ du:]; BL 242A.596).

Whiteheather Cottage	Teach Slater	
L746923	“ <i>Slater’s house</i> ”	
1. ,t´ax´ ‘sle:tər	B	2001

Gar de *Gubroe*. Sloinne iar-úinéir an tseantí seo atá sa leagan Gaeilge, is cosúil. Féach fosta §26 thíos.

1. Carraig Aird	L787928
karik´ ard´	B

“*High rock*”. Ar an chósta, díreach siar ó *Gubbaunbunclady*. Foirm thabharthach atá san aidiacht.

2. An Feadán Garbh	L787937
,ən f´ida:n´ ‘garu	B

“*The rough stream*”. Sruthán atá léirithe ar an léarscáil sé horlaí, a reáchtálann síos le fána gar don teorainn le Dooghbeg sula gcartann sé isteach in Abhainn Thaobh Claoidí.

3. Sceicheogaí	L786937
,ʃk´ix´ogi	B

Buaile an Ghleanna

“*Little thornbushes*”. Talamh ard siar ó §2. Foirm dhíspeagtha de leagan tabharthach de *sceach* “whitethorn, hawthorn; thornbusg” (Ó Dónaill).

4. An Cairéal L782928

,ən 'kɔrɛ:l B

“*The quarry*”. Cairéal cloiche a bhí ann, tráth, siar ó *Altapheebera*, ar an taobh ó thuaidh den bhóthar.

5. Tanaí an Choiléir L782925

,tani an xɔl'ɛ:r' B

“*The shallow water of the quarry*”. Tanaí farraige os comhair an Chairéil. Leagan meititéise atá san eilimint cháilithe.

6. An Droichead L777926

,ən 'driːxəd BL 240B.308 1969

,ən 'driːhəd B

“*The bridge*”. “Poll mór faoi charraig” (BL 240B.309). Carraig ar an chósta atá i gceist.

7. Gob an Droichid L778925

,gɔb ə 'driːhid' B

“*The point of the bridge*”. Gob beag carraigeach gar do §6.

8. Creig na mBroc L774928

,k'ɾɛɡ' nə 'mrɔk B

“*The rock of the badgers*”. Siar píosa ón Chairéal, ó thuaidh den bhóthar.

9. Cúl an Amhairc L772927

,kul ən 'auwɪrk' B

“*The (hill-)back of the view*”. Tá sé seo suas an mhala ón ionad dearctha atá ar bhóthar an chósta (L772924). *Amharc* “view, prospect” (Ó Dónaill).

10. Na Leachtaí L922925

,nə 'L'axti B, C

“*The memorial cairns*”. Ar an taobh thuaidh den bhóthar trasna ón ionad dearctha luaite thuas; áit a bhfágadh daoine ag iompair cónrach soir an bealach cloch. *Leacht* “grave, gravemound; memorial cairn” (Ó Dónaill).

11. **Na Staighrí** L763922

,nə 'stairi B

“*The stairs*”. Ainmnithe as cruth na carraige ar an chuid seo den chósta (B).

12. **Carraig na Binne Deirge** L761922

,karik' nə b'ĩN'ə 'd'ɛr'ig'ə B

“*The rock of the red cliff*”. Gar do *Benderg* (féach thuas): ar an chósta, soir ó dheas uaithi.

13. **Carraig Pharthaláin** L762922

,karig farhəla:n' B

“*Parthalán's rock*”. Soir an cósta ó §12. “A borrowing of Latin Bartholomaeus” (Ó Corráin & Maguire 1981, 152).

14. **Carraig an Dualtaigh** L7592

,karik' ə 'duwəlti B

“*An Dualtach's rock*”. Glactar leis go háitiúil gurb é an t-ainm pearsanta fireann *Dubhaltach* < *Dualtach* atá sa logainm; is féidir gur tríd analach a úsáidtear an t-alt lárnach. Suite ó dheas de §20 thíos. *An Dubhalltach* “the black place of cliffs”?

15. **Carraig an Mhianaigh** L752923

,karik' ə v'ieni B

“*The rock of the mine*”. Carraig ar *Gubanalt* atá ann. Bhíodh mianach ar tír mór gar dó seo; féach fosta §21, 22 thíos.

16. **Bun an Gharraí** L753924

,bən ə 'ɣa:ri B

“*The bottom of the field*”. Páirc, buailte leis an chósta.

17. **Allt Giobach** L751924

,alt 'g'ɔbax B

“*Rough cliff*”. Díreach siar ó *Gubanalt*. *Giobach* “shaggy, rough; unkempt, untidy” (Ó Dónaill).

18. **Tobar na Dóib** L752923

ˌtɔ̌bwər nə ˈdaibʲə B

“*The well of the (sticky) mud*”. Ar an chósta in aice le *Bunanalt*. Leagan de *dóib* “daub, plaster-clay; (sticky) mud” (Ó Dónaill).

19. **Carraig na mBolgóg** L750922

ˌkarʲigʲ ˈ na ˈmɔ̌lɔgoːg BL 242A.571

ˌkarʲikʲ ˈ na ˈmɔ̌Lɔgog B

“*The rock of the young pollock*”. Siar an cósta ó *Gubanalt*. *Bolgóg* “small, immature fish” (Ó Dónaill); “young pollock” (Stockman 1974, 362 sv.).

20. **Carraig an Phléisiúir** L750921

ˌkarʲigʲ ə ˈfleːʃurʲ B

“*The rock of the pleasure*”. Suite siar an cósta ó §19.

21. **Gob an Shaft** L749921

ˌgɔ̌b ə ˈʃaːft B

“*Headland of the shaft*”. Tá *Carricknahelty* ar an ghob seo.

22. **Ard an Mhianaigh** L754927

ˌard ə vʲiani B

“*The height of the mine*”. Suite díreach ar imeall shráidbhaile Bhuaile an Ghleanna, ar an taobh thoir thuaidh.

23. **Tobar an Mhinistéara** L748921

ˌtɔ̌bwər ə ˈvʲinʲiʃtʲɛrə B

“*The well of the minister*”. Díreach siar ó *Carricknahelty*.

24. **Bórd na bPoll** L748922

ˌbɔ̌r nə ˈbɔ̌L B

ˌbord nə ˈbɔ̌L C

“*The coast of the holes*”. Barr *Gubroe* atá i gceist. *Bórd* “border, coast” (Ó Dónaill sv. *bórd*3).

25. **Log na Móintreach** L947919

ˌlɔɡ nə ˈmɒntʰr̥ɑx B

“*The hollow of the moors*”. Cuas sa chósta atá ann. Leagan malartach iolra de *móinteach* “moorland, moor; reclaimed bogland” (Ó Dónaill), nó ainm áitiúil ar chineál éin? Cf. *Móintreacha Geala* [mɒntʰɛ ˈɡjɑ:lə], mionainm a taifeadadh i Garranty in Inis Toirc.

26. **Teach Peel** L746923

tʰax ˈpi:l B

“*Peel's House*”. Ainm eile ar *Whiteheather Cottage*, is cosúil.

27. **An Log Mór** L746921

ˌən lɔɡ ˈmo:r B

“*The big hollow*”. In iardheisceart §24.

28. **An Stairricín** L746922

ˌən st̪ir̪ikʲinʲ BL 242A.615, 242B.102 1969

ˌən st̪ir̪ikʲinʲ B

“*The small peak*”. Carraig san aill ar an chósta siar ó *Gubroe* (tá *Gubroe* léirithe san áit chontráilte ar an léarscáil; féach thuas). Cf. mionainm §90 faoi Dooega, agus mionainm §7 faoi Mweewillin thíos.

29. **Gob an Stairricín** L746922

ˌɡɔb ə st̪ir̪ikʲinʲ B

“*The point of the small peak*”.

30. **Carraig Mhicín Chorraigh** L745922

ˌkarəkʲ v̪ikʲinʲ ˈxɔri B

“*Micín Corrach's rock*”. Ainmnithe i ndiaidh Mhíchíl Uí Ghalchóir a bádh anseo tuairim is 150 bliain ó shin (B). Siar an cósta ó §29. *Corrach* “unsteady” (Ó Dónaill) atá i gceist, de réir Sheáin.

31. **Leiceann na Sligeán Dubh** L744923

,l'ek'ən ə ʃl'ig'ɑ:n 'du B

“*The slope of the mussels*”. Siar ó §30 thuas; *leiceann* “side, slope, of a hill” (Ó Dónaill). Is leagan malartach de *sliogán* é *sligeán*; *sliogán dubh* “mussel” (Ó Dónaill sv. *sliogán*).

32. **Uaich na gColm** L744923

,ui nə 'gɔləm B

“*The cove of the pigeons*”. Déantar plé ar an eilimint *uaich* faoi *Uaich Uí Fhríle*, mionainm §1 i Achillbe Island.

33. **Uaich na hOla Buí** L743924

'u:i nə hɔlə 'bwi: Stockman 1974, 384

,ui nə hɔlə 'bwi: B

“*The cove of the yellow oil*”. Eascraíonn lucht buí amach as an charraig ar an áit seo.

34. **An Uaich Mhór** L742926

,ən ui 'wo:r BL 242A.640 1969

,ui 'wo:r B

“*The big cove*”. Téann cabhsa go dtí an cuas seo ó phríomhbhóthar an chósta: §35 thíos, mar a bhfuil fianaise den alt.

35. **Bóthar na Fuaiche Móire** L743926

,bohər nə faie 'moir'ə B

“*The road of An (Fh)uaich Mhór (the big cove)*”. Féach an *f* cúnta á úsáid sa ghinideach.

36. **Ardán na Fuaiche Móire** L744925

,ardɑ:n nə faie 'moir'ə B, C

“*The height of An (Fh)uaich Mhór (the big cove)*”. Soir ó thuaidh de §34 agus ar an taobh thoir den chabhhsa.

37. **Allt an Churraigh** L741927

,ɑ:lt ə 'xɔri B

“*The cliff of the wet bog*”. Siar an cósta píosa, ó §34.

38. **Maidhm an Churraigh** L741925

,mwim' ə 'xɔ:ri B

“*The breaker of the wet bog*”. Boilg ó dheas d’Allt an Churraigh. Féach samplaí eile de *maidhm* “a breaking surge, a retreating wave, a swell... billow” (*Dinneen*; féach *maidhm (thoinne)* “breaker” ag Ó Dónaill) san Innéacs.

39. **Allt Mór** L739927

,ɑ:lɫ 'mo:r B

“*Big cliff*”. Siar an cósta ó §37.

40. **Barr an Ghoib** L736927

,bɑ:r ə ɣib' B

“*The top of the point*”. Barr *Gubnabinniaboy* thuas atá i gceist.

41. **An Clochán** L736928

,ən 'klɔxɑ:n BL 240B.260, 268

,ən 'klɔhɑ:n B

“*The rocky beach*”. Trá chlochach díreach siar de *Gubnabinniaboy*.

42. **Cé an Chlocháin** L736928

,k'e: 'xlɔxɔ:n' B

“*The quay of An Clochán (the rocky beach)*”.

43. **Bun an Bhóthair** L733929

,bɔn ə wo:hɪr' B

“*The end of the road*”. In aice le *Corraun House* in iardheisceart an bhaile fhearainn.

44. **An Tanaí Rua** L735920

,ən tani 'ruə B

“*The red shallow water*”. Tanaí farraige idir *Gubroe* agus Achillbeg Island. *Tanaí* “shallow water” (Ó Dónaill; tá an eilimint seo baininsneach).

45. **An Strál** L748933

,ən 'strɑ:l B

Buaile an Ghleanna

'stra:l C

“*The cliff-ledge*”. Soir ó thuaidh de *Knocknacassagh*, gar don teorainn le Bunanioo, i gceantar garbhshléibhe. “A projection, an obstacle, a horizontal ledge on a cliff” is ciall leis an eilimint neamhghnách seo; cf. *Strál*, mionainm §9 faoi Cloghmore ar Oileán Acla.

46. **Mullach an Stráil** L750933

,mɔLɔx ə 'stra:l' B

“*The summit of An Strál (the cliff-ledge)*”. Áit a lastar tinte cnámh corruair.

47. **Garraí an Éadain** L750923

,gari n'ə:den' B

“*The field of the (hill-)brow*”. Páirc ar an bhóthar a théann ó dheas de shráidbhaile Bhuaile an Ghleanna.

48. **Poll na gCapall** L744922

,pɔL na 'gɔpəl B, C

“*The hole of the horses*”. Soir ó thuaidh de *Knocknacassagh*, gar don teorainn le Bunanioo.

49. **Garraí Bhiddy Móire** L741932

,gari v'idi 'moir'ə B

“*Biddy Mhór's field*”. I ngabhal idir dhá bhóthar i *Knocknacassagh*.

50. **Poll an Bhroic** L748931

,pɔL ə 'vriɰ' BL 242B.008, 243A.392 1969

pɔLə 'wriɰ' (Stockman 1974, 358 sv.)

,pɔL ə 'vriɰ' B, C

“*The hole of the badger*”. Grúpa tithe siar ó thuaidh de shráidbhaile Bhuaile an Ghleanna.

51. **Droim na mBogach** L744927

,drɔm' na 'mɔgɔx B

“*The ridge of the boggy grounds*”. Ar an taobh ó thuaidh de bhóthar an chósta, thíos faoi Pholl an Bhroic. *Bogach* “soft, boggy, ground” (Ó Dónaill).

52. **An Bogach Bán** L744928

,ən bɔgax 'bɑ:n B

“*The white boggy ground*”. Ar an taobh ó thuaidh den droim, i dtreo Pholl an Bhric.

53. **An Ghreallach** L742928

,ən 'x' r'alax C

'g' r'aləx B

“*The mire*”. An talamh siar ó Dhroim na mBogach, “fliuch agus lán feadhgaí”, de réir fhaisnéiseoir B. *Greallach* “mire; slush, puddle; puddly ground” (Ó Dónaill).

54. **Bóthar Mháire Shéarlais** L741929

,bo:hər wair'ə 'hɛ:rlɑʃ B

“*Máire Shéarlais's road*”. An chéad thiontú ar dheis ar bhóthar an chósta ag dul siar duit ón Ghreallach.

55. **Maoilín Carrach Beag** L759937

,mwil'in' karəx 'b' ɔg BL 243A.350 1969

,mwɛl'in' karəx 'b' ɛg C

“*Little bare summit, little*”. Tá an dá mhullach seo siar ó dheas de *Lough Ard*: ceann ar gach taobh de *Bolinglanna Stream*. Foirm dhíspeagtha de *maol* “bare, bald object” nó *maoil* “rounded summit; hillock, knoll; bare, bald, top” cáilithe ag *carrach* “rough skinned; rock-encrusted, rocky” (Ó Dónaill).

56. **Maoilín Carrach Mór** L762935

,mwil'in' karəx 'mo:r BL 243A.380 1969

,mwɛl'in' karəx 'mo:r C

“*Little bare summit, big*”. Féach thuas.

57. **Poll na Madadh** L735928

,pɔL nə 'mɑdu K

“*The hole of the dogs*”. Siar an cósta ó Ché an Chlocháin (§42).

Buaile an Ghleanna

58. **An Coire** L763964

,ən 'kʲir̩ə C

“*Mountain hollow*”. Coire sléibhe i dtuaisceart an bhaile fhearainn ina bhfuil *Knockacurraun Lough* suite.

59. **Buaile an tSagairt** L750933

,buəl̩'ən 'tɔgɔrt̩ C

“*The (?)summer pasture of the priest*”. Soir ó thuaidh de shráidbhaile Pholl an Bhroic (§50). I dtaca leis an chéad eilimint, féach an plé faoi Bolinglanna thuas.

60. **Abar na Muice** L747932

,abər nə mwik̩'ə C

“*Boggy ground of the pig*”. Abar “boggy ground” (Ó Dónaill). Gar do Pholl an Bhroic (§50) atá sé, ach ní raibh an faisnéiseoir iomlán cinnte faoina shuíomh.

61. **Cabarnach Mhór** L747924

,kabərnax wo:r C, K

Ní léir brí an ainm. “Currach agus clocha” (K), ó thuaidh de *Whiteheather Cottage*. Leagan comhshamhlaithe de *cíbearnach* “place of sedge”? Forbairt ó *cabar* “pole, rafter” (Ó Dónaill)? Cf. ['kabərnax], mionainm §18 faoi Bellanasally.

62. **Ardán na Circe Brice** L744924

,ardɑ:n nə k'irk̩'ə 'b'rik̩'ə C, K, L

“*The height of the heath spotted orchid*”. Gar do *Whiteheather Cottage* (féach thuas). *Cearc bhreac* “*dactylorhiza incarnata*” (APA 11 §151).

63. **Ardán Phaitín Mhóir** L745929

,ardɑ:n fat̩'in̩' 'wo:r̩' C

“*Paitín Mór's height*”. Ó dheas de Pholl an Bhroic.

64. **Ardán na Sióige** L746928

,ardɑ:n nə ʃiog̩'ə C

“*The height of the fairy*”. Ó dheas de Pholl an Bhroic, soir ó dheas de §63.

65. **Creig na nDaoine Marbha** L753936

,k'ɾeg' nə dɪn'ə 'maru C

“*The rock of the dead people*”. Ní raibh an faisnéiseoir iomlán cinnte faoi shuíomh na háite seo, ach shíl sé í a bheith ar thalamh sléibhtiúil soir ó thuaidh de Pholl an Bhroic.

66. **Creag an Éin** L744928

,k'ɾog ən 'e:n' C

“*The rock of the bird*”. Siar ó dheas de §63. Leagan canúna áitiúla de *creag* “crag; rocky eminence, rock; stony barren ground; rocky shore” (Ó Dónaill) atá san fhuaimniú.

67. **Strapaí an tSionnaigh** L758962

,strapi ən 't̪ɔNi J

“*Cliff-steps of the fox*”. Díreach siar ó *Knockacorraun Lough*, i bhfiorthuiasceart an bhaile fhearainn, ar shleasa crochta thiar theas Choire (§58), díreach soir ó mhullach Chnoc an Chorráin. Ní léir go díreach cé acu iolra an fhocail *strapa* “steps in cliff, cliff-path, climb; stile” (Ó Dónaill), leagan uatha canúna nó leagan tabharthach (*strapaigh*) d'fhoirm áitreabhach ar nós *strapach* “place of cliff-steps” atá san ainm seo. Tá an mionainm inchurtha *Strapa an tSionnaigh* i gCill Ghallagáin i mbarúntacht Iorrais (Hamilton 1967-70, 178; Ó Catháin & Flanagan 1975, 45, 124; LODC 17, 22).

68. **Feadán Bán** L762962

,f'ida:n 'bɑ:n BL 243A.424 1969

,f'ida:n 'bɑ:n J

“*White stream*”. Sruthán sléibhe a thiteann aneas isteach i *Knockacorraun Lough*.

69. **Teach na dTaibhsí** L736929

,t̪a nə 'dteɹʲʲi J

“*The house of the ghosts*”. Tá sé seo ar chósta thiar an bhaile fhearainn, ó thuaidh de Ché an Chlocháin (§42).

70. **Ardán na nEasóg** L742929

,ardɑ:n ə 'n̪aso:g K

“*The height of the stoats*”. Tá sé seo siar ó dheas de shráidbhaile Chnoc na Ceasach. Níl easóg ar bith fágtha sa taobh seo tíre anois, dar leis an fhaisnéiseoir.

71. **Garraí na Grealladh** L743928

,gari nə 'gʲrʲaLu K

“*The field of An Ghreallach (the mire)*”. Tá an pháirc seo soir ón Ghreallach (§53 thuas). Seo mar a d’fhorbair an fhoirm ghinideach: *An Ghreallach* < (tabharthach) *An Ghreallaigh* < (tríd analach leis an fhoirceann -aidh) < *Garraí na Grealladh*.

72. **Ardán na Neantóg** L743931

,arda:n ə 'Nʲanto:g K

“*Height of the nettles*”. Suite siar ó thuaidh de shráidbhaile Chnoc na Ceasach, ar an teorainn le Bunanioo.

73. **Canach na hAbhann** L756935

,kanax nə 'hauwəN J

“*(Place of) debris of the river*”. Ceantar puitigh ar bhruach thiar *Bolinglanna Stream* atá ann: *canach* “dust, debris”, in úsáid go háitreabhach is léir, agus ní *canach* “cotton-grass” (Ó Dónaill), atá i gceist (J).

74. **Carraig ar Bogadh** L766922

,karəgʲ ɛr 'bogu K

“*Loose rock*”. Carraig chorrach ag binn na haille, ar an chósta idir *Lacklean* agus *Gubacarrigan*. Ar *bogadh* “loose” (Ó Dónaill sv. *bogadh*4).

75. **Garraí na Scillinge** L743925

,gari nə 'ʃkiʲlʲə́nə [sic] K

“*The field of the shilling*”. Ar an taobh thiar de Bhóthar na Fuaiche Móire (§35). “Ceannaíodh é ar scilling agus onsa tobac” (K).

76. **Gairdín Willie** L744925

,gardʲi:nʲ 'wili K

“*Willie’s garden*”. Ar an taobh eile den bhóthar ó §75.

77. **Garraí Bán** L744933

,gari 'bɑ:n K

“(?)*Grassy field*”. Ó thuaidh de Chnoc na Ceasach, ar an teorainn le Bunanioo. Tá bríonna éagsúla le *bán*, “white; idle” (Ó Dónaill) agus “grassy” (Ó Muraíle 1999, 128 §268) ina measc.

78. **Punta** L745931

ˈpʊNtə K

“*Pound*”. Tá an pháirc seo soir an bóthar ó §79. Leagan malartach de *pun(n)t* “(of enclosure) pound” (Ó Dónaill sv. *punt*).

79. **Ardán Mór** L744932

ˌardɑːn ˈmoːr K

“*Big height*”. Díreach ó dheas de §77 thuas. “Small height” atá mar mhíniú ag Ó Dónaill ar an fhocal *ardán*; féach fosta *Dinneen*: “a height, a hill, a hillock”.

80. **Garraí Álainn** L744930

ˌgari ˈɑːliN̩ [sic] K

“*Beautiful field*”. Ó dheas de Chnoc na Ceasach.

81. **Droim** L748932

ˈdriːm̩ K

“*Ridge*”. Tá an droim sléibhtiúil talaimh seo soir ó thuaidh de shráidbhaile Chnoc na Ceasach.

82. **Ardán Andy** L748932

ˌardɑːn andi K

“*Andy's height*”. Ó thuaidh de shráidbhaile Pholl an Bhroic (§50).

83. **Currach Loch Ard** L771937

ˌkʊrɑx lɔx ˈard K

“*Marsh of Loch Ard*”. Tá an currach seo díreach soir ó *Lough Ard*. *Currach* “wet bog, marsh” (Ó Dónaill sv. *corrach*).

84. **Garraí na gCopóg** L735930

ˌgari nə ˈgɔpɔːg K

“*The field of the (?)gunny*”. Ó dheas den phríombhealach, in iardheisceart an bhaile fhearainn. Ní an planda *copóg* “dock” (Ó Dónaill) atá i gceist anseo ach cineál bambú ó Mheiriceá Theas,

Buaile an Ghleanna

a cuireadh timpeall 150 bliain ó shin mar fhoscadh do ghéim (K), agus atá anois ag fás go tréan sa gharraí seo.

85. ***The Ice House*** L756924

,ðə aɪs 'haʊs K

,tʰa ə 'tʰakə K

“Sioc le haghaidh éisc a [choinnítí] ann” (K), suite siar an cósta ó *Benderg*, gar do bhéal an *Bolinglanna Stream*. Is í an fhoirm Bhéarla is mó a úsáidtear sa chaint.

Bunanioo

L751945

Bun na nAeú

“the bottom(-land) of the (liver-shaped) eminences”

1. Bunnaniú	ST (ALSO)	1838
2. Glashellane	Rev. Dwyer (ALSO)	1838
3. Bun an Fheidheadh ‘the foot of the boggy stream’ or Glas-Oileán ‘green island’	ALSO (JO’D)	1838
4. Bun an Aedha	Stockman 357 sv.	1974
5. Bun na nAeú	IROL 33 §42	2004
6. bɔ̃nə 'nəjə.	LASID 1 xvii §53	1958
7. ,bɔ̃n ə 'nəju	BL 239A.015, 242A.309	1969
8. 'bɔ̃nə 'nəjə:	Stockman 357	1974
9. 'bɔ̃nə 'nəjə	Stockman 357	1974
10. ,bɔ̃n ə 'nəju	A, B, K	2001
11. ,bɔ̃n ə 'nəjə	K	2004
12. ,auwəN̂ ɔ̃n ə 'nəjə	K	2004

“It contains 1,809a. 2r. 2p... The whole townland is uncultivated mountain, except about 120 acres which have been reclaimed around the villages...” (ALSO). Is iad *An Glasoileán* [,ən 'glaʃl'ɑ:n] ag L736946 agus *Cnoc na Mónadh* [,krɔk na 'mo:nu] ag L734933 an dá lonnaíocht is mó sa bhaile fearainn. Tá mullach Chnoc an Chorráin, atá 524 méadar ar airde, ar an teorainn thoir thuaidh le Mweewillin.

Is féidir gur thagair an t-ainm i gcéaduaire don áit a bhfuil cé, agus grúpa beag tithe bídeach darb ainm [,bɔ̃n ə 'nəju], díreach siar ó dheas den bhaile fearainn féin, i mbaile fearainn Gubnahardia (L728936). Féach plé gairid ar an eilimint *bun* “an end, the end or foot of anything, such as a hill, the land, a stream (source or mouth, &c., often also applied to bottom land, i.e. at the lower end of a farm, or at the bottom of a hill” faoi Bunacurry.

Is leis an eilimint cháilithe atá an deacracht sa sanas. Tá an fhoirm oifigiúil Ghaeilge bunaithe ar ginideach iolra de *ae* “liver”. Tá leaganacha den fhocal seo teastaithe in ainmneacha bailte fearainn eile, *Corr an Aobha* nó Corranewy i Muineachán ina measc (*L. Log.* 16). Is droim talaimh a shamhlaítear leis ina leithéid seo de chomhthéacs; cf. forbairtí ó *ára* “kidney” i logainmneacha, ar nós *Árainn Mhór* i nGún na nGall (*DUP* 7 sv. *Arranmore* 149 sv. *ára*). Bhí leaganacha éagsúla den fhocal seo ann in úsáid, go stairiúil; féach *DIL* sv. *áe*: “... gp. *áoi*...later spelt [as n.] *aeghe*...”; liostaíonn *Dinneen* an leagan *aebha*.

Is giorrú atá sa -ú sa litriú oifigiúil ar an fhoirceann coitianta -*adh*. Tá an foirceann seo le sonrú sa ghinideach iolra in ainmneacha áitiúla ar nós [ˌmʷiŋ nə ˈɡiːju], *Moing na gCoiriú* i Keel West. Féach samplaí sa ghinideach uatha, in ainmneacha ar nós [ˌɡɔb nə ˈraːNu], *Gob na Reannadh* “the point of the promontory”, atá siar ó dheas de bhéal an *Bunanioo River* (*Gubaranny* i Gubnahardia), agus san ainm *Lochán na Seascadh* “the little lake of the sedge” (*Loughaunnashascoo* i Tonregee East).

I measc féidearthachtaí sanais eile, féach an focal baininsneach is bun leis an ainmfhocal *naomhóg*, agus atá ag Ó Dónaill mar *nae* “boat”: (?)*Bun na Naeú* “the bottom(-land) of the boats”. Tugann *Dinneen* leaganacha éagsúla faoi *naoi*: “pl. *naithe(adha)*, a canoe, a boat, a ship... Cuas na Nae, the canoe cave in Cloichear, [in] Corca Dhuibhne; earlier *nói*; also *nae*, *nó*, *naebh*; *naobh-* or *naomh-* in compounds”. Tá sí ag *DIL* mar *nó (noe)*: “O.Ir. ns. *nau*... gs. *naue*, *noe*; ads. (Mid. Ir.) *noí*. np. *noa*... early obsolete, surviving in compounds in later Mid.Ir.”. Cf. fuaimniú na heiliminte cáilithe (go háirithe foirmeacha 7-12) le fuaimniú an tríú heilimint san ainm *Abhainn Thaobh Chlaoidí* [,ɔwəN̪ˠ h̪eu̯ 'kl̪öidʲ i], atá ar theorainn thoir [Bolinglanna](#). Ar an drochuair, áfach, níl fasach againn d’úsáid an fhocail *nae* in ainmneacha bailte fearainn.

Is minic a cháilíonn ainm abhann an eilimint *bun* ach ní léir eilimint chuí chuige sin sa chás seo. Is leagan den fhocal *féith* “soft seam in bogland; swampy strip” (Ó Dónaill) a tharraing Ó Donnabháin anuas leis an ainm a mhíniú, is cosúil; bheadh úsáid an fhoircinn *-adh* sa ghinideach uatha firinscneach neamhchoitianta go leor. Lagfhéidearthacht eile, is dóiche, is ea *aoigheadh*, ginideach iolra (ag Dinneen) de *aoi* < *aoighe* “a guest, a stranger”.

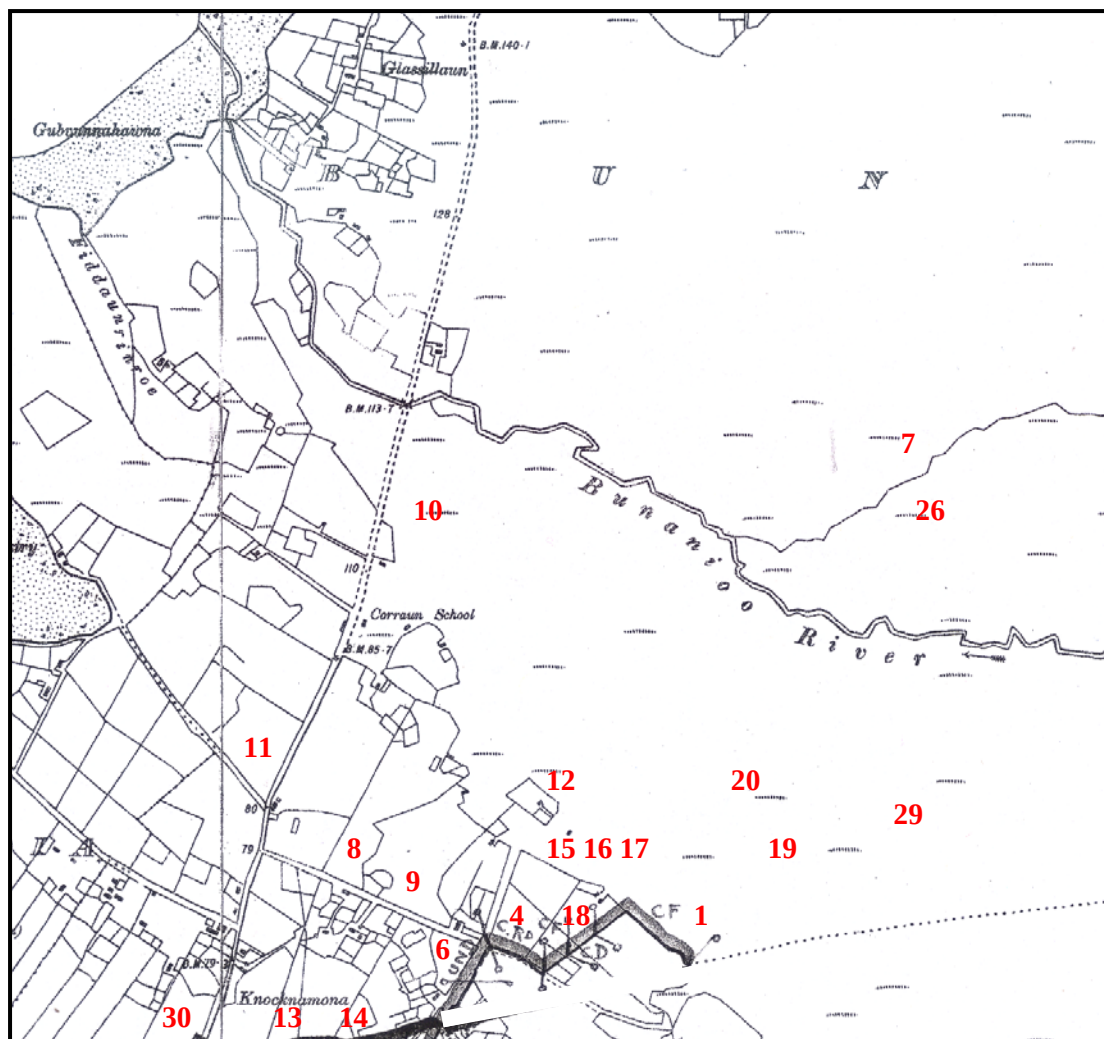
Trí mhíle ó thuaidh de Bunanioo, i Pollranny (Lynchaghan), tá gob tíre ar scríobhadh a ainm mar *Gubnaneiah* in 1838; an dtiocfadh dó go raibh sampla eile den eilimint chéanna san ainm sin? Faraor, tá an t-ainm sin tite i léig ó shin (féach *Gubbunanioo Pollranny (Lynchaghan)*; tugtar *Gob na hOitreach* air sa chaint). Níor mhiste a lua nach bhfuil sruthán gar don ghob tíre seo.

Bunanioo River	Abhainn Bhun na nAeú	
L742940	“river of Bun na nAeú”	
1. Ouena Neu	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Abhainn Bhinn an Fheidheadh	ALSO (JO'D)	1838
3. ,auwəN̄ ɔn ə 'nōjə	K	2004

Éiríonn an abhainn seo ar shleasa theas Chnoc an Chorráin in oirthuaisceart an bhaile fhearainn. Reáchtálann sí aduaidh agus ar ball anoir, agus baineann Gob an Choire amach ar chósta thiar an bhaile fhearainn.

Corraun Hill	Cnoc an Chorráin	
L754961	“the mountain of An Corrán”	
1. Coraan Hill	Mackenzie xiv	1776
2. Mt. Achil	Stat. Survey Mayo	1802
3. Cruck-a-Currawn	ST (ALSO)	1838
4. Curranhill	Áitiúil (ALSO)	1838
5. Cnoc a' Chorráin 'hill of the hook'	ALSO (JO'D)	1838
6. ,krɔk ə 'xɔɾɑ:n̄	BL 239A.011, 240A.034	1969
7. ,krɔk ə xər 'ɑ:n̄	BL 239A.214, 240A.399, 240B.437	1969
8. ,krɔk ə 'xɔɾɑn̄	A, B	2001
9. ,krɔk ə 'xɾɑ:n̄	B	2001

Tá an mullach, atá 524 méadar ar airde, ar an teorainn thoir thuaidh le Mweewillin.

Suíomh logainmneacha in iarthar Bhun na nAeú.

Léiríonn an líne throm dhubh athrú teorann.

Glassillaun

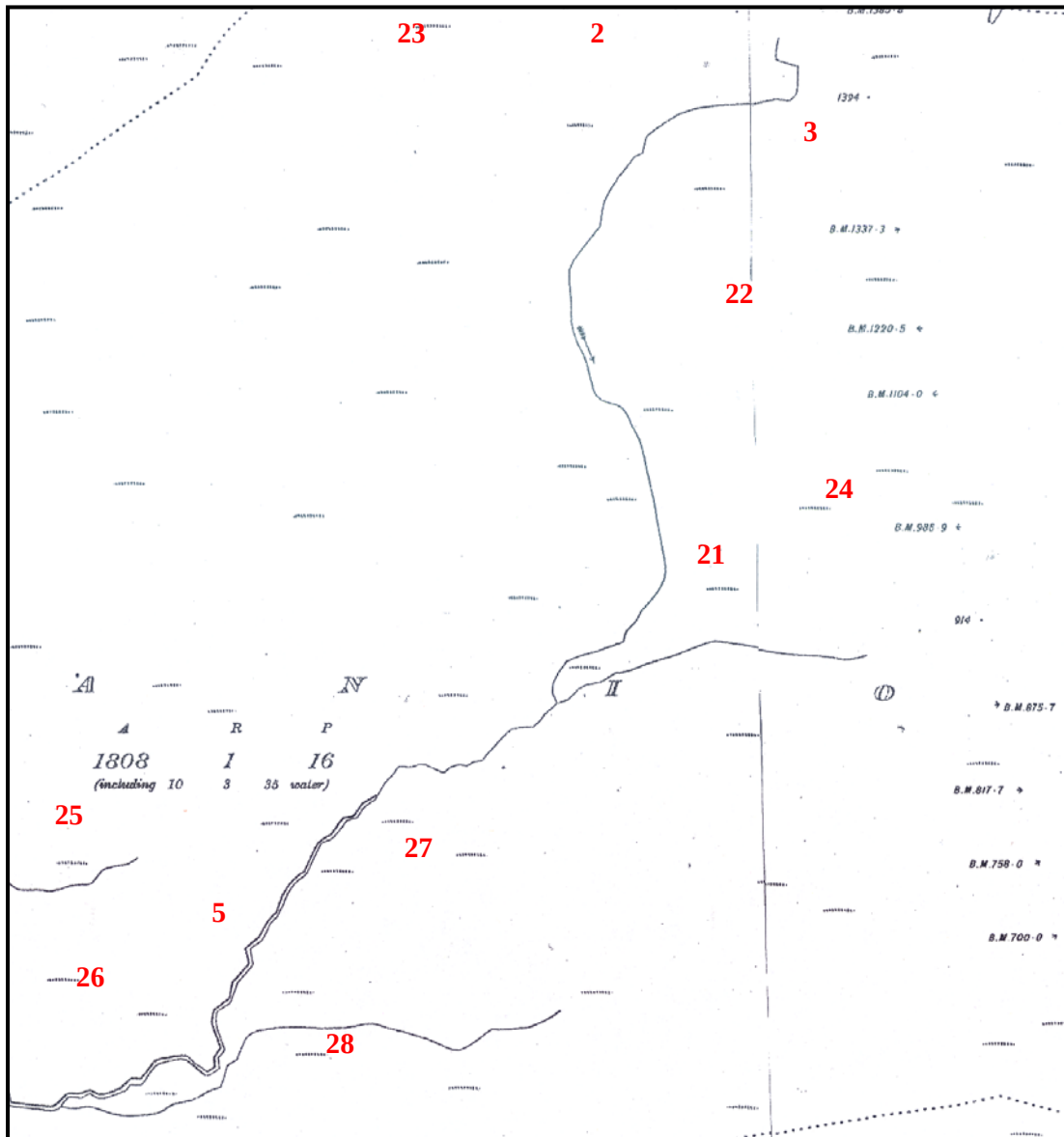
L736946

An Glasoileán

"the green island"

1. Glasshillane... Glash Illawn	Tithe App. §19	1828
2. Glas Ilan	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Glas-Oileán 'green island'	ALSO (JO'D)	1838
4. ,ə 'glaʃíːn	BL 239A.504	1969
5. 'glaʃelːn	BL 240A.404	1969
6. ,ən 'glaʃelːn	BL 240B.146, 242A.314	1969
7. 'glaʃilːan	Stockman 358	1974
8. 'glaʃilːan	A	2001

Grúpa tithe in iarthar an bhaile fhearainn. Féach foirm 2 d'ainm an bhaile fhearainn thuas. Is foirm í *Glaisleán* atá an-choitianta thart ar chósta an chontae seo; báitear ann go minic an dara siolla de *glas* móide *oileán*, agus imríonn an [í] *sandhi* ar an [s].

Suíomh logainmneacha in oirthear Bhun na nAeú

Gubvunnahowna

L734946

1. Gubvunekouna
2. Gob Bhun na hAbhna 'point of the mouth of the river'

Gobán Bhun na hAbhna

"the point of the bottom of the river"

Áitiúil (ALSO) 1838

ALSO (JO'D) 1838

Bun na nAeú

3. ,gɔbɑ:n bɔn ə 'haunə	BL 239B.005	1969
4. ,gɔbɔn ə 'haunə	BL 240B.155	1969
5. ,gɔbɑ:n wɔn ə 'haunə	BL 240B.159, 242A.377	1969

Gor tíre siar ó bhéal an *Bunanioo River*. Níl sé seo sa chaint níos mó (K).

Knocknamona

Cnoc na Mónadh

L734933

“the hill of the moor”

1. Knocknamona	Tithe App. §19	1828
2. Knocknamona	Bald 12	1830
3. Crucknamona	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Cnoc na Móna ‘hill of the bog’	ALSO (JO'D)	1838
5. 'krɔk nə 'mo:nu	BL 239A.547, 240A.404, 242A.416	1969
6. 'krɔk nə 'mo:nə	BL 242B.005	1969
7. krɔk nə mo:nu	Stockman 358	1974
8. krɔk nə 'gɪ:ʃ ə, another name for		
Cnoc na Mónadh	Stockman 358	1974
9. ,krɔk nə 'mo:nə	A	2001
10. ,krɔk na 'mo:nu	B	2001

Sráidbhaile in iardheisceart an bhaile fhearainn. *Móin* “turf, peat; bogland, moor” (Ó Dónaill).

1. Pollán na Raithní L750937

pɔLɑ:n 'rańhu (Stockman 1974, 358)

,pɔLɑ:n ə 'rańhi C

“The (?)small pool of the bracken”. I ndeisceart an bhaile fhearainn, gar don teorainn le Bolinglanna. *Pollán* “(small) pool; hollow place” (Ó Dónaill).

2. Barr an Chnoic L754959

,bar ə 'xrić C

“The top of the mountain”. An ceantar thart ar bharr Chnoc an Chorráin atá i gceist.

3. Na hAlltracha Dubha L759955

,nə haLtrahe 'duwə C

“*The black cliffs*”. Gar d’oigheann an *Bunanioo River*.

4. **Ardán Mhícheáil Seoighe** L740933

ˌardɑːn ˈvʲixʲɑːlʲ ˈʃoi̯jə B

“Mícheál Seoighe’s *height*”. Ó thuaidh de *Knocknacassagh* i Bolinglanna. *Mhíchíl* nó *Mhícheáil*? Féach nóta faoi *Garraí Mhícheáil Fhada*, mionainm §22 faoi Cashel.

5. **Na Polláin** L7594

ˌnə ˈpɔːlɑːnʲ B

“*The little holes*”. Deirtear [ðə ˈpɔːlɑːnz] sa Bhéarla, de réir Sheáin Uí Ghallchóir. Tá siad seo in uachtar ghleann an *Bunanioo River*.

6. **Garraí Johnny Mhóir** L739933

ˌɡɔːrɪ dʒɔːnɪ ˈwoːrʲ B

“*Johnny Mór’s field*”. Buailte le teorainn Bolinglanna, ó thuaidh de *Knocknacassagh*.

7. **Abhainn an Ghlasoileáin** L747943

ˌðə ɡlɑːʃəlʲɑːn ˈrɪvər BL 240A.083

auwəN̪ ə ˈɣlɑːʃlʲɑːn K

“*The river of An Glasoileán*”. Craobhshruathán de chuid an *Bunanioo River* atá ann. Féach *Glassillaun* thuas.

8. **Garraí Shéamais** L736934

ˌɡarɪ ˈheːmwəʃ K

“*Séamas’s field*”. Tá an garraí seo ar Bhóthar Ryan (§9), i ndeisceart an bhaile fhearainn.

9. **Bóthar Ryan** L737934

ˌbɔːhər ˈraɪn K

“*Ryan’s road*”. Is féidir gur duine den sloinne seo a bhí ina shaoiste ar thógáil an bhóthair. Tá an bóthar ingearach leis an phríomhbhealach, agus i ndeisceart an bhaile fhearainn. Casann sé ar ball isteach go Cnoc na Ceasach i Bolinglanna.

10. **Garraí Sheáin** L737939

ˌɡarɪ ˈxʲɑːnʲ K

Bun na nAeú

“Seán’s *field*”. Soir ón phríomhbhealach, ó dheas den abhainn agus gar do Theach an Phobail. “Níl garraí ar bith le feiceáil ansin anois” (K).

11. **Ardán Donn** L734937

,ardɑ:n 'dɔN K

“*Brown height*”. In iardheisceart an bhaile fhearainn, ar cholbha thiar an phríomhbhóthair.

12. **Scraith** L742937

'skraix K

“(Place of) *scraw*”. Talamh garbh soir ó thuaidh de ghrúpa páirceanna i ndeisceart an bhaile fhearainn.

13. **Bun na Straidhpe** L736933

,bɔn ə 'straipə K

“*The bottom of the stripe*”. “Gabhaltas nó achar caol talaimh” is brí le *straidhp*, ar ndóiche (cf. *Na Staidhpeannaí*, mionainm §122 faoi Dooega).

14. **Ardán na hAitinne** L737932

,ardɑ:n ə 'hɑ́ɐNə K

“*The height of the furze*”. Soir ó dheas de §13, gar don teorainn le Bolinglanna, agus gar do Theach na dTaibhsí, mionainm §69 faoi Bolinglanna, ar an taobh eile den bhóthar. *Aiteann* “furze, gorse, whin; var: f.” (Ó Dónaill).

15. **Mantrachs** L742937

'mɑ:ntrɑxs K

“*Ruins*”. *Man(nt)rach* “ruin” móide foirceann iolra an Bhéarla. Féach *Manraghy* faoi Tonregee West i dtaca leis an eilimint seo. Ballóga ó dheas de §12 atá ann.

16. **Manraigh Ábraim** L742937

,mɑ:nhri 'ɑ:brám K

“*Ábraim’s ruins*”. Tá sé seo ar cheann de na manraigh thuasluaite. Tá cuimhne go fóill go háitiúil ar an Ábraim seo (K). Is leagan giorraithe de *Ábraham* é *Ábraim*, is cosúil.

17. **Tobar Ábraim** L743937

,tɔbər 'ɑ:brám K

An Corrán

“Ábram’s *well*”. Taobh thoir dá sheanteach.

18. **Garraí Pháidín** L742936

ˌɡarʲi ˈfɑːd̪iːn̪ K

“Páidín’s *field*”. Tá an pháirc seo ó dheas de §15.

19. **Ardán Sheáin Néill** L744935

ˌardɑːn ˈxɑːn̪ ˈN̪ˑeːl̪ K, L

“Seán Néill’s *height*”. Talamh sléibhtiúil i ndeisceart an bhaile fhearainn.

20. **Scraith Bhán** L744936

ˈskra ˈwɑːn K

“*White scraw*”. Ó thuaidh de §19.

21. **Bun an Bhriste** L759947

ˌbʊn ə ˈv̪r̪ʲiʃt̪ə BL 243A.402 1969

ˌbʊn ə ˈv̪r̪ʲiʃt̪ə K

“*The bottom of the place of rocks*”. Tá sé seo ar bhruach uachtarach thoir an *Bunanioo River*, ag bun sleasa atá thar a bheith carraigeach. Féach *Briste*, mionainm §7 faoi Dooega, i dtaca leis an eilimint cháilithe.

22. **Carraigeacha Breaca** L759953

ˌkarəɡ̊əxə ˈb̪r̪ʲakə K

“*Speckled rocks*”. Ó thuaidh de §21 agus suas an mhala uaidh.

23. **Feadán Bhuí** L755957

ˌf̪ʲidɑːn ˈwiː K, L

“*Yellow (?)stream*”. Ceantar fliuch, “cineál de scraith” (L), ar éadan theas Chnoc an Chorráin. “Tá sé buí, nó meirgeach” (L). Tá an t-ainm reoite sa tuiseal tabharthach Ultach; sin, nó is gá cuimhneamh ar *Maoth* mar bunlogainm, mar fhéidearthacht (cf. mionainm §7 faoi Bunacurry). *Buí* “yellow, tawny” (*Dinneen*).

24. **Sconsa** L760948

ˈskɔ̃Nsə K, L

“*Fence*”. Soir ó thuaidh de §21. Tá bríonna éagsúla leis an eilimint seo: “(of earthwork) sconce; fence; drain, trench” (Ó Dónaill sv. *sconsa*); “fence” an chiall atá leis go háitiúil (Stockman 1974, 227 §1167). Tá seansconsa anseo, ceart go leor (L). Is é *sconnsa* an leagan áitiúil (*ibid.*). Cf. *Sconsa*, mionainm §13 faoi Dooega.

25. **Coráí Buí** L752946

,kɔɾi 'bwi: [sic] K

“*Yellow (?)rocky crossing places*”. Tagraíonn sé seo do thalamh atá díreach ó thuaidh de chúrsa uachtarach Abhainn an Ghlaisleáin (§7). Is díol spéise é nach séimhítear túschonsan na heiliminte cáilithe, rud a thugann orainn iolra den fhocal *cora* “weir; rocky crossing-place in river. *Cloch chora*, stepping-stone; rocky ridge extending into sea or lake” (Ó Dónaill) a mholadh. Má ghlacaimid leis gur séimhíodh an *b-*, tráth (cf. *Acaill Bheag* agus samplaí eile sna Nótaí Canúna), is féidir *coraidh*, leagan tabharthach uatha de *cora*, agus *curraigh* “marshes” a chur san áireamh.

26. **Ardán na Cloiche** L748942

ardɑ:n ə 'kloix̥ə K

“*The height of the (?)stone*”. Ar bhruach theas Abhainn an Ghlaisleáin (§7). Tá bríonna éagsúla le *cloch*; féach an plé faoi Cloghmore.

27. **Ardán Eoghain** L753941

,ardɑ:n o:n̥ K

“*Eoghan's height*”. Ar bhruach thoir an *Bunanioo River*, in oirthear an bhaile fhearainn. *Eoin* nó *Eoghan*? Féach an plé faoi mhionainnm §38 i Carrowgarve.

28. **Feadán an Mhaide** L753939

,f̥ida:n ə 'wɑ́ðə K

“*The stream of the piece of timber*”. Craobhshruthán anoir de chuid an *Bunanioo River*. *Maide* “a stick or staff; a piece of timber; wood; a length of bog timber...” (*Dinneen*).

29. **Currach Dearg** L745936

,kɔɾəx 'd̪arəɡ K, L

“*Red marsh*”. Tá sé seo soir ó thuaidh de §19. *Currach* “wet bog, marsh” (Ó Dónaill sv. *corrach*).

30. **Garraí *Harry*** L732933

,gari 'hari K

“*Harry’s field*”. I ndeisceart an bhaile fhearainn, siar ón phríomhbhealach.

An Cartún

Cartron

L775984

An Cartún

“the cartron (of land)”

1. Cartron... Corthoon	Tithe App. §19	1828
2. Cartoon	Bald 12	1830
3. Corthoon	ST (ALSO)	1838
4. Cartún ‘a cartron of land’	ALSO (JO’D)	1838
5. An Cartún	IROL 34 §60	2004
6. 'kɑrtu:n	BL 239B.383	1969
7. ,ən 'kɑrtu:n	BL 241A.196	1969
8. ən 'kɔrtu:n	A	2001

“A central townland. It contains 1,886a. 2r. 19p.... No person lives here except a herd, and it is all uncultivated, except a small portion for the accomodation of the herd. This townland is all a moory bog...” (ALSO).

“The Anglo-Norman settlers introduced terms derived from their own language... *cartron* signifies a quarter, and is derived from the French *quarteron*... it was applied to a parcel of land varying in amount from 60 acres to 160 acres” (Joyce i 245). Rinneadh *cartrún*, (cf. *An Cartrún nó Cartron* i *L. Log. Uíbh Fhailí* 12), *cartún* agus *cartúr* den fhocal seo sa Ghaeilge; is mar *cartúr* “chartered land, holding; measure of land (equated to 64 acres)” atá sé ag Ó Dónaill. Is iomaí baile fearainn den ainm *Cartron*; tá a mbunús mór i gConnachta (*Census 1851*). Féach samplaí i bparóistí Chill Mhic Laisre agus Oileán Éadaí sa bharúntacht seo féin (Imleabhar 1). Níl ann ach *Cartoor* agus *Cartoorbeg* i gContae na Gaillimhe agus *Cartoor* i mbarúntacht Mhuraisce sa chontae seo ina bhfaightear an leagan *cartúr* (*ibid.*).

Féach fosta na mionainmneacha gaolta seo thíos: *Cartron River*, *Seanteach an Chartúin* (§9) agus *Seanbhóthar an Chartúin* (§11).

Assaundoo

L782993

An tEasán Dubh

“the black mountain stream”

1. Tisandhu	Áitiúil (ALSO)	1838
2. An tEasán Dubh ‘the black little cascade’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,ɛsɑ:n 'du:	H	2003
4. ,isɑ:n 'du:	I	2004

An Corrán

Sruthán sléibhe é seo a éiríonn ar shleasa theas *Knocklettragh* i dtuaisceart an bhaile fhearainn. Is craobhshruthán den *Cartron River* é. Dálta Essan in Aontroim (PNI 7, 25; *An tEasán*), is cosúil gurb í “sruthán sléibhe” an chiall atá le *easán* sa chomhthéacs seo (cf. fosta “*easán*... ‘a mountain stream’ in east Donegal” faoi *Place-names of Rathlin* 41). *Eas* “a waterfall, a cascade, a stream, a spring, a rapid” (*Dinneen*) móide an iarmhír (áitreabhach nó díspeagtha) *-án* is bun leis an phríomheilimint. Fuaimnítear ar nós ‘*iosán*’ é de sa chaint, go minic.

Cartron River

Abhainn an Chartúin

L780989

“*the river of An Cartún*”

1. Owencorthoon	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Abhainn Chartúin ‘river of the cartron’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,auwəN̄ ə 'xartu:n̄	BL 240B.389	1969

Éiríonn bunchraobhshrutháin na habhna seo as *Lough Gall* agus *Lough Cullydoo* in iarthar an bhaile fhearainn. Reáchtálann sí aniar aneas trí lár an bhaile fhearainn, agus ansin aneas tríd Owenduff nó go mbaineann sí an fharraige amach ar chósta thoir thuaidh an Chorráin.

Corrybeg

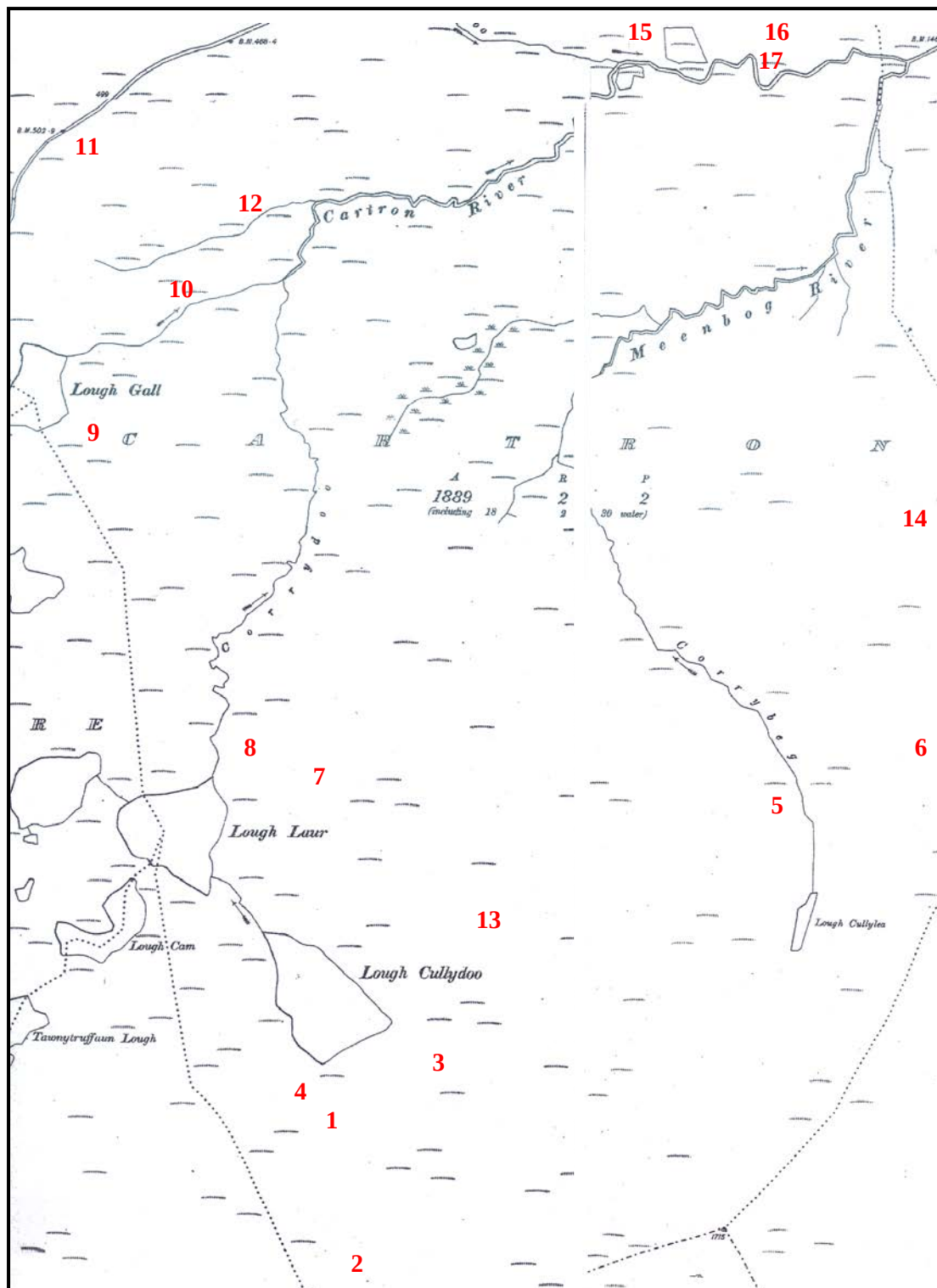
An Coire Beag

L787975

“*small mountain hollow*”

1. Corre Beg	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Coire Beag ‘small cauldron’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,ən k̪iʳ ə 'v̪iɡ̪	BL 241A.020	1969

Craobhshruthán de chuid an *Meenbog River* atá i gceist; éiríonn sé i ndeisceart an bhaile fhearainn ar shleasa thoir thuaidh Chnoc an Chorráin. Tá *An Coire* - log mór sléibhe - breis is míle siar ó dheas den áit seo (féach mionainm §58 faoi Bolinglanna), agus is dóiche gur thagair an chéad eilimint don ghleann crochta i gcéadúair (“deep mountain hollow”, *Ó Dónaill*), murach gur forbairt den chiall “a gulf, a whirlpool, a maelstrom” atá i gceist (*Dinneen*; cf. *Gob an Choire* nó *Achill Sound* faoi Sraheens).

Suíomh logainmneacha ar an Chartún

An Corrán

Corrydoo

L776977

An Coire Dubh / Abhainn an Choire Dhuibh

“the big mountain hollow”/“the river of An Coire Dubh”

1. Curra Duff	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Coire Dubh ‘black cauldron’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,auwəN̄ xɔr̄ə 'du:	BL 239B.543	1969
4. ,ən kɔr̄u 'du:	A	2001

Seo ceann de na craobhshrutháin luaite thuas faoi *Cartron River*. Éiríonn sé amach as *Lough Cullydoo* recté *Lough Corrydoo*.

Knocklettragh

F783005

Cnoc Leitreach

“the mountain of the (?)slope”

1. K. Letragh	Bald 12	1830
2. Cruckletter Mountain	Áitiúil (ALSO)	1838

Sliabh 452 méadar ar airde ar an teorainn thuaidh le Tonregee East. *Leitir* “hillside” (Ó Dónaill).

Lough Cullydoo

L778970

Loch an Choire Dhuibh

“lake of An Coire Dubh”

1. Curra Duff	Bald 12	1830
2. Loughculliadhu	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Loch Coille Duibhe ‘the lake of the black wood’	ALSO (JO’D)	1838
4. ,lɔx ə xɔr̄ə 'xu	BL 239A.074, 322, 240B.381	1969
5. ,lɔx ɔr̄ə 'du:	BL 239B.500	1969
6. ,lɔx ɔrə 'xu:	BL 240B.370	1969
7. ,lɔx ɔrə 'xu:	A	2001
8. ,lɔx ʔr̄ə 'du	C	2001
9. ,lɔx ə xɔr̄ə 'du	C	2003

Tá an loch seo suite i gcoire mór sléibhe ar shleasa thuaidh Chnoc an Chorráin, in iardheisceart an bhaile fhearainn. Féach *Corrydoo* agus *Corrybeg* thuas. Rinneadh meancóg litrithe i bhfoirm 2, is léir.

Lough Cullylee

L788972

Loch an Choire Bhig

“the lake of the little mountain hollow”

An Cartún

1. Curra Lea	Bald 12	1830
2. Lough Culilea	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Loch Coille Léithe 'lake of the grey wood' ALSO (JO'D)		1838
4. ,lɔx,ɔr'ə 'b'ɛg	H	2003

Tá an loch beag seo in oirdheisceart an bhaile fhearainn i ngleann crochta ar shleasa thoir thuaidh Chnoc an Chorráin. Éiríonn sruthán darb ainm *Corrybeg* amach as. Rinne an tSuirbhéireacht neamart san fhoirm oifigiúil, bunaithe ar Bald: féach *Knockacorraun Lough i Bolinglanna*.

Lough Gall	An Loch Geal	
L772985	" <i>bright lake</i> "	
1. Loughgal	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch Geal 'bright lake'	ALSO (JO'D)	1838
3. lɔx 'g' al	BL 239A.058, 240B.337, 241A.028	1969
4. lɔx 'g' al, o:n	BL 240B.011	1969
5. lɔx g' al	A, C, H	2001

Ar theorainn thiar an bhaile fhearainn le Srahmore agus Pollranny (Sweeny).

Meenbog River	Abhainn na Bogmhíne	
L787987	" <i>the river of the softmountain pasture</i> "	
1. Owenbugvein	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Abhainn Bog-Mhíne 'river of the soft misk'	ALSO (JO'D)	1838

Féach plé ar an eilimint *mín* "smooth level land; tillable land; tract of grassland in mountain" faoi Meennacloghfinny i bparóiste Bhuiríos Umhaill. Buille faoi thuairim atá san fhoirm mholta, de dheasca easpa fianaise; is féidir áfach go bhfuil *mín* réamhcháilithe anseo ag *bog*- "soft" (*Ó Dónaill*).

1. An Ghualainn	L778966
ən 'xuələN'	BL 243A.405 1969
ən 'guələN' [sic]	H

"*The (mountain-)shoulder*". Éadan sléibhe ó dheas de *Lough Cullydoo*.

2. Nead an Iolra	L778963
,nád ən ɔrlə	H

“*The eagle’s nest*”. Leagan meititéise den fhoirm mhalartach uatha *iolra* de *iolar* “eagle” (Ó Dónaill) atá san fhuaimniú áitiúil. Tá sé seo ó de thuaidh de mhullach 541 méadar ar airde atá ar an teorainn theas.

3. **Clocha Geala** L779969

,kl̪əhə 'ɡ̊alə H

“*White stones*”. Suite soir o dheas de *Lough Cullydoo*. *Geal* “white, bright(ness)” (Ó Dónaill).

4. **Log Mór** L777968

l̪og 'm̪or H

“*Big hollow*”. Ar bhruach theas *Lough Cullydoo*.

5. **Riteachán** L786973

'R̪í't̪̪əh̪ɑ:n [sic] H

“*Steep place*”. Talamh crochta siar ó shruthán *Corrybeg* atá i gceist. Bunaithe ar *rite* “sharp, steep; exposed” (Ó Dónaill sv. 1rite3,4), móide na hiarmhíreanna substainteacha nó áitreabhacha -*ach* agus -*án*.

6. **(?)Borann** L791975

'b̪orN H

“*Rocky place*”. Níl sruthán san áit seo - teorainn thoir an bhaile fhearainn, soir ó *Corrybeg* - ach is léir ón fhuaimniú ar scor ar bith nach *burn*, focal Béarla ar “sruthán” atá i gceist. Leagan de *boireann* “rock; rocky country, karst” (Ó Dónaill)? Féach tuilleadh ar an eilimint seo faoin ainm Fahburren i mbarúntacht Mhurasce (Imleabhar 2).

7. **An Fraoch Mór** L779975

,ən friəx 'mo:r BL 243A.258 1969

,friəx 'mo:r H

“*Big (place of) heather*”. Soir ó *Lough Laur*. Tá cuid mhaith de faoi fhoraóis anois.

8. **The Flukes** L776977

ðə 'flukz H

Tá sé seo ó thuaidh de *Lough Laur* (féach faoi Bolinglanna), ar bhruach thoir shruthán *Corrydoo*. Áit a bhfaigheadh caoirigh puchán (“fluke; swollen glands; swellings under eyes” ag Ó Dónaill), dá ligfí ann iad, de réir an fhaisnéiseora.

9. **Seanteach an Chartúin** L775973

,ʃantʰa ə 'xartu:ní H

"*The old house of An Cartún*". Ó dheas de *Lough Gall*, in iarthuaisceart an bhaile fhearainn. Bothóg bhuachailleachta, glactar leis.

10. **Leachta Réamainn** L773987

,lʰaxtə 'rʰe:mɔ́Ní BL 240B.481 1969

,lʰaxtə 'Rʰe:mɔ́Ní H

"*Réamann's memorial heaps*". Tá na cairn chloch seo ar bhruach thiar an *Cartron River*, gar do *Lough Gall*, i gceantar atá faoi fhoraois anois. "Cailleadh fear ann, a raibh *Réamann* air" (BL 240B.482).

11. **Seanbhóthar an Chartúin** L780995

,ʃanwo:hər ə 'xartu:ní BL 240B.350 1969

,ʃanwo:hər ə 'xartu:ní H

"*The old road of An Cartún*". Téann an cabhsa sléibhe seo ó Owenduff trí thuaisceart an bhaile fhearainn isteach go deisceart Pollranny (Sweeny).

12. **Feadán Tobac** L774988

,fʰida:n tɔbʰak H

"*The stream of the tobacco*". Craobhshruthán de chuid an *Cartron River* atá ann; is dóiche gur thit alt lárnach as an chaint tríd haipléis.

13. **Na Coiriú** L7897

,nə 'kɔrʰu BL 240B.444 1969

,ðə 'kɔruz I

"*The mountain hollows*". Is cnuasainm é seo don Choire Beag agus An Coire Dubh sa bhaile fearainn seo, agus An Coire Liath i Bunanioo (sv. *Knockacurraun Lough*). Féach plé ar úsáid áitiúil an fhoircinn iolra *ú < -adha* faoi Bunanioo.

14. **Claí Teorann** L789984

,klaie 't̪o:rən I

“*Boundary fence*”. Ar theorainn thoir an bhaile fhearainn soir ó dheas den *Meenbog River*. Giorrú ó *Claí na Teorann*?

15. **Garraí Mór** L787994

,gari 'mo:r I

“*Big field*”. Ó dheas de Sheanbhóthar an Chartúin (§11), i dtuaisceart an bhaile fhearainn.

16. **Garraí Beag an Loingsigh** L788994

,gari bó:g ə 'l̪iŋʃi I

“*Little field of An Loingseach*”. Soir ó §15 thuas. Cf. *Gubalinchy* faoi Tonregee East.

17. **Leac an Chiste** L788993

,l̪ak ə 'x̪iʃt̪ə I

“*The flat stone of the treasure*”. Leac mhór suite ó thuaidh de lúb in Abhainn an Chartúin agus ó dheas de §16 thuas. Deirtear gur chuir gadaithe taisce óir faoi (I). Tá an leac timpeallaithe anois ag foraois nua. *Ciste* “treasure; (of hoard) *ciste i dtalamh*, treasure-trove...” (Ó Dónaill).

Cuillaloughaun

L803972

Coill an Locháin

“the wood of the little lake”

1. Killaloughane	Tithe App. §19	1828
2. Kellaloughane	Bald 12	1830
3. Cuillaloughaun	ST (ALSO)	1838
4. Kellaloughnan	CM (ALSO)	1838
5. Kellaloughane	Rev. Dwyer (ALSO)	1838
6. Coill a' Locháin wood of the pool or small lake'	ALSO (JO'D)	1838
7. Coill an Locháin	IROL 34 §79	2004
8. ,kɔL' ə 'lɔxɑ:n'	BL 240A.217	1969
9. kIL' ə 'Lɔxɑ:n'	Stockman 358	1974
10. ,kɔL' ə 'lɔxɑ:n'	A, B	2001

“It contains 1,432a. 3r. 14p... It is held in common by the inhabitants of Dooniver townland in the Island, and is all uncultivated bog or moor, except a few portions along the sea-shore and along the banks of the Glennanean stream...” (ALSO). Tá dhá lochán sa bhaile fearainn seo: *Knockwilliamboy Lough* ar an teorainn thoir, agus *Lough Namackan* ar an teorainn thuaidh.

Cuillaloughaun Mapa SO

?L810976

Log an (?)Ghearráin

“the hollow of the horse”

1. Loga Gurrane	Bald 12	1830
2. Lugga Garrane	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Lugga Garraun	ALSO (JO'D)	1838
4. Log a' Gharráin 'hollow of the shrubbery'	ALSO (JO'D)	1838

“A stream” (ALSO). Ní léirítear an t-ainm seo ar an léarscáil sé horlaí. Léirítear sruthán soir ó *Glennanean*; reáchtálann sé aniar aneas trí lár an bhaile fhearainn, agus breactar isteach *Cuillaloughaun* mar ainm air; tá sruthán eile gan ainm ar an teorainn thoir ag L816972. Is féidir gurb é *garrán* “grove” an eilimint cháilithe (cf. an leagan *gorán* ag Ó Dónaill agus foirm 1; féach fosta *gorán* “froth, foam” ag *ibid.*: is leagan é, leis, de *guairín*). Tá an fuaimniú [g'ɔxɑ:n] < *gearrán* “gelding; (male) horse; pack-horse; small horse, nag” (Ó Dónaill) tugtha faoi deara i ndornán mionainmneacha áitiúla eile; féach mar shampla *Ooghgarraunbaun* i Dooega.

Glennanean

L800977

Gleann na nÉan

“the valley of the birds”

1. Glen-na-nean	Bald 12	1830
2. (?)Glaninean	Browne’s RR 1833	1833
3. (?)Glaninean	Sligo RR IV/4	1834
4. Glennanean	Áitiúil (ALSO)	1838
5. Gleann na nÉan ‘valley of the birds’	ALSO (JO’D)	1838
6. ,g’l’aN ə ‘n’e:n	BL 240B.484	1969
7. ,g’l’aN ə ‘n’e:ən	A, H, I	2001

Ar an léarscáil, tagraíonn an t-ainm do shruthán atá sa ghleann. Tá an gleann i dtuaisceart an bhaile fhearainn. Éiríonn an sruthán ann ar shleasa thoir Chnoc an Chorráin, agus réachtálann aniar aneas nó go mbaineann sé *Bellacragher Bay* amach. Luaitear áit darb ainm *Glennagapple*, “the name of a Trigl. Station”, leis an bhaile fhearainn seo, san Ainmleabhar, ach níor breacadh isteach ar an léarscáil sé horlaí riamh é. Cf. an mionainm *Glenanane Bridge* i [Srahatloe](#) i bparóiste Achadh Fhobhair.

Glennanean Bridge

L808987

1. Glaninean Bridge	Áitiúil (ALSO)	1838

Téann an príomhbhóthar go hOileán Acla anonn droichead ar shruthán ar an áit seo.

Gubnashangarraunty

L813982

Gob na Seangharrantaí

“the point of the old fields”

1. Gubnashangarraunty	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob na Sean-Gharrántaidhe ‘point of the old shrubberies’	ALSO (JO’D)	1838

Tá an gob tíre seo ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn. Foirm iolra de *garrán* “grove” (Ó Dónaill) a mhol Ó Dónnabháin; tá áit darb ainm *Garranbaun* ar an chósta ar an taobh eile de *Bellacragher Bay* a bhfuil an eilimint seo ann (i [Dooghill](#) i bparóiste Bhuiríos Umhaill). Is féidir gur mhol sé an míniú seo bunaithe ar an ainm *Lugga Garraun* - gleann atá ó dheas den áit seo (féach faoi *Cuillaloughaun* thuas) - nó ar an litriú i bhfoirm 1. Is mó an seans, shílfeá, gur leagan iolra de *garraí* “small (enclosed) field, plot” (Ó Dónaill) atá i gceist sa chás seo, áfach (cf. [Garranty](#) i mbarúntacht Mhuraisce).

Knockwilliamboy Lough Mapa SO

Loch Chnoc Liam Bhuí

L816973

“lake of the hill of Liam Buí”

1. K. Leambue

Bald 12

1830

2. Cruckleambwee Lake

Áitiúil (ALSO)

1838

3. Cnoc Liaim Bhuidhe ‘Yellow William’s
Lake’

ALSO (JO’D)

1838

Lochán beag bídeach suite ar an teorainn thoir le Mallaranny i bparóiste Bhuiríos Umhaill.

1. **Cnoc Láir**

L792972

krɔk 'lɑ:rʲ

H

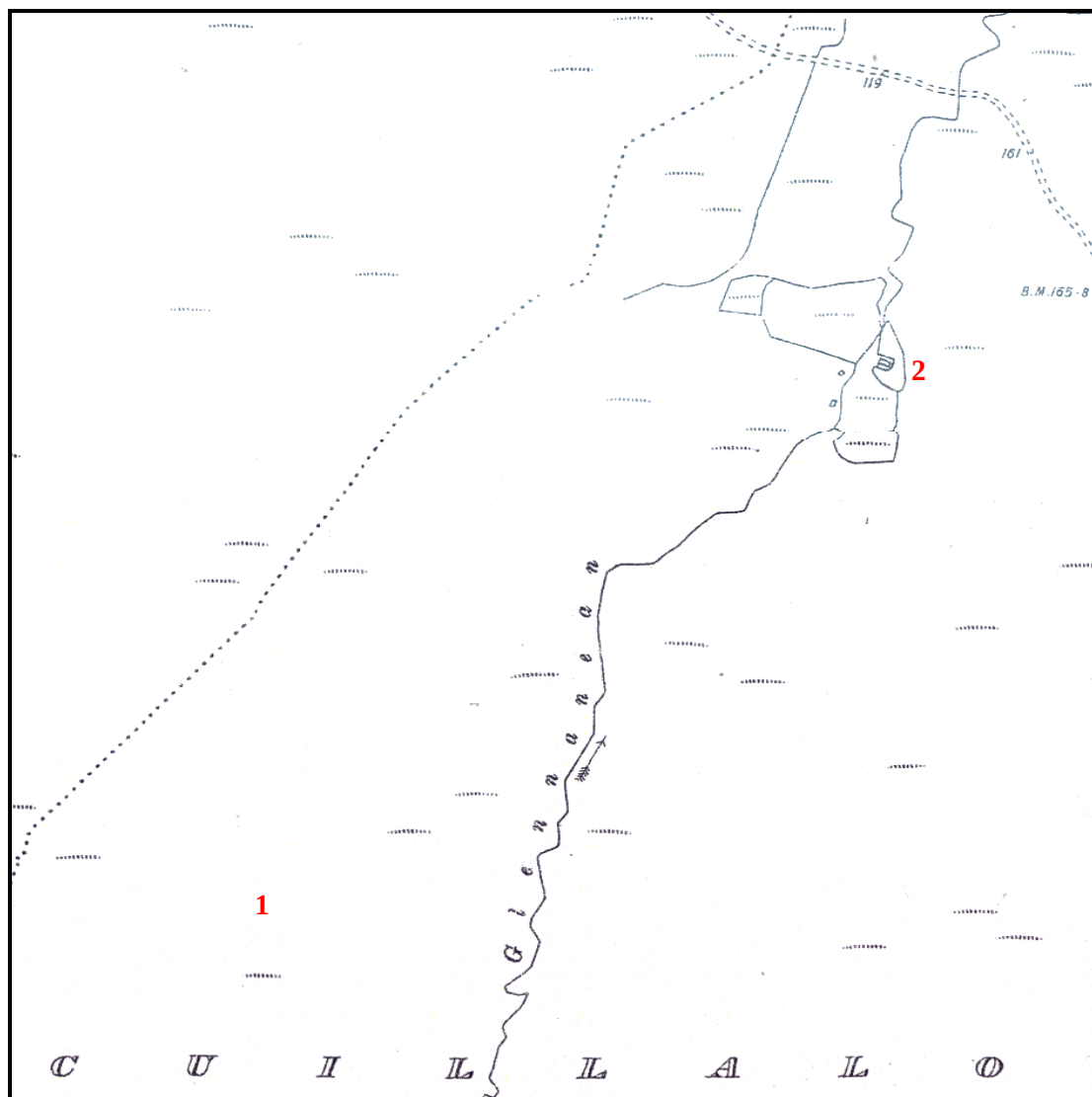
“Middle hill”. Cnoc 424 méadar ar airde gar do theorainn thiar an bhaile fhearainn.

2. **Teach an Fhrancaigh** L804986

,tʰa ə 'raŋki

I

“The Frenchman’s house”. Ballóg tí agus garraí i nGleann na nÉan. Cf. *Seanteach an Fhrancaigh*, mionainm §1 faoi Pollranny (Sweeny).

Suíomh logainmneacha i gCoill an Locháin

Gubnahardia

L729935

1. Gubneharda... Gubnahorda
2. Gubnahardia
3. Gob na hÁirde ‘beak or snout of the hill’
4. Gob na hAirde
5. gṑb nə 'hɑ:rdʲə
6. gṑb nə 'hɑ:rdʲʒə
7. ,gṑb na 'hɑ:rdʲə

Gob na hAirde

“the point of the promontory”

Tithe App. §19	1828
ST (ALSO)	1838
ALSO (JO'D)	1838
IROL 37 §155	2004
BL 239.208, 240A.407, 242A.319	1969
Stockman 358	1974
A, C	2001

“This townland is bounded on the west by Achill Sound. It contains 159a. 0r. 21p.... About 50 acres is cultivated...” (ALSO).

Féach *Ard* (Béarla) thíos, ónar ainmníodh an baile fearainn, i dtaca leis an dara heilimint. Tá *Gubnahardia Fort* ar an taobh eile de Bhéal na gCliath, ag ceann thoir theas Oileán Acla.

Ard

L726936

1. Ard
2. Árd ‘a height or hill’
3. ,bɑ́lʲə nə 'hɑrdʲə
4. a: rds
5. bɑ́lʲ nə 'hɑrdʲʒə
6. 'ɑ: rdʲ

Aird

“promontory”

Áitiúil (ALSO)	1838
ALSO (JO'D)	1838
BL 242B.026	1969
Stockman 358 sv. Gob na hAirde	1974
Stockman 357	1974
A	2001

“A few houses... at the edge of the sound” (ALSO). Ní hann de na tithe seo níos mó, a bhí suite ar chósta thuaidh na leithinse bige seo, tráth. Tá mullach 22 méadar ar airde i lár na leithinse. Is leagan baininsneach de *ard* “height, hollock; top, elevated part” (Ó Dónaill) é *aird*; is focal ann féin é chomh maith a chiallaíonn “promontory” (de hÓir 1965, 86). Deirtear ['erd] agus ['ɑrdz] sa Bhéarla. Tá an chéad ghuta fada sa Ghaeilge.

Fiddaunrinroe

L733944

An Feadán Fionnrua

“the light-red stream”

An Corrán

1. Fiddauna Runnroe	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Feadán na Rinne Ruaidhe ‘brook of the red point’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,f'ida:n 'f'iNruə	BL 242A.388	1969

Tá an sruthán seo gar do theorainn thuaidh an bhaile fhearainn. Baineann sé an fharraige amach díreach soir ó *Gubnaranny* (féach thíos), agus shílfeá ar an fhoirm Bhéarla go raibh baint ag an dá ainm le chéile. Léiríonn an fhoirm fhuaimnithe áfach go bhfuil an fhoirm Bhéarla bunaithe ar mheancóg litrithe, agus gurb í an aidiacht neamhchoitianta *fionnrua* “light red” (*Ó Dónaill*; “(of hair)”) a cháilíonn *feadán* sa chás seo.

Gubnacliffamore	An Chliath Mhór / Gob na Cléithe Móire	
L722931	“the harrow, big” / “the point of An Chliath Mhór”	
1. Gubnadoogha	Bald 12	1830
2. Gubnacliffamore	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Gob na Cloiche Móire ‘beak of the big stone’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,gɒb nə 'k'li:fə 'mo:rə	BL 239A.563	1969
5. ,ən x'liə 'wo:r	BL 240B.197, 242B.020	1969
6. ,gɒb nə k'li:əhə 'mo:rə	BL 242B.020	1969
7. ,gɒb nə k'le:ə 'mo:rə	BL 240B.197	1969
8. ,gɒb nə k'lexə 'mo:rə	BL 242A.402	1969

Ceann thiar theas an bhaile fhearainn. Tá áit darb ainm *Tóin na Dumhcha* ó thuaidh den áit seo (foirm 1; féach mionainm §3 thíos). Shílfeá ar fhoirm 2, b'fhéidir, an gob tíre seo a bheith ainmnithe ó bhaile fearainn *Cloghmore*, ar Oileán Acla, atá suite ar an taobh eile den sunda farraige a dtugtar Béal na gCliath air. Mar [k'lix'ə] agus mar [k'lox'ə] a thaifead Stockman *cloiche*, áfach (1974, 49 §467 agus 213 §1158), agus soiléiríonn na leaganacha fuaimnithe ó 1969 dúinn gur ainmníodh an gob ó cheantar farraige amach uaidh: *An Chliath Mhór* (foirm 5 thuas). Ní dóiche go maireann an t-ainm sin níos mó, ach cf. an t-ainm gaolta *An Chliath*, mionainm §84 faoi *Achillbeg Island*: “ceantar tógtha farraige” is ciall le *cliath* ina leithéid seo de chás. Ní dóiche go maireann ainm an ghoib seo i mbéal na ndaoine, ach oiread.

Gubnahardia	Gob na hAirde	
L723937	“the point of the promontory”	

Ceann thiar leithinse darb ainm *Ard* ar chósta an bhaile fhearainn. Féach faoi ainm an bhaile fhearainn.

Gubnaranny

L732945

1. Gubaranny
2. Gob na Reannaidhe ‘beak of the point’
3. ,gɔb nə 'raNə
4. ,gɔb nə 'raNi
5. ,gɔb nə 'raNu
6. ,gɔb nə 'raNu

Gob na Reannadh

“the point of the promontory”

Áitiúil (ALSO)	1838
ALSO (JO'D)	1838
BL 239A.509	1969
BL 239B.003	1969
BL 239B.011, 079, 240A.413, 240B.153	1969
B	2001

Tugtar [,ən 'raNəx´] ar an cheann tíre ar fad (féach mionainm §1 thíos) agus [,gɔb na 'raNu] ar an ghob thuaidh de. Thug Stockman faoi deara go ndearnadh [x´] de - *idhe* sna focail *báidheadh* agus *draoidheachta* (1974, 342 §1551). Is cosúil mar sin gurb í an chlaonfhoirm *An Reannaidh* a mhaireann san ainmneach agus gurb í *reannadh* an fhoirm ghinideach de (tríd analach le samplaí ar nós *coillidh*, *coilleadh*?). Is leagan de *rinn* “point of land, cape, promontory” (Ó Dónaill) é *reann*.

Gubnashellastry

L728938

Gob na Seileastráí / Gob na nOistrí

“the point of the (place of) wild iris” / “the point of the oysters”

1. Gub a Phillatry	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob na Seileastráigh ‘point of the flaggers or bulrushes’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb nə 'nɔʃtʳí	BL 239A.477, 240A.072, 240B.092	1969
4. ,gɔb nə 'nɛʃtʳí	BL 242A.445	1969
5. ,gɔb nə 'nɔʃrí	BL 239B.008, 128	1969
6. ,klu:đ nə 'ʃɔlʲəstru	BL 240A.418	1969
7. ,gɔb nə 'nɛʃtʲérí	K	2004

Is leagan malartach baininscneach de *feileastram* “(wild) iris, flag” é *seileastrach* (Ó Dónaill). Is féidir go bhfuil an fhoirm choitianta reatha bunaithe ar athmhíniú *seileastrach* le *ois(t)re*. Féach plé ar an leagan áitiúil *oistre* “oyster” faoin mhionainm *Gubrinnaoyster* i Mweewillin.

Gob na hAirde

2. Caladh Mhánais L731939

,kɑlu 'wɑ:nəʃ BL 240B.175 1969

,kɑlu 'wənəʃ C

“Mánas’s *landing-place*”. Tugtar é seo ar an chladach atá díreach soir an cósta ó *Gobnashellastry*.

3. Tóin na Dumhcha L723933

ən 'duwi BL 242A.559 1969

,gɔb nə 'duxə BL 242A.560 1969

,to:n' ə 'duwəxə B

“*The bottom of the sandbank*”. Gob thiar thuaidh an Chladaigh Mhóir atá ann (§4), ó thuaidh de *Gubnacliffamore*. Ginideach uatha den fhocal *dumhach* “(sand-)dune” atá san ainm; ní mhaireann an bhunfhoirm *An Dumhaigh* sa chaint níos mó, is cosúil.

4. An Cladach Mór L723932

,ən klɑdɑx 'mo:r B

“*The big stony shore*”. An rinn is faide siar ó dheas ar an Chorrán; tá mullach 15 méadar ar airde ina lár.

5. Béal na Trá L725932

,b'e:l nə 'trɑ: BL 240B.191 1969

,b'e:l nə 'trɑ: B

“*The mouth of the beach*”. Béal an chuais luaite faoi mhionainm §11 thíos, ar an taobh ó thuaidh den Chladach Mór.

6. Áith an Aoil L725935

aix' ən i:l' BL 240B.190 1969

aix' ən i:l' B

“*The kiln of the lime*”. Ar chósta theas *Ard*.

7. Poll an Fhathaigh L725938

,pɔl ən 'ɑhi B

“*The hole of the giant*”. Poll sa deán ó thuaidh de *Ard*.

8. **An Trá Bhuí** L728942

,ən trɑ: 'wi: B

“*The yellow beach*”. Siar ón Reannaidh (§1), clúdaithe ag lán mara.

9. **Casla** L731939

'kaslə B

'kaslax K

“*Small harbour*”. Cuas sa chósta soir ón Trá Bhuí, idir an Reannaidh agus *Gubnashellastry*. *Casla* “small harbour, creek” (Ó Dónaill).

10. **Currach an Ghabhair** L733937

,kɔrəx ə 'ɣauwər' K

,krɛx ə 'ɣauwər' K, L

“*The marsh of the goat*”. Tá an pháirc seo ar theorainn thuaidh an bhaile fhearrainn le Bunanioo, ar an taobh ó dheas de bhóthar na cé.

11. **Casla Bhrídín** L727937

,kaslə 'vʳi:di:n' K

“*Brídín's small harbour*”. An chéad chuas sa chósta ó dheas de §9 thuas.

12. **Gobán Thuile Cháite** L724936

,gɔbɑ:n hɪl'ə 'ɑ:t'i BL 240B.159

,gɔbɑ:n fɪl'ə 'ɑ:t'i BL 240B.164

,gɔbə hɪl'ə 'ɑ:t'i BL 242A.368

,gɔbə hɪl'ə 'ɑ:t'i K

“*Little point of the spumy tide*”. Tá an gob beag tíre seo ó dheas de *Gubnahardia*. Moltar *gob* móide an iarmhír dhíspeagtha -án mar chéad eilimint anseo. Tá *gobán* cáilithe ag *tuile* “tide, esp. flood-tide, flood, deluge, torrent” (*Dinneen*) agus *cáitheadh* “spray” (Ó Dónaill); cf. *farraige cháite* “spumy sea”. Is measa an cáitheadh le gaoth aniar aneas (K).

13. **Seanpháirc** L731029

'ʃanfa:r'k K

Gob na hAirde

“Old field”. Ar chósta thoir theas an bhaile fhearainn.

Mweewillin

L742966

Maigh Mhuilinn

“*plain of the mill*”

1. Mweewillan... Mwiwillin	Tithe App. §19	1828
2. Muewillin	Bald 12	1830
3. Mweewillen	ST (ALSO)	1838
4. Mweewillen	Rev. Nangle (ALSO)	1838
5. Muigh Mhuilinn ‘the plain of the mill’	ALSO (JO’D)	1838
6. Maigh Mhuilinn	IROL 38 §206	2004
7. ,mwi ‘wíl’əN’	BL 239A.006, 239B.451, 240A.397	1969
8. mI: ‘wíl’əN’	Stockman 358	1974
9. mŵi: ‘wI:l’In’	Stockman 358	1974
10. m’i: ‘wíl’iN’	Stockman 358	1974
11. ,mai ‘wíl’əN’	A	2001

“It contains 1,284a. 0r. 29p... The inhabitants are concentrated in Mweewillin village, in the south-west of the townland... Only about 60 acres around the village is cultivated” (ALSO).

Ní dhéantar trácht ar *muileann* “a mill, a factory, a quern or hand-mill” (*Dinneen*) san Ainmleabhar, diomaite d’fhoirm 5. Más *muileann* a cháiligh *maigh* “a plain, campus or field, a level district; a battle-field” (*Dinneen*) sa chás seo, gach seans gur gar don ghrúpa tithe thuasluaite, atá in iardheisceart an bhaile fhearainn (L739959), a bhí sé. Reáchtálann dhá shruthán tríd an sráidbhaile. Ag brath ar an leagan fuaimnithe i bhfoirm 9, léifí fuaimniú áitiúil ar -ao- ar an dara guta (cf. Stockman 1974, 318 §1385),¹⁸ agus gur leagan firinscneach de *maoileann* “rounded summit; hillock, knoll; top; ridge, crest” a cháiligh *maigh* ó cheart anseo. Is baininscneach atá an eilimint seo san ainm Mweelin ar Oileán Acla, cuid mílte ar shiúl. Ina dhiaidh sin, tá an fuaimniú i bhfoirm 9 eisceachtúil go leor.

¹⁸ Spéisiúil go leor, d’fhuaimnigh faisnéiseoirí uilig Stockman an -nn san fhocal *muileann* mar [n] (*op. cit.*, §§353a, 525, 1116, 1119); ní féidir a bheith ag brath air seo sa sanas, áfach, mar bhí malartú mór ag cuid cainteoirí idir [n] agus [N] (*op. cit.*, 335 §1503).

Maigh Mhuilinn

Tá samplaí áitiúla eile den eilimint *maigh* sna hainmneacha Moyhastin i bparóiste Achadh Ghobhair agus Moyour i bparóiste Chill Mhíona (Imleabhar 1).

Bunnapullida	Bun na Pollaide	
L746975	<i>“the bottom of the pool”</i>	
1. Bunnapullida	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Bun na Pullaide ‘mouth of the deep river’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,bən ə 'pɔːlɪdʲə	A	2001

Is sruthán é seo a éiríonn ar shleasa thiar thuaidh Chnoc an Chorráin, agus a reáchtálann anoir aneas go dtí an cósta, cuid de ar an teorainn le Belfarsad. Forbairt ar an ghnáthchiall le *pollaid* “pool, puddle” (*Ó Dónaill*) atá i gceist san ainm seo; *An Phollaid* a bhí ar an sruthán féin, tráth, is dóiche. Féach mionainm §36 faoi *Belfarsad*; féach fosta *Gubnapullady* faoi Owenduff thíos.

Callownvaud	Caladh an Bháid	
L732967	<i>“the landing-place of the boat”</i>	
1. Calla In Vaith	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Calla an Bháid ‘harbour of the boat’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,kələn 'wɑːdʲ	BL 239A.176	1969
4. ,kəlu ən 'wɑːdʲ	BL 239A.492	1969
5. ,kəlu ən 'wɑːdʲ	BL 240A.433	1969
6. ,kəlu ən 'wɑːdʲ	J	2004

Ar chósta thiar an bhaile fhearainn. Tá an eilimint *caladh* coitianta go leor go háitiúil, fiú amháin in ainmneacha bhailte fearainn; féach mar shampla Callowbrack i bparóiste Bhuiríos Umhaill.

Cloodscanavy	Clúid Scainimhe	
L732969	<i>“corner of shingle”</i>	
1. Clúid Scainimhe ‘corner of the coarse or pebbly sand’	ALSO (JO’D)	1838
2. ,kluːdʲ 'skɑ́Nʲəvʲə	J	2004

Ar an chósta, ó thuaidh de *Callownvaud*. Is sa chiall “cuas beag farraige” a úsáidtear an eilimint *clúid* “nook, corner” (*Ó Dónaill*) go háitiúil. Féach go leor samplaí eile san Innéacs. Leagan malartach baininscneach de *scaineamh* “shingly strand; shingle” a cháilíonn í san ainm seo, is léir (*Ó Dónaill*; cf. *gaineamh* “var: f”).

Gubrinnaoyster

Gob Rinn na nOistrí

L732975

“the point of the promontory of the oysters”

1. Gobreneity	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Rinne na nOisridh ‘beak of the point of the oysters’	ALSO (JO'D)	1838
4. ,gɔb riN' ə 'nɔʃt'ri	J	2004

Ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn. Taifeadadh an t-ainm *Rinn-na-noyster Lough* - atá liostaithe san Ainmleabhar - gar dó seo ní foláir, ach níor breacadh isteach é ar an léarscáil sé horlaí. Tá [t] cúnta sa leagan áitiúil den fhocal *oisre* “oyster” (Ó Dónaill; cf. [ɔʃt'ri ə], *oisre* “oyster” ag Stockman 1974, 322 §1411).

Gubrawer

An Gob Ramhar

L736952

“the thick point”

1. Gubrovur	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Reamhar ‘thick point’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb 'rəuwer	BL 239A.514, 239B.004	1969
4. ,gɔb 'rəuər	M	2004

Ar chósta thiar theas an bhaile fhearainn.

Gubroe

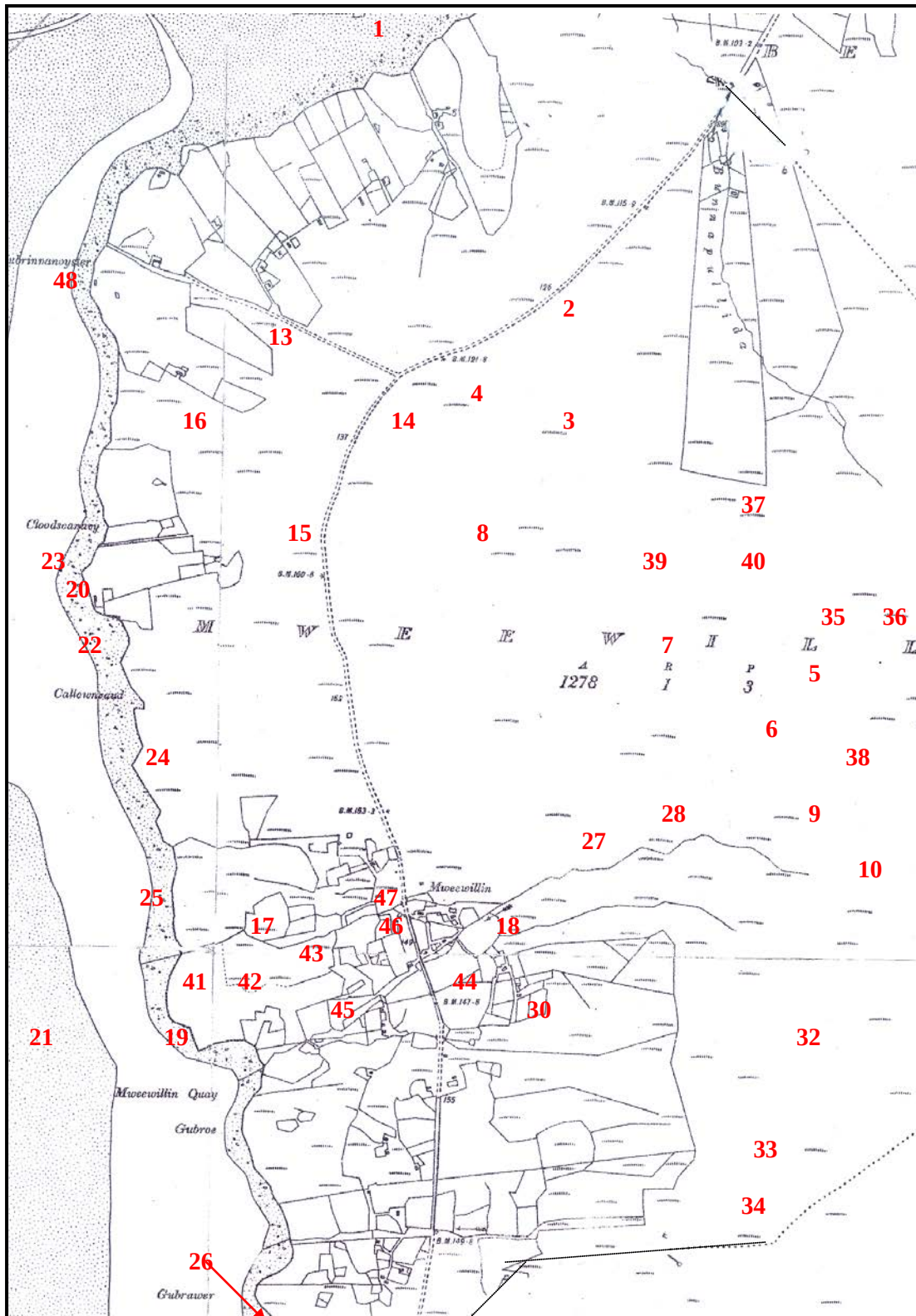
An Gob Rua

L735955

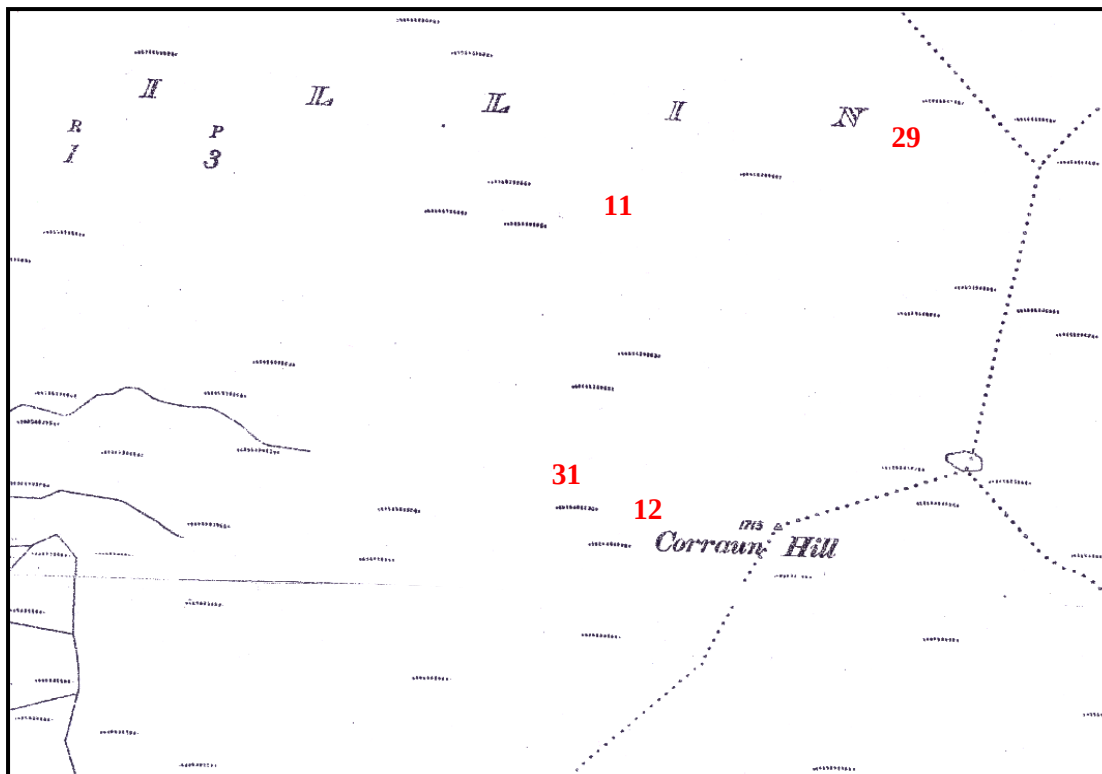
“the red point”

1. Gubroe	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Rua ‘red point or beak’	ALSO (JO'D)	1838
3. gɔb 'ruə	BL 239A.525	1969
4. gɔb 'ruə	J, M	2004

Ar an chósta, ó thuaidh de *Gubrawer*. Tá *Gubroe* eile i Bolinglanna.

Suíomh logainmneacha in iarthar Mhaigh Mhuilinn

Suíomh logainmneacha in oirthear Mhaigh Mhuilinn

Illanbaun

L737981

1. Ileanbaun	An tOileán Bán	
2. Oileán Bán 'white island'	"(?)white island"	
3. (?)il̪ːn ə 'wɑːd̪	Áitiúil (ALSO)	1838
4. ˌən t̪il̪ːn 'bɑːn	ALSO (JO'D)	1838
5. ˌil̪ːn 'bɑːn	BL 240A.449	1969
	BL 240A.457	1969
	H	2003

Tá an t-oileán beag bídeach seo amach ó chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn, ó dheas de *Illanbelfarsad* (i *Belfarsad*). Tá *Illanroe*, atá rud beag níos mó ná é, díreach siar ó dheas uaidh. *Bán* "white; idle" (Ó Dónaill), "grassy" (Ó Muraíle 1999, 128 §268).

Illanroe

L738982

1. Ileanrue	An tOileán Rua	
2. Oileán Ruadh 'red island'	"the red island"	
3. ˌil̪ːn 'Ruə	Áitiúil (ALSO)	1838
	ALSO (JO'D)	1838
	H	2003

Féach thuas.

Maigh Mhuilinn

Mweewillin Quay

L735957

Cé Mhaigh Mhuilinn / An Doc

“Maigh Mhuilinn *quay*” / “*the dock*”

1. Mweewillin Quay	Áitiúil (ALSO)	1838
2. ,kʲe: wi: 'wílʲəNʲ	BL 242A.348, 242B.084	1969
3. ,kʲe: wi: 'wílʲəNʲ	J	2004
4. ən 'dɔk	J, M	2004

Siar ó dheas den sráidbhaile. Leagan firinsneach de *doic* “dock” atá san fhoirm choitianta (foirm 4). Dar le Michael Joyce, tagraíonn *An Doc* don chósta ó thuaidh den ché.

Shiprock

L729975

Carraig na Loinge

“*the rock of the ship*”

1. Shiprock	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraig na Loinge ‘rock of the ship’	ALSO (JO'D)	1838
3. kʲərɪkʲ nə 'lʲiŋʲə	BL 239A.161, 475	1969
4. kʲərɪkʲ nə 'lʲiŋʲ	BL 240A.425	1969
5. kʲərɪkʲ nə 'lʲiŋʲə	D, I	2003

Amach ó chósta an bhaile fhearainn, siar ó dheas de *Gubrinnaoyster*.

1. Gaoth Bheag L738979

gi: 'vʲjɔg J

“*Little estuary*”. An chuid sin de chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn atá ó dheas de *Illanbaun* atá i gceist. Deán nó “cuisle sáile” an chiall atá leis an eilimint seo go háitiúil, go minic; féach mar shampla *Gaoth Mór*, mionainm §41 faoi Derreen. Is féidir gur glacadh leis sa chás seo go raibh an eilimint seo baininsneach, tríd analach le *gaoth* “wind”; sin, nó tá an logainm seo reoite sa tabharthach Ultach.

2. Bogach Dearg L744975

,bɔgəx 'dʲarəg J

“*Red boggy ground*”. Tá sé seo i dtuaisceart an bhaile fhearainn, soir ón phríomhbhóthar. *Bogach* “soft, boggy, ground” (Ó Dónaill).

3. Tamhnach L745973

'taũnɔ J

“(Mountain) field”. Ó dheas de §2 thuas.

4. **Poll Mhánais** L743973

ˌpɔL ˈwɑ:nəʃ J

“Mánas’s hole”. Siar ó §3.

5. **Mám** L748966

ˈmɑ:m J

“Mountain pass”. Tá an mám seo idir cnoc 168 méadar ar airde agus Cnoc an Chorráin atá soir ó dheas de.

6. **Carraig Scoilte an Mháma** L747965

ˌkarəɡ ɐhə ˈskölʲtʲi J

ˌkarəɡ skölʲtʲi ɐ ˈwɑ:m M

“The split rock of An Mám (the mountain pass)”. Tá siad seo sa Mhám (§5). *Scoilt* “split; break apart, crack, cleave” (Ó Dónaill sv. 2scoilt1).

7. **Stairricín** L746967

ˈstʲir ɐkʲi:n J

“Small peak”. Mullach an chnoic 168 méadar luaite faoi mhionainm §5 thuas atá i gceist. Liostaíonn *Dinneen* (sv. *stairricín*) leaganacha malartacha den fhocal *stairricín* “small peak, projection” (Ó Dónaill) ach moltar an fhoirm chaighdeánach. Féach ainm an chnoic féin thíos.

8. **(?)Cnoc an Bhocáin** L744967

ˌkrɔk ɐ ˈwɔkɑ:n J

“The hill of the he-goat”. Tá an cnoc seo suite siar ó thuaidh de Chnoc an Chorráin (féach mionainm §7 thuas). Is cosúil gur úsáideadh an eilimint *buaic* “highest point; ridge, crest” (Ó Dónaill), nó forbairtí uathí seo ar nós *buacán*, in ainmneacha ar shléibhte eile sa taobh seo tíre; féach mar shamplaí *Bun an Bhuacáin*, mionainm §9 faoi Slievemore, agus an mionainm *Buckaunglass* i Derreennawinshin i mbarúntacht Mhuraisce. Sa chás seo, áfach, is féidir gur leagan malartach de *pocán* “he-goat” (Ó Dónaill sv. *bocán*, *pocán*) atá i gceist. Féach fosta áfach *bocán* “goblin” (*ibid.* sv. *bocánach*) agus fiú *bacán* “crook” (*ibid.*).

9. **Slodán na Bradaí** L747964

ˌslɔdɑ:n ɐ ˈbradi J

Maigh Mhuilinn

“*The puddle of the (?)trespassing animal*”. Ó dheas de §6 thuas. Is féidir gur leagan baininsneach de *bradach* “thief, plunderer” nó *bradaí* “pilferer, thief; person with prominent teeth” (Ó Dónaill) atá i gceist; is dóiche go dtagraíonn an eilimint cháilithe d’ainmhí. Tá an faisnéiseoir den tuairim gur caora atá i gceist (cf. *bó bhradach* “thieving, trespassing cow” ag Ó Dónaill sv. 2*bradach*1).

10. **Spincín** L749963

ˈspʲinˠkʲiːnˠ J

“*Little pinnacle*”. Soir ó dheas de §9 thuas. Leagan de *splinc* “pinnacle” (Ó Dónaill), “a pinnacle or projection, a high, sharp or pointed rock, a crag, a cliff; al. *Spinn*c (Don.)” (*Dinneen* sv. *splinn*c) móide an iarmhír dhíspeagtha *-ín* atá san ainm seo. Cf. *Spinc*, mionainm §35 faoi Cashel.

11. **Poll Gorm** L750966

pɔL ˈgɔrəm J

“*Black-blue hole*”. Tá an coire sléibhe seo soir agus suas an mhala ó §5 thuas. *Gorm* “blue, blue-black” (*DUP* 153 sv.).

12. **Cosán na bhFia** L752960

ˌkɔsɑːn ə ˈvʲiː J

“*The path of the deer*”. Ar shleasa uachtaracha thiar Chnoc an Chorráin. Seanghinideach iolra de *fia* “deer” atá mar eilimint cháilithe anseo againn (cf., mar shampla, *Dinneen* sv. *fiadh*: “... pl. fiadhtha...”).

13. **Bóthar na gCladach** L736974

ˌbɔhər nə ˈglɑdax J

“*The road of the shores*”. Téann an bóthar seo siar ón phríomhbhealach go dtí an cósta gar do *Gubrinna*noyster.

14. **Tóin an Chnoic** L739971

ˌtoːnˠ ə ˈxɾikˠ J

“*The backside of the hill*”. Cuid thiar thuaidh de Chnoc an Bhocáin (§8) atá i gceist.

15. **Pollán Raithní** L736970

ˌpɔLɑːn ˈraɲhi J

“*The (?)small pool of the bracken*”. Siar ón phríomhbhealach, ó dheas de §13. *Pollán* “(small) pool; hollow place” (Ó Dónaill).

16. *Ní léir bunús an ainm* L734973

ˈʃɔləx J

Is garraí beag atá ann, ó dheas de §13 ach siar ó thuaidh de §15. “Tá sé fliuch, ach tá chuile shórt fliuch thart anseo!” (J). Ní léir go díreach bunús an logainm: i measc go leor féidearthachtaí tá forbairtí ó shubstainteach de *seileach* “salivary” (Ó Dónaill) agus ó *seala* “flock, herd” (*ibid.*). Forbairt ó *síl* “drip, drop, trickle”, leis an iarmhír shubstainteach nó áitreabhach *-ach?* Cf. an focal *sileán* “a rivulet, drain or channel” (*Dinneen*).

17. **Straidhp Mhór** L736958

ˌstraipˈ ˈwo:r J

“*Big stripe*”. Grúpa páirceanna gar don chósta ó thuaidh den ché. Níor cuireadh sconsa leis an talamh seo go dtí na 1960í. Cf. *Na Straidhpeannaí*, páirceanna caola, mionainnm §122 faoi Dooega.

18. **Manraigh Johnny** L741961

ˌmɑ:nhri ˈdʒɔni J

ˌmɑ:nˈtʃrˈax ˈdʒɔni M

“*Johnny's ruins*”. Suite soir, agus suas an mhala, ón sráidbhaile. Féach plé ar an chéad eilimint faoi *Manraghy* i Tonregee West thíos.

19. **Gob na bPáistí** L734958

ˌgɔb nə ˈbɑ:ʃti J

“*The headland of the children*”. Gob cósta ó thuaidh den ché. Tá cillín anseo (J).

20. **Gob an Fhidiléara** L732967

ˌgɔb ən ˈiːd̪eːle:rə BL 239A.166 1969

ˌgɔb ən ˈiːd̪eːle:ri BL 239A.521 1969

ˌklu:d̪ ən ˈiːd̪eːle:ri BL 240A.435 1969

ˌgɔb ən ˈiːd̪eːle:rə J

ˌgɔb ən ˈiːd̪eːrli M

Maigh Mhuilinn

“*The point of the fiddler*”. Tá an gob seo ó dheas de *Cloodscanavy*. Is leagan malartach de *fidléir* é *fidiléir* (Ó Dónaill). “Bhí *fidiléir* ansin, agus tá an seanteach ansin go fóill... Ó Gallchóir...” (J).

21. **Trá na Rón** L730955

,trɑː nə 'rũːn K

“*The beach of the seals*”. Is banc gainimh é seo a bhíonn timpeallaithe i gcónaí ag an fharraige, agus clúdaithe le barr láin.

22. **Clúid an tSlathaigh** L732967

,kluːd̪ ə 'tlɑhi M

“*The corner of the mud*”. Tá an cuas beag seo ó dheas de *Cloodscanavy*. Leagan malartach den fhocal *lathach* “mud, sludh; slime” (Ó Dónaill) atá san eilimint cháilithe; thaifead Stockman é mar [slɑhɑx] (1974, 381 sv.).

23. **Oileán na Roilleach** L732968

,il̪ɑːn ə 'röl̪ə [sic] BL 240A.430 1969

,il̪ɑːn ə 'röl̪ɑx M

“*The island of the oyster-catchers*”. Tá sé seo sa chladach ag *Cloodscanavy*. “Íasacht an roilligh don fhaoileog, sin íasacht nach bhfillfidh achoíche” (Stockman 1974, 59 §533).

24. **Gob Phádraigín** L733964

,gɔb 'fɑːdrək̪iːn̪ M

“*Pádraigín’s point*”. Tá an gob beag seo ó dheas de *Callowanward*. Níl cuimhne ar Phádraigín.

25. **Caladh Sheáin Bhig** L734962

,kalə x̪ɑːn̪ 'v̪ig̪ M

“*Seán Beag’s landing-place*”. An chuid sin den chósta ó dheas de Ghob Phádraigín (§24).

26. **Cé Neidín** L736952

,k̪eː 'n̪ediːn̪ M

“*Neidín’s quay*”. Ó dheas de *Gubrawer* gar don teorainn le Bunanioo. Fear darbh ainm *Neidín* atá i gceist (M), seachas “nead bheag”.

27. **Na Duáin** L743963

,nə 'duɑ:n M

“*The (?)kidneys*”. Ainm samhlaíoch ar dhá chnocán, atá ar shleasa thiar Chnoc an Chorráin, atá i gceist. Thairfead Stockman an dá bhrí le *duán* “fishing hook; kidney” (1974, 370 sv. *dubhán*). San ainm Rosdooaun i bparóiste Chill Mhíona, sheas an eilimint seo *duán* mar ainm inti féin ar chuid de chósta an bhaile fhearainn sin, tráth, agus ciall a bheadh inchurtha le *corrán* ba bhrí léi. Is cosúil gur “cnocáin” is ciall don mhionainm: sampla eile d’ainmneacha na mball choirp mar eilimintí i logainmneacha topagrafacha.

28. **Cloch Bhán** L744963

,klɔ 'wɑ:n M

“*White stone*”. Suas an fhána ó na Duáin: grianchloch.

29. **Claí Teorann** L757966

,klɑi 'tʃo:rən M

“*Boundary fence*”. Is féidir gurb í teorainn thoir thuaidh an bhaile fhearainn le Belfarsad nó Bolinglanna, ó thuaidh de Chnoc an Chorráin, atá i gceist. Thairfead Stockman an nath cainte seo mar *claí teorainne* (1974, 365 sv. *claidhe*).

30. **Maintreacha Geala** L741958

,mɑ:n'tr'exə 'g'alə M

“*White ruins*”. Foirm iolra de leagan malartach eile den fhocal *manrach* “(house-)ruin” atá anseo: féach plé ar an eilimint faoi *Manraghy* i Tonregee West. Tá siad seo ó dheas de *Manraigh Johnny* (§18).

31. **Béal na hAilte** L751960

,bé:l nə 'hɑl'tə M

“*The mouth of the cliff*”. Suite ag bun shleasa thiar Chnoc an Chorráin, siar ó Chosán na bhFia (§12) agus soir ó Stairricín (§10).

32. **Carraig Mhór na gCaoraí Sréana** L747957

,karəg wo:r nə gi:ri 'ʃré:nə M

“*Big rock of the crowberries*”. Ar shleasa thiar theas Chnoc an Chorráin. Leagan malartach iolra de *caor* “berry” (Ó *Dónaill*; gnáthiolra, *caora*) atá molta; cf. leagan malartach eile san

Maigh Mhuilinn

ainm *Cnoc na gCaoirí Aitinn*, mionainm §101 faoi Dooega. Féach ar taifeadadh i dTeileann i dtaca le *caor sréan* [sic]: “fruit of the crowberry (*Empetrum nigrum*). Fásann siad seo ar fhraoch a dtugtar fraoch cabhóige air i dTeilionn... gnidhfíde deoch daobhtha cosamhail le fíon ins an tseanam... caoraigh sréana” (Uí Bheirn 1989, 44 sv.).

33. **Poll Chapall Hanraoi** L746955

ˌpɔːl ˌhəpəl ˈhənri M

“*Hole of Hanraoi's horse*”. Ó dheas de §32, gar don teorainn le Bunanioo.

34. **Currach na Maidí** L746954

ˌkʊrəx nə ˈmaɪ̯i M

“*The marsh of the pieces of (bog-)timber*”. Siar ó dheas de §33. *Maide* “a stick or staff; a piece of timber; wood; a length of bog timber...” (*Dinneen*).

35. **Béal an Mháma** L748967

ˌbʲeːl ə ˈwɑːmə M

“*The mouth of An Mám (the mountain pass)*”. Béal thuaidh an Mháma (§5 thuas).

36. **Creig an Chapaillín** L749967

ˌkʲrʲeɡ ə ˈxapəlʲiːn̪ M

“*The rock of the little horse*”. Soir ó §35.

37. **Poll Glas** L748970

ˌpɔːl ˈɡlas M

“*Green hole*”. Log a bhfuil féar ag fás ann, ó thuaidh de Scrath na Bradaí (§40 thíos).

38. **Carraigeacha Móra an Mháma** L949964

ˌkarəɡʲəhə moːrə ən ˈwɑːm M

“*The big rocks of An Mám (the mountain pass)*”. Soir ó Charraig Scoite an Mháma (§6 thuas).

39. **Scrath an Bhogáin** L747968

ˌskra ə ˈwɔːɡaːn̪ M

“*The scraw of the soft ground*”. Tá sé seo i lár an bhaile fhearainn, siar ó thuaidh de Stairricín (§7). Tá scrath, leagan malartach de *scraith* “scraw” cáilithe anseo ag *bogán* “soft ground” (Ó Dónaill).

40. **Scrath na Bradaí** L748969

,skra nə 'bradi M

“*The scraw of the trespassing animal*”. Soir ó thuaidh de §39. “Sin ainmhí, caora, a thiocfadh anuas an sliabh isteach sna garrantaí go bradach... ní raibh na beithigh agus na capaill ábalta dhul sa scrath sin [bhí siad ró-throm], ach bhí an chaora ábalta” (M). Féach fosta *Slodán na Bradaí*, mionainm §9 thuas.

41. **Garraí na Mná Mairbhe** L734958

,gari nə mra: 'marəv M

“*The field of the dead woman*”. Cuireadh bean ann le linn an Ghorta Mhóir (M). Ó thuaidh de Ché Mhaigh Mhuilinn atá sé.

42. **Garraí Bhilly** L735958

,gari 'vili M

“*Billy's field*”. Díreach soir ó §41 thuas.

43. **Garraí an Fire** L736958

,gari 'faijər M

“*Field of the (gun-)fire*”. Soir arís ó §42 thuas. “Bhíodh an *LDF* ag traenáil ann na blianta fada ó shin” (M). Cf. *Clasaigh an Toolbox* thíos (§47).

44. **Garraí Healy** L741958

,gari 'he:li M

“*Healy's field*”. Gar do *Manraigh Johnny* (§18). Is é Ó *hÉilí* an leagan Nua-Ghaeilge den sloinne seo, a bhaineann le tuaisceart Chonnacht, dar le MacLysaght (1985, 151; agus Ó Droighneáin, 1982, 40); úsáidtear an fhoirm Ó *hÉalaí* go háitiúil fosta. Gach seans gur cumadh an t-ainm seo leis an leagan Béarla, áfach; cf. *Garraí O'Hara*, mionainm §4 i [Tonregee East](#).

45. **Garraí Antaine Dhuibh** L737957

,gari antə́nə 'xu [sic] M

“*Antaine Dubh's field*”. Ar bhruach thuaidh an tsrutháin a bhaineann an fharraige amach ag Cé Mhaigh Mhaoilinn, agus soir ó dheas de §43 thuas.

Maigh Mhuilinn

46. **Tobar *Pheggy*** L737963

ˌtɔbər ˈfɛɡi M

“*Peggy’s well*”. Ar thaobh na farraige den phríomhbhealach i sráidbhaile Mhaigh Mhuilinn.

47. **Clasaigh an *Toolbox*** L737964

ˌklasi ən ˈtulbɒks M

“*The little quarry of the toolbox*”. Ó thuaidh de §46, gar do chabhsa a théann ón phríomhbhealach go dtí an cósta. Nuair a bhí an cabhsa á thógáil, d’fhágtaí gléasanna oibre anseo thar oíche (M).

48. **Na Cladaigh** L732976

ˌnə ˈklɑdi M

“*The shores*”. An chuid sin den chósta thart ar *Gubrinnaoyster*. Féach fosta Bóthar na gCladach thuas (§13).

Owenduff

F802008

An Abhainn Dubh

“the black river”

1. Owendough	Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
2. Owenduff	O'Donnel RR 1	1777
3. Owenduff McGovan	O'Donnel RR 2	1805
4. Owenduff	Sligo RR IV/2	1808
5. Owenduff	O'Donnel RR 3	1815
6. Owenduff	Sligo RR 1818	1818
7. Owenduff	Sligo RR IV/3	1824
8. Owenduff	Tithe App. §19	1828
9. Owenduff	Sligo RR IV/4	1834
10. Owenduff	Bald 12	1830
11. Owenduff	ST (ALSO)	1838
12. Owenduff	Rev. Dwyer (ALSO)	1838
13. Owendhu	Áitiúil (ALSO)	1838
14. Abhainn Dubh ‘black river’	ALSO (JO'D)	1838
15. An Abhainn Dubh	IROL 38 §210	2004
16. ,auəN' 'du:	BL 239A.225, BL 241A.179	1969
17. ,ən auəN' 'du:	BL 240B.385	1969
18. ə NɤuəN' 'du'	Stockman 357	1974
19. ə nɤuəN' 'diV'	Stockman 357	1974
20. ,auwəN' 'diV'	A	2001
21. auwəN' 'du:	I	2003

“It contains 2,033a. 2r. 11p... The inhabitants all live in Owenduff village, at the north-west point of the townland” (ALSO). Tagraíonn foirm 10 don sráidbhaile. Tá iontrálacha don *Owenduff River* (tá *Owendhu River* ar cheann de na foirmeacha) agus *Owenduff Bridge* san Ainmleabhar ach níor breacadh isteach riamh iad ar an léarscáil sé horlaí.

Ó thuaidh den sráidbhaile tá sruthán a dtugtar *Creggaunasruffaun* air san Ainmleabhar; soir ó dheas den sráidbhaile, tá an *Cartron River* (féach faoi Cartron) - abhainn shuntasach a reáchtálann aneas trí lár an bhaile fhearainn. Reáchtálann dhá chraobhshruthán de chuid na habhna seo tríd an sráidbhaile. Orthu seo ar fad, shílfeá

An Abhainn Dubh

gurbh í an *Cartron River* ba bhun le hainm an bhaile fhearainn, mar gurbh í is mó: gurbh í *An Abhainn Dubh* a thugtaí uirthi i gcéadair, agus ar ball, *Abhainn an Chartúin*.

Úsáidtear an fhoirm [,ɔwən 'duː] sa Bhéarla, de réir an fhaisnéiseora. Deir sí fosta nach n-úsáidtear an t-alt leis an ainm níos mó; féach nóta ar an fheiniméan seo faoi Slievemore thuas agus sna Nótaí Canúna.

Cloodaloughgal

Clúid an Locha Ghil

L808995

“the corner of the An Loch Geal (the bright lake)”

1. Cloodaloughgal	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Clúid a' Locha Ghil 'corner of the white lake'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,klu:ḁ ə lɔx 'jil	BL 243A.072	1969
4. ,klu:ḁ ə lɔx 'jil	I	2004

Cuas mór ar chósta thoir theas an bhaile fhearainn, soir ó dheas de *Lough Gall*.

Cloodnaronta

Clúid na Róntaí

F819004

“the corner of the seals”

1. Cloodnaroontiagh	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Clúid na Róinte 'the creek of the seals'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,klu:ḁ nə 'runti	BL 243B.065	1969
4. ,klu:ḁ nə 'ro:nti	I	2004

Tá sé seo ar chósta thoir an bhaile fhearainn, ach tá sé léirithe ag an chuas contráilte ar an léarscáil sé horlaí (I; ag F818003); is dóiche gurbh í *An Phollaid* a bhí ar an chuas eile (féach *Gubnapullady* thíos). Cruinníonn róna ann go fóill (I). Foirm mhalartach iolra is ea *róntaí* (Ó *Dónaill* sv. *rón*, iolra *rónta*); shílfeá an fhoirm mhalartach *róinte* a bheith taobh thiar d'fhoirm 1.

Creggaunasruffaun

Creagán na Sruthán

F794014

“the rock of the streams”

1. Crugannasruffaun	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Creagán na Sruthán 'rocky land of the streamlets'	ALSO (JO'D)	1838

Léirítear an t-ainm seo ar shruthán atá ar theorainn thiar thuaidh an bhaile fhearainn le Tonreege East. Is cosúil áfach gur thagair sé ó cheart don talamh taobh thiar de shráidbhaile

An Corrán

Owenduff áit a bhfuil craobhshrutháin éagsúla den sruthán thuasluaite, agus don *Cartron River*, ag reáchtáil aniar aneas gar dá chéile. *Creagán* “rocky eminence; (patch) of stony, barren ground” (*Ó Dónaill*).

Garrynkeeran

Garraí an Chaorthainn

L816989

“the field of the mountain-ash”

1. Garreean Keeran	Bald 12	1830
2. Gorrinakheeran	Áitiúil (ALSO)	1838
3. Garraidh na gCaorthann ‘garden of the rowan trees’	ALSO (JO'D)	1838

Ceann tíre ar leithinis a ghobann amach ar *Bellacragher Bay*, in oirdheisceart an bhaile fhearainn. Shílfeá ar fhoirmeacha 1-2 gur sa ghinideach uatha a bhí *caorthann* “mountain ash, rowan” (*Ó Dónaill*) san ainm seo; cáilíonn sé *garraí* “small (enclosed) field, plot” (*Ó Dónaill*).

Gubboy

An Gob Buí

L818998

“the yellow point”

1. Gubbwee	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Buidhe ‘yellow beak or point’	ALSO (JO'D)	1838
3. ˌɡɒb 'wi :	I	2004

Gob tíre ó thuaidh de *Gubnillanbeg*. Tá feamainn bhuí ag fás thart ar an ghob seo (I).

Gubnillanbeg

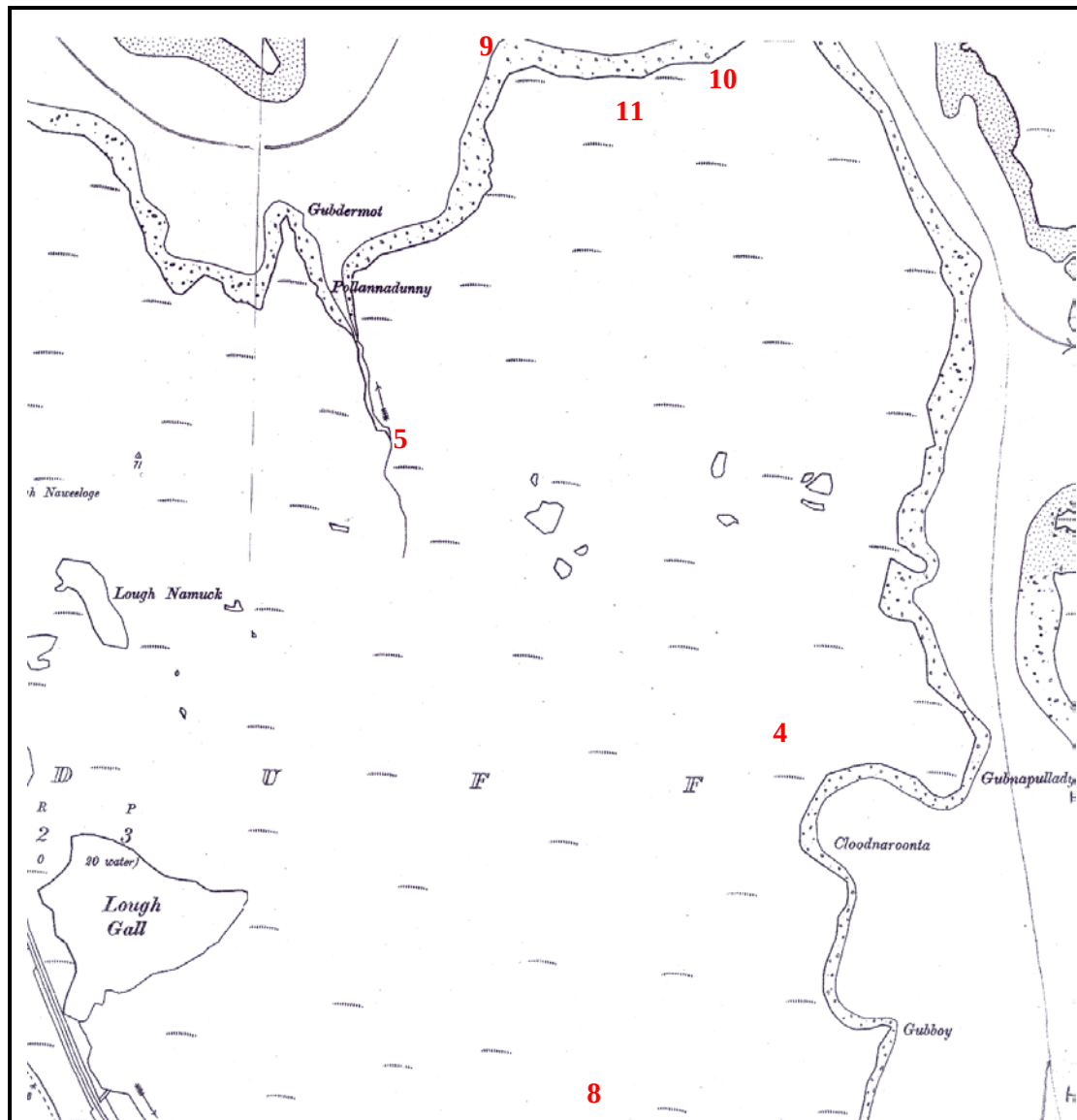
Gob an Oileáin Bhig

L821995

“the point of the small island”

1. Gubneelanbeg	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob an Oileáin Bhig ‘point of the little island’	ALSO (JO'D)	1838
3. ˌɡɒb ən 'iːl ən 'bʲeg [sic]	I	2004

Tá an gob tíre seo ar chósta thoir theas an bhaile fhearainn, soir ó thuaidh de *Garrynkeeran*. Tá oileán beag bídeach idir an dá ghob ag L817991.

Suíomh logainmneacha in oirthear na hAbhann Duibhe

Gubdermot

F807013

1. Gubdermot

2. Gob Dhiarmada 'Dermot's point'

3. gōb 'u:n

Gob Dhiarmada / Gob Bán

"Diarmaid's point" / "white point"

Áitiúil (ALSO)

ALSO (JO'D)

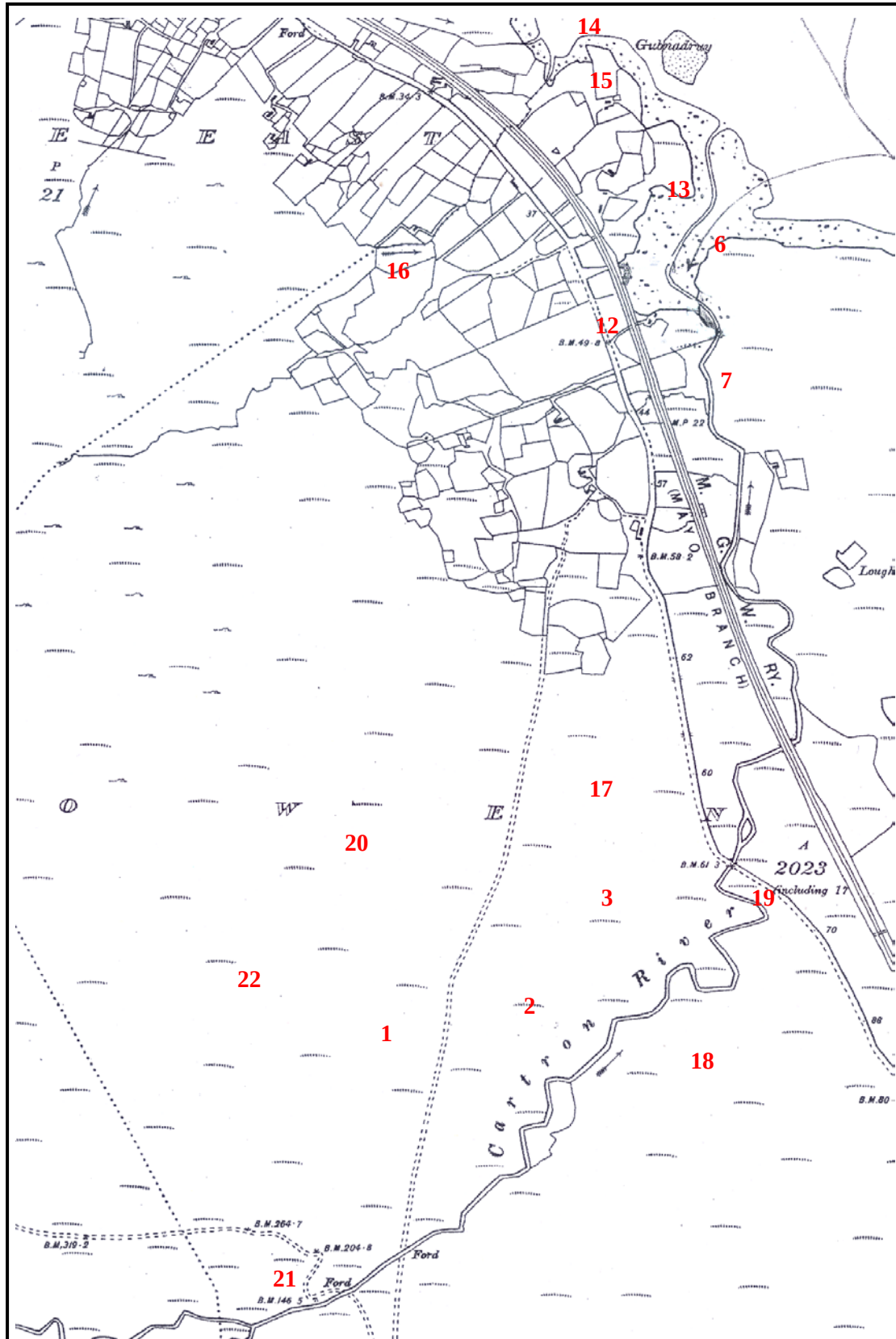
I

1838

1838

2004

Ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn. Ní dóiche go maireann an t-ainm oifigiúil sa chaint níos mó (I). Glactar leis go háitiúil gur leagan de *bán* atá san fhuaimniú reatha; féach samplaí d'ardú guta san eilimint seo sna Nótaí Canúna. Leagan de *Gob Eoin* ([u:n] go háitiúil)?

Suíomh logainmneacha in iarthar na hAbhann Duibhe

Gubnadruy

F798018

Gobán an Draoi / Gob Rua

“*little point of the druid*” / “*red point*”

1. Gubinadruy	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob na Draoi [<i>sic</i>] ‘the point of the druids’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb nə 'drɛi	BL 243.034	1969
4. ,gɔb nə 'dri:	I	2004
5. ,gɔb 'ruə	I	2004

Ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn. Is cosúil go bhfuil *gobán* “(small) tip, point” (Ó Dónaill; *gobaigh?*) cáilithe anseo ag an eilimint neamchoitianta *draoi* “druid; wizard, magician” (luann *Joyce* (ii 98) cúpla sampla de *seandraoi* i logainmneacha, más fíor). Bhain giorrú don ainm (cf. foirm 1 le foirmeacha 3-4). Is í foirm 5 is coitianta sa chaint anois.

Gubnapullady

F821004

Gob na Pollaide

“*the point of the (?)pool*”

1. Gubnapludia	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob na Pullaide ‘point of the deep river’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb nə 'plɪd̪ə	BL 243A.063	1969
4. ,gɔb nə 'plɔd̪ə	I	2004

“A *pullaid* is a broad, deep river” a scríobh an Donnabhánach ag an phointe seo san Ainmleabhar, agus is í sin an chiall atá léi san ainm *Bunnapullida* faoi Mweewillin thuas. Tá sruthán beag a chartann isteach sa chuas atá díreach siar an cósta; san ainm *Bun na Pollaide* i *Salia* (mionainm §2) thagair an eilimint seo do chuas beag. Is fiú cuimhneamh fosta go dtiocfadh dó gur thagair an eilimint seo ó cheart don sunda tanaí farraige atá idir an cósta seo agus Baile Chruaich i mbarúntacht Iorrais (atá díreach ó thuaidh den Chorrán). Rud eile de, tá locháin bheaga éagsúla gan ainm siar ó thuaidh den ghob (F814007). *Pollaid* “pool, puddle” (Ó Dónaill).

Gubnastacky

F816017

Gob an Staca

“*the point of the stack*”

1. Gubnastacky	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob na Stacaidhe ‘beak or point of the stacks’	ALSO (JO'D)	1838

An Corrán

3. ,gɔb ə 'stakə	BL 243B.050, 156	1969
4. ,gɔb ə 'stakə	I	2004

Ceann thoir thuaidh an bhaile fhearainn. *Staca* “stack, pinnacle of rock (in sea)” (Ó Dónaill). Léirítear stacaí san fharraige díreach soir ón ghob (F819017) ar an léarscáil sé horlaí. Leagan uatha den eilimint *staca* atá sa logainm anois.

Lough Gall

An Loch Geal

F804000

“the bright lake”

1. Loughgaal	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch Geal ‘white lake’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,lɔx 'ɡal	I	2004

Tá an loch seo i lár an bhaile fhearainn, ó thuaidh den phríomhbhóthar go hOileán Acla. Ní úsáidtear an t-alt sa tuiséal ainmneach, ach féach fianaise faoin ainm *Cloodaloughgall* thuas. Tá *Lough Gall* eile i Cartron.

Lough Namackan

Loch na Meacan

L803989

“the lake of the (?)parsnips”

1. Loughnamakon	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch na Meacan ‘lake of the parsnips’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,lɔx nə 'mækən	BL 243A.077	1969
4. ,lɔx nə 'mækən	I	2004

Suite in oirdheisceart an bhaile fhearainn, ar an teorainn le Cuillaloughaun. *Meacan* “(tuberous) root. *Meacan bán*, parsnip...” (Ó Dónaill); “swelling hill(?)” (DUP 154 sv.).

Loughnamuck

Loch na Muc

F804006

“the lake of the pigs”

1. Loughnamuca	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch na Muc ‘lake of the pigs’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,lɔx nə 'mɔkə [sic]	BL 243A.084	1969
4. ,lɔx nə 'mɔk	I	2004

Ó thuaidh de *Lough Gall*.

Loughnaweelogue

Loch na bhFaoileog

F803007

“the lake of the seagulls”

1. Loughnaweelogue	Áitiúil (ALSO)	1838

An Abhainn Dubh

2. Loch na bhFaoileog 'lake of the sea-gulls'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,lɔx nə 'wi:lɔ:g	BL 241A.270	1969

Siar ó thuaidh de *Lough Namuck*. *Faoileog* “seagull” (Ó Dónaill sv. *faoileán*).

Pollannadunny

Pollán na Doinne

L809012

“the little hole of An Donn (the brown ?cow)”

1. Pulaunamoduine [sic]	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Pollán na Duinne 'the little hole of the dun cow'	ALSO (JO'D)	1838

Cuas fada tanaí agus béal srutháin, ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn. Is iomaí ciall leis an ainmfhocal *donn*, ach mar ainmfhocal baininsneach luaitear “brown cow” leis (Ó Dónaill sv. 1*donn*2b); féach fosta *Bun Abhann Doinne* nó Cushendun in Aontroim, “end of the [brown river]” (PNI 7, 138-9). Tá an fhoirm mholta bunaithe ar thuairim an Donnabhánaigh, amháin, de dheasca easpa fianaise. Ar an drochuair, ní mhaireann an t-ainm sa chaint níos mó; tugtar *Feadán Mór* ar an sruthán, áfach (féach mionainm §5 thíos). Spéisiúil go leor, tugtar *Ros na Finne* ar ghob theas Claggan, i mBaile Chruaich, atá díreach ó thuaidh uaidh seo I mbarúntacht Iorrais (I).

1. Carraigeacha Chiaráin L793998

,karəgəxə 'x̪iəɾɑ:n̪ I

“Ciarán’s rocks”. Suite ar thalamh ard, siar ó dheas de §2 thíos. Síltear go háitiúil gur naomh atá luaite san ainm seo (I).

2. Síodh Mhór F794000

ʃiu 'wo:r G

ʃi 'wo:r I

“Fairy mound, big”. Cnocán, in iarthar an bhaile fhearainn, ar shleasa thoir *Knocklettragh* (féach faoi Cartron). Ní léir logainm inchurtha ina maireann an fuaimniú thuasléirithe. *Síodh* “a tumulus or knoll, a fairy hill, an abode of fairies, arising from cairn or tumulus burial” (*Dinneen*; Ó Dónaill sv. *sí*).

3. Sí Bheag F796002

ʃi: 'v̪eg I

ʃi: 'b̪eg I

“*Fairy mound, small*”. Cnocán, soir ó thuaidh de §2.

4. Feadán na Pollaide F817003

,fʲida:n ə 'plɔd̪ə I

“*The stream of the (?)pool*”. Titeann an sruthán beag seo aniar i gcuas atá ar chósta thoir an bhaile fhearainn. Féach plé ar an eilimint dheireanach faoi *Gubnapollady* thuas.

5. Feadán Mór F808010

,fʲida:n 'mo:r BL 243A.104 1969

,fʲida:n 'mo:r I

“*Big stream*”. Reáchtálann aneas go cósta thuaidh an bhaile fhearainn. Féach plé faoi *Pollannadunny* thuas.

6. Gob Phollán na Maidí F800015

,pɔla:n ə 'maɟi BL 243A.112 1969

,gɔb pɔla:n ə 'maɟə I

“*Point of the little pool of the pieces of timber*”. Tá an gob seo ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn, soir ó inbhear srutháin. Tá seanstocáin ag gobadh amach as an talamh san áit seo go fóill (I). *Maide* “a stick or staff; a piece of timber; wood; a length of bog timber...” (*Dinneen*).

7. Garraí na hAbhna F801013

,gari nə 'haunə I

“*The field of the river*”. Suite ar bhruach thoir an *Cartron River*, in iarthuaisceart an bhaile fhearainn, áit ar ghnách le páistí ón bhaile fearainn seo agus ó Thóin re Gaoith peil a imirt (I) i ndiaidh am scoile.

8. Garraí an Chaoirthinn L816993

,gari ə 'xirʃəN̪ BL 243A.494 1969

,gari 'hirʃəN̪ I

“*The field of the mountain ash*”. Tagraíonn an t-ainm seo do cheantar fairsing portaigh in oirdheisceart an bhaile fhearainn, ach is féidir gur gharraí ar imeall an phortaigh a thabhaigh an t-ainm i gceaduaire. Is fiú cuimneamh go dtiocfadh dó gur leasainm duine a cháilíonn *garraí* sa chás seo (féach fosta sloinnte Sasanacha ar nós *Keerson*), ach féach an méid seo a taifeadadh ó fhear as Maigh Mhuilinn i 1969: “abrann siad *crann caoirsinn* amach ó *crann*

caorthainn [anseo]” (BL 243A.494). Is cosúil gur imir caoile an [N´] tionchar ar an *r* san fhocal *caorthann* sa ghinideach, sa chaint; fuaimniú áitiúil an [r´] is cúis leis an [ʃ].

9. **Gob na Miliúraí Móire** F813016

,gɔb nə míluri 'mo:rə I

“*The point of the big place of eel-grass*”. An chéad ghob siar an chósta ó *Gubnastacky*. Leagan áitreabhach de *miliúr* “eelgrass” atá anseo; féach plé ar an eilimint faoi *Millearagh*, mionainm i *Pollranny (Lynchaghan)*.

10. **Ardán an Scaineamháinín** F817016

,ardɑ:n ə 'sgaɲuwa:n i:n I

“*The height of the little shingly strand*”. Tá sé seo díreach siar de *Gubnastacky*. “Saghas doirlinge atá i gceist. Tá áit den ainm céanna in Inis Bigil” (I). Is forbairt ó *scaineamh* “shingly strand; shingle” (Ó Dónaill) í an eilimint dheireanach; glactar leis anseo gur ciall áitreabhach/shubstainteach atá leis an iarmhír *-án*, agus gur ciall dhíspeagtha atá leis an iarmhír *-ín*, sa chás seo ; cf. *Gubardascanaveen* i *Salia*.

11. **Feadán Slat** F814014

,fʲidɑ:n 'slat BL 243A.206 1969

,fʲidɑ:n 'slat I

“*The stream of the sea-rods*”. Baineann an feadán seo an fharraige amach siar ó §10. Ní léirítear ar an léarscáil sé horlaí é.

12. **Cosán na gCapall** F798013

,kɔsɑ:n ə 'gapəl I

“*The path of the horses*”. Cabhsa in iarthuaisceart an bhaile fhearainn idir an bealach mór agus an cósta.

13. **The Point** F799016

ðə 'point I

Tá an gob seo in iarthuaisceart an bhaile fhearainn, trasna an inbhir ó Ghob Phollán na Maidí (§6). Aistriú ó mhionainm ar nós *An Gob*?

14. **Carraigín** F799019

'karəɡ i :n̩ I

“*The rocky place*”. Tá an chiall “carn of stones” le *carraigín* go háitiúil chomh maith. Tagraíonn an t-ainm seo d’oileáinín beag carraigeach amach ó chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn.

15. **Cúl an Aird** F797018

,ku:l ən 'ɑ:rd̪ I

“*The back of the height*”. Sleasa thuaidh de chnocán, atá 10 méadar ar airde, ó dheas de *Gubnadruy*, atá i gceist.

16. **An Abhainn Ghlan** F795015

,ən əwəN̪ 'ɣlan BL 243A.030 1969

,ðə kli:n 'rɪvər BL 243A.030 1969

,ən əwəN̪ 'ɣlan I

,ðə kle:n 'rɪvər I

“*The clean river*”. Reáchtálann an abhainn seo aniar aneas ar theorainn thiar thuaidh an bhaile fhearainn le Tonregee East.

17. **Eanach Bán** F795002

,ənəx 'bɑ:n I

“*White marsh*”. Soir ó thuaidh de Shí Bheag (§3 thuas). Féach bríonna eile le *bán* faoi Innéacs na nEilimintí. “Féarach; gan gearradh”?

18. **Ardán Pholl Mhánaís** L799998

,ardɑ:n fɔL 'wɑ:nəʃ I

,ardɑ:n fɔ 'wɑ:nəʃ I

“*Height of Mánaís’s hole*”. Ar an taobh eile d’Abhainn an Chartúin ó Shíodh Mhór (§2 thuas) agus siar ón phríomhbhealach.

19. **Poll Bhriain Mhóir** F800002

ˌpɔːlʲiːnʲ ˈwoːr I

ˌpɔːl ˈvʲriənʲ ˈwoːrʲ I

“Brian Mór’s *hole*”. Tá an dá fhuaimniú in úsáid, ach is é an chéad fhuaimniú, giorraithe ón bhunfhoirm, is coitianta anois (I). Ar bhruach thoir Abhainn an Chartúin áit a bhfuil lúb san abhainn, soir ó Shí Bheag (§3) atá sé. Fear áitiúil ab ea Brian a bhfuil sé de mhíchliú air gur ghoid sé prátaí agus gur chuir sé i bhfolach anseo iad.

20. **Inis Raithní** F793007

ˌinʲiːʃ ˈraːnʲhi I

“*Holm of the bracken*”. Ar shleasa thoir thuaidh Ghualainne (§22 thíos). Ní léirítear an feadán ar a bhfuil an *inis* “inch, holm, water-meadow” (*Ó Dónaill* sv. 2inse) ar an léarscáil.

21. **Carraig Bhreac** L792993

ˌkarəɡʲ ˈvʲrʲak I

“*Speckled rock*”. Tá sí seo ar an bhóthar sléibhe a théann go Cartron; tá sí gar don teorainn, ó dheas de chasadh mór agus gar d’Abhainn an Chartúin.

22. **Gualainn** F792006

ˈgoːləNʲ I

“*Shoulder (of the mountain)*”. Droim sléibhe thoir Chnoc na Leitreach.

Pollranny (Lynchaghan)

F758011

1. Pollranny
2. Pallranny, Poolranny
3. Pollranny Lynchane
4. Poulranny
5. Polranny... Pullranhee
6. Pulranhee
7. Pulranny Lynchaghaun
8. Poll Raithní (Lynchaghan)
9. ,pɔL 'rɑ́nʰi
10. ,pɔL rɑ́nʰi 'lɪnʃəɰːn
11. pɔL 'rɑ́nʰi
12. fɔL 'rɑ́nʰu, mʷɪnʰtʰɪrʰ
13. ,pɔL 'rɑ́nʰi
14. 'fɪrnveːl

Poll Raithní (*Lynchaghan*)

“hole of bracken (*Lynchaghan*)”

Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
Reg. Deeds Lib. 321, 352 §216682	1795c
O'Donnel RR 2	1805
Arrowsmith	1811
Tithe App. §19	1828
Bald 12	1830
ST (ALSO)	1838
IROL 38 §215	2004
BL 239A.028, 239B.041	1969
BL 239A.028, 239B.041	1969
Stockman 358	1974
Stockman 358	1974
A	2001
A	2001

“This townland is bounded on the south by the townland of Pollranny (Sweeny). It contains 897a. 0r. 31p... It is all mountain or moor, except for about 100 acres of sandy clay, mixed with gravel... There are 19 families in this townland... they live in the village of Pollranny Lynchaghan, in the south of the townland...” (ALSO). Ní úsáidtear na cáilitheoirí *Lynchaghan* agus *Sweeny* go háitiúil, sa chaint, i ndiaidh go n-aithníonn daoine iad.

Tá ainm an tsráidbhaile *Pollranny (Lynchaghan)* léirithe ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí in oirdheisceart an bhaile fhearainn, soir ó thuaidh de shráidbhaile *Pollranny (Sweeny)*. Ní léirítear níos mó é. Bhí sé suite ag bun shleasa thiar *Knocklettragh* ag F765005.

Is í *raithneach* “fern, bracken” (Ó Dónaill) a cháilíonn an chéad eilimint, ar ndóiche. Is dóiche gurb é an sloinne Ó / *Mac Loingseacháin*, agus ní an t-ainm pearsanta a bhfuil sé bunaithe air, atá i gceist sa logainm: “The Mac prefix is also used. This name is now almost always contracted to Lynch... Donegal and Tyrone” (MacLysaght 1985, 202 sv. Lynchehan). Féach an mionainm *Poll Uí Loingseacháin* [,pɔL 'lɪnʃəɰːn] i Carrowgarve, a thagraíonn do charachtar cáiliúil áitiúil.

Poll Raithní (*Lynchaghan*)

Bunnahowna

Bun na hAbhna

F754003

“bottom of the river”

1. Bunahouna	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Bun na hAbhna ‘mouth of the river’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,bɒn ə 'hɔunə	G	2003

Ainm srutháin atá ann de réir na léarscála (cf. *Bunnahowna River* i Bunnahowna i mbarúntacht Mhuraisce), ach baineann an logainm le ceantar bhéal an tsrutháin, dáiríre, de réir an fhaisnéiseora (F750002). Éiríonn sé ar shleasa thiar *Knocklettragh*, reáchtálann aniar agus baineann an fharraige amach in iardheisceart an bhaile fhearainn.

Cloodowenroe

Clúid Eoghain Ruaidh

F746007

“Eoghan Rua’s corner”

1. Cloodaunroe	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Clúid Eoghain Ruaidh ‘Owen Roe’s corner’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,klu:ɔ́ o:n̩ 'rui	BL 240B.107, 242A.516	1969
4. ,klu:ɔ́ o:n̩ 'ruə	BL 243B.226	1969
5. ,klu:ɔ́ un̩ 'rui	BL 243B.203	1969
6. ,klu:ɔ́ o:n̩ 'rui	G	2003

Tá an cuas farraige seo ar chósta thiar an bhaile fhearainn. Féach samplaí eile de *clúid* thuas. *Eoghan* agus ní *Eoin* atá molta: féach *Carraig Eoin*, mionainm §38 faoi Carrowgarve ar Oileán Acla. Taifeadadh an mionainm [klu:ɔ́ hɔrɐxə], [klu:ɔ́ sɔrɐxi] - *Clúid Shorcha* - gar dó seo i 1969 (BL 242A.518, 240B.108, 243B.232).

Fiddaunasna

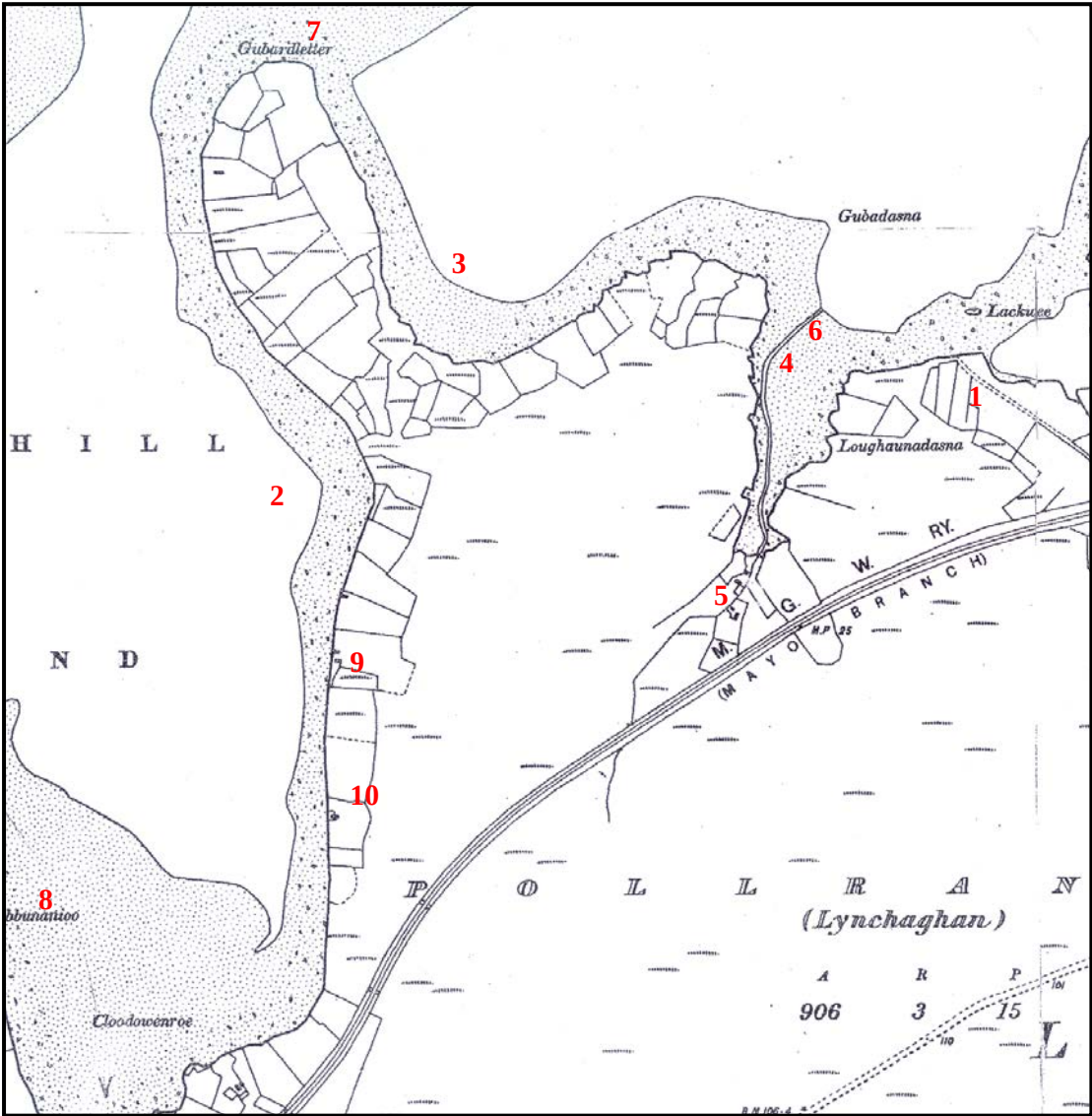
Feadán Sméar

F754015

“stream of the berries”

1. Fiddaunasna	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Feadán Easnadh ‘brook of the ribs’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,fʲid̪ɑ:n̩ 'smɛ:r	BL 239B.076	1969

Ní léirítear an t-ainm seo ar an léarscáil sé horlaí níos mó. Féach an chéad ainm eile thíos. Tugtar *An tSruthail* ar an deán atá in inbhear an tsutháin seo (mionainm §4 thíos).

Suíomh logainmneachai bPoll Raithní (Lynchaghan)

Gubadasna

F756023

- 1. Gubadasna
- 2. Gob Feadáin Sméar ‘the point of the
brook of the blackberries’
- 3. ,gɔbɛda:n ə 'smʲɛ:r
- 4. ,gɔbɛda:n 'smʲɛ:r
- 5. ,gɔbɛda:n 'smʲɛ:r

Gob Fheadán Sméar

“point of Feadán Sméar (stream of the berries)”

Áitiúil (ALSO)	1838
ALSO (JO'D)	1838
BL 242A.530	1969
BL 243B.168	1969
G	2003

Poll Raithní (*Lynchaghan*)

Níor shíl an Donnabhánach an fhoirm Bhéarla a bheith feiliúnach ar chor ar bith: “This seems wrong. The Irish name is Gob Feadáin Sméar” (ALSO). Tá cuma lochtach ar fhoirm 1, maith go leor, ach is féidir go léiríonn sí alt roimh an eilimint dheireanach a thit i lár ó shin (cf. foirmeacha *Fiddaunasna*; féach fosta foirm 3). Tá an ceann tíre ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn, ó thuaidh de bhéal *Fiddaunasna*. Murach teistiméireacht an Donnabhánaigh, bheadh an fhoirm dhíspeagtha *gobadán* á chur san áireamh againn.

Gubardletter

Gob Ardleitreach

F748026

“point of the high hillside”

1. Litteragh als Murragh of Ballycroy	Hib. Del. Mayo	1672c
2. Gub Ardlettar	Bald 12	1830
3. Gubberletter	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Gob an Leitreach [sic] ‘point of the high hillside’	ALSO (JO'D)	1838
5. ,gɔb'ɑ:l'ɛt'ər	BL 239B.138, 316, 240A.261	1969
6. ,gɔb'ɑ:l'it'ər	J, G	2003

Ceann thiar thuaidh an bhaile fhearainn. Tá *gob* cáilithe anseo ag *leitir* “hillside” (Ó *Dónaill*) atá réamhcháilithe ag *ard* “high”. Níl an ceann tíre seo ach 7 méadar os cionn leibhéal na farraige ar an phointe is airde (F748024). Is féidir go dtagraíonn an eilimint seo do Chnoc na Leitreach, atá soir ó dheas den áit seo. I dtaca le neamhdhíochlaonadh an dara heilimint sa chaint, cf. foirmeacha stairiúla de *Knockletteragh* féin faoi Cartron.

Gubbunanioo

Gob na hOitreach / Gob an Mhinistir

F743012

“the point of the (?)oyster bed” / “the point of the minister”

1. Gubnaneiah	Áitiúil (ALSO)	1838
2. ‘Meaning uncertain. Said to be Gub-Bunanioo’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb ə 'v'ineʃt'ər	BL 242A.510, 243B.228	1969
4. ,gɔb nə 'höt' r'əx	BL 242A.512	1969
5. ,gɔb nə 'hɛt' r'əx	BL 243B.230	1969
6. ,gɔb nə 'hit' r'əx	G	2003

Tá Bunanioo corradh agus trí mhíle ó dheas den áit seo agus is ní dóiche gurbh é a cháiligh *gob* sa chás seo. Sampla de ghinideach uatha nó iolra de *ae* “liver” nó *nae* “bád”, nó meancóg léarscála? Féach plé faoi Bunanioo. Tá an gob féin ar chósta thiar an bhaile fhearainn, ach tá an

An Corrán

logainm tite i léig. De réir an fhaisnéiseora, tugtar ainm eile air sa lá atá inniu ann; tá an t-ainm seo bunaithe ar *oitir* “oyster bed” (Stockman 1974, 377 sv.), “submerged sandbank, shoal; bank” (*Ó Dónaill*). Tá an fhoirm *Gob an Mhinistir* tite i léig (foirm 3). Cf. mionainm §91 faoi Achillbeg Island, ina maireann trí fhoirm éagsúla ag tagairt d’aon ghné amháin.

Lackwee

An Leac Bhuí

F760022

“the yellow flat stone”

1. Lackwee	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Leac Bhuidhe ‘yellow flag’	ALSO (JO’D)	1838
3. Í ak ‘wi:	BL 239B.350, 242A.526, 243B.181	1969
3. Í ak ‘wi:	G	2003

“A large rock on the strand” (*ALSO*), ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn. *Leac* “flat stone or rock; flagstone, slab” (*Ó Dónaill*).

Loughaunnalan

Lochán na Lann

F762021

“the lake of the (?)blades”

1. Loughaunalon	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Lochán na Lann ‘lakelet of the lances or blades’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,lɔxɑ:n ə ‘lɑN	BL 239B.268, 240A.312	1969
4. ,lɔxɑ:n ‘lɑN	BL 243B.097	1969
5. ,lɔxɑ:n ə ‘lɑN	G	2003

Tá, nó bhí, an loch seo ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn ar an teorainn le Tonregee East, agus is féidir gur murlach atá nó a bhí ann. *Lann* “(of fish) scale; blade; edged weapon” (*Ó Dónaill*) a mhol an Donnabhánach, agus is dóiche í sa chomhthéacs seo ná *lann* “land, ground...” (*ibid.*). Leagan de *lannach* “mullet; *lannach glas*, grey mullet” (*Ó Dónaill*)?

Millearagh

An Mhiliúrach

F752032

“place of eelgrass”

1. Meelaragh (Strand)	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Miléurach ‘strand of the weeds. The Milleurach [<i>sic</i>] is a marine weed with a sweet root’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,míl ‘u:rəx	BL 239B.141, 321	1969
4. m’i’l’o:rəx	BL 239B.141	1969

Poll Raithní (*Lynchaghan*)

5. ,míl 'o:rə	BL 240A.320	1969
6. 'míl'ərəx	J	2003
7. ,ðə mí'l'o:rəx	G	2003

Banc gláir, clúdaithe ag lán mara, suite soir ó thuaidh de *Gubardletter*. *Miliúrach* “a type of sea grass, [míl' u:rəx]” (Stockman 1974, 376 sv.). Is í “áit a bhfuil miliúrach” an chiall atá leis an logainm; cf. *Draighean* “place of blackthorns” ag PNI 4, 200 sv. Dreen. Tá an focal seo ag *Dinneen* mar *mil-fhéarach* “grass-wrack, a marine weed with a sweet root (Achill); also *mil-fheorach*, *miliúrach*” (Ó Dónaill sv. *miléarach*: “grass-wrack, eelgrass”). Tá sé baininsneach sa mhionainm *Gubnamellory* i Derreen ar Oileán Acla.

1. **Bun an Bhóthair** F759021

,bɒn ə 'wo:hər' G

“*The end of the road*”. Áit a mbaineann cabhsa an cósta amach siar ó *Loughaunnalan*.

2. **Clúid Bhán** F749018

klud' 'wɑ:n G

“*Yellow corner*”. Cineál de chuas beag nó cuar sa chósta, ó thuaidh de *Cloodowenroe*.

3. **Clúid na mBreallach mBuí** F752022

,klud' nə m'raLəx 'wi: BL 243B.212 1969

,klud' nə m'raLəx 'mwi: G

“*The corner of the yellow clams*”. *Breallach* “gaper, clam” (Ó Dónaill). Cuas sa chósta idir *Gubardletter* agus *Gubadasna*.

4. **An tSruthail** F757018

,ðə 'ʃrɔfwəl' G

“*The stream*”. Deán sa ghlár, ag béal *Fiddaunasna*. *Sruthail* “stream” (*DUP* 156).

5. **An Gleann** F756017

ðə 'ɡl̪ˠaːn G

“*The valley*”. Grúpa tithe, i ngleann *Fiddaunasna*, gar don chósta.

6. **An Doirnín** F757021

,ðə 'dɔɹnín G

“(?)*The projecting sand bank*”. “It’s a bank, that the tide doesn’t always come over” (G), ar bhruach theas §4. Is dóiche gur ainmníodh an áit seo as a chruth: *doirnín* “projecting handle of scythe” (Stockman 1974, 370 sv.). Tá an focal gaolta *toirnín*, leagan de *tornán* “heap” (Ó Dónaill), tugtha faoi deara sa mhionainm *Knockaturnin* i Cashel i bparóiste Oileán Éadaí (Imleabhar 1).

7. **An Roipeog** F748026

,ðə 'rɪpɔ:g G

“*Place of (violent) rushes of water*”. “It’s a big rock [at *Gubardletter*], and it’s only when the strand would be in it that you’d see it... I guess it would do damage to a boat” (G). Is cosúil gur foirm dhíspeagtha nó áitreabhach de *rop* “thrust, stab; dart, dash” (Ó Dónaill) atá anseo, ag tagairt don fharraige a steallann thart ar an charraig (cf. an aidiacht *ropach* “stabbing, violence; ructions” ag Ó Dónaill).

8. **An Oitil** F745013

ðə ɛtəl G

“*The (?)oyster bed*”. “A strand” (G). Tá sé seo soir ó thuaidh de Ghob na hOitreach (féach faoi *Gubbunanioo* thuas). Leagan de *oitir* “oyster bed” (Stockman 1974, 377 sv.), “submerged sandbank, shoal; bank” (Ó Dónaill).

9. **An Cladach** F747008

,ðə 'kladax G

ðə 'ʃo:r G

“*The shore*”. Grúpa tithe gar don chósta, ó dheas de §2.

10. **Bóthar an Chladaigh** F747008

,bo:hər ə 'xladə [sic] G

,ðə kladəx 'ro:d G

“*The road of the shore*”. Téann an bóthar seo ó §9 i dtreo an phríomhbhealaigh.

Poll Raithní (*Sweeny*)

Pollranny (*Sweeny*)

L757995

Poll Raithní (*Sweeny*)

“*hole of bracken (Sweeny)*”

1. Pollranny Sweeny	O'Donnel RR 2	1805
2. Pulranny Sweeney	O'Donnel RR 3	1815
3. Pulranny Sweeny	ST (ALSO)	1838
4. Poll Raithnighe ‘hole of the ferns’	ALSO (JO'D)	1838
5. Poll Raithní (<i>Sweeny</i>)	IROL 38 §216	2004
6. ,pɔL raɲhi 'swi:ni	BL 239B.041	1969

“This townland is bounded on the north by the townland of Pollranny (*Lynchaghan*)... It contains 1,104a. 2r. 3p... It is all a moor or bog from 1 to 6 feet deep; the subsoil is a mixture of clay, sand and gravel, and where the sea has removed the bog, several stumps of fir trees are to be found... There are 18 families here.. and most of them live in Pollranny Sweeny village...” (*ALSO*).

Dálta Pollranny (*Lynchaghan*) thuas, is dóiche gur sloinne agus ní an t-ainm pearsanta atá idir lúibíní: “Of gallowglass origin, it was not until the fourteenth century that the three great Tirconnell septs of MacSweeney were established; more than a century later a branch went to Munster” (MacLysaght 1985, 281 sv. Sweeney). Tá bunús na lonnaíochta i dtuaisceart an bhaile fhearainn (ag F762002) sa lá atá inniu ann. Tugtar *Poll Raithní Beag*, [,pɔL raɲhi 'b'ɛg], ar an áit a bhfuil grúpa beag tithe agus *Pollranny Sweeny* marcáilte leis ar an léarscáil sé horlaí, in oirthear an bhaile fhearainn (F762001; faisnéiseoir H).

Achill Sound

F744015, 7499

Féach Gubacorry thíos.

Gob an Choire

“*the point of the strong current*”

Altavehy Stream

L756995

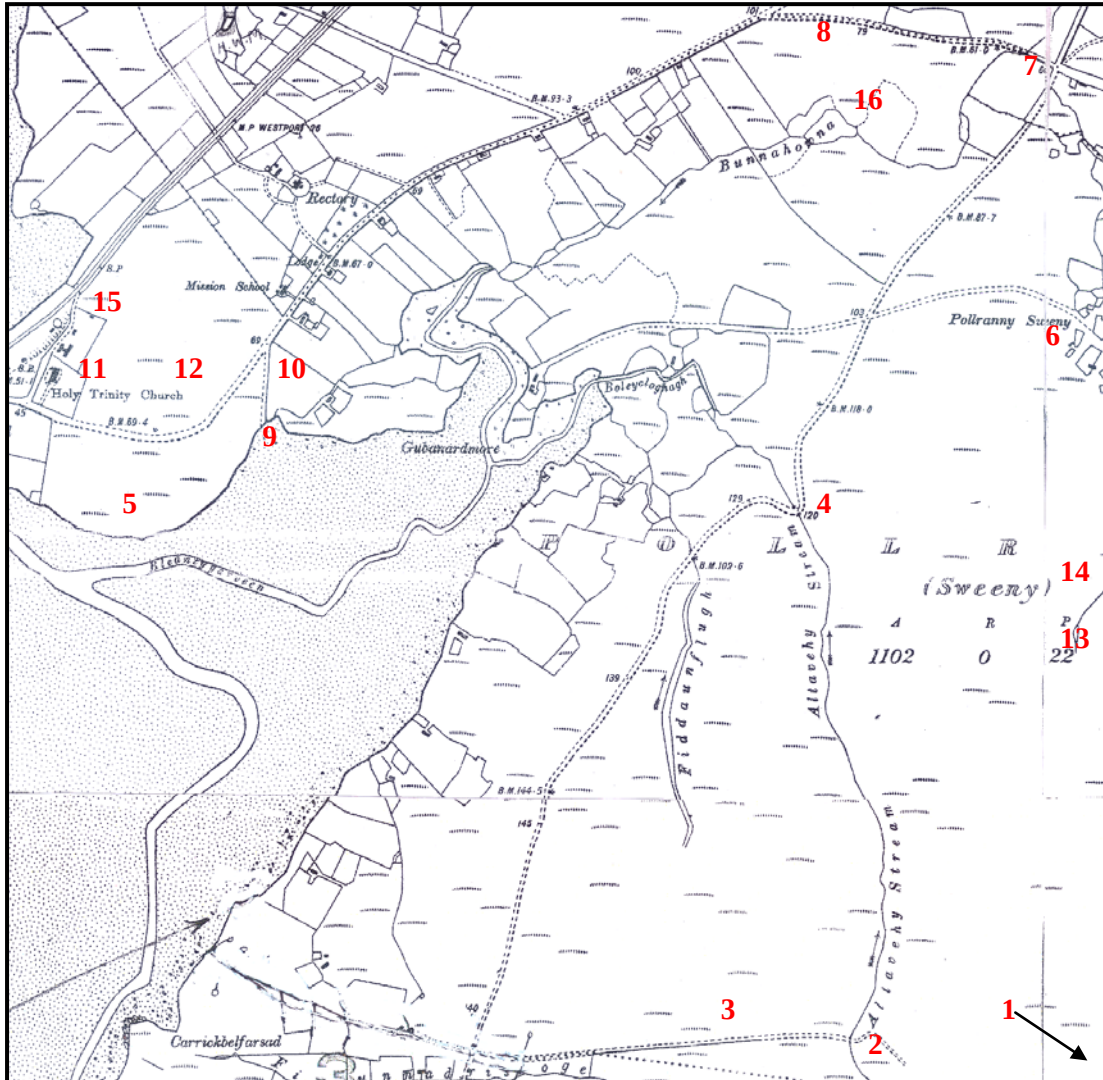
Allt an (?)Bheithigh

“*the cliff of the cow*”

1. Altavee Stream	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Alt a' Bheithe ‘glen-side of the birch’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,αLt ə 'v'ɛhi	BL 239B.431	1969

Ní dóiche go dtagraíonn *allt* don abhainn féin, mar a tharla go minic in Aontroim (cf. mar shampla *Allt an Ghabhair* / *Altagore* in Aontroim, *PNI* 7, 109). Éiríonn an sruthán i ndeisceart an bhaile fhearainn agus réachtálann aneas nó go mbaineann sé Gob an Choire amach ó dheas

den phríomhbhóthar. Is leagan firinsneach de *beith* “birch” é *beithe* (Ó Dónaill), a mhol an Donnabhánach. Féach fosta áfach *beitheach* “cow” (Stockman 1974, 361 sv.), leagan de *beathach/beithíoch* “beast; large animal; bovine animal, heifer, cow” (Ó Dónaill).

Suíomh logainmneacha i bPoll Raithní (Sweeny)

Bleantygarveen

L744996

1. Blantyguraveen
2. Bléinte Ghairbhín ‘Garvin’s inlets’
3. ,b́lé:ńt́i ‘gar’əví:ń
4. ,nə ‘klu:đo:gi

Bléinte Ghairbhín / Na Clúideogaí

“(?)Gairbhín’s coves” / “the little coves”

Áitiúil (ALSO)	1838
ALSO (JO’D)	1838
BL 239B.220	1969
BL 240B.019	1969

Poll Raithní (Sweeny)

Tagraíonn an t-ainm do na gabhail sna deáin atá sa ghlár amach ó chósta thiar an bhaile fhearainn. Féach samplaí áitiúla de *bléan/bléin* “groin; cavity; cove” (*Ó Dónaill*) sa chiall “cuas farraige” san innéacs. Is é an t-ainm pearsanta *Gairbhín* as ar fhás an sloinne ábhartha áitiúil *Ó Gairbhín*, “a name of the southern Uí Néill which migrated to Mayo” (MacLysaght 1985, 120 sv. Garvin), a mhol an Donnabhánach mar cháilitheoir. Féach fosta áfach *gairbhín* “a small rough thing; *gairbhín creagach*, bruisewort, a plant growing on rocks by the shore, good for bruises” (*Dinneen*): ní léir go díreach bunús an ainm (tá an t-ainm tite i léig, is cosúil). Féach an t-ainm malartach *Na Clúideogaí* i bhfoirm 4, bunaithe ar fhoirm dhíspeagtha de *clúid* “corner; cove”.

Boleycloghagh

An Bhuaile Chlochach

F753001

“the stony (?)summer pasture”

1. Booleclogha	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Buailidh Chlochach ‘stony dairy-place’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,bu:l̪ə ˈkl̪ə	BL 239B.433	1969

Tugadh é seo ar an talamh thart ar *Altavehy Stream* atá idir an comhrac le *Fiddaunflugh* agus béal an tsrutháin ar chósta thiar an bhaile fhearainn. Féach an eilimint *buaile* faoi Bolinglanna thuas. Cf. *Owencloghagh River* i Claddy i bparóiste Achadh Ghobhair.

Fiddaunflugh

An Feadán Fliuch

L753995

“the wet stream”

1. Fiddaunflugh	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Feadán Fliuch ‘wet stream’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,f̪id̪a:n ˈf̪l̪ɔx	BL 239B.436, 241A.090	1969
4. ,ən ,f̪id̪a:n ˈmo:r [sic]	BL 240A.068	1969
5. ,f̪id̪a:n ˈf̪l̪ɔx	A, H	2001
6. ,ən f̪id̪a:n ˈf̪l̪ɔx	C	2001

“Cén chaoi a bhféadfadh le feadán gan a bheith fliuch?!” (A). Craobhshruthán de *Altavehy Stream* atá ann.

Gubacorry, Achill Sound

Gob an Choire

L739998

“the point of the strong current”

1. Gob a’ choire	CSBÉ 86.190	1938c
2. Sound of Achill	Bald 12	1830
3. Gubacurra	Áitiúil (ALSO)	1838

An Corrán

4. Gob a' Choire 'beak or point of the cauldron'	ALSO (JO'D)	1838
5. Gob an Choire	GÉ 113	1989
6. 'gɔb ə 'xɔr'ə	BL 239B.123, 240A.403	1969
7. 'gɔbə 'xɔr'ə	Stockman 358	1974

“At the sound. In the west of the townland... The *coire* is a round hollow resembling a cauldron” (ALSO). An gob tíre in iarthar an bhaile fhearainn, áit a bhfuil droichead anonn go dtí Oileán Acla, a bhí i gceist ar dtús, ar ndóiche, ach úsáidtear an t-ainm anois ag tagairt don sunda tanaí farraige idir an Corrán agus an t-oileán (cf. *Boleycloghagh* thuas, a thagraíonn d’abhainn). Is cosúil gur thagair *coire* sa chás seo do shruth láidir farraige (cf. *Coire Bhreacáin* amach ó chósta Reachlainne in Aontroim ag PNI 7 309-10). *Coire* “pit; whirlpool” (Ó Dónaill sv. 1*coire*4,5).

Gubanardmore

Gob an Aird Mhóir

L751999

“the point of the big height”

1. Gubarthanahane	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob an Áird Mhóir 'point of the great height or hill'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gɔb ən ard 'wo:r'	G	2003

Siar ó bhéal *Altavehy Stream*.

Illannamolt

Oileán na Molt

F741006

“the island of the wethers”

1. Mult Island	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Oileán na Molt 'island of the wethers'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,il'ɑ:n ə 'mɔlt	BL 239B.128, 242A.509	1969
4. ,il'ɑ:n 'mɔlt	BL 240B.091	1969
5. ,il'ɑ:n 'mɔlt	G	2003

Carraig amach ó chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn, timpeallaithe ag lán mara. Is cosúil go bhfuil an t-alt lárnach tite ar lár sa chaint. Féach sampla eile den eilimint *molt* “wether” (Ó Dónaill) san ainm *Inishmolt*: oileán i gCuan Mó (Imleabhar 2).

Poll Raithní (Sweeny)

1. **Seanteach an Fhrancaigh** L769988

,ʃantʰa ə 'Ran̪ki H

“*The old house of the Frenchman*”. Siar ó thuaidh de *Lough Gall* (i Cartron), agus ó thuaidh de chabhhsa sléibhe, in oirdheisceart an bhaile fhearainn. Cf. *Abhainn an Fhrancaigh*, mionainm §21 faoi Keel East.

2. **Buailidh Mhurchú** L758987

,bɔ̌lʲi 'wɔ̌rɐxuː H

“Murchadh’s (?)*summer pasture*”. Tá sí seo gar don teorainn le Belfarsad ar bhruach thuaidh an *Altavehy Stream*. Moltar ainm pearsanta (*Murchadh*, ginideach *M(h)urchú* < *M(h)urchadha*) agus ní sloinne anseo; cf. samplaí eile de faoi mhionainm §34 i Keel East. Féach plé ar an chéad eilimint faoi Bolinglanna.

3. **Bóthar Gorm** L754988

,bɔ̌hər 'gɔ̌rɐm H

“*Blue-black road*”. I ndeisceart an bhaile fhearainn gar don teorainn le Belfarsad. *Gorm* “blue, blue-black” (*DUP* 153 sv.).

4. **Horseshoe Bridge** L756998

,hɔ̌rʃu 'br̪idʒ H

Áit a dtéann an *Altavehy Stream* faoi bhóthar an chósta.

5. **Cúltráigh** L743997

'kuːltr̪ai H

“*Back-beach*”. Ar chósta thiar an bhaile fhearainn ó thuaidh de *Bleantýgarveen* agus ó dheas den cheardscoil.

6. **Poll Raithní Beag** F762001

,pɔ̌L ran̪hi 'b̪ɛg H

“Poll Raithní, *small*”. Áit a bhfuil grúpa beag tithe agus *Pollranny Sweeny* marcáilte leis ar an chéad eagrán den léarscáil sé horlaí, in oirthear an bhaile fhearainn.

7. **Casadh Mór** F762006

,kasu 'moːr H

“*Big turn*”. Áit a bhfuil cor tobann ar bhóthar an chósta, ó dheas den phríomhbhealach go Gob an Choire.

8. **Bóthar an Eanaigh** F758007

,bo:hər ən̩ ani H

“*The road of the marsh*”. An chuid sin den bhóthar siar ó §7; tá sé ar an teorainn thuaidh. *Eanach* “marsh, swamp, fen; passage through swamp; narrow path, pass” (Ó Dónaill).

9. **Clúideog** L746999

ˈklu:do:g H

“*Little corner*”. Cuas beag sa chósta, agus an talamh thart air, soir ó §5. Is foirm dhíspeagtha de *clúid* “nook, corner” (Ó Dónaill sv. 1clúid) í *clúideog*.

10. **Bóthar McGuinness** F746000

,bo:hər vəˈɡinəs H

“*McGuinness’s road*”. Cabhsa a théann ón phríomhbhealach, gar do Ghob an Choire, go dtí §9. Is spéisiúil an meascán Béarla agus Gaeilge sa leagan fuaimnithe.

11. **An Teampall** F742000

ən ˈt̪ampəl H

“*The (Church of Ireland) church*”. Ó thuaidh den bhóthar ag Gob an Choire.

12. **Droim na bPéirsí** F744000

,dr̪im nə ˈb̪e:ɾ̪ʃi: H

“*The ridge of the perches*”. Is dóiche gurb é an tomhas talaimh atá i gceist, ní an t-iasc. Soir ó §11 thuas.

13. **Leachta Lyghtel** L764996

,l̪axtə ˈl̪aitəl G

“*Lyghtel’s memorial cairns*”. Tá sé seo ar thalamh sléibhtiúil in oirthear an bhaile fhearainn. “He died up there on top of the hill” (G). Deirtear gur saighdiúir Sasanach a bhí ann ar cuireadh mallacht air nuair a dhiúltaigh sé bolgam uisce a thabhairt don Athair Mac Suibhne sular ar crochadh an sagart i mBaile Uí Fhiacháin i 1799; féach fosta mionainm §19 faoi Dookinelly (Calvy). Táthar in amhras faoi litriú cruinn an tsloinne; tá leaganacha éagsúla de ann, *Lyghtell* agus *Lyghtle* ina measc.

Poll Raithní (*Sweeny*)

14. **Feadán Pholl Raithní** F763000

ˌfʲiːd̪ɑːn p̪ˠL ˈr̪aːnʲi G

“*Stream of Poll Raithní*”. Téann an sruthán seo trí Pholl Raithní Beag (§6 thuas).

15. **Johnson’s Road** F742000

ˌdʒɔnsənz ˈrɔːd G

Téann an bóthar seo ó thuaidh ón phríomhbhealach, taobh thiar de §11 thuas. “Many of the Johnsons... especially in Ulster, are of Scottish origin. This name... however, is often a translation of MacShane and so a branch of the O’Neills” (MacLysaght 1985, 169 sv.). *Mac Seáin* a úsáidtear sa Ghaeilge, go háitiúil.

16. **Ardán Donn** F758006

ɑrd ˈd̪ˠN G

“*Brown height*”. Suite i dtuaisceart an bhaile fhearainn, ó dheas de §8. *Ardán* “a height, a hill, hillock” (*Dinneen*).

Srahmore

L765975

An Srath Mór

“the big strath”

1. Shramore	ST (ALSO)	1838
2. Srath Mór ‘great strath or holm’	ALSO (JO’D)	1838
3. An Srath Mór	IROL 39 §238	2004
4. sra 'mo:r	BL 239A.374, 241A.061	1969
5. ,ə sra 'mo:r	BL 240B.427	1969
6. ,sra 'mo:r	A	2001
7. ən sra 'mo:r	D	2003
8. ʃra 'mo:r	H	2003

“A central townland... It contains 353a. 2r. 26p... It contains no inhabitants, but is let to the villagers of Glassillaun and Knocknamona... No part of this townland is cultivated; it is all used as grazing mountain. There are several lakes in its eastern part” (ALSO); tá bunús an bhaile fhearainn suite ar thalamh os cionn 110 méadar ar airde.

Mar a léirítear sna leaganacha fuaimnithe thuas agus sa mhionainm gaolta *Fiddaunatramore* (féach thíos) bhí an chéad eilimint *srath* “river valley, low-lying land along [a] river, strath” firinscneach sa chás seo. Tá samplaí baininscneacha di le sonrú i gcuid mionainmneacha máguaird: féach an tInnéacs. Thagair sí i gcéaduair sa chás seo do thalamh ar bhruach *Fiddaunatramore* - sruthán a éiríonn as *Sladdaungalla* i Bolinglanna, ó dheas den bhaile fearainn seo, agus a reáchtálann anoir aneas trí Srahmore go *Loughan* i Belfarsad.

Fiddaunatramore Mapa SO

L765975

Feadán an tSratha Móir

“the stream of An Srath Mór”

1. ,fʲiɖɑ:n 'mo:r	H	2003

Ní liostaítear an t-ainm seo san Ainmleabhar. Éiríonn an sruthán seo as *Sladdaungalla* i Bolinglanna, ó dheas den bhaile fearainn seo. Reáchtálann sé anoir aneas tríd an bhaile fhearainn ar a bhealach go *Loughan* i Belfarsad.

Loughaunfiddaunbuntack

L771980

Lochán Fheadán Bhun tSaic

“the lake of the stream of the sedge”

1. Loughaunadawantac	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Lochán Fheadáin Bhun tSaic ‘pool		

of the stream [of the] mouth of the sack'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,lɔxɑ:n f'ida:n wɔn 'tak	BL 240B.347	1969
4. ,lɔxɑ:n f'ida:n ə 'tak	A	2001

Tá foirm an Donnabhánaigh thar a bheith gar don leagan atá san fhuaimniú i bhfoirm 3.. Tá *Bun an tSaic* ó thuaidh den loch (féach mionainm §1 thíos). Éiríonn craobhshruthán den *Cartron River* amach as an loch seo, atá suite in oirthuaisceart an bhaile fhearainn: *Feadán an tSaic*, mionainm §2 thíos.

Is féidir gur leagan de soc “projecting end, nose; muzzle, snout” (*Ó Dónaill*) atá i gceist leis an eilimint dheireanach, sa chiall “éadan cnoic” (san ainm *Bunatuckeen Strand* in Aghany i mbarúntacht Mhuraisce tagraíonn *soicín* do shruthán, áfach). Féach fosta *sac* “sack” (*ibid.*) a mhol an Donnabhánach. Tuigtear go háitiúil áfach gurb í “sedge” an chiall atá le *sac*: “súgán saic ar chapall Jack...” (rann áitiúil; J).

Loughnambrackeagh	Loch na mBreac Caoch	
L772975	<i>“the lake of the blind trout”</i>	
1. Loughnambrackciogh	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Loch na mBreac Caoch ‘lake of the blind trout’	ALSO (JO'D)	1838
3. ,lɔx nə m'rák 'gál [sic]	BL 239A.092	1969
4. lɔx nə m'rá 'kiəx	BL 239A.338, 239B.504, 240B.363	1969
5. lɔx nə m'rá 'kiəx	A	2001
6. lɔxə nə m'rá 'kiəx	H	2003

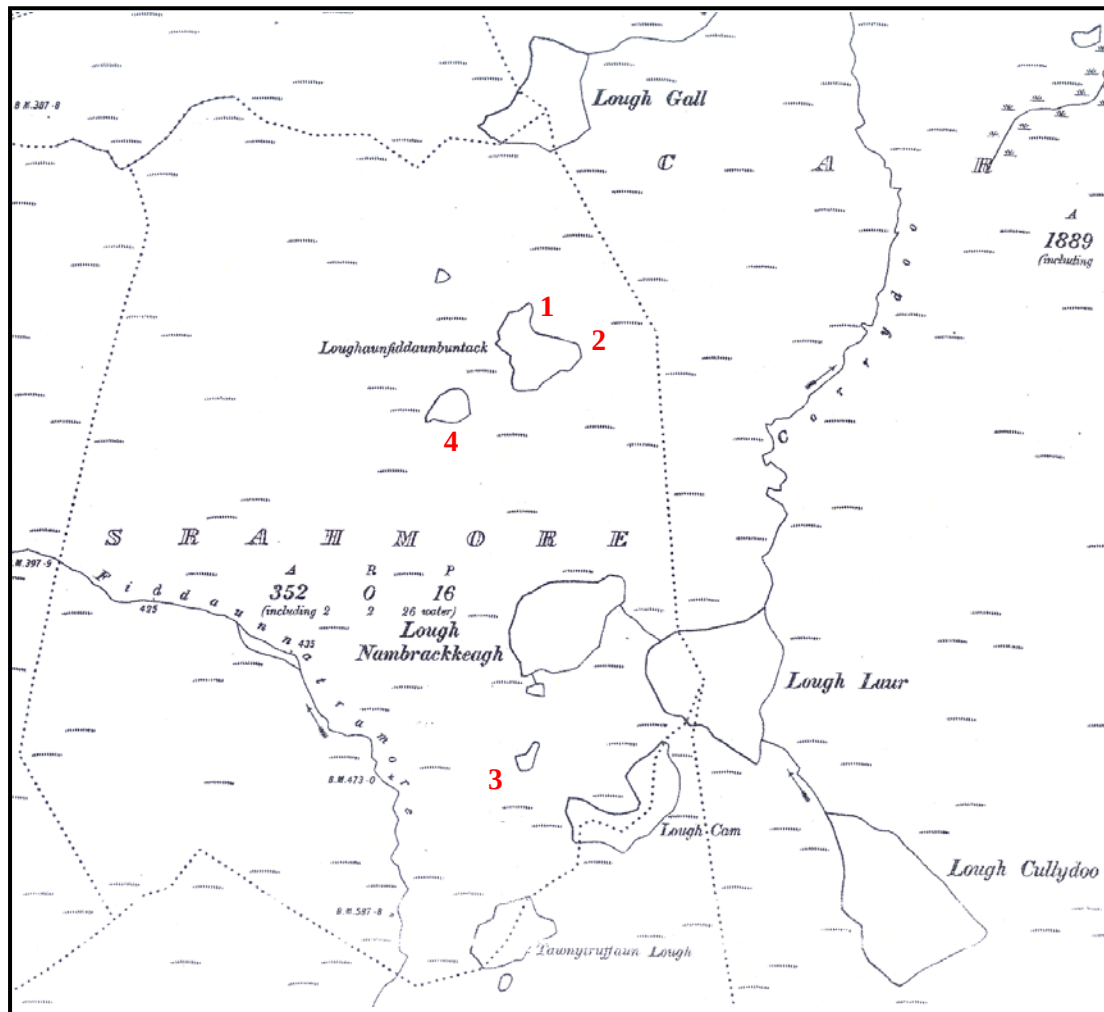
Tá an loch seo ó dheas den loch thuas; tá loch beag bídeach díreach ó dheas de (foirm 4). Deirtear go bhfágann an t-aigéad atá san uisce anseo, nó salachar éigin sa chre máguaird, fionn ar shúile na mbreac a fhágann dall iad. Tá loch den ainm céanna i Teevaloughan i bparóiste Bhuiríos Umhaill (Imleabhar 1).

1. Bun an tSaic	L772976
,bɔn ə 'tak	C

“The bottom of the sedge”. Ó thuaidh den loch. Féach *Loughaunfiddaunbuntack* thuas.

2. Feadán an tSaic	L772982
f'ida:n ə 'tak	BL 239A.113, 437, 240B.010 1969
f'ida:n ə 'tak	A, H

“The stream of the sedge”. Féach an plé faoi *Loughaunfiddaunbuntack* thuas.

Suíomh logainmneacha ar an Srath Mór

3. Loch an Charraigín / Loch na Cloiche	L771973	
,lɔx nə 'klɔiːə	BL 239A.058, 275	1969
,lɔx nə 'kliːə	BL 241A.004	1969
,lɔx nə 'klɔːə	BL 240B.403	1969
,lɔx ə 'xareːɡin	H	
,lɔx nə 'klaixə [sic]	H	

“The lake of the heap of stones” / “The lake of the stony place”. Tá an loch seo siar ó thuaidh de *Lough Cam*. Tá carn cloch ar bhrúach an locha, de réir an fhaisnéiseora, agus is leagan

malartach de *carragán* “a large cairn of stones” (Ó Catháin & O’Flanagan 1975, 288) atá sa *carraigín* seo. Tugann muintir Bhéal Feirste an chéad ainm air; tugann muintir Pholl Raithní an dara hainm air, de réir an fhaisnéiseora.

4. Loch na nÉinín	L769979
,lɔx nə 'né:nín	BL 240B.338 1969
,lɔx nə 'né:nín	H

“*The lake of the little birds*”. Tá sé seo siar ó dheas de *Loughaunfiddaunbuntack*.

Tonregee East

F785017

Tóin re Gaoth Thoir

“(?)*bottomland facing a stretch of water, east*”

1. Tounragee	Reg. Deeds Lib. 63, 376 §44001	1730
2. Tinragee	Mackenzie xiv	1776
3. Toneglee [<i>sic</i>]	O'Donnel RR 1	1777
4. Tonlegee	Reg. Deeds Lib. 356, 46 §238088	1783
5. Timragee	Arrowsmith	1811
6. Tonlagee	Sligo RR 1818	1818
7. Tonregee... Toneragee	Tithe App. §19	1828
8. Toneregee	Bald 12	1830
9. Tonlagee, Tonvally &	Browne's RR 1833	1833
10. Tonlagee, Tonvally &	Sligo RR IV/4	1834
11. Thonereghee East	ST (ALSO)	1838
12. Tóin re Gaoith 'bottom to the wind'	ALSO (JO'D)	1838
13. Tóin re Gaoth	GÉ 168	1989
14. Tóin re Gaoth Thoir	IROL 39 §250	2004
15. ,to:n' re 'gi:x'	BL 239B.045	1969
16. tɔnrɔ'gI:x'ə	Stockman 359	1974
17. ,to:n' re 'gix'	A	2001

“This townland is bounded on the north and north-east by the sea... and west by the townland of Tonregee West. It contains 762a. 1r. 20p... The south part of this townland extends to the top of Knocklettragh Mountain. Only about 100 acres of the townland is cultivated... the remainder is moory, and is occupied as grazing” (*ALSO*). Ní úsáidtear na cáilitheoirí *East*, *West* go háitiúil.

Ina alt ar an ainm coitianta *Tóin re Gaoith*, déanann Ó Maolfabhail (1982) scrúdú ar 37 sampla tríd an tír, a bhfuil dáileadh cothrom go leor orthu¹⁹. Féach anois

¹⁹ Tá sampla eile den fhoirm seo sa dá mhionainm ghaolta seo a leanas i bparóiste Acla, nach luann Ó Maolfabhail san alt: *Tonregee*, dáileadh tithe ag F609054, agus *Tonregee River* (F607060). Tá siad i ndeisceart *Slievemore*; féach tuilleadh fúthu faoin ainm baile fearainn sin. Tá ainm an tsráidbhaile tite i léig; tugtar an t-ainm poist *Dooagh* ar an cheantar uilig anois, is cosúil. Tá ainm na habhann tite i léig chomh maith, má bhí sé ann ariamh: ['t' aŋi] nó [,aue 't' aŋgi] a thugtar uirthi go háitiúil anois, is cosúil.

cuid de chonclúidí an ailt: “[Ceapaim gur] mar aithris ar ainm bunaithe a baisteadh a lán lán acu agus [ní] mar chur síos neamhspleách ar nádúr na háite i ngach cás ar leith... mar ainm áite in Éirinn, tá Tóin re Gaoith sean, dar liom, timpeall míle bliain d’aois ar a laghad, agus a bhunbhrí caillte leis an gcuid is mó den tréimhse sin... Chuirfinn san aicme shóisialta chéanna é le Recess, Hermitage, Grianán, Prospect, is é sin, áit chónaithe dhuine mhóir i súile phobail bhig” (*ibid.* 374-5). Dar leis, ba í an t-ainmfhocal firinsneach *gaoth* “inlet of sea; estuary” (*Ó Dónaill*) an eilimint cháilithe, i gcéaduaire, ach go ndearnadh athmhíniú luath uirthi, bunaithe ar an fhocal coitianta baininsneach *gaoth* “wind” (*ibid.* 372-3). Tá an fhoirm oifigiúil Ghaeilge (foirm 14) bunaithe ar an teoiric seo, rud a fhágann nach dtagann sé leis na leaganacha déanacha fuaimnithe thuasliostaithe. Maireann an focal firinsneach sa chaint i nGaeilge Acla, áfach.²⁰

De réir McKay, ainmníodh bunús na samplaí sa chiall nua: “There are hills so-named throughout Ireland, no doubt on account of their exposed positions” (*DUP* 139 sv. *Tandragee* “backside to the wind”). Tá an dá fhéidearthacht inchosanta i dtaca le topagrafach an tsampla atá idir chamáin.

²⁰ Féach Stockman (1974, 372 sv. *gaoth*): “channel of water when tide is out; gōl trasnə ən x̩... going across the channel”. Maireann an focal seo i gcuid bheag mionainmneacha sa pharóiste: *Gaoth* [ˈgəiː] i Dooega; *The Gaoth* [ðə ˈgiː] i Keel West; *Gaoth Mhaick* [giː ˈvakʲ] agus *Gaoth Mór* [giː ˈmoːr] i Derreen; agus *Gaoth Bheag* [giː ˈvʲjɔɡ] i Mweewillin. Ní léir ar glacadh leis sa chás deireanach díobh seo go raibh an eilimint seo baininsneach, tríd analach le *gaoth* “wind”, nó an bhfuil an logainm seo reoite sa tabharthach Ultach (féach samplaí eile faoi Dooega thuas), nó an léiríonn sé gur mhair leagan baininsneach den fhocal. Féach samplaí áitiúla eile den eilimint seo sna mionainmneacha *Gweemore Channel* i Murrisk Demesne i bparóiste na Nuachabhála (léarscáil sé horlaí §87), *Gweeflugh* i Dooaghtry i bparóiste Chill Ghaobhair (§105), agus, an sampla is faide ó dheas dá bhfuil tugtha faoi deara agam, *Bunanakee River* [ˌbuN ə ˈxiː] ag L770675 i Mweelin (§115A), sa pharóiste chéanna (foirm fhuaimnithe: *BL* C506.2.225, 1968; na samplaí seo uilig in Imleabhar 2). Níor léiríodh *Gweeflugh* ar an léarscáil sé horlaí riamh; “[It] is a place subject to overflowing by high tides. It is about 50 chains long... Its average breadth is about 6 chains and within 5 chains of its east end are Lackakeely lakes. It is south of Carrickaskeewaun townland and north of Dooaghtry” (*ALSO* sv.). Tá an cósta athraithe cuid mhór ó bhí an chéad eagrán ann, áfach, agus tá cruth úr ar chríocha na mbailte fearainn sa taobh seo leis. Ar an chéad eagrán, léirítear go soiléir cuan suntasach idir an dá bhaile fearainn thuasluaite ag L735695, agus is dóiche gurbh é seo an *gaoth*.

De réir na leaganacha fuaimnithe thuas, is é *tóin* móide an réamhfhocal *re* móide an fhoirm thabharthach (faoi thionchar *re*) de *gaoth* “wind” atá i gceist. Chiallaigh an réamhfhocal seo “i gcoinne, i dtreo” nó “roimh, os comhair” in ainmneacha den chineál seo (Ó Maolfabhail *op. cit.*, 371); thit sé as úsáid sa teanga ag deireadh na tréimhse clasaicí, in Éirinn, diomaite de chuid abairtí agus logainmneacha a raibh sé iontu. Amanna, mhair sé iontu sin faoi chulaith réamhfhocail eile: *le*. Léirítear an t-athrú seo sna foirmeacha stairiúla thart ar dheireadh an 17ú haois san ainm Tonlegee i bparóiste Achadh Ghobhair (Imleabhar 1); feictear *le* sna foirmeacha gaolta 3, 6 agus 7 thuas.

Ar ndóiche, tá bríonna éagsúla le *tóin* i logainmneacha, ina measc, “bottom, backside” (*DUP* 156), “lower end. *tóin an bhaile*, the lower end of the (town)land” (Ó Dónaill), “end” (Ó Maolfabhail 1990, 255-6 sv. *Tóin Tíre* / Tonteere “land’s end”), “bottomland” (*loc. cit.*, *An Tóin Bhán* / Tonbaun “the white bottomland”). Thug Ó Maolfabhail “bottomland facing a stretch of water” mar mhíniú ar an ainm *Tóin le Gaoith* [sic] / Tonlegee i Luimneach (Ó Maolfabhail 1990, 255 sv.).

Carrigan Island Mapa SO

F788026

An Carraigín

“the rocky place”

1. ,kəɾəɣən'ailənd	BL 243.145	1969
2. 'kəɾəɣi:n	I	2004

Gob carraigeach atá ann, ag béal thiar thuaidh de chuas farraige darb ainm *Doobeg*. Leagan malartach de *carragán*, “rocky place” (leagan de *carrraig* móide an iarmhír áitreabhach *-án*), “a large cairn of stones” (Ó Catháin & O’Flanagan 1975, 288), atá sa phríomheilimint. Shílfeá ar an fhoirm Bhéarla gurbh é *carragán* féin a bhí i gceist (*carragán*).

Carrickarone

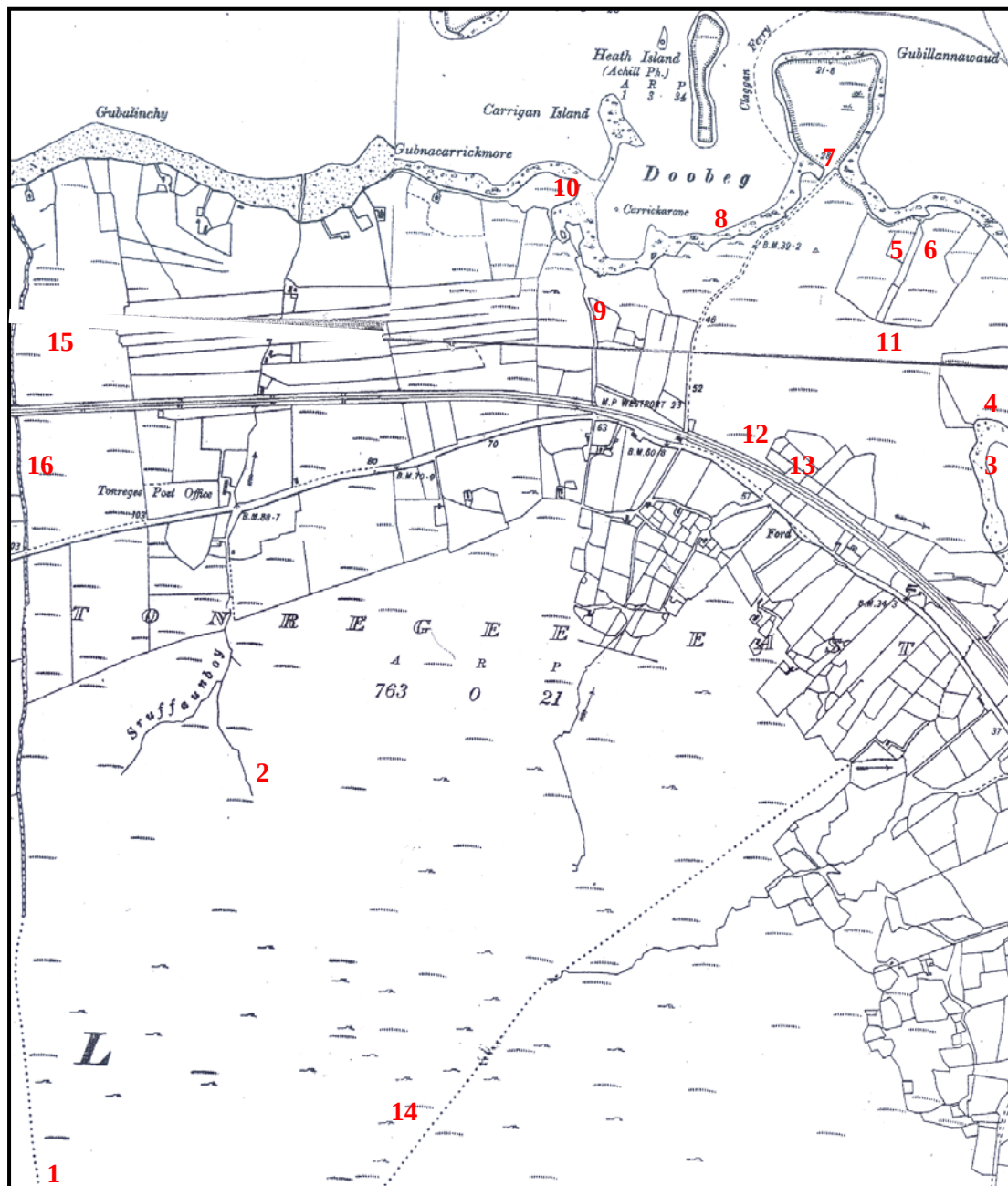
F789025

Carraig an Róin

“rock of the seal”

1. Carrigaroun	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Carraig a’ Róin ‘rock of the seal’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,kəɾəɣ nə 'ru:n	BL 243A.140	1969
4. ,kəɾəɣ ə 'ro:n	I	2004

Suite san fharraige, gar don chósta, sa chuas a dtugtar *Doobeg* air.

Suíomh logainmneacha i dTóin re Gaoth Thoir

Doobeg

F790026

1. Dhubeag	An Dumhach Bheag	
2. Dumha Beag 'Small mound'	"the little sandbank"	
3. dōx 'b'ég	Áitiúil (ALSO)	1838
	ALSO (JO'D)	1838
	A	2001

Tugtar an t-ainm seo ar chuas farraige ar chósta thoir thuaidh an bhaile fhearainn. *Dumhach* "sand-hill, dune" (Ó Dónaill); cf. *Dooghbeg* i bparóiste Bhuiríos Umhaill (Imleabhar 1); féach an plé faoi *Doogea* thuas.

Gubalinchy

Gob an Loingsigh

F779026

“An Loingseach’s *point*”

1. Gubalinchy	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob a’ Loinnsigh ‘Lynch’s point’	ALSO (JO’D)	1838

Ar chósta thiar thuaidh an bhaile fhearainn. Tá an fhoirm mholta bunaithe ar Ó Donnabháin, ceal foirmeacha. Is dóiche gur de *Mag Loingsigh* “[of] Donegal, Derry and Tyrone” (MacLysaght 1985, 129 sv. MacGlinchey) an leagan ainmfhoclach seo *Loingseach* (ach féach fosta an sloinne *de Lench/Ó Loingsigh*, “the most numerous and important [origin of the surname Lynch], being predominant among the tribes of Galway”; *ibid.* 201). Féach fosta *Pollranny (Lynchaghan)* thuas.

Gubbealfarragy

Gob na Faragaile

F797022

“*the point of the ledge*”

1. Gubpuelparaga	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Béil na Farraige ‘point or inlet of the sea’	ALSO (JO’D)	1838
3. ,gɔb̥e:l̪ ˈfar̪eɣəl̪ə	BL 243B.043	1969
4. ,gɔb̥ kʲiN̪ ˈfar̪eɣəl̪	I	2004
5. ,gɔb̥ nə ˈfar̪eɣəl̪	I	2004

Ar chósta thoir an bhaile fhearainn. De réir an fhuaimnithe áitiúil, is í *aragail* “ledge” (Ó *Dónaill*), le *f*- tosaigh cúnta, an eilimint cháilthe, i gciall a bheadh inchurtha is dóiche le hainmneacha ar nós *Na Fargáin* “steep slope with ledges”, mionainm §27 faoi *Dookinelly (Calvy)*. I dtaca leis an *f*- cúnta seo, cf. *Bóthar na Fuaiche Móire*, mionainm §35 i *Bolinglanna*. Bhí an fhoirm *Gob Chionn Faragaile* nó *Gob Cinn Fharagaile* “point of the end of the ledge” in úsáid, tráth, ach leagan giorraithe de *Gob na Faragaile* a úsáidtear anois (I). Tá an fhoirm Bhéarla bunaithe ar mhíthuiscintí i gcóipeáil litrithe.

Gubillannawaud

Gob Oileán an Bháid

F794028

“*point of the island of the boat*”

1. Gubilanawadth	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob Oileán an Bháid ‘point of the island of the boat’	ALSO (JO’D)	1838
3. ˈi:l̪ən̪ ə ˈwɑ:d̪	BL 243A.134, 243B.078	1969
4. ,gɔb̥ ˈi:l̪ən̪ ə ˈwɑ:d̪	I	2004

Tóin re Gaoth Thoir

Gob ar chósta thuaidh de leithinis bheag, in oirthuaisceart an bhaile fhearainn, atá i gceist. Tá an leithinis ceangailte le tír mór le tairbeart tanaí agus gach seans go raibh sí ina fíoroileán tráth. Féach fosta *Béal an Oileáin*, mionainm §13 thíos.

Gubnacarrickmore	Gob na Carraige Móire	
F785026	<i>“the point of the big rock”</i>	
1. Gubnacorrighmore	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gub na Carraige Móire	ALSO (JO'D)	1838
3. ˌkʰarəɡ ˈmoːr [sic]	I	2004

Soir an cósta ó *Gubalinchy*. Is cosúil nach maireann ainm an ghoib sa chaint (I), a ainmníodh ón logainm eile atá fuaimnithe i bhfoirm 3.

Heath Island	Oileán Fraoigh	
F792027	<i>“island of heather”</i>	
1. Heath Island	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Oileán Fraoigh ‘heathy island’	ALSO (JO'D)	1838
3. ˌiːlːaːn ˈfriː	BL 243A.130	1969
4. ˌiːlːaːn ˈfriːx	BL 243B.129	1969
5. ˌiːlːaːn ˈfriː	I	2004

Soir ó thuaidh de *Carragan Island*. Tá corradh agus acra talaimh ann.

Loughaunnashascoo	Lochán na Seascadh	
F794021	<i>“the little lake of the sedge”</i>	
1. Loughaunashascoo	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Lochán na Seascadh ‘lakelet of the sedge’	ALSO (JO'D)	1838

Tá féidearthachtaí eile ann, ach is dóiche gur forbairt ó *seasca*, leagan malartach ginideach de *seisc* “sedge” (*Ó Dónaill*) atá i gceist. Cf. samplaí eile den fhoirceann *-adh* faoi Bunanioo thuas, agus sampla eile den leagan ginideach *seascadh* faoi *Fiddaun* i Tonregee West thíos.

Poll	An Poll	
F792017	<i>“the hole”</i>	
1. Pul Village	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Poll ‘a hole’	ALSO (JO'D)	1838

Ní úsáidtear an t-ainm seo níos mó. Grúpa beag tithe, gar do cheann thoir an tsráidbhaile mar atá sé anois, a bhí ann.

Sruffaunboy

F783022

An Sruthán Buí

“*the yellow stream*”

1. Sruffanebuoy	Tithe App. §19	1828
2. Sruhanebue	Bald 12	1830
3. Srafanbuy	Áitiúil (ALSO)	1838
4. Sruthán Buidhe ‘yellow streamlet’	ALSO (JO’D)	1838
5. ,srɔfɑ:n ‘bwi:	BL 239B.177, 240A.306, 242A.535	1969

Tá an sruthán, agus an sráidbhaile beag den ainm céanna a reáchtálann sé tríd (F783024), in iarthar an bhaile fhearainn.

1. **Cnoc Mór** F777006

krɔk ‘mo:r G

“*Big hill*”. Mullach thiar *Knocklettragh* (i Cartron) atá i gceist. Tá sé ar theorainn thiar theas an bhaile fhearainn, agus tá sé 423 méadar ar airde.

2. **Cloch Scoilte** F783016

,klɔx ‘sköl’ti G

“*Split stone*”. Ar shleasa thuaidh §1 thuas, agus ar bhruach thoir *Sruffaunboy*. *Scoilt* “fissure in rock; split; break apart, crack, cleave” (Ó Dónaill sv. 1,2scoilt).

3. **Allt Buí** F797020

alt ‘bwi: I

“*Yellow cliff*”. An cósta idir *Gubbealfarragy* agus *Gubnadruy* in Owenduff atá i gceist.

4. **Garraí O’Hara** F797023

,gari o ‘hare I

“*O’Hara’s field*”. Is dóiche nárbh ann den fhoirm *Garraí Uí Eára* riamh, ach gur cumadh an logainm mar a deirtear é. Tá sé siar ó thuaidh de *Gubbealfarragy*.

5. **Garraí Antaine Úna** F794026

,gari antəné ‘u:nə I

“*Antaine Úna’s field*”. Soir an cósta ó *Gubillannawaud*.

6. **Garraí Phat Neddy** F795026

,gari fat 'nɛdi I

“*Pat Neddy’s field*”. Suite píosa gearr soir an cósta ó §5 thuas.

7. **Béal an Oileáin** F793027

,bé:l ən 'ilʲɑ:n I

“*The mouth of the island*”. An ceantar thart ar chuas beag, ar chósta thiar theas *Oileán an Bháid* (nach fíoroileán níos mó é) atá i gceist. Féach *Gubillannawaud* thuas.

8. **Caladh Beag** F791025

,kalu 'bʲog I

“*Little landing-place*”. Tá sé seo siar an cósta ó §7 thuas. Téann báid bheaga anonn go Claggan i bparóiste Chill Chomáin uaidh seo (I).

9. **Bóithrín an Chladaigh** F788023

,bo:rhi:nʲ ə 'xladi I

“*The little road of the shore*”. Bóthar a théann ón phríomhbhealach go dtí an cósta, siar ó §8 thuas.

10. **Gobán Bán** F788026

,gɔbɑ:n 'bɑ:n BL 243A.171 1969

,gɔbɑ:n 'bɑ:n I

“*White little headland*”. Glactar leis anseo gur leagan díspeagtha de *gob* atá sa phríomeilimint. Tagraíonn an t-ainm do ghob beag tíre a bhfuil *Carrigan Island* ceangailte leis le tairbeart carraigeach.

11. **An Bogach** F794024

'ðə 'bɔgax I

“*The boggy ground*”. Tá an bogach seo ó dheas de na páirceanna luaite faoi §5-6 thuas.

12. **Geataí an Locha** F792020

,gʲati 'lɔxə I

“*The gates of the lake*”. Tugtar an t-ainm seo ar áit atá ó thuaidh den phríomhbhealach, soir ó sheanchrosaire comhréidh ar an bhóthar iarainn. Is féidir go raibh na geataí ar chabhra a théann go dtí an cósta; bhí loch ann, tráth (I).

13. **Píosa na gCrompán** F793019

ˌpiːs nə ˈgrɒmpən I

“*The piece (of land) of the exposed bog wood*”. Tá an pháirc seo soir ó §12 thuas. Níl sruthán ar bith ar na gaobhair agus ní dóiche gur gá *crompán* “high river bank” a chur san áireamh (cf. *Crumpaun* i Keel East). Tá bríonna éagsúla eile le *crompán*: “a twisted knotty piece of wood; a tree trunk; a large tuft, a dry lump in a bog or marsh; a small holm” (*Dinneen*). De réir an fhaisnéiseora, tugtar *crompán* ar adhmaid portaigh, go háitiúil.

14. **Marfaigh** F785037

ˈmarəfi I

“*Deadly place*”. Áit chontúirteach charraigeach soir ó thuaidh de mhullach Chnoc na Leitreach, i ndeisceart an bhaile fhearainn agus gar don teorainn le Owenduff. Cf. *Poll Mór na Marfaí*, mionainm §21 faoi Cloghmore.

15. **An Fhionnchoraidh** F778022

ˈfʲiNˠɔːri I

“*The white rocky crossing place*”. Grúpa páirceanna in iarthar an bhaile fhearainn atá i gceist, gar do shruthán atá ar an teorainn le Tonregee West. Cf. a leathbhreac den ainm seo - *Fionnchoraidh* - faoi Derreen (mionainm §45).

16. **Abhainn na Fionnchoraí** F777020

ˌauwəN̪ ə ˈfʲiNˠɔːri BL 240A.285 1969

“*The river of An Fionnchoraidh*”. Tá an sruthán seo ar theorainn thiar an bhaile fhearainn le Tonregee West.

Tonregee West

F771017

Tóin re Gaoth Thiar

“(?)*bottomland facing a stretch of water, west*”

1. Thonereghee West	ST (ALSO)	1838
2. Tóin re Gaoth Thiar	IROL 39 §251	2004

“This townland is bounded on the north by the sea; east by the townland of Tonregee East... and west by the townland of Pollranny (Lynchaghan) and the sea... It contains 566a. 0r. 13p... Knocklettragh Mountain skirts the townland on the [south] side... Only about 50 acres of the townland is cultivated... the remainder is mountain and is occupied by grazing...” (ALSO).

Fiddaun

F764015

Feadán na Seascadh

“*the stream of the sedge*”

1. Fiddaunshasoo	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Feadán na Seascadh	ALSO (JO'D)	1838

Tá an sruthán seo ar an teorainn thiar le Pollranny (Lynchaghan). Féach sampla eile den eilimint cháilithe faoi *Loughaunnashasoo* i Tonregee East.

Gobastore, Gubastore Bay

F768025

Gob an Stóir

“*the point of the treasure*”

1. Gubastoor	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob a' Stóir 'point of the store'	ALSO (JO'D)	1838
3. ,gob ə 'sto:r	BL 240B.045	1969
4. ,gob ə 'sto:r'	BL 242A.528	1969
5. ,gob ə 'sto:r'	E, G	2003

Tá an cuas farraige idir an dá ghob tíre, *Gubastore* agus *Gubnaneescan*, ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn. Tá gob tíre eile i Cloghmore ar Oileán Acla darb ainm *Gob an Stóir*. Is dóiche gur *stór* “treasure, riches” (*Ó Dónaill* sv. 1stór1c) atá i gceist sa dá chás.

Gubnaneescan

F773026

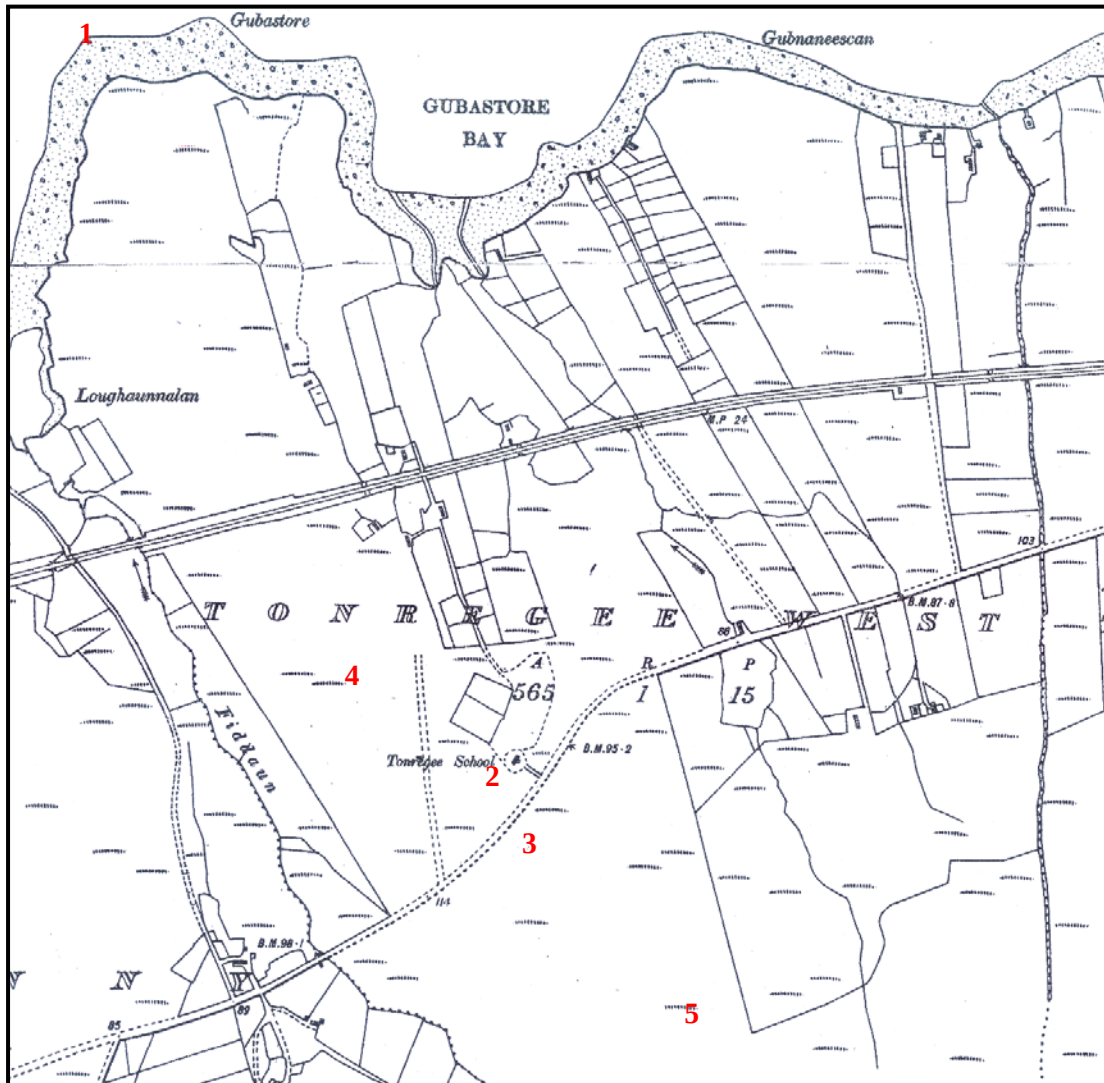
Gob na nIascán

“*the point of the small fish*”

1. Gubnaneescan	Áitiúil (ALSO)	1838
2. Gob na nIascán	ALSO (JO'D)	1838

An Corrán

Ar chósta thuaidh an bhaile fhearainn. *Iascán* “small fish; mussel” (Ó Dónaill); “a little fish found in pools on the shore” (Stockman 1974, 374 sv.). “*Iascáns* are small fish that you get under the rocks” (G).

Suíomh logainmneacha i dTóin re Gaoth Thiar

Manraghy

F773015

1. Maunraghy
2. Mannrachaidhe ‘ruins of mangers,
indicating a place where horses were
put up’

Manrachai

“ruins”

Áitiúil (ALSO)

1838

ALSO (JO'D)

1838

“The houses of this village are all in ruins” (*ALSO*). Ní léirítear an t-ainm seo ar an léarscáil sé horlaí níos mó, ach thagair sé do shráidbhaile beag ó dheas den phríombhóthar, in oirthear an bhaile fhearainn. Thairfead Stockman focal a scríobh sé mar *mannrach*, leis an chiall “ruin”, sa chaint mar [m̥ɑːnr̥ɑx] agus mar [m̥ɑːnr̥əx] (1974, 310 §1345, 210 §1155). Féach fosta an fhoirm choitianta áitiúil [m̥ɑːnr̥əx], le séimhiú ar an [n]/[N] tríd idirdhealú.²¹ Tá foirm iolra de leagan malartach eile le sonrú sa mhionainm *Maintreacha Geala*, (§30 faoi *Mweewillin*). Fágann sé seo go bhfuil ceithre leagan fuaimnithe den fhocal seo le sonrú i logainmneacha na háite - agus leaganacha iolra de na ceithre leagan chomh maith. I dtaca le forbairt an chéad ghuta go [ɑː], féach nóta Stockman: “(the vowel [ɑː] arises) as the result of lengthening of written short *a* before *nr*, *nnr*, *rd*, *rdch*, *rn*, and sometimes before *rr* and *ll*” (*ibid.*, 310 §1345). I measc na samplaí a thugann sé tá *crannra* [kr̥ɑːnr̥ɑ] “wart” agus *scrannraigh sé* [sg̥ɑːNhr̥i ʃe] “he took fright”.

Tá féidearthachtaí éagsúla sanais le cur san áireamh i dtaca leis an bhuneilimint. Féach mar shampla an t-ainmfhocal firinscneach *mannar* “loosening, unfurling; handling roughly, ruining” (*Dinneen*; cf. an aidiacht *mannartha* “loosened, unfurled, dissolved, destroyed”): *mannar* móide an iarmhír áitreabhach nó chnuasaigh *-ach*, le giorrú. Féach fosta an t-ainmfhocal *mannt* “a gap, chasm or void... a gate-way or passage through a wall” (*Dinneen*); bheadh forbairt ar nós *manntrach* (agus *mainntreach*) > *mannrach* le maíomh ansin. Is dóiche, áfach, gur forbairt i bhfoirm agus i gciall ó *bannrach* “ā, f.?... enclosure” (*DIL* sv.), “enclosed field (for animals); fold, paddock, milking-field; *banrach* (*mhór*) *de theach*, large unadorned house; barn, barrack” (*Ó Dónaill* sv. *banrach*) atá i gceist. Tá an focal seo ag *Dinneen* mar *bannrach/mannrach*; féach fosta *manrach* “gort, garraí” ag Ó Domhnaill sna Rosa (1952, 190-1). Is cosúil gur éirigh an fhoirm *manntrach* coitianta tríd analach leis an fhoirm iolra *manntracha* (cf. *alltracha*, iolra de *allt*, agus *móintreacha*, iolra de *móinteach*, san Innéacs). Is leagan malartach den fhoirm *manntrach* é *mainntreach* a bhfuil dhá shampla de le sonrú i bhfuaimnithe mionainmneacha áitiúla. Féach go bhfuil glactha anois le *manrach* mar litriú caighdeánach (féach barúntacht Iorrais sv. *Srahnamanragh* / *Srath na Manrach*): cf. samplaí ar nós *mainséar* < *mainnséar* sa Nua-Ghaeilge (*DIL* sv. *mainnsér*).

Ní léir go díreach inscne an fhocail ó na samplaí sna logainmneacha. Tá sé baininscneach ag *Dinneen* agus Ó Dónaill, áfach, agus thairfead O’Kane *bannrach* mar ainmfhocal baininscneach i dTír Chonaill (1970, 137). Iolra den leagan *mannrach* atá i samplaí

²¹ Dillon (1973, 16): “In West Mayo, where unlenited sonants are not long, the lenited sonants are sometimes aspirated by differentiation: *méaróg* [m̥eːrhoːg], *anuraidh* [əˈNorhiː]”. Féach samplaí áitiúla eile de ghné chanúna seo san *Intreoir*.

ar nós *Manraigh Frank Mhóir* (§46 faoi Dooega) agus *Manraigh Peggy Ní Bheoidh* (§26 faoi Carrowgarve), agus ní leagan tabharthach, is cosúil: féach *Manraigh Gheala*, mionainm §121 i Dooega. Féach fosta leagan ginideach iolra san ainm *Ailt na Manrach*, mionainm §46 faoi Dooega.

1. **Gob na gCloch Mór** F763026
,gɔb nə glɔx 'mo:r BL 242A.531, 243B.186 1969
,gɔb nə glɔx 'mo:r G

“*The point of the big stones*”. An chéad ghob siar an cósta ó *Gubastore*.

2. **Seanteach na Scoile** F768015
,ʃantʰax nə 'skɔlʰə G

“*The old school house*”. Seanfhoirgneamh ar an taobh thuaidh den bhealach mór, in iarthar an bhaile fhearainn.

3. **Cloch Bhán** F767013
,klɔx 'wɑ:n G

“*White stone*”. Tá an charraig seo siar ó dheas de §2 thuas, agus ar an taobh eile den bhóthar.

4. **Ard Bán** F766014
ɑrd 'bɑ:n G

“*White height*”. Talamh cnapánach, dáiríre, siar ó thuaidh de §2. Níor mhiste bríonna eile de *bán* ar nós “fallow; idle” (Ó *Dónaill* sv. 3*bán*11,13) a chur san áireamh sa chás seo. Féach *Garraí Bán*, mionainm §38 faoi Cloghmore.

5. **Béillic** F767013
,bé:l'ikʰ I

“*Flat stone over a cavity*”. Suite ar shleasa crochta dheisceart an bhaile fhearainn. Cf. *Béillic*, mionainm §27 faoi Cloghmore.

Innéacs Gaeilge

Léirítear ainmneacha bailte fearainn le cló dubh: **Acaill Bheag, Tóin re Gaoth Thoir**

Léirítear eilimintí Béarla le cló iodálach: Garraí *Judie*, Gob *Phatsy*

Ainm	Foirm Bhéarla	Baile Fearainn	Lth.
Abar na Muice	AC II	Bolinglanna §60	375
Abha Dhumha Éige	Dooega River	AC I	Dooega
Abhainn, An / Abhainn na Sraithíní	Saheens River	AC I	
Abhainn an Bhaile	Owenavally	AC I	Keel West
Abhainn an Chartúin	Cartron River	AC II	Cartron
Abhainn an Choire Dhuibh	Corrydoo sv.	AC II	Cartron
Abhainn an Eilbhín		AC I	Slievemore §48
Abhainn an Fhrancaigh		AC I	Keel East §21
Abhainn an Ghabhláin	Owengowlan	AC I	Derreen
Abhainn an Ghlasoileáin		AC II	Bunanioo §7
Abhainn an Ghréasaí		AC I	Derreen §49
Abhainn an Mhuilinn	Mill Stream	AC I	Keel West
Abhainn Bheag		AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §42
Abhainn Bheag an Chaisil	Owenbegacashel	AC I	Cashel
Abhainn Bhéal Feirste	Belfarsad River	AC II	Belfarsad
Abhainn Bhun Claoidí	Owenbuncleedy	AC II	Bolinglanna
Abhainn Bhun na nAeú	Bunanioo River	AC II	Bunanioo
Abhainn Dubh, An		AC II	Owenduff
Abhainn Ghlan, An		AC II	Owenduff §16
Abhainn Ghort an Choill		AC I	Slievemore §51
Abhainn Mhór		AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §12
Abhainn na Bogmhíne	Meenbog River	AC II	Cartron
Abhainn na Fionnchoraí		AC II	Tonreege East §16
Abhainn na Síthe		AC I	Doogort East §12
Abhainn na Sraithíní	Saheens River	AC I	
Abhainn na Stéille		AC I	Keel West §106
Abhainn na hUchtaí		AC I	Keel West §66
Abhainn na hUchtaí		AC I	Slievemore §10
Abhainn Uí Dhuacháin		AC I	Dooega §73
Abhainn Uí Ghallchóir	Gallagher's River	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>)
Abha Theangaí	Tonreege River	AC I	Slievemore

Paróiste Acla

Acaill Bheag	.	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island	.	30
Achrach	.	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §29	.	193
Aill an Chrochaidh	.	.	.	.	.	AC I	Dooega §64	.	155
Aill an Chrotaigh	.	.	.	.	.	AC I	Dooega §85	.	158
Aill an Fhraoigh.	.	.	.	.	.	AC I	Dooega §67	.	155
Aill an Ghiorria	.	.	.	.	.	AC I	Dooega §84	.	158
Aill Dearg	.	.	.	.	.	AC I	Dooega §2.	.	144
Acaill	.	.	.	.	Achill, Achill Island	AC I	.	.	22
Ailleachán	.	.	.	.	.	AC I	Keel West §28	.	263
Aill Dheirge	.	.	.	.	.	AC I	Dooega §65	.	155
Aill Gheal	.	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §19	.	203
Aill Mhór	.	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §29	.	80
Aill Mhór	.	.	.	.	.	AC I	Cashel §37	.	92
Aill na nDamh	.	.	.	.	.	AC I	Dooega §56	.	153
Aill na nGamhna	.	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §25	.	204
Ailt	.	.	.	.	.	AC I	Derreen §17	.	121
Ailt	.	.	.	.	.	AC I	Cashel §26	.	90
Ailt an Locha	.	.	.	.	.	AC I	Sraheens §12	.	324
Ailt an Mhianaigh	.	.	.	.	.	AC I	Derreen §21	.	122
Ailt an tSagairt	.	.	.	.	.	AC I	Derreen §19	.	121
Ailt Bhán	.	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §13	.	104
Ailt <i>Hughie</i> Bháin	.	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §15	.	104
Ailt Mháire Bhreatnaí	.	.	.	.	.	AC I	Derreen §22	.	122
Ailt Mhór	.	.	.	.	.	AC I	Derreen §30	.	123
Ailt na Manrach.	.	.	.	.	.	AC I	Derreen §20	.	121
Ailt Sheáin Mhic Thaidhg	.	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §14	.	77
Aird	.	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §55	.	110
Aird	.	.	.	.	Ard	AC II	Gubnahardia	.	403
hAird, Na	.	.	.	.	.	AC I	Dooniver §16	.	218
Aird Chruinn	.	.	.	.	.	AC I	Dooniver §14	.	217
Aird Chruinn	.	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §10	.	346
Aird Mhóra	.	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §11	.	346
Aird Mhóra	.	.	.	.	.	AC I	Dooniver §6	.	216
Aisléim, An	.	.	.	.	Ashleam	AC I	Dooega	.	130
Áith	.	.	.	.	.	AC I	Cashel §27	.	90
Áith an Aoil	.	.	.	.	.	AC II	Gubnahardia §6.	.	407
Áitín Aoibhinn	.	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §9	.	200
Allt Adhna	.	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §20	.	36
Allt an Bheithigh	.	.	.	.	Altavehy Stream sv.	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>)	.	443
Allt an Churraigh	.	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §37.	.	371
Allt an Phíobaire	.	.	.	.	Altapheebera	AC II	Bolinglanna	.	356

Innéacs Gaeilge

Alltán <i>Sally</i>	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §3	.	.	344
Allt Buí	.	.	.	.	AC II	Tonregee East §3	.	.	460
Allt Dearg, An	.	.	Altderg	.	AC I	Tonatanvally	.	.	328
Allt Dearg, An	.	.	Altderg	.	AC I	Dooega	.	.	130
Allt Giobach	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §17	.	.	368
Allt Mór	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §39	.	.	372
Allt na Slat	.	.	Altnaslat	.	AC II	Bolinglanna	.	.	356
Alltracha	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §17	.	.	347
hAlltracha Dubha, Na	.	.	.	.	AC II	Bunanioo §3	.	.	385
hArdáin, Na	.	.	.	.	AC I	Dooniver §8	.	.	216
Ardáin Mhóra	.	.	.	.	AC I	Bunacurry §31	.	.	66
tArdán, An	.	.	.	.	AC I	Tonatanvally §17	.	.	335
Ardán <i>Andy</i>	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §82	.	.	378
Ardán an Ghearráin Bháin	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §8	.	.	76
Ardán an Phréacháin	.	.	.	.	AC I	Bellanasally §12	.	.	55
Ardán an Scaineamháinín	.	.	.	.	AC II	Owenduff §10	.	.	433
Ardán an tSionnaigh	.	.	.	.	AC I	Tonatanvally §23	.	.	336
Ardán Bán na nGabhar	.	.	.	.	AC I	Sraheens §17	.	.	325
Ardán Donn	.	.	.	.	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §16	.	.	449
Ardán Donn	.	.	.	.	AC I	Cashel §15	.	.	88
Ardán Donn	.	.	.	.	AC II	Bunanioo §11	.	.	387
Ardán Eoghain	.	.	.	.	AC II	Bunanioo §27	.	.	389
Ardán Fhianna Fáil	.	.	.	.	AC I	Salia §15	.	.	294
Ardán Leathan	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §31	.	.	38
Ard an Mhianaigh	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §22	.	.	369
Ardán Mhícheáil Seoighe	.	.	.	.	AC II	Bunanioo §4	.	.	386
Ardán Mór	.	.	.	.	AC I	Derreen §8	.	.	119
Ardán Mór	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §79	.	.	378
Ardán na bPréachán	.	.	.	.	AC I	Tonatanvally §24	.	.	373
Ardán na Circe Brice	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §62	.	.	375
Ardán na Cloiche	.	.	.	.	AC II	Bunanioo §26	.	.	389
Ardán na Neantóg	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §72	.	.	377
Ardán na nEasóg	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §70	.	.	376
Ardán na Fuaiche Móire	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §36	.	.	371
Ardán na Gaoithe	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §33	.	.	349
Ardán na hAitinne	.	.	.	.	AC II	Bunanioo §14	.	.	387
Ardán na Sióige	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §64	.	.	375
Ardán Phaitín Mhóir	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §63	.	.	375
Ardán Pholl Mhánaís	.	.	.	.	AC II	Owenduff §18	.	.	434
Ardán Sheáin Néill	.	.	.	.	AC II	Bunanioo §19	.	.	388
Ardán Theach an Phobail	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §46	.	.	351

Paróiste Acla

Ard Bán	.	.	.	.	.	AC II	Tonreegee West §4	.	466
Ard Fada	.	.	.	.	.	AC I	Bunacurry §25	.	65
Ard Mór	.	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §49	.	196
Ard Mhór [sic]	.	.	.	.	.	AC I	Cashel §52	.	94
Ascaill, An	.	.	Breanaskil			AC I	Bunacurry	.	57
Ascaill Ghob Rú na Córach	Askilgubroenacoragh					AC I	Keel West	.	235
Ascaill na Splince	.	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §11	.	76
Ascaill na nGob	.	.	.	.	.	AC I	Keel East §22	.	229
Ascaill Pháidín Bhriain	.	.	.	.	.	AC I	Mweelin §3	.	284
Áth Beag, An	.	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §49	.	208
Áth Breac	.	.	.	.	.	AC I	Keel West §98	.	275
Baile Amuigh, An	.	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island.	.	34
Baile an Chábáin	.	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §32	.	107
Baile an Chnoic	.	.	Ballaknock			AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>)	.	185
Baile an Locha	.	.	.	.	.	AC I	Dooniver §7	.	216
Baile an tSrutháin	.	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §18	.	78
Baile Mhic Éinrí.	.	.	.	.	.	AC I	Bunacurry §33	.	67
Baile na Carraige	.	.	.	.	.	AC I	Carrickkildavnet §1	.	71
Baile na Carraige	.	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §25	.	79
Baile na hAilte	.	.	.	.	.	AC I	Derreen §17	.	121
Baile Thall, An	.	.	.	.	.	AC I	Salia §9.	.	293
Baile Thiar, An	.	.	.	.	.	AC I	Salia §4.	.	292
Baile Thoir, An	.	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §1	.	101
Baile Úr	.	.	.	.	.	AC I	Derreen §25	.	122
Baisteapúl	.	.	.	.	.	AC I	Dooniver §1	.	215
Ball Bán	.	.	.	.	.	AC I	Keel West §107	.	277
Ball Dumha Cinn Aille	.	.	.	.	.	AC I	Bal of Dookinelly (<i>Calvy</i>)		48
Ball Glas na nUan	.	.	.	.	.	AC U	Keel West §79	.	272
Banc, An	.	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §91	.	46
Banc an tSimléir	.	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §93	.	46
Banc an Éisc	.	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §91	.	46
Banc Thiar, An	.	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §91	.	46
Banc Thoir, An	.	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §92	.	46
Barr Ailt an Locha	.	.	.	.	.	AC I	Sraheens §13	.	325
Barr an Bhóthair	.	.	.	.	.	AC I	Dooniver §10	.	217
Barr an Chnoic	.	.	.	.	.	AC II	Bunanioo §2	.	385
Barr an Ghabhláin	.	.	.	.	.	AC I	Derreen §1	.	116
Barr an Ghoib	.	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §40	.	372
Barr an Ghoib	.	.	.	.	.	AC I	Sraheens §8	.	324
Barr an Phionna	.	.	.	.	.	AC I	Keel West §101	.	276
Barr an Phionna	.	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §30	.	194

Innéacs Gaeilge

Barr an tSiorráin	AC I	Doogort West §3	181
Barr na dTrí nAbhainn	AC I	Keel West §77	272
Barr na hInse	AC I	Dooega §10	146
Béacán Ard	AC I	Cloghmore §25	106
Bealach na Sochraide	AC I	Derreen §16	120
Béal Acla	AC I	Achillbeg Island §90	46
Béal an Ardaigh	AC I	Sraheens §14	325
Béal an Átha Salaigh	AC I	Bellanasally	51
Béal an Átha Salaigh	AC I	Dooega §104	161
Béal an Bhalláin	AC I	Dooniver	211
Béal an Mháma	AC I	Derreen §35	124
Béal an Mháma	AC I	Slievemore §21	311
Béal an Mháma	AC II	Mweewillin §35	421
Béal an Oileáin	AC II	Tonreege East §7	461
Béal Beag	AC I	Keel West §11	261
Béal Feirste	AC II	Belfarsad	430
Béal Idir Dhá Chnoc	AC I	Slievemore §58	317
Béal Lathaí	AC I	Dooega §118	118
Béal na Bearnáí	AC I	Slievemore §11	309
Béal na Céabha	AC I	Dooega §76	157
Béal na Glaice	AC I	Cloghmore §10	103
Béal na Glaise	AC I	Belnaglass	72
Béal na gCliath	AC I	Belnaglea	31
Béal na hAilte	AC I	Cloghmore §22	105
Béal na hAilte	AC II	Mweewillin §31	420
Béal na hAisléime	AC I	Portnahally or Ashleam Bay	143
Béal na nGálaí	AC I	Achillbeg Island §60	42
Béal na Trá	AC II	Gubnahardia §5	407
Béal <i>Thady</i>	AC I	Keel West §14	261
Bearnaidh an Droma	AC I	Tonatanvally §11	334
Bearnaidh Chreig an tSúimín	AC I	Achillbeg Island §64	42
Bearnaidh Ghort Breac Ard	AC I	Achillbeg Island §52	40
Bearnaidh na Muc	AC I	Keel West §56	268
Bearna na gCapall	AC I	Barnynagappul Strand	329
Beartaí	AC I	Keel West §37	265
Béatas	AC I	Keel West §48	267
Béillic	AC I	Cloghmore §27	106
Béillic	AC II	Tonreege West §6	466
Binn an tSeabhaic	AC I	Keel West §61	269
Binn Bhuí	AC I	Dooega §66	155
Binn Bhreac	AC I	Keel West §40	265

Paróiste Acla

Bhinn Dearg, An	.	Benderg	.	AC II	Bolinglanna	.	.	356
Binn Ghorm	.	.	.	AC I	Doogort West §6	.	.	181
Bhinn Mhór, An.	.	Benmore	.	AC I	Keel West	.	.	236
Binn na hAille	.	.	.	AC I	Dooga §77	.	.	157
Biollaí, Na	.	Bills Rocks	.	AC I	Keel West	.	.	237
Biorán, An	.	.	.	AC I	Keel West §54	.	.	268
Biorán Géar	.	.	.	AC I	Keel West §55	.	.	268
Bléan Mhór	.	.	.	AC I	Keel West §45	.	.	266
Bléan na hUaiche	.	Bleannahooey Strand	.	AC I	Salia	.	.	286
Bléan Rú na Córach	.	Bleanroenacoragh	.	AC I	Keel West	.	.	237
Bléinte Ghairbhín	.	Bleantyggarveen	.	AC II	Pollranny (Sweeny)	.	.	444
Bod an Fhia	.	.	.	AC I	Keel West §38	.	.	265
Bod an Leannáin Bhig	.	Budalennaunbeg	.	AC I	Keel West	.	.	238
Bod an Mhionnáin	.	.	.	AC I	Dooga §55	.	.	153
Bogach, An	.	.	.	AC II	Tonreege East §11	.	.	461
Bogach Bán	.	.	.	AC I	Keel West §104	.	.	276
Bogach Bán	.	.	.	AC I	Bunacurry §19	.	.	64
Bogach Bán, An.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §52.	.	.	374
Bogach Bán <i>Road, The</i>	.	.	.	AC I	Doogort East §14	.	.	171
Bogach Dearg	.	.	.	AC II	Mweewillin §2	.	.	415
Bogach Mór	.	.	.	AC I	Keel West §85	.	.	273
Bogaigh.	.	.	.	AC I	Dooga §80	.	.	157
Bogaigh.	.	.	.	AC I	Dooga §105	.	.	161
Bogaigh.	.	.	.	AC I	Bunacurry §10	.	.	63
Bóithrín, An	.	.	.	AC I	Cashel §8	.	.	87
Bóithrín an Chladaigh	.	.	.	AC II	Tonreege East §9	.	.	461
Bóithrín <i>Andy Néill</i>	.	.	.	AC I	Dooniber §9	.	.	216
Bóithrín Bán	.	.	.	AC I	Bellanasally §8	.	.	54
Bóithrín Mhaitiú	.	.	.	AC I	Bunacurry §16	.	.	64
Bóithrín Pháideáin	.	.	.	AC I	Cashel §41	.	.	93
Bolg	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §20	.	.	192
Bolgóg	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §37	.	.	206
Borann	.	.	.	AC II	Cartron §6	.	.	396
Bórd na bPoll	.	.	.	AC II	Bolinglanna §24	.	.	369
Bóthar an Bhogaigh Bháin	.	.	.	AC I	Bunacurry §30	.	.	66
Bóthar an Bhúrcaigh	.	.	.	AC I	Doogort East §14	.	.	171
Bóthar an Chladaigh	.	.	.	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) §10	.	.	443
Bóthar an Eanaigh	.	.	.	AC I	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §8	.	.	448
Bóthar Ard	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §40	.	.	195
Bóthar Cam	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §42	.	.	195
Bóthar Gorm	.	.	.	AC I	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §3	.	.	447

Innéacs Gaeilge

Bóthar Íseal	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §41	195
Bóthar Láir	AC II	Belfarsad §24	348
Bóthar <i>McGuinness</i>	AC I	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §10	448
Bóthar Mháire Shéarlais.	AC II	Bolinglanna §54.	374
Bóthar Mhéanaí.	AC I	Derreen §7	119
Bóthar na Fuaiche Móire	AC II	Bolinglanna §35.	371
Bóthar na gCartach	AC I	Salia §6.	292
Bóthar na gCladach	AC II	Mweewillin §13	417
Bóthar na Scraithe	AC I	Salia §3.	292
Bóthar <i>Ryan</i>	AC II	Bunanioo §9	386
Bóthar Uí Cheallaigh	AC I	Salia §7	293
Bóthar Uí Cheallaigh	AC I	Sraheens §21	326
Bóthar Uí Mhuirí	AC I	Salia §13	294
Bóthar Úr	AC II	Belfarsad §29	349
Bóthar <i>Vincent</i>	AC I	Salia §14	294
Bothóg	AC I	Carrowgarve §6	76
Bothóg na Tamhnach [sic]	AC II	Belfarsad §7	345
Bothóg Shraithe.	AC II	Belfarsad §15	346
Breacloch	AC II	Belfarsad §12	346
Bréanascail Breanaskill	AC I	Derreen	112
Breatnaigh, Na	AC I	Keel West §43	266
Briogadán	AC I	Keel West §87	273
Briseadh an Uisce	AC I	Cloghmore §24	105
Briste	AC I	Dooega §7	145
Brocaigh	AC II	Belfarsad §22	348
Broid an Chomhartha	AC I	Keel West §10	260
Bruacha Dubha	AC I	Derreen §3	116
Bruach Dubh	AC I	Slievemore §4	307
Bruach an tSionnaigh	AC I	Keel West §50	267
Bruíon	AC I	Slievemore §52	316
Buaile an Ghleanna	AC II	Bolinglanna	355
Buaile an tSagairt	AC II	Bolinglanna §59.	375
Bhuaile Chlochach, An Boleycloghagh	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>)	445
Buaile Raghnaill	AC I	Doogort West §7	182
Buailidh Mhurchú	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §2	447
Bun Abhna Bunowna	AC I	Keel West	239
Bun an Bhóthair	AC II	Bolinglanna §43	372
Bun an Bhóthair	AC I	Tonatanvally §14	335
Bun an Bhóthair	AC I	Dooniver §2	215
Bun an Bhóthair	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) §1	441
Bun an Bhriste	AC II	Bunanioo §21	388

Paróiste Acla

Bun an Bhuacáin	.	.	.	.	AC I	Slievemore §9	.	.	308
Bun an Chlaí	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §14	.	.	203
Bun an Churraigh	.	.	.	.	AC I	Bunacurry	.	.	57
Bun an Doic	.	.	.	.	AC I	Keel East §14	.	.	227
Bun an Gharraí	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §16.	.	.	368
Bun an tSaic	.	.	.	.	AC II	Srahmore §1	.	.	451
Bun an tSrutháin	.	Bunatruffaun	.	.	AC I	Claggan.	.	.	97
Bun an tSrutháin	.	Bunatruffaun	.	.	AC II	Bolinglanna	.	.	357
Bun na bhFideán	.	.	.	.	AC I	Cashel §36	.	.	92
Bun na dTrí Sruthán [sic]	.	.	.	.	AC I	Dooega §100	.	.	160
Bun na Faiche	.	Bunnafahy	.	.	AC I	Dooega	.	.	131
Bun na hAbhna	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §9	.	.	190
Bun na hAbhna	.	.	.	.	AC I	Sraheens §18	.	.	325
Bun na hAbhna	.	Ballyhawny Harbour	.	.	AC I	Dooega	.	.	131
Bun na hAbhna	.	.	.	.	AC II	Belfarsad	.	.	351
Bun na hAbhna	.	Bunnahowna	.	.	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	.	.	437
Bun na hAbhna	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §45	.	.	351
Bun na hAbhna Bige	.	Bunnahownabigga	.	.	AC I	Salia	.	.	286
Bun na Lathaí	.	.	.	.	AC I	Doogort East §4.	.	.	170
Bun na Leice	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §50	.	.	352
Bun na nAeú	.	.	.	.	AC II	Bunanioo	.	.	380
Bun na Pollaide	.	.	.	.	AC I	Salia §2.	.	.	292
Bun na Pollaide	.	Bunnapullida	.	.	AC II	Mweewillin	.	.	411
Bun na Straidhpe	.	.	.	.	AC II	Bunanioo §13	.	.	387
Cábán, An	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §32	.	.	107
Cábán, An	.	Cabin	.	.	AC I	Bellanasally	.	.	51
Cabarnach Mhór	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §61.	.	.	375
Cailleach na gCrúbóg	.	.	.	.	AC I	Keel East §13	.	.	227
Cairéal, An	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §4	.	.	367
Caiseal, An	.	.	.	.	AC I	Cashel.	.	.	83
Caise Bhán	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §15	.	.	191
Caisleán Ghráinne	.	Kildavnet Castle sv.	.	.	AC I	Carrickkildavnet	.	.	69
Caisleán Chill Damhnait.	.	Kildavnet Castle	.	.	AC I	Carrickkildavnet	.	.	69
Caislín	.	.	.	.	AC I	Slievemore §24	.	.	311
Caithín an Anama	.	.	.	.	AC I	Keel West §40	.	.	232
Caladh an Áir	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §56	.	.	111
Caladh an Bháid	.	.	.	.	AC I	Cashel §45	.	.	93
Caladh an Bháid	.	Callownvaud	.	.	AC II	Mweewillin	.	.	411
Caladh an Rí	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §57	.	.	41
Caladh Beag	.	.	.	.	AC II	Tonregee East §8	.	.	461
Caladh Fhéilim	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §2	.	.	74

Innéacs Gaeilge

Caladh <i>Harvey</i>	AC I	Cloghmore §53	110
Caladh Mhánaís.	AC II	Gubnahardia §2.	407
Caladh na gCraobhóg	AC I	Cloghmore §58	111
Caladh <i>Pat</i> Pheadair	AC I	Achillbeg Island §53	41
Caladh Sheáin Bhig	AC II	Mweewillin §25	419
Calaí Beaga	AC I	Derreen §39	124
Camailleog	AC I	Achillbeg Island §68	43
Campport [<i>sic</i>] Campport	AC I	Dooega	132
Campport [<i>sic</i>] Campport Bay	AC I	Dooega	132
Campport Beag	AC I	Dooega §71	156
Canach na hAbhann	AC II	Bolinglanna §73.	377
Caol Thoir, An	AC I	Keel East	220
Caol Thiar, An	AC I	Keel West	234
Caoróg	AC I	Dooega §8	145
Carragán	AC I	Cashel §17	89
Carraig	AC I	Cashel §10	88
Charraig, An	AC I	Derreen §50	126
Carraig	AC I	Dooniver §5	216
Carraig Aird	AC II	Bolinglanna §1	366
Carraig an Bhrutha Móir [<i>sic</i>]	AC I	Keel West §33	264
Carraig an Chinn Carrickakin	AC I	Keel West	239
Carraig an Choiscéim	AC I	Achillbeg Island §81	44
Carraig an Chomhrá	AC I	Carrowgarve §1	74
Carraig an Díchill	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §15	203
Carraig an Dualtaigh	AC II	Bolinglanna §14.	368
Carraig an Ghabhair	AC I	Derreen §47	126
Carraig an Ghiorria	AC I	Cloghmore §17	104
Carraig an Mhianaigh	AC II	Bolinglanna §15.	368
Carraig an Phléisiúir	AC II	Bolinglanna §20	369
Carraig an Phota	AC I	Keel West §46	266
Carraig an Róin Carrickarone	AC II	Tonregee East	456
Carraig an Rópa.	AC I	Keel West §27	263
Carraig an tSagairt Carrickataggart / Priest Rock	AC I	Keel West	242
Carraig ar Bogadh	AC II	Bolinglanna §74.	377
Carraig Bhán	AC I	Dooega §52	153
Carraig Bheag	AC I	Keel West §12	261
Charraig Bheag, An Carrickbeg	AC I	Keel West	242
Carraig Bheag	AC I	Cashel §20	89
Carraig Bhéil Feirste [<i>sic</i>] Carrickbelfarsad	AC II	Belfarsad	342
Carraig Bhreac	AC I	Derreen §12	120
Carraig Bhreac	AC I	Sraheens §16	325

Paróiste Acla

Carraig Bhreac	AC II	Owenduff §21	435
Carraig Chití	AC I	Cloghmore §6	102
Carraigeacha an Tobair	AC I	Cloghmore §31	106
Carraigeacha Beaga Uí Dhónaill	AC I	Dooga §93	159
Carraigeacha Breaca	AC II	Bunanioo §22	388
Carraigeacha Chiaráin	AC II	Owenduff §1	431
Carraigeacha Móra an Mháma	AC II	Mweewillin §38	421
Carraig Eoin	AC I	Carrowgarve §38	81
Charraig Fhada, An Carrickfadda	AC I	Keel West	242
Carraig Ghlais	AC I	Dooga §98	160
Carraigí Móra	AC I	Cashel §33	91
Carraigín	AC II	Owenduff §14	434
Carraigín, An Carragan Island	AC II	Tonreege East	456
Carraigín Báite, An.	AC II	Belfarsad §37	350
Carraigín Beag	AC I	Dooniver §20	218
Carraigín Mór	AC I	Dooniver §19	218
Charraig Liath, An Carricklea	AC I	Doogort East	166
Charraig Liath, An Carricklea	AC I	Doogort West	173
Carraig Mhaoláin Carrickmoylan	AC I	Keel West	244
Carraig Mhicín Chorraigh	AC II	Bolinglanna §30	370
Charraig Mhór, An Carrickmore	AC I	Keel West	243
Carraig Mhór na gCaoraí Sréana	AC II	Mweewillin §32	420
Carraig Mhór na Ruánaí.	AC I	Sraheens §19	325
Charraig Mhór Theas, An Carrickmore South	AC I	Keel West	243
Carraig Mhuintir Mhadáin Carrickmuntermadden	AC I	Salia	288
Carraig na Binne Deirge	AC II	Bolinglanna §12	368
Carraig na bPardóg	AC I	Carrowgarve §17	77
Carraig na bPortán	AC I	Cashel §48	94
Carraig na bPréachán	AC I	Cloghmore §29	106
Carraig na gCailleach Dubh Carricknagalliaghdoe	AC I	Doogort West	173
Carraig na gCrúbóg Carricknacroboge	AC I	Dooga	132
Carraig na gCrúbóg Carricknacroboge	AC I	Doogort West	173
Carraig na gCrúbóg	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §28	205
Carraig na hEilte Carraicknahelty	AC II	Bolinglanna	358
Carraig na Leice. Carricknalicka	AC I	Keel West	244
Carraig na Léime Carrickwilliam	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>)	198
Carraig na Loinge	AC I	Achillbeg Island §9	34
Carraig na Loinge Ship Rock	AC II	Mweewillin	415
Carraig na mBolgóg	AC II	Bolinglanna §19	369
Carraig na Murlas	AC I	Dooga §35	150
Carraig na nÉan.	AC I	Achillbeg Island §89	46

Innéacs Gaeilge

Carraig <i>Nangle</i>	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §51	209
Carraig na Rón Carricknaronty	AC I	Salia	287
Carraig na Róntaí	AC I	Sraheens §6	324
Carraig na Seamsóg	AC I	Cloghmore §23	105
Carraig na Steall	AC I	Keel East §3	226
Carraig na Sróine	AC I	Achillbeg Island §85	45
Carraig Pharthaláin	AC II	Bolinglanna §13.	368
Carraig <i>Phat Molloy</i>	AC I	Dooega §18	147
Carraig Scoilte an Mháma	AC II	Mweewillin §6	416
Carraig Seithín	AC I	Keel West §13	261
Carraig Sheáin Uí Éanú Carrickshaneyainey	AC I	Salia	287
Carraig Ultáin Carrickoultann	AC II	Bolinglanna	358
Carrán	AC I	Dooega §13	146
Carrán Cauran Point	AC I	Tonatanvally	329
Carrán Knocknacassagh sv.	AC II	Bolinglanna	363
Cartún, An	AC II	Cartron	391
Casadh an Bhóthair	AC I	Bunacurry §11	63
Casadh Ardaigh	AC I	Sraheens §20	326
Casadh Mór	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §7	447
Casla	AC II	Gubnahardia §9.	408
Casla Bhrídín	AC II	Gubnahardia §11	408
Cathair an tSléibhe Mhóir . . . Slievemore Caher	AC I	Bal of Dookinelly (<i>Calvy</i>)	48
Cathaoir	AC I	Dooega §92	159
Cathaoir an tSóláis	AC I	Derreen §18	121
Ceann Acla Achill Head	AC I	Keel West	234
Ceap an Éisc	AC I	Achillbeg Island §49	40
Ceap na Duóige	AC I	Cloghmore §2	101
Cé an Chlocháin.	AC II	Bolinglanna §42	372
Cheathrú Gharbh, An	AC I	Carrowgarve	72
Cé Bheag	AC I	Cloghmore §60	111
Ceis Mháire Ní Ghiallacháin	AC I	Slievemore §50	315
Cé Mhaigh Mhuilinn . . . Mweewillin Quay	AC II	Mweewillin	415
Cé Mhór	AC I	Cloghmore §53	110
Cé na Manaí	AC I	Bunacurry §1	59
Cé Neidín	AC II	Mweewillin §26	419
Cill Cholmáin Slievemore Graveyard	AC I	Slievemore	304
Cill Damhnait.	AC I	Carrickkildavnet	68
Cillín	AC I	Dooega §75	165
Cillín na bPáistí	AC I	Derreen §38	124
Cillín na bPáistí Killeennabausty.	AC I	Dooega	139
Cillín na Leanbh	AC I	Claggan §2	97

Paróiste Acla

Cillín na Leanbh	.	.	.	.	AC I	Tonatanvally §9.	.	334
Chill Mhór, An	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §25	.	37
Cionn Allt Adhna	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §21	.	36
Cionn an Bhóthair	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §35	.	206
Cionn an Bhóthair Úir	.	.	.	.	AC I	Dooega §103	.	161
Cionn an Chladaigh	.	.	.	.	AC I	Keel East §11	.	227
Cionn an Chladaigh	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §22	.	204
Círín	.	.	.	.	AC I	Dooega §70	.	156
Cladach.	.	.	.	.	AC I	Dooniver §3	.	215
Cladach.	.	.	.	.	AC I	Salia §16	.	294
Cladach, An	.	.	.	.	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) §9	.	442
Cladach an Chaisil	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §32	.	80
Cladach Mór, An	.	.	.	.	AC II	Gubnahardia §4.	.	407
Cladaigh, Na	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §48.	.	423
Claí Lochlannach, An	.	Danish Ditch	.	.	AC I	Keel East	.	221
Claí Mór	.	.	.	.	AC I	Bunacurry §26	.	65
Claí Teorann	.	.	.	.	AC II	Cartron §14	.	398
Clais	.	.	.	.	AC I	Bellanasally §3	.	53
Clais <i>Reid</i>	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §2	.	187
Claí Teorann	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §29.	.	420
Clasaigh	.	.	.	.	AC I	Bunacurry §15	.	64
Chlasaigh, An	.	.	.	.	AC I	Derreen §6	.	119
Clasaigh an <i>Shingle</i>	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §21	.	347
Clasaigh an <i>Toolbox</i>	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §47.	.	423
Clasaigh na Leasa	.	.	.	.	AC I	Cashel §39	.	92
Chliath, An	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §84	.	45
Chliath Mhór, An	.	Gubnacliffamore sv.	.	.	AC II	Gubnahardia	.	404
Clocha Bána, Na	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §23	.	78
Clocha Briste, Na	.	.	.	.	AC I	Derreen §33	.	124
Clocha Ceannbhána	.	.	.	.	AC I	Keel West §99	.	275
Clochad na Céibhe	.	.	.	.	AC I	Cashel §46	.	94
Clocha Geala	.	.	.	.	AC I	Cashel §38	.	92
Clocha Geala	.	.	.	.	AC II	Cartron §3	.	396
Clocha Móra	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §43	.	108
Clocha Móra	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §9	.	345
Clochán, An	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §41.	.	372
Clochán.	.	.	.	.	AC I	Doogort East §9.	.	171
Cloch an Amhairc	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §20	.	347
Cloch an Bhairéid	.	.	.	.	AC I	Bellanasally §17.	.	55
Cloch an Bhairéid	.	.	.	.	AC I	Keel West §92	.	274
Cloch an Ghamhna	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §31	.	194

Innéacs Gaeilge

Cloch an Ime	AC I	Slievemore §36	313
Clochar Sionnach	AC I	Mweelin §1	283
Clocha Sparra	AC I	Derreen §11	120
Cloch Bhán	AC I	Cashel §29	91
Cloch Bhán	AC II	Tonreege West §3	466
Cloch Bhán	AC II	Mweewillin §28	420
Cloch Bhríde Bhailis	AC I	Slievemore §7	308
Cloch Chonaill	AC I	Dooniver §21	218
Cloch Fhionn	AC I	Slievemore §40	314
Cloch Scoilte	AC II	Tonreege East §2	460
Cloichín an Phoirt	AC I	Keel West §21	262
Cloichín <i>Nangle</i>	AC I	Keel West §68	270
Chloich Mhóir, An	AC I	Cloghmore	100
Cloigeann, An	AC I	Claggan	96
Cloigeann, An	AC I	Dooga	135
Clúid an Locha Ghil	AC II	Owenduff	425
Clúid an tSlathaigh	AC II	Mweewillin §22	419
Clúid Bhaisteapúl	AC I	Dooniver §4	216
Clúid Bhán	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) §2	441
Clúid Dhónaill	AC I	Sraheens §1	323
Clúid Dhubh	AC I	Dooniver §23	219
Clúideog	AC I	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §9	448
Clúideogaí, Na	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>)	444
Clúideog <i>Sam</i>	AC I	Cashel §47	94
Clúid Eoghain Ruaidh	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>)	437
Clúid na mBreallach mBuí	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) §3	441
Clúid na Róntaí	AC II	Owenduff	425
Clúid Scainimhe	AC II	Mweewillin	411
Cnapógaí, Na	AC I	Dooga §119	163
Cnoca Dubha	AC I	Bunacurry §18	64
Cnoc an Bhocáin	AC II	Mweewillin §8	416
Cnoc an Chaisil	AC I	Cashel §4	87
Cnoc an Chorráin	AC II	Bunanioo	382
Cnoc an tSagairt	AC I	Tonatanvally §22	336
Cnoc Bhán [sic]	AC I	Bunacurry §20	64
Cnoc Buí	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §6	200
Cnoc Carrach	AC I	Maumnaman §1.	280
Cnoc Carrach	AC I	Slievemore §57	317
Cnoc Dóite	AC I	Carrowgarve §21	78
Cnoc Láir	AC II	Cuillaloughaun §1	401
Cnoc Leitreach	AC II	Cartron	394

Paróiste Acla

Cnoc Maol	AC I	Keel West §117	278
Cnoc Mhuintir Mhaitiú	AC I	Cloghmore §20	104
Cnoc Mór	AC II	Tonreege East §1	460
Cnoc Mór	AC I	Dooega	139
Cnoc na Dararaí.	AC I	Sraheens	319
Cnoc na hAilte Móire	AC II	Bolinglanna	359
Cnoc na Ceasach	AC II	Bolinglanna	363
Cnoc na gCaoirí Aitinn	AC I	Dooega §101	160
Cnoc na Gaoithe	AC I	Keel West §120	279
Cnoc na Mónadh	AC II	Bunanioo	385
Cnoc na Sraithín	AC I	Sraheens	322
Cnoc Sháile	AC I	Salia	291
Cnoc Thamhnaigh Neanta	AC I	Tonatanvally §21	336
Cnoicín Cora	AC I	Derreen §5	118
Cnoicíní	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §5	200
Coca Éinín	AC I	Cashel §49	94
Coill an Locháin	AC II	Cuillaloughaun	399
Choim, An	AC I	Keel West	250
Coire, An	AC II	Bolinglanna §58	375
Coire an Dóibirlín	AC I	Keel West	244
Coire Beag	AC I	Keel West §102	276
Coire Beag, An	AC II	Cartron	392
Coire Dubh, An	AC II	Cartron	394
Coiriú, Na	AC I	Keel West §109	277
Coiriú, Na	AC II	Cartron §13	397
Colbha Breac	AC I	Slievemore §43	314
Comhartha	AC I	Keel West §25	263
Conas	AC I	Keel West §49	267
Corái Búi	AC II	Bunanioo §25	389
Coraidh Sháile	AC I	Salia	288
Corrán, An	AC II		338
Corr na Cléithe	AC I	Slievemore	297
Cosa Bána	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §38	195
Cosa Fada	AC I	Doogort West §11	182
Cosainín Caol an Tulscáin	AC I	Carrowgarve §39	81
Cosán an Bhulláin	AC I	Keel West §115	278
Cosán <i>Biddy</i> Bhán	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §53	209
Cosán Cam	AC I	Keel West §84	273
Cosán Cam	AC I	Keel East §36	232
Cosán na bhFia	AC II	Mweewillin §12	417
Cosán na gCapall	AC II	Belfarsad §6	345

Innéacs Gaeilge

Cosán na gCapall	.	.	.	.	AC II	Owenduff §12	.	.	433
Cosán na mBó	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §37	.	.	107
Cosán na nGabhar	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §13	.	.	35
Creagán	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §49	.	.	109
Creagán	.	.	.	.	AC I	Dooega §117	.	.	117
Creagán, An	.	.	.	.	AC I	Keel East §29	.	.	230
Creagán Carrach, An	.		Creggancarragh	.	AC I	Doogort West	.	.	173
Creagán Carrach	.	.	.	.	AC I	Keel West §82	.	.	272
Creagán Carrach	.	.	.	.	AC I	Slievemore §31	.	.	312
Creag an Éin	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §66	.	.	376
Creagán na gCaor	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §22	.	.	192
Creagán na Sruthán	.		Creggaunnasruffaun		AC II	Owenduff	.	.	425
Creagán Rua, An	.		Creggaunroe	.	AC I	Keel West	.	.	245
Creagáns, <i>The</i>	.	.	.	.	AC I	Slievemore §26	.	.	312
Creagracháí	.	.	.	.	AC I	Slievemore §35	.	.	313
Creig	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §3	.	.	101
Creig	.	.	.	.	AC I	Keel West §95	.	.	275
Creig	.	.	.	.	AC I	Cashel §30	.	.	91
Chreig, An	.	.	.	.	AC I	Dooega §45	.	.	152
Creig an Aifrinn	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §35	.	.	38
Creig an Bhairille	.	.	.	.	AC I	Keel West §94	.	.	274
Creig an Chapaillín	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §36	.	.	421
Creig an tSúimín	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §62	.	.	62
Creig Bhán	.	.	.	.	AC I	Slievemore §60	.	.	317
Creig Éamainn Bháin	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §47	.	.	40
Creigín Chionn Fostaidh	.	.	.	.	AC I	Slievemore §14	.	.	309
Creigín Conchúir	.	.	.	.	AC I	Slievemore §15	.	.	310
Creig na Cille	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §48	.	.	40
Creig na gCaorach	.	.	.	.	AC I	Doogort West §4	.	.	181
Creig na mBan	.	.	.	.	AC I	Slievemore §39	.	.	313
Creig na mBroc	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §8	.	.	367
Creig na nDaoine Marbha	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §65	.	.	376
Creig na Scoile	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §30	.	.	106
Creig Ramhar	.	.	.	.	AC I	Keel West §96	.	.	275
Cromaltach	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §4	.	.	189
Crompán, An	.		Crumpaun	.	AC I	Keel East	.	.	220
Crompán Bó Phádraig	.	.	.	.	AC I	Slievemore §61	.	.	317
Crompán Mór	.	.	.	.	AC I	Keel East §27	.	.	230
Cruachán, An	.		Croaghaun	.	AC I	Keel West	.	.	245
Cruánar	.	.	.	.	AC I	Tonatanvally §5	.	.	333
Cruinnchnoc	.		Monkey Hill	.	AC I	Doogort East	.	.	167

Paróiste Acla

Cúl an Aird	AC II	Owenduff §15	434
Cúl an Amhairc	AC II	Bolinglanna §9	367
Cúl an Bhaile	AC I	Dooega §11	146
Cúl an Bhaile	AC I	Dooega §78	157
Cúlán Garbh	AC I	Cloghmore §14	104
Cúl an Gharraí	AC I	Achillbeg Island §43	39
Cúl an tSaic	AC I	Slievemore §55	316
Cúl an Tuair	AC I	Dooega §51	153
Cúl Gearr	AC I	Bellanasally §4	53
Cúl Ghlac na gCloch	AC I	Dooega §59	154
Cúl na Creige	AC I	Dooega §72	156
Cúl na mBréagóirí	AC I	Slievemore §8	308
Cúl na Splince	AC I	Carrowgarve §13	77
Cúl na Tuirlinge.	AC I	Keel East §19	228
Cúl Pholl Bán	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §33	206
Cúltráigh	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §5	447
Cúl Rua.	AC I	Bunacurry §12	63
Currach, An	AC I	Sraheens §7	324
Currach an Ghabhair	AC II	Gubnahardia §10	408
Currach Dearg	AC II	Bunanioo §29	389
Currach Loch Ard	AC II	Bolinglanna §83	378
Currach na Maidí	AC II	Mweewillin §34	421
Cuta Mór	AC I	Keel West §78	272
Daingean, An	AC I	Achillbeg Island §83	45
Dararaigh, An	AC I	Sraheens	321
Dásachtaí, Na	AC I	Keel West	245
Dásachtaí Beaga	AC I	Keel West §24	263
Deán, An	AC I	Doogort East §10	171
Díobóga, Na	AC I	Tonatanvally §7	334
Doc, An	AC II	Mweewillin Quay.	415
Doire Abhla	AC I	Derryoula	288
Doirín, An	AC I	Derreen	112
Doirnín, An	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) §6	442
Doras Mór	AC I	Doogort West §8	182
Draen Mhór	AC I	Cashel §12	88
Dréimire Bheag	AC I	Achillbeg Island §6	60
Droichead, An	AC I	Dooega §42	151
Droichead, An	AC II	Bolinglanna §6	367
Droichead Beag	AC II	Belfarsad §30	349
Droichead Bhéal Feirste.	AC I	Belfarsad	340
Droim	AC I	Doogort East §7	170

Innéacs Gaeilge

Droim, An	AC II	Belfarsad §4	345
Droim	AC II	Bolinglanna §81.	378
Droim an Bhogaigh	AC I	Bellanasally §14.	55
Droim Diallaite Bige	AC I	Keel West	251
Droim na bPéirsí	AC I	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §12	448
Droim na mBogach	AC II	Bolinglanna §51.	373
Droim na Síthe	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §43	195
Droim Sraithe	AC II	Belfarsad §14	346
Droinníneach	AC I	Slievemore §45	314
Duáin, Na	AC II	Mweewillin §27	420
Dúinte, Na.	AC I	Doogort West	174
Dúinte Íochtair, Na	AC I	Doogort West	137
Dúinte Uachtair, Na	AC I	Doogort West	137
Duirling	AC I	Carrowgarve §31	80
Dumhach, An	AC I	Doogort East	166
Dumh Acha	AC I	Slievemore	297
Dumh Acha	AC I	Slievemore	297
Dumhach Bheag, An	AC II	Tonregee East	457
Dumhach Bheag, An	AC I	Doogort East §13	171
Dumha Cinn Aille (<i>Calvy</i>)	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>)	184
Dumha Cinn Aille (<i>Thulis</i>)	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>)	198
Dumha Éige	AC I	Doogort	127
Dumha Goirt	AC I	Doogort	165
Dumha Goirt	AC I	Doogort East	166
Dumha Goirt Thoir	AC I	Doogort East	166
Dumha Goirt Thiar	AC I	Doogort West.	173
Dumhaigh, An	AC I	Cloghmore §51	110
Dún, An	AC I	Doogort East §82	157
Dún, An	AC I	Achillbeg Island §29	37
Dún Ard	AC I	Doogort East §88	158
Dún Beag	AC I	Achillbeg Island §39	39
Dún Beag	AC I	Doogort East §87	158
Dún Bhun na Faiche	AC I	Doogort East §48	152
Dún Corrach	AC I	Achillbeg Island §40	39
Dún Ibhí	AC I	Dooniver	210
Dún Mór	AC I	Achillbeg Island §38	39
Dún Mór, An	AC I	Doogort East	167
Dún na gCapall	AC I	Doogort East	167
Dún na Glaise	AC I	Carrowgarve	73
Dún Riabhach	AC I	Doogort East §89	158
Éadan na Splince	AC I	Carrowgarve §12	76

Paróiste Acla

tEanach, An . . .	Annagh Strand .	AC I	Slievemore . . .	296
Eanach Bán . . .	. . .	AC II	Owenduff §17 . . .	434
Eanach Néill . . .	. . .	AC I	Keel West §83 . . .	272
tEasán Dubh, An .	Assaundoo .	AC II	Cartron . . .	391
Faoileán . . .	. . .	AC I	Cloghmore §5 . . .	101
Fargáin, Na . . .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §27 .	193
Feadán . . .	. . .	AC I	Bunacurry §5 . . .	60
Feadán . . .	. . .	AC I	Slievemore §28 . . .	312
Feadán an Ghearráin .	. . .	AC II	Belfarsad §5 . . .	345
Feadán an Mhaide .	. . .	AC II	Bunanioo §28 . . .	389
Feadán an Mhianaigh .	Fiddaunaveeny .	AC I	Derreen . . .	113
Feadán an Phoill Ghoirm	. . .	AC I	Slievemore §18 . . .	310
Feadán an Trumpaire .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §39 .	207
Feadán an tSagairt .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §41 .	207
Feadán an tSaic . . .	. . .	AC II	Srahmore §2 . . .	452
Feadán an tSratha Móir .	Fiddaunatramore	AC II	Srahmore . . .	450
Feadán Bán . . .	. . .	AC I	Slievemore §19 . . .	310
Feadán Bán . . .	. . .	AC II	Bolinglanna §68 . . .	376
Feadán Bhuí . . .	. . .	AC II	Bunanioo §23 . . .	388
Feadán Dubh . . .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §45 .	196
Feadán Fionnrua, An .	Fiddaunrinroe .	AC II	Gubnahardia . . .	403
Feadán Fliuch, An .	Fiddaunflugh .	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>) . . .	445
Feadán Garbh, An . .	. . .	AC I	Bolinglanna §2 . . .	366
Feadán Leathan. . .	. . .	AC I	Derreen §36 . . .	124
Feadán Léim an Fhia .	. . .	AC I	Dooega §116 . . .	163
Feadán Mór . . .	. . .	AC II	Owenduff §5 . . .	432
Feadán na Brón . . .	. . .	AC I	Bellanasally §15. . . .	55
Feadán na Circe. . .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §44 .	196
Feadán na Dóibe . . .	. . .	AC I	Dooega §30 . . .	149
Feadán na Driseoige .	Fiddaunnadrishoge	AC II	Belfarsad . . .	342
Feadán na gCnámh . .	. . .	AC I	Keel West §100 . . .	275
Feadán na hOirsine . .	. . .	AC I	Keel West §111 . . .	277
Feadán na Muc . . .	. . .	AC I	Keel West §112 . . .	278
Feadán na Pollaide . .	. . .	AC II	Owenduff §4 . . .	432
Feadán na Sméar . . .	. . .	AC I	Tonatanvally §19 . . .	336
Feadán na Trá Móire .	Fiddaunnatramore	AC II	Belfarsad . . .	342
Feadán na Seascadh . .	Fiddaun . . .	AC II	Tonregee West . . .	463
Feadán na Teorann . .	. . .	AC I	Dooega §106 . . .	161
Feadán Pholl Mhic Anraí	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §53 .	197
Feadán Pholl Raithní .	. . .	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §14 .	449
Feadán Ryder . . .	. . .	AC I	Dooega §22 . . .	148

Innéacs Gaeilge

Feadán Slat	AC II	Owenduff §11	433
Feadán Sméar Fiddaunasna	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	437
Feadán Tobac	AC II	Cartron §12	397
Feadán Trasna	AC II	Belfarsad §28	349
Feadán Trasna	AC I	Keel West §76	271
Fear Bréige, An Farbreague	AC I	Salia	300
Fhearsaid, An	AC II	Belfarsad §53	352
Féasóg	AC I	Carrowgarve §41	82
Féitheachaí	AC I	Keel West §70	270
Feorainn	AC I	Tonatanvally §15	335
Fheorainn, An	AC I	Achillbeg Island §56	41
Fiacal Carrickmoylan	AC I	Keel West	244
Fiachlán	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §29	205
Fiachosán	AC I	Slievemore §13	309
Fiaile Sheáin Chití	AC I	Dooega §3	144
Fionnaigh	AC I	Dooega §32	150
Fionnchoraidh	AC I	Derreen §45	125
Fhionnchoraidh, An	AC II	Tonreege East §15	462
Fód <i>Tom</i>	AC I	Sraheens §5	323
Foitheach	AC I	Dooniver §11	217
Fothair Fagher	AC I	Keel West	246
Fothair Feagher Point	AC I	Slievemore	301
Fothair an Phúca Foheraphuca	AC I	Doogort West	174
Fothair Bhun na hAille Foherbunnahellia	AC I	Keel West	246
Fothaireachaí, Na	AC I	Keel West §20	262
Fothair Eanach Mór Foheranamore	AC I	Salia	289
Fothair Mhór Fohermore	AC I	Keel West	246
Fothair na Cloiche Bioraí Fohernaclihabbary	AC I	Keel West	246
Fothair na gCapall	AC I	Keel West §22	262
Fothair na gCon. Fohernacon	AC I	Keel West	247
Fothair na hUllinne Fohernahillina	AC I	Keel West	247
Fraoch, An	AC I	Achillbeg Island §66	43
Fraoch Mór, An	AC II	Cartron §7	396
Fuinsinn Finsheen	AC I	Doogort East	167
Gabhal an Mháma	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §3	188
Gabhal Ard	AC I	Keel East §25	229
Gabhal Ghairbh	AC I	Bellanasally §9	54
Gabhlán	AC I	Derreen §26	122
Gabhlán, An	AC I	Derreen §2	112
Gaineamh	AC I	Slievemore §6	308
Gairdín, An	AC II	Belfarsad §13	346

Paróiste Acla

Gairdín <i>Willie</i>	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §76.	.	377
Gaoth	.	.	.	.	AC I	Dooega §50	.	153
Gaoth, An	.	.	.	.	AC I	Keel West §47	.	267
Gaoth Bheag [<i>sic</i>]	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §1	.	415
Gaoth <i>Mhack</i>	.	.	.	.	AC I	Derreen §42	.	125
Gaoth Mór	.	.	.	.	AC I	Derreen §41	.	125
Garraíacha na hÁtha	.	.	.	.	AC I	Keel West §118	.	279
Garraí Álainn	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §80	.	378
Garraí <i>Anne</i>	.	.	.	.	AC I	Dooniver §13	.	217
Garraí an Bhogaigh	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §70	.	43
Garraí an Bhogaigh	.	.	.	.	AC I	Dooega §21	.	148
Garraí an Chábáin	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §34	.	107
Garraí an Chábáin	.	.	.	.	AC I	Bellanasally §7	.	54
Garraí an Chaorthainn	.	Garrynkeeran	.	.	AC II	Owenduff	.	426
Garraí an Chaoirthinn.	.	.	.	.	AC II	Owenduff §8	.	432
Garraí an Chladaigh	.	Garrynacladdy	.	.	AC I	Cashel	.	84
Garraí an Chladaigh	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §55	.	353
Garraí an Chnoic	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §9	.	76
Garraí an Dúna	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §42	.	39
Garraí <i>Andy</i>	.	.	.	.	AC I	Derreen §34	.	124
Garraí an Éadain	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §47.	.	373
Garraí an <i>Fire</i>	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §44.	.	422
Garraí an Ghaibhniithe	.	.	.	.	AC I	Dooega §28	.	149
Garraí an Ghainimh	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §44	.	39
Garraí an Ghoib.	.	.	.	.	AC I	Bellanasally §10.	.	54
Garraí an Locha.	.	.	.	.	AC I	Bellanasally §2	.	53
Garraí Anna Seoighe	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §7	.	76
Garraí an Phléisiúir	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §15	.	77
Garraí an Spadair	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §40	.	108
Garraí <i>Anne</i>	.	.	.	.	AC I	Dooniver	.	217
Garraí Antaine Dhuibh	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §45	.	422
Garraí Antaine Úna	.	.	.	.	AC II	Owenduff §5	.	460
Garraí an tSeagail	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §35	.	107
Garraí an Tuair Mhóir	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §86	.	45
Garraí Ard	.	.	.	.	AC I	Dooega §25	.	149
Garraí Bán	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §38	.	107
Garraí Bán	.	.	.	.	AC I	Dooega §33	.	150
Garraí Bán	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §34	.	350
Garraí Bán	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §77.	.	377
Garraí Beag an Loingsigh	.	.	.	.	AC II	Cartron §16	.	398
Garraí <i>Bhiddy</i> Mhór	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §47	.	352

Innéacs Gaeilge

Garraí <i>Bhiddy</i> Móire	AC II	Bolinglanna §49	373
Garraí <i>Bhilly</i>	AC I	Achillbeg Island §69	43
Garraí <i>Bhilly</i>	AC II	Mweewillin §42	422
Garraí Buí	AC I	Cloghmore §41	108
Garraí Cháit	AC I	Cloghmore §36	107
Garraí <i>Charlie</i>	AC I	Dooega §81	157
Garraí Chití Pharraí	AC I	Derreen §9	119
Garraí Cruaidh	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §46	208
Garraí <i>Dick</i>	AC I	Cloghmore §8	103
Garraí Dubh	AC I	Cashel §9	88
Garraí Fada	AC I	Bunacurry §13	63
Garraí Fraoigh	AC I	Dooega §24	148
Garraí Fraoigh	AC I	Keel West §114	278
Garraí Gainimh	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §4	200
Garraí Garbh	AC I	Dooega §31	149
Garraí Garbh	AC II	Belfarsad §35	350
Garraí Giobach	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §35	194
Garraí Glas	AC I	Dooega §47	152
Garraí <i>Harry</i>	AC II	Bunanioo §30	390
Garraí <i>Healy</i>	AC II	Mweewillin §44	422
Garraí <i>Hughie</i> Phaitín	AC I	Derreen §37	124
Garraí Iomaire	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §7	190
Garraí <i>Jack</i>	AC I	Dooega §20	148
Garraí <i>Johnny</i> Mhóir	AC II	Bunanioo §6	386
Garraí <i>Judie</i>	AC I	Tonatanvally §1	333
Garraí Labhráis	AC I	Cashel §6	87
Garraí Lochlainn	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §40	207
Garraí Mháire Haicéid	AC I	Dooega §14	146
Garraí Mhánais	AC I	Dooega §36	150
Garraí Mhícheáil Fhada	AC I	Cashel §22	89
Garraí Mhicí Shailí	AC I	Dooega §26	149
Garraí Mór	AC I	Dooega §123	164
Garraí Mór	AC II	Cartron §15	398
Garraí na bPortach	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §14	191
Garraí na bPréachán	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §13	191
Garraí na bPréachán	AC II	Belfarsad §41	351
Garraí na bPréachán	AC I	Dooniver §12	217
Garraí na Dumhcha	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §16	191
Garraí na Feorainne	AC I	Achillbeg Island §59	42
Garraí na gCabáistí	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §43	207
Garraí na gCopóg	AC II	Bolinglanna §84	378

Paróiste Acla

Garraí na gCruach	AC II	Belfarsad §61	354
Garraí na Grealladh	AC II	Bolinglanna §71	377
Garraí na hAbhna	AC II	Owenduff §7	432
Garraí na hAirde	Garryncladdy sv.	Cashel	84
Garraí na Loinge	AC I	Achillbeg Island §8	34
Garraí na Máilleach	AC I	Sraheens §9	324
Garraí na mBaintreach	AC I	Derreen §23	122
Garraí na mBairéadach	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §47	208
Garraí na Mná Mairbhe	AC II	Mweewillin §41	422
Garraí na nDeántaí	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §17	191
Garraí na nDuagán	AC I	Cloghmore §44	108
Garraí na nGallaghers	AC I	Carrowgarve §27	79
Garraí na Nóinín	AC I	Cloghmore §42	108
Garraí na Reilige	AC I	Dooega §27	149
Garraí na Scillinge	AC II	Bolinglanna §75.	377
Garraí na Seanfhataí	AC I	Carrowgarve §28	79
Garraí <i>Ned</i>	AC I	Tonatanvally §2.	333
Garraí <i>Nixon</i>	AC I	Carrickkildavnet §3	71
Garraí <i>O'Hara</i>	AC II	Tonreege East §4	460
Garraí Pháidín	AC I	Tonatanvally §3.	333
Garraí Pháidín	AC II	Bunanioo §18	388
Garraí <i>Phat Neddy</i>	AC II	Tonreege East §6	461
Garraí <i>Phatsy</i>	AC I	Dooniver §15	217
Garraí <i>Pheggy</i> Mhór	AC I	Tonatanvally §12	335
Garraí Raghnaill	AC I	Keel East §28	230
Garraí <i>Sally</i>	AC II	Belfarsad §1	344
Garraí <i>Sam</i>	AC I	Cashel §31	91
Garraí Seoighe	AC I	Achillbeg Island §55	41
Garraí Sheáin	AC II	Bunanioo §10	386
Garraí Sheáin	AC I	Dooniver §26	219
Garraí Sheáin Eoghain	AC I	Cashel §34	91
Garraí Sheáin Eoinín	AC I	Derreen §48	126
Garraí Shéamais	AC II	Bunanioo §8	386
Garraí Shéamaisín Óig	AC I	Dooega §37	150
Garraí Theach an Phobail	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §8	200
Garraí <i>Tom Farry</i>	AC I	Slievemore §67	318
Garraí <i>Trimpet</i>	AC I	Keel East §7	226
Garraí Uachtair	AC I	Achillbeg Island §11	35
Garraí Uí Shúilleabháin	AC I	Achillbeg Island §19	36
Garraí Úr	AC I	Achillbeg Island §54	41
Garraí Úr	AC I	Dooega §23	148

Innéacs Gaeilge

Garraí <i>Waltie</i>	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §76	.	44
Garrantaí	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §12	.	191
Garrantaí Bána	.	.	.	.	AC I	Doogort West §9	.	182
Garrantaí Fraoigh	.	.	.	.	AC I	Slievemore §62	.	317
Gealtrá	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §52	209	
Gearrán Bán, An	.	Garraunbaun	.	.	AC I	Keel West	.	247
Geataí an Locha	.	.	.	.	AC II	Tonregee East §12	.	461
Geata Mór	.	.	.	.	AC I	Cashel §28	.	90
Glaca	.	.	.	.	AC I	Bunacurry §21	.	65
Glaca, Na	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §13	.	202
Glaca Bhun an Chlaí	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §34	.	206
Glaca Caola	.	.	.	.	AC I	Keel West §30	.	264
Glac an Fhraoigh	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §10	.	201
Glac Mhuintir Gharbháin	.	.	.	.	AC I	Keel West §110	.	277
Glac na Duibhe	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §30	.	205
Glac na gCloch Reatha	.	Glacknagloghraha	.	.	AC I	Keel West	.	248
Glac na nGabhar Fiáin	.	.	.	.	AC I	Doogort West §12	.	183
Glac Riabhach	.	.	.	.	AC I	Slievemore §54	.	316
Ghlais, An	.	.	.	.	AC I	Doogort East §3	.	169
Glasaill Mhór	.	.	.	.	AC I	Keel West §39	.	265
Glasoileán, An	.	Glassillaun	.	.	AC II	Bunanioo	.	383
Gleann	.	.	.	.	AC I	Salia §5	.	292
Gleann	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §23	.	192
Gleann, An	.	.	.	.	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) §5	.	441
Gleann Cua	.	.	.	.	AC I	Derreen §32	.	123
Gleann na Dararaí	.	Glendarary House	.	.	AC I	Sraheens	.	321
Gleann Dubh	.	.	.	.	AC I	Dooega §108	.	161
Gleann Loch Mhaoilinne	.	.	.	.	AC I	Cashel §44	.	93
Gleann na nDamh	.	Glennanaff	.	.	AC I	Dooega	.	137
Gleann na nÉan	.	Glennanean	.	.	AC II	Cuillaloughaun	.	400
Gleann na Sián	.	.	.	.	AC I	Derreen §4	.	118
Gob, An	.	.	.	.	AC I	Dooniver §24	.	219
Gobach	.	Gubbagh	.	.	AC I	Dooega	.	138
Gob Aird an Scainmhín	.	Gubardascanaveen	.	.	AC I	Salia	.	290
Gobán	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §33	.	80
Gobán	.	Gubbaun	.	.	AC I	Cashel	.	84
Gob an Aillt	.	Gubanalt	.	.	AC II	Bolinglanna	.	362
Gob an Aird Mhóir	.	Gubanardmore	.	.	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>)	.	446
Gobán an Draoi	.	Gubnadruy	.	.	AC II	Owenduff	.	429
Gobán Bán	.	.	.	.	AC II	Tonregee East §10	.	461
Gob an Bhioráin	.	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §18	.	36

Paróiste Acla

Gobán Bhun Claoidí .	Gubbaunbunclady	AC II	Bolinglanna . .	362
Gobán Bhun na hAbhna .	Gubvunnahowna	AC II	Bunanioo . .	384
Gob an Charragáin .	Gubacarrigan .	AC II	Bolinglanna . .	361
Gob an Chreagáin Mhóir	Gubacregganmore	AC I	Doogort West . .	175
Gob an Chreagáin Rua .	Gubacregganroe	AC I	Doogort West . .	175
Gob an Choire . .	Achill Sound / Gubacorry	AC II	Pollranny (Sweeny) .	443, 445
Gob an Droichid . .	. . .	AC II	Bolinglanna §7 . .	367
Gob an Droma . .	Gubadrum .	AC I	Derreen . .	113
Gob an Dúin . .	Gubadoon .	AC I	Dooega . . .	138
Gob an Fhidiléara . .	. . .	AC II	Mweewillin §20 . .	418
Gob an Ghreanacháin .	Gubagranaghan.	AC I	Cashel . . .	84
Gob an Ghreanacháin .	Gubagranaghan.	AC I	Derreen . . .	114
Gob an Iomaire . .	Ridge Point .	AC I	Tonatanvally . .	332
Gob an <i>Jenny</i> . .	. . .	AC I	Achillbeg Island §3 .	32
Gob an Leasa . .	. . .	AC I	Cloghmore §54 . .	110
Gob an Locháin . .	Gubaloughan .	AC I	Salia . . .	289
Gob an Loingsigh .	Gubalinchy .	AC II	Tonregee East . .	458
Gob an Mhinistir .	Gubbunanioo sv.	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>)	439
Gobán na bPáistí .	Gubnabinniaboy [sv.]	AC II	Bolinglanna . .	362
Gob an Oileáin . .	. . .	AC I	Achillbeg Island §88 .	46
Gob an Oileáin Bhig .	Gubnillanbeg .	AC II	Owenduff . . .	426
Gob an Phoirtín . .	Gubaphorteen .	AC I	Doogort East . .	167
Gob an Roisín . .	Gubarusheen .	AC I	Keel West . . .	248
Gob an <i>Shaft</i> . .	. . .	AC II	Bolinglanna §21. . .	369
Gob an Staca . .	Gubnastacky .	AC II	Owenduff . . .	429
Gob an Staca Dhuibh .	Gubstacaduff .	AC I	Keel West . . .	250
Gob an Stóir . .	. . .	AC I	Cloghmore §54 . .	110
Gob an Stóir . .	Gobastore .	AC II	Tonregee West . .	463
Gob an Stairricín . .	. . .	AC II	Bolinglanna §29 . .	370
Gobán Strannaidh . .	. . .	AC I	Keel West §42 . .	266
Gobán Thuile Cháite .	. . .	AC II	Gubnahardia §12 . .	408
Gob Ardleitreach .	Gubardletter .	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	439
Gobar Mór . .	Gubbermore .	AC I	Keel West . . .	248
Gob Bán . .	Gubdermot sv. .	AC II	Owenduff . . .	427
Gob Bhléan na hUaiche .	Gubbleannahooey	AC I	Salia . . .	290
Gob Bhuaile Raghnaill .	Gubvoleyranneil	AC I	Doogort West . .	177
Gob Bríde . .	. . .	AC I	Doooniver §18 . .	218
Gob Buí, An . .	Gubboy . .	AC II	Owenduff . . .	426
Gob Buí, An . .	Gubboy . .	AC I	Dooega . . .	139
Gob Carraige Léithe .	Gubcarricklea .	AC I	Doogort West . .	176
Gob Choire an tSómais .	Gubcorryntomish	AC I	Doogort West . .	176

Innéacs Gaeilge

Gob Dhiarmada .	.	Darby's Point .	AC I	Carrowgarve .	.	73
Gob Dhiarmada .	.	Gubdermot .	AC II	Owenduff .	.	427
Gob Dubh, An .	.	Gubdoo .	AC I	Keel West .	.	249
Gob Fhada [sic] .	.	Gubbleannahooey [sv.]	AC I	Salia .	.	290
Gob Fheadán Sméar .	.	Gubadasna .	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	.	438
Gob Fhothair an tSamhaidh	.	Gubfoheratawy .	AC I	Keel West .	.	249
Gob Garbh, An .	.	Gubgarve .	AC I	Claggan .	.	97
Gob Garbh .	.	.	AC I	Keel East §2 .	.	226
Gob Glas, An .	.	Gubglass .	AC I	Dooega .	.	138
Gob Glas .	.	.	AC I	Dooega §53 .	.	153
Gob <i>Joe</i> . .	.	.	AC II	Belfarsad §52 .	.	352
Gob Leice Buí .	.	.	AC I	Achillbeg Island §3 .	.	32
Gob Liath .	.	.	AC I	Dooega §60 .	.	154
Gob Liath, An .	.	Gubglass sv. .	AC I	Dooega .	.	138
Gob Mór .	.	Gubroe .	AC I	Keel West .	.	249
Gob na bhFaoileán .	.	Gubaweelan .	AC I	Dooega .	.	138
Gob na Binne Buí .	.	Gubnabinniaboy	AC II	Bolinglanna .	.	362
Gob na bPáistí .	.	Gubnapausty .	AC I	Cashel .	.	85
Gob na bPáistí .	.	.	AC II	Mweewillin §19 .	.	418
Gob na Carraige Móire .	.	Gubnacarrickmore	AC II	Tonregee East .	.	459
Gob na Cléithe Móire .	.	Gubnacliffamore	AC II	Gubnahardia .	.	404
Gob na Faragaile .	.	Gubbealfarragy .	AC II	Tonregee East .	.	458
Gob na Feirste .	.	Gubnafarsda .	AC I	Sraheens .	.	321
Gob na Feorainne .	.	.	AC I	Achillbeg Island §59 .	.	41
Gob na gCearc .	.	.	AC I	Derreen §29 .	.	123
Gob na gCloch Mór .	.	.	AC II	Tonregee West §1 .	.	465
Gob na hAille .	.	.	AC I	Tonatanvally §8 .	.	334
Gob na hAirde .	.	Gubnahardia Strand	AC I	Tonatanvally .	.	329
Gob na hAirde .	.	.	AC II	Gubnahardia .	.	403
Gob na hAirde .	.	Gubnahardia .	AC II	Gubnahardia .	.	404
Gob na hAmaide .	.	Gubnahamoda .	AC I	Sraheens .	.	321
Gob na hInneonach .	.	Gubnahinneora .	AC I	Slievemore .	.	301
Gob na hOitreach .	.	.	AC I	Bunacurry §9 .	.	63
Gob na hOitreach .	.	Gubbunanioo sv.	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	.	439
Gob na hUaiche Caime .	.	Gubnahooeycam	AC I	Doogort West .	.	176
Gob na Loinge .	.	Ship Point .	AC I	Dooniver .	.	215
Gob na Miliúraí .	.	Gubnamellory .	AC I	Derreen .	.	114
Gob na Miliúraí Móire .	.	.	AC II	Owenduff §9 .	.	433
Gob na nIascán .	.	Gubnaneescan .	AC II	Tonregee West .	.	463
Gob na nOistrí .	.	Gubnashellastry sv.	AC II	Gubnahardia .	.	405
Gob na Pollaide .	.	Gubnapullady .	AC II	Owenduff .	.	429

Paróiste Acla

Gob na Reannadh .	Gubnaranny .	AC II	Gubnahardia .	405
Gob na Seangharrantaí .	Gubnashangarraunty	AC II	Cuillaloughaun .	400
Gob na Seileastráí .	Gubnashellastry	AC II	Gubnahardia .	405
Gob <i>Neddy</i> .	. . .	AC I	Sraheens .	323
Gob Oileánáin Beag .	Gubalennaunbeg	AC I	Keel East .	222
Gob Oileánáin Mór .	Gubalennaunmore	AC I	Slievemore .	301
Gob Oileáin an Bháid .	Gubillanawaud .	AC II	Tonregee East .	458
Gob Phádraigín .	. . .	AC II	Mweewillin §24 .	419
Gob Pháidín Sheáin Aonghais	Gubpaudeenshaneneece	AC I	Derreen .	114
Gob <i>Phatsy</i> .	. . .	AC I	Sraheens §2 .	323
Gob <i>Phatsy</i> .	. . .	AC I	Dooniver §17 .	218
Gob <i>Pheggy</i> Mhór .	. . .	AC I	Tonatanvally §12 .	335
Gob Phollán na Maidí .	. . .	AC II	Owenduff §6 .	432
Gob Pholl an Róin .	Gubpollarone .	AC I	Salia .	290
Gob Phort an Chonarthá	Gubportaconra .	AC I	Bunacurry .	58
Gob Ramhar, An .	Gubrawer .	AC II	Mweewillin .	412
Gob Réidh .	Gubroenacoragh	AC I	Keel West .	249
Gob Rinn na nOistrí .	Gubrinnaoyster	AC I	Mweewillin .	412
Gob Rua, An .	Gubroe .	AC I	Keel West .	249
Gob Rua .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §10 .	190
Gob Rua, An .	Gubroe .	AC II	Bolinglanna .	362
Gob Rua, An .	Gubroe .	AC II	Mweewillin .	412
Gob Rua, An .	Gubboy [<i>sic</i>] .	AC I	Dooega .	139
Gob Rua .	Gubnadruy sv. .	AC I	Owenduff .	429
Gob Rú an Bhocaide .	. . .	AC I	Doogort West §5 .	181
Gob Rú na Córach .	Gubroenacoragh	AC I	Keel West .	249
Gob Rú na bhFeannóg .	Gubroenafanoge	AC I	Dooniver .	214
Gob <i>Tony</i> .	Gubpollarone [sv.]	AC I	Salia .	290
Gort an Chonnaidh .	Gortnahounagh .	AC I	Bunacurry .	58
Gort an Choill .	. . .	AC I	Slievemore §50 .	316
Gort Breac .	. . .	AC I	Achillbeg Island §32 .	38
Gort Breac Ard .	. . .	AC I	Achillbeg Island §51 .	40
Gort Dubh .	. . .	AC I	Keel East §18 .	228
Gort na gColm .	. . .	AC I	Keel West §97 .	275
Greallach .	. . .	AC I	Keel East §37 .	232
Ghreallach, An .	. . .	AC II	Bolinglanna §53. .	374
Greallach Ard .	. . .	AC I	Keel East §38 .	232
Greanachán, An. .	Granaghan .	AC I	Derreen .	113
Greanachán Mór, An .	Granaghanmore	AC I	Salia .	289
Gruaigín .	. . .	AC I	Dooega §57 .	154
Gruaigín Bán .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §21 .	192

Innéacs Gaeilge

Gruaigín Glas	AC I	Keel West §86	273
Gruaigín na nUrlár	AC I	Keel West §90	274
Gruaigín Mór	AC I	Slievemore §23	311
Gruaigín Sí Goil.	AC I	Keel West §121	279
Guaigín.	AC I	Carrowgarve §43	82
Guaigín.	AC II	Belfarsad §23	348
Guaigíní, Na	AC I	Derreen §31	123
Guala <i>Fhrank</i>	AC I	Slievemore §25	311
Gualainn	AC I	Cashel §1	86
Gualainn	AC I	Keel East §24	229
Gualainn	AC I	Dooega §110	162
Gualainn	AC II	Owenduff §22	435
Ghualainn, An	AC II	Cartron §1	395
Guairín <i>Bhill</i> Uí Dhuacháin	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §50	208
Guairín na gCloch	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §8	190
Idir Dhá Chlaí	AC I	Dooega §12	146
Idir Dhá Thalamh	AC I	Keel East §4	226
Inis	AC I	Dooega §9	146
Inis Gealbhan Inishgalloon	AC I	Keel East	223
Inis Raithní	AC II	Owenduff §20	435
Íochtar an Bhaile	AC I	Slievemore	308
Íochtar an Bhaile	AC I	Keel East §15	228
Iombhá.	AC I	Claggan §5	98
Iomaireacha Bána	AC II	Belfarsad §40	350
Iomaire Bán	AC I	Slievemore §34	313
Ladhróg Amuigh	AC I	Carrowgarve §42	82
Ladhróg Istigh	AC I	Carrowgarve §42	82
Lathaigh Mhór	AC I	Derreen §24	122
Leaba	AC I	Bellanasally §16.	55
Leaba Dhiarmada agus Ghráinne	AC I	Dooega §86	158
Leac	AC I	Cloghmore §57	111
Leac, An	AC I	Dooega §44	152
Leac an Chiste	AC II	Cartron §17	398
Leac Bhuí, An Lackwee	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	440
Leachtaí	AC I	Derreen §15	120
Leachtaí, Na	AC II	Bolinglanna §10.	367
Leachta <i>Lyghtel</i>	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §13	448
Leachtanna Chormaic Giant's Grave	AC I	Keel East	222
Leachta Réamainn	AC II	Cartron §10	397
Leac Leathan, An Lack Lean	AC II	Bolinglanna	364
Leac <i>Liza</i>	AC I	Keel West §9	260

Paróiste Acla

Leacracháí	AC I	Dooega §63	155
Leacracháí Dubha	AC I	Keel West §60	269
Léana	AC I	Tonatanvally §6	333
Léana an Tulscáin	AC I	Carrowgarve §40	82
Léana Garbh	AC I	Cloghmore §46	109
Léana Láir	AC I	Dooega §15	147
Leargán	AC I	Achillbeg Island §46	40
Leath Bealaigh	AC I	Slievemore §63	318
Leic	AC I	Keel West §2	259
Leic, An	AC I	Cashel §53	95
Leic an Locháin	AC I	Keel West §6	260
Leic Dhuibh	AC I	Slievemore §2	307
Leiceann na Sligeán Dubh	AC II	Bolinglanna §31	371
Leic na Cíbe	AC I	Keel West §16	261
Léim na Stailce	AC I	Keel West §67	270
Liagán, An	AC I	Doogort West	174
Linn, An	AC I	Dooega §41	151
Lios, An	AC I	Gubnahardia Fort	101
Loch Aichir	AC I	Doogort West	178
Loch Áine	AC II	Belfarsad	344
Lochán	AC I	Keel East §12	227
Lochán an Bhacaigh	AC I	Bunacurry §27	66
Loch an Chaoil	AC I	Keel East	224
Loch an Charraigín	AC II	Srahmore §3	452
Loch an Choire Bhig	AC II	Cartron	394
Loch an Choire Dhuibh	AC II	Cartron	394
Loch an Choire Léith	AC II	Bolinglanna	363
Loch an Choire Mhóir	AC I	Keel West	252
Lochán Fheadán Bhun tSaic	AC II	Srahmore	450
Lochán na Deirge	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>)	186
Lochán na Lann	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	440
Lochán na nÉinín	AC I	Bunacurry	59
Lochán na Sceadaí	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>)	186
Lochán na Sceadaí	AC I	Tonatanvally	330
Lochán na Seascadh	AC II	Tonregee East	459
Lochán Rua	AC II	Belfarsad §27	349
Loch an tSionnaigh	AC I	Slievemore	305
Loch Ard	AC II	Bolinglanna	364
Loch Beag, An	AC II	Bolinglanna	364
Loch Beag Loch Ard	AC II	Bolinglanna	364
Log Bhéal an Mháma	AC I	Slievemore §22	311

Innéacs Gaeilge

Loch Bhun an Bhuacáin .	Tinny Lough sv..	AC I	Slievemore . .	305
Loch Bhun na Fréimhe Thiar	Bunnafreva Lough West	AC I	Keel West . .	239
Loch Bhun na Fréimhe Thoir	Bunnafreva Lough East	AC I	Slievemore . .	297
Loch Cam, An . .	Lough Cam . .	AC II	Bolinglanna . .	365
Loch Chnoc Liam Bhuí .	Knockwilliamboy Lough	AC II	Cuillaloughaun . .	401
Loch Choire an tSamhaidh	Lough Corryntawy	AC I	Keel West . .	252
Loch Dhún Ibhí . .	Dooniver or Sruhíll Lough	AC I	Dooniver . .	213
Loch Dubh, An . .	Black Lough . .	AC I	Dooega . .	131
Loch Dubh, An . .	Lough Doo . .	AC I	Tonatanvally . .	330
Loch Geal, An . .	Lough Gall . .	AC I	Tonatanvally . .	330
Loch Geal, An . .	Lough Gall . .	AC II	Cartron . .	395
Loch Geal, An . .	Lough Gall . .	AC II	Owenduff . .	430
Loch Láir, An . .	Lough Laur . .	AC II	Bolinglanna . .	365
Loch Mhaoilínne [sic] .	Mweelin Lough .	AC I	Mweelin . .	283
Loch Mhullach an Bhaile		AC I	Slievemore §66 . .	318
Loch na bhFaoileog .	Loughnaweelogue	AC II	Owenduff . .	430
Loch na Cloiche . .		AC II	Srahmore §3 . .	452
Loch na gCaoróg . .	Lough Nakeeroge	AC I	Slievemore . .	303
Loch na gCaoróg . .	Lough Nakeeroge	AC I	Keel West . .	252
Loch na mBreac. . .	Loughnambrack	AC I	Tonatanvally . .	330
Loch na mBreac Caoch .	Loughnambrackeagh	AC II	Srahmore . .	451
Loch na Meacan . .	Lough Namackan	AC II	Owenduff . .	430
Loch na Muc	Loughnamuck . .	AC II	Owenduff . .	430
Loch na nDuilleog . .		AC I	Bunacurry §22 . .	65
Loch na nÉinín . . .		AC II	Srahmore §4 . .	453
Loch na Samhnachán .	Lough Laur sv. .	AC II	Bolinglanna . .	365
Loch na Sraithíní . .	Sraheens Lough.	AC I	Sraheens . .	322
Loch na Súil		AC I	Slievemore §49 . .	315
Loch Shruthail Bheag .	Sruhíllbeg Lough	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) .	186
Log		AC II	Belfarsad §60 . .	353
Log Ailleoige		AC I	Keel East §39 . .	232
Log an Bhaile Bhuaile .		AC I	Slievemore §47 . .	315
Log an Chonnaidh Beag .		AC I	Sraheens §11 . .	324
Log an Chonnaidh Mór .		AC I	Sraheens §10 . .	324
Log an Dúin	Lugadoon . .	AC I	Derreen . .	114
Log an Duine Mhairbh .		AC I	Derreen §40 . .	125
Log an Ghearráin . .	Cuillaloughaun sv.	AC II	Cuillaloughaun . .	399
Log an Mhaide Mhóir .		AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §24 .	192
Log an Stocáin		AC I	Cashel §51 . .	94
Log Bhríde Uí Mhaolábhaile		AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §26 .	205
Log Bhéal an Mháma .		AC I	Slievemore §22 . .	311

Paróiste Acla

Log Ghabhal an Mháma .	.	.	.	AC I	Slievemore §22 .	.	311
Log Láir .	.	.	.	AC I	Carrowgarve §20 .	.	78
Log Mhartain .	.	.	.	AC I	Keel East §17 .	.	228
Log Mór .	.	.	.	AC I	Dooega §4 .	.	145
Log Mór .	.	.	.	AC II	Cartron §4 .	.	396
Log Mór .	.	.	.	AC I	Cashel §19 .	.	89
Log Mór, An .	.	.	.	AC II	Bolinglanna §27.	.	370
Log na bhFaochan .	.	.	.	AC I	Sraheens §22 .	.	326
Log na Fola .	.	.	.	AC I	Carrowgarve §22 .	.	78
Log na gCeannaithe .	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §48 .	.	208
Log na gClochrachán .	.	.	.	AC I	Sraheens §23 .	.	326
Log na Móintreach .	.	.	.	AC II	Bolinglanna §25.	.	370
Log na nGiorraithe .	.	.	.	AC I	Dooega §5 .	.	145
Log na Scrath .	.	.	.	AC I	Cloghmore §28 .	.	106
Log na Toirní .	.	.	.	AC I	Dooega §112 .	.	162
Log Nuala Ní Thiomáin .	.	.	.	AC I	Dooega §114 .	.	162
Log Treasna .	.	.	.	AC I	Dooega §113 .	.	162
Log Uachtair .	.	.	.	AC I	Dooega §111 .	.	162
Macalla .	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §78 .	.	44
Maide Dubh .	.	.	.	AC I	Derreen §43 .	.	125
Maidí Briste .	.	.	.	AC I	Derreen §44 .	.	125
Maidhm an Churraigh .	.	.	.	AC II	Bolinglanna §38 .	.	372
Maidhm Uí Mháille .	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §87 .	.	46
Maigh Mhuilinn .	.	.	.	AC II	Mweewillin .	.	410
Máilligh, Na .	.	.	.	AC I	Keel West §35 .	.	264
Máimín .	.	.	Little Saddle Head	AC I	Keel West .	.	251
Máimín na Croise .	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §36 .	.	38
Maintreacha Geala .	.	.	.	AC II	Mweewillin §30 .	.	420
Máiteog .	.	.	Moyteoge Head .	AC I	Keel West .	.	253
Mala Ghoirm .	.	.	.	AC I	Slievemore §37 .	.	313
Malaidh .	.	.	.	AC I	Doogort East §1 .	.	169
Malaidh .	.	.	.	AC I	Cashel §11 .	.	88
Malaí Dubha .	.	.	.	AC I	Keel West §51 .	.	267
Mala Rua .	.	.	.	AC I	Slievemore §38 .	.	313
Mám .	.	.	.	AC II	Mweewillin §5 .	.	416
Mám, An .	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §32 .	.	194
Mám an Eanaigh .	.	.	.	AC I	Slievemore §46 .	.	315
Mám na mBan .	.	.	.	AC I	Maumnaman .	.	280
Manracháí .	.	.	Manraghy .	AC II	Tonregee West .	.	464
Manraigh Ábraim .	.	.	.	AC II	Bunanioo §17 .	.	387
Manraigh Charragáin .	.	.	.	AC II	Belfarsad §42 .	.	351

Innéacs Gaeilge

Manraigh <i>Frank</i> Mhóir	AC I	Dooega §46	152
Manraigh Gheala	AC I	Dooega §121	163
Manraigh <i>Johnny</i>	AC II	Mweewillin §18	418
Manraigh <i>Peggy</i> Ní Bheoidh	AC I	Carrowgarve §26	79
Mantrach an tSrutháin	AC I	Dooega §69	156
Mantrach <i>McKeown</i>	AC I	Bal of Dookinelly (<i>Calvy</i>) §4	49
Mantrach Murchú	AC I	Keel East §34	231
Mantrachs	AC II	Bunanioo §15	387
Maoil	AC I	Cashel §13	88
Maoilín Carrach Beag	AC II	Bolinglanna §55. . . .	374
Maoilín Carrach Mór	AC II	Bolinglanna §56. . . .	374
Mhaoilinn, An	AC I	Mweelin	282
Maolán an tSagairt	AC I	Keel West	253
Maolán Buí	AC I	Keel West §44	266
Maolán <i>Hector</i>	AC I	Keel West	254
Maolán na mBan	AC I	Achillbeg Island §80	44
Maol Ramhar	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §20	204
Maoth, An	AC I	Bunacurry §7	60
Marcach	AC I	Keel West §113	278
Marfaigh	AC I	Carrowgarve §4	74
Marfaigh	AC I	Keel West §105	276
Marfaigh	AC II	Tonregee East §14	462
Marfaigh Uí Chaiticín	AC I	Carrowgarve §24	78
Másaí Glasa	AC I	Keel West §58	268
Mása Réidh	AC I	Keel East §26	229
Mása Rite	AC I	Dooega §62	154
Meall	AC I	Dooniver §22	218
Meall Mór	AC I	Slievemore §64	318
Mhiliúrach, An	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>)	440
Miliúr, An	AC I	Keel West §26	263
Mín na Cloiche Finne	AC I	Salia	291
Mionnán	AC I	Carrowgarve §3	74
Mionnán	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>)	198
Móinéar	AC I	Tonatanvally §4. . . .	333
Mhoing, An	AC I	Keel West §69	270
Moing na gCoiriú	AC I	Keel West §69	270
Móin Uí Thaidhg	AC I	Keel East §35	231
Mónaidh <i>Hamilton</i>	AC I	Keel West §89	274
Muileann, An	AC II	Belfarsad §25	348
Mullach an Aird. . . .	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §36	194

Paróiste Acla

Mullach an Bhóthair	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §50 . .	197
Mullach an Bhóthair	AC I	Keel West §103	276
Mullach an Chnoic	AC I	Slievemore §59	317
Mullach an Stráil	AC II	Bolinglanna §46	373
Mullach na gCreagán	AC I	Slievemore §27	312
Nead an Ghé	AC I	Cloghmore §39	108
Nead an Iolra	AC II	Cartron §2	395
Nead an Phréacháin	AC I	Salia §10	293
Nearthán	AC I	Cashel §18	89
Ogúl Uggoole	AC I	Slievemore	306
Ogúl Garbh Uggoolegarve	AC I	Slievemore	307
Ogúl Mín	AC I	Slievemore §41	314
Oileán an Scearta	AC I	Achillbeg Island §5	34
tOileán Bán, An Illaunbaun	AC II	Mweewillin	414
Oileán Bhéal Feirste Illanbelfarsad	AC II	Belfarsad	343
Oileán Fraoigh Heath Island	AC II	Tonregee East	459
Oileán Glas	AC I	Keel West §31	264
Oileán na Molt Illannamolt	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>)	446
Oileán na nÉan	AC I	Achillbeg Island §24	37
Oileán na nÉan	AC I	Achillbeg Island §30	37
Oileán na Roilleach	AC II	Mweewillin §23	419
Oileán Rua	AC I	Salia §12	293
tOileán Rua, An Illanroe	AC II	Mweewillin	414
Oitil, An	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) §8	442
Oitir, An	AC I	Salia §11	293
Páirc an Bhogaigh	AC I	Keel East §23	229
Páirc an Phunta	AC I	Mweelin §4	284
Páirc an Locha	AC I	Tonatanvally §10	334
Páirc an tSléibhe	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §2	199
Páirc Dhearg	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §45	208
Páirc Mhór	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §44	207
Páirc Úr	AC I	Keel East §9	227
Páirc Úr	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §52	197
Páistí Marbha	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §11	202
Páistí Marbha	AC I	Keel East §10	227
Píosa <i>Andrew</i>	AC II	Belfarsad §59	353
Píosa Mór	AC I	Dooega §107	161
Píosa Mór	AC II	Belfarsad §58	353
Píosa na gCrompán	AC II	Tonregee East §13	462
Píosa Naoi nGiota	AC II	Belfarsad §57	353
Píosa Theach na Scoile	AC II	Belfarsad §56	353

Innéacs Gaeilge

Poillín Dúdail	AC I	Dooega §17	147
Poill Dhoimhne	AC I	Dooega §58	154
Poill Dhoimhne, Na	AC I	Keel West §73	271
Poill Dhoimhne, Na	AC I	Slievemore §16	310
Poill Ghoirme	AC I	Carrowgarve §19	78
Póirsí	AC I	Achillbeg Island §34	38
Poirtín, An Porteen	AC I	Doogort East	169
Poirtín, An Porteen	AC I	Tonatanvally	332
Poirtín	AC I	Dooniver §25	219
Poll Poll	AC II	Tonregee East	459
Pollach, An Pollagh	AC I	Slievemore	304
Pollachán an tSionnaigh.	AC I	Keel West §72	271
Pollach na nGabhar	AC I	Dooega §34	150
Phollaid, An	AC II	Belfarsad §36	350
Polláin, Na	AC I	Cloghmore §7	103
Polláin, Na	AC I	Salia §1	292
Polláin, Na	AC II	Bunanioo §5	386
Pollamán Dubh Pollemonduff	AC I	Derreen	115
Pollán	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §36	206
Pollán	AC I	Cashel §14	88
Pollán, An	AC I	Sraheens §4	323
Pollán, An	AC II	Belfarsad §26	348
Poll an Asail	AC I	Carrowgarve §30	80
Poll an Bhainne	AC I	Dooega §61	154
Poll an <i>Bhlast</i>	AC II	Belfarsad §48	352
Poll an Bhric	AC II	Bolinglanna §50	373
Poll an Choillín	AC I	Derreen §27	123
Poll an Choinnín	AC I	Bunacurry §2	59
Poll an Chrosáin	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §31	206
Poll an Dúigh	AC I	Bunacurry §14	63
Poll an Duine Mhairbh	AC I	Cloghmore §45	109
Poll an Fhathaigh	AC II	Gubnahardia §7.	408
Poll an Ghamhna	AC I	Bunacurry §24	65
Poll an Leathaigh	AC I	Achillbeg Island §45	39
Poll an Lín	AC I	Cloghmore §48	109
Poll an Mhadaidh Pollawaddy	AC I	Doogort East	168
Poll an Mhuirisce	AC I	Keel West §3	259
Pollán Mór	AC I	Bunacurry §29	66
Pollán na Doinne Pollannadunny	AC II	Owenduff	431
Pollán na Raithní	AC II	Bunanioo §1	385
Pollán na Teoranna	AC I	Bunacurry §23	65

Paróiste Acla

Poll an Níocháin	.	.	.	.	AC I	Cashel §42	.	.	93
Pollán Raithní	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §15	.	.	417
Poll an Tobaca	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §37	.	.	37
Poll Bán	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §21	.	.	204
Poll Bán, An	.	.	Pollbaun	.	AC I	Dooega	.	.	142
Poll Bhriain Mhóir	.	.	.	.	AC II	Owenduff §19	.	.	435
Poll Chapall Hanraoi	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §33	.	.	421
Poll Eallaigh	.	.	.	.	AC I	Slievemore §44	.	.	314
Poll Glas	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §38	.	.	421
Poll Glas na <i>Stillers</i>	.	.	.	.	AC I	Keel West §80	.	.	272
Poll Gorm	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §51	.	.	197
Poll Gorm	.	.	.	.	AC I	Keel West §74	.	.	271
Poll Gorm	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §11	.	.	417
Poll Hanraoi	.	.	Pollhenry	.	AC I	Doogort East	.	.	169
Poll Mhánaís	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §4	.	.	416
Poll Mór	.	.	.	.	AC I	Bellanasally §13	.	.	55
Poll Mór	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §43	.	.	351
Poll Mór, An	.	.	.	.	AC I	Dooega §19	.	.	148
Poll Mór Fhéitheachaí	.	.	.	.	AC I	Keel West §71	.	.	271
Poll Mór na Marfaí	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §21	.	.	105
Poll na Ceanraí	.	.	.	.	AC I	Maumnaman §3	.	.	208
Poll na gCapall	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §48	.	.	373
Poll na gCapall	.	.	.	.	AC I	Sraheens §15	.	.	325
Poll na gColm	.	.	.	.	AC I	Dooega §38	.	.	151
Poll na Madadh	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §57	.	.	374
Poll na mBallach mBocht	.	.	.	.	AC I	Dooega §95	.	.	159
Poll na mBreac	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §32	.	.	349
Poll na mBreac Geal	.	.	.	.	AC I	Cashel §43	.	.	93
Poll na Raithní	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §45	.	.	196
Poll na Scadán	.	.	.	.	AC I	Slievemore §17	.	.	310
Poll na Teoranna	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §26	.	.	193
Pollógannaí Buí	.	.	.	.	AC I	Doogort West §10	.	.	182
Poll Oileánáin	.	.	.	.	AC I	Keel East §30	.	.	230
Poll Raithní (<i>Lynchaghan</i>)	.	.	.	.	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>)	.	.	436
Poll Raithní (<i>Sweeny</i>)	.	.	.	.	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>)	.	.	443
Poll Raithní Beag	.	.	.	.	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §6	.	.	447
Poll Uí Loingseacháin	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §5	.	.	75
Port an Churraigh	.	.	Portaghurry Harbour	.	AC I	Dooniver	.	.	214
Portaigh <i>Dick</i>	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §11	.	.	103
Portaigh na Luaithe Buí	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §19	.	.	104
Port Gearrtha	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §18	.	.	191

Innéacs Gaeilge

Port Garbh	AC I	Mweelin §2	284
Port na hAille	Portnahally or Ashleam Bay	AC I	Dooega 143
Port na Loinge	Portnalunga	AC I	Keel East 224
Prochóg an tSionnaigh	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §23	204
Punta	AC II	Bolinglanna §78.	378
Punta na Deirce.	AC I	Doogort West	181
Raithneach, An	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §39	195
Raithneachán	AC I	Keel East §31	231
Reannaidh, An	AC II	Gubnahardia §1.	406
Réalt	AC I	Dooega §120	163
Rinn na Leanbh.	Cauran Point [sv.]	AC I	Tonatanvally 329
Riteachán	AC II	Cartron §5	396
Roipeog, An	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) §7	442
Roisín	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §11	190
Rothchoire, An	AC II	Belfarsad §19	347
Rua-oileán	Roolan Rock	AC I	Dooniver 215
Rua-oileán	Roeillan	AC I	Bunacurry 59
Ruball, An	AC I	Achillbeg Island §7	34
Rú Geal, An	Roegil	AC I	Keel West 257
Rú na Córach	Roenacoragh	AC I	Keel West 257
Rú na gCapall	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §16	203
Sáile	AC I	Salia	285
Sáile	Salia Bay	AC I	Salia 291
Sáinn	Keel West §59	AC I	Keel West §59 268
Sáinn na gCaorach	Keel West §23	AC I	Keel West 263
Scailp an Chapail	AC I	Achillbeg Island §61	42
Scairdeán	AC II	Belfarsad §44	351
Scardán.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §3	199
Scártha Glas	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §24	204
Sceacharaigh	AC I	Cloghmore §59	111
Sceicheog	AC I	Cashel §25	90
Sceicheogaí	AC II	Bolinglanna §3	366
Sceicheog Mhór.	AC I	Achillbeg Island §37	38
Sceideog	AC I	Cashel §32	91
Sceilp	AC I	Keel West §53	267
Sceilp, An	AC I	Keel West §81	272
Scoil na gCaorach	AC I	Keel East §1	225
Sconsa	AC I	Derreen §13	120
Sconsa	AC II	Bunanioo §24	388
Scoith, An	AC I	Slievemore	307
Scotch House, An	AC I	Slievemore §12	309

Paróiste Acla

Scoth na Céibhe	AC I	Keel West §1	259
Sraith	AC I	Cashel §16	88
Sraith	AC II	Bunanioo §12	387
Sraith an Ghreanacháin	AC I	Sraheens	322
Sraith an Pholláin	AC I	Sraheens	322
Sraith Bhán	AC II	Bunanioo §20	388
Sraith Mhór	AC I	Dooega §29	149
Sraith na Glaise	AC I	Bunacurry §32	66
Sraith Sháile	AC I	Salia	291
Scrath an Bhogáin	AC II	Mweewillin §39	421
Scrath Mhór	AC I	Derreen §10	119
Scrath na Bradaí	AC II	Mweewillin §40	422
Screig Bhán	AC I	Keel West §65	269
Seanbhóthar	AC II	Belfarsad §51	352
Seanbhóthar Ghobáin	AC I	Cashel §50	94
Seanbhóthar, An	AC I	Maumnaman §2	280
Seanbhóthar an Chartúin	AC II	Cartron §11	397
Seanfheadán na Móna	AC I	Slievemore §65	318
Seanpháirc	AC II	Gubnahardia §13	409
Seanphortaigh	AC I	Cloghmore §26	106
Seanphunta	AC I	Derreen §28	123
Seanscoil Bhéal Feirste	AC II	Belfarsad §31	349
Seanteach an Chartúin	AC II	Cartron §9	397
Seanteach an Fhrancaigh	AC II	Pollranny (Sweeny) §1	447
Seanteach an Phobail	AC II	Belfarsad §49	352
Seanteach na Scoile	AC II	Tonreege West §2	466
Seanteach Sally	AC II	Belfarsad §2	344
Sí	AC I	Doogort East §13	171
tSí, An	AC I	Cloghmore §47	109
Sí Bheag	AC I	Cloghmore §47	109
Sí Bheag	AC I	Sraheens §24	327
Sí Bheag	AC II	Owenduff §3	431
Sí Fionn	AC I	Dooega §57	154
Sí Mhór.	AC I	Sraheens §25	326
Silseán, An	AC I	Keel West §7	260
Simléar Mór	AC I	Dooega §94	159
Síodh Mhór	AC II	Owenduff §2	431
Siorrán, An	AC I	Achillbeg Island §17	35
Ship, An	AC I	Dooega §1	144
Sliabh an Rannta	AC I	Dooega	144
Sliabh Ard	AC I	Bellanasally §1	51

Innéacs Gaeilge

Sliabh Mór, An	.	.	.	.	AC I	Slievemore	.	.	295
Sliabh Rua	.	.	.	.	AC I	Dooega §102	.	.	160
Sliabh Trasna	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §34	.	.	194
Slodáin Gheala	.	.	Sladdaungalla	.	AC II	Bolinglanna	.	.	366
Slodán na Bradaí	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §9	.	.	416
Spinc	.	.	.	.	AC I	Cashel §35	.	.	92
Spincín	.	.	.	.	AC II	Mwewillin §10	.	.	417
Splinc, An	.	.	.	.	AC I	Carrowgarve §10	.	.	76
tSráid, An	.	.	.	.	AC I	Tonatanvally §16	.	.	335
Sraith	.	.	.	.	AC II	Belfarsad §16	.	.	346
Sraith Cham	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §5	.	.	190
Sraithíní, Na	.	.	.	.	AC I	Sraheens	.	.	319
Srath Mór, An	.	.	.	.	AC II	Srahmore	.	.	450
Srathnóg	.	.	.	.	AC I	Bunacurry §3	.	.	60
Sruthail.	.	.	Dooniver or Sruhilla Lough	.	AC I	Dooniver	.	.	213
Sruthail.	.	.	.	.	AC I	Tonatanvally §13	.	.	335
tSruthail, An	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §6	.	.	190
tSruthail, An	.	.	.	.	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>) §4	.	.	441
Sruthail Bheag	.	.	.	.	AC I	Keel East §33	.	.	231
Sruthán.	.	.	.	.	AC I	Bunacurry §17	.	.	64
Sruthán, An.	.	.	.	.	AC I	Dooega §54	.	.	153
Sruthán Bhun Abhna	.	.	Sruffaunbunowna	.	AC I	Keel West	.	.	258
Sruthán <i>Bhiddy</i> Anna	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §16	.	.	104
Sruthán Buí, An.	.	.	Spa Well	.	AC I	Keel East	.	.	225
Sruthán Buí, An.	.	.	Sruffaunboy	.	AC II	Tonregee East	.	.	460
Sruthán na Cloigne	.	.	.	.	AC I	Claggan §1	.	.	97
Sruthán na hAilte	.	.	Sruffaunnahaltia	.	AC I	Derreen	.	.	115
Sruthán Pháidín Néill	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §50	.	.	109
Staca Dubh, An	.	.	.	.	AC I	Keel West §34	.	.	264
Staighir Ard	.	.	.	.	AC I	Keel West §3	.	.	260
Staighre	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §18	.	.	104
Staighrí, Na	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §11	.	.	368
Stairricín	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §7	.	.	416
Stairricín, An	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §28	.	.	370
Storrán	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §9	.	.	103
Straidhpeannaí	.	.	.	.	AC I	Dooega §122	.	.	164
Straidhp Mhór	.	.	.	.	AC II	Mweewillin §17	.	.	418
Strál	.	.	.	.	AC I	Cloghmore §9	.	.	103
Strál, An	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §45.	.	.	372
Strapaí an tSionnaigh	.	.	.	.	AC II	Bolinglanna §67.	.	.	376
Stríóg	.	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §28	.	.	193

Paróiste Acla

Súimín Bán	AC I	Dooega §49	152
Súmaire	AC I	Slievemore	310
Taca Sleamhain	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §17	203
Talamh Bán	AC II	Belfarsad §39	350
Talamh Garbh	AC I	Keel East §8	227
Talamh Garbh	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §38	206
Tamhnach	AC II	Mweewillin §3	415
Tamhnachai	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §37	195
Tamhnaigh Láir, An	Tawnaghlaure	AC I	Keel West 258
Tamhnach Mhór, An	Tawnaghmore	AC I	Keel West 258
Tamhnaigh	AC I	Bunacurry §4	60
Tamhnaigh, An	AC II	Belfarsad §8	345
Tamhnaigh an tSrutháin	AC II	Belfarsad §18	347
Tamhnaighín Tobair	AC I	Keel West §75	271
Tamhnaigh Neanta	AC I	Tonatanvally §20	336
Tamhnaigh Nóinín	AC I	Bellanasally §11	54
Tamhnaigh an Rú Ghil	Tawnyroegil	AC I	Keel West 258
Tamhnaigh Thóin an Chruacháin	AC I	Keel West §57	268
Tanaí an Choiléir	AC II	Bolinglanna §5	367
Tanaí ó Dheas	AC I	Claggan §4	98
Tanaí Rua, An	AC II	Bolinglanna §44	372
Taobh an Mhása	AC I	Keel West §91	274
Taobh ó Dheas	AC I	Cashel §3	87
Taobh ó Thuaidh	AC I	Cashel §2	86
Taobh Riabhach, An	Toorrevagh	AC I	Carrowgarve 74
Teach an Choire Mhóir	Gorrymore House	AC I	Keel West 248, 274
Teach an Duine Bhoicht	AC I	Keel West §119	279
Teach an Fhrancaigh	AC II	Cuillaloughaun §2	401
Teach an Loig Mhóir	AC I	Bellanasally §5	54
Teach an Phaoraigh	AC I	Achillbeg Island §79	44
Teach Beag na Stile	AC I	Cloghmore §12	103
Teach <i>Bhoycott</i>	AC I	Keel West §88	274
Teach Briste	AC I	Keel East §20	228
Teach <i>Dan</i>	AC I	Cloghmore §4	101
Teach Dhiarmaid an Reatha	AC I	Doogort East §5	170
Teach Dhonnchaidh	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §19	192
Teach Faoi Thalamh	AC I	Slievemore §56	316
Teach na Solas	AC I	Achillbeg Island §2	32
Teach na dTaibhsí	AC II	Bolinglanna §69	376
Teach <i>Peel</i>	AC II	Bolinglanna §26	370
Teach Shéamaisín Uí Ghacháin	AC I	Dooega §83	158

Innéacs Gaeilge

Teach <i>Slater</i>	.	.	Whiteheather Cottage	AC II	Bolinglanna	.	.	366
Teampall, An	.	.	.	AC I	Pollranny (<i>Sweeny</i>) §11	.	.	448
Tobairín Mór	.	.	.	AC I	Dooega §109	.	.	161
Tobairín na Ceise Cloiche	.	.	.	AC I	Derreen §14	.	.	120
Tobar Ábraim	.	.	.	AC II	Bunanioo §16	.	.	387
Tobar an Bhracháin	.	.	.	AC I	Cashel §7	.	.	87
Tobar an Chábáin	.	.	.	AC I	Cloghmore §33	.	.	107
Tobar an Chuidín	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §75	.	.	44
Tobar an Gharraí	.	.	.	AC I	Slievemore §33	.	.	313
Tobar an Mhinistéara	.	.	.	AC II	Bolinglanna §23.	.	.	369
Tobar an Níocháin	.	.	.	AC I	Bunacurry §28	.	.	66
Tobar Beannaithe Naomh Pádraig	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §22	.	.	36
Tobar <i>Biddy</i>	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §74	.	.	44
Tobar Cholmáin.	.	.	Tobercolman	AC I	Slievemore	.	.	305
Tobar Damhnait	.	.	Toberdavnet	AC I	Carrickkildavnet	.	.	70
Tobar Easpann	.	.	.	AC I	Cashel §40	.	.	92
Tobar Eoinín	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §72	.	.	43
Tobar Fhionnáin	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §1	.	.	199
Tobar na bhFrogannaí	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §73	.	.	43
Tobar na Caillí	.	.	.	AC II	Belfarsad §38	.	.	350
Tobar na Ceárta.	.	.	.	AC I	Cashel §21	.	.	89
Tobar na Dóibe	.	.	.	AC II	Bolinglanna §18.	.	.	369
Tobar na hAille	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §71	.	.	43
Tobar na Lachan	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §77	.	.	44
Tobar <i>Nixon</i>	.	.	.	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §33	.	.	194
Tobar na Leice	.	.	.	AC I	Doogort East §2.	.	.	169
Tobar Phait Uí Rodaigh	.	.	.	AC I	Dooega §6	.	.	145
Tobar <i>Pheggy</i>	.	.	.	AC II	Mweewillin §46.	.	.	423
Tobar <i>Tommy</i>	.	.	.	AC I	Cashel §5	.	.	87
Tóin an Chnoic	.	.	.	AC I	Achillbeg Island §50	.	.	40
Tóin an Chnoic	.	.	.	AC I	Doogort East §15	.	.	172
Tóin an Chnoic	.	.	.	AC II	Mweewillin §14	.	.	417
Tóin an Chruacháin	.	.	Tonacroaghaun	AC I	Keel West	.	.	259
Tóin an tSeanbhaile	.	.	.	AC I	Tonatanvally	.	.	328
Tóin na Dumhcha	.	.	.	AC II	Gubnahardia §3.	.	.	407
Tóin na hAbhna.	.	.	.	AC I	Slievemore §30	.	.	312
Tóin na Luachra	.	.	.	AC I	Bellanasally §6	.	.	54
Tóin re Gaoith	.	.	Tonregee	AC I	Slievemore	.	.	305
Tóin re Gaoth Thiar	.	.	.	AC II	Tonregee West	.	.	463
Tóin re Gaoth Thoir	.	.	.	AC II	Tonregee East	.	.	454
Tóin Rua	.	.	.	AC I	Bal of Dookinelly (<i>Calvy</i>) §2	.	.	49

Paróiste Acla

Tóin Scairdeog	AC I	Achillbeg Island §41 . . .	39
Tóin Shliabh an Rannta	AC I	Dooega §40	151
Toinnigh	AC I	Keel West §62	269
Tóna Carracha	AC I	Bal of Dookinelly (<i>Calvy</i>) §1 . . .	49
Tónach Bhuí	AC I	Keel East §32	231
Tor Beag	AC I	Keel West §116	278
Tornóg	AC I	Cashel §24	90
Tornóg	AC II	Belfarsad §54	353
Tornóg an <i>Nipper</i>	AC I	Salia §8	293
Tortóg Mhór	AC I	Cashel §23	90
Trá Bhán, An	AC I	Cloghmore §52	110
Trá Bhán, An	AC I	Scrahsalia sv.	291
Trá Bhuí, An	AC II	Gubnahardia §8	408
Trá Bó Deirge	AC I	Trawboderg	31
Tráigh Dhún Ibhir	AC I	Dooniver Strand	212
Trá Mhór, An	AC I	Trawmore	225
Trá na Rón	AC II	Mweewillin §21	419
Trinse	AC I	Dooega §79	157
Tuar	AC I	Slievemore §29	312
Tuar Riabhach	AC I	Slievemore §32	312
Tulscán, An	AC I	Carrowgarve §36	80
Tulscán an Chait	AC I	Dooega §96	159
Tulscán an Mhadaidh	AC I	Dooega §97	160
Tulscán an Tairbh	AC I	Achillbeg Island §82	45
Uachtar an Bhaile	AC I	Keel East §16	228
Uaich	AC I	Dooega §68	155
Uaich an Ádhmaid	AC I	Keel West §108	277
Uaich an Bhioráin	AC I	Ooghanvirraun	140
Uaich an Charragáin	AC I	Ooghcorragaun	140
Uaich an Chófra.	AC I	Achillbeg Island §23	36
Uaich an Duine Mhairbh	AC I	Achillbeg Island §10	34
Uaich an Duine Mhairbh	AC I	Keel West §4	259
Uaich an Dúin	AC I	Petticoes Cove [<i>sic</i>]	142
Uaich an Dúna	AC I	Achillbeg Island §28	37
Uaich an Ghabhann	AC I	Slievemore	303
Uaich an Ghearráin Bháin	AC I	Dooega	141
Uaich an Mhíl Mhoir	AC I	Keel West §15	261
Uaich an Mháimín	AC I	Keel West	254
Uaich an Mhairnéalaigh	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §32	206
Uaich an Mhaoláin	AC I	Keel West §36	256
Uaich an Phápa	AC I	Keel West §29	263

Innéacs Gaeilge

Uaich an Phréacháin	AC I	Achillbeg Island §33 . . .	38
Uaich an Stairricín	AC I	Dooega §90	159
Uaich an Strannaidh	AC I	Keel West §41	265
Uaich an tSeabhaic Ooghatouk	AC I	Keel West	254
Uaich an tSilseáin	AC I	Keel West §7	260
Uaich an Tobac	AC I	Achillbeg Island §4	32
Uaich an Uisce	AC I	Dooega §39	151
Uaich an Uisce	AC I	Dooega §91	159
Uaich Bhirín an tSuthair	AC I	Dooega §16	147
Uaich Bhríde Ní Dhuagáin	AC I	Carrowgarve §43	44
Uaich Bhuaile Raghnaill. . . . Ooghvoleyranell	AC I	Doogort West	180
Uaich Bhuí an Scardáin Ooghweenscardaun	AC I	Doogort West	180
Uaich Cham, An Oogham	AC I	Doogort West	178
Uaich Choire an tSómais Ooghcorryntomish	AC I	Doogort West	178
Uaich Chroim	AC I	Claggan §3	97
Uaich Dhónaill Dhuibh Ooghdonnellduff	AC I	Dooega	140
Uaich Dhubh, An Black Cove	AC I	Slievemore	296
Uaicheantaí Beaga	AC I	Carrowgarve §35	80
Uaichidh Cham	AC I	Keel West §19	262
Uaichidh Dhuibh, An Ooghduff	AC I	Doogort West	179
Uaichidh Dhuibh Ooghduff	AC I	Keel West	255
Uaichidh na Roisín Oogharusheen/Rusheen Cove	AC I	Keel West	254, 257
Uaichín an Duilisc. . . .	AC I	Keel East §6	226
Uaichín Bhléan na nGalbhád Ooghbleannagallbaud	AC I	Keel West	255
Uaichín Caillí Duibhe	AC I	Keel West §18	262
Uaichín Chalóg	AC I	Slievemore §1	307
Uaichín na Bó Ooghnabo	AC I	Keel West	255
Uaichín na Bó	AC I	Keel West §32	264
Uaichín na Bó Ooghnabo	AC I	Slievemore	304
Uaichín na gCeirtlín Ooghnagertleen. . . .	AC I	Keel West	255
Uaichín na gColm	AC I	Keel East §5	226
Uaichín na Scadán	AC I	Keel West	269
Uaichín Nead an Iolair	AC I	Slievemore §42	314
Uaichín Toinní	AC I	Keel West §63	269
Uaich Mhór, An. . . .	AC II	Bolinglanna §34	371
Uaich na bhFaochan Ooghnawahan	AC I	Dooega	142
Uaich na bhFiann	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §18	203
Uaich na Deirce Ooghnadirka	AC I	Doogort West	179
Uaich na dTarbh Ooghnadarve	AC I	Dooega	141
Uaich na gCapall	AC I	Dooega §74	156
Uaich na gCeirtlín Ooghnagertleen. . . .	AC I	Doogort West	179

Paróiste Acla

Uaich na gColm	AC II	Bolinglanna §32.	. . .	371
Uaich na gCos Sleábain	AC I	Achillbeg Island §27	. . .	37
Uaich na gCos Sleamhain	AC I	Carrowgarve §34	. . .	80
Uaich na hAlltóige	AC I	Dooega	. . .	141
Uaich na hOla Buí	AC II	Bolinglanna §33.	. . .	371
Uaich na Lao	AC I	Dooega §43	. . .	151
Uaich na Maistí	AC I	Keel West	. . .	256
Uaich na Meall Dubh	AC I	Keel West	. . .	256
Uaich na Sáinne. . . .	AC I	Keel West	. . .	256
Uaich na Sionnach	AC I	Dooega	. . .	141
Uaich na Sionnach Beag. . . .	AC I	Achillbeg Island §15	. . .	35
Uaich na Sionnach Láir	AC I	Achillbeg Island §16	. . .	35
Uaich na Sionnach Mór	AC I	Achillbeg Island §14	. . .	35
Uaich Neansaí Gréasaí	AC I	Doogort West §1	. . .	180
Uaich <i>Pettigoe</i>	AC I	Dooega	. . .	142
Uaich Sheáin an Gabha	AC I	Doogort West	. . .	180
Uaich Uí Fhríle	AC I	Achillbeg Island §1	. . .	31
Ucht an Phoill Bháin	AC I	Dooega §115	. . .	162

Ainmneacha nár moladh foirm bhunúis díobh: Bal of Dookinelly (*Calvy*) §3
Bellanasally §18
Carrowgarve §16
Dooega §99
Dookinally (*Calvy*) §§25, 29, 46
Keel East §41
Mweewillin §16

Innéacs Béarla*

*Foirmeacha oifigiúla Béarla ainmneacha na mbailte fearainn agus na mionainmneacha ar thaifead an tSuirbhéireacht Ordanáis iad, agus mionainmneacha Béarla.

Ainm	Foirm Ghaeilge	Baile Fearainn	Lth.
Achill, Achill Island .	Acaill . . .	. . .	22
Achillbeg Island .	. . . AC	Acaill Bheag . .	30
Achill Bridge . Droichead	Mhíchíl Mhic Dháibhéid	AC I Sraheens . .	319
Achill Head . .	Ceann Acla .	AC I Keel West . .	234
Achill Sound . .	Gob an Choire .	AC II Pollranny (<i>Sweeny</i>) .	443
Altapheebera . .	Allt an Phíobaire	AC II Bolinglanna . .	356
Altavehy . .	Allt an Bheithigh	AC II Pollranny (<i>Sweeny</i>) .	443
Altderg . . .	An tAllt Dearg .	AC I Doogea . . .	130
Altderg . . .	An tAllt Dearg .	AC I Tonatanvally . .	328
Altnaslat . . .	Allt na Slat .	AC II Bolinglanna . .	356
Annagh Strand . .	An tEanach .	AC I Slievemore . .	296
Ard	Aird . . .	AC II Gubnahardia . .	403
Ashleam . . .	An Aisléim .	AC I Doogea . . .	130
Askilgubroenacoragh .	Ascaill Ghob Rú na Córach	AC I Keel West . . .	235
Assaundoo . . .	An tEasán Dubh	AC II Cartron . . .	391
Avenue, The . . .		AC I Mweelin §5 . . .	284
Bal of Dookinelly (<i>Calvy</i>) . .		AC I Ball Dumha Cinn Aille .	48
Ballaknock . . .	Baile an Chnoic .	AC I Dookinelly (<i>Calvy</i>) .	185
Ballyhawny Harbour .	Baile na hAbhna	AC I Doogea . . .	131
Bank Gardens, The . .		AC I Tonatanvally §18 .	336
Barnynagappul . . .	Bearna na gCapall	AC I Tonatanvally . . .	329
Belfarsad . . .		AC II Béal Feirste . . .	340
Belfarsad Bridge . .	Droichead Bhéal Feirste	AC II Belfarsad . . .	340
Belfarsad River . . .	Abhainn Bhéal Feirste	AC II Belfarsad . . .	340
Bellanasally . . .		AC I Béal an Átha Salaigh .	51
Belnaglass . . .	Béal na Glaise .	AC I Carrowgarve . . .	72
Belnaglea . . .	Béal na gCliath .	AC I Achillbeg Island .	31
Benderg . . .	An Bhinn Dhearg	AC II Bolinglanna . . .	356
Benmore . . .	An Bhinn Mhór .	AC I Keel West . . .	236
Bills Rocks . . .	Na Biollaí .	AC I Keel West . . .	237
Black Cove . . .	An Uaich Dhubh	AC I Slievemore . . .	296
Black Lough . . .	An Loch Dubh .	AC I Doogea . . .	131
Bleannahooey . . .	Bléan na hUaiche	AC I Salia . . .	286

Paróiste Acla

Bleanroenacoragh . . .	Bléan Rú na Córach	AC I	Keel West . . .	237
Bleantgarveen . . .	Bléinte Ghairbhín	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>) . . .	444
Boat Rock, The . . .		AC I	Doogort East §6.	170
Bogach Bán Road, The . . .		AC I	Doogort East §14	171
Boleycloghagh . . .	An Bhuaile Chlochach	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>)	445
Bolies, The . . .		AC I	Keel West §52	267
Bolinglanna . . .		AC II	Buaile an Ghleanna . . .	355
Bolinglanna Stream . . .		AC II	Bolinglanna	357
Breanaskil . . .	An Ascaill . . .	AC I	Bunacurry	57
Breanaskill . . .	Bréanascsaill . . .	AC I	Derreen	112
Budaleannaunbeg . . .	Bod an Leannáin Bhig	AC I	Keel West	238
Bullaun Bay . . .		AC I	Dooniver	211
Bull's Mouth . . .	Béal an Bhalláin	AC I	Dooniver	211
Bunacurry . . .		AC I	Bun an Churraigh . . .	57
Bunacurry Harbour . . .		AC I	Bunacurry	58
Bunanioo . . .	Bun na nAeú . . .	AC II		380
Bunanioo River . . .	Abhainn Bhun na nAeú	AC II	Bunanioo	382
Bunatruffaun . . .	Bun an tSrutháin	AC I	Claggan.	97
Bunatruffaun . . .	Bun an tSrutháin	AC II	Bolinglanna	357
Bunnafahy . . .	Bun na Faiche . . .	AC I	Dooega	131
Bunnafreva Lough (East)	Loch Bhun na Fréimhe Thoir	AC I	Slievemore	297
Bunnafreva Lough West.	Loch Bhun na Fréimhe Thiar	AC I	Keel West	239
Bunnahowna . . .	Bun na hAbhna . . .	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>)	437
Bunnahownabigga . . .	Bun na hAbhna Bige	AC I	Salia	286
Bunnapullida . . .	Bun na Pollaide . . .	AC II	Mweewillin	411
Bunowna . . .	Bun Abhna . . .	AC I	Keel West	239
Cabin . . .	An Cabán . . .	AC I	Bellanasally	51
Callownvaud . . .	Caladh an Bháid	AC II	Mweewillin	411
Campport . . .	Campport [<i>sic</i>] . . .	AC I	Dooega	132
Campport Bay . . .	Campport [<i>sic</i>] . . .	AC I	Dooega	132
Carrickakin . . .	Carraig an Chinn	AC I	Keel West	239
Carrickarone . . .	Carraig an Róin . . .	AC II	Tonreege East	456
Carrickataggart . . .	Carraig an tSagairt	AC I	Keel West	242
Carrickbeg . . .	An Charraig Bheag	AC I	Keel West	242
Carrickbelfarsad . . .	Carraig Bhéil Feirste	AC II	Belfarsad	342
Carrickfadda . . .	An Charraig Fhada	AC I	Keel West	242
Carrickkildavnet . . .		AC I	Cill Damhnait.	68
Carricklea . . .	An Charraig Liath	AC I	Doogort East	177
Carricklea . . .	An Charraig Liath	AC I	Doogort West	173
Carrickmore . . .	An Charraig Mhór	AC I	Keel West	243
Carrickmore South . . .	An Charraig Mhór Theas	AC I	Keel West	243

Innéacs Béarla

Carrickmoylan . . .	Carraig Mhaoláin	AC I	Keel West . . .	244
Carrickmuntermadden . . .	Carraig Mhuintir Mhadáin	AC I	Salia . . .	288
Carricknacrooboge. . .	Carraig na gCrúbóg	AC I	Doogort West . . .	173
Carricknacruboge . . .	Carraig na gCrúbóg	AC I	Dooega . . .	132
Carricknagalliaghdoon . . .	Carraig na gCailleach Dubh	AC I	Doogort West . . .	173
Carricknahelty . . .	Carraig na hEilte	AC II	Bolinglanna . . .	358
Carricknalicka . . .	Carraig na Leice.	AC I	Keel West . . .	244
Carricknaronty . . .	Carraig na Rón .	AC I	Salia . . .	287
Carrickoultann . . .	Carraig Ultáin .	AC II	Bolinglanna . . .	358
Carrickshaneyainey . . .	Carraig Sheáin Uí Éanú	AC I	Salia . . .	287
Carrickwilliam . . .	Carraig na Léime	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) .	198
Carrigan Island . . .	An Carraigín .	AC II	Tonreege East . . .	456
Carrowgarve . . .	. . .	AC I	An Cheathrú Gharbh. . .	72
Carrysalia . . .	Coraidh Sháile .	AC I	Salia . . .	288
Cartron . . .	. . .	AC II	An Cartún . . .	391
Cartron River . . .	Abhainn an Chartúin	AC II	Cartron . . .	392
Cashel. . .	. . .	AC I	An Caiseal . . .	83
Cathedral Rocks . . .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) .	198
Cauran Point . . .	Carrán . . .	AC I	Tonatanvally . . .	329
Churn Stone, The . . .	. . .	AC I	Keel West §93 . . .	274
Claggan . . .	. . .	AC I	An Cloigeann . . .	96
Claggan. . .	An Cloigeann .	AC I	Dooega . . .	135
Cloghmore . . .	. . .	AC I	An Chloich Mhóir . . .	100
Cloodaloughgal . . .	Clúid an Locha Ghil	AC II	Owenduff . . .	425
Cloodnaronta . . .	Clúid na Rónta .	AC II	Owenduff . . .	425
Cloodowenroe . . .	Clúid Eoghain Ruaidh	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>). .	437
Cloodscanavy . . .	Clúid Scainimhe	AC II	Mweewillin . . .	411
Coalhill . . .	Cnoc na hAilte Móire	AC II	Bolinglanna . . .	359
Cornaclea Point. . .	Corr na Cléithe .	AC I	Slievemore . . .	297
Corraun Hill . . .	Cnoc an Chorráin	AC II	Bunanioo . . .	382
Corraun . . .	An Corrán . . .	. . .	. . .	338
Corraun House . . .	. . .	AC II	Bolinglanna . . .	360
Corrybeg . . .	An Coire Beag .	AC II	Cartron . . .	392
Corrydoo . . .	An Coire Dubh .	AC II	Cartron . . .	394
Corryndoberleen . . .	Coire an Dóibirlín	AC I	Keel West . . .	244
Creagáns, The . . .	. . .	AC I	Slievemore §26 . . .	312
Creggancarragh . . .	An Creagán Carrach	AC I	Doogort West . . .	173
Creggaunasruffaun . . .	Creagán na Sruthán	AC II	Owenduff . . .	425
Creggaunroe . . .	An Creagán Rua. .	AC I	Keel West . . .	245
Croaghaun . . .	An Cruachán .	AC I	Keel West . . .	245
Crumpaun . . .	An Crompán .	AC I	Keel East . . .	220

Paróiste Acla

Cuillaloughaun	.	.	.	AC II	Coill an Locháin.	.	399
Cuillaloughaun	.	.	Log an Ghearráin	AC II	Cuillaloughaun	.	399
Cunneen's	.	.	.	AC I	Doogort East §9.	.	170
Danish Ditch	.	.	An Claí Lochlannach	AC I	Keel East	.	221
Danny Atkinson's Cove	.	.	(Ooghvoleyranell sv.)	AC I	Doogort West	.	180
Darby's Point	.	.	Gob Dhiarmada.	AC I	Carrowgarve	.	73
Derreen	.	.	.	AC I	An Doirín	.	112
Derryoula	.	.	Doire Abhla	AC I	Salia	.	288
Dooagh	.	.	An Dumhach	AC I	Doogort East	.	166
Dooagh	.	.	Dumha Acha	AC I	Slievemore	.	297
Doobeg	.	.	An Dumhach Bheag	AC II	Tonreege East	.	457
Dooega	.	.	.	AC I	Dumha Éige	.	127
Dooega Head	.	.	.	AC I	Dooega	.	136
Dooega River	.	.	Abha Dhumha Éige	AC I	Dooega	.	137
Doogort	.	.	.	AC I	Dumha Goirt	.	165
Doogort	.	.	Dumha Goirt	AC I	Doogort East	.	166
Doogort East	.	.	.	AC I	Dumha Goirt Thoir	.	166
Doogort West.	.	.	.	AC I	Dumha Goirt Thiar	.	173
Dookinelly (Calvy)	.	.	.	AC I	Dumha Cinn Aille (Calvy)	.	184
Dookinelly (Thulis)	.	.	.	AC I	Dumha Cinn Aille (Thulis)	.	198
Dooniver	.	.	.	AC I	Dún Ibhí	.	210
Dooniver or Sruhíll Lough	.	.	Loch Dhún Ibhí / Sruthail	AC I	Dooniver	.	213
Dooniver Strand	.	.	Tráigh Dhún Ibhí	AC I	Dooniver	.	212
Doonmore	.	.	An Dún Mór	AC I	Doogort East	.	167
Doonnagappul	.	.	Dún na gCapall	AC I	Doogort East	.	167
Doonnaglass	.	.	Dún na Glaise	AC I	Carrowgarve	.	73
Doonty	.	.	Na Dúinte	AC I	Doogort West	.	174
Doonty Oughter.	.	.	Na Dúinte Uachtair	AC I	Dooega	.	137
Doonty Eighter	.	.	Na Dúinte Íochtair	AC I	Dooega	.	137
Dorrery Mountain	.	.	Cnoc na Dararaí.	AC I	Sraheens	.	319
Dorrery Point	.	.	An Dararaigh	AC I	Sraheens	.	321
Dysaghy Rocks	.	.	Na Dásachtaí	AC I	Keel West	.	245
Fagher	.	.	Fothair	AC I	Keel West	.	246
Farbreague	.	.	An Fear Bréige	AC I	Slievemore	.	300
Feagher Point	.	.	Fothair	AC I	Slievemore	.	301
Fiddaun	.	.	Feadán na Seascadh	AC II	Tonreege West	.	463
Fiddaunasna	.	.	Feadán Sméar	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>)	.	437
Fiddaunatramore	.	.	Feadán an tSraitha Móir	AC II	Srahmore	.	450
Fiddaunaveeny	.	.	Feadán an Mhianaigh	AC I	Derreen	.	113
Fiddaunflugh	.	.	An Feadán Fliuch	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>)	.	445
Fiddaunnadrishoge	.	.	Feadán na Driseoige	AC II	Belfarsad	.	342

Innéacs Béarla

Fiddaunnatramore	.	Feadán na Trá Móire	AC I	Belfarsad	.	.	342
Fiddaunrinroe	.	An Feadán Fionnrua	AC II	Gubnahardia	.	.	403
Finsheen	.	Fuinsinn	AC I	Doogort East	.	.	167
Flukes, The	.	.	AC II	Cartron §8	.	.	396
Foheranamore	.	Fothair Eanach Mór	AC I	Salia	.	.	289
Foheraphuca	.	Fothair an Phúca	AC I	Doogort West	.	.	174
Foherbunnahellia	.	Fothair Bhun na hAille	AC I	Keel West	.	.	246
Fohermore	.	Fothair Mhór	AC I	Keel West	.	.	246
Fohernaclihabbary	.	Fothair na Cloiche Bioraí	AC I	Keel West	.	.	246
Fohernacon	.	Fothair na Con	AC I	Keel West	.	.	247
Fohernahillina	.	Fothair na hUillinne	AC I	Keel West	.	.	247
Gallagher's River	.	Abhainn Uí Ghalchóir	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>)	.	.	185
Garraunbaun	.	An Gearrán Bán.	AC I	Keel West	.	.	247
Garrynacladdy	.	Garraí an Chladaigh	AC I	Cashel	.	.	84
Garrynkeeran	.	Garraí an Chaorthainn	AC II	Owenduff	.	.	426
Giant's Grave	.	An Liagán	AC I	Doogort West	.	.	174
Giant's Grave	.	Leachtanna Chormaic	AC I	Keel East	.	.	222
Giants' Graves, The	.	.	AC I	Achillbeg Island §26	.	.	37
Glacknagloghraha	.	Glac na gCloch Reatha	AC I	Keel West	.	.	248
Glassillaun	.	An Glasoileán	AC II	Bunanioo	.	.	383
Glendarary House	.	Gleann na Dararaí	AC I	Sraheens	.	.	321
Glennanaff	.	Gleann na nDamh	AC I	Dooga	.	.	137
Glennanean	.	Gleann na nÉan.	AC II	Cuillaloughaun	.	.	400
Glennanean Bridge	.	.	AC II	Cuillaloughaun	.	.	400
Gorrymore House	.	Teach an Choire Mhóir	AC I	Keel West	.	.	248
Gortnahounagh	.	Gort an Chonnaidh	AC I	Bunacurry	.	.	58
Granaghan	.	An Greanachán	AC I	Derreen	.	.	113
Granaghanmore	.	An Greanachán	AC I	Salia	.	.	289
Gubacarrigan	.	Gob an Charragáin	AC II	Bolinglanna	.	.	361
Gubacorry	.	Gob an Choire	AC II	Pollranny (<i>Sweeny</i>)	.	.	445
Gubacregganmore	.	Gob an Chreagáin Mhóir	AC I	Doogort West	.	.	175
Gubacregganroe	.	Gob an Chreagáin Rua	AC I	Doogort West	.	.	175
Gubadasna	.	Gob Fheadán Sméar	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	.	.	438
Gubadoon	.	Gob an Dúin	AC I	Dooga	.	.	138
Gubadrum	.	Gob an Droma	AC I	Derreen	.	.	113
Gubagranaghan.	.	Gob an Ghreanacháin	AC I	Cashel	.	.	84
Gubagranaghan.	.	Gob an Ghreanacháin	AC I	Derreen	.	.	114
Gubalennaunbeg	.	Gob Oileánáin Beag	AC I	Keel East	.	.	222
Gubalennaunmore	.	Gob Oileánáin Mór	AC	Slievemore	.	.	301
Gubalinchy	.	Gob an Loingsigh	AC II	Tonregee East	.	.	458
Gubaloughan	.	Gob an Locháin	AC I	Salia	.	.	289

Paróiste Acla

Gubanaltd . . .	Gob an Ailt . . .	AC II	Bolinglanna . . .	362
Gubanardmore . . .	Gob an Aird Mhóir . . .	AC II	Pollranny (Sweeny) . . .	446
Gubardaskanaveen . . .	Gob Ard an Scainmhín . . .	AC I	Salia	290
Gubaphorteen . . .	Gob an Phoirtín . . .	AC I	Dogort East	167
Gubardletter . . .	Gob Ardleitreach . . .	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>). . .	439
Gubarusheen . . .	Gob an Roisín . . .	AC I	Keel West	248
Gubastore . . .	Gob an Stóir . . .	AC II	Tonregee West	463
Gubastore Bay . . .		AC II	Tonregee West	463
Gubaweelan . . .	Gob na bhFaoileán . . .	AC I	Dooega	138
Gubbagh . . .	Gobach	AC I	Dooega	138
Gubbaun . . .	Gobán	AC I	Cashel	84
Gubbaunbunclady . . .	Gobán Bhun Claoidí . . .	AC II	Bolinglanna	362
Gubbealfarragy . . .	Gob na Faragaile . . .	AC II	Tonregee East	458
Gubbermore . . .	Gobar Mór	AC I	Keel West	248
Gubbleannahooey . . .	Gob Bhléan na hUaiche . . .	AC I	Salia	290
Gubboy	An Gob Buí	AC I	Dooega	139
Gubboy	An Gob Buí	AC II	Owenduff	426
Gubbunanioo . . .	Gob na hOitreach . . .	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>). . .	439
Gubcarrickroe . . .	Gob Carraige Léithe . . .	AC I	Doogort West	176
Gubcorryntomish . . .	Gob Choire an tSómais . . .	AC I	Doogort West	176
Gubdermot . . .	Gob Dhiarmada . . .	AC II	Owenduff	427
Gubdoo	An Gob Dubh	AC I	Keel West	249
Gubfoheratawy . . .	Gob Fhothair an tSamhaidh . . .	AC I	Keel West	249
Gubgarve	An Gob Garbh	AC I	Claggan	97
Gubglass	An Gob Glas	AC I	Dooega	138
Gubillanawaud . . .	Gob Oileán an Bháid . . .	AC II	Tonregee East	458
Gubnabinniaboy . . .	Gob na Binne Buí . . .	AC II	Bolinglanna	362
Gubnacarrickmore . . .	Gob na Carraige Móire . . .	AC II	Tonregee East	459
Gubnacliffamore . . .	Gob na Cléithe Móire . . .	AC II	Gubnahardia	404
Gubnadruy	Gobán an Draoi	AC II	Owenduff	429
Gubnafarsda	Gob na Feirste	AC I	Sraheens	321
Gubnahamoda . . .	Gob na hAmaide	AC I	Sraheens	321
Gubnahardia		AC II	Gob na hAirde	403
Gubnahardia	Gob na hAirde	AC II	Gubnahardia	404
Gubnahardia Fort . . .	An Lios	AC I	Cloghmore	101
Gubnahardia Strand . . .	Gob na hAirde	AC I	Tonatanvally	329
Gubnahinneora . . .	Gob na hInneonach . . .	AC I	Slievemore	301
Gubnahooeycam . . .	Gob na hUaiche Caime . . .	AC I	Doogort West	176
Gubnamellory . . .	Gob na Miliúraí	AC I	Derreen	114
Gubnaneescan . . .	Gob na nIascán	AC II	Tonregee West	463
Gubnapausty	Gob na bPáistí	AC I	Cashel	85

Innéacs Béarla

Gubnapullady . . .	Gob na Pollaide .	AC II	Owenduff . . .	429
Gubnaranny . . .	Gob na Reannadh	AC II	Gubnahardia . . .	405
Gubnashangarraunty . . .	Gob na Seangharrantaí	AC II	Cuillaloughaun . . .	400
Gubnashellastry . . .	Gob na Seileastráí	AC II	Gubnahardia . . .	405
Gubnastacky . . .	Gob an Staca .	AC II	Owenduff . . .	429
Gubnillanbeg . . .	Gob an Oileáin Bhig	AC II	Owenduff . . .	426
Gubpaudeenshaneneece.	Gob Pháidín Sheáin Aonghais	AC I	Derreen . . .	114
Gubpollarone . . .	Gob Pholl an Róin	AC I	Salia . . .	290
Gubportaconra . . .	Gob Phort an Chonarth	AC I	Bunacurry . . .	58
Gubrawer . . .	An Gob Ramhar.	AC II	Mweewillin . . .	412
Gubrinnaoyster . . .	Gob Rinn na nOistrí	AC II	Mweewillin . . .	412
Gubroe . . .	An Gob Rua .	AC I	Keel West . . .	249
Gubroe . . .	An Gob Rua .	AC II	Bolinglanna . . .	362
Gubroe . . .	An Gob Rua .	AC II	Mweewillin . . .	412
Gubroenacoragh . . .	Gob Rua na Córach	AC I	Keel West . . .	249
Gubroenafanoge . . .	Gob Rú na bhFeannóg	AC I	Dooniver . . .	214
Gubstacaduff . . .	Gob an Staca Dhuibh	AC I	Keel West . . .	250
Gubvoleyranell . . .	Gob Bhuaile Raghnaill	AC I	Doogort West . . .	17
Gubvunnahowna . . .	Gob Bhun na hAbhna	AC II	Bunanioo . . .	384
Heath Island . . .	Oileán Fraoigh .	AC II	Tonregee East . . .	459
Horseshoe Bridge . . .	. . .	AC II	Pollranny (Sweeny) §4 .	447
Ice House, The . . .	. . .	AC II	Bolinglanna . . .	379
Illanbaun . . .	An tOileán Bán .	AC II	Mweewillin . . .	414
Illanbelfarsad . . .	Oileán Bhéal Feirste	AC II	Belfarsad . . .	343
Illannamolt . . .	Oileán na Molt .	AC II	Pollranny (Sweeny) .	446
Illanroe . . .	An tOileán Rua .	AC II	Mweewillin . . .	414
Inishbiggle Rocks . . .	. . .	AC I	Dooniver . . .	214
Inishgalloon . . .	Inis Gealbhan .	AC I	Keel East . . .	223
Johnson's Road . . .	. . .	AC II	Pollranny (Sweeny) §15 .	449
Keel East . . .	. . .	AC I	An Caol Thoir . . .	220
Keel Lough . . .	Loch an Chaoil .	AC I	Keel East . . .	224
Keel West . . .	. . .	AC I	An Caol Thiar . . .	234
Keem . . .	An Choim .	AC I	Keel West . . .	250
Kelly's Bridge . . .	. . .	AC I	Dookinelly (Calvy) §1 .	187
Kildavnet Castle	Caisleán Chill Damhnait / Caisleán Ghráinne	AC I	Carrickkildavnet .	69
Killeennabausty. . .	Cillín na bPáistí .	AC I	Dooega . . .	139
Knockacorraun Lough . . .	Loch an Choire Léith	AC II	Bolinglanna . . .	363
Knockletteragh . . .	Cnoc Leitreach .	AC II	Cartron . . .	394
Knock Minnaun. . .	Mionnán .	AC I	Dookinelly (Thulis) .	198
Knockmore . . .	An Cnoc Mór .	AC I	Dooega . . .	139
Knocknacassagh . . .	Cnoc na Ceasach	AC II	Bolinglanna . . .	363

Paróiste Acla

Knocknamona . . .	Cnoc na Móna .	AC II	Bunanioo . . .	385
Knocknasalia . . .	Cnoc Sháile .	AC I	Salia . . .	291
Knocknasraheen . . .	Cnoc na Sraithín	AC I	Sraheen . . .	322
Knockwilliamboy . . .	Loch Chnoc Liam Bhuí	AC II	Cuillaloughaun . . .	401
Lack Lean . . .	An Leac Leathan	AC II	Bolinglanna . . .	364
Lackwee . . .	An Leac Bhuí .	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	440
Little Saddle Head . . .	Droim Diallyaite Bige	AC I	Keel West . . .	251
Lord Cavan's Ditch . . .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) §47 .	196
Lough Acorrymore . . .	Loch an Choire Mhóir	AC I	Keel West . . .	252
Lough Aigher . . .	Loch Aichir .	AC I	Doogort West . . .	178
Loughannascaddy . . .	Lochán na Sceadaí	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) .	186
Loughannascaddy . . .	Lochán na Sceadaí	AC I	Tonatanvally . . .	330
Lough Ard . . .	Loch Ard .	AC II	Bolinglanna . . .	364
Lough Ard Beg . . .	Loch Beag Loch Ard	AC II	Bolinglanna . . .	364
Loughaun . . .	Loch Aine .	AC II	Belfarsad . . .	344
Loughaunfiddaunbuntack	Lochán Fheadán Bhun tSaic	AC II	Srahmore . . .	450
Loughaunnalan . . .	Lochán na Lann.	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	440
Loughaunnashascoo . . .	Lochán na Seascadh	AC II	Tonregee East . . .	459
Lough Beg . . .	An Loch Beag .	AC II	Bolinglanna . . .	364
Lough Cam . . .	An Loch Cam .	AC II	Bolinglanna . . .	365
Lough Corryntawy . . .	Loch Choire an tSamhaidh	AC I	Keel West . . .	252
Lough Cullydoo . . .	Loch an Choire Dhuibh	AC II	Cartron . . .	394
Lough Cullylea . . .	Loch an Choire Bhig	AC II	Cartron . . .	394
Lough Doo . . .	An Loch Dubh .	AC I	Tonatanvally . . .	330
Lough Gall . . .	An Loch Geal .	AC I	Tonatanvally . . .	330
Lough Gall . . .	An Loch Geal .	AC II	Cartron . . .	395
Lough Gall . . .	An Loch Geal .	AC II	Owenduff . . .	430
Lough Laur . . .	An Loch Láir .	AC II	Bolinglanna . . .	365
Lough Nakeeroge . . .	Loch na gCaoróg	AC I	Keel West . . .	252
Lough Nakeeroge . . .	Loch na gCaoróg	AC I	Slievemore . . .	303
Lough Namackan . . .	Loch na Meacan	AC II	Owenduff . . .	430
Loughnambrack . . .	Loch na mBreac.	AC I	Tonatanvally . . .	330
Lough Nambrackkeagh . . .	Loch na mBreac Caoch	AC II	Srahmore . . .	451
Lough Namuck . . .	Loch na Muc .	AC II	Owenduff . . .	430
Lough Naneaneen . . .	Lochán na nÉinín	AC I	Bunacurry . . .	59
Lough Naweeloge . . .	Loch na bhFaoileog	AC II	Owenduff . . .	430
Lugadoon . . .	Log an Dúin .	AC I	Derreen . . .	114
Manraghy . . .	Manrachaí .	AC II	Tonregee West . . .	464
Mantrachs . . .	. . .	AC II	Bunanioo §15 . . .	387
Maumnaman . . .	. . .	AC I	Mám na mBan . . .	280
Mearing Cove, The . . .	. . .	AC I	Keel West . . .	261

Innéacs Béarla

Meenbog River . . .	Abhainn na Bogmhíne	AC II	Cartron . . .	395
Meennacloghfinny . . .	Mín na Cloiche Finne	AC I	Salia . . .	291
Millearagh . . .	An Mhiliúrach . . .	AC II	Pollranny (<i>Lynchaghan</i>).	440
Mill Stream . . .	Abhainn an Mhuilinn	AC I	Keel West . . .	253
Monastery, The . . .	. . .	AC I	Bunacurry §8 . . .	62
Monkey Hill . . .	Cruinnchnoc . . .	AC I	Dooogort East . . .	167
Moylanataggart . . .	Maolán an tSagairt	AC I	Keel West . . .	253
Moyteoge Head . . .	Máiteog . . .	AC I	Keel West . . .	253
Mulligan's . . .	. . .	AC I	Achillbeg Island §63 . . .	42
Mweelaun . . .	Maolán <i>Hector</i> . . .	AC I	Keel West . . .	254
Mweelin . . .	. . .	AC I	An Mhaoilinn . . .	282
Mweelin Lough . . .	Loch Mhaoilinne	AC I	Mweelin . . .	54
Mweewillin . . .	. . .	AC II	Maigh Mhuilinn . . .	410
Mweewillin Quay . . .	Cé Mhaigh Mhuilinn	AC II	Mweewillin . . .	415
Ooghanvirraun . . .	Uaich an Bhiorráin	AC I	Dooega . . .	140
Ooghanwaumeen . . .	Uaich an Mháimín	AC I	Keel West . . .	254
Oogharusheen . . .	Uaichidh na Roisín	AC I	Keel West . . .	254
Ooghatouk . . .	Uaich an tSeabhaic	AC I	Keel West . . .	254
Ooghbleannagallbaud . . .	Uaichín Bhléan na nGalbhád	AC I	Keel West . . .	255
Oogham . . .	An Uaich Cham . . .	AC I	Doogort West . . .	178
Ooghcorragaun . . .	Uaich an Charragáin	AC I	Dooega . . .	140
Ooghcorryntomish . . .	Uaich Choire an tSómais	AC I	Doogort West . . .	178
Ooghdonnellduff . . .	Uaich Dhónaill Dhuibh	AC I	Dooega . . .	140
Ooghdoo . . .	An Uaichidh Dhuibh	AC I	Keel West . . .	255
Ooghduff . . .	An Uaichidh Dhuibh	AC I	Doogort West . . .	179
Ooghgarraunbaun . . .	Uaich an Ghearráin Bháin	AC I	Dooega . . .	141
Ooghogwan . . .	Uaich an Ghabhann	AC I	Slievemore . . .	303
Ooghnabo . . .	Uaichín na Bó . . .	AC I	Keel West . . .	255
Ooghnabo . . .	Uaichín na Bó . . .	AC I	Slievemore . . .	304
Ooghnadarve . . .	Uaich na dTarbh	AC I	Dooega . . .	141
Ooghnadirka . . .	Uaich na Deirce . . .	AC I	Doogort West . . .	179
Ooghnagertleen . . .	Uaich na gCeirtlín	AC I	Doogort West . . .	179
Ooghnagertleen . . .	Uaich na gCeirtlín	AC I	Keel West . . .	255
Ooghnahtoge . . .	Uaich na hAlltóige	AC I	Dooega . . .	141
Ooghnamaldao . . .	Uaich na Meall Dubh	AC I	Keel West . . .	256
Ooghnamasty . . .	Uaich na Maistí . . .	AC I	Keel West . . .	256
Ooghnasauna . . .	Uaich na Sáinne . . .	AC I	Keel West . . .	256
Ooghnashinnagh . . .	Uaich na Sionnach	AC I	Dooega . . .	141
Ooghnawahan . . .	Uaich na bhFaochan	AC I	Dooega . . .	142
Ooghshanegowa . . .	Uaich Sheáin an Gabha	AC I	Doogort West . . .	180
Ooghvoleyranell . . .	Uaich Bhuaile Raghnaill	AC I	Doogort West . . .	180

Paróiste Acla

Ooghweenscardaun . . .	Uaich Bhuí an Scardáin	AC I	Doogort West . . .	180
Owenavally . . .	Abhainn an Bhaile	AC I	Keel West . . .	256
Owenbegacashel . . .	Abhainn Bheag an Chaisil	AC I	Cashel . . .	86
Owenbuncleedy . . .	Abhainn Bhun Claoidí	AC II	Bolinglanna . . .	356
Owenduff . . .	. . .	AC II	An Abhainn Dubh . . .	424
Owengowlan . . .	Abhainn an Ghabhláin	AC I	Derreen . . .	115
Pat Lavelle's Cove . . .	. . .	AC I	Achillbeg Island §12 . . .	35
Petticoe's Cove . . .	Uaich <i>Pettigoe</i> . . .	AC I	Dooega . . .	142
Pigeon Point . . .	. . .	AC I	Doogort East . . .	168
Points, The . . .	. . .	AC I	Keel East §22 . . .	229
Point, The . . .	. . .	AC II	Owenduff §13 . . .	433
Poll . . .	An Poll . . .	AC II	Tonreege East . . .	459
Pollagh . . .	An Pollach . . .	AC I	Slievemore . . .	304
Pollannadunny . . .	Pollán na Doinne	AC II	Owenduff . . .	431
Pollawaddy . . .	Poll an Mhadaidh	AC I	Doogort East . . .	168
Pollbaun . . .	An Poll Bán . . .	AC I	Dooega . . .	142
Pollbaun Point . . .	An Poll Bán . . .	AC I	Dooega . . .	142
Pollemonduff . . .	Pollamán Dubh . . .	AC I	Derreen . . .	115
Pollhenry . . .	Poll Hanraoi . . .	AC I	Doogort East . . .	169
Pollranny (Lynchaghan) . . .	. . .	AC II	Poll Raithní (Lynchaghan) . . .	436
Pollranny (Sweeny) . . .	. . .	AC II	Poll Raithní (Sweeny) . . .	443
Portaghurry Harbour . . .	Port an Churraigh	AC I	Dooniver . . .	214
Porteen . . .	An Poirín . . .	AC I	Doogort East . . .	169
Porteen . . .	An Poirín . . .	AC I	Tonatanvally . . .	332
Portnahally or Ashleam Bay . . .	Port na hAille . . .	AC I	Dooega . . .	143
Portnaluinga . . .	Port na Loinge . . .	AC I	Keel East . . .	224
Pound, The . . .	. . .	AC I	Carrickkildavnet . . .	71
Puffing Cove, The . . .	. . .	AC I	Keel West §8 . . .	260
Ridge Point . . .	Gob an Iomaire . . .	AC I	Tonatanvally . . .	332
River . . .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>) . . .	186
Rockfield House . . .	. . .	AC I	Keel East . . .	225
Rocks, The . . .	. . .	AC I	Achillbeg Island §65 . . .	42
Roegil . . .	An Rú Geal . . .	AC I	Keel West . . .	257
Roeillan . . .	Rua-oileán . . .	AC I	Bunacurry . . .	59
Roenacoragh . . .	Rú na Córach . . .	AC I	Keel West . . .	257
Roolan Rock . . .	Rua-oileán . . .	AC I	Dooniver . . .	215
Rusheen Cove . . .	Uaichidh na Roisín	AC I	Keel West . . .	257
Sand Banks, The . . .	. . .	AC I	Dookinelly (<i>Thulis</i>) §7 . . .	200
Salia . . .	. . .	AC I	Sáile . . .	285
Salia Bay . . .	Sáile . . .	AC I	Salia . . .	291
Scrahanaghan . . .	Scraith an Ghreanacháin	AC I	Sraheens . . .	322

Innéacs Béarla

Scrahaphollaun .	.	Sraith an Pholláin	AC I	Sraheens .	.	322
Scrahsalia .	.	Sraith Sháile .	AC I	Salia .	.	291
Ship Point .	.	. . .	AC I	Dooniver .	.	215
Shiprock .	.	Carraig na Loinge	AC II	Mweewillin .	.	415
Signal Tower .	.	. . .	AC I	Slievemore .	.	305
Silver Strand, The	.	Barnynagapall Strand sv.	AC I	Tonatanvally .	.	329
Sladdaungalla .	.	Slodáin Gheala .	AC II	Bolinglanna .	.	366
Slievarunta .	.	Sliabh an Rannta	AC I	Dooega .	.	144
Slievemore .	.	. . .	AC I	An Sliabh Mór .	.	295
Slievemore Caher	.	Cathair an tSléibhe Mhóir	AC I	Bal of Dookinelly (<i>Calvy</i>)	.	48
Slievemore Graveyard	.	Cill Cholmáin .	AC I	Slievemore .	.	304
Spa Well .	.	An Sruthán Buí .	AC I	Keel East .	.	225
Sraheens .	.	. . .	AC I	Na Sraithíní .	.	319
Sraheens Lough.	.	Loch na Sraithíní	AC I	Sraheens .	.	322
Sraheens River .	An Abhainn / Abhainn na Sraithíní		AC I	Sraheens .	.	323
Srahmore .	.	. . .	AC II	An Srath Mór .	.	450
Sruffaunboy .	.	An Sruthán Buí .	AC II	Tonreege East .	.	460
Sruffaunbunowna	.	Sruthán Bhun Abhna	AC I	Keel West .	.	258
Sruffaunnahaltia	.	Sruthán na hAilte	AC I	Derreen .	.	115
Sruhillebeg Lough	.	Loch Shruthail Bheag	AC I	Dookinelly (<i>Calvy</i>)	.	186
Star, The .	.	. . .	AC I	Slievemore §40 .	.	314
Tawnaghlaun .	.	An Tamhnaigh Láir	AC I	Keel West .	.	258
Tawnaghmore .	.	An Tamhnaigh Mhór	AC I	Keel West .	.	258
Tawnyroegil .	.	Tamhnaigh an Rú Ghil	AC I	Keel West .	.	258
Three Sisters, The	.	Creggaunroe sv.	AC I	Keel West .	.	245
Tinker's Road .	.	. . .	AC I	Derreen .	.	125
Tinny Lough .	.	Loch an tSionnaigh	AC I	Slievemore .	.	305
Tobercolman .	.	Tobar Cholmáin.	AC I	Slievemore .	.	305
Toberdavnet .	.	Tobar Damhnait	AC I	Carrickkildavnet	.	70
Tonacroaghaun .	.	Tóin an Chruacháin	AC I	Keel West .	.	259
Tonatanvally .	.	. . .	AC I	Tóin an tSeanbhaile .	.	328
Tonreege .	.	Tóin re Gaoith .	AC I	Slievemore .	.	305
Tonreege East	.	. . .	AC II	Tóin re Gaoth Thoir .	.	454
Tonreege River .	.	Abha Theangaí .	AC I	Slievemore .	.	306
Tonreege West	.	. . .	AC II	Tóin re Gaoth Thiar .	.	463
Toorrevagh .	.	An Tuar Riabhach	AC I	Carrowgarve .	.	74
Top of the Hill, The	.	. . .	AC I	Achillbeg Island §67 .	.	43
Trawbodergh .	.	Trá Bó Deirge .	AC I	Achillbeg Island.	.	31
Trawmore .	.	AnTrá Mhór .	AC I	Keel East .	.	225
Uggoole .	.	Ogúl .	AC I	Slievemore .	.	306
Uggoolegarve .	.	Ogúl Garbh .	AC I	Slievemore .	.	307

Paróiste Acla

Valley House	AC I	Tonatanvally	333	
Whiteweather Cottage	Teach <i>Slater</i>	AC II	Bolinglanna	366

Innéacs Eilimintí*

*Diomaite d'ainmfhocail phearsanta agus iarmhíreanna. Déantar iontrálacha faoi leith de leaganacha malartacha d'eilimintí atá liostaithe cheana faoi leagan caighdeánach uatha. Tugtar samplaí de logainmneacha i gcló iodálach. Cuítear líne faoi ainmneacha bailte fearainn.

a.:	aidiacht	forb.:	forbairt
áit.:	áitiúil	gin.:	ginideach
áitr.:	áitreabhach	gior.:	giorraithe
B.:	Béarla	iol.:	iolra
b.:	baininsneach	l.:	leagan
dís.:	díspeagtha	mal.:	malartach
dob.:	dobhriathar	réfh.:	réamhfhocal
f.:	firinsneach	réim.:	réimír
fch.:	féach	subs.:	substainteach
fm.:	foirm	tabh.:	tabharthach
fm. chn.:	foirm chnuasaigh	uath.:	uatha

Abar, f., “boggy ground”. *Abar na Muice*

Abha, b., “river”. *Abha Dhumha Éige, Abha Theangaí*

Abhaill, b., “apple-tree”. *Doire ?Abhla*

Abhainn, b., “river”. *Abhainn an Bhaile, Abhainn an Chartúin*, srl. *Bun Abhna* srl. *Canach na hAbhann*

Acaill, b., brí éiginnte. *Acaill, Acaill Bheag. Béal Acla, Ceann Acla*

Achrach, ?, “?rocky place”. *Achrach*

Adhmad, f., “(drift-)wood”, [α:məd]. *Uaich an Adhmaid*

Ae, f., “liver-shaped eminence”. *Bun na nAeú*

Aifreann, f., “mass”. *Creig an Aifrinn*

Aill, b., “cliff”. *Glasaill Mhór. Dumha Cinn Aille (Calvy), Binn na hAille, Fothair Bhun na hAille, Port na hAille, Tobar na hAille* srl.

Ailleachán, f., “little cliff”, l. dís. de *aill*. *Ailleachán*

Ailleog, b., “little cliff”, l. dís. de *aill*. *Camailleog*

Ailt, l. mal. b. de *allt* nó *aill*, “cliff”. *Ailt, Aillt na Manrach* srl. *Baile na hAilte, Béal na hAilte* x2, *Cnoc na hAilte Móire, Sruthán na hAilte*

Aird, b., “promontory”. *Aird* x2. *Gob na hAirde*

Aird, l. b. de *ard*, “height”. *Aird Chruinn* x2, *Garraí na hAirde*

Aisléim, b., “waterfall” (> *easléim*). *An Aisléim, Béal na hAisléime*

Aiteann, b. agus f., “furze”. *Ardán na hAitinne, Cnoc na gCaoirí Aitinn*

Áith, b., “kiln”. *Áith an Aoil*

Paróiste Acla

Áith, l. b. de *áth* “ford”. *Áith*. Fch fosta faoi **áth** thíos.

Áitín, f., “little place”. *Áitín Aoibhinn*

Álainn, a., “beautiful”. *Garraí Álainn*

Allt, f., “cliff”. *An tAllt Dearg* x2, *Allt Mór*, *Allt na Slat* srl. *Gob an Aillt*

Alltracha, l. mal. iol de *allt*. *Alltracha*, *Na hAlltracha Dubha*

Alltán, f., “ravine”. *Alltán Sally*

Alltóg, b., l. dí. de *allt*. *Uaich na hAlltóige*

Altach, a. mar subs., ?b., “?crooked”, san ainm abhann: *Cromaltach*

Amharc, f., “view”. *Cloch an Amhairc*, *Cúl an Amhairc*

Amaide, b., “fool”. *Gob na hAmaide*

Amuigh, dob., “outer”. *An Baile Amuigh*, *Ladhróg Amuigh*

Anam, f., “soul”. *Cairthín an Anama*

Aoibhinn, a., “delightful”. *Áitín Aoibhinn*

Aol, f., “lime”. *Áith an Aoil*

ar, réfh. *Carraig ar Bogadh*

Ár, f., “slaughter”. *Caladh an Áir*

Ard, f., “height”. *Ard an Mhianaigh*, *Ard Bán* srl. *Gob an Aird Mhóir*, [iol.] *Aird Mhóra* x2, *Na hAird*. *Mullach an Aird*, *Cúl an Aird*

Ard, a., “high”. *Béacán Ard*, *Dún Ard*, *Loch Ard*, *Garraí Ard*, *Gort Breac Ard*, *Greallach Ard*, *Loch Ard*, *Sliabh Ard*. l. tabh., *Carraig Aird*

Ard-, réim., “high”. *Gob Ardleitreach*

Ardach, f., fm. áitr., “place of the height”. *Béal an Ardaigh*, *Casadh an Ardaigh*

Ardán, f., “height; little height”. *An tArdán*, *Ardán Andy*, *Ardán Donn*, srl. *Ardáin Mhóra*, *Na hArdáin*

Asal, f. “donkey”. *Poll an Asail*

Ascaill, b., “recess; recess of the sea”. *An Ascaill*, *Ascaill na nGob* srl. *Bréanascaill*

Áth, f. agus b., “ford” [féach fosta faoi *áith*]. *Áth Breac*, *An tÁth Beag*. *Béal an Átha Salaigh* x2. *Garraíacha na hÁtha*. Fch fosta **Áith**

Avenue, B. *The Avenue*

Bacach, f., “beggar”. *Lochán an Bhacaigh*

Bád, f., “boat”. *Caladh an Bháid* x2

Baile, f., “village”. *Baile Mhic Éinrí*, *An Baile Thall*, srl.. *Abhainn an Bhaile*, *Cúl an Bhaile* x2, *Loch Mhullach an Bhaile*

Baile, f., “townland”. *Tóin an tSeanbhaile*

Baile Buaille, f., “village of summer pasturage”. *Log an Bhaile Bhuaile*

Bainne, f., “milk”. *Poll an Bhainne*

Baintreach, f., “widow”. *Garraí na mBaintreach*

Bairéad, f., [b'irəd], [b'íe:d], “cap”. *Cloch an Bhairéid* x2

Bairille, f., “barrel”. *Creig an Bhairille*

Baisteapúl, f., gaelú ar an ainm cathrach Sevastepol sa Chrimé. *Baisteapúl, Clúid Bhaisteapúl*

Ball, f., “place; part”. *Ball Dumha Cinn Aille, Ball Bán, Ball Glas na nUan*

Ballach, f., “wrasse”. *Poll na mBallach mBocht*

Ballán, f., “round hill”. *Béal an Bhalláin*

Bán, a., “white; ?(of land) grassy or idle”. *Caise Bhán, Feadáin Bán x2, Eanach Bán, Garraí Bán x4, Garrantaí Bána, Oileán Bán, Gobán Bán, Na Clocha Bána, Cosa Bána, Poll Bán, Talamh Bán, An Trá Bhán srl. Aill an Ghearráin Bháin, Uaigh an Ghearráin Bháin, Ucht an Phoill Bháin*

Banc, f., “(underwater sand-)bank”. *An Banc, Banc an tSimléir, srl.*

Barr, f., “top (of)”. *Barr an Cnoic, Barr an Phionna srl.*

Béacán, f., “peak”, forb. ó péacán. *Béacán Ard*

Beag, a., “little; small”. *Abhainn Bheag, Uaigh na Sionnach Bheag srl. Caláí Beaga, Carraigeacha Beaga. Bod an Leannáin Bhig, Bun na hAbhna Bige*

Béal, f., “mouth”. *Béal Feirste, Béal Acla, Béal an Mháma, Béal Idir Dhá Chnoc srl. Abhainn Bhéal Feirste. Carraig Bhéil Feirste*

Bealach, f., “way; route”. *Bealach na Sochraide. Leath Bealaigh*

Bean, b., “woman”. *Creig na mBan, Maolán na mBan, Garraí na Mná Mairbhe*

Beannaithe, a. bhriathartha, “blessed”. *Tobar Beannaithe Naomh Pádraig*

Bearna, b., “gap”. *Bearna na gCapall*

Bearnaidh, b., tabh. de *bearna*. *Bearnaidh an Droma srl. Béal na Bearnaí*

Beartaí, iolra mal. de *beart* “berth”. *Beartaí*

Béatas, f., “beet”. *Béatas*, ainm ar charraig

Béillic, b., “flat stone over a cavity”. *Béillic x2*

Beitheach, f., “(?)cow”. *Allt an Bheithigh*

Binn, b., “cliff; peak”. *An Bhinn Dearg, Binn Mhór srl. Carraig na Binne Deirge, Gob na Binne Buí*

Biolla, f., “bill”. *Na Biollaí*

Biorach, a., “pointed”. *Fothair na Cloiche Bioraí*

Biorán, f., “tall thin rock”. *An Biorán, Biorán Géar. Gob an Bhioráin, Uaigh an Bhioráin*

Birín, f., l. mal. de *biorán*. *Uaigh Bhirín an tSruthair*

Blast, B. *Poll an Bhlast*

Bléan, b., “cove; creek”. ?Tagraíonn do chuas níos mó ná *uaigh*. *Bléan Mhór srl. Bléinte Ghairbhín. Gob Bhléan na hUaiche, Uaichín Bhléan na nGalbhád*

Bó, b., “cow”. *Trá Bó Deirge, Cosán na mBó, Uaichín na Bó x3*

Bocaide, f., l. mal. de *pocaide* “he-goat”. *Gob Rú an Bhocaide*

Bocán, f., “he-goat”. *Cnoc an Bhocáin*

Bocht, a., “poor; small”. *Poll na mBallach mBocht, Teach an Duine Bhoicht*

Bod, f., “penis”, ainm samhlaíoch ar charraig. *Bod an Fhia, Bod an Leannáin Bhig, Bod an Mhionnáin*

Bog-, réim., “soft”. *Abhainn na Bogmhíne*

Bogach, f., “boggy ground; ?unworked bog”. *Bogach Bán x2, srl. Bogaigh x3. Droim an Bhogaigh, Garraí an Bhogaigh x2, Bóthar an Bhogaigh Bháin, Páirc an Bhogaigh, Droim na mBogach*

Bogadh, f., ainmfhocal briathartha, sa l. ar *bogadh* “loose”. *Carraig ar Bogadh*

Bóithrín, f., “little road”. *Bóithrín Bán, Bóithrín Mhaitiú srl.*

Bolg, f., “bulge; hillock”. *Bolg*

Bolgóg, b., “young pollock”. *Carraig na mBolgóg*

Bolgóg, b., “little bulge”. *Bolgóg*

Borann, l. mal. ?f. de boireann “rocky place”. *Borann*

Bórd, f., “coast”. *Bórd na bPoll*

Bóthar, f., “road”. *Bóthar an Eanaigh, Bóthar Ard, Seabhóthar srl. Barr an Bhóthair, Bun an Bhóthair x4, Casadh an Bhóthair, Mullach an Bhóthair x2*

Bothóg, b., “little hut”. *Bothóg, Bothóg Shraithe, Bóthóg na Tamhnach (sic)*

Brachán, f., “porridge”. *Tobar an Bhracháin*

Bradach, b., nó **bradaí**, b., “trespassing animal”. *Slodán na Bradaí, Scrath na Bradaí*

Breac, a., “speckled”. *Áth Breac, Gort Breac, Binn Bhreac, Carraig Bhreac x3, Colbha Breac*

Breac, f., “trout”. *Loch na mBreac, Loch na mBreac Caoch. Fch. innéacs na n-ainmhithe*

Breac Geal, f., “sea trout”. *Poll na mBreac Geal*

Breaclach, ?b., áitr., “speckled place”. *Breaclach*

Breallach, f., “clam”. *Clúid na mBreallach mBuí*

Bréagóir, f., l. mal. de bréagadóir “liar”. *Cúl na mBréagóirí*

Bréan-, réim., “foul”. *Bréanascaill*

Bridge, B. Horseshoe Bridge

Briogadán, f., “(place of) stubble”. *Briogadán*

Briseadh, f., “place of rocks”. *Briseadh an Uisce*

Briste, subs., ?f., “(place of) rocks”. *Briste. Bun an Bhriste*

Briste, a., “loose; ruined”. *Na Clocha Briste. Teach Briste*

Bró, b., “quern(-stone)”. *Feadán na Brón*

Broc, f., “badger”. *Creig na mBroc, Poll an Bhric*

Brocaigh, b., tabh., “badger’s burrow”. *Brocaigh*

Broid, b., “?dangerous place”. *Broid an Chomhartha*

Bruach, f., “brink”. *Bruach Dubh, Bruach an tSionnaigh. Bruacha Dubha*

Bruíon, b., “fairy dwelling”. *Bruíon*

Bruth, f., “surf”. *Carraig an Bhrutha Móir (sic)*

Buacán, f., “peak”. *Bun an Bhuacáin*

Buaile, b., “?summer pasturage”. *Buaile an Ghleanna, Buaile an tSagairt, An Bhuaile Chlochach, Buaile Raghnaill, Gob Bhuaile Raghnaill, Uaich Bhuaile Raghnaill*

Buailidh, b., tabh. de buaile. *Buailidh Mhurchú*

Buí, a., “yellow”. *Allt Buí, Binn Bhuí, Cnoc Buí, Coraí Buí, Garraí Buí, An Gob Buí x2, Feadán Bhuí (sic), An Leac Bhuí, Maolán Buí. Gob na Binne Buí, Clúid na mBreallach mBuí, Loch Chnoc Liam Bhuí, Pollógannaí Buí, Portaigh na Luaithe Buí, Tónach Bhuí, An Trá Bhuí, Uaich Bhuí an Scardáin, Uaich na hOla Buí*

Bullán, f., “bullock”. *Cosán an ?Bhulláin*

Bun, f., “bottom (of); bottom land of”. *Bun na nAeú, Bun na dTrí Sruthán, Bun Abhna, Bun na hAbhna x6, Bun an Bhóthair x4 srl. Abhainn Bhun Claoidí, Loch Bhun an Bhuacáin srl.*

- Cabáiste**, f., “cabbage”. *Garraí na gCabáistí*
- Cábán**, f., “cabin”. Fm. chn. *An Cábán x2. Baile an Chábáin, Garraí an Chábáin, Tobar an Chábáin*
- Cabarnach**, b., brí éiginnte. *Cabarnach Mhór*
- Cailleach**, b., “hag”. *Tobar na Caillí*
- Cailleach**, b., “rock; obstructing object”. *Cailleach na gCrúbóg*
- Cailleach Dhubh**, b., “cormorant”. *Carraig na gCailleach Dubh, Uaichín Caillí Duibhe*
- Cairéal**, f., “quarry”. *An Cairéal*
- Caise**, b., “stream”. *Caise Bhán*
- Caiseal**, f., “stone fort”. *An Caiseal, Abhainn Bheag an Chaisil, Cladach an Chaisil* srl.
- Caisleán**, f., “castle”. *Caisleán Ghráinne*
- Caislín**, f., l. dís. de *caise*. *Caislín*
- Cáite**, a. bhriathartha, “spumy; spraying”. *Gobán Thuile Cháite*
- Caithín**, f., ?forb. áitr. ó *cáith* sa chiall “waste land”. *Caithín an Anama*
- Caladh**, f., “landing-place”. *Caladh an Áir, Caladh Beag, Caladh Harvey* srl. *Calaí Beaga*
- Calóg**, b., “little landing-place”, l. dís. de *caladh*. *Uaichín Chalóg*
- Cam**, a., “crooked”. *Bóthar Cam, Cosán Cam x2, Loch Cam, Sraith Cham, An Uaich Cham, Uaichidh Cham. Gob na hUaiche Caime*
- Cam-**, réim., gan séimhiú ar thúschonsan na príomheiliminte, “crooked”. Fch thíos
- Camailleog**, b., “crooked little cliff”. *Camailleog*
- Camport**, f., “crooked landing-place”. *Camport, Camport Beag*
- Canach**, f., “(place of) debris”. *Canach na hAbhann*
- Caoch**, a., “blind”. *Loch na mBreac Caoch*
- Caoirí**, l. mal. iol. de *caor*. *Cnoc na gCaoirí Aitinn*
- Caoirtheann**, f., [kíɾʲ ʃəN], l. mal. de *caorthann* “mountain ash”. *Garraí an Chaoirthinn*
- Caol**, f., “narrow place”. *An Caol Thoir. Loch an Chaoil*
- Caol**, a., “narrow”. *Glaca Caola*
- Caor**, f., “berry”. *Creagán na gCaor*
- Caora**, f., “sheep”, *Creig na gCaorach, Sáinn na gCaorach, Scoilg na gCaorach*
- Caoraí**, iol. mal. de *caor*. Fch. thíos
- Caoraí Sréana**, iol., “crowberries; *Empetrum nigrum*”. *Carraig Mhór na gCaoraí Sréana*
- Caorthann**, f., “mountain ash”. Fch **caoirtheann**
- Caoróg**, f., “moor”. *Caoróg. Loch na gCaoróg x2*
- Capall**, f., “horse”. Fch. innéacs na n-ainmhithe
- Coraidh**, b., ?[kari], tabh., l. de *cora* “weir; rocky crossing place”. *Coraidh Sháile*
- Carrach**, a., “rocky”. *Cnoc Carrach x2, Creagán Carrach x3, Tóna Carracha*
- Carragán**, f., “heap of stones”. *Manraigh Charragáin*
- Carragán**, f., “rocky place; heap of stones”. *Carragán. ?Uaich an Charragáin*
- Carraig**, b., “rock”. *Carraig, Carraig Aird, An Charraig, Carraig an Chinn* srl. *Carraigeacha an Tobar* srl. *Baile na Carraige, Gob Carraige Léithe* srl.
- Carraigí**, iol. mal. de *carraig*. *Carraigí Móra*

Paróiste Acla

- Carraigín**, f., “heap of stones; rocky place”. *Carraigín* x2, *Carraigín Báite* srl. *Loch an Charraigín*
- Carrán**, f., fm. áitr., “(place of) scurvy grass”. *Carrán* x2
- Cartach**, l. mal. gin. iol. de *cairt* “cart”. *Bóthar na gCartach*
- Cartún**, f., “cartron (of land)”, *An Cartún*, *Abhainn an Chartúin*, *Seanteach an Chartúin*, *Seanbhóthar an Chartúin*
- Casadh**, f., “turn”. *Casadh an Bhóthair*, *Casadh Mór*
- Casla**, b., “small harbour”. *Casla*, *Casla Bhrídín*
- Cat**, f., “cat”. *Tulscán an Chait*
- Cathair**, b., “stone fort”. *Cathair an tSléibhe Mhoir*
- Cathaoir**, b., “chair”. *Cathaoir*, *Cathaoir an tSóláis*
- Cé**, b., “quay; pier”. *Cé an Chlocháin*, *Cé Bheag*, *Cé Neidín* srl.
- Céabha**, b., l. mal. (?gin. uath.) de *cé*. *Béal na Céabha*
- Ceann**, f., “end of; high ground”. *Ceann Acla*
- Ceannbhán**, a., “whitish”. *Clocha Ceannbhána*
- Ceannaí**, f., “tramp”. *Log na gCeannaithe*
- Ceanrach**, b., “halter”. *Poll na Ceanraí*
- Ceap**, f., “plot (of land)”. *Ceap an Éisc*, *Ceap na Duóige*
- Cearc**, b., “hen”. Fch. innéacs na n-ainmhithe
- Cearc Bhreac**, b., “heath spotted orchid”. *Ardán na Circe Brice*
- Ceárta**, b., “forge”. *Tobar na Ceárta*
- Ceasach**, gin. mal. uath. de *ceis*. *Cnoc na Ceasach*
- Ceathrú**, b., “quarterland”. *An Cheathrú Gharbh*
- Céibh**, b., l. mal. de *cé*. *Clochad na Céibhe*, *Scoth na Céibhe*
- Ceirtlín**, f., “clew; ?cannon-ball”. *Uaich na gCeirtlín*, *Uaichín na gCeirtlín*
- Ceis**, b., “causeway”. *Ceis Mháire Ní Ghiallacháin*. *Tobairín na Ceise Cloiche*. Fch fosta **ceasach**
- Cíb**, b., “sedge”. *Leic na Cíbe*
- Cill**, b., “church”. *Cill Damhnait*
- Cill**, b., “graveyard; children’s graveyard”. *An Chill Mhór*, *Cill Cholmáin*. *Creig na Cille*
- Cillín**, f., “little (children’s) graveyard”, l. dís. de *cill*. *Cillín*, *Cillín na bPáistí* x2 srl.
- Cionn**, f., “end of; high ground”. *Cionn Allt Adhna*. *Dumha Cinn Aille (Calvy)*, *Cionn an Bhóthair* srl. *Carraig an Chinn*
- Cionn Fostaidh**, f., l. mal. de *ceann costaidh* “stern plank”. *Creigín Chionn Fostaidh*
- Círín**, f., “(mountain) crest”. *Círín*
- Ciste**, f., “treasure”. *Leac an Chiste*
- Cladach**, f., “shore”. *Cladach* x2, *Cladach an Chaisil*, *Na Cladaigh* srl. *Bóthar an Chladaigh*, *Garraí an Chladaigh* x2, *Cionn an Chladaigh*, *Bóithrín an Chladaigh*, *Bóthar na gCladach*
- Claí**, f., “fence”. *An Claí Lochlannach*, *Claí Mór*, *Claí Teorann*. *Idir Dhá Chlaí*. *Bun an Chlaí*
- Clais**, b., “ditch”. *Clais*, *Clais Reid*
- Claoidéach**, l. mal. de *cláideach*, b., “mountain stream”, *Abhainn Bhun Claoidí*
- Clasaigh**, b., tabh., “?pitted place; (little) quarry”. *An Chlasaigh*, *Clasaigh an Shingle* srl.
- Cliath**, b., “stake, hurdle”. *Corr na Cléithe*

Cliath, b., “area of rough water”. *An Chliath, An Chliath Mhór. Béal na gCliath*

Cloch, b., “stone”. *Cloch an Amhairc, Cloch Bhán* x2 srl. *Na Clocha Bána, Clocha Geala* x2 srl. *Ardán na Cloiche, Fothair na Cloiche Bioraí, Gob na Cloiche Móire, Cúl Ghlac na gCloch, Mín na Cloiche Finne, Gob na gCloch Mór, Guairín na gCloch*

Cloch, b., “stony beach; stony place”. *Loch na Cloiche*

Cloch, b., “castle”. ?*An Chloich Mhóir*.

Cloch, b., sa ghin. “(made of) stone”. *Tobairín na Ceise Cloiche*

Clochrachán, f., “type of small bird”, ?l. mal. de *clochán* “white-ear”. *Log na gClochrachán*

Cloch Reatha, b., “rolling stone”. *Glac na gCloch Reatha*

Clochach, a., “stony”. *An Bhuaile Chlochach*

Clochad, f., “?stony place”. *Clochad na Céibhe*

Clochán, f., “rocky beach”. *Clochán, An Clochán. Cé an Chlocháin*

Clochar, f., “stony place”. *Clochar Sionnach*

Cloichín, f., “rocky place”. *Cloichín an Phoirt, Cloichín Nangle*

Cloigeann, b., [kɫə́ ɐN], “round hill”. *An Cloigeann, An Chloigeann. Sruthán na Cloigne*

Clúid, b., “corner; cove”. *Clúid Bhán, Clúid na Róntaí, Clúid an tSlathaigh* srl.

Clúideog, b., l. dís. de *clúid*. *Clúideog, Clúideog Sam. Na Clúideogaí*

Cnámh, b., “bone”. *Feadán na gCnámh*

Cnapóg, b., “hillock”. *Na Cnapógaí*

Cnoc, f., “hill”. *Cruinnchnoc, Cnoc an Chorráin, Cnoc Buí, Loch Chnoc Liam Bhuí* srl. *Barr an Chnoic, Garraí an Chnoic, Mullach an Chnoic, Tóin an Chnoic* x3. *Béal Idir Dhá Chnoc*

Cnoca, iol. mal. de *cnoc*. *Cnoca Dubha*

Cnoicín, f., “little hill”, l. dís. de *cnoc*. *Cnoicín Cora, Cnoicíní*

Coca, f., “(hay-)cock”, ainm samhlaíoch ar charraig: *Coca Éinín*

Cófra, f., fuaimnithe ar nós *córtha*, “?underground passage”. *Uaich an Chófra*

Coiléar, fm. mheititíse de *cairéal*. *Tanaí an Choiléir*

Coill, b., “wood”. *Coill an Locháin, Gort an Choill, Abhainn Ghort an Choill*

Coillín, f., l. dís. de *coill*. *Poll an Choillín*

Coim, b., “coomb”. *An Choim. Gleann na Coime* sv. *An Choim*

Coinnín, f., “rabbit”. *Poll an Choinnín*

Cóir, b., “favourable wind”. *Rú na Córach*

Coire, f., “mountain hollow”. *An Coire, Coire Beag* x2, *An Rothchoire* srl. *Gob Choire an tSómais, Loch an Choire Bhig, Loch an Choire Dhuibh* srl.

Coire, f., “dangerous current”. *Gob an Choire*

Coiriú < *Coireadha*, l. mal. iol. de *coire*. *Na Coiriú* x2. *Moing na gCoiriú*

Coiscéim, l. mal. f., “footstep”. *Carraig an Choiscéim*

Colbha, f., “ledge”. *Colbha Breac*

Coll, f. “hazel”. *Gort an Choill, Abhainn Ghort an Choill*

Colm, f., “pigeon”. *Gort na gColm, Poll na gColm, Uaich na gColm, Uaichín na gColm*

Comhartha, f., “mark”; ['kəhəɾə]. *Comhartha, Broid an Chomhartha*

- Comhrá**, f., “conversation”. *Carraig an Chomhrá*
- Conas**, f., “?dangerous current”. *Conas*
- Connadh**, f., “firewood”. *Gort an Chonnaidh, Log an Chonnaidh Beag*
- Conradh**, f., “agreement”. *Gob Phort an Chonartha*
- Copóg**, b., “?gunny; type of bamboo” (sic). *Garraí na gCopóg*
- Cora**, b., “weir; rocky crossing place”, san iol.: *Cnoicín Cora, Coraí Buí*
- Corr**, b., “round hill”. *Corr na Cléithe*
- Corrach**, a., “?unsteady”. *Carraig Mhicín Chorraigh*
- Corrach**, a., “projecting”. *?Dún Corrach*
- Corrán**, f., “hook(-like promontory)”. *An Corrán*
- Cos**, b., “foot”. *Uaich na gCos Sleamhain, Uaich na gCos Sleábain*
- Cos**, b., “lower end (of cliff); (?)reef”. *Cosa Bána, Cosa Fada*
- Cosainín**, f., l. dís. de *cosán*. *Cosainín Caol an Tulscáin*
- Cosán**, f., “path”. *Cosán Biddy Bhán, Cosán na gCapall x2 srl.*
- Craobhóg**, f., “little tree”. *Caladh na gCraobhóg*
- Creag**, b., l. mal. de *creig/creag*. *Creag an Éin*
- Creagán**, f., l. mal. de *creagán* “rocky eminence; stony ground”. *Creagán x2, The Creagáns, An Creagán Rua, Creagán Carrach x3 srl. Gob an Chreagáin Rua, Gob an Chreagáin Mhóir, Mullach na gCreagán*
- Creagrachaí**, iol. mal. de *creag/creig*. *Creagrachaí*
- Creig**, b., tabh. de *creag* “rock”. *An Chreig, Creig x3, Creig Bhán, Creig an Aifrinn, Creig an tSúimín srl. Cúl na Creige*
- Creigín**, f., l. dís. de *creig*. *Creigín Chionn Fostaidh, Creigín Cnochúir*
- Crochadh**, f., ainmfhocail briathartha, “(over-)hanging”. *Aill an Chrochaidh*
- Crom**, a., “stooped; drooping”. *Uaich Chroim*
- Crom-**, réim., “bent, curved; drooping” san ainm abhann: *Cromaltach*
- Cromaltach**, b., “?crooked river”. *Cromaltach*
- Crompán**, f., “?high river bank”. *An Crompán, Crompán Mór, Crompán Bó Phádraig*
- Crompán**, f., “exposed bog wood”. *Garraí na gCrompán*
- Cros**, b., “(Christian) cross”. *Máimín na Croise*
- Crosán**, f., “razor-bill”. *Poll an Chrosáin*
- Crotach**, f., “curlew”. *Aill an Chrotaigh*
- Cruach**, b., “stack”. *Garraí na gCruach*
- Cruaidh**, a., l. mal. de *crua* “hard-surfaced”. *Garraí Cruaidh*
- Cruachán**, f., l. (?dhísp). de *cruach* “mountain stack”. *An Cruachán, Tamhnaigh Thóin an Chruacháin*
- Cruánar**, f., l. áitr. de *cruán* “hard ground”. *Cruánar*
- Crúbóg**, b., “spider-crab”. Fch. innéacs na n-ainmhithe
- Cruinn**, a., “round”. *Aird Chruinn*
- Cruinn-**, réim., “round-”. *Cruinnchnoc*
- Cú**, f., “hound”. *Fothair na gCon*
- Cuirdín**, f., “wild carrot”. [mar fm. áitr./chn.] *Tobar an Chuirdín*

Innéacs Eilimintí

Cúl, f., “hill-back; back (of)”. *Cúl an Amhairc, Cúl an Bhaile, Cúl an Aird, Cúl an tSaic* srl.

Cúl-, réim., “back-”. *Cúltráigh*

Cúlán, f., l. dís. de *cúl*. *Cúlán Garbh*

Currach, b., “wet bog”. *Currach Dearg, An Currach, Currach na Maidí* srl. *Bun an Churraigh, Allt an Churraigh, Port an Churraigh*

Cuta, f., “?short stump”. *Cuta Mór*

Daingean, f., “fortress”. *An Daingean*

Damh, f., “ox”. Fch. innéacs na n-ainmhithe

Dararach, b., clonleag., *dararaigh*, “place of oaks”. *An Dararaigh. Cnoc na Dararaí, Gleann na Dararaí*

Dásachtaí, iol. (de subs. den aidiacht), “mad ones”. *Na Dásachtaí, Dásachtaí Beaga*

Deán, “channel in strand at low tide”. *An Deán, Garraí na nDeántaí*

Dearc, b., “cave”. *Uaich na Deirce, Punta na Deirce*

Dearg, a., “red”. *Allt Dearg, An tAllt Dearg, Páirc Dheag. Carraig na Binne Deirge, Trá Bó Deirge*

Dearg, b., “?red soil; red place?”. *?Aill Dheirge, Lochán na Deirge*

Dhá, uimhir, “two”. *Idir Dhá Chlaí, Idir Dhá Thalamh*

Diallait, b., “saddle”, ainm samhlaíoch ar dhroim sléibhe. *Droim Diallaite Bige*

Dícheall, f., “best endeavour”. *Carraig an Díchill*

Díobóg, b., “boggy stream”. *Na Díobóga*

Ditch, B. *Lord Cavan's Ditch*

Doc, f., “dock; pier”. *An Doc. Bun an Doic*

Dóib, b., “(sticky) mud”. *Feadán na Dóibe, Tobar na Dóibe*

Dóibirlín, f., l. dís. de *dóib*. *Coire an Dóibirlín*

Doire, (b. in iarthar Mhaigh Eo?), “thicket; grove”. *Doire Abhla*

Doirín, f., l. dís. de *doire*. *An Doirín*

Doirnín, f., “projecting sandbank”, forb. ó *doirnín* “projecting scythe handle”. *An Doirnín*

Dóite, a. bhriathartha, “burnt”, [do : t̪ i]. *Cnoc Dóite*

Domhain, a., “deep”. *Na Poill Dhoimhne x2, Poill Dhoimhne*

Donn, b., “brown ?cow”. *Pollán na Doinne*

Donn, a., “brown”. *Ardán Donn x3*

Doras, f., “(?)mountain passage/hollow”. *Doras Mór. Féach fosta mionainm §3 faoi Bal of Dookinelly (Calvy)*

Draen, b., “drain”. *Draen Mhór*

Draoi, f., “druid”. *Gobán an Draoi*

Dréimire, f., “stairs”. *Dréimire Bheag (sic)*

Driseog, b., fm. áitr., “place of brambles”. *Feadán na Driseoige*

Droichead, f., “bridge”. *Droichead Beag, Droichead Bhéal Feirste*

Droichead, f., “bridge-like rock; arch”. *An Droichead x2, Gob an Droichid*

Droim, f., “(hill-)ridge”. *An Droim, Droim x2, Droim na bPéirsí srl. Bearnaidh an Droma, Gob an Droma*

Droinníneach, ?b., “place of little humps”, l. áitr. de l. dís. de dronn “hump”. *Droinníneach*

Duán, f., “?kidney; fishing-hook”, ainm samhlaíoch ar chnoc. *Na Duáin*

Dubh, a., “black; dark”. *An Abhainn Dubh, Bruach Dubh, Clúid Dhubh, Feadán Dubh, Garraí Dubh, Gleann Dubh, Gob Dubh, Gort Dubh, An Loch Dubh, Leic Dhuibh. Bruacha Dubha, Na hAlltracha Dubha, Leacrachaí Dubha, An tIosán Dubh, Uaich Dhubh x2, Uaichidh Dhuibh*

Dúch, f., “black colouring matter / (?)dark place”. *Poll an Dubhaigh*

Duibhe, b., “darkness”. *Glac na Duibhe*

Dúdail, f., “?horn-blower; stump”. *Poillín Dúdail*

Duilleasc, [d̪iːl̪ˠ əʃk̪], f., l. mal. de duileasc “dulse (seaweed)”. *Uaichín an Duilisc*

Duilleog, b., “leaf”; [d̪iːl̪ˠ og]. *Loch na nDuilleog*

Duine, f., “man; person”. *Log an Duine Mhairbh, Poll an Duine Mhairbh, Creig na nDaoine Marbha, Teach an Duine Bhoicht, Uaich an Duine Mhairbh x2*

Dúinte, iol. mal. de dún. *Na Dúinte, Na Dúinte Íochtair, Na Dúinte Uachtair*

Duirling, b., “stony beach”. *Duirling*

Dumha, leag. mal f., “sandbank, sand-dune”. *Dumha Éige, Dumha Cinn Aille (Calvy), Dumha Goirt Thiar, (?)Dumha Acha*

Dumhach, b., “sandbank, sand-dune”. *Dumhach, An Dumhach Bheag x2. Garraí na Dumhcha, Tóin na Dumhcha*

Dumhaigh, b., tabh. de dumhach. *An Dumhaigh*

Dún, f., “fort; promontory fort”. *An Dún, An Dún, Dún Beag x2, Dún Ibhir srl. Gob an Dúin, Log an Dúin, Uaich an Dúin*

Dúna, gin. mal. uath. de dún. *Garraí an Dúna, Uaich an Dúna*

Duóg, b., “?dark place”. *Ceap na Duóige*

Éadan, f., “hill-brow”. *Éadan na Splince. Garraí an Éadain*

Eallach, f., “cattle”. *Poll Eallaigh*

Éan, f., “bird”. Fch. innéacs na n-ainmhithe

Eanach, f., “marsh”. *An tEanach, Eanach Néill. Fothair Eanach Mór, Bóthar an Eanaigh, Mám an Eanaigh*

Easpann, ?gin. mal. iol. de easpa “abscess”. *?Tobar Easpann*

Easán, f., [ɔ̪s̪aːn], “mountain stream”. *An tEasán Dubh*

Easóg, f., “stoat”. *Ardán na nÉasóg*

Eibhín, f., “little flock”, *Abhainn an Eilbhín*

Éige, f.?, de bhrí éiginnte (ainm fir?). *Dumha Éige*

Eilit, b., “doe”. *Carraig na hEilte*

Éinín, f., “little bird”, l. dís. de éan. *Coca Éinín, Lochán na nÉinín*

Fada, a., “long”. *Ard Fada, Cosa Fada, Garraí Fada, Gob Fhada*

Innéacs Eilimintí

Faiche, b., “green”. *Bun na Faiche*

Faocha, b., “periwinkle”. *Log na bhFaochan, Uaich na bhFaochan*

Faoi, réfh. *Teach Faoi Thalamh*

Faoileán, f., “seagull”. *Gob na bhFaoileán*

Faoileán, f., úsáidte go háitr., “place of seagulls”. *Faoileán*

Faoileog, b., l. mal. de *faoileán*. *Loch na bhFaoileog*

Faragail, b., l. mal. de *aragail* “ledge”. *Gob na Faragaile*

Fargáin, iol. de *fargán* “ledge”, ach sa chiall “steep slope with ledges” (sic). *Na Fargáin*

Fata, f., “potato”. *Garraí na Seanfhataí*

Fathach, f., “giant”. *Poll an Fhathaigh*

Feadán, f., [fʲiːd̪ɑːn], l. mal. de *feadán* “stream”. *Feadán x2, Feadán Bán, Feadán an Mhaide, Feadán*

Trasna srl. Gob Fhiodán Sméar, Seanfheadán na Móna

Fear Bréige, f., “false man; standing stone”. *An Fear Bréige*

Fearsaid, b., “tidal ford”, *An Fhearsaid, Béal Feirste, Gob na Feirste*

Féasóg, b., “beard”, ainm samhlaíoch ar charraig. *Féasóg*

Féitheachaí, iol. mal. de *féith* “swampy strip”. *Féitheachaí*

Feorainn, b., “grassy place; grassy shore”. *Feorainn, An Fheorainn. Gob na Feorainne*

Fia, f., “deer”. Féach innéacs na n-ainmhithe

Fia-, réim, “wild-”. *?Fiachlán, Fiachosán*

Fiacail, b., “tooth”, ainm samhlaíoch ar charraig. *Fiacail*

Fiachlán, f., “?wild rocky place”, *?fia- + clochán. Fiachlán*

Fiachosán, f., “wild path”. *Fiachosán*

Fiaile, b., l. áitr, “place of weeds”. *Fiaile Sheáin Chití*

Fiáin, a., “wild”. Glac na nGabhar Fiáin

Fianna, Na, iol., “legendary warrior bands of Fionn Mac Cumhail”. *Uaich na bhFiann*

Fianna Fáil, páirtí polaitíochta. *Ardán Fhianna Fáil*

Fideán, f., l. mal. de *feadán*. *Bun na bhFideán*

Fidiléir, f., “fiddler”. *Gob an Fhidiléara*

Fionn, a., “white”. *Cloch Fhionn. Mín na Cloiche Finne*

Fionn-, réim., “white”. Fch. *Fionnchoraidh* thíos

Fionnaigh, b., tabh., “white place”. *Fionnaigh*

Fionnchoraidh, b., tabh., “white ?rocky crossing place”. *Fionnchoraidh x2. Abhainn na Fionnchoraí*

Fionnrúa, a., “light red”. *An Feadán Fionnrúa*

Fire, B., “gunfire”. *Garraí an Fire*

Fliuch, a., “wet”. *An Feadán Fliuch*

Flukes, B., áitr. “place of the sickness in animals, fluke”. *The Flukes*

Fód, f., “spot of ground”. *Fód Tom*

Foitheach, f., úsáidte go háitr. “place of grebes”. *Foitheach*

Fothair, b., “cliff-shelf”. *Fothair Mhór, Fothair na gCapall srl. Na Fothaireachaí. Gob Fhothair an tSamhaidh*

Paróiste Acla

- Francach**, f., “Frenchman”. *Abhainn an Fhrancaigh, Seanteach an Fhrancaigh, Teach an Fhrancaigh*
- Fraoch**, f., “heather”. *Aill an Fhraoigh, Garraí Fraoigh x2, Garrantaí Fraoigh, Glac an Fraoigh, Oileán Fraoigh*. fm. áitr. *An Fraoch, An Fraoch Mór*
- Fréamh**, b., “root”. *Loch Bhun na Fréimhe Thiar*
- Frogannaí**, iol. mal. de *frog* “frog”. *Tobar na bhFrogannaí*
- Fuil**, b., “blood”. *Log na Fola*
- Fuinsinn**, iol. nó tabh. de *fuinseann*, mar fm. áitr., “(place of) ash trees”. *Fuinsinn*
- Gabha**, f., “(black)smith”. *Uaich an Ghabhann, Uaich Sheáin Ghabha*
- Gabhal**, b., “fork”. *Gabhal an Mháma, Gabhal Ard, Gabhal Ghairbh, Log Ghabhal an Mháma*
- Gabhar**, f., “goat”. Fch. innéacs na n-ainmhithe
- Gabhlán**, f., “fork”. *Gabhlán, An Gabhlán, Abhainn an Ghabhláin, Barr an Ghabhláin*
- Gaibhniú**, ainm briathartha, “impounding”. ?*Garraí an Ghaibhniithe*
- Gaineamh**, “sand”. *Garraí an Ghainimh, Garraí Gainimh ([, gan í])*
- Gaineamh**, f., úsáidte go háitr., “place of sand”. *Gaineamh*
- Gairdín**, f., “garden”. *Gairdín Willie*
- Gála**, f., “gale”. *Béal na nGálaí*
- Galbhád**, f., “steamboat”. *Uaichín Bhléan na nGalbhád*
- Gamhain**, f., “calf”. *Cloch an Ghamhna, Poll an Ghamhna*
- Gaoth**, b., “wind”. *Ardán na Gaoithe, Cnoc na Gaoithe. (tabh.) Tóin re Gaoith*
- Gaoth**, f., “estuary; channel in strand at low tide”. *Gaoth, An Gaoth, Gaoth Mhac, Gaoth Mór, Gaoth Bheag* (sic), *Tóin re Gaoth Thoir, Tóin re Gaoith Thiar*
- Garbh**, a., “rough”. *An Cheathrú Gharbh, Cúlán Garbh, Garraí Garbh x2, An Feadán Garbh, An Gob Garbh, Gob Garbh, Léana Garbh, Port Garbh, Talamh Garbh x2, Ogúl Garbh, Gabhal Ghairbh*
- Garraí**, f., “field; garden”. *Garraí Álainn, Garraí Anne, srl. Bun an Gharraí, Cúl an Gharraí, Tobar an Gharraí. Garraíacha na hÁtha, Garrantaí, Garrantaí Bána, Garrantaí Fraoigh*
- Gé**, l. mal. f. de *gé* “goose”. *Nead an Ghé*
- Geal**, a., “white; bright”. *Aill Gheal, Clocha Geala x2, Loch Geal x2, Manraigh Gheala, Slodáin Gheala. Clúid an Locha Ghil, Tamhnaigh an Rú Ghil*
- Geal-**, réim., “white”. *Gealtrá*
- Gealbhan**, f., “sparrow”. *Inis Gealbhan*
- Gealtrá**, b., “white beach”. *Gealtrá*
- Géar**, a., “sharp”. *Biorán Géar*
- Gearr**, a., “short”. *Cúl Gearr*
- Gearrtha**, a. bhriathartha, “cut”. *Port Gearrtha*
- Geata**, f., “gate”. *Geata Mór, Geataí an Locha*
- Giobach**, a., “rough”. *Allt Giobach, Garraí Giobach*
- Giorrán**, f., l. mal. de *gearrán* “horse”. Fch. inneacs na n-ainmhithe. Ainm samhlaíoch ar aill: *Giorrán Bán*
- Giorria**, f., “hare”. *Aill an Ghiorria*

Innéacs Eilimintí

Giota, f., “bit (of land)”. *Píosa Naoi nGiota*

Glac, b., “ravine”. *Glac na gCloch Reatha, Glaca, Glac Riabhach, Na Glaca srl. Cúl Ghlac na gCloch, Béal na Glaise*

Glais, b., l. tabh. de *glas* “stream”. *An Ghlais. Sraith na Glaise*

Glan, a., “clean”. *An Abhainn Ghlan*

Glas, b., “(fairy) grey cow”. *Béal na Glaise, Dún na Glaise*

Glas, a., “green”. *Ball Glas na nUan, Poll Glas, Poll Glas na Stillers, Garraí Glas, Gob Glas x2, Másaí Glasa, Oileán Glas, Scártha Glas. l. tabh. Carraig Ghlais*

Glas-, réim., “green-”. Fch. thíos

Glasaill, b., “green cliff”. *Glasaill Mhór*

Glasoileán, f., “green island”. *An Glasoileán, Abhainn an Ghlasoileáin*

Gleann, f., “valley”. *Gleann x3, Gleann Dubh srl. Buaile an Ghleanna*

Gob, f., “(protruding) point (of land)”. *An Gob, Gob an Dúin, Gob an Droichid srl. Ascaill Ghob Rú na Córach. Barr an Ghoib x2, Garraí an Ghoib, Ascaill na nGob*

Gobach, b., l. áitr. agus cnuasaigh, “place of headlands”. *Gobach*

Gobán, f., l. dís. de *gob*. *Gobán x2, Gobán Bhun Claoidí, Gobán an Draoi, Gobán Strannaidh, Gobán na bPáistí, Gobán Bán. Seanbhóthar Ghobáin*

Gobar, f., ?l. áitr., “?place of the point”. *Gobar Mór*

Gol, f., “crying”. *Gruaigín Sí Goil*

Gorm, a., “blue, blue-black”. *Binn Ghorm, Bóthar Gorm, Mala Ghoirm (sic), Poll Gorm x2, Poill Dhoimhne. Feadán an Phoill Ghoirm*

Gort, f., “field”. *Gort Breac, Gort an Chonnaidh srl.*

Greallach, b., “mire”. *Greallach, An Ghreallach, Greallach Ard*

Grealladh, gin. mal. uath. de l. tabh. de *greallach*. *Garraí na Grealladh*

Greanachán, f., “place of gravel”. *An Greanachán, An Greanachán Mór. Gob an Ghreanacháin x2*

Gréasaí, f., “cobbler”. *Abhainn an Ghréasaí, Uaich Neansaí Gréasaí*

Gruaigín, f., “fairy hillock or eminence”. *Gruaigín, Gruaigín Glas, Gruaigín na nUrlár, Na Gruaigíní srl.*

Guaigín, f., l. mal. de *gruaigín*. *Guaigín x2*

Guairín, f., “little sand-bank”. *Guairín Bhill Uí Dhuacháin, Guairín na gCloch*

Guala, b., bunleagan de *gualainn*. *Guala Fhrank*

Gualainn, b., “shoulder (of hill or mountain); ridge”. *An Ghualainn, Gualainn x4*

Hill, B. *The Top of the Hill*

Horseshoe, B. *Horseshoe Bridge*

House, B. *The Ice House, The Scotch House*

Iasc, f., “fish”. *Banc an Éisc, Ceap an Éisc*

Iascán, f., “(a particular type of) small fish”. Fch plé faoi *Gob na nIascán*

Ice, B. *The Ice House*

Idir, réfh., “between”. *Idir Dhá Chlaí, Idir Dhá Thalamh, Béal Idir Dhá Chnoc*

Paróiste Acla

Im, f., “butter”. *Cloch an Im*

Inis, b., l. mal. de inse “holm”. *Inis, Inis Raithní, Barr na hInse*

Inis, b., “island”. *Inis Gealbhan*

Inneoin, b., “anvil; bluff, small landing creek”. *Gob na hInneonach*

Íochtar, f., “lower part”. *Íochtar Acla, Íochtar an Bhaile* x2

Iomaire, f., “ridge”. *Iomaire Bán, Iomaireacha Bána, Garraí Iomaire, Gob an Iomaire*

Iombhá, f., fm. áitr., “place of the drenching”. *Iombhá*

Iolar, f., “eagle”. *Uaichín Nead an Iolair*

Iolra, f., fuaimnithe mar *iorla* i bhfm. mheititíse de, l. mal. uath. de *iolar*. *Nead an Iolra*

Íseal, a., “low”. *Bóthar Íseal*

Istigh, dob., “inner”. *Ladhróg Istigh*

Jenny, B., ainm báid. *Gob an Jenny*

Lacha, b., “duck”. *Tobar na Lachan*

Ladhróg, b., “(small) forked rock”. *Ladhróg Amuigh, Ladhróg Istigh*

Lann, b., “blade”. *Lochán na Lann*

Lao, f., “(young) calf”. *Uaich na Lao*

Lár, f., “middle”. *Bóthar Láir, Uaich na Sionnach Láir, Cnoc Láir, Léana Láir, An Loch Láir, Log Láir, Tamhnaigh Láir*

Lathach, b., “mud”. *Béal Lathaí, Bun na Lathaí*

Lathaigh, b., tabh. de *lathach*. *Lathaigh Mhór*

Leaba, b., “bed; ancient burial chamber”, ainm samhlaíoch ar charraig sa logainm *Leaba Dhiarmada agus Ghráinne; Leaba*

Leac, b., “flat stone; flag-stone”. *Leac, An Leac, An Leac Bhuí, Leac Liza, Leac an Chiste* srl. *Bun na Leice, Carraig na Leice, Gob Leice Buí, Tobar na Leice*. Fch **leacrachaí**

Leacht, f., “memorial cairn”. *Leachtanna Chormaic*

Leachta, f., l. mal. de *leacht*. *Leachta Lyghtel, Leachta Réamainn*

Leachtaí, iol. mal. de *leacht*. *Leachtaí, Na Leachtaí*

Leacrachaí, iol. mal. de *leac*. *Leacrachaí, Leacrachaí Dubha*

Leanbh, gin. mal. iol. de *leanbh* “child”. *Cillín na Leanbh* x2

Léana, f., “?grassy place”. *Léana, Léana Láir, Léana Garbh, Léana an Tulscáin*

Leannán, f., “lover”. *Bod an Leannáin Bhig*

Leargán, f., “slope”. *Leargán*

Leath, f., “half”. *Leath Bealaigh*

Leathach, f., “sea-wrack”. *Poll an Leathaigh*

Leathan, a., “broad”. *Ardán Leathan, Feadán Leathan, An Leac Leathan*

Leic, b., tabh. de *leic*. *Leic, An Leic, Leic Dhuibh* srl.

Leiceann, f., “slope”. *Leiceann na Sligeán Dubh*

Léim, b., “chasm; promontory”. *Léim na Stailce, Carraig na Léime*

Léim, b., “leap; pass”. *Feadán Léim an Fhia*

Innéacs Eilimintí

Leitir, b., “slope”. *Cnoc Leitreach, Gob Ardleitreach*

Liagán, f., “standing-stone”. *An Liagán*

Liath, a., “grey”. *An Charraig Liath x2, Gob Liath, An Gob Liath. Gob Carrige Léithe, Loch an Choire Léith*

Linn, b., “pool”. *An Linn*

Líon, f., “flax”. *Poll an Lín*

Lios, f. agus b., “fort”. *An Lios. Clasaigh na Leasa, Gob an Leasa*

Loch, f., “lake”. *Loch Aichir, Loch Áine srl. Baile an Locha, Barr Ailt an Locha, Garraí an Locha, Páirc an Locha, Clúid an Locha Ghil*

Lochán, f., “little lake”, l. dís. de *loch*. *Lochán, Lochán na Lann srl. Coill an Locháin, Gob an Locháin, Leic an Locháin*

Log, f., “hollow”. *Log, Log an Dúin, Log an Stocáin srl. Teach an Loig Mhóir*

Long, b., “ship”. *Carraig na Loinge x2, Garraí na Loinge, Gob na Loinge, Port na Loinge*

Luachair, b., “rushes”. *Tóin na Luachra*

Luaith, b., “ashes”. *Portaigh na Luaithe Buí*

Macalla, f., áitr., “place of the echo”. *Macalla*

Madadh, f., “dog”. *Poll an Mhadaidh, Poll na Madadh, Tulscán an Mhadaidh*

Maide, f., “piece of (bog-)timber”. *Maide Dubh, Maidí Briste. Currach na Maidí, Feadán an Mhaide, Gob Phollán na Maidí, Log an Mhaide Mhóir*

Maidhm, b., “breaker”. *Maidhm an Churraigh, Maidhm Uí Mháille*

Maigh, b., “plain”. *Maigh Mhuilinn*

Máimín, f., l. dís. de *mám*. *Máimín, Máimín na Croise. Uaich an Mháimín*

Maintreacha, iol. mal. de *mantrach*. *Maintreacha Geala*

Mairnéalach, f., “sailor”. *Uaich an Mhairnéalaigh*

Maiste, f., “(twisted straw) torch”. *Uaich na Maistí*

Máiteog, l. mal. de *báiteog* “land subject to inundations”. *Máiteog*

Mala, b., “incline”. *Mala Ghoirm, Mala Rua, Malaí Dubha*

Malaidh, b., tabh. de *mala*. *Malaidh x2*

Mám, f., “(mountain-)pass”. *An Mám, Mám na mBan srl. Béal an Mháma x3, Gabhal an Mháma, Carraig Scoilte an Mháma, Carraigeacha Móra an Mháma, Log Ghabhal an Mháma*

Manaí, gin. mal. iol. de *manach* “monk”. *Cé na Manaí*

Manrach, ?b., “ruin (of a house)”. *Manraigh Ábraim, Manraigh Gheala, Manraigh Johnny srl. Ailt na Manrach, Manracháí*

Mantrach, l. mal. de *manrach*. *Mantrach Murchú, Mantrach an tSrutháin, Mantrach McKeown*

Mantrachs, B., iol. de *mantrach*. *Mantrachs*

Maoil, b., “?rounded summit”. *Maoil*

Maoilín, f., “?little bare summit”. *Maoilín Carrach Beag, Maoilín Carrach Mór*

Maoilinn, l. b. de *maoileann* “rounded summit”. *An Mhaoilinn. Loch Mhaoilinne*

Maol, f., “bare rock”. *?Maol Ramhar*

Maol, a., “bare; round-topped”. *Cnoc Maol*

Paróiste Acla

Maolán, f., “(?coastal) bare rock”. *Maolán Buí, Maolán an tSagairt* srl. *Carraig Mhaoláin, Uaich an Mhaoláin*

Maoth, f., “soft land”, subs. den a. *maoth* “soft; moist”. *An Maoth*

Marbh, a., “dead”. *Creig na nDaoine Marbha, Log an Duine Mhairbh, Garraí na Mná Mairbhe*. Fch. faoi **duine**

Marcach, f., “jockey”, ainm samhlaíoch ar dhroim sléibhe. *Marcach*

Marfaigh, b., “deadly place”, tabh. de subs. den a. *marfach* “deadly”. *Marfaigh x3, Marfaigh Uí Chaiticín. Poll Mór na Marfaí*

Mása, f., l. mal. de *más* “low hill”. *Mása Rite, Mása Réidh, Másaí Geala. Taobh an Mhása*

Meacan, f., “tuberous root; ?parsnip”. *Loch na Meacan*

Meall, f., “lump; hillock”. *Meall, Meall Mór, Uaich na Meall Dubh*

Mianach, f., “mine”. *Ard an Mhianaigh, Carraig an Mhianaigh, Feadán an Mhianaigh*

Miliúr, f., fm. áitr., “place of eel-grass”.

Miliúrach, b., l. áitr., “place of eel-grass”. *Gob na Miliúraí, Gob na Miliúraí Móire*

Mín, b., “mountain pasture”. *Mín na Cloiche Finne. Abhainn na Bogmhíne*

Mín, a., “smooth”. *Ogúl Mín*

Ministéir, f., l. mal. de *ministir*. *Tobar an Mhinistéara*

Ministir, f., “(reverend) minister”. *Gob an Mhinistir*

Mionnán, f., “pinnacle of rock”. *Bod an Mhionnán*

Míol Mór, f., “whale”. *Uaich an Mhíl Mhóir*

Mionnán, f., “pinnacle of rock”. *Mionnán*

Móin, b., “bogland; moor”. *Móin Uí Thaidhg. Cnoc na Mónadh, Seanfheadán na Móna*. Fch **mónaidh**

Móinéar, f., “meadow”. *Móinéar*

Moing, b., “mossy fen”. *An Mhoing, Moing na gCoiriú*

Móintreacha, iol. mal. de *móinteach* “moor”. *Log na Móintreach*

Molt, f., “wether”. *Oileán Molt*

Mónaidh, b., tabh. de *móin*. *Mónaidh Hamilton*

Mór, a., “big”. *Carraig Mhór, Cé Mhór, Clocha Móra x2, Dún Mór x2* srl. *Carraig an Bhrutha Móir* (sic), *Cathair an tSléibhe Mhóir, Cnoc na hAilte Móire, Garraí an Tuair Mhóir, Poll Bhriain Mhóir* srl.

Muc, b., “pig”. Fch. innéacs na n-ainmhithe

Muileann, f., “mill”. *An Muileann. Maigh Mhuilinn, Abhainn an Mhuilinn*

Muintir, b., “people (of); family (of)”. *Carraig Mhuintir Mhadáin, Cnoc Mhuintir Mhaitiú, Glac Mhuintir Gharbháin*

Mullach, f., “summit”. *Mullach an Aird, Mullach an Bhóthair x2* srl. *Loch Mhullach an Bhaile*

Murlas, f., “mackerel”. *Carraig na Murlas*

Naoi, uimhir mar subs., “nine”. *Píosa Naoi nGiota*

Naomh, f., “saint”. *Tobar Beannaithe Naomh Pádraig*

Nead, b., “nest”. *Nead an Ghé, Nead an Iolra, Nead an Phréacháin, Uaichín Nead an Iolair*

Nean(n)ta, f., cnuasainmfhocal, “nettles”. *Tamhnaigh Neanta*

Neantóg, b., “nettle”. *Ardán na Neantóg*

Innéacs Eilimintí

Neartán, f., de bhrí éiginnte. *Neartán*

Níochán, f., “washing”. *Poll an Níocháin, Tobar an Níocháin*

Nóinín, “daisy”. *Garraí na Nóinín, Tamhnaigh Nóinín*

ó Dheas, frása dobhriathartha, “south”. *Tanaí ó Dheas, Taobh ó Dheas*

Ogúl, f., “?hollow”. *Ogúl, Ogúl Garbh, Ogúl Mín*

Oileán, f., “island”. *Oileán an Scearta, Oileán Bán, Oileán Rua, Oileán na Roilleach* x2 srl. *Gob Oileán an Bháid, Gob an Oileáin, Gob an Oileáin Bhig, Béal an Oileáin*

Oileánán, f., l. dís. de *oileán*. *Gob Oileánáin Beag, Poll Oileánáin*

Oirnéis, b., ?l. mal de *airnéis* “?cattle; goods; equipment; fleas”, i bhfoirm mheititéise: *Feadán na hOirsine*

Oistre, f., l. mal. de *oisre* “oyster”. *Gob na nOistrí, Gob Rinn na nOistrí*

Oitil, b., l. mal. de *oitir*

Oitir, b., “oyster bed”. *An Oitir. Gob na hOitreach* x2

Ola, b., “oil; oily substance emanating from cliff-face”. *Uaich na hOla Buí*

ó Thuaidh, frása dobhriathartha, “north”. *Taobh ó Thuaidh*

Pápa, f., “?pope”, ?leasainm duine. *Uaich an Phápa*

Páirc, b., “field”. *Páirc an Bhogaigh, Páirc an Phunta* srl. *Seanpháirc*

Páiste, f. “child”. *Cillín na bPáistí* x2, *Gobán na bPáistí, Gob na bPáistí* x2

Páistí Marbha, “dead children”, ainm ar chillín. *Páistí Marbha* x2

Pardóg, b., “pannier basket”. *Carraig na bPardóg*

Péirse, f., “perch of land”. *Droim na bPéirsí*

Píobaire, f., “piper”. *Allt an Phíobaire*

Pionna, f., “(animal-)pen”. *Barr an Phionna* x2

Píosa, f., “piece (of land)”. *Píosa Mór* x2, *Píosa Andrew, Píosa Naoi nGiota, Píosa Theach na Scoile, Píosa na gCrompán*

Pléisiúr, f., “pleasure”. *Carraig an Phléisiúir, Garraí an Phléisiúir*

Poillín, f., l. dís. de *poll*. *Poillín Dúdail*

Póirsí, ?iol. de *póirse* “narrow place”. *Póirsí*

Poirtín, f., l. dís. de *port* “landing-place”. *Poirtín* x3. *Gob an Phoirtín*

Poll, f., “hole”. *Poll Raithní (Lynchaghan), Na Poill Dhoimhe* x2, *An Poll, Poll an Asail, Poill Ghoirme* srl. *Cúl Pholl Bán, Gob Pholl an Róin, Ardán Pholl Mhánaís. Feadán an Phoill Ghoirm, Bórd na bPoll, Ucht an Phoill Bháin*

Pollach, ?f., fm. áitr. agus fm. chn., “place of holes”. *An Pollach, Pollach na nGabhar*

Pollachán, f., fm. áitr. agus fm. chn., “place of holes”. *Pollachán an tSionnaigh*

Pollaid, b., “pool; inlet of the sea”. *An Phollaid. Bun na Pollaide, Feadán na Pollaide, Gob na Pollaide*

Pollán, f., “?pool”. *Pollán* x2, *An Pollán* x2, *Na Polláin* x3, *Pollán Mór* srl. *Gob Phollán na Maidí*

Pollóg, b., “little hole”. *Pollógannaí Buí*

Port, f., “landing-place; harbour”. *Port an Churraigh, Port na hAille* srl. *Camport (sic). Gob Phort an Chonartha*

Paróiste Acla

Port, f., “creek filled with floating seaweed”. *Cloichín an Phoirt*

Port, f., “river-bank”. *Port Gearrtha*

Portach, f., “(?worked) bog”. *Portaigh Dick, Portaigh na Luaithe Buí, Seanphortaigh. Garraí na bPortach*

Portán, f., “crab”. Fch. innéacs na n-ainmhithe

Pota, f., “pot”. *Carraig an Phota*

Préachán, f., “crow”. Fch. innéacs na n-ainmhithe

Prochóg, b., “den; hole”. *Prochóg an tSionnaigh*

Púca, f., “pooka”. *Fothair an Phúca*

Punta, f., “(animal) pound”. *Punta, Punta na Deirce, Seanphunta, Páirc an Phunta*

Raithneach, b., “bracken”. *Poll Raithní (Lynchaghan)*. Fch. innéacs na bplandaí

Raithneach, b., fm. áitr. de *raithneach*. *An Raithneach*

Raithneachán, f., fm. áitr. de *raithneach*. *Raithneachán*

Ramhar, a., “fat; thick”. *Creig Ramhar, An Gob Ramhar, Maol Ramhar*

Rann, ainm briathartha, leagan mal. de roinn “dividing”. *Sliabh an Rannta*

Réalt, f., “star”, ainm samhlaíoch ar charraig ghrianchloiche. *Réalt*

Reannaidh, b., tabh., forb. ó *reann* “promontory”. *An Reannaidh. Gob na Reannadh Rua*

Réidh, a., “smooth”. *Gob Réidh*

Reilig, b., “graveyard”. *Garraí na Reilige*

Rí, f., “king”, ainm samhlaíoch ar charraig: *Caladh an Rí*

Riabhach, a., “grey; speckled”. *Glac Giabhach, An Taobh Riabhach, Tuar Riabhach*

Rinn, b., “promontory”. *Rinn na Leanbh, Gob Rinn na nOistrí*

Rite, a. nó a. bhriathartha, “sharp, steep”; [ríť í]. *Mása Rite*

Riteachán, f., “steep place”, forb. ón a. bhriathartha *rite*. *Riteachán*

Road, B. *Johnson's Road, The Bogach Bán Road*

Rocks, B. *The Rocks*

Roilleach, f., “oyster-catcher”. *Oileán na Roilleach*

Róinte [ro:ńť í:], iol. mal. de *rón*. Fch faoi *Carraig na Rón*

Roipeog, b., “place of (violent) rushes of water”, forb. ón ainmfhocail *rop* “thrust, dash”. *An Roipeog*

Roisín, f., l. dís. de *ros* “headland”. *Roisín, Gob an Roisín, Uaich an Roisín*

Rón, f., “seal”. *Carraig an Róin, Carraig na Rón, Gob Pholl an Róin, Trá na Rón*

Róntaí, iol. mal. de *rón*. *Carraig na Róntaí, Clúid na Róntaí*. Fch **róinte**

Rópa, f., “rope”. *Carraig an Rópa*

Roth-, réim., “ring-shaped-”. *An Rothchoire*

Rothchore, f., “ring-shaped mountain hollow”. *An Rothchoire*

Rú, ?f., “headland”. *An Rú Geal, Rú na Córach, Rú na bhFeannóg srl. Gob Rú an Bhocaide*

Rua, a., “red-haired”. *Clúid Eoghain Ruaidh, Creagán Rua, Oileán Rua x2, Gob na Reannadh Rua, Gob an Chreagáin Rua, Gob Rua x6, Lochán Rua, Sliabh Rua, An Tanaí Rua, Tóin Rua*

Rua-, “red-”. Fch. thíos

Innéacs Eilimintí

Ruánach, b., “red place”. *Carraig Mhór na Ruánaí*

Rua-oileán, f., “red island”. *Rua-oileán x2*

Ruball, f., “tail (of land); low narrow promontory”; l. de eireaball. *An Ruball*

Sac, f., “?sedg”. *Bun an tSaic, Cúl an tSaic, Feadán an tSaic*

Sagart, f., “priest”. *Buaile an tSagairt, Carraig an tSagairt, Cnoc an tSagairt, Feadán an tSagairt, Maolán an tSagairt*

Sáile, f., “(inlet of) salt water”. *Sáile x2. Coraidh Sháile, Cnoc Sháile, Scraith Sháile*

Sáinn, b., “predicament”, ainm samhlaíoch ar áit chontúirteach shléibhe nó aille. *Sáinn, Sáinn na gCaorach. Uaich na Sáinne*

Salach, a., “dirty”. *Béal an Átha Salaigh, Béal an Átha Salaigh*

Samhadh, f., “sorrel”. *Gob Fhothair an tSamhaidh, Loch Choire an tSamhaidh*

Samhnachán, f., “slob-trout”. *Loch na Samhnachán*

Scadán, f., “herring”. *Poll na Scadán, Uaichín na Scadán*

Scailp, b., “fissure”. *Scailp an Chapail*

Scaineamh, b., “shingly strand”. *Clúid Scainmhe*

Scaineamháinín, f., l. dís de scaineamh. *Ardán an Scaineamháinín*

Scainmhín, f., l. dís. de scaineamh. *Gob Aird an Scainmhín*

Scairdeán, f., “cascade”. *Scairdeán, Uaich Bhuí an Scairdeáin*

Scairdeog, b., ?l. dís. de scaird “jet (of water)”. *Tóin Scairdeog*

Scardán, f., l. mal. de scairdeán. *Scardán*

Scártha, ?f., fm. áitr. de shubs. den a. scártha “windswept, desolate”. *Scártha Glas*

Sceacharaigh, b., tabh., “place of thornbushes”, forb. ó sceach “thornbush”. *Sceacharaigh*

Sceadach, b., “?speckled place”, subs. den a. sceadach “patchy; blotchy”. *Lochán na Sceadaí x2*

Scearta, f., l. mal. de sciorta “marginal portion of land”. *Oileán an Scearta*

Sceicheog, b., “little thornbush”. *Sceicheog, Sceicheog Mhór, Sceicheogaí*

Sceideog, b., “little bare place”, forb. ó scead “bare patch”. *Sceideog*

Sceilp, b., tabh. de scailp. *Sceilp, An Sceilp*

Scilling, b., “shilling”. *Garraí na Scillinge*

Scoil, b., “school”. *Creig na Scoile*

Scoilg, b., “cove”, forb. ó scoilg “long neck”. *Scoilg na gCaorach*

Scoilte, a., “split”, [sköl' t̪ i]. *Carraig Scoilte an Mháma, Cloch Scoilte*

Scoith, b., tabh. de scoth. *An Scoith*

Scoth, b., “reef”. *Scoth na Céibhe*

Sconsa, f., (de ghnáth mar sconnsa sa chaint), “fence”. *Sconsa x2*

Scotch, B. *The Scotch House*

Scraith, b., “scraw”, go minic sa chiall áitr. “place of scraw”. *Scraith x2, Scraith Mhór Bóthar na Scraithe, [gin. iol.] Log na Scrath*

Scraith, b., “marine/coastal scraw”. *Scralsalia, Scrahaphollaun, Scrahagranaghan*

Scrath, b., (bun)l. mal. de scraith. *Scrath Mhór, Scrath an Bhogáin, Scrath na Bradaí*

Screig, b., l. mal. de *creig*. *Screig Bhán*

Seabhac, f., “hawk”. *Uaich an tSeabhaic*

Seagal, f., “rye”. *Garraí an tSeagail*

Seamsóg, b., “wood-sorrel”. *Carraig na Seamsóg*

Sean-, réim., “old-”. *Seanbhóthar* srl, *Seanfheadán na Móna*, *Seanpháirc*, *Seanphortaigh*, *Seanscoil Bhéal Feirtse*, *Seanteach an Phobail*, *Seanteach an Fhrancaigh* srl. *Garraí na Seanfhataí*, *Gob na Seangharrantaí*, *Tóin an tSeanbhaile*

Seanbhaile, f., “old townland”. *Tóin an tSeanbhaile*

Seanbhóthar, f., “old road”. *Seanbhóthar*, *An Seanbhóthar*, *Seanbhóthar Ghobáin*, *Seanbhóthar an Chartúin*

Seanscoil, b., “old school”. *Seanscoil Bhéal Feirste*

Seanfhata, f., “old potato”. *Garraí na Seanfhataí*

Seanfheadán, f., “old stream”. *Seanfheadán na Móna*

Seangharraí, f., “old field”. *Gob na Seangharrantaí*

Seanpháirc, b., “old field”. *Seanpháirc*

Seanphortach, f., “old (?worked) bog”. *Seanphortaigh*

Seanphunta, f., “old (animal) pound”. *Seanphunta*

Seanteach, f., “old house”. *Seanteach an Fhrancaigh*, *Seanteach an Chartúin*, *Seanteach Sally*

Seanteach an Phobail, frása, “old church”. *Seanteach na Scoile*

Seanteach na Scoile, frása, “old school house”. *Seanteach na Scoile*

Seascadh, l. mal. gin. de *seisc* “sedge”. *Lochán na Seascadh*, *Feadán na Seascadh*

Seileastrach, b., l. áitr. “place of the wild iris”. *Gob na Seileastráí*

Seithín, f., “?little hide”. *Carraig Seithín*

Shaft, B. *Gob an Shaft*

Shingle, B. *Clasaigh an Shingle*

Ship, B. *An Ship*

Sí, f. agus b., “fairy mound”. *Sí*, *An tSí*, *Sí Bheag* x3, *Sí Fionn*, *Sí Mhór*. *Gruaigín Sí Gail*

Silseán, l. comhshamlaithe de *silteán* “drain”. *An Silseán*, *Uaich an tSilseáin*

Síodh, b., l. mal. de *sí*. *Síodh Mhór*

Simléar, f., “chimney”. *Banc an tSimléir*.

Simléar, f., “blow-hole”. *Simléar Mór*

Sióg, b., “fairy”. *Ardán na Sióige*

Siolach, ?f., “?wet place”, ?forb. ó *sil* “drip”. *Siolach*

Sionnach, f., “fox”. Fch. innéacs na n-ainmhithe

Siorrán f., “little pinnacle”. *An Siorrán*, *Barr an tSiorráin*

Síthe, iol. de *sí*. *Abhainn na Síthe*, *Droim na Síthe*

Slat, f., “sea-rod”. *Allt na Slat*, *Feadán Slat*

Slathach, f., l. mal. de *lathach*. *Clúid an tSlathaigh*

Sleábain, a., “slippy”, forb. ó *sleamhain*. *Uaich na gCos Sleábain*

Sleamhain, a., “slippy”. *Taca Sleamhain*, *Uaich na gCos Sleamhain*

Sliabh, f., “mountain”. *An Sliabh Mór*. *Páirc an tSléibhe*, *Sliabh an Rannta*, *Sliabh Trasna*

Innéacs Eilimintí

Sliabh, f., “?moor”. *Sliabh Rua*

Sligeán Dubh, f., l. mal. de *sliogán dubh* “mussel”. *Leiceann na Sligeán Dubh*

Slodán, f., “puddle; little lake”. *Slodáin Gheala, Slodán na Bradaí*

Sméar, f., “berry”. *Feadán na Sméar, Feadán Sméar*

Sochraid, b., “funeral”. *Bealach na Sochraide*

Sólás, f., “solace”. *Cathaoir an tSóláis*

Sómas, f., “?ease, comfort”. *Gob Choire an tSómais*

Spadar, f., “soggy turf”. *Garraí an Spadair*

Sparra, a., “sharp”. *Clocha Sparra*

Spinc, b., l. mal. de *splinc*. *Spinc*

Spincín, l. dís. de *spinc*. *Spincín*

Splinc, b., “pinnacle”. *An Splinc, Ascaill na Splince, Cúl na Splince, Éadan na Splince*

Sráid, b., “village”. *An tSráid*

Sraith, b., “strath”. *Sraith, Sraith Cham, Droim Sraithe*

Sraithín, f., l. dís. de *sraith*. *Na Sraithíní. Cnoc na Sraithín, Loch na Sraithíní*

Srath, l. f. de *sraith*. *An Srath Mór, Feadán an tSratha Móir*

Srathnóg, b., ?l. dís. de *srath*. *Srathnóg*

Srón, b., “snout; projection”. *Carraig na Sróine*

Sruthail, b., l. mal. de *sruthán*. *Sruthail x2, An tSruthail x2, Sruthail Bheag. Loch Shruthail Bheag*

Sruthán, f., “stream” [sr̪oʲʲaːn]. *Sruthán, An Sruthán, An Sruthán Buí x2, Sruthán na Cloigne srl.*

Baile an tSrutháin, Bun an tSrutháin, Mantrach an tSrutháin, Creagán na Sruthán srl.

Sruthar, f., l. mal. de *sruthán*. *Uaich Bhirín an tSruthair*

Staca, f., “stack (of rock)”. *An Staca Dubh. Gob an Staca, Gob an Staca Dhuibh*

Staighir, ?b., l. mal. de *staighre*. *Staighir Ard*

Staighre, m., “stairs”, ainm samhlaíoch ar chuid d’aill. *Staighre, Na Staighrí*

Stailc, b., “stump”. *Léim na Stailce*

Star, B. *The Star*

Steall, b., “?dash (of water)”. *Abhainn na Stéille. Carraig na Steall*

Stil, b., “(distillation) still”. *Teach Beag na Stile*

Stiller, B. *Poll Glas na Stillers*

Stocán, f., “?tree-trunk”. *Log an Stocáin*

Stairricín, f., “small peak (of rock)”. *Stairricín, An Stairricín. Gob an Stairricín, Uaich an Stairricín*

Stór, f., “treasure”. *Gob an Stóir x2*

Storrán, f., “cliff-ledge”. *Storrán*

Straidhp, b., “stripe (of land)”. *Straidhp Mhór, Straidhpeannaí. Bun na Straidhpe*

Strál, f., l. mal. dísamhlaithe agus giorraithe de *storrán*. *Strál, An Strál. Mullach an Stráil*

Strannadh, f., l. mal. de *drannadh* “snarl”. *Gobán Strannaidh, Uaich an Strannaidh*

Strapa, f., “cliff-steps”, forb. ón ainmfhocal *dreapa* “ledge or crevice in cliff”. *Strapaí an tSionnaigh*

Stríóg, b., “?stripe”, ?l. mal. de *stríoc*. *Stríóg*

Súil, b., “eye”, ainm samhlaíoch ar stua droichid. *Loch na Súil*

Súimín, f., l. dís. de *súmaire* “fissure in rock; swallow hole; quagmire”. *Súimín Bán*. *Creig an tSúimín*

Súmaire, f., “swallow hole”. *Súmaire*

Taca, f., “foothold”, forb. ón gnáthchiall “prop, support”, i bhfoirm áitr.: *Taca Sleamhain*

Taibhse, b., “ghost”. *Teach na dTaibhsí*

Talamh, f., “land”. *Talamh Bán*, *Talamh Garbh* x2. *Idir Dhá Thalamh*, *Teach Faoi Thalamh*

Tamhnach, b., “mountain field”. *Tamhnach*, *An Tamhnaigh Láir*, *An Tamhnach Mhór*

Tamhnach, l. mal. gin. uath. de *tamhnach*. *Bothóg na Tamhnach*

Tamhnachaí, iol. mal. de *tamhnach*. *Tamhnachaí*

Tamhnaigh, b., tabh. de *tamhnach*. *Tamhnaigh* x2, *Tamhnaigh Neanta*, *Tamhnaigh an tSrutháin* srl.

Tamhnaighín, f., l. dís. de l. tabh. de *tamhnach*. *Tamhnaighín Tobair*

Tanaí, b., “shallow water”. *Tanaí an Choiléir*, *Tanaí ó Dheas*, *An Tanaí Rua*

Taobh, f., “(hill-)side”. *Taobh an Mhása*, *Taobh ó Dheas*, *Taobh ó Thuaidh*, *An Taobh Riabhach*

Tarbh, f., “bull”. *Tulscán an Tairbh*, *Uaich na dTarbh*

Teach, f., “house”. *Teach an Choire Mhóir*, *Teach an Loig Mhóir*, *Teach Beag na Stile* srl.

Teach an Phobail, frása, “church”. *Seanteach an Phobail*, *Ardán Theach an Phobail*, *Garraí Theach an Phobail*

Teach na Solas, frása, “lighthouse”. *Teach na Solas*

Teach na Scoile, frása, “school”. *Píosa Theach na Scoile*

Teampall, “(Protestant) church”. *An Teampall*

Teangaidh, b., tabh., “tongue (of land)”. *Teangaidh*. *Abha Theangaí*

Teorainn, b., “boundary”. *Feadán na Teorann*, *Claí Teorann*

Teoranna, gin. mal. uath. de *teorainn*. *Pollán na Teoranna*, *Poll na Teoranna*

Thall, dob., “beyond”. *An Baile Thall*

Thiar, dob., “west”. *An Caol Thiar*, *Tóin re Gaoth Thiar*, *An Baile Thiar*, *An Banc Thiar*, *Loch Bhun na Fréimhe Thiar*

Thoir, dob., “east”. *An Caol Thiar*, *Tóin re Gaoth Thoir*, *An Baile Thoir*, *An Banc Thoir*, *Loch Bhun na Fréimhe Thoir*

Theas, dob., “south”. *Carraig Mhór Theas*

Tobac, f., “tobacco”. *Feadán Tobac*, *Uaich an Tobac*

Tobaca, f., l. mal. de *tobac*. *Poll an Tobaca*

Tobairín, f., l. dís. de *tobar*. *Tobairín na Ceise Cloiche*, *Tobairín Mór*

Tobar, f., “well”. *Tobar an Bhracháin*, *Tobar Eoinín* srl. *Carraigeacha an Tobair*, *Tamhnaighín Tobair*

Tobar Beannaithe, f., “holy well”. *Tobar Beannaithe Naomh Pádraig*

Tóin, b., “backside (of); bottom land”. *Tóin an Chnoic* x3, *Tóin an Chruacháin*, *Tóin an tSeanbhaile*, *Tóin re Gaoth Thoir* srl.

Toinnigh, b., tabh., ?l. mal. de *tonnach* “quaking bog; quagmire”. *Toinnigh*. *Uaichín Toinní*

Tóirneach, b., “thunder”. *Log na Tóirní*

Tóna, iol. mal. de *tóin*. *Tóna Carracha*

Tónach, b., “?place of the bottomland”, (?)fm. áitr. de *tóin*. *Tónach Bhuí*

Toolbox, B. *Clasaigh an Toolbox*

Innéacs Eilimintí

Top, B. *The Top of the Hill*

Tor, f., “steep rocky height”. *Tor Beag*

Tornóg, b., “(lime-)kiln”. *Tornóg x2, Tornóg an Nipper*

Tortóg, b., “?hillock” nó “place of tufts”, forb. ó *tortóg* “tuft”. *Tortóg Mhór*

Trá, b., “beach”. *Trá Bhán, Trá Bó Deirge, Trá na Rón srl. Gealtrá. Béal na Trá, Feadán na Trá Móire*

Tráigh, b., tabh. de *trá*. *Cúltráigh*

Trasna, a., [trasni], “transverse”. *Feadán Trasna, Sliabh Trasna*

Treasna, a., l. mal. de *trasna*. *Log Treasna*

Trí, subs. den uimhir, “three”. *Barr na dTrí nAbhainn, Bun na dTrí Sruthán*

Trinse, f., “trench”. *Trinse*

Trumpaire, gaelú ar an sloinne *Trimpet*. *Feadán an Trumpaire*

Tuar, f., “?cattle field”. *Tuar, Tuar Riabhach. Cúl an Tuair, Garraí an Tuair Mhóir*

Tuile, b., “tide”. *Gobach Thuile Cháite*

Tuirling, b., l. mal. de *doirling* “stony beach”. *Cúl na Tuirlinge*

Tulscán, f., “place of the flurry of water; deep cove”. Féach plé ar an eilimint seo faoi *Tulscán an Tairbh. An Tulscán, Tulscán an Chait srl. Cosainín Caol an Tulscáin, Léana an Tulscáin*

Uachtar, f., “upper”. *Uachtar an Bhaile. Garraí Uachtair, Log Uachtair*

Uaich, b., “cove”. Féach plé ar an eilimint seo faoi *Uaich Uí Fhríle. Uaich, Uaich an Bhioráin, An Uaich Cham, Uaichidh Dhuibh srl. Bléan na hUaiche, Ardán na Fuaiche Móire*

Uaichidh, l. tabh. de *uaich*. *Uaichidh Dhuibh, Uaichidh na Roisín, Uaichidh Cham*

Uaicheantaí, iol. de *uaich*. *Uaicheantaí Beaga*

Uaichín, f., l. dís. de *uaich*. *Uaichín na Bó x3, Uaichín an Duilisc srl.*

Ucht, f., “mountain breast”. *Ucht an Pholl Bháin*

Uchtach, b., l. mal. den ainmfhocal firinsneach *uchtach* “breast of hill”. *Abhainn na hUchtaí x2*

Uillinn, b., “corner”. *Fothair na hUillinne*

Uisce, f., “(fresh) water”. *Briseadh an Uisce, Uaich an Uisce x2*

Úr, a., “new”. *Baile Úr, Bóthar Úr, Garraí Úr x2, Páirc Úr. Cionn an Bhóthair Úir*

Urlár, f., “cleared bog”. *Gruaigín na nUrlár*

Innéacs Sloinnte

Cuirtear sloinnte Béarla agus leaganacha béarlaithe de shloinnte Éireannacha i gcló iodálach.

Atkinson	.	<i>Danny Atkinson's Cove</i>
Bairéad	.	Garraí na mBairéadach
Bhailis.	.	Cloch Bhríde Bhailis
Boycott	.	Teach <i>Bhoycott</i>
Breatnach	.	Ailt Mháire Bhreatnaí
Cuneen	.	<i>Cuneen's</i>
de Paor	.	Teach an Phaoraigh
Farry	.	Garraí <i>Tom Farry</i>
Gallagher	.	Garraí na <i>nGallaghers, Gallagher's River</i>
Haicéid	.	Gob Mháire Haicéid
Hamilton	.	Mónaidh <i>Hamilton</i>
Harvey	.	Caladh <i>Harvey</i>
Healy	.	Garraí <i>Healy</i>
Kelly	.	Kelly's Bridge
Johnson	.	<i>Johnson's Road</i>
Lavelle	.	Pat Lavelle's Cove. Fch. fosta faoi <i>Ó Maolábhail</i>
Lord Cavan	.	<i>Lord Cavan's Ditch</i>
Lyghtel	.	Leachta <i>Lyghtel</i>
Mac Anraí	.	Feadán Pholl Mhic Anraí
McGuinness	.	Bóthar <i>McGuinness</i>
McKeown	.	Mantrach <i>McKeown</i>
(Mac) Raghnaill	.	?Garraí Raghnaill (<i>sic</i>)
Mac Taidhg	.	Ailt Sheáin Mhic Thaidhg
Molloy	.	Carraig <i>Phat Molloy</i>
Mulligan	.	<i>Mulligan's</i>
Nixon	.	Garraí <i>Nixon</i> , Tobar <i>Nixon</i>
Ó Beoigh	.	Manraigh <i>Peggy</i> Ní Bheoidh
Ó Caiticín	.	[leagan de Mac Caiticín] Marfaigh Uí Chaiticín
Ó Ceallaigh	.	Bóthar Uí Cheallaigh
Ó Dónaill	.	Carraigeacha Beaga Uí Dhónaill
Ó Duacháin	.	Abhainn Uí Dhuacháin, Garraí <i>Bhill</i> Uí Dhuacháin
Ó Duagáin	.	Uaich Bhríde Ní Dhuagáin, Garraí na nDuagán
Ó Fríle.	.	Uaich Uí Fhríle
Ó Gacháin	.	Teach Shéamaisín Uí Ghacháin
Ó Garbháin	.	Glac Mhuintir Gharbháin
Ó Giallacháin	.	Ceis Mháire Ní Ghiallacháin

Innéacs Sloinnte

<i>O'Hara</i>	.	Garraí <i>O'Hara</i>
Ó hÉanú	.	Carraig Sheáin Uí Éanú
Ó Loingsigh	.	Gob an Loingsigh, Garraí Beag an Loingsigh
Ó Loingseacháin		Poll Uí Loingseacháin
Ó Madáin	.	Carraig Mhuintir Mhadáin
Ó Máille	.	Maidhm Uí Mháille, Garraí na Máilleach, Na Máilligh
Ó Maolábhail	.	Log Bhríde Ní Mhaolábhail
Ó Múirí	.	Bóthar Uí Mhuirí
Ó Taidhg	.	Móin Uí Thaidhg
Ó Tiomáin	.	Log Nuala Ní Thiomáin
Ó Súilleabháin		Garraí Uí Shúilleabháin
<i>Petticoe</i>	.	<i>Petticoe's Cove</i>
<i>Reid</i>	.	Clais <i>Reid</i>
<i>Ryan</i>	.	Ardán <i>Ryan</i>
<i>Ryder</i>	.	Feadán <i>Ryder</i> (?)
Seoighe		Ardán Mhícheáil Seoighe (sic), Garraí Seoighe
<i>Trimpet</i>	.	Feadán an Trumpaire, Garraí <i>Trimpet</i>

Innéacs Ainmneacha Pearsanta

Cuirtear réiltín [*] le hainm naoimh.

Ábraim.	Manraigh Ábraim, Tobar Ábraim
Achar .	Loch Achair
Áine .	Loch Áine
Andrew	Píosa <i>Andrew</i>
Andy .	Garraí <i>Andy</i> , Bóithrín <i>Andy</i> Néill
Aonghas	Gob Pháidín Sheáin Aonghais
Anna .	Sruthán <i>Bhiddy</i> Anna
Antaine	Garraí Antaine Úna, Garraí Antaine Dhuibh
Biddy .	Tobar <i>Biddy</i> , Sruthán <i>Bhiddy</i> Anna, Garraí <i>Bhiddy</i> Mhór, Garraí <i>Bhiddy</i> Móire, Cosán <i>Biddy</i> Bhán
Bill .	Garraí <i>Bhill</i> Uí Dhuacháin
Billy .	Garraí <i>Bhilly</i> , Garraí <i>Bhilly</i>
Brian .	Ascaill Pháidín Bhriain, Poll Bhriain Mhóir
Bríd .	Uaich Bhríde Ní Dhuagáin, Cloch Bhríde Bhailis, Log Bhríde Ní Mhaolábhail, Gob Bríde (sic)
Brídín .	Casla Bhrídín
Cáit .	Garraí Cháit
Charlie	Garraí <i>Charlie</i>
*Ciarán	Carraigeacha Chiaráin
Cití .	Carraig Chití, Garraí Chití Pharraí, Fiaile Sheáin Chití
*Colmán	Tobar Colmáin
Conchúr	Creigín Conchúir
*Cua .	Gleann ?Cua
*Damhnait	Cill Damhnait, Tobar Damhnait
Dan .	Teach <i>Dan</i>
Diarmaid	Gob Dhiamada, Gob Dhiarmada, Teach Dhiarmaid an Reatha
Dick .	Garraí <i>Dick</i>
Dónall.	Clúid Dhónaill, Uaich Dhónaill Dhuibh
Donnchadh	Teach Dhonnchaidh
Dualtach	Carraig an Dualtaigh
Éamann.	Creig Éamainn Bháin
Eoghan	Bóithrín Sheáin Eoghain, Ardán Eoghain, Clúid Eoghain Ruaidh
Eoin .	Carraig Eoin
Eoinín .	Tobar Eoinín, Garraí Sheáin Eoinín
Féilim .	Caladh Fhéilim
*Fionnán	Tobar Fhionnáin

Innéacs Ainmneacha Pearsanta

Frank .	Manraigh <i>Frank</i> Mhóir
Gairbhín	Bléinte ?Ghairbhín
Gráinne	Caisleán Ghráinne, Leaba Dhiarmada agus Ghráinne
Hanraoi	Poll Hanraoi, Poll Chapall Hanraoi
Harry .	Garraí <i>Harry</i>
Hector .	Maolán <i>Hector</i>
Hughdie	Garraí <i>Hughdie</i> Phaitín
Hughie	Ailt <i>Hughie</i> Bháin, Garraí Hughie Phaitín
Ibhear .	Dún Ibhir
Jack .	Garraí <i>Jack</i>
Joe .	Gob <i>Joe</i>
Johnny	Garraí <i>Johnny</i> Mhóir, Manraigh <i>Johnny</i>
Judie .	Gob <i>Judie</i>
Liam .	Loch Chnoc Liam Bhuí
Liza .	Leac <i>Liza</i>
Lochlann	Garraí Lochlainn
Mack .	Gaoth <i>Mhack</i>
Máire .	Ceis Máire Ní Ghiallacháin, Bóthar Mháire Shéarlais, Ailt Mháire Bhreatnaí, Garraí Mháire Haicéid
Maitiú .	Bóithrín Mhaitiú, (?)Cnoc Mhuintir Mhaitiú
Mánas .	Ardán Pholl Mhánais, Caladh Mhánais, Poll Mhánais, Garraí Mhánais
Martan (<i>sic</i>)	Log Mhartain
Méanaí	[leagan den ainm <i>Máire</i>] Bóthar Mhéanaí
Mícheál	Garraí Mhícheáil Fhada (<i>sic</i>), Ardán Mhícheáil Seoighe (<i>sic</i>). Tugtar faoi dear gurb é <i>Mícheál</i> , ginideach <i>M(h)chíl</i> , an leagan a fheictear in ainmneacha bailte fearainn; féach <u>Meermihil</u> i mbarúntacht Mhurasce (Imleabhar 2 sa tsraith seo).
Micí .	Garraí Mhicí Shailí
*Mionnán	Mionnán (? < Cnoc Mofhionnáin)
Murchadh	(ginideach <i>Murchadha</i> > <i>Murchú</i>) Buailidh Mhurchú, Mantrach Murchú
Micín .	Carraig Mhicín Chorraigh
Neansaí	Uaich Neansaí Ghréasaí
Ned .	Garraí <i>Ned</i>
Neidín .	Cé Neidín
Neddy .	Gob <i>Neddy</i> , Garraí Phat Neddy
Niall .	Sruthán Pháidín Néill, Eanach Néill, Ardán Sheáin Néill, Bóithrín <i>Andy</i> Néill
Nuala .	Log Nuala Ní Thiomáin
Páideáin	Bóithrín Pháideáin
Páidín .	Sruthán Pháidín Néill, Gob Pháidín Sheáin Aonghais, Ascaill Pháidín Bhriain, Garraí Pháidín, Garraí Pháidín
*Pádraig	Tobar Beannaithe Naomh Pádraig
Pádraigín	Gob Phádraigín

Paróiste Acla

Paitín .	Garraí <i>Hughdie</i> Phaitín
Parthalán	Carraig Pharthaláin
Pat .	Caladh <i>Pat</i> Pheadair, <i>Pat Lavelle's Cove</i> , Tobar <i>Phait</i> Uí Rodaigh, Carraig <i>Phat Molloy</i> , Garraí <i>Phat Neddy</i>
Parraí .	[leagan den ainm <i>Pádraig</i>] Garraí Chití Pharraí
Patsy .	Gob <i>Phatsy</i> , Garraí <i>Phatsy</i> , Gob <i>Phatsy</i>
Peadair	Caladh <i>Pat</i> Pheadair
Peggy .	Manraigh <i>Peggy</i> Ní Bheoidh, Garraí <i>Pheggy</i> Mhór, Tobar <i>Pheggy</i>
Raghnall	Gob Bhuaile Raghnail, Uaich Bhuaile Raghnail, Buaile Raghnail
Réamann	Leachta Réamainn
Roland	Buaile Raghnail sv.
Sailí .	Garraí Mhicí Shailí
Sally .	Garraí <i>Sally</i> , Alltán <i>Sally</i> , Seanteach <i>Sally</i>
Sam .	Garraí <i>Sam</i> , Clúideog <i>Sam</i>
Séamas	Garraí Shéamais
Séamaisín	Teach Shéamaisín Uí Ghacháin, Garraí Shéamaisín Óig
Seán .	Ailt Sheáin Mhic Thaidhg, Bóithrín Sheáin Eoghain, Gob Pháidín Sheáin Aonghais Carraig Sheáin Uí Éanú, Garraí Sheáin, Ardán Sheáin Néill, Garraí Sheáin Eoinín, Fiaile Sheáin Chití, Uaich Sheáin an Gabha, Garraí Sheáin, Caladh Sheáin Bhig
Séarlas	Bóthar Mháire Shéarlais
Tom .	Fód <i>Tom</i> , Garraí <i>Tom Farry</i>
Tony .	Gob <i>Tony</i>
Thady .	Béal <i>Thady</i>
Ultán .	Carraig Ultáin
Úna .	Garraí Antaine Úna
Vincent	Bóthar <i>Vincent</i>
Waltie .	Garraí <i>Waltie</i>
Willie .	Gairdín <i>Willie</i>

Innéacs Ainmneacha Plandaí*

*Féach leaganacha Béarla d'ainmneacha na bplandaí faoin Innéacs Eilimintí

Abhail	.	Doire Abhla
Adhann	.	(?)Allt Adhna, Cionn Allt Adhna
Aiteann	.	Cnoc na gCaoirí Aitinn, Ardán na hAitinne
Caoirtheann	.	[leagan de caorthann] Garraí an Chaoirthinn
Caoraí Sréana	.	Carraig Mhór na gCaoraí Sreána
Cabáistí	.	Garraí na gCabáistí
Carrán	.	Carrán
Cearc Bhreac	.	Ardán na Circe Brice
Cíb	.	Leic na Cíbe
Coll	.	Gort an Choill, Abhainn Ghort an Choill
Copóg	.	Garraí na gCopóg
Cuirdín	.	Tobar an Chuidín
Doire	.	Doire Abhla
Driseog	.	Feadán na Driseoige
Duilleasc	.	Uaichín an Duilisc
Fata	.	Garraí na Seanfhataí
Feorainn	.	Feorainn
Fiaile	.	Fiaile Sheáin Chití
Fraoch	.	An Fraoch, Garraí Fraoigh, Glac an Fhraoigh, Oileán Fraoigh
Fuinseann	.	Fuinsinn
Leathach	.	Poll an Leathaigh
Líon	.	Poll an Lín
Luachair	.	Tóin na Luachra
Miliúir	.	An Mhiliúir
Miliúrach	.	[leagan áitreabhach de <i>miliúir</i>] Gob na Miliúraí, Gob na Miliúraí Móire
Nean(n)ta	.	Tamhnaigh Neanta
Neantóg	.	Ardán na Neantóg
Nóinín.	.	Tamhnaigh Nóinín, Garraí na Nóinín
Raithneach	.	An Raithneach, Inis Raithní, Pollán na Raithní, Pollán Raithní, Poll Raithní (Lynghaghan), Poll Raithní Beag, Poll na Raithní
Sac	.	Lochán Fheadán Bhun tSaic, Cúl an tSaic
Samhadh	.	Gob Fhothair an tSamhaidh, Loch Choire an tSamhaidh
Sceicheog	.	Sceicheog Mhór
Seagal	.	Garraí an tSeagail
Seamsóg	.	Carraig na Seamsóg
Seasca	.	[leagan áitiúil de <i>seisc</i>] Lochán na Seacsadh, Feadán na Seascadh
Sméar	.	Feadán na Sméar, Feadán Sméar

Paróiste Acla

Slat [Mara] . Allt na Slat, Feadán Slat

Innéacs Ainmneacha Ainmhithe

Asal	.	Poll an Asail
Beitheach	.	Allt an Bheithigh
Bó	.	Trá Bó Deirge, Cosán na mBó, Uaichín na Bó x3
Bocaide	.	Gob Rú an Bhocaide
Bocán	.	Cnoc an Bhocáin
Bolgóg	.	Carraig na mBolgóg
Breac	.	Loch na mBreac, Poll na mBreac, Loch na mBreac Caoch
Breallach	.	Clúid na mBreallach mBuí
Broc	.	Creig na mBroc, Poll an Bhroic
Cailleach Dhubh	.	Carraig na gCailleach Dubh, Uaichín na Caillí Duibhe
Caora	.	Creig na gCaorach
Capall	.	Sceilp an Chapaill, Dún na gCapall, Poll na gCapall, Cosán na gCapall, Poll na gCapall, Cosán na gCapall, Poll Chapall Hanraoi
Capaillín	.	Creig an Chapaillín
Cat	.	Tulscán an Chait
Cearc	.	Feadán na Circe, Gob na gCearc
Coinnín	.	Gleann an Choinnín
Colm	.	Poll na gColm, <i>Pigeon Point</i> , Gort na gColm, Uaich na gColm
Crosán	.	Poll an Chrosáin
Crotach	.	Aill an Chrotaigh
Crúbóg	.	Carraig na gCrúbóg x2
Cú	.	Fothair na gCon
Damh	.	Aill na nDamh
Eallach	.	Poll Eallaigh
Éan	.	Oileán na nÉan, Creag an Éin, Gleann na nÉan
Éinín	.	Loch na nÉinín, Lochán na nÉinín
Eilit	.	Carraig na hEilte
Faoileán	.	Faoileán (sic), Gob na bhFaoileán
Faoileog	.	Carraig na bhFaoileog
Faocha	.	Uaich na bhFaoachan
Feannóg	.	Gob Rú na bhFeannóg
Fia	.	Feadán Léim an Fhia, Cosán na bhFia
Frog	.	Tobar na bhFrogannaí
Foitheach	.	Foitheach (sic)
Gabhar	.	Carraig an Ghabhair, Glac na nGabhar Fiáin, Pollach na nGabhar, Currach an Ghabhair, Ardán Bán na nGabhar
Gamhain	.	Cloch an Ghamhna, Poll an Ghamhna, Aill na nGamhnaí
Gé	.	Nead an Ghé

Paróiste Acla

Gealbhan	.	Inis Gealbhán
Gearrán	.	Uaich an Ghearráin Bháin, Feadán an Ghearráin, An Gearrán Bán, Log an Ghearráin
Giorria	.	Carraig an Ghiorria, Log na nGiorraithe, Aill an Ghiorria
Iasc	.	Ceap an Éisc, Banc an Éisc
Iascán	.	Gob na nIascán
Iolar	.	Nead an Iolra, Uaichín Nead an Iolair
Lacha	.	Tobar na Lachan
Madadh	.	Poll an Mhadaidh, Poll na Madadh, Tulscán an Mhadaidh
Míol Mór	.	Uaich an Mhíl Mhóir
Molt	.	Oileán Molt
Muc	.	Bearnaidh na Muc, Abar na Muice, Loch na Muc
Murlas	.	Carraig na Murlas
Oistre [l. de <i>oisre</i>].	.	Carraig na nOistrí
Préachán	.	Uaich an Phréacháin, Ardán an Phréacháin, Carraig na bPréachán, Garraí na bPréachán, Nead an Phréacháin, Garraí na bPréachán, Garraí na bPréachán, Ardán na bPréachán
Roilleach	.	Oileán na Roilleach
Rón	.	Carraig na Rón, Carraig na Róntaí, Clúid na Róntaí, Carraig an Róin
Samhnachán	.	Loch na Samhnachán
Scadán	.	Uaich na Scadán, Poll na Scadán
Seabhac	.	Uaich an tSeabhaic, Binn an tSeabhaic
Sionnach	.	Uaich na Sionnach Mór, Pollachán an tSionnaigh, Loch an tSionnaigh, Strapaí an tSionnaigh, Ardán an tSionnaigh, Prochóg an tSionnaigh
Sligeán Dubh	.	Leiceann na Sligeán Dubh
Tarbh	.	Tulscán an Tairbh

Féach fosta an t-ainm *Slodán na Bradaí*.

Príomhfhoinsí

Amhráin CG	<i>Amhráin Chlainne Gaedheal</i> , Mícheál Ó Máille & Tomás Ó Máille, atheag. ag William Mahon (Indreabhán 1991; chéad eagrán: BÁC, 1905).
A. Conn.	<i>Annála Connacht: the annals of Connacht (AD 1224-1522)</i> , ed. A. Martin Freeman (Dublin 1944).
Adventures of Léithin	“The Adventures of Léithin”, ed. Douglas Hyde, <i>Celtic Review</i> 10 (1914-16), 116-143.
AFM	<i>Annála Ríoghachta Éireann: annals of the Kingdom of Ireland by the Four Masters from the earliest period to the year 1616</i> , ed. John O'Donovan, 7 vols (Dublin 1848-51; reprint 1990).
AGMP	<i>Ainmneacha Gaeilge na mBailte Poist</i> , Oifig an tSoláthair (BÁC 1969).
AIF	<i>The Annals of Inisfallen</i> , ed. Seán Mac Airt (Dublin 1951).
Ainm	<i>Ainm: bulletin of the Ulster Place-name Society</i> (Belfast 1986-).
ALC	<i>The annals of Loch Cé: a chronicle of Irish affairs from AD 1014 to AD 1590</i> , ed. William Hennessy, 2 vols (London 1871; reprint, Dublin 1939).
ALSO	Ainmleabhair nó <i>Name-books</i> a scríobhadh le linn obair na Suirbhéireachta Ordanáis, 1827-40c; Cartlann Náisiúnta na hÉireann. <i>Achill</i> B513, 514, 515, 516.
Anal. Hib.	<i>Analecta Hibernica</i> (Dublin 1930-69; Shannon 1970-).
Andrews' Maps	<i>Shapes of Ireland: Maps and their Makers 1564-1839</i> , J.H. Andrews (Dublin 1997).
Anecdota	<i>Anecdota from Irish Manuscripts</i> , ed. O.J. Bergin, R.I. Best, K. Meyer, J.G. O'Keeffe, 5 vols (Halle / Dublin 1907-13).
Angliae figura	‘Ireland, from <i>Angliae figura</i> , c. 1534, British Library...’ in <i>Andrews' Maps</i> 32.
APA	<i>Ainmneacha Plandaí agus Ainmhithe, flora and fauna nomenclature</i> (Baile Átha Cliath 1978).
Arch. Hib.	<i>Archivium Hibernicum; or, Irish historical records</i> , ser. 1, vols i-vii (Maynooth 1912-21); ser. 2, vol. viii- (1941-).
Arrowsmith	<i>Ireland...</i> [a map], by A. Arrowsmith (London 1811); NLI 16 L 20.
ASE	“Abstracts of grants of lands and other hereditaments under the acts of settlement and explanation, AD 1666-84” compiled by John Lodge and published in the appendix to the <i>15th Annual report from the commissioners... respecting the public records of Ireland</i> (1825).
AU	<i>Annála Uladh: annals of Ulster; otherwise Annála Senait, annals of Senait: a chronicle of Irish affairs, 431-1131, 1155-1541</i> , ed. William Hennessy and Bartholomew MacCarthy, 4 vols (Dublin 1887-1901).

Paróiste Acla

Bald	<i>A Map of the Maritime County of Mayo</i> , William Bald (1830).
Bald's Bogs of Mayo	<i>Map of the Bogs, Lying on the South Western Part of the County of Mayo whose waters discharge themselves into Clew Bay, Killery Harbour and Lough Mask...</i> , le William Bald, AD 1812; NLI 16 E 6.
Béaloid.	<i>Béaloides: the journal of the Folklore of Ireland Society</i> (Dublin 1927-).
Beaufort	<i>A New Map of Ireland...</i> , by Rev. Daniel Augustus Beaufort (1792); NLI 16 L 19.
BL	An Brainse Logainmneacha. Leaganacha fuaimnithe de logainmneacha a thaifead Ken Bale ar obair pháirce i 1968.
ST (ALSO)	<i>Boundary Survey Sketch Maps</i> , bunaithe ar shuirbhéireacht ar theorainneacha a rinne an tSuirbhéireacht Ordanáis c. 1835-38, luaite sna <i>ALSO</i> , <i>passim</i> .
Boazio	<i>Gennerall discription or Chart of Irelande</i> , AD 1599, le Baptista Boazio, NLI 16 L 5(16) agus 16 L 10(81); féach fosta clúdach <i>Andrews' Maps</i> .
Browne's Lands I & II	<i>Account of the Sales of Col. John Browne's Lands in the Counties of Galway and Mayo from 1698 to 1708</i> , Leabharlann Náisiúnta na hÉireann, micreascannán n.617 p.940. Tá dhá chóip de liosta tailte, a scríobhadh i 1707 nó 1708, agus a bhaineann leis an dá bharúnacht atá faoi chaibidil, le fáil i measc na láimhscríbhinne seo; tugaim <i>I</i> ar an chéad cheann acu, agus cuma níos seanda ar na litrithe ann, agus <i>II</i> ar an dara cóip.
Browne's Map 1	"Notes on the place names mentioned in Browne's map of Mayo, 1584", Martin J. Blake, <i>Galway Archaeological Society Journal</i> vol. vi, 34-50, 95-106, 182-5, 238-44, 1909-10; vol. Viii, 39-55, 1913-14.
Browne's Map 2	Cóip de Léarscáil Browne atá ag Ionad Oidhreacht Chuan Mó, Cathair na Mart. Féach fosta <i>A Plat[e] of the County Mayo by Jean Baptiste...</i> , 1590, <i>from a design by John Browne</i> , NLI 16 B 15(1).
Browne's RR	<i>Rent Rolls of Col. John Browne's Estate</i> , Leabharlann Náisiúnta na hÉireann, micreascannán n.617 p.940. Tá cóipeanna ann de rollaí cíosa 1698, 1699, 1704, 1802 agus 1830 ann. Féach fosta <i>Browne's Lands I & II</i> .
BSD	<i>Book of survey & distribution, County Mayo</i> , ed . Robert C. Simington (Dublin 1956).
BUPNS	<i>Bulletin of the Ulster Place-Name Society</i> , ser. 1, vols 1-5 (Belfast 1952-7); ser. 2, vols 1-4 (1978-82).
Burke's Priests	<i>Presentment of the Grand Jury of Mayo at Assizes held 4 April, 1715... A List of the Priest Dead</i> , in <i>The Irish Priests in the Penal Times (1660-1760)</i> , Rev. William Burke (Waterford 1914), 430-1.
Cathair na Mart	<i>Journal of the Westport Historical Society</i> .

Príomhfhoinsí

Cath MT	<i>Cath Muige Tuired</i> , ed. Elizabeth A. Gray, <i>ITS</i> lii (Dublin 1983).
CSBÉ	Cnuasach na Scol, 1938c, Lárionad Uí Dhuilearga do Bhéaloideas na hÉireann agus Cnuasach Bhéaloideas Éireann. Tá micrifís d'ábhar Mhaigh Eo sa Leabharlann Contae i gCaisleán an Bharraigh.
Céitinn	<i>Foras Feasa ar Éirinn: the history of Ireland by Seathrún Céitinn (Geoffrey Keating)</i> , ed. Rev. Patrick S. Dinneen, 4 vols, <i>ITS</i> (London 1902-14).
Celtica	<i>Celtica</i> , Dublin Institute for Advanced Studies (Dublin 1946-).
Census 1851	<i>Census of Ireland, 1851. General alphabetical index to the townlands and towns, parishes and baronies of Ireland...</i> (Dublin 1904).
COD	<i>Calendar of Ormonde Deeds, being the mediaeval documents preserved at Kilkenny Castle...</i> , ed. Edmund Curtis (Dublin 1932-)
Connaught Map (NLI)	"A large Ms map of the province of Connaught in colours, on paper laid down on canvas and made from a view of the countrue... divided into counties and baronies... appears to have been made at the end of the reign of Queen Elizabeth... or the beginning of that of James I"; NLI 16 L 10(73). Tá níos mó ainmneacha ar an léarscáil seo ná mar atá ar <i>Speed's Connaught</i> , 1610, áfach.
Connaught Map (NLI) 2	"A map of the province of Connaght, The Counties, baronies and parishes marked; no date; approx. 1700"; NLI 16 L 10(74).
CPR Jas I	<i>Irish patent rolls of James I: facsimile of the Irish record commissioner's calendar prepared prior to 1830</i> , with a foreward by M.C. Griffith (Dublin 1966).
CSH	<i>Corpus genealogiarum sanctorum Hiberniae</i> , ed. Pádraig Ó Riain (Dublin 1985).
CSP Ire.	<i>Calendar of the state papers relating to Ireland, 1509-1670</i> , ed. H.C. Hamilton, E.G. Atkinson, R.P. Mahaffy, C.P. Russell and J.P. Prendergast, 24 vols (London 1860-1912)
Curtis I	"Original Documents relating to the Butler Lordship of Achill, Burishoole and Aughrim (1236-1640), E Curtis, <i>GAHSJ</i> 15 (1930), 121-8. Doiciméad 4, dintiúr a bhaineann le Buiríos Umhaill agus atá ar leathanaigh 127-8 atá i gceist sa staidéar seo.
Curtis II	"Seventeenth Century Documents relating to the Manors of Aughrim and Burishoole" le E. Curtis, <i>GAHSJ</i> 16 (1934-5), 45-56. Tá cóipeanna anseo aige de ceithre dhoiciméad faoi leith, ón tréimhse 1689-94, nach bhfuil ar fáil áit ar bith eile, dá bhfuil a fhios agam. Tugtar <i>Curtis</i> II i-iv orthu sa tráchtas seo. Is cóip dhíreach den dintiúr <i>Curtis</i> II iii (1690) atá i ndintíur <i>Curtis</i> II iv (1694) ach le litrithe malartacha thall agus abhus. Féach fosta <i>Inq. ME</i> thíos.
Curtis III	"Original Documents relating to Aughrim, Burrishoole, and Arran",

	E. Curtis, <i>GAHSJ</i> 16 (1934-5), 134-9; doiciméad 4, dintiúr ón bhliain 1601 a bhaineann le Buiríos Umhall agus atá ar leath. 139, a úsáidtear sa tráchtas seo. Dearbhú den dintiúr seo is ea <i>Lease Jas I (NLI)</i> thíos.
De Latocnaye	<i>A Frenchman's Walk through Ireland 1796-7 (Promenade d'un Français dans l'Irlande...</i> Translated from the French of De Latocnaye by John Stevenson (Dublin; gan dáta).
Desc. of Ireland (Hogan)	<i>The Description of Ireland, and The State thereof as it is at this present, in Anno 1598. Now for the first time published from a Manuscript preserved in Clongowes-Wood College, with copious notes and Illustrations</i> , by Edmund Hogan (Dublin 1878).
Description of Mayo	Cuntas a scríobh Downing ar Chontae Mhaigh Eo, “about the year 1685, for Sir William Petty’s intended atlas”, luaite in <i>TCHyF</i> agus in <i>LSO</i> ag Ó Donnabhánach (TCD Ms I.1, 3, dar leis), <i>passim</i> , agus curtha in eagar ag Nollaig Ó Muraíle mar ‘A description of County Mayo by R. Downing, c. 1684’ in <i>A Miracle of Learning: Studies in Manuscripts and Irish Learning. Essays in Honour of William O’Sullivan</i> (eag. T. Barnard, D. Ó Cróinín & K. Simms, 1998), 236-65.
DIL	<i>Dictionary of the Irish Language: compact edition</i> (Dublin 1983).
Dinneen	<i>Foclóir Gaedhilge agus Béarla: an Irish-English dictionary</i> , Rev. Patrick S. Dinneen (Dublin 1904; reprint with additions 1927 and 1934).
Discovery	<i>Discovery Series</i> , léarscáileanna 1:50,000, Ordnance Survey Ireland (dara cló; Baile Átha Cliath 1999).
Division Connaught 1 (Knox)	<i>Division of Connaught into Counties and Baronies, with notes of Chief Countries and Special Castles</i> [1570], in <i>Knox Hist.</i> , 346.
Division Connaught 2 (Knox)	<i>The Division of Connaught and Thomond of 1574</i> in <i>Knox Hist.</i> , 346-50.
Division Connaught 2A (Knox)	<i>The Division of Connaught and Thomond</i> [1574], le ‘list of separate benefices’, in <i>Knox Hist. Tuam</i> , 214-9. Cóip de in <i>Cal. Carew MSS</i> iv 473-4.
Dongl. Ann	<i>Donegal Annual: journal of the County Donegal Historical Society</i> (1947-).
DUP	<i>Dictionary of Ulster Place-Names</i> , Patrick McKay (Antrim 1999).
Dwelly	<i>The illustrated Gaelic-English dictionary</i> , Edward Dwelly, 3 vols (Glasgow 1901-11; reprint 1920).
Eccles. Revenue	“A list of denominations of lands owned by the Archbishop of Tuam taken from the Schedules to the First Report of the Royal Commission on Ecclesiastical Revenues and Patronage, 1833” in <i>Knox Hist. Tuam</i> 183-90.

Príomhfhoinsí

Eccles. Tax. (CDI)	“Ecclesiastical taxation of Ireland”, ed. H.S. Sweetman & G.F. Handcock, <i>Calendar of documents relating to Ireland...</i> , 1302-07 (London 1886), 202-323.
Eccles. Tax. (Knox)	“Ecclesiastical Taxation of Ireland”, cóip de in <i>Eccles. Revenue</i> .
Éigse	<i>Éigse: a journal of Irish studies</i> (Dublin 1939-).
Éire Thuaidh	<i>Éire Thuaidh/Ireland North: a cultural map and gazetteer of Irish place-names</i> , Ordnance Survey of Northern Ireland (Belfast 1988).
Ét. Celt.	<i>Études Celtiques</i> (Paris 1936-).
Fermoy (Hogan)	Foirmeacha ó <i>The Book of Fermoy</i> , luaite ag Hogan in <i>Onom. Goed</i> .
FFC	<i>Filí agus Filidheacht Chonnacht</i> , Tomás Ó Raghallaigh (Baile Átha Cliath 1938).
Fiants Eliz.	“Calendar and index to the fiants of the reign of Elizabeth I”, appendix to the <i>11-13th, 15-18th and 21-22nd Reports of the Deputy Keeper of public records in Ireland</i> (Dublin 1879-81, 1883- 86, 1889-90).
Flynn	<i>Aspects of Cultural Change around Lough Cullin, County Mayo</i> , by Gerard Flynn, presented in fulfilment of the requirements for the degree of Master of Arts, University College Galway, August 1997.
FSÁG	<i>Historical Dictionary of Gaelic Placenames, Foclóir Stairiúil Áitainmneacha na Gaeilge. Fascicle 1 (Names in A-), Fascúl 1 (Ainmneacha in A-)</i> , eagar. Pádraig Ó Riain, Diarmuid Ó Murchadha, Kevin Murray (London 2003).
GAHSJ	Galway Archaeological and Historical Society Journal (1919?-)
GÉ	<i>Gasaitéar na hÉireann/Gazetteer of Ireland: ainmneacha ionad daonra agus gnéithe aiceanta</i> , Brainse Logainmneacha na Suirbhéireachta Ordanáis (Baile Átha Cliath 1989).
GG	<i>Gramadach na Gaeilge agus Litriú na Gaeilge: An Caighdeán Oifigiúil</i> (BÁC 1958; athchló 1994).
GJ	<i>Gaelic Journal: Irisleabhar na Gaedhilge</i> , 19 vols (Dublin 1882-1909).
Glenmasan Manuscript	“The Glenmasan Manuscript”, ed. Professor Mackinnon, <i>Celtic Review</i> 3 (1906-7) 114-137, <i>ibid.</i> 4 (1907-8) 10-27, 104-121, 202-236.
GOI	<i>A Grammar of Old Irish</i> , Rudolf Thurneysen, trans. D.A. Binchy and O. Bergin (Dublin 1946).
Griffin’s Map	“A true descption of the North part of Ireland... from Dordagh northwarde... to the Deere or Iland of Ackel... compiled by Mr. Griffin...”, c.1590; NLI 16 L 10(14).
Hermathena	<i>Hermathena: a Dublin University review</i> (Dublin 1873-).
Hib. Del. Mayo	<i>Hiberniae Delineatio</i> : an atlas of Ireland by William Petty [engraved c. 1671-2] comprising one map of Ireland, 4 maps of provinces and 32 county maps. Facsimile reprint with critical introduction by J.H. Andrews, in Shannon, 1970.

Paróiste Acla

Hondius Map	<i>Hyberniae Novissima Descriptio</i> , AD 1591, a dhear Jodocus Hondius agus a ghrean Pieter van den Keere, athphriontálaithe ag Leabharlann an Línhall, Béal Feirtse, i 1983; féach fosta NLI 16 B 15(6).
Hy-Fiachrach	<i>The Genealogies, Tribes and Customs of Hy-Fiachrach...</i> edited by John O'Donovan (Dublin 1844).
Iarchonnachta	<i>A chronological descrsiption of West or h-Iar Connaught, writen A.D. 1684, by Roderic O'Flaherty, Esq., author of the 'Ogygia'</i> , ed. James Hardiman (Dublin, 1846; facxsimile reprint Galway, 1978).
Inq. Cloncashell (Knox)	<i>Inquisition taken at the town of Cloncashell... 14th April 1595</i> , in <i>Knox Hist. Tuam</i> 267-79.
Inq. ME	<i>Inquisitions, County Mayo</i> , 1587-1698. Cóip san RIA, BÁC. Tá cóip de <i>Inq. ME</i> I.69 le fáil fosta in <i>Curtis</i> II 50-1; d'aistrigh sé go Béarla an Laidin sa bhuntéacs agus shimpligh sé an téacs leis, má b'fhíor dó féin, ach léiríonn na litrithe cuid mhór meancóg agus cloíodh le <i>Inq. ME</i> i dtaca le leaganacha stairiúla na n-ainmneacha sa saothar seo. Tá cóip eile ag NLI Ms 11,052.
IPN	<i>Irish Place Names</i> , Deirdre Flanagan and Laurence Flanagan (Dublin 1994).
Ire. Map [1790c]	"Ortelius improved or a new map of Ireland wherein are inserted the principal families of Irish and English extract... by Charles O'Connor, Dublin, late 18th century"; NLI 16.L.10(5b).
Irish Geography	<i>Irish Geography: bulletin of the Geographical Society of Ireland</i> (Dublin 1944-).
Iris. MN	<i>Irisleabhar Mhuighe Nuadhad</i> (Maynooth, 1907-).
IROL	<i>Ionstraimí Reachtúla. I.R. Uimh. 872 de 2004. An tOrdú Logainmneacha (Ceantair Ghaeltachta) 2004.</i> (BÁC).
IT	<i>Irische Texte</i> , Leipzig (1880-1909).
Italian Maps	"Early Italian Maps of Ireland from 1300 to 1600, with notes on foreign settlers and trade", by Thomas Johnston Westropp, <i>PRIA</i> xxx (1912-13), sect. C, 361-428.
ITS	<i>Irish Texts Society</i> , London and Dublin (1899-).
Jeffrys	<i>A new and accurate map of the Kingdom of Ireland divided into the Provinces, Counties and Baronies...</i> by Thomas Jeffrys, c.1759; NLI 16 l 15(7).
J O'D (ALSO)	Foirmeacha Gaeilge agus Béarla ó pheann John O'Donovan sna <i>ALSO</i> .
Joyce	<i>The Origin and History of Irish names of Places</i> , P.W. Joyce, 3 vols (Dublin 1869-1913).
JRSAI	<i>Journal of the Royal Society of Antiquaries of Ireland</i> (Dublin 1849).
Knox Hist.	<i>The History of the County of Mayo to the close of the sixteenth century</i> , Hubert Thomas Knox (Dublin 1908).
Knox Hist. Tuam	<i>Notes on the Early History of the Dioceses of Tuam, Killala and</i>

Príomhfhoinsí

	<i>Achonry</i> , Hubert Thomas Knox (Dublin 1904).
LASID	<i>Linguistic atlas and survey of Irish dialects</i> , Heinrich Wagner and Colm Ó Baoill, 4 vols (Dublin 1958-69).
Leabhar na gCeart (JOD)	<i>Leabhar na gCeart, The Book of Rights</i> , ed. John O'Donovan (Dublin 1847).
Lea & Moll	<i>A New Map of Ireland, according to Sr. Wm. Petty but supplied by many additions...</i> , by Philip Lea and Henry Moll (gan dáta, c. 1720); NLI 16 L 15(6).
Lease of Jas I (NLI)	"3 Jas I; 18 Nov. 1605; lease of lands in Burrishoole"; NLI D 3375. Dearbhú de dhintiúr ó 1601 atá ann; féach <i>Curtis III</i> thuas.
Lebor na Cert	<i>Lebor na Cert: the Book of Rights</i> , ed. Myles Dillon, ITS xlvii (Dublin 1962).
Lewis Top. Dict.	<i>A topographical Dictionary of Ireland...</i> , ed. Samuel Lewis, 2 vols and atlas (London 1837).
LÍE	<i>The Book of O'Hara, Leabhar Í Eadhra</i> , ed. Lambert McKenna (Dublin 1951).
L. Log. C. Chainnigh	<i>Liostaí Logainmneacha: Contae Chill Chainnigh/County Kilkenny</i> , arna ullmhú ag brainse Logainmneacha na Suirbhéireachta Ordanáis (Baile Átha Cliath 1993).
L. Log. Lú	<i>Liostaí Logainmneacha: Contae Lú/County Louth</i> , arna ullmhú ag brainse Logainmneacha na Suirbhéireachta Ordanáis (Baile Átha Cliath 1991).
L. Log. Luimnigh	<i>Liostaí Logainmneacha: Contae Luimnigh/County Limerick</i> , arna ullmhú ag Brainse Logainmneacha na Suirbhéireachta Ordanáis (Baile Átha Cliath 1991).
L. Log. Mhuineacháin	<i>Liostaí Logainmneacha: Contae Mhuineacháin/County Monaghan</i> , arna ullmhú ag Brainse Logainmneacha na Suirbhéireachta Ordanáis (Baile Átha Cliath 1996).
L. Log. P. Láirge	<i>Liostaí Logainmneacha: Contae Phort Láirge/County Waterford</i> , arna ullmhú ag Brainse Logainmneacha na Suirbhéireachta Ordanáis (Baile Átha Cliath 1991).
L. Log. T. Árann	<i>Liostaí Logainmneacha: Contae Thiobraid Árann/Tipperary</i> , arna ullmhú ag Brainse Logainmneacha na Suirbhéireachta Ordanáis (Baile Átha Cliath 2004).
L. Log. Uíbh Fhailí	<i>Liostaí Logainmneacha: Contae Uíbh Fhailí/County Offaly</i> , arna ullmhú ag Brainse Logainmneacha na Suirbhéireachta Ordanáis (Baile Átha Cliath 1994).
LODC	<i>Logainmneacha agus Oidhreacht Dhún Chaocháin i mbarúntacht Iorrais, Condae Mhaigh Eo...</i> , eag. Uinsíonn Mac Graith agus Treasa Ní Ghearraigh (Ceathrú Thaidhg, 2004).

Paróiste Acla

Log. Inis Toirc	Staidéar ar mhionlogainmneacha Inis Toirc i bparóiste Chill Ghaobhair in iardheisceart Mhaigh Eo, le foilsiú in Imleabhar 2 den tsraith <i>Logainmneacha Mhaigh Eo</i> .
LSO	<i>Litreacha na Suirbhéireachta Ordanáis nó Ordnance Survey Letters</i> , a scríobhadh i Maigh Eo sa tréimhse c.1837-1839. Cóip ar fáil i Seomra na mBailiúchán Speisialta, Leabharlann Ollscoil na hÉireann, Gaillimh. Féach fosta Herity 2009.
MacNeill (ÓM)	“MacNeill’s suvey of Clare Island toponymy, 1910, revised and updated with material from the resurvey of 1996” in <i>Ó Muraíle</i> 1999, 115-130.
Moll’s Map	<i>A New Map of Ireland, divided into its Provinces, Counties and Baronies, wherein are distinguished the Bishoprics...</i> , by Herman Moll (1714); nli 16 L 15(7).
Mon. Hib.	<i>Monasticon Hibernicum: or a history of the abbeys, priories and other religious houses in Ireland</i> , Mervyn Archdall, 3 vols (Dublin 1786). New edn, ed. Patrick F. Moran (Dublin 1873-6).
Monuments	<i>Record of Monuments and Places, as Established under Section 12 of the National Monuments (Amendment) Act 1994</i> (County Mayo, 1996).
Morden Map	<i>The Kingdom of Ireland</i> , Robert Morden, 1691. NLI 16 B 15(7).
Newport Ledger	“Merchant’s Ledger 1730-70” ó Bhaile Uí Fhiacháin; NLI Ms 5737. Tá tranglam de dhoiciméid thráchtála a bhain leis an mhangaire caite isteach tríd an leabhar gan ord nó eagar.
NLI	National Library of Ireland.
Norden	“The plott of Irelande with the confines”, formerly included in <i>A discription of Ireland</i> , c. 1610, le John Norden. Tá an léarscáil á coinneáil in PRO London MPF 67; tá fotachóip ag NLI 16 L 10(2).
Ó Dónaill	<i>Foclóir Gaeilge-Béarla</i> , eag. Niall Ó Dónaill (Baile Átha Cliath 1977).
OED	<i>Oxford English Dictionary</i> , ed. J.A. Simpson and E.S.C. Weiner, 19 vols (2nd edn. Oxford, 1959).
Ó Maolfabhail (T re G)	“An logainm Tóin re Gaoith”, <i>S. Ard Mh.</i> vol. 10, no. 2, 366-79.
Ó Muraíle 1999	‘The Place-Names of Clare Island’, Nollaig Ó Muraíle, in <i>The New Survey of Clare Island, Volume I: History and Cultural Landscape</i> (Dublin 1999).
Ó Niadh	<i>Cuntas Geografach ar Pharóiste Achaidh Fhobhair i gContae Mhaigh Eo</i> , tráchtas dochtúireachta leis an mBr. Pádraig F. Ó Niadh don Choláiste Ollscoile, Gaillimh, Fómhar 1966.
Onom. Goed.	<i>Onomasticon Goedelicum locorum et tribuum Hiberniae et Scotiae</i> , Edmund Hogan (Dublin 1910).
O’Reilly	<i>An Irish-English dictionary</i> , Edward O’Reilly. Revised and corrected, with a supplement by John O’Donovan (Dublin 1864).

Príomhfhoinsí

Ortelius Map	<i>Eryn. Hiberniae, Britannicae Insulae, Nova Descripto. Irlandt</i> by William Ortelius. Foilsithe sa dara heagrán dá <i>Theatrum Orbis Terrarum</i> (Antwerp 1573).
Overton & Morden	“Ireland, printed by [John] Over[t]on and [William] Morden, London... inscribed to James, Duke of Ormaond...”, c.1715; NLI 16 L 10(4).
Place-Names of Rathlin	“The Place-Names of Rathlin Island”, Dónall Mac Giolla Easpaig, <i>Ainm</i> 3 (1988), 3-73.
PNI	<i>Place-names of Northern Ireland</i> , The Northern Ireland Place-Name Project, Queen’s University, Belfast, vols 1- (Belfast 1992-).
PRIA	<i>Proceedings of the Royal Irish Academy</i> (Dublin 1836-). Published in three sections since 1902 (section C: archaeology, linguistics and literature).
Price, Senex & Maxwell	“Ireland, printed by Price, Senex and Maxwell, London 1721, inscribed to Sr William Robinson...”; NLI 16 L 10(5).
Ravenna Cosmog.	“The British Section of the Ravenna Cosmography”, I.A. Richmond, <i>Archaeologia</i> 93 (1949), 1-50.
Reg. Deeds	<i>Registry of Deeds / Clárlann na nGníomhas</i> , Sráid Henrietta, BÁC; tugtar uimhreacha imleabhair, leathanaigh agus dintiúir i ngach cás.
Rev. Celt.	<i>Révue Celtique</i> , 51 vols (Paris 1870-1934).
Road Map	<i>Road Map of Cos Sligo and Mayo, with Dedication to Charles O’Hara the Younger</i> , AD 1800. NLI 16 I 16(3); féach fosta NLI p. 1576.
S. Ard Mh.	<i>Seanchas Ard Mhacha</i> : journal of the Armagh Diocesan Historical Society (Armagh 1954-).
See Lands Inq. (Knox)	<i>An Inquisition taken regarding the ownership of lands in the county of Mayo on the 4th January 1617, in which the Archbishop appears as holding the following lands...</i> in <i>Knox Hist. Tuam</i> 180-2; is ionann agus <i>Inq. ME</i> II.269, ach ní hionann na litrithe in amanna.
Seanchas Búrcach	<i>Seanchas Búrcach</i> , 1578, aguisín le <i>Caithréim Thoirdealbhaigh</i> , <i>Sean (Mac Ruaidhrí Mac Craith</i> , ed. Standish Hayes O’Grady, introduction and index by Robin Flower (ITS, Dublin 1924).
Shaw Mason’s Par. Sur.	<i>A statistical account, or parochial survey of Ireland, drawn up from the communications of the clergy</i> , William Shaw Mason, vols. i and ii (Dublin 1814).
Sligo/Mayo Map	<i>Portion of Map 4 in Vol. 1 of the Irish Maps in the PRO Office, London... of the Counties of Sligo and Mayo..., dated 1586-7...</i> , NLI 16 B 15(3) agus 16 L 5(32). Féach fosta Swift (1999) 40-1.
Sligo Papers (Murphy)	‘The Sligo Papers, Westport House, Co. Mayo: A Report’, Sean Murphy, <i>Anal. Hib.</i> 333 (1986) 17-46. Féach fosta Clesham & Geddis 2005.
Sligo RR	Rollaí cíosa de chuid eastát Shligigh a coinníodh i Westport House go dtí na fórmhallaibh agus atá i dtaisce, agus á gcur i dtoll a chéile, sa Leabharlann Náisiúnta; tá cóipeanna de Rolla 1818 agus d’ábhair a

	bhaineann le tionóntaí ar na bailte fearainn ar fad sa tréimhse 1785- ar fáil in Ionad Oidhreacht Chuan Mó.
Speed's Connaught	<i>The Province of Connaugh [sic] with the citie of Galway Described</i> , AD 1610, NLI 16 B 15(10) agus 16 L 10(75); foilsithe fosta in <i>The Theatre of the Empire of Great Britain</i> (Sudbury & Humble 1612).
Stat. Survey Mayo	<i>Statistical Survey of the County of Mayo, with observations on the means of improvement...</i> , James McParlan (London 1802).
Strafford Inq.	<i>The Strafford Inquisition of County Mayo</i> (RIA MS 24 E 15), edited by William O'Sullivan (IMC; Dublin 1958).
Stud. Celt.	<i>Studia Celtica</i> . "Published on behalf of the Board of Celtic Studies of the University of Wales" (Cardiff 1966-).
Taylor and Skinner	<i>Maps of the Roads of Ireland</i> , surveyed 1777, by George Taylor and Andrew Skinner (Dublin 1778).
Taylor's Map	<i>A new map of Ireland having the great features of the country described in a manner highly expressive...</i> by Alexander Taylor..., 1793; NLI 16 L 10(80).
TBF ² (Glenmasan)	Cóip dhéanach (1510c) de Táin Bó Fhlíodhaise atá sa <i>Glenmasan Manuscript</i> .
TBF ² (RIA)	Cóip ón 17ú haois de Táin Bó Fhlíodhaise atá in RIA B.iv.I agus curtha in eagar ag Magaret Dobbs in <i>Ériu</i> 8 (1916) 134-149.
TCHyF	<i>Tribes of the Uí Fhiachrach</i> , John O'Donovan.
Tithe App.	<i>Tithe Applotment Books of Mayo</i> , c1820-c1835. Micrifís i Leabharlann Chontae Mhaigh Eo, Caisleán an Bharraigh.
Trans. Connaught	<i>The Transplantation to Connaught 1654-58</i> , Robert C. Simington (Irish Manuscripts Commission 1970).
Trip. Life (Stokes)	<i>The Tripartite Life of Saint Patrick, with other documents relating to that saint</i> , ed. W. Stokes, 2 vols (London 1887).
UF	<i>Ulster Folklife</i> . Foilsithe ag an Committee on Ulster Folklife and Traditions (Belfast 1955-).
Vallancey	'Vallancey's Map of Ireland c.1795', NLI p. 5306; féach fosta <i>Andrews' Maps</i> 253.
Zalterius	' <i>Hibernia</i> by Bolognio Zalterius, 1566... anticipated in Gerard Mercator's <i>Europa</i> (Duisburg, 1554)...', in <i>Andrews' Maps</i> 37.
ZCP	<i>Zeitschrift für Celtische Philologie</i> (1897-).

Foinsí Tánaisteacha

Aldridge, R.B.	1961-2	“The Routes Described in the story called Táin Bó Flidhais”, <i>JRSAI</i> 91, 117-127, 219-228 agus <i>ibid.</i> 92, 21-39.
Andrews, J.H.	1975	<i>A paper landscape; the Ordnance Survey in nineteenth-century Ireland</i> (Oxford).
	1978	<i>Irish maps: the Irish heritage series, no. 18</i> (Dublin).
Barber, Charles	1981	<i>Early Modern English</i> (London; 1st edn 1976).
Barber, H.	1903	<i>British Family Names</i> (London).
Baumgarten, Rolf	1973	“Old Irish Personal Names: M.A. O’Brien’s ‘Rhys Lecture’-Notes, 1957”, ed., <i>Celtica</i> 10, 211-36.
Bell, Robert	1988	<i>The Book of Ulster Surnames</i> (Belfast).
Black, G.F.	1946	<i>The Surnames of Scotland, their Origin, Meaning, and History</i> (New York).
Brainse Logainmneacha	1975	<i>Logainmneacha as Paróiste na Rinne, Co. Phort Láirge</i> , Brainse na Logainmneacha den tSuirbhéireacht Ordanáis
Caird, James	1850	<i>The Plantation Scheme; or, The West of Ireland as a field for Investment</i> (Edinburgh 1850).
Clesham, Brigid & Geddis, Wesley	2005	<i>Leabharlann Náisiúnta na hÉireann / National Library of Ireland, Collection List No. 78, Westport Estate Papers, A collection of records relating to the ownership and management of the largest estate in Co. Mayo, covering the 16th-20th centuries...</i>
D’alton, Rev. Monsignor	1928	<i>History of the Archdiocese of Tuam</i> , 2 vols (Dublin).
de Bhaldraithe, Tomás	1977	<i>Gaeilge Chois Fharraige: An Deilbhíocht</i> (Baile Átha Cliath).
de Búrca, Seán	1970	<i>The Irish of Tourmakeady</i> (Dublin).
de hÓir, Éamonn	1965	“Aird i Logainmneacha”, <i>Dinnseanchas</i> 1, 79-86.
Dillon, Myles	1973	“Vestiges of the Irish Dialect of East Mayo”, <i>Celtica</i> 10, 15-21.
Flanagan, Deirdre	1978	“Common elements in Irish place-names: <i>Baile</i> ”, <i>BUPNS</i> ser. 2, vol. 1, 8-13.
	1979	“Common elements in Irish place-names: <i>Ceall, Cill</i> ”, <i>BUPNS</i> ser. 2, vol. 2, 1-8.
	1981-2	“Some guidelines to the use of Joyce’s <i>Irish Names of Places</i> , vol. i” <i>BUPNS</i> ser. 2, vol. 4, 61-69.
	1981-2	“A summary guide to the more commonly attested ecclesiastical elements in Place-Names”, <i>BUPNS</i> ser. 2, vol. 4, 69-75.
Hamilton, J.N.	1967-70	“Phonetic Texts of the Irish of North Mayo”, <i>ZCP</i> 31, 265-353 agus <i>ibid.</i> 32, 147-223.
	1974	<i>The Irish of Tory Island</i> (Belfast).
Harvey, Anthony	1985	“The Significance of <i>Cothraige</i> ”, <i>Ériu</i> vol. 36, 1-9.

Paróiste Acla

- Hayes-McCoy, G.A. 1942 *Index to the Compossicion Booke of Conought, 1585* (IMC; Dublin).
- Henry, Françoise 1947 “The Antiquities of Caher Island”, *JSRAI*, 23-38.
- Herity, Michael 1989 “Cathair na Naomh and its Cross-slabs”, *Cathair na Mart* 9, 91-100.
- 2009 *Ordnance Survey Letters: Mayo* (Dublin).
- Hughes, A.J. 1988 “Sheep, Ship in Place-Names, a Caveat”, *Ainm* iii, 73-76.
- Mac an Bhaird, Alan 1978 Alt neamhfhoilsithe ar an difear idir *alt* and *allt*, sa Bhrairse Logainmneacha.
- McCone, Kim *et al.* 1994 *Stair na Gaeilge* (Maigh Nuad).
- McDonald, Theresa 1992 *Achill: 5000 BC to 1900 AD, Archaeology, History, Folklore* (?).
- McErlean, Thomas 1983 “The Irish townland system of landscape organisation” in *Landscape archaeology in Ireland*, ed. Terence Reeves-Smyth and Fred Hamond, 315-39 (Oxford).
- Mac Gabhann, Fiachra 1996-7 “Logainmneacha i gceantar Bhaile Chaisleáin a thit as feidhm”, *Ainm* vii, 108-112.
- Mac Giolla Easpaig, D. 1981 “Noun + Noun Compounds in Irish Placenames”, *Ét. Celt.* xviii, 151-163.
- 1984 “Logainmneacha na Rosann”, *Dongl. Ann.* vol. 36, 48-60.
- 1986 “Logainmneacha Ghaoth Dobhair”, *Scáthlán* vol. 3, 64-88.
- 1996 “Early Ecclesiastical Settlement Names of County Galway” in *Galway History and Society*, eds. Gerard Morgan, Raymond Gillespie (Dublin).
- McKay, P. 1989-90 “Some field-names from the parishes of Drummaul and Duneane, Co. Antrim”, *Ainm* iv, 211-216.
- MacLysaght, Edward 1985 *The Surnames of Ireland* (fourth edn, Dublin 1985; 1st edn 1957).
- MacNeill, J. 1911 “Early Irish population groups: their nomenclature, classification and chronology”, *PRIA* xxix, sect. C, 59-114.
- Mhac an Fhailigh, É. 1968 *The Irish of Erris* (Dublin).
- Nolan, William 1982 *Tracing the Past* (Dublin).
- 1986 *The Shaping of Ireland, The geographical perspective* (Cork).
- Nolan, William,
Ronayne, Liam &
Dunlevy, Máiread 1995 *Donegal, History and Society*, ed.s (Dublin)
- Ó Baoill, Colm 1978 *Contributions to a comparative study of Ulster Irish and Scottish Gaelic* (Belfast).
- Ó Catháin, S. &
O’Flanagan, P. 1975 *The Living Landscape* (Dublin).
- Ó Caithnia, Liam P. 1980 *Scéal na hIomána* (Baile Átha Cliath).
- Ó Cearbhaill, P. 1991-93 “Sheep, Ship”, *Ainm* v, 33-36.
- Ó Corráin, D. &
Maguire, F. 1981 *Gaelic Personal Names* (Dublin).
- Ó Cuív, Brian 1986 Aspects of Irish personal names (Dublin) [athchló ó *Celtica* 18, 151-184.
- Ó Dochartaigh, C. 1987 *Dialects of Ulster Irish* (Belfast).
- Ó Domhnaill, Niall 1952 *Na Glúnta Rosannacha* (Baile Átha Cliath).

Foinsí Tánaisteacha

Ó Droighneáin, Muiris	1982	<i>An Sloinnteoir Gaeilge agus an tAinmneoir</i> (3ú eag.; 1ú eag., 1966)
Ó Gadhra, Nollaig	1982	<i>Gaeltacht Mhaigh Eo</i> . Athchló ón leabhar <i>Mayo: Aspects of its Heritage</i> , eag. Bernard O'Hara (Gaillimh).
Ó Grianna, Conall	1998	<i>Rann na Feirsde: Seanchas ár Sinsear</i> (Tír Chonaill).
O'Kane, J.	1970	"Placenames of Inniskeel and Kiltcevoge (a placename study of two parishes in Central Donegal)", <i>ZCP</i> xxxi, 59-145.
O'Hara, Bernard	1982	<i>Mayo: Aspects of its Heritage</i> (Galway).
Ó Máille, Tomás	1936	<i>An Béal Beo</i> (Baile Átha Cliath).
Ó Máille, T.S.	1952	"Four Co. Galway Place-Names", <i>JGAHS</i> xxv, 28-31.
	1955	"Ubhall in Áitainmneacha" <i>Galvia</i> ii, 59-65.
	1957	"Ára mar áitainm", <i>Galvia</i> iv, 54-65.
	1958	"Aichill in áitainmneacha", <i>JRSAI</i> lxxxvii, 93-100.
	1959	"Bullaun is Ainmneacha Gaolmhara", <i>Galvia</i> vi, 50-59.
	1962	"Cuilleann in áitainmneacha", <i>Béaloid</i> . xxviii, 50-64.
	1962b	"Áitainmneacha as Condae na Gaillimhe", <i>Galvia</i> 9, 53-57.
	1964	"Corrán, Curraun, Corrane, Crann", <i>Béaloid</i> . xxx, 76-88.
	1987	"Place-Name elements in -ar", <i>Ainm</i> ii, 27-36.
	1989-90	"Irish place-names in -as, -es, -is, -os, -us", <i>Ainm</i> iv, 126-164.
Ó Mainnín, M.B.	1989-90	"The element <i>island</i> in Ulster place-names", <i>Ainm</i> iv, 200-210.
Ó Maolfabhail, Art	1986	"Maoil i logainmneacha - focal a chiallaíonn sruth?", <i>Ainm</i> i, 3-13.
	1987	"Baill choirp mar logainmneacha", <i>Ainm</i> ii, 76-82.
	1990	<i>Logainmneacha na hÉireann, Iml. 1: Contae Luimnigh</i> , (Baile Átha Cliath).
Ó Móráin, Pádraig	1957	"500 years in the history of Murrisk Abbey", athchló ón <i>Mayo News</i> 07.09.57 agus 14.09.57.
	1957	<i>Annála Beaga Pharáiste Bhuiréis Umhaill, A Short Account of the History of Burrishoole Parish</i> (Maigh Eo).
Ó Muraíle, Nollaig	1985	<i>Mayo Places, Their Names and Origins</i> (Dublin).
	1994	"Mayo's Sacred Placenames", in <i>Survival or Salvation, A Second Mayo Book of Theology</i> , ed. Enda McDonagh.
	1996	<i>The Celebrated Antiquary, Dubhaltach Mac Fhirbhisigh (c. 1600-71): His Lineage, Life and Learning</i> (Maynooth).
	1998-2000	"The Place-Names of Rathlin Island – Index", <i>Ainm</i> viii, 105-135.
	1999	"The Place-Names of Clare Island", Nollaig Ó Muraíle, in <i>The New Survey of Clare Island, Volume I: History and Cultural Landscape</i> (Dublin).
	2000	"Some early Connacht population-groups", in <i>Seanchas: Studies in Early Medieval Irish Archaeology, History and Literature in Honour of Francis J. Byrne</i> , ed. Alfred P. Smith (Dublin), 161-177.
	2001	"Settlement and Place-names" in <i>Gaelic Ireland c.1250-c.1650</i> :

- Land, Lordship and Settlement*, Patrick J. Duffy, David Edwards & Elizabeth FitzPatrick (eds.), pp. 223–245 (Dublin).
- 2003 *Irish Leaders and Learning Through the Ages: Paul Walsh*, ed. (Dublin).
- 2006 “Dubhaltach Mac Fhirbhisigh and County Mayo”, *GAHSJ* 58, 1-21.
- 2013 “*Seanchas na mBúrcach* agus a chuid logainmneacha” i *Saltair Saíochta, Sanasaíochta agus Seanchais: A Festschrift for Gearóid Mac Eoin*, ed. D. Ó Baoill, D. Ó hAodha & N. Ó Muraíle (Dublin), 335-378.
- Ó Murchú, Séamas 1998 *An Teanga Bheo: Gaeilge Chonamara* (BÁC).
- Ó hÓgáin, D. 1987 “Magic Attributes of the Hero”, in *The Heroic Process*, ed. Bo Almqvist, Séamas Ó Catháin and Pádraig Ó Héalaí (Co. Dublin), 207-242.
- 1990 *Myth, Legend and Romance. An Encyclopaedia of the Irish Folk Tradition* (New York).
- O’Rahilly, T.F. 1930 “Notes on Middle Irish Pronunciation”, *Hermathena* xx, 152-195.
- 1932 *Irish Dialects Past and Present* (Dublin; reprint 1976).
- 1933 “Notes on Irish place-names”, *Hermathena* xxiii, 196-220.
- 1946 *Early Irish History and Mythology* (Dublin; reprint 1976).
- Ó hUrmoltaigh, Nollaig 1967 “Logainmneacha as Toraí, Tír Chonaill”, *Dinnseanchas* 2, 99-106.
- Power, Patrick 1952 *Place-Names of the Decies* (2nd edn Cork; 1st edn London 1907).
- Price, Liam 1945-67 *The place-names of County Wicklow*, 7 vols (Dublin).
- 1963 “A note on the use of the word *baile* in place-names”, *Celtica* 6, 119-126.
- Quinn, J.F. 1993 *History of Mayo*, 4 vols (Ballina).
- Reaney, P.H. 1958 *A dictionary of British surnames* (London).
- Reeves, William 1861 “On the townland distribution of Ireland” *PRIA* vii, 473-90.
- Simington, Robert C 1970 *The Transplantation to Connacht 1654-58* (IMC; Shannon).
- Sommerfelt, Alf 1929 “South Armagh Irish”, *Norsk Tids.* ii, 107-91.
- Stockman, G. 1974 *The Irish of Achill* (Belfast).
- 1986 “Giorrú Gutaí Fada Aiceannta i nGaeilge Chúige Uladh”, in *Féilscríbhinn Thomáis de Bhaldraithe*, ed. Seosamh Watson, 11-18 (Baile Átha Cliath 1986).
- 1991 “Focail: Loisc”, *Ultach* iml. 68, uimh. 3 (Márta), 26.
- Stockman, Gerard & Wagner, Heinrich 1968 “Contributions to a Study of Tyrone Irish”, *Lochlann* iii, 43-236.
- Swift, Michael 1999 *Historical Maps of Ireland* (London).
- Tempan, Paul 2012 “Rock Legends”, *Walking World Ireland*, no. 107, May-June, 46-7.
- Toner, Gregory 1991-3 “Money in the place-names of east Ulster”, *Ainm* v 52-8.
- 1994-6 “An Eilimint *Íneán i Logainmneacha Reachlainne”, *Ainm* vi 32-7.
- 1996-97 “A Reassessment of the element *Cuilleán*”, *Ainm* vii 94-101
- Uí Bheirn, Úna M. 1989 *Cnuasach Focal as Teileann* (Baile Átha Cliath).

Foinsí Tánaisteacha

Uí Fhlannagáin, D.	1982	“Béal Feirste agus ainmneacha laistigh”, in <i>Topothesia, essays in honour of T.S. Ó Máille</i> , 45-64.
Wagner, Heinrich	1959	<i>Gaeilge Theilinn</i> (Baile Átha Cliath).
Walsh, Paul	1957	<i>The Placenames of Westmeath</i> (Dublin).
Watson, W.J.	1926	<i>Celtic Placenames of Scotland</i> (Edinburgh).
Westropp, T.J.	1912-14	“The Promontory Forts and Early Remains of the Coasts of Mayo”, <i>JRSAI</i> xlii (1912) 101-139, 185-216, vol. xlv (1914) 67-83, 148-159.
	1914	“The Pronontory Forts and Early Remains of the Islands of Connacht, <i>JRSAI</i> xlv 297-337.
Whilde, Tony	1989	“The Natural History of our Western Islands”, <i>Cathair na Mart</i> 9, 79-90.
Woulfe, Patrick	1923	<i>Sloinnnte Gaedheal is Gall: Irish names and surnames; collected and edited with explanatory and historical notes</i> (Dublin).